НАРОДНА СКУПШТИНА

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ О РАДУ СРПСКЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ЗА ВРЕМЕ СКУПШТИНСКОГ РАДА

ПРЕТПЛАТУ ПРИМА СРПСКО-КРАЉЕВСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА И СВЕ ПОШТЕ У СРБИЈИ

ЦЕНА ЈЕ ЛИСТУ ЗА ЦЕО ОВАЈ САЗИВ:

ЗА СРБИЈУ . . . . . 5 ДИНАРА

ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ ТОЛИКО ИСТО С ДОДАТКОМ ПОШТАРИНЕ

УРЕЂУЈЕ СЕКРЕТАР СКУПШТИНСКИ

РАНКО ПЕТРОВИЋ

БРОЈ 71 УТОРАК 31 АВГУСТА 1893 ГОДИНА III

53 САСТАНАК

8 августа 1893 у Београду

ПРЕДСЕДАВАО ПОТПРЕДСЕДНИК,

Димитрије Катић

СЕКРЕТАР,

Алекса Ратарац

(НАСТАВАК)

(О интерпелацији због П. Поповића, Мих. Поповић).

Замислите, господо, шта би било у том случају, кад би г. Павле остао као посланик при решавању појединих ствари и гласао о њима ма да он као посланик испод 30 година нема више но онолико права, колико има човек са улице?.. Узмите случај, како би се правно сматрало оно решење, за које је 50 гласало за, а 50 против и г. Поповић својим гласом дао силу једној половини правих посланика; колико би оно имало вредности, пред свима савесним и озбиљним политичким оцењивачима, кад бисмо га ми донели и кад би његов глас чинио већину, каквих случајева може врло лако да наступи? Чиме би Скупштина, чиме бисте ви бранили важност таквог решења?

Са тих разлога, ја дакле држим, да Скупштина не треба да поклони никакву пажњу разлозима г. Поповића, већ треба ову ствар да пошље верификационом одбору, који ће још после подне поднети свој извештај, како би Скупштина сутра могла о томе да донесе своје решење.

Алекса Ратарац — Ја мислим, да смо довољно обавештени и више о тој ствари не треба ни да говоримо, и сматрам, да је сад најбоље учинити један мотивисан предлог, као прелаз на дневни ред. Но пре, него што то учинимо, ја мислим, да Скупштина треба да донесе решење о томе, да г. министар правде оптужи г. Павла касационом суду, те да га он казни за обману.

Дакле, ја предлажем овакав мотивисан прелаз на дневни ред: „Пошто се из одговора г. министра види, да Павле Поповић нема 30 година, то предлажемо, да се та ствар расправи у верификационом одбору, који има још данас поднети извештај о томе Скупштини.“

Риста Поповић — Ја нећу да улазим у то питање, да ли г. Павле Поповић има 30 година или не, али, кад је г. Ратарац поднео овај мотивисан предлог за прелаз на дневни ред, онда сматрам за дужност, да кажем неколико речи.

Није овде питање о томе: да ли ће овде г. Павле остати као посланик или не; но главно је, што Скупштину има да руководи то начело: да она не сме стварати једну нову праксу, нов услов, по коме ће неко доцније да се позива на то решење скупштинско, па да чини злоупотребе на основу њега. Скупштина не може ништа друго да решава сем онога, на што има право по пословнику. Ако г. Павле нема заиста 30 год., онда он према Уставу не може ни да буде посланик, али докле се то не докаже путем, којим пословник то прописује, ја мислим, да ми не можемо ову ствар да решавамо онако, преко колена.

Ми не можемо према простој депеши капетановој, да доносимо овако решење, јер ма шта да дође пред Скупштину, Скупштина мора то да упути надлежном одбору, који ће Скупштини поднети свој извештај, па тек онда Скупштина има о томе да донесе своје решење. Али, радити овако и просто заповедити одбору, да он ову ствар сврши за два сата, ја мислим, да се то не слаже са пословником, а да за то немамо ни потребе.

Сад, кад се повела реч о депеши и кад је казато, да је ово званичан акт, ја имам да кажем, да сам ја читао око 100 оваквих депеша, које су за време прошле владавине биле изнете, а које немају никакве везе са истином. Такве је депеше слао Каменчић, Милан Васиљевић и Алекса Радуловић бившем министру Рибарцу, и ако су оне ретко кад биле истините, и разуме се, кад би ми сад узели у решење ову ствар, према депеши г. Јаше Големовића, који је истина капетан радикалне владе, можда бисмо се ми овде огрешили о истину, јер се може свакако претпоставити, да и г. Големовић буде преварен. С тога ја мислим, да би најправилније било, да ми ову ствар упутимо верификационом одбору, као што то пословник прописује, па пошто нам он поднесе свој извештај, онда тек о тој ствари да решавамо.

Разуме се, овде нико не може седити на овим клупама, који нема законских услова; али, ми бисмо пошли врло рђавим путем, кад бисмо ову ствар решили на просту доставу срескога начелника, јер може да се деси случај, да тај срески начелник поднесе лажан извештај, па зар ми онда, на основу тог лажног извештаја да решавамо. По мом уверењу, за ову ствар само је званичан документат доказ, а тај документат је *крштеница*. А извештаји, које шаљу капетани могу бити и лажни. Кад дође званичан документат пред Скупштину, разуме се, да неће бити ни једног од нас, који ће тог посланика да узме у заштиту, па нећемо ни Павла Поповића. Али, да ми истерамо г. Павла Поповића на просту доставу једног капетана, ја мислим, да не треба тако да решавамо; јер, може се десити случај, да се такве депеше шаљу са рђавом намером, да спрече улазак људима, који су противни владајућем режиму. Ја верујем, да ће верификациони одбор свршити савесно ову ствар, али, ако буде решавао по званичној депеши, а не по документима, ја држим, да то није умесно, и да не треба овако наглити са том ствари, да се сврши за 2—3 сата, већ треба да свршимо тај посао онако, како нам доликује и како треба да га свршимо.

www.UNILib.rs
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Михаило Поповић — Није ово, господо, „некаква“ депеша среског начелника; то је *званичан акт, који се званично тражи*, и у коме је нарочито наглашено, да се он изузме од надлежног свештеника; и ово је извештај тога свештеника, који је надлежан да даје крштенице. И сад, ако ми дајемо мање важности овоме званичном акту, него крштеници, онда ни сама крштеница, ни извод, из кога је акт извађен, не може се веровати, да је истинит. Па онда, ако пођете тим путем, можете тако исто да осумњичите и крштеницу, јер се по тој логици може натерати несавестан свештеник, да и у крштеници каже за једног човека, који има 60 год., да нема ни 25!...

С тога ја, од овога часа, од како сам потпуно уверен, и према досадањем раду г. Павла Поповића и ћутањем његовим, нећу у Скупштини никад гласати нити дати глас са оним људима, који немају права ни квалификације да буду посланици; ја то нећу да урадим ни за чију љубав, па ни за љубав г. Ристе Поповића.

Заступник мин. просвете, министар иностраних дела Андра Николић — Изгледа ми, да се овде хоће мимо интерпелације да донесе решење које се не слаже са оним чланом пословника, који говори о завршетку претреса по интерпелацији. Са тога сам слободан, да вам обратим пажњу господо, да је овде на дневном реду интерпелација, да сам ја ту интерпелацију за г. министра просвете примио и на њу одговорио. Сад, Народна Скупштина има да реши: да ли је одговором и радом министра просвете или управо његовог заступника задовољна или не? (Чује се: *јесте*). Кад су како чујем, г.г. интерпеланти а и Скупштита задовољни са одговором мојим, онда би могли да изразе то своје задовољство једино — простим прелазом на дневни ред. Ако би се пак доносила мотивација, онда би то било у противности и онда би фактички изгледало, да Скупштина није задовољна одговором. Мислим да се не варам, кад кажем, да се овде мешају две ствари, не што би Скупштина хтела да изрази своје незадовољство према раду министровом, него што се боји, да простим прелазом на дневни ред, не остане нерешено питање о г. Павлу. Ја мислим, да се обоје може свршити подвојено. Нека господа потраже други какав начин, да предузму кораке противу Павла Поповића, па ће га сигурно и наћи, ја немам шта против тога. Али, док је реч о интерпелацији и док је Скупштина задовољна са мојим одговором, донде ово може да се сврши једино простим прелазом на дневни ред. Ако сте пак незадовољни овим мојим одговором, онда можете донети решење са мотивисаним прелазом на дневни ред. Говорећи пак о самој интерпелацији, ја не бих могао да примим мотивисан прелаз на дневни ред.

Тома Бојичић — Овим је радом добро учињено, те се Скупштина избавила од једне уставне погрешке у овом случају, јер да је овако и даље остављено, овако прећутно, да није поправљена за раније ова погрешка, коју је учинио г. Поповић, остала би једна морална одговорност на Народној Скупштини према земаљском Уставу. И сад, кад је тако, мени се чини, да оно, што је казао Риста Поповић, да би требало гледати и обзирати се на оно, што је рађено у прошлости, ја не бих могао да пристанем на то, јер, ако је у прошлости рађено погрешно, зар је то разлог, да се и данас ради тако исто! Ми треба да поправимо оно, што је погрешно, па за то је и ова интерпелација и поднесена. Како је пак доказано званичним актом, да тај посланик нема 30 година, то је он требао сам да остави посланичку клупу и да иде одакле је и дошао. Али, пошто он то није урадио, то нека се ова ствар упути верификационом одбору, па нека он донесе свој извештај према поднесеним званичним документима, па ће онда Скупштина донети своју одлуку о томе, а за сада треба прећи на прост дневни ред преко ове интерпелације. Мм смо задовољни са одговором г. министра, пошто је министар по овоме све учинио што је требало учинити.

Само још то могу да додам, да се ова ствар упути верификационом одбору, те да је овај извиди по закону, и ако постоји онај случај по несрећи, да је један свештеник тек после 2—3 месеца могао да заведе оно, што је пре три месеца рођено, онда ја не знам, како ћемо имати исправе, које су наши закони предвидели, да ли да верујемо као признате јавне исправе једном свештенику, или доказима, који су такви, да никад не могу служити за доказ.

Јован С. Јовановић — Г. министар у свом је говору напоменуо, како би требало да се интерпеланти изјасне, јесу ли задовољни или не. Ми смо у интерпелацији тврдили, да г. Павле Поповић нема године, и да се крштеница треба да добави редовним путем, и молили смо, да министар надлежним путем добави ту крштеницу, како би се знало, право стање ствари, и ако би то могао а не хтео да учини, да каже, зашто неће. Пошто је г. министар добавио крштеницу, и извештај среског начелника, о стању ствари, свакако, ми као интерпеланти, задовољни смо радом г. министра. Ну из самог извештаја начелника среског види се, да посланик Павле нема година; а тиме се вређа чл. 96 Устава, ако Павле и даље остане као посланик. Задовољавајући се одговором г. министра принуђени смо као интерпеланти, да предложимо мотивисан прелаз, на дневни ред, и то са онаквом мотивацијом, коју смо предложили. Ну ако не хтеднете, да се прими, ја предлажем овакав прелаз; најпре да се прими прост прелаз, на дневни ред, па онда да се решава о предлогу, који гласи:

„Пошто се из одговора г. министра види, да Павле Поповић нема 30 година, то предлажемо: да се ова ствар расправи у верификационом одбору, које још данас има да поднесе Скупштини извештај, Јоца С. Јовановић и Алекса Ратарац“. Верификациони одбор биће дужан, да још данас поднесе извештај, како би Скупштина сутра била у стању да донесе своје решење. Ја молим 10 посланика да ме потпомогну. *(Нема)*.

Стојан Станковић — Интерпеланти су казали да они питају министра, хоће ли он набавити документ — и он га је набавио. Из документа види се, да г. Поповић нема година, али, кад су интерпеланти питали министра, да ли има године или нема, разуме се, да то ни сам министар није могао знати, док није видео. Сад шта треба овде да ради сам министар, хоће ли радити оно, што му закон и Устав налажу, то је његова ствар, али никако нема места, да се ова интерпелација, као мотивисан предлог реши. Никако нема места да се сад мотивише за то, што Скупштина треба да буде задовољна одговором г. министра, ако она не би била задовољна његовим одговором, онда би, разуме се, имало места разним мотивацијама, или по предлогу г. Ратарца, или Јоце Јовановића. — По моме мишљењу, ја предлажем прост прелаз на дневни ред, а шта треба да се ради, — влада је дужна да чува Устав, и ми немамо никакве мотивације да јој предлажемо, и за то предлажем прост прелаз на дневни ред.

Лука Лазаревић — Као члан верификационог одбора хоћу да кажем само 2—3 речи о овом питању. Кад би се усвојила мотивација господе интерпеланата, кад би верификациони одбор био позван, да донесе ма какву одлуку; — ја као члан његов, не бих могао учествовати у раду. Ја не бих по депеши среског начелника могао донети одлуку, да ли тај посланик има 30 година или не. Сама крштеница важи за доказ. Г. Поповић спори важност крштенице, и вели да би могао доказати нечим другим, да има 30 година. Ја, кад бих био позван, да, кажем своје мишљење, мислим, да се не бих огрешио о закон, кад бих поклонио више пажње крштеници, него оним другим доказима, које би он поднео, па ма какви они били. Ово дакле имам да изјавим, да се верификациони одбор, исто овако не би упуштао у решење овога питања, кад пред њим не би било јавне исправе, кад не би имао крштенице. Јер кад би верификациони одбор учинио друкчије, верујте ми, да би се учинила грдна погрешка. Кад би били те среће, да нам још једном заседне какав Рибарац, као министар, онда он не би морао да се труди, да се служи мучним и заовитним путем, да растерује главне бирачке одборе као што је било у рудничком округу, но би лепо верификациони одбор засео, и од среских начелника прибавио документа, да десетак посланика немају 30 година, и онда би верификациони одбор могао донети одлуку, да известан број посланика искључи из Скупштине, што бајаги немају 30

www.UNILIB.RS

година. Дакле, ја не бих хтео да Скупштина нађе на тај клизав пут; може се решавати само онда, кад будемо пред собом имали крштеницу г. Поповића, а не депешу среског начелника. По мом мишљењу, и по исповести самога г. Поповића, он нема 30 година, и не може бити посланик; по моме мишљењу, он се није могао ни кандидовати, и г. Поповић требао је сам да положи мандат. Кад то није учинио, и ја бих се сложио с онима, који траже прост прелаз на дневни ред, а о овоме ће се урадити у своје време оно, што буде требало.

Љуба Јоксимовић — Молим вас, господо, ја сам ономад казао, да нисам веровао новинарском извештају; ни извештају са стране, док не добијемо крштеницу. Мислио сам због тога, да г. Павле има 30 година, али сад, кад видим ову депешу, видим званични акт, већ сам почео да сумњам, да г. Павле има 30 година. Један од предговорника рече: на било је и пре капетанских извештаја, који су били неверни. Па, господо, ако је и овај извештај неверан, онда овај капетан треба да дође под суд, што је обмануо министра и Скупштину. Верификациони одбор, треба да се састане, и да тражи, да му се пошље крштеница, па да донесе решење још на овој сесији, јер ако се ово буде одложило за идућу Скупштину, онда ће и Скупштина и верификациони одбор, доћи у незгодан положај, јер ће онда г. Павле Поповић имати 30 година. Ја мислим, сад кад смо га на делу ухватили, треба на делу и да га казнимо, а не да му допустимо, да он до идуће Скупштине наврши 30 година; јер он не заслужује да га Скупштина за то чека. Што се он брани, да је рођен пре неколико месеци, но што је крштен, то не вреди ништа. Знам један случај, где је један човек крстио своју децу од 6 и 7 година, али за то, што није био у Србији митрополит Михаило, а то је бивши намесник Белимарковић. Али г. Павле Поповић не може доказати, да је његов отац чекао митрополита Михаила *(живо кретање и смех)* па да га крсти.

Арса Прокопијевић — Ја сам мислио, да је г. министар набавио крштеницу овога Павла Поповића, па сам мислио да је с тим свршено и јасно, да он треба да изађе из Скупштине, пошто је малолетан, али пошто нема крштенице, онда је незгодно да ми доносимо решење о овој ствари. Ја никако не смогу да се сложим са г. Павлом Поповићем у томе, што он не поклања довољно вере крштеници; јер збиља, ако би се тако пошло, онда као што је један од предговорника казао, зиму је могла либерална влада половину посланика да шкартира. Крштеници може да се не верује само онда, ако се у протоколу нађе каквих поправака, те се збиља види, да није лепо и чисто написано, а кад је лепо и списано, то се не може, и не сме према закону спорити, па сва Србија да гласа да му је више, или мање година. Само онда може да се обмане, и да се са уверењем превари, кад крштенице нема, онда је дозвољено према закону, да двојица, који имају непокретно имање, могу од 30 направити 45 година, и обратно, тако, да сваки види да је лаж, али мора се веровати. Али, где крштеница стоји, ту може сав округ противно гврдити, па да то ништа не вреди по закону. И заиста, ако бисмо ми примили то, што г. Павле Поповић каже: те оњачкана кућа, те збуњен поп, те збуњена кућа итд., онда таквих разлога било би пуно и силества у многим случајевима. Дакле, ја бих био за предлог гг. Ратарца и Мих. Поповића, да г. Павле Поповић иде на галерију, да имамо крштеницу, која тврди његово малољетство, али пошто нема крштенице, него само извешће среског начелника, онда не можемо доносити никакво решење. Дакле, докле крштенице немамо пред собом, и не уверимо се, да је протокол тачно исписан, дотле не можемо доносити решење по овој ствари.

Драгутин Дединац — Господо! Ја се доиста чудим моме другу г. Павлу Поповићу, што доводи Скупштину у овако тежак положај. Он зна врло добро, да против крштенице, која тврди да нема 30 година, не може по закону ништа да чини; он не може сведоцима, или бабама да доказује, па да обара крштеницу, као јаван документат. Према томе требао би да изведе Скупштину из мучног положаја, и да сам положи свој мандат, тим пре, што мало пре рече, да му није стало до тога. Кад је тако, онда би као човек интелигентан, и судија, требао то да учини, да се Скупштина не би мучила овако.

Миленко Веснић — Господо! Ја тако исто имам да на првом месту изразим дубоко чуђење, да наш друг Павле Поповић допушта, да се Скупштина бави оволико времена таквим једним питањем, као што је ово лично његово питање о годинама; да он то допушта, чак и онда, кад је уверен да нема законом прописани број година, за народног посланика, и кад он као правник и судија зна, да је чланом 96 Устава наређено, да посланик може бити само онај, који има 30 година. Мени је то врло чудновато, и ја сажаљевам, што се у Скупштини може наћи још кога, који може бити толико трпељив сам са собом, и морити Скупштину, да се она бави његовим личним питањем, кад зна врло добро, да Скупштина ни из каквих побуда, није рђаво расположена према њему, те да би она из какве задње намере била приморана, да се задржава на овом питању.

Ја морам да сажаљевам то, тим пре, што ми, као што је врло лепо казао мој поштовани друг г. Михаило Поповић, морамо сви да радимо на томе, да се све — апсолутно све — одредбе Устава, врше тачно, да се чувају и поштују. А радећи на томе, по себи се разуме, да ми као народни посланици, као чланови овога дома, имамо да претходимо примером свима осталим.

Мишљење, које ја исказујем, као што видим, мишљење је и свих чланова овога дома, који су до сад говорили, и ја сам устао данас да говорим искључиво с тога, што се бојим, да, ако се усвоји онај пут, који је предложио г. министар спољних послова, заступник министра просвете, да се сад по интерпелацији реши само о прелазу, на прост дневни ред, — да нам се ово питање о годинама г. Павла, не измакне из решења, а ја, господо, у колико то могу да учиним, не допуштам да се питање о годинама г. Павловим измакне из решења.

Ја нећу да допустим то, тим пре, што смо ми јуче и прекјуче бавили се и говорили о томе, како требаа да бранимо Устав и законе, и ја сматрам за дужност, да Устав и законе браним исто тако од повреда својих политичких пријатеља, као и од повреда противничких.

С тога ја вас молим да се ми задржимо код ове ствари, и да је никако не испустимо из решења. По моме мишљењу најчистији и најбољи пут био би, кад би нас сам г. Поповић ослободио овог положаја, и кад би каваљерски казао: ја нећу да будем више посланик, и нећу да мучим Скупштину да чека крштеницу, а кад будем навршио тридесет година, ја ћу се кандидовати и доћи у Скупштину, ако будем уживао поверење својих бирача.

Дакле, решењем питања о интерпелацији, ја вас молим да не испустите из вида и решење питања о годинама г. Павловим.

Михаило Поповић — Молим вас, господо, да кажем две три речи, које ће бити јаке као крштеница. Ја имам толико јаког уверења, да господин Павле нема 30 год., да чак смем да ово кажем, (окреће се на страну, на којој седи г. Павле). Пристајете ли ви, г. Павле, ако ви будете доказали да имате 30 год., ја свечано дајем реч, да ћу дати онога часа оставку на посланички положај, кад ви то будете доказали; али, ако ви то не будете доказали да имате 30 година, ја сам у то уверен да и ви сами признајете, — пристајете ли тада да платите све оне трошкове, који ће се око избора учинити? Одговорите г Павле на ово питање.

Министар унутрашњих дела Светозар Милосављевић — Питање ово не може да се решава путем оклада.

Овде има да се расправи: *је ли Скупштина задовољна с одговором г. министра или не.* Ако је задовољна, треба да реши, да се преко интерпелације пређе на прост дневни ред.

Не стоји оно, што рече г. Веснић, да ће питање о годинама г. Поповића пропасти, ако се усвоји прост прелаз на дневни ред. Господа посланици могу о томе учинити предлог Скупштини, и Скупштина може решити, да се тај предлог упути верификационом одбору и о њему поднесе извештај.

Г. Стојан Станковић вели, да Скупштина треба само да има крштеницу као доказ о годинама г. Павловим, а влада ће знати, шта ће после да ради. Влада, господо, не може ништа да ради, ако Скупштина не донесе одлуку. Шта ће бити са г. Павлом, то је чисто скупштинска ствар. Г. Павле дошао је за посланика изборо редовним и његов је избор Скупштина огласила за правилан и законит, и сад се не може оставити влади, да она реши: хоће ли г. Павле бити и даље посланик или не.

То треба, господо, да расправи Скупштина а не влада.

Министар иностраних дела Андра Николић — Замислите, господо, да је ово питање покренуто не о г. Павлу Поповићу посланику, него о коме члану Духовног Суда и онда да ли бисте ви, господо, кад саслушате, шта је г. министар просвете радио, хтели да решите и то, шта ће бити са чланом Духовног Суда? Ја мислим, да бисте казали само то: да ли одобравате радњу министрову у даном послу, а не бисте се упуштали у то, шта ће после тога бити са тим судијом. Вама надлежност није, да ви распоређујете, где ће и шта ће бити овај или онај чиновник, судија или ма ко други, већ ћете се ви бринути о томе, да ли влада тим својим органима правилно руководи и да ли они врше своје дужности како треба, па ако не, ви их преко владе нагоните да то чине, али се не мешате сами у ово или оно.

Сад, што ова ствар узнемирује Скупштину, то јој само чини част, јер се види, да она не да да се од ње сакрије нешто, што би било незаконито. Што је најнепријатније у самој ствари, то је то, што је тај заплет произвео човек, који би могао својом каваљерском речи да пресече целу расправу. Али, кад се већ не налазимо у томе лакоме положају за нас, онда треба да решимо ствар.

Министар је просвете казао приликом читања интерпелације, да ће добавити извештај о годинама г. Павловим и то је учинио. Сад би о томе Скупштина требала да донесе своју изјаву и да каже: је ли задовољна са радом г. министра или не, а после те изјаве ви изволте тражити, па ћете сигурно и наћи начина, како да и овај ваш други смер задовољите.

Може бити да то друго, што бисте ви хтели, не ћете моћи да свршите још сад на овоме ванредном сазиву за то, што се за године г. посланика доцкан дознало, али то ништа не чини, јер ви то можете свршити на јесен при идућем састанку Скупштине. Ја вас само молим, немојте да мешате оно, што се може и што треба да се сад сврши са оним, што се можда не може и што се не мора баш сад да сврши.

Ја веома ценим разлоге поштоване господе посланика Мике Поповића и Веснића, који горе од осетљивости и болећивости, што се ова ствар не може одмах да реши, сматрајући је, као повреду Устава од стране г. Павлове, којој се сад ушло у траг, али, господо, ја мислим, да је ред, да се прво реши о томе: је ли задовољна скупштина са радом министровим, па после изволте решавати, шта вам је воља.

Љуба Јоксимовић — О овој интерпелацији за сад мислим, и слажем се да треба прећи преко ње простим прелазом на дневни ред, јер због краткоће времена, није могао министар да набави крштеницу г. П. Поповића, али нама је г. министар доста учинио, што нам је добавио депешу тако брзо, и из ове смо сазнали, да заиста г. Поповић нема 30 година. Још би требало да се види оригинална крштеница, за коју нема сумње да ће и она то исто потврдити, јер ви сте чули да и сам г. Павле Поповић признаје, да по протоколу нема 30 година. Ја кажем да би могао у Србији да верујем само мухамеданским циганима и деци Белимарковићевој, да су се доцније крстили, али г. Поповићу не могу да верујем. Ја кажем да он то није часно учинио, јер је и он сам признао да нема 30 година (*П. Поповић:* ја нисам то признао). Молим вас, ви сте казали да сте раније рођени, али да по крштеници немате 30 година. Ја мислим, да Скупштина сад треба да пређе просто на дневни ред, а одмах за тим да реши, да преда акт верификационом одбору, а верификациони одбор одмах да тражи депешом крштеницу, па да је добије до сутра, те да се реши то питање. Иначе, ако одложимо ову ствар до 1 новембра, онда ћемо бити у немогућности, да му поништимо његов мандат, јер ће дотле да наврши 30 година.

Арса Прокопијевић — Збиља, господо, мени изгледа да има неке срдбе према овом П. Поповићу. Та је срдба толика, да неки посланици неће да изравњају г. Павла ни са Циганима, јер кажу, да ће пре и Циганима да верују него њему. Неки говоре како не треба дозволити да се ми разилазимо, док не свршимо ову ствар, јер је то такве природе, да мора да се сврши, иначе — по њиховом казивању — изгледа, да земља пропаде и ђаво однесе и странку и све, ако г. Павле остане посланик. По моме мишљењу, ово питање није баш тако важно. Ми треба да радимо по закону и Уставу, и да радимо као што смо и до сад радили, а не да због једне ситнице мора Скупштина да седи ма и беспослена овде, и да чека док од попа крштеница дође. Најпосле о томе можете решити како хоћете, али ја као посланик не могу да се сложим са г. Весницем, и ако је правник, да ми ову ствар преломимо још данас, и да решимо, да се он још данас отера. (*М. Весник:* Нисам то казао). То сте казали, да се та ствар одмах реши. Ја не могу да се сложим из ових разлога, како ћемо ми да решимо, да истерамо једнога посланика из Скупштине, кад немамо о томе докумената. То је крупна ствар, и ја не бих могао да кажем, нити да одобрим, да верификациони одбор изради ту ствар, просто на извештај начелника среског. То изгледа страшно, ма да ја верујем томе, да је он малолетан, и ја бих можда и пристао на то, кад би се акта могла добити још данас, али кад то не може да буде, то Скупштина не може ни да доноси никакво решење. Тако исто може да се деси случај, да за једног посланика, који је трговац, може начелник срески да јави: тај и тај посланик пао је под стециште, и зар ми онда одмах на ту доставу капетанову да га истерамо из Скупштине. Ја се никад с тим не бих могао сложити, па и ако је у Уставу казано, да посланик, који је пао под стециште не може више бити посланик. То је исто и овде. С тога ми требамо да чекамо прво да добијемо од попа крштеницу, па ако и тамо то исто стоји, онда ћемо га лако истерати. Ја сам за то, да док год се не докаже крштеницом да је малолетан, да дотле не можемо ништа да решимо.

М. Весник — Само ради личног обавештења да кажем две три речи. Ја се бојим да сам се изразио врло рђаво, кад поштовани посланик г. Прокопијевић мисли да сам ја као посланик и правник захтевао, да се ова ствар реши без акта и без докумената. Ја сам само казао, да је за мене са свим свеједно, чекали ми овде недељу или месец дана, али држим да ми *треба да сачекамо* док се она не реши, и то још у овоме сазиву.

Михаило Радовић — Ја мислим, по што су и у јавност избили гласови, који тврде да г. Павле Поповић нема Уставом прописани број година, а и званични акт прибављен од г. министра просвете то исто тврди, да је заиста основана сумња да г. посланик Поповић нема одређени број година. Ја не бих био за то, да Скупштина према томе донесе ма какву одлуку, него мени се чини, да ће најправилније бити, да се г. Поповић од данас не сматра за посланика, док се та ствар не реши и докази не прибаве. Ја не зебем ни мало од тога, да се ово питање не може решити, а то за то, што се по Уставу тражи, да, онда, кад се кандидује има 30 година, и ако он није имао тада 30 година, онда ће се моћи поступити по закону. Дакле, ја бих био тога мишљења, да Скупштина пређе преко интерпелације на прост дневни ред и да се донесе одлука, да г. Павле Поповић престаје бити посланик, док се не докаже да је имао 30 година.

Потпредседник — Објављујем, да је претрес свршен. Приликом ове интерпелације има два предлога за прелаз на дневни ред: један је мотивисан а други не мотивисан. По пословнику најпре ће се гласати о предлогу, који је без мотивације, т. ј. за прост прелаз на дневни ред, па ако он пропадне, онда ће се гласати о оном мотивисаном.

Стављам на гласање. Ко је за то, да се преко ове интерпелације пређе на прост прелаз на дневни ред нека изволи седети, а ко је против, нека изволи устати.

Објављујем, да је Скупштина усвојила прост прелаз на дневни ред.

Алекса Ратарац — Молим вас, да би ова ствар изашла на крај, ја ћу да учиним један нов предлог, који може бити да има везе с овом ствари, која нас је занимала до сад, и који ће моћи да изведе Скупштину из забуне. Ја знам добро, кад верификациони одбор буде решавао било сад било доцније на јесен не може се никако узети оно мишљење што се каже, да ће г. Поповић онда имати 30 година и да ће Скупштина њега примити за посланика. Одбор решава, да ли је имао 30 год. кад је биран, и према томе ће се одлучити да ли ће се поново узети за посланика или да иде на галерију или кући. Ја и г. Јован С. Јовановић предлажемо:

„По што се из одговора г. министра види, да Павле Поповић нема 30 година, то предлажемо, да се ова ствар разправи у верификационом одбору.“

Ако има 10 посланика да потпомогну овај предлог? *(Има).*

Потпредседник — Хоће ли ко год да говори о предлогу г. Ратарца? *(Неће).*

Стављам на гласање. Ко је за предлог г. Ратарца, нека седи, ко је против, нека устане. *(Сви седе).* — Објављујем, да је Скупштина усвојила предлог г. Ратарца, који се односи на ово, да се ова ствар упути верификационом одбору. —

Молим вас господо! По што смо већ на крају скупштинских седница, то је нужно, да Скупштина донесе једну одлуку у смислу чл. 135 пословника. По чл. 135 имала је Скупштина да донесе једну нарочиту уредбу, која би регулисала плате чувара скупштинске архиве и целокупног особља. По што то није учињено, онда Скупштина нека одлучи, ко ће то да учини (Чује се: *„Председништво“).* До сад је Скупштина овлашћивала председништво. (Чује се: *„И сад“).* Ако је Скупштина вољна, онда би вам председништво могло да предложи овакав предлог:

„Овлашћује се председништво Народне Скупштине, да може свему особљу и послужитељима скупштинским, употребљеним на рад у овој скупштинској сесији, одредити награду према своме нахођењу, а са обзиром на рад и употребљивост њихову.“

Одобрава ли Скупштина ово? *(Одобрава).* —

С овим смо свршили данашњи дневни ред и Скупштина је готова за ову годину. Сутра ће бити свечано затварање скупштинских седница у $11\frac{1}{2}$ часова, али нужно је, да посланици дођу раније, нека изволе доћи око 10 часова пре подне у свечаном одѣлу.

Данашњу седницу закључујем и заказујем идући састанак сутра у 10 часова.

(Састанак је трајао до $11\frac{1}{2}$ часова).

54 САСТАНАК

9 августа 1893 у Београду

ПРЕДСЕДАВАО ПОТПРЕДСЕДНИК,
Димитрије Катић

СЕКРЕТАР,
Љуба Јоксимовић

Почетак у $10\frac{3}{4}$ часа пре подне.

Била су сва г.г. министри осем г. министра председника.

Потпредседник — Отварам седницу 54 састанка.

Изволте чути протокол 53 састанка

Секретар Љ. Јоксимовић прочита.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина прочитани протокол? *(Усваја).*

Част ми је известити Народну Скупштину, да је истражни одбор написао и потписао оптужбу и предао је председништву, и оно ће даље учинити, шта треба. (Чује се: *„хвала му“*). —

Дајем четврт часа одмора.

После кратког одмора дошао је у скупштинску дворану Његово Величанство Краљ, допраћен Председништвом Скупштине, вишим официрима а дочекан Народним Представницима, дипломатским телом, Његовим Високопреосвештенством Митрополитом и вишим државним чиновницима, и закључио седнице скупштинске овом беседом:

Поштовани посланици,

Мени је особито мило, што опет, на завршетку ваших радова, имам прилику наћи се у вашој средини и изјавити вам Моју владалачку захвалност за ваше трудове.

Ја сам вас, одмах сутра дан, пошто сам узео Краљевску власт, сазвао у овај ванредни сазив поглавито ради тога, да Народна Скупштина прими Моју уставну заклетву, и да реши државни буџет, који је са прећашњих нередовних прилика остао нерешен. Али осим тога, ви сте, господо посланици, за време овога сазива имали још доста других а међу њима неколико врло важних послова, које сте све радили и свршили с похвалном вредношћом.

На првом месту, ви сте, правилно оцењујући финансијске и економне потребе земље, одобрили трговинске уговоре, које вам је Моја влада поднела, а међу којима је нарочито важан трговински уговор са суседном монархијом Аустро-Угарском. Тим чином ви сте створили основу за десетогодишње привредно развијање и финансијско јачање наше Отаџбине.

Одобравајући буџет, који је по природном развитку државних потреба захтевао накнадна повишавања, одобравајући поред тога и зајам за исплату затечених привремених дугова, а тако исто и дајући држави појачане изворе завођењем нових монопола и ревизијом закона о трошарини, ви сте, господо посланици, најубедљивије и најјасније засведочили, да вас у раду вашем руководи патриотично старање и одана служба државним интересима. Што сте ви у решавању ових тешких питања показали толико много добре воље, то несумњиво потврђује, да с потпуним поверењем помажете Моју владу и да сте усрдно заузети за државни и народни напредак. Ја вам за то исказујем Моју особиту благодарност.

Поштовани посланици,

Данас је само четири месеца од како сам Ја чином од 1. априла пресекао зле последице прошлогодишњег 9. августа, па већ данас са задовољством можемо погледати на многе важне резултате, који су постигнути за ово кратко време. Такав успех могла је постићи, с помоћу Божјом, само владавина, којој је главно обележје потпуна сагласност између Краља и Народа. Надајмо се, да ће и на даље милост Божја пратити и помагати овако леп почетак.

Поштовани посланици,

Проглашујући да су седнице овога ванредноga сазива Народне Скупштине затворене, и одајући заслужено признање вашем неуморном и патриотском раду, Ја вам желим срећан повратак вашим домовима и, праштајући се с вама, Ја кличем из дубине душе:

Да живи Српски Народ!

Да живи слободна, уставна Србија!

9 августа 1893 год.
у Београду

АЛЕКСАНДАР с. р.

Председник министарског савета,
министар
просвете и црквених послова,
Д-р Л. Докић с. р.

Министар војни,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

Министар финансија,
Д-р М. В. Вујић с. р.

Министар
унутрашњих дела,
Св. Милосављевић с. р.

Министар
иностраних дела,
Анд. Николић с. р.

Министар грађевина,
инжињер. потпуковник,
Свет. Станковић с. р.

Министар
народне привреде,
Раша Милошевић с. р.

Министар правде,
Пет. Максимовић с. р.

После опраштаја са Скупштином, који је, као и читање беседе, пропраћено бурним узвицима „живео,“ узе реч:

Потпредседник — Оглашујем да је данашња, последња седница ванредног сазива закључена, и Председништво праштајући се с вама, господо посланици, жели вам, срећан пут! *(Хвала!)*

(Састанак је завршен у 11 часова и 45 минута).

Одговорни уредник Ранко Петровић

Штампа српско-краљев. државне штампарије

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

МИ

АЛЕКСАНДАР I.

по милости божјој и вољи народној

Краљ Србије

Проглашавамо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скупштина, сазвана у ванредни сазив, решила и да смо Ми потврдили и потврђујемо:

ЗАКОН

о

ТРГОВИНСКОМ УГОВОРУ

између

СРБИЈЕ И АУСТРО-УГАРСКЕ

Намесништво Краљевине Србије, у име Његовог Величанства Краља Србије, с једне,

и

Његово Величанство Цар Аустријски, Краљ Чешки и т. д. и Апостолски Краљ Угарски, с друге стране,

задахнути подједнаком жељом, да рашире и развију трговинске односе између својих држава, одлучили су да закључе нов уговор, и тога ради именовали су Своје Пуномоћнике, и то:

Намесништво Краљевине Србије:

Господина Ђорђа С. Симића, ванредног Посланика и пуномоћног Министра Србије код Његовог Величанства Цара Аустријског, Краља Чешког и т. д. и Апостолског Краља Угарског;

Господина Стевана Поповића, Државног Саветника;

Господина доктора Лазара Пачу, Управника монопола дувана и соли;

Господина Косту Стевановића, Начелника царинског одељења у Министарству Финансија; и

Господина Милована Миловановића, Владиног Комесара при Народној Банци,

Његово Величанство Цар Аустријски, Краљ Чешки и т. д. и Апостолски Краљ Угарски:

Господина Густава Грофа Калноки од Керешпатак, Свога дејствителног Тајног Саветника и Придворника, Ђенерала Кавалерије, Свога Министра Царског Дома и Иностраних Дела,

La Régence du Royaume de Serbie au nom de Sa Majesté le Roi de Serbie d'une part,

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., et Roi Apostolique de Hongrie, d'autre part,

animés d'un égal désir d'étendre et de développer les relations commerciales entre Leurs Etats, ont résolu de conclure un nouveau traité, et ont nommé, à cet effet, pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Le Règence du Royame de Serbie:

Monsieur Georges S. Simitch, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de Serbie près Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie;

Monsieur Stévan Popovitch, Conseiller d'Etat;

Monsieur le Docteur Lazar Patchou, Directeur des Monopoles du tabac et du sel;

Monsieur Kosta Stévanovitch, Chef de la section des douanes au Ministère des finances; et

Monsieur Milovan Milovanovitch, Commissaire du Gouvernement auprès la Banque Nationale;

Sà Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

Monsieur Gustave Comte Kálnoky de Köröspatak, Son Conseiller intime actuel et chambellan, Général de Cavalerie, Son Ministre de la Maison Impériale et des affaires étrangères,

WWW.UNILIB.RS

који, пошто су саопштили једни другима своја пуномоћства која су нашли да су добра и уредна, уговорили су ове чланове:

Члан I.

Између земаља уговорница биће потпуна слобода трговине и бродарства.

Поданици сваке стране уговорнице уживаће на земљишту друге стране иста права, повластице и олакшице у трговини и пловидби које уживају сада или ће у напредак уживати у тим земљама њихови сопствени грађани и поданици највећма повлашћене државе.

Члан II.

Поданици сваке стране уговорнице имаће узајамно право, да на земљишту друге стране могу, као и држављани те стране и поданици највећма повлашћене државе, путовати железницама, рекама и друмовима; да се могу на сваком месту настанити или неко време бавити, да могу прибављати сваковрсне земље и куће или их узимати под закуп или их имати у државини у целини или делимице; у опште, да могу прибављати покретна и непокретна добра, отуђивати их или на другог преносити на све начине, а нарочито продајом, тестаментом или наслеђем ab intestato: не требајући овлашћења или одобрења земаљских власти. Они ће моћи ту водити трговину или радити занат, вршити све своје послове, било непосредно, било преко посредника, кога ће они сами бирати било лично или у друштву; моћи ће превозити робу и лица, подизати депо-е (стоваришта), одређивати цене, залоге и плаћања своје робе и вршење својих обавеза; даље, обављати своје послове, подносити царинарницама своје декларације, пред земаљским властима и судовима заступати своја права и потраживања: не плаћајући за све то друге ни веће ни теже царине, дажбине, порезе и таксе од оних, које плаћају држављани те земље или поданици највећма повлашћене

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article I.

Il y aura pleine et entière liberté de commerce et de navigation entre les pays des Parties contractantes.

Les sujets de chacune des Parties contractantes jouiront dans les territoires de l'autre des mêmes droits, faveurs et exemptions dont jouissent actuellement ou jouiront à l'avenir, en matière de commerce et de navigation, dans ces territoires, les propres nationaux et les sujets de la nation la plus favorisée.

Article II.

Les sujets de chacune des Parties contractantes auront réciproquement, dans les territoires de l'autre, la même faculté que les nationaux et les sujets de la nation la plus favorisée, de voyager sur les chemins de fer, rivières et routes, de s'établir dans des lieux quelconques ou d'y séjourner temporairement, d'acquérir des terres de toute sorte et des maisons ou de les louer et de les posséder en tout ou en partie; en général, d'acquérir des biens meubles et immeubles, de les aliéner ou transmettre par des actes quelconques et surtout par la vente, le testament ou par la succession *ab intestato:* le tout sans autorisation ou approbation des autorités du pays. Ils pourront y exercer leur commerce ou métier, régler leurs affaires de toute sorte, soit directement, soit par l'entremise d'un intermédiaire qu'ils choisiront eux-mêmes, soit personnellement, soit en compagnie, transporter des marchandises et des personnes, établir des dépôts, fixer les prix, gages et les paiements de leurs marchandises et prestations, vaquer à leurs affaires, présenter leurs déclarations aux douanes, faire valoir leurs droits et requêtes devant les autorités et tribunaux du pays: le tout sans payer des droits, contributions, impôts et taxes au tres ni plus élevés ou onéreux, que ceux auxquels sont soumis les nationaux ou les sujets de la nation la plus favorisée

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

државе без обзира на разлике по народности или вероисповести.

По себи се разуме, да ће се они у том погледу имати придржавати земаљских закона и уредаба, који важе за трговину, занате и јавну сигурност, а вреде за држављане те земље и за поданике највећма повлашћене државе.

Задужбине, корпорације, удружења и у опште сва правна лица, која се налазе на земљишту једне уговорне стране, осим трговачких друштава и друштава за обезбеђење, не могу, ни бесплатно, ни путем теретних ни нетеретних уговора прибављати непокретна добра на земљишту друге стране.

et sans distinction de la nationalité ou de la confession.

Il est bien entendu qu'ils auront à se conformer, à cet égard, aux lois et règlements du pays en vigueur, par rapport au commerce, aux métiers et à la sûreté publique et applicables aux nationaux et aux sujets de la nation la plus favorisée.

Les fondations, corporations, associations et en général toutes les personnes morales qui existent dans les territoires d'une des Parties contractantes sont, à l'exception des sociétés commerciales et d'assurance, exclues de la faculté d'acquérir, soit à titre gratuit, soit à titre onéreux, des biens immeubles sur les territoires de l'autre Partie.

Члан III.

Поданици сваке стране уговорнице биће на земљишту друге стране, ослобођени од сваке војене службе, како у стајаћој војсци, тако у резерви и у народној војсци. Тако исто они ће бити ослобођени од сваког обавезног службеног посла при судовима, држ. администрацији или општини, од примања војника на стан, од сваког ратног намета, сваке реквизиције или војеног давања (дажбина), па ма какве оне биле, изузимајући при том терете, који су скопчани с државином или најмом непокретних добара, а тако исто и услуге или војене реквизиције, којима су подложни сви држављани, као власници или закупци непокретних добара.

Они неће бити подвргнути, ни лично, ни у погледу покретних или непокретних добара њихових, другим дужностима, ограничењима, таксама или порезама, осим оних, којима ће бити подвргнути и сами држављани.

Article III.

Les sujets de chacune des Parties contractantes seront exempts, sur les territoires de l'autre, de tout service militaire, tant dans la troupe régulière que dans la milice et la garde nationale. Ils seront dispensés également de toute fonction officielle obligatoire, judiciaire, administrative ou municipale, du logement militaire, de toute contribution de guerre, de toute réquisition ou prestation militaires de quelque sorte que ce soit, hormis cependant les charges attachées à la possession ou à la location de biens immeubles, ainsi que les prestations ou réquisitions militaires auxquelles sont soumis les nationaux en leur qualité de propriétaires ou de locataires d'immeubles.

Ils ne pourront être assujettis, ni personnellement, ni par rapport à leurs meubles ou immeubles, à d'autres devoirs, restrictions, taxes ou impôts qu'à ceux auxquels seront soumis les nationaux.

Члан IV.

Индустријалци или трговци једне стране уговорнице, који путују или који своје помоћнике, сталне или путничке агенте или ма какве друге представнике шаљу да путују по територији друге стране ради куповине или прибирања наруџбина, са или без узорка (мустара), а тако исто и у опште кад путују у интересу својих трговинских и индустријских послова, неће моћи тога

Article IV.

Les industriels ou négociants d'une des Parties contractantes qui voyagent ou qui font voyager leurs commis, agents, commis-voyageurs ou représentants quelconques sur les territoires de l'autre, pour y faire des achats ou recueillir des commissions, soit avec, soit sans échantillons, ainsi qu'en général dans l'intérêt de leurs affaires de commerce ou d'industrie, ne pourront, à

WWW.UNILIB.RS

ради бити подвргнути никаквој даљој дажбини или порези, у колико легитимационом исправом, издатом по обрасцу, који је приложен ·/. овом уговору, докажу, да је кућа, за рачун које путују, платила у својој земљи таксе и порезе прописане за вршење њене трговине и индустрије.

Ова одредба не односи се на прикупљање наруџбина код лица, која не врше трговину или индустрију. Ну ипак наспрам аустријских и угарских путничких агената у том погледу у Србији ће се поступати исто тако као и према држављанима српским.

Према поданицима једне стране уговорнице, кад на земљишту друге стране оду на вашаре или тргове ради своје трговине или продавања својих производа, поступаће се узајамно као и са држављанима, и они неће бити подвргнути већим таксама, него што се наплаћују од ових последњих.

Поданици једне стране уговорнице, који раде експедиторску или возарску радњу између разних тачака територије страна уговорница или који се баве пловидбом, за вршење ових заната на земљишту друге стране неће плаћати никакву индустријску или посебну таксу.

Члан V.

Стране уговорнице обавезују се, да не спречавају узајамну трговину никаквом забраном увоза, извоза или провоза.

Оне могу одступити од овог правила само:

а) за државне монополе, који су сад или који се унапредак могу завести;

б) с обзиром на санитетску и ветеринарску полицију сообразно међународним начелима, која су у том погледу усвојена;

в) у ванредним приликама у погледу ратних набавака.

Ограничење под б) простире се такође и на заштитне мере, предузете у циљу да

ce titre, être soumis à aucun droit ou impôt ultérieur, en tant qu'ils prouveront par une carte de légitimation délivrée d'après le formulaire joint au présent Traité, que la raison sociale, pour le compte de laquelle lis voyagent, a acquitté dans son pays les droits et impôts prescrits pour l'exercice de son commerce et de son industrie.

La disposition qui précède ne s'applique pas à la recherche de commandes chez des personnes qui n'exercent pas de commerce, ni d'industrie. Toutefois, les commis voyageurs autrichiens ou hongrois ne seront pas traités en Serbie, sous ce rapport, moins favorablement que les nationaux.

Les sujets de l'une des Parties contractantes, se rendant aux foires ou marchés sur les territoires de l'autre, à l'effet d'y exercer leur commerce ou d'y débiter leurs produits, seront réciproquement traités comme les nationaux et ne seront pas soumis à des taxes plus élevées que celles perçues de ces derniers.

Les sujets d'une des Parties contractantes qui exercent le métier d'expéditeur ou de charretier entre les divers points des territoires des Parties contractantes ou qui se livrent à la navigation, ne seront soumis, par rapport à l'exercice de ces métiers, à aucune taxe industrielle ou spéciale sur les territoires de l'autre.

Article V.

Les Parties contractantes s'engagent à ne pas entraver le commerce réciproque par des prohibitions quelconques d'importation, d'exportation ou de transit.

Elles ne pourront faire d'exceptions à cette règle que:

a) pour les monopoles d'Etat actuellement en vigueur, ou qui pourraient être établis à l'avenir;

b) par égard à la police sanitaire et vétérinaire, conformément aux principes internationaux adoptés à ce sujet;

c) dans des circonstances exceptionnelles, par rapport aux provisions de guerre.

La réserve exprimée sous b) s'étend également aux mesures prohibitives prises dan-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

се, у интересу земљорадње, стане на пут ширењу инсеката или других шкодљивих организама.

Што се тиче мера смотрености, које се имају предузимати против уноса и распростирања сточних зараза (епизотија), стране уговорнице закључиле су, у исто време, за то нарочиту конвенцију.

le but d'empêcher, dans l'intérêt de l'agriculture, la propagation d'insectes ou d' autres organismes nuisibles.

Pour ce qui a trait aux mesures de précaution à prendre contre l'importation et la propagation d' épizooties, les Parties contractantes ont arrêté, en même temps, une Convention spéciale.

Члан VI.

Роба сваке врсте, која долази са земљишта једне стране уговорнице или улази у исто, биће на територији друге стране узајамно ослобођена сваке провозне дажбине и сваке трошаринске таксе, па било да се провозе непосредно, или да се за време провоза имају стоварити, сместити у депо или на ново товарити.

Article VI.

Les marchandises de toute nature, venant des territoires de l'une des Parties contractantes ou y allant, seront réciproquement affranchies, dans les territoires de l'autre, de tout droit de transit et de taxes de consommation de toute sorte, soit qu'elles transitent directement, soit que, pendant le transit, elles doivent être déchargées, déposées ou rechargées.

Члан VII.

Роба, по пореклу или манифактури, аустријска или угарска, побројана у тарифи А), која је приложена овом уговору, плаћаће при увозу у Србију царине одређене у тој тарифи.

Са сваком робом порекла или манифактуре аустријске или угарске, па била она именована или не у тарифи А), поступаће се, при њеном увозу у Србију, онако исто као и са робом највећма повлашћене државе.

Роба српског порекла или манифактуре, побројана у тарифи Б), која је приложена овом уговору, плаћаће при увозу у аустро-угарску царинску област, царине означене у тој тарифи.

Са сваком робом српског порекла или манифактуре, па била она именована или не у тарифи Б), поступаће се, при њеном увозу у аустро-угарску царинску област, онако исто као и са робом највећма повлашћене државе.

Да би олакшали узајамни промет преко заједничке границе, стране уговорнице углавиле су нарочите одредбе, изложене у додатку В), који је приложен овом уговору.

Article VII.

Les marchandises d'origine ou de manufacture autrichienne ou hongroise, énumérées au tarif A joint au présent Traité, acquitteront, à leur entrée en Serbie, les droits fixés par ledit tarif.

Toute marchandise d'origine ou de manufacture autrichienne ou hongroise, dénommée ou non au tarif A, sera traitée, à l'entrée en Serbie, sur le pied de la nation la plus favorisée.

Les marchandises d'origine ou de manufacture serbe, énumérées au tarif B joint au présent Traité, acquitteront, à leur entrée dans le territoire douanier austro-hongrois, les droits fixés par ledit tarif.

Toute marchandise d'origine ou de manufacture serbe, dénommée ou non au tarif B, sera traitée, à l'entrée dans le territoire douanier austro-hongrois, sur le pied de la nation la plus favorisée.

Dans le but de faciliter le trafic réciproque à travers la frontière commune, les Parties contractantes sont convenues des dispositions spéciales contenues dans l'annexe C jointe au présent Traité.

Члан VIII.

Обе стране уговорнице обавезују се, да производима земље и индустрије друге

Article VIII.

Chacune des Parties contractantes s'engage, non seulement quant au montant

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

стране не само у количини царине и узгредних такса, које се наплаћују при увозу и извозу, него и у начину наплате и у обезбеђењу тих царина и узгредних такса, као и у опште у царинском поступку о увозу, провозу и извозу, даду сваку повластицу слободију или олакшицу, која је већ дата или буде у напредак дата којој трећој држави, тако да се таква повластица самим тим и без икакве накнаде, одмах простире и на производе земље и индустрије друге стране уговорнице.

Члан IX.

И једна и друга страна уговорница допушта да за неко време буду слободни од увозне и извозне царине ови предмети, с обавезом да се извезу натраг, у року који се у напред одреди и под условом да истоветност извезених и на ново увезених предмета буде потпуно утврђена:

1) сва роба, која се, излазећи из слободног промета на земљишту једне стране уговорнице, шаље на вашаре и тргове друге стране, или која је изван вашара и тргова, тамо послата да се смести у антропо-е или царинске магацине, а тако исто и угледи (мустре), које увозе путнички агенти;

2) стока, која се из области једне стране уговорнице гони на тргове у области друге стране, па се отуд враћа непродата;

3) предмети, који су намењени да се оправе, али тако да се тиме не измени у суштини њихова природа и њихово име у трговини;

4) обележени и употребљавани џакови а тако исто и бурад, која се увозе из области друге стране уговорнице, да се напуне или испразне, па се враћају пуна или празна, —

све ово према одредбама, које важе за државу највећма повлашћену.

Члан X.

Унутрашње дажбине на производњу, фабрикацију или потрошњу, које су уда-

des droits et taxes accessoires à percevoir à l'entrée et à la sortie, mais aussi quant à la perception et à la garantie de ces droits et taxes accessoires, comme en général quant au traitement douanier à l'importation, au transit et à l'exportation, à faire profiter les produits du sol et de l'industrie de l'autre Partie, de toute faveur, immunité ou facilité qui seraient déjà accordées ou qui pourraient être à l'avenir accordées à une tierce Puissance, de manière que toute faveur pareille sera étendue immédiatement, par ce fait même, et sans compensation, aux produits du sol et de l'industrie de l'autre Partie contractante.

Article IX.

Seront admis de part et d'autre, en franchise temporaire de droit d'importation ou d'exportation, les objets suivants avec l'obligation de les faire retourner dans un terme établi à l'avance et à la condition que l'identité des objets exportés et réimportés soit constatée d'une manière absolue:

1. toutes les marchandises qui, sortant du commerce libre dans les territoires de l'une des Parties contractantes, sont expédiées aux foires et marchés de l'autre, ou qui, en dehors des foires ou marchés, de l'autre, y sont expédiées pour y être déposées dans des entrepôts ou magasins de douane, ainsi que les échantillons importés par les commis voyageurs;

2. le bétail conduit des territoires de l'une des Parties contractantes aux marchés dans les territoires de l'autre, et qui sera reconduit sans avoir été vendu;

3. les objets destinés à être réparés, sans que leur nature et leur dénomination commerciale subissent un changement essentiel;

4. les sacs marqués et ayant déjà servi, ainsi que les fûts et futailles qui sont importés des territoires de l'autre Partie contractante pour être réexportés remplis, ou qui sont réimportés après avoir été exportés remplis:

le tout conformément aux dispositions applicables à la nation la plus favorisée.

Article X.

Les droits internes de production, de fabrication ou de consommation, qui grè-

WWW.UNILIB.RS

рене или које ће се ударити на земаљске производе, било за рачун државе, било за рачун општина или корпорација, неће се моћи ударати, ни под каким изговором, ни веће ни теже, на сличне производе пореклом из области друге стране уговорнице.

Члан XI.

Пошто се с робом српског порекла поступа у Аустро-Угарској, што се тиче плаћања царине и узгредних такса, по одредбама које важе за државе највећма повлашћене, то и роба пореклом аустријска или угарска неће бити у Србији подвргнута никаквој накнадној царинској такси, помесној или ма каквој другој, нити споредним таксама новим или већим од оних које сада важе за државу највећма повлашћену, на име:

1) за ношевину: 20 пара динарских од 100 килограма, и то само онда, кад ову службу врше царински носачи;

2) за кантарину: 8 пара динарских од 100 килограма;

3) за калдрмину: 10 пара динарских од 100 килограма;

4) за лежарину: дневно 5 пара динарских од 100 килограма; ова се такса повишује за 10 пара од 100 килограма дневно за робу, која се може лако да запали и да експлодује.

Разуме се, да се ове узгредне таксе могу наплаћивати само у колико је служба, за коју се наплаћују, доиста учињена сообразно прописима и законима царинским.

Осим тога уговорено је, да се свако смањење ових накнадних или такса, које се допусти роби које треће државе, подједнако и без одлагања примени и на артикле исте природе пореклом аустриске или угарске.

Члан XII.

Не крњећи ни мало нарочите погодбе царинског поступка о промету на железницама, уговорено је, да се роба, која

vent ou gréveraient les produits du pays, soit pour le compte de l'Etat, soit pour le compte des administrations municipales ou corporations, ne pourront frapper, sous aucun prétexte, ni d'un taux plus élevé, ni d'une manière plus onéreuse, les produits similaires provenant des territoires de l'autre Partie contractante.

Article XI.

Les marchandises d'origine serbe étant traitées en Autriche-Hongrie, quant à l'acquittement des droits et taxes accessoires, d'après les dispositions en vigueur à l'égard de la nation la plus favorisée, les marchandises d'origine autrichienne ou hongroise ne seront également soumises en Serbie à aucun droit additionnel de douane, local ou de tout autre genre, à des taxes accessoires nouvelles ou supérieures à celles qui existent actuellement à l'égard des nations les plus favorisées, savoir:

1. pour le port: 20 paras de dinar par 100 kilogrammes et seulement dans le cas où ce service est fait par les hommes au service de la douane;

2. pour le pesage: 8 paras de dinar par 100 kilogrammes;

3. pour le pavé: 10 paras de dinar par 100 kilogrammes;

4. pour le magasinage: 5 paras de dinar par 100 kilogrammes et par jour; cette taxe est augmentée de 10 paras par 100 kilogrammes et par jour pour les marchandises facilement inflammables et explosibles.

Il est entendu que les taxes accessoires ne peuvent être perçues qu'en tant que les services auxquels ces taxes sont affectées ont été rendus effectivement et conformément aux prescriptions et lois douanières.

Il demeure en outre convenu que toute diminution de ces taxes additionnelles ou accessoires qui serait accordée aux marchandises d'un tiers Etat sera également appliquée sans délai aux articles similaires d'origine autrichienne ou hongroise.

Article XII.

Sans préjudice des arrangements spéciaux sur le traitement douanier du trafic sur les chemins de fer, il est convenu que

WWW.UNILIB.RS

на земљишту једне стране уговорнице подлежи давању кауције, па је већ, тога или другога чега ради, стављена под царински затвор, неће на земљишту друге стране разбалити, нити печати и олова, која би се нашла неповређена, замењивати, чим су испуњени захтеви контроле.

У опште ће се формалности царинске службе удесити по истоветним принципима и упростити у колико је год могуће; учиниће се што треба да експедиција буде уредна и брза у службеним часовима, који ће се одредити у довољном броју.

У колико год прилике буду допуштале, царинска надлештва обеју страна уговорница биће уједињена или ће бар вршити службу подударно и у исто време, не шкодећи при том промету без невоље.

Члан XIII.

Стране уговорнице обавезују се да згодним средствима заједнички раде, да се спречи и казни кријумчарење управљено против њихове земље, да на тај циљ даду сваку законску помоћ чиновницима друге стране уговорнице, којима је надзор поверен, да их помажу и да им преко финансијских и полицијских чиновника као и преко месне власти у опште дају сва обавештења, која им устребају за вршење њихове службе.

Стране уговорнице задржале су право да закључе нарочита правила о овоме.

Члан XIV.

1. Поданици једне стране уговорнице имаће у области друге стране иста права која и држављани у свему што се тиче заштите проналазака, цртежа и индустријских модела, фабричких и трговачких марака, трговачке фирме и трговачког имена. У том погледу изравњују се поданицима сва лица, која су на земљишту друге стране уговорнице стално настањена или имају на њему своју главну индустријску радњу.

les marchandises qui sont soumises sur les territoires de l'une des Parties contractantes au traitement de l'acquit à caution et qui, pour cette même raison ou pour une autre, y ont déjà été mises sous scellés, ne seront point déballées dans les territoires de l'autre Partie, et les scellés et plombs trouvés intacts ne seront pas remplacés, pourvu que l'on ait satisfait aux exigences du contrôle.

En général, les formalités du service douanier seront réglées d'après des principes identiques et seront simplifiées autant que possible; il sera pourvu à une expédition régulière et prompte, dans les heures de service qui seront fixées en nombre suffisant.

Autant que les circonstances le permettront, les bureaux douaniers des Parties contractantes seront réunis, ou du moins ils procéderont à leurs opérations par un service combiné et simultanément, sans entraver inutilement le trafic.

Article XIII.

Les Parties contractantes s'engagent á coopérer, par des moyens convenables, pour empêcher et punir la contrebande dirigée contre leurs territoires, à accorder à cet effet toute assistance légale aux employés de l'autre Partie contractante chargés de la surveillance, à les aider et à leur faire parvenir, par les employés de finances et de police, ainsi que par les autorités locales en général, toutes les informatirions dont ils auront besoin pour l'exercice de leurs fonctions.

Les Parties contractantes se sont réservé de convenir de réglements spéciaux à cet égard.

Article XIV.

1. Les sujets de l'une des Parties contractantes jouiront sur les territoires de l'autre des mêmes droits que les nationaux, pour ce qui concerne la protection des inventions, des dessins et modèles industriels, des marques de fabrique et de commerce, de la raison sociale et du nom commercial. Sont assimilées, sous ce rapport, aux sujets toutes les personnes qui sont domiciliées ou ont leur établissement industriel prin-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

2. Кад се ради заштите каквог проналаска, цртежа, модела или фабричне и трговачке марке, поднесе молба за патенат на земљишту једне стране уговорнице, па се у току од три месеца поднесе иста молба за патенат на земљишту друге стране, онда је уговорено :

а) да ова друга молба има првенство над свима молбама поднетим на земљишту друге стране уговорнице после подношаја оне прве ; и

б) да предмет, за који је тражен патент, не губи карактер новости на земљишту друге стране уговорнице услед тога што су друге прилике наступиле после подношаја оне прве молбе.

3) Рок, који је горе предвиђен, почиње:
а). односно цртежа и модела , а тако исто и односно трговачких и фабричких марака , од дана кад је поднесена прва молба.

б). односно проналазака, од дана, кад је издат патент по првој молби.

Дан подношаја молбе или издавања патента не рачуна се у рок.

За дан издавања патента узима се онај дан, кога је интересованом лицу предато коначно решење о издавању патента.

4. Увожење робе, фабриковане на земљишту једне стране, на земљиште друге, не повлачи за собом на овом последњем земљишту губитак права на заштиту, која је дата тој роби на основу поднесеног цртежа или модела.

5. Сопственику какве трговачке или фабричке марке, која је укњижена на земљишту једне стране уговорнице , неће се моћи одрећи књижење те марке на земљишту друге стране само са тога разлога, што та марка није начињена са-

cipal sur les territoires de l'une des Parties contractantes.

2. Lorsqu' une demande de brevets pour une invention, un dessin, un modèle ou une marque de fabrique et de commerce est déposée, pour s'en assurer la protection dans les territoires de l'une des Parties contractantes, et que, dans le délai de trois mois, le dépôt de cette demande est effectué dans les territoires de l'autre Partie contractante, il est établi:

a) que cette demande postérieure aura la priorité sur toutes les demandes déposées dans les territoires de l'autre Partie contractante, après l'époque du dépôt de la première demande; et

b) que l'objet pour lequel une demande de brevet a été présentée ne perdra pas le caractère de nouveauté dans les territoires de l'autre Partie contractante, par suite de circonstances survenues après la date du dépôt de la première demande.

3. Le délai prévu plus haut court:

a) pour ce qui concerne les dessins et modèles, ainsi que les marques de commerce et de fabrique, à partir de la date de la présentation de la première demande;

b) pour ce qui concerne les inventions, à partir de la date où le brevet a été délivré sur la première demande.

Le jour du dépôt de la demande ou de la délivrance du brevet n'est pas compté dans le délai.

Sera considéré jour de la délivrance du brevet le jour ou la résolution portant sur la délivrance définitive du brevet est remise à la partie intéressée.

4. L'importation d'une marchandise fabriquée dans les territoires de l'une des Parties contractantes sur les territoires de l'autre n'entraînera pas dans ces derniers territoires la déchéance du droit de protection à cette marchandise sur la déposition d'un dessin ou d'un modèle.

5. On ne pourra pas refuser au propriétaire d'une marque de commerce ou de fabrique, enregistrée dans les territoires de l'une des Parties contractantes, l'enregistrement dans les territoires de l'autre, pour la seule raison que cette marque

WWW.UNILIB.RS

образно прописима, који у земљи важе за састав и спољашњи облик марке.

Неће се сматрати као прописи о саставу и облику марака одредбе, које забрањују употребу слике владаоца или чланова владајуће породице, или употребу државног грба, других јавних грбова или најзад употребу марака, које се сматрају као управљене против јавног поретка или супротне са фактичним стањем ствари, у намери да обмањују публику.

6. Обе стране уговорнице предузеће потребне мере, у колико их раније не буду предузеле, против излагања и продавања робе, која, у намери преваре, носи на себи, на штету законите трговине, државни грб друге стране уговорнице или као означење свог порекла, име или грбове места или округа, који припадају територији друге стране уговорнице.

7. Поданици једне стране уговорнице, који на земљишту друге стране желе себи осигурати сопственост какве марке, цртежа или модела, имају испунити све формалности прописане законодавством ове друге стране. Они имају, посебице, депонирати своје марке, цртеже и моделе, сообразно прописима који важе, у Србији: код трговачког суда у Београду; у Аустро-Угарској, за краљевства и провинције, које су представљене у царевинском већу: код трговачке и индустријске коморе бечке, а за земље круне Св. Стевана: код будим-пештанске трговачке и индустријске коморе.

Члан XV.

Овај уговор простире се на све земље, које сада припадају или које ће у напредак припасти аустро-угарској царинској области.

u'est pas conforme aux prescriptions qui y sont en vigueur, relativement à la composition et à la forme extérieure de la marque.

Ne seront pas considérées comme prescriptions ayant rapport à la composition et à la forme des marques, les dispositions qui défendent l'usage du portrait du souverain ou des membres de la famille régnante, ou l'usage d'armoiries de l'Etat, d'autres armoiries publiques ou enfin l'emploi de marques considérées contraires à l'ordre public ou étant en opposition avec la situation réelle, de manière à induire en erreur le public.

6. Chacune des Parties contractantes adoptera les mesures nécessaires, en tane qu'elles n'auraient pas été prises antérieurement, contre l'exposition et la mist en vente de marchandises qui, dans unintention frauduleuse, au préjudice du come merce légitime, sont revêtues des armoie ries d'Etat de l'autre Partie contractant- ou portent, comme indication de provenance, le nom ou les armoiries de localités ou de districts, situés dans les territoires de l'autre Partie contractante.

7. Les sujets de l'une des Parties contractantes qui veulent s'assurer la propriété d'une marque, d'un dessin ou d'un modèle dans les territoires de l'autre Partie contractante, auront à remplir les formalités prescrites par la législation de cette dernière. Ils devront, en particulier, faire déposer leurs marques, dessins et modèles, conformément aux prescriptions en vigueur, en Serbie: au tribunal de commerce à Belgrade, en Autriche-Hongrie, pour les Royaumes et provinces représentés au Reichsrath: à la Chambre de commerce et d'industrie de Vienne, et pour les pays de la Couronne de St. Etienne: à la Chambre de commerce et d'industrie de Budapest.

Article XV.

Le présent Traité s'étend à tous les pays qui appartiennent à présent ou appartiendront à l'avenir au territoire douanier austro-hongrois.

WWW.UNILIB.RS

Члан XVI.

Овај уговор замењује трговински уговор од $\frac{24 \text{ априла}}{6 \text{ маја}}$ 1881. Он ће почети важити од $\frac{20 \text{ децембра } 1892}{1 \text{ јануара } 1893}$ и важиће до $^{19}|_{31}$ децембра 1903. У случају да ни једна страна уговорница, дванаест месеци пре истека ове периоде, не буде саопштила намеру да уговор престане имати силу, он ће важити за годину дана од дана, кад га је једна или друга страна уговорница отказала.

Article XVI.

Le présent traité est destiné à remplacer le traité de commerce du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881. Il entrera en vigueur le $\frac{20 \text{ décembre } 1892}{1 \text{ janvier } 1893.}$ et restera exécutoire jusqu'au $\frac{19 \text{ décembre}}{31 \text{ décembre}}$ 1903. Dans le cas où aucune des Parties contractantes n'aurait notifié, douze mois avant la fin de ladite période, son intention d'en faire cesser les effets, ledit traité demeurera obligatoire jusqu'à l'expiration d'un an à partir du jour où l'une ou l'autre des Parties contractantes l'aura dénoncé.

Члан XVII.

Овај ће се уговор ратификовати и ратификације ће се изменити у Бечу што се пре може.

У потврду тога пуномоћници обеју страна потписали су га и на њега ударили своје печате.

Састављено у Бечу, у два комада, $\frac{28 \text{ јула}}{9 \text{ август}}$ хиљаду осам стотина деведесет друге.

Article XVII.

Le présent traité sera ratifié, et les ratifications en seront échangées à Vienne le plus tôt possible.

En foi de quoi, les plénipotentiaires l'ont signé et l'ont revêtu du cachet de leurs armes.

Fait, à Vienne, en double expédition, le $\frac{28 \text{ juillet}}{9 \text{ août}}$ mil-huit-cent quatre-vingt-douze

(МП) **Ђ. С. Симић** с. р.
(МП) **Ст. Р. Поповић** с. р.
(МП) **Др. Лазар Пачу** с. р.
(МП) **К. Стевановић** с. р.
(МП) **М. Миловановић** с. р.

(МП.) **Калноки** с. р.

(L. S.) **G. S. Simitch** m. p.
(L. S.) **St. R. Popovitch** m. p.
(L. S.) **Dr. Lazar Patchou** m. p.
(L. S.) **K. Stévanovitch** m. p.
(L. S.) **M. G. Milovanovitch** m. p.

(L. S.) **Kálnoky** m. p

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

(Образац)

(Formulaire).

Индустријска исправа за путничке агенте.

Важи за годину . . . .

Овим се тврди да господин Н. . . . . води трговину (има фабрику) са . . . . . под фирмом . . . . . .

служи трговачку кућу . . . . . као трговачки путник и да ова кућа води трговину (има фабрику) са . . . . . у . . . . . .

Господин Н . . . . . желећи да прибира поруке и купује робу за рачун поменуте фирме као и за рачун ових фирама . . . . . .

у { Краљевини Србији / Монархији аустро-угарској,

сведочи се осим тога да је . . . . . речена . . . . . кућа . . . . . платила . . . . . у својој земљи порезе, које су прописате за вођење њихове трговине.

Ималац ове исправе овлашћен је да узима поруке и да купује робу, али искључиво путујући и само за рачун . . . . речене . . . . . фирме . . . . . Он може собом носити угледе (мустре), али не робу. Узимајући поруке и купујући

Carte de légitimation industrielle pour voyageurs de commerce.

Valable pour l'année . . . . . .

Il est certifié par la présente que le sieur N. . . . . fait le commerce (possède une fabrique) de . . . . . sous la raison sociale . . . . . .

est au service de la maison de commerce . . . . . en qualité de voyageur de commerce et que cette maison fait le commerce (possède une fabrique) de . . . . . à . . . . . .

Le sieur N. . . . . désirant recueillir des commandes et faire des achats de marchandises pour le compte de la susdite raison sociale, ainsi que pour celui des raisons sociales suivantes . . . . . .

dans { le Royaume de Serbie / la Monarchie austro-hongroise,

il est certifié, en outre que, l . . . . . dite . . . . raison . . . . . sociale . . . acquitte . . . . . dans son (leur) pays les droits réglementaires pour l'exercice de son (leur) commerce.

Le porteur de la présente carte de légitimation est autorisé à recueillir des commandes et à faire des achats de marchandises, mais exclusivement en voyageant et seulement pour compte de . . . . dite . . . . . raison . . . .

робу, дужан ће бити да то чини по прописима, који важе у свакој држави за путничке агенте најповлашћеније државе и да буде увек снабдевен легитимационом картом.

(Место, датум, општине и печат власти, која карту издаје.)

(Лични опис, стан, и потпис путничког агента.)

Il pourra porter avec lui des échantillons mais non des marchandises. En recueillant des commandes et en faisant des achats, il aura à se conformer aux règlements en vigueur dans chaque Etat pour les voyageurs de commerce de la nation la plus favorisée, et il devra toujours être muni de la carte de légitimation.

(Endroit, date, signature et sceau de l'autorité qui délivre la carte.)

(Signalement, domicile et signature du voyageur de commerce.)

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ПРИЛОГ А

ЦАРИНЕ НА УВОЗ У СРБИЈИ

ANNEXE A

DRITS A L'ENTRÉE EN SERBIE

WWW.UNILIB.RS

Прилог А

ЦАРИНЕ НА УВОЗ У СРБИЈУ

Број списке опште царинске тарифе од 2/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара 100 *кгр.*	Дара у процентима бруто тежине
	I-о, Артија		
1 *а)*	Артија упијача, проста (сура и бела); артија за паковање, коричара (папендекл) и картон-папир без разлике (изузимајући картонпапир за посетнице и фотографије), па и у маси обојена или каквом смесом натопљена или премазана за паковање, кровове ит.д.	2·50	
б) 1	Артија упијача фина, у маси обојена	8·—	
	Артија за писање, штампање и цртање, па и сва друга артија, неспоменута под бр. 1, а, изузимајући артију за цигарете и „сајденпапир“	10·—	
	Примедба: Овде спада и фини картон за посетнице и фотографије, као и свака артија за писма без монограма, цртежа и слика, па и у кутијама од картона (cartons) сваке врсте и израде		
2	Арти а за цигарете и „сајденпапир“ у табацима . . .	16·—	
2 *а)*	Артија шарена, лакована и бронзована (тако звана златна и сребрна артија); артија прозрачна „транспарентпапир“ (омашћена или увоштена); артија прилепљена на платну	30·—	
	Артија стаклача, пескуша и шмиргл, (Glas-Sand-und Schmirgelpapier)	8·—	15 у сандуцима и бурадима
б)	Артија штампана, шпартана (растрирана) или квадрирана у бојама	18·—	10 у котарицама
	Артија за писма са монограмима, цртежима и сликама, па и у кутијама (картонима) сваке врсте и израде; артија са сликама	25·—	5 у балама и цаковима
	Позиднице (тапети) и шаблони (патрони) за собне молере, траке, (пантљике) од артије за украсе; шупљикаста или избушена артија, чипке од артије итп.	46·—	
в)	Куверти без монограма, цртежа и слика, па и у кутијама (cartons) сваке врсте и израде	10·—	
	Куверти са монограмима, цртежима и сликама, па и у картонским кутијама (cartons) сваке врсте и израде	25·—	
	Примедба: Артија за писма и куверти само са наштампаном фирмом, плаћају царине 10 дин.; а куверти платном постављени плаћају царину, према својој каквоћи 10 или 25 дин.		

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Annexe A

DROITS A L'ENTRÉE EN SERBIE

Numéros du tarif général serbe du 2/14 avril 1892.	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din.—Par.	Tare en pour cent du poids brut
		100 *kg*	
	I. Papier		
1 *a*)	Papier buvard, commun (gris ou blanc); papier d' emballage, carton et papier-carton de toute sorte (à l'exception du papier-carton fin pour cartes de visite et photographies), même teints en pâte ou imprégnés ou recouverts d'une substance quelconque pour servir d'emballage, de toiture etc.	2·50	
b) 1	Papier buvard, fin, teint en pâte	8·—	
	Papier à écrire, à imprimer, à dessiner et tout autre papier non compris sous le Nr. 1*a*), excepté le papier à cigarettes et le papier de soie	10·—	
	Observation: Rentrent ici le papier-carton fin pour cartes de visite et photographies, ainsi que le papier à lettre de toute sorte sans monogrammes, dessins ni images, même en boîtes de carton de toute sorte et de toute garniture.		
2	Papier à cigarettes et papier de soie, en feuilles . .	16·—	
2 *a*)	Papier peint, glacé et bronzé (doré et argenté); papier transparent (enduit d'un corps gras ou de cire); papier collé sur toile	30·—	
	Papier recouvert de verre, de sable, papier d'émeri .	8·—	15 en caisses ou en barils
b)	Papier imprimé, papier réglé ou quadrillé en couleurs	18·—	10 en paniers
	Papier à lettre avec monogrammes, dessins et images, même en boîtes de carton de toute sorte et de toute garnitnre; papier avec images	25·—	5 en ballots ou en sacs
	Papier de tenture et patrons pour peintures de chambres; bordures pour ornementation; papier découpé à jour à l'emporte-pièce; papier à dentelles et similaire	46·—	
c)	Enveloppes sans monogrammes, dessins ni images, même en boîtes de carton de toute sorte et de toute garniture	10·—	
	Enveloppes avec monogrammes, dessins et images, même en boîtes de carton de toute sorte et de toute garniture	25·—	
	Observation: Les papiers à lettre et les enveloppes qui portent seulement l'inscription imprimée de la raison sociale acquittent le droit de 10 dinars; les enveloppes renforcées de tissus sont admises selon leur qualité aux droits de 10 ou de 25 dinars		

WWW.UNILIB.RS

Број српске опште царинске тарифе од 21/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *нгр.*	
	Фишеци и кесе од артије за паковање, и са наштампаном фирмом итд.	4·50	
	Артија, па и штампана, шпартана (растрирана) или бојом квадрирана кад је у корицама од артије или папендекла прошивена или повезана	22·—	15 у сандуцима и бурадима
	Књиге за радње, повезане у платну или кожи, па и са ћошковима и кончама од простих метала . . .	20·—	10 у котарицама
	Књиге, мапе, музикалне ноте и остали слични књижевни, научни и вештачки предмети, повезани или на платну или на каквој другој материји прилепљени	20·—	5 у балама и џаковима
г)	Књиге, мапе, музикалне ноте, у табацима или прошивене (броширане) неповезане	слободно 100 *кгр.*	
д)	Карте за играње	60·—	
	Артија за цигарете у књижицама, или иначе за пушење приуготовљена	40·—	
ђ) 1	Израде просте од артије, просте	10·—	15 у сандуцима и бурадима
	Примедба: Овде спадају предмети разног облика од хартијине смесе и других сличних материја; даље кутије и томе подобне израде од артије или од папендекла без значајних украса, па и у свези с простим материјалима.		10 у котарицама 5 у балама и џаковима
2	Израде од артије, особено неспоменуте, па и у свези с простим материјалима, у колико не спадају под број 61, б, (Ситнице)	30·—	
	II-о, Баштовански и пољски производи		
5	Млинарски производи:		
	Брашно и други млинарски производи (прекрупљено стуцано и ољуштено зрно), крупа, бунгур, криз.	1·50	
	III-е, Вуна и длака		
8 *а)*	Предива од овчије или вештачке вуне, од камилске или даброве (биберове) длаке, сирова, бељена, обојена, штампана, у једној или у више жица .	55·—	25 у сандуцима и бурадима 10 у балама и џаковима
9	Тканине вунене:		
а)	просте:		
2	Груби филц од животињске длаке или грубе вуне (па и скројен у ђонове итд., а тако исто и катранисан и лакован)	24·—	
	Груба чоја, као халина и лоден, материја азур итд. .	25·—	16 у сандуцима и бурадима
	Ћебета (коњска и груба за постељу) од грубе вуне и од длаке рогате марве, коња итд.	24·—	8 у котарицама
	Примедба: Овде спадају и ћебета од отпадака. (шоди)		5 у балама и џаковима

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Numéros du tarif général serbe du 2/14 avril 1892.	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din.—Par.	Tare en pour cent du poids brut
		100 *kg*	
	Cornets et sacs de papier d'emballage, même avec inscription imprimée de la raison sociale etc ·	4·50	15 en caisses ou en barils
	Papier, même imprimé, réglé ou quadrillé en couleurs, s'il est broché ou relié en papier ou en carton ·	22·—	10 en paniers,
	Registres reliés en calicot ou en cuir, même avec coins et fermoirs en métaux communs · · · · · · ·	20·—	5 en ballots ou en sacs.
	Livres, cartes géographiques, musique et autres articles similaires, littéraires, scientifiques et artistiques, reliés ou fixés sur de la toile ou quelque autre matière ·	20·—	
d)	Livres, cartes géographiques, musique, en feuilles ou brochés, non reliés · · · · · · · · · · · · · ·	exempts	
e)	Cartes à jouer · · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	100 *kg* 60·—	
	Papier à cigarettes en livrets ou autrement préparé pour fumeurs · · · · · · · · · · · · · · · · ·	40·—	15 en caisses ou en barils
f) 1	Ouvrages en papier, ordinaires · · · · · · · · · · ·	10·—	10 en paniers
	Observation: Rentrent sous cette position: les objets moulés en pâte de papier ou autres matières similaires; les boîtes et autres ouvrages similaires de papier ou de carton, sans ornements importants, même combinés avec des matières communes		5 en ballots ou en sacs
2	Ouvrages en papier, non spécialement dénommés même combinés avec des matières communes, en tant qu'ils ne rentrent pas sous le Nr 61*b*) (quincaillerie)	30·—	
	II, Produits horticoles et agricoles		
5	Produits de meunerie:		
	Farine et autres produits de meunerie (grains perlés, égrugés et mondés, semoules, gruaux) · · · · ·	1·50	
	III, Laines et poils		
8 *a)*	Fils de laine (y compris laine artificielle), de poils de chameau ou de castor, écrus, blanchis, teints, imprimés, retors à un ou à plusieurs bouts · ·	55·—	25 en caisses ou en barils 10 en ballots ou en sacs
9	Tissus de laine:		
a)	communs:		
2	Feutres ordinaires de poils ou de laine grossière (même découpés en semelles etc., même goudronnés ou laqués) · · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	24·—	16 en caisses ou en barils
	Draps grossiers (tels que Halina, Loden, Azor et similaires) · · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	25·—	8 en paniers
	Couvertures (pour chevaux et couvertures grossières pour lits), de laine grossière ou de poils de bêtes à cornes, de crin ou d'autres poils semblables ·	24·-	5 en ballots ou en sacs
	Observation: Rentrent dans cette position: les couvertures fabriquées avec du shoddy, dites Abfalldecken.		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 2/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара 100 *кгр.*	Дара у процентима бруто тежине
б)	Груби простирачи (теписи) од животињских длака, осим од козине	24.—	16 у сандуцима и бурадима
	Остали простирачи без разлике, довршени за употребу, даље покривачи у опште, изузимајући покриваче за коње и покриваче грубе за постељу, именоване у бр. 9, а, 2, као и застирачи за столове именовани у бр. 9, *в)* 2	50.—	8 у котарицама 5 у балама и џаковима
в)	Тканине, друкчије него што су оне под бр. 9, а) и б), па и штампане, шаране (фасоване) у свези или без свезе са металним жицама, па и са мало свиле:		
1	Чоја и материје сличне чоји за мушко и друго јаче одело, фланел, ватмол, материја за поставу; фини филц и фини предмети од филца; просте преплетене (вирковане) израде	70.—	18 у сандуцима и бурадима 10 у котарицама 5 у балама и џаковима
	Примедба: Под материјама сличним чоји разумеју се сви помодни штофови за мушко одело, онакви, какви се фабрикују у Брину и Рајхенбергу.		
2	Лаке танке материје, које обично служе за женско одело (орлеан, тибет, кашмир, мохер, бареш итд.), материје за намештај (мебелштоф), застирачи за столове, огртаче мараме, појаси, шалови, тканине сличне шаловима, па и са ресама или кићанкама; вунени плиш, вунени сомот	120.—	
	Примедба: Под ову одредбу спадају: алпака, мохер, орлеан, тибет, листер, кашмир, серж, ламас, „Poil de chèvres", сатин, италијанклот, мерино, дамаст, рипс и др. материје за намештај, женске помодне материје. Огртаче мараме (шалови) и појаси могу бити и просто везени.		
3	Све шупљикасте, фине и лаке тканине, као блонд, бобине, петине, фулар, газ итд., а тако исто и мараме, шалови и други слични предмети од ових материја	150.—	22 у сандуцима и бурадима 12 у котарицама 8 у балама и џаковима
	IV-о, Дрво и израде од дрвета и другог биља		
10 *б)*	Грађа, као: даске, летве, дуге за бурад, планке, прошће, шиндре, греде, дирези, балвани, трупци, ањеви, облице или мотке итд.	100 *кгр.* —.50 или m³ 3.—	
в)	Тачке за винограде	*100 кгр.* —.50 или m³ 3.—	
	Дрво за даљу прераду спремљено и отесано за главчине, наплатке и спице за кола или суваче; за руде, весла, обруче; дреновина за клинове итд.	*100 кгр.* 1.—	
г)	Дашчице за фурнирање, за обућарске или књиговезачке потребе, ободи за решета сита или добоше, обручи за бурад	4.—	
11 *а)*	Израде од дрвета просте, т.ј. коларске, качарске, стругарске и столарске израде, просте (roh) непре-		

WWW.UNILIB.RS

Numeros du tarif général serbe du 2|14 avril 1892.	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din.—Par.	Tare en pour cent du poids brut
		100 *kg*	
b)	Tapis ordinaires en poils autres que les poils de chèvres.	24·—	16 en caisses ou en barils
	Tapis autres, de toute sorte, ajustés ou non; couvertures de toute sorte à l'exception des couvertures pour chevaux et des couvertures grossières pour lits, du Nr 9*a*) 2 et des couvertures de table du Nr 9*c*) 2	50·—	8 en paniers 5 en ballots ou en sacs
c)	Tissus, autres que ceux dénommés aux N-os 9*a*) et *b*), même imprimés, façonnés, mélangés ou non avec des fils métalliques, même mélangés avec une petite quantité de soie:		
1	Draps et tissus analogues aux draps pour habillements d'homme et autres vêtements forts, flanelles, wattmols, étoffes pour doublures, feutres fins et articles fins en feutre, bonneterie ordinaire . .	70·—	18 en caisses ou en barils 10 en paniers 8 en ballots ou en sacs
	Observation: Sont aussi comprises sous „tissus analogues aux draps" toutes les étoffes de mode pour habillements d'homme, telles qu'elles sont fabriquées à Brünn et Reichenberg.		
2	Étoffes minces et légères, servant ordinairement pour vêtements de femmes (orléans, thibet, cachemire, mohairs, barèges et semblables), étoffes pour meubles, couvertures de table, fichus, écharpes, châles et tissus analogues, avec ou sans franges ou glands; peluche et velours de laine	120·—	
	Observation: Rentrent dans cette position les étoffes nommées: alpacca, mohairs, orléans, thibet, lustre, cachemire, serge, lama, poil de chèvre, satin, italian cloth, mérino, damas, reps et autres étoffes pour meubles, étoffes de mode pour dames. Les fichus, châles et écharpes pourront porter des broderies simples.		
3	Tissus à jour sans distinction, très légers et de fabrication fine, tels que: blonde. tulle-bobin, pétinet, foulard, gaze et autres tissus semblables, de même fichus, châles et autres articles semblables de ces étoffes	150·—	22 en caisses ou en barils 12 en paniers 8 en ballots ou en sacs
	IV, Bois, ouvrages en bois et en autres matières végétales		
10 *b)*	Bois de construction, comme: planches, lattes, douves, carreaux, pieux, bardeaux, solives, poutres, madriers, troncs, bois en grume, perches etc.	100 *kg* —·50 ou le m^3 3·—	
c)	Echalas	100 *kg* —·50 ou le m^3 3·—	
	Bois débité et dégrossi, pour moyeux, jantes et rais pour chars ou moulins, timons, rames, cercles, bois de cornouiller pour coins etc.	100 *kg* 1·—	
d)	Bois en feuilles pour placage, pour ouvrages de cordonnerie ou de reliure, cerceaux pour cribles, tamis ou tambours, cercles de tonneaux	4.—	
11 *a)*	Ouvrages de bois ordinaires c'est-à-dire ouvrages de charron, de tonnelier, de tourneur et de menuisier;		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 2/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
	мазане немалане, нелаковане, и неполиране и једино у свези с гвожђем	100 *кгр.* 4·—	
	Примедба: Овде спадају бурад, бачве, шафољи, каце, кофе, корита, чаброви, ведра, точкови и други колски делови (изузимајући готова кола), колица за ђубре, ручне саонице, паркети и њихови саставни делови, весла, клупе, столови, столице, ногари, кревети, ормани, јармови, самари, роље, тезге, чекрци, воденице, (изузимајући воденице на понтонима), лествице, обућа дрвена, кокошарници, грабуље, виле, лопате, клинци за обућу, чачкалице, дрца за жижице итп., просте, непремазане, нелаковане и неполиране израде од дрвета. Овде такође спадају и запушачи и ђонови од плуте.		
б) 1	Варјаче, тањири, заструзи, калупи:		
	а, необојени	4·—	18 у сандуцима и бурадима 12 у котарицама 4 у балама и цаковима
	β, обојени, лаковани или премазани	9·—	
	Намештај од меког дрвета, просто премазан (па и просто обојен са цвећем, украсима итп.) и само у свези са простим плетивом од сламе и оковима од гвожђа:		
	а, сандуци	3·50	
	β, остало	5·—	
	Столарске, стругарске, дрворезачке и друге израде од дрвета, осим напред наведених предмета, па и у свези са другим простим материјалима:		
	а, необојене	4·50	
	β, обојене, лаковане или премазане	9·—	
2	Предмети именовани под бр. 11, б, 1, политирани . .	12·—	
	Примедба к броју 11, б, 1 и 2: Под ову одредбу спада намештај од савијеног дрвета, па и кад је у свези са несавијеним дрветом, оплетен сламом, трском итд.; са остругани и избушеним деловима, или са пресованим или помоћу нарочите машине (Fraismashine) израђеним но не дрворезачким украсима.		18 у сандуцима и бурадима 12 у котарицама 4 у балама и цаковима
3	Намештај, постављен или превучен	18·—	
	Остале израде од дрвета, постављене или превучене ·	32·—	
4	Шипке и рамови од дрвета, бронзирани и позлаћени ·	20·—	
	Остали предмети позлаћени или бронзирани	30·—	
в)	Ситарске израде, са дрвеним ободима и данцетом од ма каквог материјала	10·—	

WWW.UNILIB.RS

Numéros du tarif général serbe du 2/14 avril 1892.		DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din.—Par.	Tare en pour cent du poids brut
			100 *kg*	
		tous ces ouvrages bruts, ni peints, ni vernis, ni polis, ni combinés avec d'autres matières, excepté le fer	4·—	
		Observation : Sont compris dans cette position: fûts et futailles, cuves, cuviers, auges, baquets, hottes, seaux, roues et autres pièces de chars (excepté les chars confectionnés), brouettes, charrettes et traîneaux à bras, parquets et leurs parties, rames, bancs, tables, chaises, lits, armoires, jougs, arçons, calandres, bancs de tourneur, rouets, moulins (à l'exception des moulins sur pontons), échelles, sabots, cages à poules, râteaux, fourches, pelles, chevilles pour chaussures, cure-dents, fil de bois pour allumettes et tout autre article similaire en bois, brut, ni peint, ni verni, ni poli. Sont également compris dans cette position les bouchons et les semelles de liége		
b)	1	Cuillers, assiettes, boîtes, embauchoirs:		
		α) non teints	4·—	18 en caisses ou en barils 12 en paniers 4 en ballots ou en demi-caisses
		β) teints, vernis ou peints	9·—	
		Meubles en bois tendre, simplement peints (même avec fleurs ou autres ornements en peinture ordinaire) et combinés seulement avec des tresses de paille ordinaires et des ferrures:		
		α) bahuts	3·50	
		β) autres	5·—	
		Ouvrages de menuisier, de tourneur, de sculpteur et autres articles de bois (à l'exception de ceux tarifés ci-dessus), même en combinaison avec d'autres matières communes :		
		α) non teints	4·50	
		β) teints, vernis ou peints	9·—	
	2	Les objets nommés sous le Nr 11 *b)* 1, polis.	12·—	
		Observation : *aux Numéros 11 b), 1 et 2 :* Rentrent dans ces positions les meubles en bois courbé, même s'ils sont combinés avec du bois non courbé, avec des ouvrages tressés en paille, rotin et similaires, avec des parties tournées et perforées ou avec ornements pressés ou produits par la machine à fraiser, non sculptés		18 en caisses ou en barils 12 en paniers 4 en ballots ou en demi-caisses
	3	Meubles rembourrés ou tapissés.	18·—	
		Autres ouvrages en bois, rembourrés ou tapissés	32·—	
	4	Baguettes et cadres de bois, bronzés et dorés	20·—	
		Autres objets dorés ou bronzés	30·—	
c)		Articles de tamiserie, avec cercle de bois et sans distinction de la matière dont est formé le fond	10·—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 21/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *кгр.*	
12	Плетарске израде:		
а)	Просте и то: од неољуштена прућа и шибља, од коре, шевара или рогоза, од обичне трске, сламе или траве, необојене нити каквим лаком премазане, као што су: котарице, кошеви, кошнице, лесе, метле, асуре или простирке, зембили, сађурице итд. — све и у свези са дрветом, ужетом или концем.	5·—	
б)	Фине, т. ј. од морске трске, панаме, басте и другог егзотичног плетарског материјала; од ољуштеног прућа и шибља; као и све фине израде од обичне коре, трске, сламе или другог биља, обојене, необојене, премазане, лаковане, у свези или без свезе са простим материјалима (изузимајући шешире, капе и ситнице)	10·—	20 у сандуцима и брадима
			12 у котарицама
	Примедба: Овде спадају и плетарске израде именоване под а) ако су обојене, лаковане или у свези са тамо неименованим материјалима.		4 у балама и џаковима
в)	Плетарске израде, од чести или са свим позлаћене или бронзиране	50·—	
13 *а)*	Кола, таљиге и саонице за запрезање:	Од комада	
1	неокована, непремазана	10·—	
2	окована или премазана, али неостављена:		
	α, без федера	15·—	
	β, на федерима	30·—	
3	постављена	100·—	
б)	Железнички вагони	Слободно	
в)	Бродови са или без прибора:	Од тоне товарне снаге	
1	до 4 тоне товарне снаге	2·—	
2	преко 4 тоне поред горње царине за оне до 4 тоне, још за сваку даљу тону	1·—	
3	Парабродови и шлепови, са чамцима, мостовима (штекови) и другим прибором.	Слободно	
	Примедба: Под паробродским прибором разумеју се: конопци, ленгери, једрила, весла, чакље и други алати, као и све собно и кујнско покућство и намештај за лађу.		
г)	Воденице на понтонима са свима воденичним састављним деловима и прибором, но без других превозних справа	Од комада 350·—	
	Примедба: Под воденичним прибором разуме се све оно, што је за воденицу потребно, као: воденично камење, воденичне справе, амбари, мостови, ленгери и остали лађарски и млинарски алати, а и обично млинарско посуђе и покућство.		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Numéros du tarif général serbe du 2/14 avril 1892.	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din.—Par.	Tare en pour cent du poids brut
		100 *kg*	
12	Ouvrages de vannerie:		
a)	communs, savoir: de verges avec écorce, d'écorce seule, de jonc, de roseau, de canne commune, de paille ou d'herbe, non teints ni vernis, comme: paniers, corbeilles, ruches, nattes, claies, balais, paillassons, sacs de roseaux, formes de paille pour le pain etc.: tous ces objets même combinés avec du bois, des fils ou ficelles	5·—	
b)	fins, c'est-à-dire de rotin, de panama, de liber et d'autres végétaux exotiques; de verges sans écorce, ainsi que tous les ouvrages fins d'écorce commune, de roseau, de paille ou de quelque autre végétal, teints ou non teints, peints, vernis, combinés ou non avec d'autres matières communes (excepté les chapeaux, les casquettes et les articles de quincaillerie)	10.—	20 en caisses ou en barils 12 en paniers 4 en ballots ou en sacs
	Observation: Rentrent ici également les ouvrages dénommés sous *a)* s'ils sont teints, vernis ou combinés avec quelque matière qui n'y est pas mentionnée.		
c)	Tous les ouvrages de vannerie mentionnés sous *a)* et *b)* s'ils sont en tout ou en partie dorés ou bronzés.	50.—	
13 *a)*	Voitures, chars et traîneaux d'attelage:	par pièce	
1	Sans ferrures, non peints	10.—	
2	Avec ferrures ou peints, mais non rembourrés:		
	α) sans ressorts	15.—	
	β) avec ressorts	30.—	
3	Rembourrés	100.—	
b)	Wagons de chemin de fer	exempts	
c)	Embarcations avec ou sans accessoires:	la tonne de capacité	
1	Jusqu'a 4 tonnes de capacité	2·—	
2	Au delà de 4 tonnes, outre le taux ci-dessus mentionné pour chaque tonne en sus	1·—	
3	Bateaux à vapeur et chalands avec barques, ponts et autres accessoires	exempts	
	Observation: Sont considérés comme accessoires: les cordages, ancres, voiles, rames, gaffes et autres engins et agrès, ainsi que les ustensiles de ménage et l'ameublement des bateaux.		
d)	Moulins sur pontons, avec leurs accessoires, mais sans autres embarcations	la pièce 350·—	
	Observation: On considère comme accessoires tout ce qui est nécessaire au moulin tels que: meules, pièces de mécanisme, huches, ponts, ancres et autres engins de bateliers ou de meuniers ainsi que les meubles et ustensiles ordinaires de meunier.		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 2/14 апр. 1892	НАЧМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
	V-о, Животиње	Од комада	
из 14 *а)*	Коњи, кобиле и ждребад	10·—	
из 16 *а)*	Сардине у буренцетима или у саламури и сва остала риба, усољена или у саламури, осушена или надимљена	100 *кгр.* 12·—	15 у сандуцима и бурадима 10 у котарицама 4 у балама
19 *б)* 1	Перје за украсе без разлике	700·—	30 у сандуцима и бурадима 11 у котарицама 10 у балама и џаковима
	VI-о, Јестива и пића		
20	Јестива:		
а)	Од брашна, воћа, варива, семења, зачинака или другог каквог биља, печена, кувана, укисељена или иначе за јело приуготовљена:		
1	Без шећера и меда:		
	α, леб, колачи, тарана, макароне, саго, теста и брашненице	6·—	
	β, пекмез шира од воћа и грожђа скувани, остали сокови оцеђени или скувани; конзерве од воћа и поврћа итп.	12·—	
2	Са шећером или медом, као: колачи посластичарски, лебцедерски и друга теста (брашненице или јестива ове врсте) воће и друга биља, скувана или оцеђена, а заслађена шећером итп. Овде се разуме и: шећер кандис (кристалисан) шећер жути, црни и други обојени, а и шећерлеме (бонбоне) без разлике	25·—	18 у сандуцима и бурадима 12 у судовима 10 у котарицама 4 у балама и џаковима
б)	Од меса, сланине, рибе, рака, пужева, шкољака и од осталих животињских честица, кувана, печена, пржена, маринирана или на други начин зготовљена, као: маринати, конзерве, екстракти, печења, икре (ајвар или авгутар), кобасице, саламе итд.	25·—	
в)	Сир	15·—	
	Скоруп (кајмак); масло (путер), неслано и нетопљено	15·—	
21	Алкохолна и шпиритуозна пића:		
а)	Вино:		
1	У бурадима:	10·—	
	α произведено у околини Вршца, Беле Цркве, Пančева и Срема	2·50	10 у двогубим бурадима
	β остало	10·—	
2	У флашама (разумевајући ту и кипећа вина)	30·—	20 у сандуцима 12 у котарицама
б)	Печене јаке течности (алкохол, шпиритус, ракија, рум, ликери):		
1	У бурадима:		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Numéros du tarif général serbe du 2/14 avril 1892.	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din.—Par.	Tare en pour cent du poids brut
	V, Animaux		
ex 14 *a*)	Chevaux, juments, poulains	par tête 10·—	
ex 16 *a*)	Sardines en futailles ou en saumure et tous les autres poissons salés ou en saumure, séchés ou fumés .	100 *kg* 12·—	15 en caisses ou en barils 10 en paniers 4 en ballots
19 *f*) 1	Plumes de parure de toute sorte	700·—	30 en caisses ou en barils 11 en paniers 10 en ballots ou en sacs
	VI, Aliments et boissons		
20	Aliments:		
a)	Composés de farine, de légumes, de graines, d'épices et d'autres matières végétales, frits, rôtis, cuits, confits au vinaigre ou autrement préparés pour servir de nourriture:		
1	Sans sucre, ni miel:		
	α) pain, gâteaux, pâtes granulées, macaronis, sagou et autres pâtes et farinages	6·—	
	β) marmelades, moût de fruits et de raisin, cuits, autres sucs pressés ou cuits; conserves de fruits, de légumes, etc.	12·—	
2	Avec sucre ou miel: pâtisseries, pain d'épices et autres pâtes, farinages ou comestibles de ce genre; fruits et autres matières végétales, pressés ou cuits, avec addition de sucre etc. Sont compris sous cette rubrique le sucre candi, le sucre d'orge, de réglisse, et autres sucreries colorées, ainsi que les bonbons sans distinction	25·—	18 en caisses ou en barils 12 en pots 10 en paniers 4 en ballots ou en sacs
b)	Composés de viande, de lard, de poissons, d'écrevisses, d'escargots, de coquillages et d'autres matières animales—cuits, frits, rôtis, grillés, marinés ou autrement préparés, comme: marinades, conserves, extraits, rôtis, oeufs de poisson (caviar ou boutargue), saucisses, salami etc	25·—	
c)	Fromage	15·—	
	Crême; beurre, non salé ni fondu	15·—	
21	Boissons alcooliques et spiritueux:		
a)	Vin:		
1	En fûts et futailles:		
	α) du crû des environs de Versecz, Fehér-Templom (Weisskirchen), Pancsova et de la Syrmie . . .	2·50	10 en doubles fûts
	β) autres	10·—	
2	En bouteilles (y compris les vins mousseux)	30·—	20 en caisses 12 en paniers
b)	Spiritueux distillés (alcool, esprit de vin, eau de vie, rhum, liqueurs):		
1	En fûts et futailles:		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 2/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *кгр.*	
	а, Алкохол и шпиритус	6·—	10 у двогубим бурадима
	β, остало	10·—	
2	У флашама	25·—	20 у сандуцима 12 у котарицама
в,	Пиво у бурадима и флашама	3·—	20 у двогубим бурадима 20 у сандуцима 12 у котарицама
	Примедба: Ако увозник при увозу пива у флашама изјави, да ће флаше у року од три месеца извести натраг, онда ће царинарница код које се увоз врши, прибележити увезени број флаша, па ако се у наведеном року исти или мањи број флаша извезе, вратиће му се толико царине и трошарине, колико му је на њих у име тога при увозу било наплаћено. У том случају не ће се на флаше наплаћивати извозна царина.		
	Сирће за јело; есенција од сирћета	5·—	20 у двогубим бурадима
22 *а)*	Минералне воде, заједно са флашама и крчагама . . .	1·—	20 у сандуцима 12 у котарицама
	VII-о, Камен, земља и стакло		
23 *в)*	Камени и мрки угаљ	Слободно 100 *кгр.*	
25	Прости камен или смеса камену подражавана:		
а)	отесани, неполирани, за зидање и калдрмисање, па и вештачки базалт-камен итп.	—·30	
б)	воденично камење, па и са обручевима од метала . .	2·—	
в)	израде од камена и цемента (па и од гипса), као: надгробно камење, споменици, стубови (па и са написима); рагастови за врата и прозоре, олуци, цеви, валови, степени, и т. д. и остале израде у тежини од најмање 5 кгр., па и у свези за дрветом или простим металима:		
1	неполирани	1·—	
2	полирани	2.50	
	Примедба: Под в, бр. 1 и 2 долазе изузетно и тоцила, плоче за литографију, плоче зване келхајм и цементне (Kehlheimer-und Cementplatten), плоче за кровове од листника (шифера), без разлике тежине.		
г)	Израђени предмети испод 5 килгр. тежине, осим оних који су у предмедби под в, изузетно наведени у свези или без свезе са простим материјалима, у колико не спадају под бр. 61, а, (Ситнице):		
1	неполирани	4·—	
2	полирани	6·—	15 у сандуцима и 9 у котарицама 3 у балама и џаковима
93	Грнчарија:		

WWW.UNILIB.RS

Numéros du tarif général serbe du 2/14 avril 1892.	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din.—Par	Tare en pour cent du poids brut
		100 *kg*	
	α) alcool et esprit de vin	6·—	10 en doubles fûts
	β) autres	10·—	
2	En bouteilles	25·—	20 en caisses 12 en paniers
c)	Bière en fûts, en futailles et en bouteilles	3·—	20 en doubles fûts 20 en caisses 12 en paniers
	Observation : Si, à l'entrée de la bière importée en bouteilles, l'importateur déclare qu'il exportera les bouteilles dans le terme de 3 mois, le bureau de douane par lequel la bière est entrée prendra note du nombre des bouteilles importées et restituera, lors de l'exportation d'un nombre égal ou inférieur de bouteilles à bière dans le terme susindiqué, les droits de douane et de trošarina qui correspondent à leur poids effectif, sans prélever de droit d'exportation		
	Vinaigre de table, essences de vinaigre	5.—	20 en doubles fûts 20 en caisses 12 en paniers
22 *a*)	Eaux minérales, y compris les bouteilles et cruches .	1.—	
	VII. Pierre, terre et verre		
23 *c*)	Houille et lignite	exempts	
25	Pierre commune et compositions imitant la pierre :	100 *kg*	
a)	Taillée, non polie, pour constructions ou pavage, y compris pierres artificielles de basalte et similaires	—.30	
b)	Meules de moulin, même garnies de cercles en métaux communs	2.—	
c)	Ouvrages de tailleurs de pierres, ouvrages en ciment (y compris ouvrages en plâtre) comme : pierres tumulaires, monuments, colonnes (même portant des inscriptions); encadrements de portes et de fenêtres, gouttières, tuyaux, auges, marches d'escalier etc. et autres ouvrages pesant au moins 5 *kg*, même en combinaison avec du bois ou des m taux communs :		
1	non polis	1.—	
2	polis	2.50	
	Observation : Par exception rentrent sous *c*) 1 et 2, sans distinction du poids, les meules à aiguiser, les pierres lithographiques les plaques en pierres dites de Kehlheim et les plaques de ciment, ardoises pour toitures		
d)	Objets façonnés d'un poids inférieur à 5 *kg*, à l'exception de ceux mentionnés dans l'observation à la lettre *c*), combinés ou non avec des matières communes, en tant qu'ils ne rentrent pas dans le No 61 *a*) (quincaillerie) :		
1	non polis	4.—	15 en caisses ou en barils 9 en paniers 3 en ballots ou en sacs
2	polis	6.—	
26	Poterie :		

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 2/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		1000 ком.	
а) 1	Цигља, црепови сваке врсте	3·—	
2 *и из б)*	Проста грнчарија, глеђосана или наглеђосана, грнчарија од пескуше, цеви, каљеви за пећи, плоче за патос; све ово и у свези са дрветом и гвожђем неполираним и недакованим	100 *кгр.* 2·—	
из б)	Фини фајанс и порцелан, једнобојан или бео, па и бео са обојеним первазима и украсима; земљане луле; све ово и са заклопцима и украсима од простих метала	8·—	25 у сандуцима и брадама
	Примедба: Овде спадају и предмети именовани у претходном ставу кад су у свези са оваквим заклопцима или украсима.		
	Фини фајанс и порцелан, вишебојан, малан, позлаћен, посребрен; грнчарија у свези са другим простим материјалима, у колико нису поменути у обадва претходна става или у колико не спадају под бр. 61, а, (Ситнице)	16·—	20 у котарицама и кошевима
27	Стакло и стакларија;		
а)	Просто стакло, т. ј. ни углађено ни полирано, ни резано, ни шарано, ни пресовано, ни обојено, ни позлаћено, ни малано и без свезе с другим материјалима:		
1	Стакло за прозоре и у таблама	2·—	
2	*α,* Шупље стакло у својој природној боји, стакло и емаљ несурађени у маси, ливене плоче за кровове и патосе, са пругама или без пруга	2·50	
	β, Шупље стакло, бело	3·50	
	Примедба: Овде спадају и стакла за лампе, па и са углађеним и отруганим ивицама.		
б)	Шупље стакло, именовано под бр. 27, а, 2, са углађеним или отруганим запушачима, дном или ивицом; пресовано стакло и мутно (непровидно) стакло (mattiertes Glas) са или без углађеног или отругапог запушача, дна, или ивице	6·—	
	Стакло углађено, нагризено киселином, резано, гравирано, киселином или на други начин шарено, (изузимајући горе именовано пресовано и мутно стакло), обојено, позлаћено, посребрено, превучено; стаклене призме за полијелеје, дугмета, корали ђинђуве од стакла, житко и кончасто стакло .	12·—	30 у сандуцима и брадама
	Примедба: Ушице и подложице на дугметима, које једино служе за утврђивање, као и конци на којима су нанизани корали, перле и емаљ од стаклета само зарад лакшег паковања и преноса не ће се узимати у обзир при цариљењу.		20 у котарицама и кошевима
	Ако се пак предмети од стаклета, нанизани на конац или гајтан, могу онакви као што су да употребе за накит (нпр. гривне, огрлице итп), онда не потпадају под број 27, *б.*		
с)	Стакларија у свези са другим простим материјалима, у колико не спада у групу урамљених огледала или ситница	30·—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Nnméros du tarif général serbe du 2/14 avril 1892.	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din.—Par.	Tare en pour cent du poids brut
		le mille	
a) 1	Briques et tuiles de toute sorte	3.—	
2 et ex b)	Poteries communes avec ou sans vernis ou engobe, poterie en grès, tuyaux, carreaux pour poêles et pour plancher; tous ces articles même en combinaison avec du bois ou du fer, non poli et non verni	100 *kg* 2.—	
ex *b)*	Faïence fine et porcelaine, unicolores ou blanches, de même que blanches décorées de bordures ou ornements en couleurs; pipes en terre; tous ces articles, même avec couvercles et avec garnitures en métaux communs; rentrent également dans cette position les articles contenus dans l'alinéa précédent, s'ils portent des couvercles ou garnitures semblables	8.—	25 en caisses ou en barils
	Faïence et porcelaine, fines colorées, peintes dorées et argentées; poterie combinée avec d'autres matières communes en tant qu'elle ne rentre pas dans les deux alinéas qui précèdent ou dans le No 61*a*) (quincaillerie)	16.—	20 en paniers ou en demi-caisses.
27	Verres et verreries:		
a)	Verre commun, c'est-à-dire taillé, non poli, non dessiné, non pressé, non coloré, non doré, non peint, non combiné avec d'autres matières:		
1	Verre à vitres et en feuilles	2.—	
2	*α*) Verre creux dans sa couleur naturelle; verre et émail en masse, plaques de verre coulées pour toitures ou dallages, cannelées ou non cannelées	2.50	
	β) Verre creux blanc	3.50	
	Observation: Rentrent ici les cylindres de lampes, même avec bords polis ou dépolis.		
b)	Verre creux du No 27 *a*) 2 avec bouchons, fonds ou bords polis ou dépolis; verre pressé et verre maté, avec ou sans bouchons, fonds ou bords polis ou dépolis	6.—	
	Verreries polies, gravées à l'eau forte ou autrement dessinées (à l'exception du verre pressé et maté susindiqué), coloriées, dorées, argentées, étamées; pendeloques de lustres, boutons, perles, coraux, émail de verre, et vitrifications taillées à pierres fausses	12.—	30 en caisses ou en barils
	Observation: Les oeillets et calottes servant à rattacher les boutons ainsi que les fils sur lesquels les perles, coraux et l'émail de verre sont enfilés pour faciliter l'emballage et le transport, n'auront aucune influence sur la tarification de ces objets.		20 en paniers ou en demi-caisses
	Si les objets en verre enfilés sur des fils ou des cordons peuvent servir directement comme bijoux (par exemple comme bracelets, colliers etc.), ils ne rentrent pas dans le No 27 *b*).		
c)	Verreries combinées avec d'autres matières communes, à l'exception des miroirs encadrés et de la quincaillerie	30.—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од $\frac{2}{14}$ апр. 1892.	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *кгр.*	
	Примедба: Шупље стакло просто оплетено врбовином, рогозином, слámом или трском, царинiће се према својству стакла по одредбама под бр. 27, а или б. Код шупљег стакла не ће се узимати у рачун при царињењу, фирме, заштитне марке итп. написи или назначења на њему.		
28	Огледала у раму, у колико не спадају у врсту ситница:		30 у сандуцима и брадима
а)	до 0·60 м. висока	20.—	20 у котарицама и кошевима
б)	преко 0·60 м. висока	30.—	
	VIII-о, Метали		
30	Гвожђе:		
а)	Сирово т. ј. ливено у полугама (Barren), комадима, грудвама итд.; стара гвожђарија и отпатци од гвожђа и челика	—.50	
б)	полуграђено:		
1 2 и 3	Гвожђе и челик за ковање у грудвама, комадима, масама итд., лупенајзен, роцагел, милбарс, неуграђене шине и инго	—.80	
	Гвожђе и челик у шипкама, четвртасто, обручасто, у шинама, округло, ћошкасто, угласто гвожђе и челик сваке врсте, гвоздене и челичне плоче .	1.—	
	Примедба: Овде спада све тегљено, ковано, ваљано гвожђе у шипкама, челик тегљен и ливен у шипкама без разлике, тако звано босанско гвожђе, гвожђе у обручевима, гвожђе у виду L, V, T и I, (греде), U, + итд., у опште гвожђе и челик у сваком облику, које улази у трговину.		
	Материјал за железнице од гвожђа или челика (изузимајући онај за машине и преносна средства), нпр. железничке шине, веза за шине, саставни делови за грађење или оправку превозних справа скретнице, укрснице итп. гвоздене конструкције за железничке грађевине	Слободно	
		100 *кгр.*	
	Лим и жица од гвожђа или челика без разлике . . .	4.—	
	Гвожђе за дрљаче и плугове (раоник)	3.50	
в)	Израде од гвожђа или челика:		
1	Ексери, ексерчићи од жице, нитне, клинци, чивије, енгеће, потковице и поклопци за лонце	4.50	
	Завртњи (шрафови) из бр. 30, *в)*, 1	12.—	
2	Израде од гвожђа или челика нестругане и непремазане, и само у свези са дрветом или ливеним гвожђем	6.—	10 у сандуцима и брадима 6 у котарицама 3 у балама, џаковима и рамовима
	Примедба: Маз употребљен колико да само гвожђе не зарђа, неће се узимати у обзир при царињењу.		
	Завртњи (шрафови) из бр. 30, в, 2	12.—	

WWW.UNILIB.RS

Numéros du tarif général serbe du 2/14 avril 1892.	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din.—Par.	Tare en pour cent du poids brut
		100 *kg*	
	Observation : Les objets en verre creux couverts d'un entrelacement ordinaire d'osier, de jonc, de paille ou de canne, seront traités selon la qualité du verre d'après les Nos 27 *a*) ou *b*). L'application des noms ou marques de fabrique etc., des inscriptions ou autres désignations sur le verre creux ne change pas la tarification de cet article.		30 en caisses ou en barils 20 en paniers ou en demi caisses
28	Miroirs encadrés, excepté les miroirs qui rentrent dans la quincaillerie :		
a)	Jusqu'à 0·60*m* de haut	20.—	
b)	Au-dessus de 0·60*m* de haut	30.—	
	VIII. Métaux		
30	Fer :		
a)	Brut, c'est-à-dire fonte en barres, en masses, en gueuses etc.; vieille ferraille, débris de fer et d'acier .	—.50	
b)	Demi-ouvré :		
1 2 et 3	Fer et acier en barres, en prismes, massiaux etc.; fer en loupes (Luppeneisen, Rohzaggel), milbars (Rohschienen) et lingots	—.80	
	Fer et acier en verges carré, en bandes, plat ou rond, fer et acier d'angle et de cornière de toute espèce; plaques de fer et d'acier	1.—	
	Observation : Rentre ici tout fer en verges étiré, façonné, laminé, l'acier étiré et fondu en verges de toute sorte, le fer nommé „fer de Bosnie", fer en cercles, fer à **L, V, T** et **I** (fer à poutres), **U**,+etc., comme en général le fer et l'acier dans toutes les formes en usage dans le commerce.		
	Matériel pour chemins de fer (à l'exception de celui qui rentre dans les machines ou les moyens de transport), par exemple rails, attaches des rails, pièces servant à la construction ou réparation du matériel roulant, changements et croisements de voies, aiguilles etc., constructions pour chemins de fer	exempts	
	Tôle et fil de fer ou d'acier, de toute sorte	100 *kg* 4.—	
	Socs de charrues et de herses	3.50	
c)	Ouvrages de fer ou d'acier :		
1	Clous, pointes en fil de fer, rivets, boulons, chevilles crampons, fers de cheval et couvercles pour casseroles	4.50	
	Vis rentrant sous le No 30 *c*) 1	12.—	
2	Ouvrages de fer ou d'acier, non limés ni peints, combinés seulement avec du bois ou de la fonte . .	6.—	10 en caisses ou en barils 6 en paniers 3 en ballots, en sacs ou en demi-caisses
	Observation : La peinture destinée à empêcher la rouille ne change pas la tarification de ces ouvrages.		
	Vis rentrant sous le No 30 *c*) 2	12·—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 2/14 апр. 1892.	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *кгр.*	
	Справе и алати од гвожђа или челика: виле за ђубре и сено, пијуци, мотике, лопате, грабуље, косе, српови, сечива за сламу, дрљаче, плугови, капсле за осовине; длета; даље чекићи, клешта и наковњи преко 2, 5 клгр. тежине: — све ово без разлике израде па и са дршкама, ручицама, држаљама итп. од дрвета	3.50	
3	Израде од кованог гвожђа или челика, стругане или премазане (осим маза против рђе); све браварске израде (изузимајући браве и кључеве), лимарске и друге израде од лима, израде од жице: све ово и стругано или премазано, у свези и без свезе са простим материјалима	12.50	
	Примедба: Овде спадају и сви остали, особено неименовани алати, без разлике израде.		10 сандупима и бурадима 6 у котарицама 3 у балама, џаковима и рамовима
	Брадве, маказе за стрижење оваца и за поткресивање воћака	3,50	
	Завртњи (шрафови) из бр, 30, в, 3	12.—	
4	Израде од кованог гвожђа или челика, жице или лима, калајисане или цинковане (израде од белог лима и беле жице), па и у свези са другим простим материјалима	15.—	
	Браве и кључеви	15.—	
	Све полиране, лаковане, емаљиране и бронзоване израде (изузимајући емаљирано кујнско посуђе), па и у свези са другим простим материјалима .	25.—	13 у сандуцима и бурадима 6 у котарицама 4 у балама, џаковима и рамовима
	Емаљирано кујнско посуђе од лима	18.—	
г)	Израде од ливеног гвожђа или њему подражаване смесе:		
1	нестругане, непремазане, неемаљиране, нити са другим металом или металном смесом превучене, па и у свези са дрветом или са кованим или ваљаним гвожђем	3.50	
	Примедба: Маз употребљен само колико да гвожђе не зарђа неће се узимати у обзир при царињењу		
2	стругане, премазане (осим маза противу рђе), емаљиране, бронзоване, са другим простим металом или металном смесом превучене, лаковане, па и у свези са простим материјалима	6.50	10 у сандупима и бурадима 6 у котарицама 3 у балама, џаковима и рамовима
3	полиране	25.—	13 у сандуцима и бурадима 6 у котарицама 4 у балама, џаковима и рамовима
31	Олово и цинак:		
а)	Полурађени т.ј. у комадима, у слитку, полугама, таблама, даље лим и жица:		
1	**Олово**	5.—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Numéros du tarif général serbe du 2/14 avril 1892.	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din.—Par.	Tare en pour cent du poids brut
		100 *kg*	
	Instruments et outils en fer ou en acier: fouines et fourches, crampons, pioches, pelles, râteaux, faux, faucilles, couteaux de hachepaille, herses, charrues, repoussoirs, ciseaux à froid; marteaux, tenailles, enclumes, pesant plus de 2.5 *kg*: tous ces articles sans distinction de travail, même avec manches, poignées, anses etc. en bois . .	3.50	
3	Ouvrages de fer ou d'acier, limés ou peints (excepté la peinture destinée à empêcher la rouille); ouvrages de serrurerie (excepté les serrures et les clefs), de ferblanterie et autres ouvrages en tôle, ouvrages de fil de fer, même limés ou peints: tous ces articles combinés ou non avec des matières communes	12.50	10 en caisses ou en barils, 6 en paniers
	Observation: Rentrent ici tous les outils et instruments non spécialement dénommés, sans distinction de travail.		
	Haches, forces, croissants	3.50	3 en ballots, en sacs ou en demi-caisses
	Vis rentrant sous le Nr 30 *c)* 3	12.—	
4	Ouvrages de fer ou d'acier, de fil de fer ou de tôle, étamés, zingués (articles de ferblanterie et de fil de fer étamé), même en combinaison avec d'autres matières communes	15.—	
	Serrures et clefs	15.—	
	Tous les ouvrages, polis, laqués, émaillés (à l'exception des ustensiles de ménage émaillés) et bronzés, même en combinaison avec d' autres matières communes	25.—	13 en caisses ou en barils 6 en paniers 4 en ballots, en sacs ou en demi-caisses
	Ustensiles de ménage en tôle, émaillés	18.—	
d)	Ouvrages de fonte ou de quelque composition imitant la fonte:		
1	Non limés, non peints, non émaillés, ni recouverts d'aucun autre métal, ni d'aucune autre composition de métal, combinés ou non avec du bois ou du fer forgé ou laminé	3.50	
	Observation: La peinture destinée à empêcher la rouille ne change par la tarification de ces ouvrages.		
2	Limés, peints (excepté la peinture destinée à empêcher la rouille), émaillés, bronzés, recouverts de quelque autre métal commun ou de quelque composition de métal, laqués, même combinés avec des matières communes	6.50	10 en caisses ou en barils 6 en paniers 3 en ballots, en sacs ou en demi caisses
	Polis	25.—	13 en caisses ou en barils 6 en paniers 4 en ballots, en sacs ou en demi-caisses
31	Plomb et zinc:		
a	Demi-ouvrés, c'est-à-dire en masses, saumons, barres, feuilles et fils:		
1	Plomb	5.—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 2/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *кгр,*	
2	Цинк	6.—	10 у сандуцима и бурадима
б)	Израде од олова:		
1	Куршуми, сачме, олово за спајање стаклета на прозору, цеви и све грубе израде, свака т.ј. у тежини преко 2,5 клгр.; даље слова за штампу . .	8.—	6 у котарицама 2 у балама, цаковима и рамовима
2	Све остале израде, па и у свези са простим материјалима, у колико не спадају под бр. 61, г, (Ситнице)	30.—	13 у сандуцима и бурадима 7 у котарицама 3 у балама и цаковима
в)	Израде од цинка:		
1	просте, т.ј. свака у тежини преко 2,5 клгр.	10.—	10 у сандуцима и бурадима 6 у котарицама 2 у балама и цаковима
2	све остале израде, па и у свези са простим материјалима, у колико не спадају под бр. 61, г, (Ситнице)	35.—	13 у сандуцима у бурадима 7 у котарицама 3 у балама и цаковима
32	Калај и британика:		
а)	полурађени т. ј. у комадима, слитку, плочама, полугама, таблама, жици, за тим отпаци и парчад од искрханих старих израда	20.—	
б)	Израде, па и у свези са простим материјалима, у колико не спадају под бр. 61, г, (Ситнице):		10 у сандуцима и бурадима 6 у котарицама 2 у балама и цаковима
1	Ливени предмети прости и груби	25.—	
2	Ливени предмети фини и нежни израде у листовима или жици без разлике	35.—	13 у сандуцима и бурадима 7 у котарицама 3 у балама и цаковима
33	Бакар:		
а)	Полурађен т. ј. у комадима, слитку, плочама, полугама, листовима жици; за тим отпаци и искрхани стари предмети	15.—	
б)	Израде па и у свези са простим материјалима, у колико не спадају под бр. 61, г, (Ситнице)		
1	Ливени предмети прости и груби: звона, звонцад, ступе (авани), тучкови, свећњаци, утије, жрвњи за млевење каве, ленири, тегови, аршини и друге сличне мере за дужину; споменици надгробни крстови, посуђе и т. д. у тешком слитку или гломазитијим предметима ливено	22.—	10 у сандуцима и бурадима 6 у кстарицама 2 у балама и цаковима
2	Сви нежни и фини ливени предмети, израде од лима или жице без разлике	35.—	13 у сандуцима и бурадима 7 у котарицама 3 у балама и цаковима
34	Месинг, томбак и бронза:		
а)	Полурађени, т. ј. у комадима, слитку, плочама, полугама, листовима и жици, отпаци и парчад од старих предмета	12.—	10 у сандуцима и бурадима 6 у котарицама 2 у балама и цаковима
б)	Израде па и у свези са простим материјалима, у колико не спадају под бр. 61, г, (Ситнице):		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Numéros du tarif général serbe du 2/14 avril 1892.	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din. – Par.	Tare en pour cent du poids brut
		100 *kg*	
2	Zinc	6.—	10 en caisses ou en barils 6 en paniers 2 en ballots ou en sacs
b)	Ouvrages de plomb :		
1	Balles, grenaille, baguettes pour assemblage de vitres, tuyaux et tous les autres ouvrages ordinaires, c'est-à-dire pesant plus de 2·5 *kg*; caractères d'imprimerie	8.—	
2	Tous les autres ouvrages, même combinés avec des matières communes, en tant qu'ils ne rentrent pas dans le No 61 *d*) (quincaillerie)	30.—	13 en caisses ou en barils 7 en paniers 3 en ballots ou en sacs
c)	Ouvrages de zinc :		
1	Ordinaires, c'est-à-dire pesant plus de 2·5 *kg*	10.—	10 en caisses ou en barils 6 en paniers 2 en ballots ou en sacs
2	Tous les autres ouvrages, même en combinaison avec des matières communes, en tant qu'ils ne rentrent pas dans le No 61 *d*) (quincaillerie) . . .	35.—	13 en caisses ou en barils 7 en paniers 3 en ballots ou en sacs
32	Etain et métal anglais (dit Britannia) :		
a)	Demi-ouvrés, c'est-à dire en masses, saumons, plaques, barres, feuilles, fils ; retailles et débris de vieux ouvrages	20.—	
b)	Ouvrages, même en combinaison avec des matières communes, en tant qu'ils ne rentrent pas dans le No 61 *d*) (quincaillerie).		10 en caisses ou en barils 6 en paniers 2 en ballots ou en sacs
1	Fondus, en objets ordinaires et grossiers	25.—	
2	Fondus, en objets fins et légers ; ouvrages en feuilles ou en fils, sans distinction	35.—	13 en caisses ou en barils 7 en paniers 3 en ballots ou en sacs
33	Cuivre :		
a)	Demi-ouvré, c'est-à-dire en masses, saumons, plaques, barres, feuilles, fils ; retailles et débris de vieux ouvrages	15.—	
b)	Ouvrages, même combinés avec des matières communes, en tant qu'ils ne rentrent pas dans le Nr 61 *d* (quincaillerie) :		10 en caisses ou en barils 6 en paniers 2 en ballots ou en sacs
1	Fondus, en objets ordinaires et grossiers: cloches, clochettes, mortiers, pilons, chandeliers, fers à repasser, moulins à café, règles, poids, aunes et autres mesures semblables, monuments, croix tumulaires, ustensiles etc.	22.—	
2	Fondus, en objets fins et légers, ouvrages en feuilles ou en fils, sans distinction	35.—	13 en caisses ou en barils 7 en paniers 3 en ballots ou en sacs
34	Laiton, tombac et bronze :		
a)	Demi-ouvrés, c'est-à-dire en masses, saumons, plaques, barres, feuilles, fils ; retailles et débris de vieux ouvrages	12.—	10 en caisses ou en barils 6 en paniers 2 en ballots ou en sacs
b)	Ouvrages, même en combinaison avec des matières communes, en tant qu'ils ne rentrent pas dans le Nr 61 *d* (quincaillerie) :		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 2/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *кгр.*	
1	Просте ливене израде: звона, звонцад, топови, ступе, (авани), тучкови, свећњаци, утије, жрвњи за млевење каве, ленири, тегови, аршини и друге сличне мере за дужину, споменици, надгробни крстови, посуђе итп.	22·—	10 у сандуцима и брадима 6 у котарицама 2 у балама и цаковима
2	Фини и нежни ливени предмети; израде у листовима и жици без разлике	35 —	13 у сандуцима и брадима 7 котарицима 3 у балама и цаковима
35	Никал и смеса од никла (ново сребро, пакфон, алпака): т. ј.		
а)	Полурађени у комадима, слитку, плочама, полугама, листовима и жици, отпаци и искрхана парчад од старих предмета	30·—	10 у сандуцима и брадима 6 у котарицама 2 у балама и цаковима
б	Израде у свези са простим материјалима, у колико не спадају под бр. 61, г, (Ситнице):		
1	Ливени лаки и груби предмети	50·—	
2	Ливени нежни и фини предмети, израде у листовима жици без разлике	75·—	
	Примедба: Под израдама од никла овог тарифског броја ваља разумети робу од чистог никла или његове смесе. Израде пак просто поникловане царинише се по својем осталом својству,		13 у санцуцима и брадима 7 у котарицама 3 у балама и цаковима
36 *б)*	Израде од никла и његове смесе као и израде од других простих метала, посребрене, па и у свези са простим материјалима, у колико не спадају под бр. 61, г, (Ситнице)	200·—	
	IX-о Коже, каучук, гутаперка и мушеме		
39 *г)*	Коже чињене:		
1	Ђонови, а и бланк нелакован и све коже за опанке ·	30·—	14 у сандуцима и брадима 10 у котарицама
	Отпаци од кожа без разлике и од њих израђена вештачки кожа за ђонове · · · · · · · · · · · ·	10·—	
2	Просте коже, тј. све коже у природној боји, даље црне коже (па и виксоване, састругане, истегљене) коњске говеђе и телеће (изузимајући коже именоване под бр. 39, г, 1) · · · · · · · · · ·	45·—	6 у балама и цаповима
	Све остале коже, па и лаковане и бронзоване · · ·	60·—	
40 *б)*	Каучук и гутаперка, прерађени:		
1	У листовима или танким таблама, или концима без свезе са другим материјалима · · · · · · · · · ·	65·—	16 у сандуцима и брадима 13 у котарицама 6 у балама и цаковима
2	Тканине са каучуком или гутаперком натопљене или превучене, или и с њима спојене, исто тако и еластичне тканине и плетена роба, као и све остале израде од каучука или гутаперке, па и у свези са другим материјалима, изузимајући одећу и обућу · · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	80·—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Numéros du tarif général serbe du 2/14 avril 1892.	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din. Par.	Tare en pour cent du poids brut
		100 *kg*	
1	Fondus, en objets ordinaires et grossiers: cloches, clochettes, canons, mortiers, pilons, chandeliers, fers à repasser, moulins à café, règles, poids, aunes et autres mesures semblables; monuments, croix tumulaires, ustensiles, etc.	22.—	10 en caisses ou en barils 6 en paniers 2 en ballots ou en sacs
2	Fondus, en objets fins et légers, ouvrages en feuilles ou en fils sans distinction	35.—	13 en caisses ou en barils 7 en paniers 3 en ballots ou en sacs
35	Nickel et alliages de Nickel (argentan, packfong, alpacca):		
a)	Demi-ouvrés c'est-à-dire en masses, saumons, plaques, barres, feuilles, fils, retailles et débris de vieux ouvrages	30.—	10 en caisses ou en barils
b)	Ouvrages, même combinés avec des matières communes, en tant qu'ils ne rentrent pas dans le Nr 61 *d)* (quincaillerie):		6 en paniers 2 en ballots ou en sacs
1	Fondus, en objets ordinaires et grossiers	50.—	
2	Fondus, en objets fins et légers ouvrages en feuilles ou en fils, sans distinction	75.—	
	Observation: Seront considérés comme ouvrages de nickel les objets fabriqués de nickel pur ou d'alliages de nickel, tandis que les objets nickelés devront être tarifés selon leurs autres qualités.		13 en caisses ou en barils 7 en paniers 3 en ballots ou en sacs
36 *b)*	Ouvrages argentés de nickel et d'alliages de nickel (argenterie Christofle) et autres ouvrages argentés de métaux communs, tous ces articles même combinés avec des matières communes, en tant qu'ils ne rentrent pas dans le Nr 61 *d)* (quincaillerie).	200.—	
	IX, Peaux et cuirs, caoutchouc, guttapercha et toile cirée		
39 *d)*	Peaux et cuirs, tannés:		
1	Cuir à semelles; blankleder non laqué et cuirs de toute sorte pour opankes	30.—	
	Déchets de cuir de toute sorte et cuir factice pour semelles fait de ces déchets	10.—	14 en caisses ou en barils
2	Cuirs ordinaires: c'est-à-dire tout cuir de couleur naturelle, de même que le cuir noir (même ciré, grainé, tiré), de cheval, de boeuf et de veau, à l'exception des cuirs dénommés sous le Nr 39 *d* 1.	45.—	10 en paniers 6 en ballots ou en sacs
	Tous les autres cuirs, même laqués et bronzés. . . .	60.—	
40 *b)*	Caoutchouc et guttapercha, ouvrés:		
1	En feuilles et plaques minces ou en fils, sans combinaison avec d'autres matières	65.—	
2	Tissus et autres étoffes enduites ou trempées de caoutchouc ou de guttapercha, ou avec intercalation de couches de ces substances, tissus élastiques et bonneterie élastique, ainsi que tous les autres ouvrages de caoutchouc ou de guttapercha, même combinés avec d'autres matières, excepté les vêtements et chaussures	80.—	16 en caisses ou en barils 13 en paniers 6 en ballots ou en sacs

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 2/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *кгр.*	
41	Мушеме:		
а)	просте, тј. за покривање робе или превозних справа, од простих тканина, превучене или натопљене катраном или каквим другим простим материјалом	15·—	13 у сандуцима и бурадима
	Примедба: Овде спадају мушеме за покривањем робе или превозних справа од непробојног платна па и са беочузима, кајишима, копчама итд. снабдевене		9 у котарицама
б)	фине, тј. мушеме за столове и друге потребе изузимајући оне под бр. 41, а, ...	40·—	6 у балама и цаковима
	X-о, Колонијални и јужни производи		
из 42 *а)*	Какао у праху	15·—	15 у сандуцима и бурадима
из 44 *б)*	Сурогати каве	5·—	
	Чоколада и сурогати чоколаде	30·—	15 у сандуцима и бурадима
в,	Шећер:		
1	сиров	5·—	
2	рафинован	8·—	13 у сандуцима и бурадима 9 у котарицама
3	шећер у праху	8·—	2 у балама и цаковима
г)	меласа (непречишћен сируп) од шећера, па ма била за фабрикацију викса или боје за штампу	2·50	
д)	Пиринач	5·—	
	XI-о, Лекарије, хемијски производи и фарбарије		
46	Лекарије, дроге и хемијски производи:		
а)	просте:		
1	Сода калцинирана	2·—	
	Кора од кине	16·—	
	Траве, лишће, цветови, коре, (изузимајући кору од кине), корење, семење, зрна и друга биља за лекарије, сушене у целини или у праху;		
	Сокови биљни за лекарију, као: копај балсам, мана, теријак, опијум у свима својим облицима, камфор,		25 у сандуцима и бурадима
	Све киселине и соли; течне, кристализоване, у грумену или у праху, изузимајући кујнску со и киселине и соли на другом месту споменуте;		12 у котарицама 6 у балама и цаковима
	Метални или минерални производи за лекарију, као: жива, каломел, субдимат, лапис итд.		
	Животиње и животињске честице за лекарију као: златне бубе (кантаридес), честице од дабра (кастореум), мошус, амбра итд.	45·—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Numeros du tarif général serbe du 2/14 avril 1892.	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din.—Par.	Tare en pour cent du poids brut
		100 *kg*	
41	Toile cirée :		
a)	Commune, c'est-à-dire bâches pour recouvrir des marchandises ou des voitures, de tissus ordinaires recouverts ou trempés de goudron ou de quelque autre matière commune	15.—	13 en caisses ou en barils
	Observation : Rentrent dans cette position les couvertures imperméables pour marchandises ou voitures de tissus imprégnés, même ajustées avec des cercles boucles et courroies etc. . . .		9 en paniers
b)	Fine, c'est-à-dire pour couvertures de tables et pour autre usage, excepté celle dénommée au No 41 *a)*	40.—	6 en ballots ou en sacs
	X, Denrées coloniales et produits du midi		
ex 42 *a*	Cacao en poudre	15.—	15 en caisses ou en barils
ex 44 *b*	Succédanés du café	5.—	
	Chocolat et succédanés de chocolat	30.—	15 en caisses ou en barils
c)	Sucre:		
1	Brut	5,—	
2	Raffiné	8.—	13 en caisses ou en barils 9 en paniers
3	Sucre en poudre	8.—	2 en ballots ou en sacs
d)	Mélasse (sirop non clarifié) de sucre, même pour fabrication du cirage ou des encres d'imprimerie . .	2.50	
e)	Riz	5.—	
	XI, Médicaments, produits chmiques et couleurs		
46	Médicaments, drogues et produits chimiques:		
a)	Simples:		
1	Soude calcinée	2.—	
	Ecorce de quinquina	16.—	
	Toutes les herbes, feuilles, fleurs, écorces (excepté écorce de quinquina), racines, semences, graines et autres végétaux employés comme médicaments: secs, entiers ou en poudre;		25 en caisses ou en barils
	sucs de végétaux, employés comme médicaments, tels que: baume de Copahu, manne, thiriaque, opium sous toutes ses formes et camphre;		12 en paniers
	tous les acides et sels, liquides, cristallisés, en morceaux ou en poudre, excepté le sel commun de cuisine et les acides et sels dénommés ailleurs;		6 en ballots ou en sacs
	produits minéraux ou métalliques pour médicaments, comme: mercure, calomel, sublimé corrosif, nitrate d'argent, etc.;		
	animaux et leurs parties, servant comme médicaments, tels que: cantharides, castoreum, musc, ambre gris, etc	45.—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 2/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *кгр.*	
из 2	Шалитра рафинована	6·—	10 у сандуцима и бурадима
	Оловни шећер (блајцукер), пиндадор (салмијак), стреж (вајштајн) (вински камен)	6·—	7 у котарицама 3 у балама и цаковима
из 3	Азотна киселина (ћезан)	2·—	
	Сумпорна киселина	1·—	
	Галица	1·—	
	Плави камен	1·—	
	Оловни глеђ (блајглете)	4·—	
	Белило од цинка и олова (цинквајс и блајвајс)	7·—	10 у сандуцима и бурадима 7 у котарицама 3 у балама и цаковима
	Солна или хлорна киселина	1·—	
из 4	Сода проста или кристалисана	2·—	
	Поташа	4·—	
из 5	Хидраулички креч, цемент и гипс	—·60	
	Федервајс у праху	—·50	
6	Обични креч, гашен или негашен	—·30	
7	Тесто за прављење артије сушено или не, а и целулоза;	Слободно	
б)	Састављени лекови, парфимерије и хемијски производи	100 *кгр.*	
1	Кинин и со од кинина	100·—	
	Зготовљени и састављени лекови, мириси итп. тинктуре, сирупи, ликери, вина и друга пића, као лек, вода за уста, (анатерипска вода), колоњска вода, екстракти, есенције, балсами, капљице, пилуле, фластери, масти, оподелдок, артија или платно са лекариским и хемиским препаратима, белило, руменило, враиило итд. (Schminke), мирисаво уље, мирисаве воде или сирће, помаде и остале парфимерије, изузимајући мирисави сапун; У ову рубрику долазе без разлике сви лекови, хемијски производи и мириси у опште, ма и не били зготовљени, само ако су у флашама, теглама, кожи, платну или каквим другим судовима или у нарочити завој везани или запечаћени, и за детаљну продају удешени	100·—	16 у сандуцима и бурадима, 9 у котарицама 6 у балама и цаковима.
из 2	Восак за писма (печаћење)	20·—	
	лак - фирнајс	30·—	12 у сандуцима и бурадима,
из 3	Смоле (масти) без разлике	6·—	8 у котарицама,
	Жижице без разлике (и у кутијама), скроб (штирак) без разлике (и у кутијама), туткало и ћириш	10·—	4 у балама и цаковима,
	Мастило и викс без разлике	1·—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Numéros du tarif général serbe du 2|14 avril 1892.	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din.—Par.	Tare en pour cent du poids brut
		100 *kg*	
ex 2	Salpètre raffiné	6.—	10 en caisses ou en barils 7 en paniers 3 en ballots ou en sacs
	Acétate de plomb, sel d'ammoniac (salmiac), tartre	6.—	
ex 3	Acide nitrique	2.—	
	Acide sulfurique	1.—	
	Sulfate de fer (vitriol vert)	1.—	
	Sulfate de cuivre (vitriol bleu)	1.—	
	Litharge	4.—	
	Blanc de zinc, blanc de plomb	7.—	10 en caisses ou en barils 7 en paniers 3 en ballots ou en sacs
	Acide muriatique et acide chlorhydrique	1.—	
ex 4	Soude, brute ou crystallisée	2.—	
	Potasse	4.—	
ex 5	Chaux hydraulique, ciment, plâtre	—.60	
	Chaux sulfatée fibreuse (Federweiss en poudre)	—.50	
6	Chaux commune, vive ou éteinte	—.30	
7	Pâte de papier, sèche ou non, y compris la cellulose	exempte	
b)	Médicaments composés, parfumeries et produits chimiques:	100 *kg.*	
1	Quinine et sels de quinine	100	
	Médicaments préparés ou composés, parfums et préparations similaires; teintures, sirops, liqueurs, vins et autres boissons employées comme remèdes; eau anathérique. eau de Cologne, extraits, essences, baumes, gouttes, pilules; emplâtres, onguents, opodeldoch, papier ou toile avec préparations médicales ou chimiques, fard, etc., huiles odorantes, ou éthériques, eaux ou vinaigres odorants, pommades et autres articles de parfumerie, à l'exception du savon parfumé. Sous cette rubrique rentrent sans distinction tous les médicaments, produits chimiques et parfums en général, même non préparés, pourvu que, renfermés dans des bouteilles, pots, peaux, toiles ou autres récipients ou enveloppes spéciaux liés ou scellés, ils soient ajustés pour la vente au détail	100.—	16 en caisses ou en barils 9 en paniers 6 en ballots ou en sacs
ex 2	Cire à cacheter	20.—	
	Vernis à la laque	30.—	12 en caisses ou en barils
ex 3	Mastics de toutes sortes	6.—	8 en paniers
	Allumettes de toute sorte (même en boîtes), amidon de toute sorte (même en boîtes), dextrine et colle forte	10.—	4 en ballots en en sacs
	Encre et cirage de toute sorte	4.—	

WWW.UNILIB.RS

Број српске опште царинске тарифе од 2/14 апр. 1892.	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *кгр.*	12 у сандуцима и бурадима 8 у котарицама, 4 у балама и цаковима.
	Фитиљи без разлике	30·—	
47	Фарбе:		
из *а)* 6	Плавило бременско и париско (Bremer-und Pariserblau) као и све друге фарбе подражаване чивиту . .	20·—	16 у сандуцима и бурадима, 10 у котарицама, 4 у балама и цаковима,
	Плавило берлинско (Berlinerblau) и плавило за кошуље (ултрамарин итд.), у комадима, праху или на артији	10·—	
б)	Зготовљене као фарбе:		
1	земљане и друге фарбе у комадима или праху: окер, енглишрот болус, минералблау, купфербраун, барит, црвена земља, умбра, тринел, (бели и жути), бечка, брешка, виценска и болоњска земља итд; даље графит, пепео од костију и биља (русшварц), кињерус и бела креда необмотана хартијом	1·—	
2	Боје добивене из катрана каменог угља	60·—	20 у сандуцима и бурадима, 12 у котарицама, 10 у двогубим бурадима.
	Све остале хемиски зготовљене боје, у комадима, праху или течне, а и креда у боји за цртање и креда обмотана хартијом	20·—	
3	Материје за чишћење и глачање (бечки креч итп.) у завојима за детаљну продају	10·—	
	XII-о, Маст, претилине и масни производи		
48	Немирисаво уље:		
а)	од маслинака, семења и друга особено неименована уља од биља, а и течни терпетин и фирнајс . .	10·—	20 у сандуцима и бурадима, 12 у котарицама, 10 у двогубим бурадима.
б)	Орахово, кокосово и палмово уље; густи терпетин .	3·—	
	Биљни и минерални катран без разлике	—·75	
49	Маст и други масни производи:		
а)	масло (путер) слано или топљено, а и вештачко масло	15·—	13 у бурадима и качицама 6 у двогубим бурадима
из *б)*	глицерин	8·—	12 у сандуцимм и бурадима
г)	восак, стеарин, парафин, палмитин, цересин итп. . .	10·—	13 у сандуцима и бурадима 8 у котарицама 3 у балама и цаковима
50	Производи од масти (претилина)		
а)	Сапун:		
	1 немирисави	9·—	15 у сандуцима и бурадима 8 у котарицама 3 у балама и цаковима
	2 мирисави	18·—	
б)	свеће воштане, стеаринске, парафинске, цересинске: палмитинске итп.	16·—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Numéros du tarif général serbe du 2/14 avril 1892.	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din.—Par.	Tare en pour cent du poids brut
		100 *kg*	
	Mèches de toute sorte	30.—	12 en caisses ou en barils 8 en paniers 4 en ballots ou en sacs
47	Couleurs:		
ex *a)* 6	Bleu de Brême et de Paris et toutes les autres couleurs à l'imitation de l'indigo	20.—	16 en caisses ou en barils 10 en paniers 4 en ballots ou en sacs
	Bleu de Berlin et bleu pour linge (outremer etc.), en morceaux, en poudre ou sur papier	10.—	
b)	Préparées:		
1	Terres colorantes et autres, couleurs communes minérales en morceaux ou en poudre, telles que: ocre, rouge d'Angleterre, bol, bleu minéral, cuivre brun, baryte, terre rouge, ombre, tripoli blanc et jaune, terre de Vienne, de Brescia, de Vicence, de Bologne, etc., graphite, noir animal et végétal (noir de fumée), suie et craie blanche non entourée de papier	1.—	
2	Couleurs dérivées du goudron de houille	60.—	20 en caisses ou en barils 12 en paniers 10 en doubles-fûts
	Toutes les autres couleurs préparées chimiquement, en morceaux, en poudre ou liquides, y compris la craie en couleurs pour dessiner et la craie entourée de papier	20.—	
3	Substances pour le nettoyage et le polissage (chaux de Vienne et similaires) dans des enveloppes ajustées pour la vente au détail	10 —	
	XII, Graisses et substances grasses		
48	Huiles non parfumées:		
a)	Huiles d'olives, de graines et d'autres végétaux non spécialement dénommés; térébenthine et vernis, liquides	10.—	20 en caisses ou en barils 12 en paniers 10 en doubles-fûts
b)	Huile de noix de coco et de palmier; térébenthine épaisse	3.—	
	Goudron végétal et minéral sans distinction	—.75	13 en barils ou en cuves 6 en paniers ou en ballots
49	Graisses et autres substances grasses:		
a)	Beurre, salé ou fondu, beurre artificiel	15.—	
ex *b)*	Glycérine	8.—	12 en caisses ou en barils
d)	Cire, stéarine, paraffine, palmitine, céresine et similaires	10.—	13 en caisses ou en barils 8 en paniers 3 en ballots ou en sacs
50	Produits de substances grasses:		
a)	Savon:		
	1. non parfumé	9.—	15 en caisses ou en barils 8 en paniers 3 en ballots ou en sacs
	2. parfumé	18.—	
b)	Bougies de cire, de stéarine, de paraffine, de cérésine, de palmitine ou de quelque autre composition similaire	16.—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од $\frac{2}{14}$ апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *кгр.*	
	XIII-о, Машине инструменти, научни предмети и оружје		
51	Машине:		
	Машине и машински делови од метала, дрвета или другог каквог простог материјала за индустрију, занате, пољску привреду, ниварство и дестилацију, за пренос водом или сувим, купатила и друге сличне потребе; па и машине за шивење плетење и вез, пожарни шмркови с прибором .	Слободно 100 *кгр.*	
52	Инструменти и апарати:		
а)	Астрономски, оптички, математички, механички, медицински, хируршки, физички и други инструменти за разне научне потребе и лабораторије . . .	50·—	20 у сандуцима и бурадима
б)	Музички инструменти:		12 у котарицама,
1	прости од неполитираног, нелакованог дрвета и без металних дирака, као: фруле, гусле, гајде итд.	60·— Од комада	6 у балама и цаковима,
2	Клавири, пијанини, хармоницуми, фисхармонике, оргуље	100·— 100 *кгр.*	
	Верглови	40·—	
3	Сви остали музички инструменти ма од каквог материјала, а и они из бр. 52, б, 1, ако су од политираног или лакованог дрвета и с металним дирками	100·—	23 у сандуцима и бурадима, 9 у балама
53	Предмети за науку, књижевност и вештину, као: књиге новине, мапе, глобуси, ноте и други списи; цртежи, живописи, слике, изрези и штампане слике у боји, ма на каквом материјалу, и без повеза или само прошивени, неурамљени, неприлепљени на картону, платну или другој материји	Слободно *100 кгр.*	
54	Ручно оружје без разлике, као: пушке, пиштољи, револвери, сабље, мачеви, јатагани, ханџари, рапири, тесаци итд.	70·—	15 у сандуцима и бурадима, 10 у котарицама, 5 у балама и цаковима,
	XV-о, Памук, куделја, лан и друга биљна влакна		
56 *а)*	Отпаци од памука	5·—	
	Памук сиров или гребенан	9·—	6 у балама
б)	Предива од памука, проста или усукана, па и за детаљну продају удешена:		
1	сирова или бељена, необојена, без свезе са другим материјалима:		
	α, до № 30-е енглеске	18·—	20 у сандуцима и бурадима
	β, преко № 30-е енглеске	27·—	
2	обојена или штампана:		12 у коларицама,
	α, до № 30-е енглеске	23·—	5 у балама и цаковима,
	β, преко № 30-е енглеске	33·—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Numéros du tarif général serbe du 2/14 avril 1892.	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din—Par.	Tare en pour cent du poids brut
		100 *kg.*	
	XIII, Machines, instruments, objets scientifiques et armes		
51	Machines :		
	Machines et pièces détachées, de métaux, de bois ou de quelque autre matière commune à l'usage de l'industrie, des métiers, de l'agriculture, des brasseries et distilleries, du transport par eau et par terre, des bains et à d'autres usages analogues; y compris les machines à coudre, à tricoter et à broder, pompes d'incendies avec tous leurs accessoires	exemptes	
52	Instruments et appareils :		
a)	D'astronomie, d'optique, de mathématique, de mécanique, de médecine, de chirurgie, physique, et autres, pour différents usages scientifiques et pour laboratoires	100 *kg.* 50.—	20 en caisses ou en barils
b)	Instruments de musique :		12 en paniers
1	Simples, de bois non poli ni laqué et sans clefs de métal, comme flûtes, gouslés, cornemuses, etc.	60.—	6 en ballots ou en sacs
2	Pianos, pianinos, harmoniums, phisharmonicas, orgues d'églises	la pièce 100.—	
	Orgues de Barbarie	100 *kg* 40.—	
3	Tous les autres instruments de musique de quelque matière qu'ils soient, y compris les instruments dénommés sous le No 52 *b)* 1 en bois poli ou à clefs de métal	100.—	23 en caisses ou en barils 9 en ballots
53	Objets scientifiques, littéraires et artistiques, tels que: livres, journaux, cartes géographiques, globes terrestres, cahiers de musique ou écrits divers; dessins, peintures, tableaux et gravures et chromotypies, sur quelque matière que ce soit sans reliure ou seulement brochés, non encadrés, ni collés ou fixés sur carton, toile ou autre matière.	exempts	
54	Armes à main de toute sorte, telles que: fusils, pistolets, revolvers, sabres, épées, yatagans, handjar, fleurets, baïonettes, etc	100 *kg* 70.—	15 en caisses ou en barils 10 en paniers 5 en ballots ou en sacs
	XV, Coton, Chanvre, lin et autres végétaux textiles		
56 *a)*	Déchets de coton	5.—	
	Coton brut ou cardé	9.—	6 en ballots
b)	Fils de coton, simples ou retors, même accomodés pour la vente au détail :		
1	Écrus ou blanchis, non teints et sans combinaison avec d'autres matières:		
	α) jusqu'au No 30 anglais	18.—	20 en caisses ou en barils
	β) au delà du No 30 anglais	27.—	12 en paniers
2	Teints ou imprimés :		
	α) jusqu'au No 30 anglais	23.—	5 en ballots ou en sacs
	β) au delà du No 30 anglais	33.—	

WWW.UNILIB.RS

Број српске опште царинске тарифе од 2/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *кгр.*	
	Примедба: Конци за шивење удешени за детаљну продају на калемима, картицама итп., спадају према својему својству под бр. 56, б, 1, *β*, или 2, *β*.		
	у свези са концем од простих метала	50·—	
в)	Тканине и други памучни штофови		
1	Порхет (молтон) и друге сличне материје, сирове . .	25·—	
	Све остале, тканине и штофови од памука, особено нетаксиран, сиров	30·—	
	Вата у таблама	9·—	
2	Порхет (молтон) и други слични штофови (калмук итп), цвилих и дрилих, оксворд, зефир и градл, шекл, тј. ткани штофови за постељу у боји или карирани покривачи и простирке (теписи) без разлике, бељени, обојени, шарено-ткани или штампани . .	25·—	
3	Штофови за панталоне и хаљине, пикет и њима сличне тканине; сви ови предмети без разлике, бељени, обојени, шарено-ткани или штампани	35·—	
	Рубље за столове и мараме (џепне, вратне и за главу), шарено ткани или штампани	55·—	
	Органтин за поставу тканине и бобине круто апретовано (Steifapprets)	25·—	20 у сандуцима и бурадима, 12 у котарицама.
	Све остале честе памучне тканине и штофови невезене (изузимајући сомот):		5 у балама и цаковима.
	α, бељене	50·—	
	β, обојене или у боји ткане	60·—	
	γ, штампане	80·—	
4	Фине и лаке тканине и штофови, као: жаконет, линон, муселин, тил за завесе и друге потребе, сомот, све тканине и штофови са утканим шарама подражавајући везу		
	α, бељене	80·—	
	β, обојене или у боји ткане	100·—	
	γ, штампане	120·—	
	Примедба: Под бр. 56, в, 4, спадају све памучне тканине и штофови, које су помешане са мало свиле, ради украса, исто тако и све памучне тканине и штофови у свези са другим простим нетекстилним материјалима		
5	Газ, блонд, машинске чипке, енглески тил, бобине, петине, (изузимајући органтин за поставу и тканине и бобине круто апретоване	160·—	
57	Кудеља, лан и друга биљна влакна, осим памука:		
б)	Предива (изузимајући ужарију), проста или усукана, па и за детаљну продају удешена:		18 у сандуцима и бурадима, 12 у котарицама, 5 у балама и цаковима
1	сирова, небељена, необојена, без свезе са другим материјалима	12·50	

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Numérvs du tarif général serbe de 2|14 avril 1892	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Diu — Par.	Tare en pour cent du poids drut
		100 *kg*	
	Observation : Les fils à coudre, accomodés pour la vente au détail sur petites cartes, bobines etc., rentrent, selon leur qualité, sous les Nos 56 *b*) 1 *β*) ou 2 *β*).		
	En combinaison avec des fils de métaux communs · ·	50·—	
c)	Tissus et autres étoffes de coton:		
1	Futaine (molleton) et autres étoffes similaires, écrues ·	25·—	
	Tous les autres tissus et étoffes de coton, non spécialement taxés, écrus · · · · · · · · · · · · ·	30·—	
	Ouate en feuilles · · · · · · · · · · · · · · · · ·	9·—	
2	Futaine (molleton) et autres étoffes similaires (Kalmuk etc.), coutils, treillis, Oxfords, zéphyres, „Gradl", et „Schöckl", c'est-à-dire étoffes pour literie tissées en couleur ou quadrillées; couvertures et tapis, sans distinction de fabrication, blanchis, teints ou tissés en couleurs ou imprimés · · ·	25·	
3	Étoffes pour pantalons et habits; piqués et semblables; tous ces articles sans distinction, blanchis, teints ou tissés en couleurs ou imprimés · · · · · ·	35·—	
	Linge de table, mouchoirs et fichus, tissés en couleurs ou imprimés · · · · · · · · · · · · · · · ·	55·—	
	Organdine pour doublures, tissus et bobinets fortement apprêtés (Steifapprets) · · · · · · · · · · · ·	25·—	20 en caisses ou en barils 12 en paniers
	Tous les autres tissus et étoffes de coton serrés non brodés (excepté le velours):		5 en ballots ou en sacs
	α) blanchis ·	50·—	
	β) teints et tissés en couleurs · · · · · · · · · · ·	60·—	
	γ) imprimés ·	80·—	
4	Tissus et étoffes fins et légers, comme: jaconat, linon, mousseline, tulle pour rideaux et autres usages; velours; tous les tissus et étoffes à dessins tissés imitant la broderie:		
	α) blanchis ·	80·—	
	β) teints ou tissés en couleurs · · · · · · · · · · ·	100·—	
	γ) imprimés ·	120·—	
	Observation : Rentrent sous le No 56 *c*) 4 tous les tissus et étoffes mélangés d'une petite quantité de soie servant d'ornements ainsi que tous les tissus et étoffes combinés avec d'autres matières communes non textiles.		
5	Gazes, blondes, dentelles fabriquées à la machine, tulle anglais, tulle-bobin, pétinet (excepté les organdines pour doublures et les tissus et bobinets fortement apprêtés) · · · · · · · · · · · ·	160·—	
57	Chanvre, lin et autres végétaux textiles, excepté le coton:		
b)	Fils (excepté les ouvrages de corderie). simples ou retors, même accomodés pour la vente au détail:		18 en caisses ou en barils 12 en paniers 5 en ballots ou en sacs
1	écrus, non blanchis, non teints, et sans combinaison avec d'autres matières · · · · · · · · · · · · · · ·	12·50	

WWW.UNILIB.RS

Број српске опште царинске тарифе од 21/11 апр. 1892.	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *кгр.*	
2	бељена, необојена без свезе са другим материјалима.	15·—	18 у сандуцима и брадима
	обојена, штампана, или с другим простим материјалима.	25·—	
в)	Тканине и штофови:		12 у котарицама
1	Платно за џакове и паковање, грубо, као и готови џакови од тога · · · · · · · · · · · · · · · · ·	7·50	5 у балама и џаковима
	Џакови за шљиве, комад у тежини 1 килограм и више.	4·50	
	Примедба: предмети споменуте под бр. 57, в, 1, као и џвилих за џакове и џакови израђени под бр. 57, в, 2, могу имати и поједине обојене пруге.		
2	Џвилих за џакове и џакови израђени од њега · · · ·	7·50	
	Платно кудељно, кућевно просто (сељачко) и друге сличне дебеле тканине од лана, или кудеље, (као фланк, нумераш, каламајка итп.); џвилих за војничко одело, платно за једрила и друге дебље тканине све ово и бељено, но необојено · · · · · · · ·	15·—	
3	Тканине, споменуте под бр. 57, в, 2, обојене; даље градл, т.ј. четворно (croisée) платно за постељу, душеке, сламњаче и навлаке за намештаје; конофос, и шекл (т.ј. обојено платно за поставу и обојене кариране тканине за постељу); покривачи и простирке (теписи) без разлике · · · · · · · · · ·	30·—	18 у сандуцима и брадима
4	Дрил за одело, бељен или у боји ткан · · · · · · ·	30·—	12 у котарицама
	Остале честе тканине, сирове, бељене, обојене, у боји ткане, штампане, невезене · · · · · · · · · ·	65·—	5 у балама и џаковима
5	Фине и лаке тканине, и штофови као линон, батист, тил за завесе и друге потребе, па и са утканим шарама на форму веза · · · · · · · · · · · ·	150·—	
	Примедба: Под бр. 57, в, 5, спадају све тканине, и штофови које су помешане са мало свиле ради украса, као и све тканине и штофови у свези с другим простим, нетекстилним материјалима.		
6	Шупљикасте (ретке) тканине, као: машином израђене чипке, енглески тил, бобине или петине, велови итд.	300·—	
г)	Ужарија:		
1	Ужета, једеци, конопци, (па и улари, штрањге итд). ·	10·—	15 у сандуцима и брадима
2	Остала ужарија (канапи, цеви, колани, ведра, мреже, справе за гашење ватре и гимнастику, итп.) па и у свези са другим простим материјалима · ·	20·—	10 у котарицама 3 у балама и џаковима
	XVI-о, Свила		
58 *б)*	Предива од свиле без разлике, па и у свези са простим материјалима · · · · · · · · · · · · · ·	200·—	20 у сандуцима и брадима 16 у котарицама 8 у балама и џаковима
в)	Тканине:		
1	Полусвилене, т.ј. израде од свиле или флорет-свиле помешане с памуком, ланом, вуном или другом		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Numéros du tarif général serbe de 2/14 avril 1892	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din.—Par.	Tare en pour cent du poids brut
		100 *kg*	
2	blanchis, non teints, non combinés avec d'autres matières	15.—	
	Teints, imprimés ou en combinaison avec d'autres matières communes	25.	
c)	Tissus et autres étoffes:		
1	Toile grossière pour sacs et emballages, ainsi que les sacs confectionnés	7.50	
	Sacs pour prunes, pesant la pièce 1 *kg* et plus	4.50	
	Observation: Les articles rentrant dans le No 57 *c* 1 ainsi que les treillis pour sacs et les sacs confectionnés du No 57 *c* 2 peuvent même porter quelques raies de couleurs.		
2	Treillis pour sacs, ainsi que les sacs confectionnés . .	7.50	
	Toile commune et autres tissus similaires forts, de lin ou de chanvre (comme „Flank", „Numerasch", „Kalamaika" etc.); treillis pour vêtements militaires, toile à voile et autres tissus forts; tous ces articles même blanchis, mais non teints . .	15.—	18 en caisses ou en barils
3	Tous les tissus énumérés sous le No 57 *c*) 2, teints; Gradl (toile croisée pour literie, matelas, paillasses, ameublement); canevas et Schökl (toile teinte pour doublures et tissus pour literie quadrillés en couleur); couvertures et tapis de toute sorte .	30.—	12 en paniers 5 en ballots ou en sacs
4	Coutils pour vêtements, blanchis ou tissés en couleurs .	30.—	
	Tous les autres tissus et étoffes serrés, écrus, blanchis, teints, tissés en couleurs, imprimés, mais non brodés	65.—	
5	Tissus et étoffes fins et légers, comme: linon, batiste, tulle pour rideaux et autres usages; tous les tissus et étoffes à dessins tissés, imitant la broderie .	150.—	
	Observation: Rentrent sous le No 57 c) 5 tous les tissus et étoffes mélangés d'une petite quantité de soie servant d'ornements, ainsi que tous les tissus et étoffes combinés avec d'autres matières non textiles.		
6	Tissus à jour, tels que: dentelles fabriquées à la machine, tulle anglais, tulle-bobin ou pétinet, voiles etc .	300.—	
d)	Ouvrages de cordier:		
1	Cordages, câbles et cordes (aussi licous, traits de harnais etc.)	10.—	15 en caisses on en barils
2	Autres (ficelles, tuyaux, sangles, seaux, filets, matériel de pompiers et de gymnastique etc.), même combinés avec d'autres matiéres communes	20.—	10 en paniers 3 en ballots ou en sacs
	XVI, Soie		
58 *b)*	Fils de toute sorte, même combinés avec des matières communes	200.—	20 en caisses ou en barils 16 en paniers 8 en ballots ou en sacs
c)	Tissus et étoffes:		
1	De demi-soie, c' est-à dire de soie pure ou de bourre de soie, mélangée avec du coton, du fil de lin,		

WWW.UNILIB.RS

Број српске опште царинске тарифе од 2/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
	каквом животињском длаком, у колико не спадају у групе вунених, памучних и кудељних и ланених итд. тканина, изузимајући предмете именоване под бр. 58, в, 2.	250·—	
2.	Свилене (па и са украсима од ма каквог другог материјала), изузимајући траке (пантљике)	850·—	20 у сандуцима и бурадима
	Свилене пантљике	500·—	
	Полусвилени сомот	300.—	16 у котарицама
	Полусвилене па и сомотске траке	200·—	8 у балама и џаковима
	Шупљикасте полусвилене материје, као: блонд, велови, енглески тил, чипке итд. или њима слични штофови, мешане са златним, позлаћеним или стакленим концем	450·—	
	XVII-о, Накити и ситнице		
59	Накити мушки и женски, као: прстење, минђуше, гривне, огрлице, ланци за сатове, тепелуци, нафте, дугмета, која се не прешивају, медаљони, накитне игле и брошеви:	1 *кгр.*	
а) 1	Од простих материјала, без разлике израде (тако исто и имитације драгог камења, бисера, злата, платине сребра, златних предива, слонове кости, корњачине коре, мерџана, граната, карниола, тиркиса и другог полудрагог камења)	1·—	
2	Од простих право позлаћених или посребрених метала без разлике израде	3·—	
	Примедба: Ако су ови предмети само од чести право позлаћени или посребрени, спадају под бр. 59, а, 1.		
б) 1	Од сребра и алуминија	15·—	20 у сандуцима и бурадима
2	Од седефа, морске пене, слонове кости и корњачине коре	5·—	12 у котарицама, 6 у балама и џаковима
в) 1	Од ћилибара и ћилибарске масе	5·—	
2	Од људске косе, мерџана, граната, карниола, тиркиса и другог полудрагог камења	20·—	
г)	Од злата, платине, драгог камења и правог бисера . .	25·—	
д)	Вештачко цвеће:		
1	Од простих материјала, без свезе или са врло мало ткања и плетења (виркованих) предмета . . .	—·80	
2	Од ткања и плетења (виркованих) предмета:		
	а, надгробни венци	—·80	
	β, остало	3·—	
3	Остало несноменуто под 1 и 2	Као накит	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Numéros du tarif général serbe du 2/14 avril 1892.		DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din.—Par.	Tare en pour cent du poids brut
			1 0 *kg*	
		avec de la laine ou d'autres poils, en tant que ces articles ne rentrent pas dans la catégorie des tissus de laine, de coton, de chanvre, de lin etc., et excepté les articles dénommés sous le No 58 *c)* 2	250.—	
	2	De soie pure (excepté les rubans), même ornés avec quelque autre matière	850.—	20 en caisses ou en barils
		Rubans de soie pure	500.—	16 en paniers
		Velours de demi-soie	300.—	8 en ballots ou en sacs
		Rubans de demi-soie, même en velours	200.—	
		Etoffes de demi-soie, à jour, telles que: blondes, voiles, tulle anglais, dentelles etc.; étoffes de demi-soie mélangées de fils d'or ou dorés ou de fils de verre.	450.—	
		XVII. Bijoux et quincaillerie		
59		Bijoux et autres articles de parure à l'usage des hommes et des femmes, comme: bagues, boucles d'oreilles, bracelets, colliers, chaînes de montre, tépélouks (coiffures), agrafes, boutons qui ne sont pas destinés à être cousus, médaillons, épingles de parure et broches:	le *kg*	
a)	1	En matières communes sans distinction de travail (même en imitation de pierres précieuses, de perles fines, d'or, de platine, d'argent, d'or filé, d'ivoire, d'écaille, de corail, de grenat, de cornaline, de turquoise et d'autres pierres demi-précieuses) .	1.—	
	2	En métaux communs, finement dorés ou argentés, sans distinction du travail	3.—	
		Observation: Ces articles, s'ils ne sont finement dorés ou argentés qu'en partie, rentrent dans le No 59 *a)* 1.		
b)	1	En argent ou en aluminium	15.—	20 en caisses ou en barils
	2	En nacre, écume de mer, ivoire ou écaille	5.—	12 en paniers
c)	1	En ambre ou masse d'ambre	5.—	6 en ballots ou en sacs
	2	De cheveux, de coraux, de grenat véritable, de cornaline, de turquoise et d'autres pierres demi-précieuses	20.—	
d)		En or, platine, pierres précieuses et perles fines . .	25.—	
e)		Fleurs artificielles:		
	1	En matières communes, même combinées en petite quantité avec des tissus ou de la bonneterie	—.80	
	2	En tissus et bonneterie:		
		α) couronnes funéraires	—.80	
		β) autres	3.—	
	3	Non dénommées sous 1 et 2	régime des bijoux	

WWW.UNILIB.RS

Број српске опште царинске тарифе од 2/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара 1 *кгр.*	Дара у процентима бруто тежине
60	Шик у жици и преживу (тел), макарател, шљокице, шик у трачицама, шик уковрчен у жицама, шик увијен у ресама, тело или варак, жуто шамата тенеће и бело шамата тенеће:		
а)	Од простих метала	—·75	
	Примедба: Овде спада и прашак за бронзирање.		
б)	Од право посребрених или позлаћених метала	2·—	
в)	Од драгоцених метала	10·—	
61	Ситнице:		
а)	Од просгог камења, стакла, порцелана, штајнгута, иловаче, лаве, мозаика и гипса, воска, стеарина, парафина, цересина и друге њима сличне смесе, без разлике израде, у свези или без свезе с простим материјалима	—·30	
	Као ситнице под овим бројем имају да се таксирају само: вештачко воће од воска и сличне смесе; статуице, фигурице и сличне ситне пошурице за собне украсе (Nippetischgegenstände), даље луле (изузимајући земљане луле), ружице за завесе, литофаније, мење за часовнике (Zifferblätter), оптичка стакла (сочива), стакла за џепне сатове, вештачке очи од стакла. Изузетно спадају овде још и претискачи за писма, свећњаци, дивити итп. пластичке израде од алабастра, мермера, комад у тежини испод 5 кгр.		20 у сандуцима и бурадима
б) 1	Ситнице од артије, папендекла, картонске смесе или папирмашеа, без разлике израде, у свези или без свезе са другим простим материјалима	—·65	12 у котарицама 6 у балама и џаковима
	Као ситнице под овим бројем имају да се таксирају само: албуми, записници, бележници (изузимајући оне, повезане у артији, у увоштеном или књиговезачком платну), брисаљке, лепезе, ваљци упијачи, печати од артије, књиге за цртеже, кесе за ношење артије, кутије (Etuis), футроде; даље, дуванске кутије, догледи (перспективи) обвијени артијом, рамови, ручна огледала, дугмета, муштикле, томболе и јастучићи за игле, фигурице и сличне ситне пошурице за собне украсе.		
2	Луксусне израде од артије, па и у свези с другим простим материјалима	1·50	
	Као луксузне израде од артије имају да се таксирају само: котиљонски ордени и томе слични карневалски предмети, лампијони од артије, слике за превађивање, честитке у картама, јеловници у картама (Menucarten), кутије за бонбоне итп., украшени са бојадисаним сликама, шарама, чипкама од артије итп.; све то изузетно може бити од чести украшено и са свилом.		
в) 1	Ситнице од дрвета, прућа и другог простог биља (изузимајући оне под 2, овог тарифног броја нарочито споменуте), без разлике израде, у свези или без свезе са другим простим материјалима . .	—·60	

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Numéros du tarif général serbe du 2/14 avril 1892.	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din.—Par.	Tare en pour cent du poids brut
		le *kg*	
60	Fils métalliques (leonischer Draht), même filés sur fils de matières textiles, lamettes, clinquant, bouillons, paillettes, métaux battus en feuilles:		
a)	De métaux communs	—.75	
	Observation: Rentre ici la poudre à bronzer.		
b)	De métaux finement dorés ou argentés	2.—	
c)	De métaux précieux	10.—	
61	Articles de quincaillerie:		
a)	De pierres communes, de verre, de porcelaine, de faïence, de terre cuite, de lave, de mosaïque et de plâtre, de cire, de stéarine, de paraffine, de cérésine et d'autres compositions semblables, sans distinction de travail, combinés ou non avec matières communes	—.30	
	Ne peuvent être tarifés comme articles de quincaillerie rentrant dans cette position que: fruits artificiels de cire ou d'autres compositions semblables, statuettes, figurines et autres bibelots semblables, pipes (à l'exception des pipes en terre); rosettes pour rideaux; lithophanies, cadrans de montre, lentilles optiques, verres de montre, yeux artificiels de verre. Par exception rentrent ici les presse-papier, chandeliers, encriers et autres ouvrages plastiques similaires en albâtre et en marbre, pesant moins de 5 *kg*, la pièce.		20 en caisses ou en barils
b) 1	Articles de quincaillerie de papier, de carton, de carton-pâte ou de papier mâché, sans distinction de travail, combinés ou non avec d'autres matières communes	—.65	12 en paniers 6 en ballots ou en sacs
	Ne peuvent être tarifés comme articles de quincaillerie rentrant dans cette position que: albums, carnets et calepins (excepté ceux reliés en papier, en toile cirée ou en toile de reliure), estompes de papier, éventails, roulettes à papier buvard, timbres à cacheter, albums à esquisse, portefeuilles, étuis, fourreaux, tabatières, perspectives montées en papier; cadres, miroirs à main, boutons, fume cigares, jeux de tombola, coussins à coudre, figurines et autres bibelots semblables.		
2	Papeterie de luxe, même en combinaison avec d'autres matières communes	1·50	
	Ne peuvent être tarifés comme papeterie de luxe que: les décorations de cotillon et autres articles semblables pour divertissement de carnaval, lampions de papier, metachromatypies, cartes de félicitation, cartes de menu, bonbonnières et similaires, ornées d'images coloriées, de peintures, de papier de dentelles etc.; par exception ces objets peuvent également être partiellement garnis en soie.		
c) 1	Articles de quincaillerie de bois, de vannerie et d'autres matières végétales communes (à l'exception de ceux spécialement dénommés à l'alinéa 2 de cette position), sans distinction de travail, combinés ou non avec d'autres matières communes	—.60	

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 2/14 апр. 1892.	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		1 *кгр.*	
	Као ситнице под овим бројем имају да се таксирају само: брда за ткиво, зупци за брда, шкрапутке (точкићи) за разбоје, чунци, увлаке, кутије, закачке или шиваћи јастучићи (Nähkissen), ручна огледала, рамови за фотографије, молерске палете, писаљке (плајвази) у дрвету црне и у боји; кегле и такови за биљаре, лепезе, ленири, долштуци, метрови и визири мале лествице за канцеларије и за цртање; дугмета (изузимајући дугмета за накит, која се не прешивају); штампарски украси; ножеви за књиговесце (Falzbeine), каније за ножеве, иглепице, кобилице или коњици за виолине, четке и кичице у дрвету усађене, крстићи, фигурице и сличне ситне пошурице за собне украсе; томболе, шах и домине (па и са коштју састављене); луле, чибуци, муштикле за цигаре и цигарете; штапови, дршке за кишобране; бичеви и корбачи; фине кашике и виљушке; котаричарске луксузне израде монтиране са тканом и плетеном робом (котарчице за рад, кутије за бомбоне и сличне ситније пошурице за собне украсе).		
2	Све под 1 именоване ситнице од дрвета са фино уметнутим (intarsirter oder Boule-Arbeit) радом . .	1·—	
г) 1	Ситнице од гвожђа, челика, бакра, месинга, томбака, бронзе, олова, калаја, британике, цинка и смесе од њих; без разлике израде, у свези или без свезе са другим простим материјалима:		
	α) Ножарске израде, као и ножеви и виљушке асталске па и са дршком од ових метала или од дрвета, порцелана, стакла, костију, рогова и од имитације слонове кости и корњачине коре; накитна дугмета која се не прешивају; укоснице (изузимајући игле за накит) па и позлаћене и посребрене; игле за шнирање, ушице, алчице, копче и пређице	—·35	20 у сандуцима и бурадима 12 у котарицама 6 у балама и џаковима
	β) Остале израде	—·45	
	Као ситнице под *β*, имају се таксирати само: звонца за столове и канцеларије; џепни и путнички писаћи прибор; пера за писање, ђинђуве или перле од челика, кључићи за сатове; удице; кукице и ланчићи за кључеве; напрсци; мамузе; корпице и литари за псе; шеталице, мење за џепне и дуварске сатове; тантузи или бенци (Spielmarken); каније за ножеве; муштикле за цигаре и цигарете; луле; џепни фењери, кутије (футроле); рогови за барут; планжете (дашчице за мидере) готове са ушицама и дугметима; иглепице и перонице, дуванске кутије, кресива џепна; печати; ленири мањи за канцеларије и цртање; прибор за писаћи сто; фигурице и сличне ситне пошурице за собне украсе.		
2	Ситнице од алпаке, паквона и никла, без разлике израде, у свези или без свезе са другим простим материјалима	1·20	
	Као ситнице под овим бројем имају да се таксирају само: ножеви и виљушке с дршкама од алпаке пакфона и никла, као и сви под 1) именовани предмети од алпаке, паквона и никла.		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Numéros du tarif général serbe du 2/14 avril 1892.	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din.—Par. le *kg*	Tare en pour cent du poids brut
	Ne peuvent être tarifés comme articles de quincaillerie rentrant dans cette position que: peignes, dents de peignes, roues et navettes de tisserands; porte-plumes; tabatières, coussins à coudre, miroirs à main, cadres pour photographies, palettes; crayons noirs et de couleur, avec gaîne de bois; quilles et queues de billard; éventails; règles, aunes, mètres, jauges, échelles de petite dimension pour bureau et pour dessin; boutons (excepté les boutons de parure qui ne sont pas destinés à être cousus); ornements d'imprimerie; plioirs; fourreaux de couteau (appelés Kanie); boîtes à aiguilles; chevalets de violon; brosses et pinceaux montés en bois; petites croix, figurines et autres bibelots semblables; jeux de tombola, échiquiers et dominos (même plaqués d'os); pipes, tuyaux de pipes, fume cigares et fume cigarettes; cannes, montures de parapluies; fouets et cravaches; cuillèrs et fourchettes de table fines; vannerie de luxe garnie de tissus et de bonneterie (corbeilles à ouvrage, porte-bouquets, bonbonnières et autres bibelots semblables).		
2	Les articles de quincaillerie de bois dénommés sous 1, avec incrustations fines (Boule, marqueterie) ·	1.—	
d) 1	Articles de quincaillerie de fer, d'acier, de cuivre, de laiton, de tombac, de bronze, de plomb, d'étain, de métal de Britannia, de zinc et d'alliages de ces métaux, sans distinction de travail, combinés ou non avec d'autres matières communes:		20 en caisses ou en barils 12 en paniers 6 en ballots ou en sacs
	α) Coutellerie, couteaux et fourchettes de table, même avec manches de ces métaux ou de bois, de porcelaine, de verre, d'os, de corne, d'imitations d'ivoire et d'écaille; boutons de métal (à l'exception des boutons de parure, qui ne sont pas destinés à être cousus); aiguilles à coudre, à broder, à tricoter, épingles, épingles à cheveux (excepté les épingles de parure), même dorées ou argentées; aiguillettes, oeillets, anneaux, agrafes, boucles · · · · · · ·	—.35	
	β) Autres ·	—.45	
	Ne peuvent être tarifés comme articles de quincaillerie rentrant sous *β* que: petites cloches de table et de bureau; encriers de poche et de voyage; plumes à écrire, perles d'acier, clefs de montre, hameçons, crochet et chaînettes pour clefs, dés; éperons; muselières et colliers de chiens; balanciers de pendules, cadrans pour montres et horloges; jetons et fiches; fourreaux de couteaux (appelés Kanie), fume-cigares et fume-cigarettes, pipes; lanternes de poche; étuis (fourreaux); cornes à poudre; planchettes achevées avec oeillets et boutons; boîtes pour aiguilles, épingles et pour plumes à écrire, tabatières, briquets; cachets, petites règles de bureau et pour dessin, garnitures de bureau, figurines et autres bibelots semblables.		
2	Articles de quincaillerie d'alpacca, de packfong et de nickel sans distinction de travail, combinés ou non avec d'autres matières communes · · · · ·	1.20	
	Ne peuvent être tarifés comme articles de quincaillerie rentrant dans cette position que: couteaux et fourchettes avec manches d'alpacca, de packfong ou de nickel, les objets nommés sous 1, s'ils sont fabriqués d'alpacca, de packfong et de nickel.		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 2/14 апр. 1892.	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		1 *кгр.*	
	Примедба: Под израдама од никла ваља разумети израде од чистог никла или од његове смесе; а ако су само поникловане таксираће се према њиховом иначе својству.		
3	Ситнице именоване под Бр. 61, г, 1, право посребрене или позлаћене	2·—	
	Примедба: Исти предмети само од чести право позлаћени или посребрени спадају под Бр. 61, г, 1.		
4	Ситнице именоване у Бр. 61, г, 2, право посребрене или позлаћене	2·50	
	Примедба: Исти предмети само од чести право позлаћени или посребрени спадају под Бр. 61, г, 2.		
а)	Ситнице од костију, рогова, каучука, ма и чврстог, гутаперке, тврде гуме, целулоида и томе сличне смесе, без разлике израде, у свези или без свезе с другим простим материјалима:		
1	Дугмета (изузимајући дугмета за накит, која се не пресивају)	—·60	
2	Остале ситнице	1·—	
	Као ситнице под овим бројем имају да се таксирају само: четкарске израде монтиране са горе наведеним материјалима; чешљеви; чибуци; муштикле за цигаре и цигарете; лопте за биљаре, шах, домине, кегле за биљаре, дуванске кутије, кутијице, фигурице и сличне ситне поштурице за собне украсе; лепезе, бичеви и корбачи са дршкама од ових материјала; гуме за брисање, рогови за барут, цолштуци, чачкалице, рамови, печати; планжете (за мидере) готове са ушицама и дугметима; прибор за писаћи сто; штапови или дршке за штапове од споменутих материјала; виљушке, сисаљке за цуцле. Ту спадају сви ти предмети од именованих материјала и онда, кад су они подражавани слоновој кости, корњачиној кори итд.		20 у сандуцима и бурадима 12 у котарицама 6 у балама и цаковима
б)	Ситнице од чињене коже или коже с длаком, без разлике израде, у свези или без свезе с другим простим материјалима	1·60	
	Као ситнице под овим бројем имају се таксирати само: луксузне израде од коже (кутије за цигаре и цигарете, новчаници, буђелари, портфељи за столове и џепни) лепезе, брисаљке кожне; касете или кутијице од коже или с кожом превучене; појаси женски; све то и са оковом од простих, позлаћених или посребрених метала или с поставом и томе сличним домецима од свиле.		
	Примедба: Предмети нарочито неспоменути у претходним одредбама од *а*, — *б*, не ће се узимати као ситнице него као израде оних тарифских група, којима оне припадају по свом главном материјалу, из кога су састављене.		

WWW.UNILIB.RS

Numéros du tarif général serbe du 2/14 avril 1892.	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din.—Par	Tare en pour cent du poids brut
		le *kg*	
	Observation: Seront considérés comme articles de nickel les objets fabriqués de nickel pur ou d'alliages de nickel, tandis que les objets nickelés devront être tarifés selon leurs autres qualités.		
3	Articles de quincaillerie du No 61 *d*) 1, finement argentés ou dorés	2.—	
	Observation : Ces objets, lorsqu'ils ne sont finement dorés ou argentés qu'en partie, rentrent dans le No 61 *d*) 1.		
4	Articles de quincaillerie du No 61 *d*) 2, finement dorés ou argentés	2.50	
	Observation : Ces objets, lorsqu'ils ne sont finement dorés ou argentés qu'en partie, rentrent dans le No 61 *d*) 2.		
e)	Articles de quincaillerie d'os, de corne, de caoutchouc (même adurci), de guttapercha, de celluloïde et de compositions similaires, sans distinction de travail, combinés ou non avec d'autres matières communes:		
1	Boutons (à l'exception des boutons de parure qui ne sont pas destinés à être cousus)	—.60	
2	Autres	1.—	
	Ne peuvent être tarifés comme articles de quincaillerie rentrant dans cette position que: brosserie montée sur les matières ci-dessus dénommées; peignes; embouchures de pipes, fume-cigares et fume-cigarrettes; billes de billard; échiquiers et dominos, quilles de billard; tabatières, petites boîtes, figurines et autres bibelots semblables; éventails; fouets et cravaches avec manches de ces matières; gomme à gratter, cornes à poudre, mètres, cure-dents, cadres, timbres en caoutchouc; planchettes achevées, avec oeillets et boutons; fournitures d'écriture, cannes ou manches de canne en matières ci-dessus dénommées; fourchettes; bouches de biberons. Rentrent ici ces articles fabriqués en matières susdites, même si elles imitent l'ivoire, l'écaille etc.		20 en caisses ou en barils 12 en paniers 6 en ballots ou en sacs
f)	Articles de quincaillerie de cuir ou de pelleterie, sans distinction de travail, combinés ou non avec d'autres matières communes	1.60	
	Ne peuvent être tarifés comme articles de quincaillerie rentrant dans cette position que: articles de luxe en cuir (porte-cigares et porte-cigarettes, porte-monnaie, porte-feuilles, porte-feuilles de poche); éventails; estompes en cuir; cassettes ou étuis de cuir ou recouverts de cuir; ceintures de dames; tous ces articles, même garnis de métaux communs, dorés ou argentés ou doublés ou garnis de soie.		
	Observation : Les objets, non spécialement dénommés dans les positions précédentes *a*)—*f*) ne seront pas traités comme articles de quincaillerie; ils seront tarifés d'après les positions dans lesquelles ils rentrent selon la matière dominante.		

WWW.UNILIB.RS

Број српске опште царинске тарифе од $\frac{2}{14}$ апр. 1892.	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара 1 *кгр.*	Дара у процентима бруто тежине
е)	Ситнице од ткане и плетене (вирковане) робе, у свези с простим материјалима; без разлике израде, у колико не спадају под групу XVIII-ту и у колико нису посебице таксиране;		
1	Од свиле или полусвиле или од златних или сребрних жица	2·40	
2	Остале	—·80	
	Као ситнице под овим бројем имају да се таксирају само: јастучићи за мирисе и тоалете, лепезе, кутије за наките, новчаници, дуванске кесе.		
ж)	Наочари, догледи, лупе, штекери, цвикери:		
1	Са оковом од простих метала или других простих материјала	3·—	
2	Са оковом од сребра; право посребрених или позлаћених метала, алуминија, слонове кости, корњачине коре, седефа	8·—	
3	Са оковом од злата и платине	20·—	
з)	Играчке дечије без разлике	—·35	
и)	Сатови пендл, шварцвалдски и други дуварски сатови без разлике, па и сатови по америчанској системи	—·50	
ј)	Израде од седефа, ћилибара, подражаваног ћилибара, корњачине коре, слонове кости, морске пене и њихових имитација, у свези или без свезе са другим материјалима:		20 у сандуцима и бурадима 12 у котарицама 6 у балама и џаковима
1	Седефска дугмета (изузимајући дугмета која се не пресшивају)	1·50	
2	Остале	3·—	
	Овде спадају нарочито лопте и кегле за биљаре, ножеви и виљушке с дршкама од ових материјала; лепезе; прибор за пушаче; четке и чешљеви од ових материјала или с њима монтирани; фигуре за шах, домине, бенци или тантузи; фигурице и сличне ситне украсне пошурице: игленице, новчаници, кутије за накит, чачкалице, пређице, штапови и дршке за штапове искључиво од самих напред речених материјала као и дршке за палице од њих. *Примедба:* Код прибора за пушаче кад је у свези са ћилибаром или имитацијом од ћилибара, царинише се делови од ћилибара (па и од имитације његове) особено, по одредби Бр. 61, *ј*, 2. С осталим саставним деловима поступаће се по својству материјала, од чега су.		
к)	Све напред именоване ситнице од простих материјала, у свези са финим материјалима или са златом или платином	2·—	

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Numéros du tarif général serbe de 2/14 avril 1892.	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din.—Par. le *kg*	Tare en pour cent du poids brut
g)	Articles de quincaillerie, de tissus et de bonneterie, combinés aves des matières communes, sans distinction de travail, en tant qu'ils ne rentrent pas dans la catégorie XVIII et qu'ils ne sont pas spécialement tarifés:		
1	De soie ou de demi-soie ou de fils d'or ou d'argent . .	2.40	
2	Autres	—.80	
	Ne peuvent être tarifés comme articles de quincaillerie rentrant dans ces positions que: sachets et coussins de toilette; éventails; étuis à bijoux, portemonnaie, blagues à tabac.		
h)	Lunettes, jumelles, lorgnettes de spectacle, lorgnons, loupes, pince-nez:		
1	Avec monture en métaux communs ou autres matières communes	3.—	
2	Avec montures d'argent, de métaux finement dorés ou argentés, d'aluminium, d'ivoire, d'écaille, de nacre	8.—	
3	Avec montures d'or et de platine	20.—	
i)	Jouets d'enfants de toute sorte	—.35	
j)	Pendules, pendules de la Forêt Noire et autres horloges à suspendre, de toute sorte, horloges et pendules d'après le système américain	—.50	
k)	Objets de nacre, d'ambre, d'imitation d'ambre, d'écaille, d'ivoire, d'écume de mer et d'imitation d'écume de mer, combinés ou non avec d'autres matières:		20 en caisses ou en barils 12 en paniers 6 en ballots ou en sacs
1	Boutons de nacre (à l'exception des boutons qui ne sont pas destinés à être cousus	1.50	
2	Autres	3.—	
	Rentrent dans cette position: billes de billard, quilles de billard; couteaux et fourchettes avec manches en ces matières; éventails; articles pour fumeurs; brosses et peignes en ces matières ou montés sur ces matières; pièces de jeux d'échecs, jeux de domino, jetons et fiches, figurines et autres bibelots similaires, étuis à aiguilles et à épingles, porte-monnaie, étuis pour bijoux, cure-dents, boucles, cannes et manches de cannes fabriquées exclusivement des matières ci-dessus dénommées. **Observation:** En ce qui concerne les articles pour fumeurs, combinés avec de l'ambre ou avec imitation d'ambre, les parties en ambre ou en imitation d'ambre seront tarifées séparément d'après le No 61 *k)* 2. Les autres parties suivent le régime de la matière dont elles sont composées.		
l)	Tous les articles de quincaillerie de matières communes, dénommées dans les positions précédentes, combinés avec des matières fines ou avec de l'or ou du platine	2.—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 2/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
л)	Израде од сребра и алуминија, па и са правом позлатом или у свези са другим материјалима или са златом или платином	1 *кгр.* 10·—	
љ)	Израде од мерџана, ахата, карнпола и другог полудрагог камења, у свези или без свезе са другим материјалима или са златом или платином	15·—	
м)	Израде од злата, платине, драгог камења и правога бисера	25·—	
	XVIII-о, Шивена роба, везови и плетена роба	100 *кгр.*	
62 *из а) б) и в)*	На одело и другу шивену робу, где се разуме и рубље, наплаћиваће се толико царине колико се плаћа на материју које има највише с лица а уз то још 50 од сто.		
из а)	Од филца	55·—	20 у сандуцима и бурадима
	Сви остали предмети из Бр. 62, а.	40·—	12 у котарицама
из б)	Тракарске (пантљичарске) преплетарске, плстарске, позаментирске (казаске) и дугметарске израде:		6 у балама и џаковима
	Вунене	100·—	
	Памучне	80·—	
	Ланене	80·—	
	Примедба: Прости шавови и поруби на израдама ове врсте неће се узимати у обзир при цариљењу.		
	Везови:		
	памучни, вунени или ланени	300·—	
	Чипке, руком рађене	150·—	
	Кишобрани и сунцобрани од ма каквих материја само не од свиле	од комада —.30	
	Примедба: Ови кишобрани и сунцобрани могу бити и са свиленим порубима (бордурама).		
	Шешири голи неопремљени (непостављени, неопшивени, ненакићени) мушки и женски, без разлике материјала, изузимајући шешире свилене	100 *кгр.* 160·—	
	Шешири мушки, опремљени без разлике материјала и украса, изузимајући шешире свилене (цилиндре).	230·—	
	Шешири женски, опремљени без разлике материјала и украса, изузимајући оне под Бр. 62, в, 1.	280·—	20 у сандуцима и бурадима
	Примедба: Шешири, које према својем облику и изради могу носити и мушки и женске царинпће се као мушки шешири.		12 у котарицама
			6 у балама и џаковима
	Хируршке утеге, изузимајући утеге од свиле и коже	80·—	
	Фесови са кићанкама или без кићанака, које могу бити и свилене	90·—	

WWW.UNILIB.RS

Numéros du tarif général serbe du 2/14 avril 1892.	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din.—Par.	Tare en pour cent du poids brut
		1 *kg*	
m)	Objets d'argent ou d'aluminium, même finement dorés ou combinés avec d'autres matières ou avec de l'or ou du platine	10.—	
n)	Objets de corail, d'agathe, de cornaline, ou d'autres pierres demi-précieuses, combinés ou non avec d'autres matières ou avec de l'or ou du platine	15.—	
o)	Objets d'or, de platine, de pierres précieuses ou de perles fines	25.—	
	XVIII. Confections, broderies et bonneterie	100 *kg.*	
62 ex *a)* *b)* et *c)*	Habits confectionnés et autres confections (y compris le linge) seront taxés selon la matière dominant en quantité à la superficie extérieure, avec une majoration de 50 pour cent du droit conventionnel grevant cette matière.		
ex *a)*	Chapeaux ordinaires, de feutre, à l'usage des paysans	55.—	
	Tous les autres articles du No 62 *a)*	40.—	
ex *b)*	Rubanerie, bonneterie (y compris la bonneterie façonnée), passementerie et boutons:		
	De laine	100.—	
	De coton	80.—	
	De lin	80.—	20 en caisses ou en barils
	Observation: Dans la tarification de ces articles, il ne sera pas tenu compte de simples coutures et ourlets.		12 en paniers
	Broderies sur tissus et étoffes de coton, de laine et de lin	300.—	6 en ballots ou en sacs
	Dentelles, travaillées à la main	150.— la pièce	
	Parapluies et parasols autres qu'en soie	—.30	
	Observation: Les parapluies et parasols rentrant dans cette position peuvent avoir des bordures en soie.		
	Chapeaux, non garnis, pour hommes et dames, sans distinction des matières, excepté les chapeaux de soie	100 *kg* 160.—	
	Chapeaux pour hommes, garnis, de toute sorte, excepté les chapeaux de soie (cylindres)	230.—	
	Chapeaux pour dames, garnis, de toute sorte, excepté ceux du No 62 *c)* 1	280.—	
	Observation: Les chapeaux qui, d'après leur forme et garniture, peuvent être portés par les hommes et par les dames, seront taxés comme les chapeaux pour hommes.		
	Bandages de chirurgie, excepté ceux en soie et en cuir	80.—	
	Fez avec ou sans houppes, même en soie	90.—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
	Позаментирски предмети, ширити, ресе, гајтани, за опшивање, од позлаћених или посребрених металних конаца	100 *кгр.* 150·—	
	Сви остали предмети из Бр. 62, *б*, 1—9	100·—	
	Примедба: Овде спадају: аше вунене, јастуци и јоргани сашивени вунени, памучни и лапени; каније за сабље од коже или од других простих материја, пораменице вунене, памучне или ланене, па и од гуме; кожне рукавице постављене; ободи (шилтови) за шешире и капе кожни; жице од црева за музикалне инструменте; подвезице вунене, памучне, ланене, па и од гуме; портиклице (за децу), памучне, ланене или од мушеме; дизгини ланени; муфови вунени или памучни; поставе за шешире и капе, вунене, памучне и ланене; ћурчијске израде (боа, муфови, кожне јаке, шубаре, итн.).		20 у сандуцима и бурадима 12 у котарицама 6 у балама и цаковима
из *в)* 1	Хируршке утеге свилене и полусвилене	200·— од комада —50.	
	Кишобрани и сунцобрани свилени и полусвилени	*100 кгр.* 250·—	
	Свилени шешири (цилиндри) па и опремљени	350·—	
	Женски свилени шешири па и накићени		
	Преплетарске (вирковане), позаментирске и дугметарске израде:		
	α) Свилене	700·—	
	β) Полусвилене	350·—	
	Везови:		
	α) На свили	800·—	
	β) На полусвили	400·—	
	Рукавице без поставе	400·—	
	Пораменице свилене или са свилом	300·—	20 у сандуцима и бурадима
2	Тракарске (пантљичарске), позаментирске и дугметарске израде са златним или сребрним или са право позлаћеним или посребреним концима	300·—	12 у котарицама 6 у балама и цаковима
	Везови са златним или сребрним жицама или са фино позлаћеним или посребреним металним жицама	300·—	
	Везови ови исти на свили	1000·—	
63	Обућа:		
а)	Дрвена, у свези с кожом и другим простим материјалима	5·—	
б)	Опанци од сирове или урађене коже (за опанке)	35·—	
в) 1	Чизме просте, од просте коже	80·—	
2	Сва друга обућа ма од каквог материјала, сем обуће везене златним или фино позлаћеним или посребреним концима	100·—	
г)	Обућа од ма каквог материјала, са везовима од златних или сребрних, право позлаћених или посребрених конаца	250.—	

WWW.UNILIB.RS

Numéros du tarif général serbe de 2/14 avril 1892.	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din.—Par.	Tare en pour cent du poids brut
	Passementerie, galons, tresses, cordons et articles de garniture, confectionnés de fils métalliques dorés ou argentés	100 *kg* 150.—	
	Tous les autres articles du No 62 *b*) 1—9	100.—	
	Observation: Rentrent ici: chabraques de laine; coussins et couvertures de lit contre-pointées, de laine, de coton et de lin; gaines de sabres, de cuir ou d'autres matières communes; bretelles de laine, de coton ou de lin, même de tissus élastiques; gants de peau, doublés; visières de chapeaux et de casquettes, en cuir; cordes de boyaux pour instruments de musique; jarretières de laine, de coton, de lin, même avec fils élastiques; bavettes (pour enfants) de coton, de lin, ou de toile cirée; brides (harnais) de lin; manchons de laine ou de coton; doublures pour chapeaux et pour casquettes, de laine, de coton et de lin; fourrures (boas, manchons, collets de fourrure, casquettes et semblables).		20 en caisses ou en barils 12 en paniers 6 en ballots ou en sacs
ex *c*) 1	Bandages de chirurgie de soie ou de demi-soie	200.—	
	Parapluies et parasols de soie et de demi-soie	la pièce —.50	
	Chapeaux de soie (cylindres) même garnis	100 *kg* 250.—	
	Chapeaux de soie pour dames, même parés	350.—	
	Passementerie, bonneterie et boutons:		
	α) de soie	700.—	
	β) de demi-soie	350.—	
	Broderies:		
	α) sur soie	800.—	
	β) sur mi-soie	400.—	20 en caisses ou en barils
	Gants de peau, non doublés	400.—	12 en paniers
	Bretelles de soie ou mélangées de soie	300.—	6 en ballots ou en sacs
2	Passementerie, rubanerie et boutons, aves fils d'or ou d'argent fin, ou avec fils de métaux finement dorés ou argentés	300.—	
	Broderies de fils d'or ou d'argent ou de métaux finement dorés ou argentés, filées ou non sur matières textiles	300.—	
	Broderies du même genre sur soie	1000.—	
63	Cordonnerie:		
a)	De bois, en combinaison avec du cuir et d'autres matières communes	5.—	
b)	Opankes communes de peau brute ou de cuir á opankes	35.—	
c) 1	Bottes ordinaires de cuir commun	80.—	
2	Toutes les autres chaussures de toute matière, à l'exception de celles brodées de fils d'or, d'argent ou de fils métalliques finement dorés ou argentés	100.—	

WWW.UNILIB.RS

Број српске опште царинске тарифе од 2/14 апр. 1892.	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара 100 *кгр.*	Дара у процентима бруто тежине
64	Седларске, торбарске и рукавичарске израде:		
а)	Самари, мехови и кофери дрвени, у свези с кожом, платном или другим простим материјалима . .	15.—	
б)	Коњски прост хам од коже	60.—	20 у сандуцима и бурадима
	Хируршке утеге кожне	100.—	12 у котарицама
	Кожне торбе, ручни кофери, ђачке торбе и томе слични предмети од грубих материја, у свези са простим материјалима	20.—	6 у балама и џаковима
	Све остале израде из бр. 64, *б*, ...	100.—	
в)	Седларске торбарске и рукавичарске израде са везом од златних, сребрних, право позлаћених и посребрених жица	200.—	

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Numéros du tarif général serbe de 2|14 avril 1892	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	DROITS Din.—Par.	Tare en pour cent du poids brut
d)	Chaussures de toute matière, brodées de fils d'or, d'argent, ou de fils métalliques finement dorés ou argentés	250.—	
64	Ouvrages de sellerie, articles de voyage et de ganterie:		
a)	Bâts, soufflets et malles de bois, combinés avec du cuir, de la toile ou quelque autre matière commune	15.—	20 en caisses ou en barils
b)	Harnais communs en cuir	60.—	12 en paniers
	Bandages de chirurgie de cuir	100.—	6 en ballots ou en sacs
	Porte-manteaux, valises, porte-cahiers pour écoliers et articles semblables, d'étoffes grossières en combinaison avec des matières communes . . .	20.—	
	Tous les autres articles du No 64 *b*)	100.—	
c)	Ouvrages de sellerie, articles de voyage et de ganterie, brodés de fils d'or et d'argent ou de fils métalliques finement dorés ou argentés	200.—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Прилог Б

УВОЗНЕ ТАКСЕ У АУСТРО-УГАРСКОЈ ЦАРИНСКОЈ ОБЛАСТИ

Број опште аустро-угарске тарифе, која је у важности за време потписа уговора	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	Царина фо-рината у злату
		од 100 кгр.
26	Пасуљ, боб, грашак, сочиво, грахор	1.—
из 29	Грожђе свеже за јело (у колету од највише 5 кгр.)	2.—
30	Ораси и лешници, суви или ољуштени	1.50
31	Поврће фино, за јело, свеже	слободно
32 а	Поврће нарочито неспоменуто, свеже	слободно
	Воће нарочито неименовано, свеже	слободно
		од комада
40	Бикови	4.—
41	Краве	3.—
42	Јунци, млади бикови и јунице	2.50
43	Телад	1.50
44	Овце, овнови, шкопци	—.50
	Козе и јарци	—.50
45	Јагањци	—.25
	Јарићи	—.25
46	Свиње преко 10 килограма тежине	1.50
47	Свиње 10 кграма тешке или мање (прасад, назимад)	—.30
из 50 а	Живина жива	слободно
		од 100 кгр.
из 50 б	Живина заклата (мртва)	3.—
из 51	Риба свежа	слободно
5	Јаја од живине	слободно
60	Коже сирове (неучињене и сушене, па и сољене или утапане у кречу али даље непрерађиване)	слободно
из 63	Бешике и црева, свеже, сољене или осушене	2. -
83	Месо свеже или преправљено т. ј. сољено, димљено, исушено или у исто доба исушено и сољено	6.—
из 96	Мрки угаљ и камени угаљ	слободно
из 102	Неурађено камење или просто тесано	слободно
из 103 а и б 2	Креч	слободно
из 110	Жир и шишарке	слободно
151 а	Конопци, ужарија, паламари, па и бељени и катранисани	5.—
из 152	Вуна сирова и прана	слободно
273 а	Олово и смеса од олова сирова, као и старо у комадима или одломцима	2.—
из 276 а	Бакар сиров па и стари у комадима и отпацима	слободно
	Жива	слободно
из 318	Антимон	слободно
из 322	Хлорни креч	—.75

WWW.UNILIB.RS

Annexe B

DROIT A L'ENTRÉE DANS LE TERRITOIRE DOUANIER AUSTRO-HONGROIS

Numéros du tarif général austro-hongrois en vigueur au moment de la signature du traité	DÉNOMINATION DES MARCHANDISES	Droits Florins en or
		les 100 *kg*
26	Haricots, lupins, pois, lentilles, vesces	1·—
ex 29	Raisins de table, frais (poids du colis 5 *kg* ou moins)	2·—
30	Noix et noisettes, sèches ou mondées	1·50
31	Légumes de table, frais, fins	exempts
32 *a)*	Légumes non spécialement dénommés, frais	exempts
	Fruits, non spécialement dénommés, frais	exempts
		par tête
40	Taureaux	4·—
41	Vaches	3·—
42	Bouvillons, taurillons et génisses	2·50
43	Veaux	1·50
44	Brebis, béliers, moutons	—·50
	Chèvres, boucs	—·50
45	Agneaux	—·25
	Chevreaux	—·25
46	Porcs pesant plus de 10 *kg*	1·50
47	Porcs pesant 10 *kg* ou moins (cochons de lait)	—·30
ex 50 *a)*	Volaille vivante	exempte
		les 100 *kg*
ex 50 *b)*	Volaille morte	3·—
ex 51	Poissons frais	exempts
55	Oeufs de volaille	exempts
60	Peaux brutes (vertes ou sèches, même salées ou passées à la chaux, mais pas autrement travaillées)	exemptes
ex 63	Vessies et boyaux, frais, salés ou séchés	2·—
83	Viande fraîche ou préparée, c'est-à-dire salée, desséchée, fumée, ou en même temps desséchée ou salée	6·—
ex 96	Lignites et charbons de terre	exempts
ex 102	Pierres brutes ou simplement dégrossies	exemptes
ex 103 *a)* et *b* 2)	Chaux	exempte
		exemptes
ex 110	Avelanèdes, noix de galle	
151 *a)*	Cordes, cordages, câbles, même blanchis, goudronnés	5·—
ex 152	Laine, brute ou lavée	exempte
273 *a)*	Plomb et alliages de plomb, bruts, de même vieux en moretceaux débris	2·—
ex 276 *a)*	Cuivre, brut, de même vieux en morceaux et débris	exempt
	Mercure	exempt
ex 318	Antimoine	exempt
ex 322	Chlorure de chaux	—.75

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

(Прилог В).

(Anexe C.)

Нарочите олакшице за погранични промет.

I. Да би промету пограничних округа дали олакшице, које су за дневни обрт потребне, уговорне стране су се споразумеле на ово:

1. Ослобођавају се од царине па и од таксене марке за царинске признанице при увозу и извозу преко заједничке границе:

а) Сва роба у количини за коју цела сума царине не прелази 2 крајцаре аустр. вред. или 5 пара динарских;

б) трава, сено, слама лишће, маховина, биље за храну стоке, рогоз и проста трска, живо биље (у колико му је по међународним прописима, који су у важности, допуштен слободан промет), храна у снопу или у класу, варива, кудеља и конопља неомлаћена;

в) кошнице са живим пчелама;

г) крв сточна;

д) јаја сваке врсте;

ђ) млеко слатко, кисело и усирено;

е) ћумур, мрки и камени угаљ, тресет и тресетни угљен.

ж) камен за зидање и у плочама, камен за калдрмисање и воденично камење, обично камење за тоцила и прости брусови за косе и српове, у опште све камење било тесано или не — али нити углађено нити у таблама — згура, шљунак, песак; негашен креч и гипс, малтер, глина и у опште сва проста земља, од које се праве цигље, лонци, луле и судови.

Faveurs spéciales accord es au trafic-frontière.

I. Afin de donner au trafic des districts-frontière les facilités qu'exigent les besoins du commerce journalier, les Parties contractantes sont convenues de ce qui suit:

1. Resteront libres de tout droit de douane et, de même, du droit de timbre sur les reçus de la douane, à l'importation et à l'exportation, à travers la frontière commune:

a) toutes les quantités de marchandises dont la somme totale des droits à prélever n'atteint pas le chiffre de 2 kreuzers v. a. ou de 5 paras de dinar;
b) herbes, foin, paille, fanes, mousse, fourrages, joncs et cannes ordinaires, plantes vivantes (en tant qu'elles sont admises à la libre circulation par les règlements internationaux en vigueur), céréales en gerbes ou en épis, plantes légumineuses, chanvre et lin non battus;
c) ruches avec abeilles vivantes;
d) sang de bestiaux;
e) oeufs de toute sorte;
f) lait doux, lait caillé et caille-botte;
g) charbon de bois, lignite et houille, tourbe et charbon de tourbe;
h) pierre à bâtir et de taille, pierres à paver et meules, pierres ordinaires à aiguiser et cous ordinaires pour faux et faucilles, en général toutes les pierres, soit taillées soit non taillées — mais ni polies, ni taillées en dalles — scories, cailloux, sable; chaux et plâtre crus; marne, argile et en général toute sorte de terre ordinaire, servant à fabriquer des briques, pots, pipes et vases;

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

з) цигље и цреп, па и ћерамида и цигље за патосање;

и) мекиње; хлепчићи од репице и други остаци од исцеђеног и укуваног воћа и од уљног семења;

ј) биљни пепео или пепео од каменог угља, ђубре, комина, сплачине, иловача;

к) хлеб од брашна у количини не више од 10 килограма; свеже месо у количини не више од 4 килограма, сир не више од 2 килограма, свеже масло у количини не више од 2 килограма;

л) баштовански производи, свеже као што је: зелен, салата, купус, краставци, репе, кромпир и томе подобно, као и поврће и свеже воће;

љ) живина жива;

м) свежа риба.

Ова побројана роба неће плаћати у Србији ни обртну порезу.

Надлежна административна власт може издавати уверења о праву за слободно упражњавање пограничне трговине и за дужу периоду лицима, која би желела да се редовно користе олакшицама у члану 1. На ова уверења неће се моћи у областима друге уговорне стране наплаћивати ни таксена марка ни ма каква друга дажбина.

2. Становници пограничних округа, који имају својих земаља или држе земље под закуп преко границе, неће плаћати царину на предмете, који су им потребни за газдовање том земљом, а на име: на справе и алате земљоделске, теглећу стоку, семе за усеве, а тако исто и на производе, које су добили од тих земаља као: жито, сено, стоку, дрво и т. д.

3. Даље биће узајамно слободни од сваке царине и сви џакови и судови, у којима су становници пограничних округа донели у суседну земљу своје земљорадничке производе као н. пр. жито и друге земљоделске производе, гипс, креч, пиће или

i) briques et tuiles, même tuiles cannelées et tuiles de pavage;

j) son, pain de colza et autres déchets de fruits pressés et cuits et de semences oléagineuses;

k) cendre végétale ou de houille, engrais, lies, lavures, limon;

l) pain en farine en quantité de dix kilogrammes ou moins, viande fraîche en quantité de quatre kilogrammes ou moins, fromage en quantité de deux kilogrammes ou moins, beurre frais en quantité de deux kilogrammes ou moins;

m) produits horticoles, frais, tels que: plantes potagères, salades, choux, concombres, raves, pommes de terre et similaires; de même, légumes et fruits frais;

n) volaille vivante;

o) poissons frais.

Il est entendu que les marchandises énumérées ci-dessus ne payeront pas en Serbie l'impôt d'Obrt.

Les certificats servant de légitimation pour le libre exercice du commerce de frontière peuvent être délivrés par l'autorité administrative compétente, même pour une période plus étendue, aux personnes qui veulent profiter régulièrement des faveurs mentionnées au paragraphe 1. Ces certificats ne peuvent pas être soumis dans les territoires de l'autre Partie contractante à un droit de timbre ou à une autre taxe quelconque.

2. Les habitants des districts-frontière qui possèdent ou qui ont affermé des terres au delà de la frontière seront exempts des droits de douane par rapport aux objets nécessaires à l'exploitation de ces terres, notamment les ustensiles, les instruments agricoles et les bêtes de labour, les grains à ensemencer, puis les produits récoltés dans ces propriétés, tels que céréales, foin, bétail, bois etc.

3) L'exemption réciproque de tout droit de douane s'étendra aussi à tous les sacs et récipients qui ont servi aux habitants des districts-frontière à transporter dans le pays voisin leurs produits agricoles, par exemple: céréales et autres produits de

WWW.UNILIB.RS

друге течности као и друге предмете, који долазе у пограничии промет, па их отуда враћају истим путем празне.

4. Тако исто је слободна у обема уговорним земљама од сваке царине при увозу и извозу: стока, која се из једне земље извози у другу на исхрану или попашу, па се отуда, после исхране или попаше враћа; а тако исто могу се слободно од сваке царине вратити и производи добивени од те на исхрану terane стоке као: млеко, масло, сир, вуна и приплод за то време добивени, али само у количини која је сразмерна броју стоке и времену, за које је исхрана трајала.

5. Исто тако биће слободни од царине: жито, зејтињаво семе, конопља, лан, дрво, мекиње и други томе слични земљоделски предмети, које становници пограничних области обеју уговорних страна носе за своју потребу у млинове, који су у области друге земље, да их тамо самељу, прекрупе, исецкају, окруне и т. д. па их после у прерађеном стању натраг враћају.

Царинске власти обеју уговорних страна утврдиће у споразуму према потреби како буде право количине производа, које се место сировина могу натраг вратити, односно морају извести.

6. Повластице које су наведене под 1, 3 и 5 уживаће само становници зоне пограничних области, која не прелази 10 километара од заједничке границе земаља уговорних страна.

7. Обе стране уговорнице и њихове административне власти споразумеће се на којим ће тачкама мимо редовних царински друмова и одређених скела моћи бити промета између пограничних становника с поменутим предметима, као и с другим артиклима дневног обрта, који су слободни од царине.

II. Од увозних и извозних царина у непосредном промету преко заједничких граница обеју земаља слободне су:

l'agriculture, plâtre, chaux, boissons ou autres liquides et autres objets quelconques du trafic-frontière, et qui en retournent vides par la même route.

4. Restera également exempté, dans les territoires des Parties contractantes, de tout droit de douane à l'entrée et à la sortie: le bétail conduit d'un pays à l'autre à l'affourragement ou au pâturage et reconduit après l'affourragement ou le pâturage. Pourront de même être reconduits en franchise douanière les produits du bétail conduit au pâturage, tels que: lait, beurre, fromage, laine, les animaux mis bas dans l'intervalle, mais toujours en quantité proportionnée au nombre du bétail et à la durée du pâturage.

5. Seront également traités en franchise douanière: les céréales, les graines oléagineuses, le chanvre, le lin, le bois, le tan et autres objets agricoles similaires que les habitants des districts-frontière des Parties contractantes importent pour leur propre besoin dans les moulins situés dans le districtfrontière de l'autre Partie contractante, pour y être moulus, pilés, taillés, broyés etc. et qui sont réexportés après avoir subi ces opérations.

Les administrations douanières des Parties contractantes détermineront d'un commun accord, selon le besoin et dans une juste mesure, les quantités des produits qui pourront être réimportées ou doivent être réexportées en échange des matières premières.

6. Les faveurs désignées sous 1, 3 et 5 ne sont applicables qu'aux habitants d'une zône s'étendant jusqu'à dix kilomètres de la frontière commune des territoires des Parties contractantes.

7. Les Parties contractantes et leurs autorités administratives s'entendront sur les points par lesquels, en dehors des routes douanières ordinaires et des passages réglementaires de fleuve, le libre trafic des habitants pourra avoir lieu avec les objets précités, ainsi qu'avec d'autres articles du commerce journalier, exempts de droits de douane.

II. Sont exempts de droits de douane, à l'entrée et à la sortie, dans le commerce direct par les frontières communes:

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

1. Путничке ствари и ствари лађара, возара и раденика као што су: рубље, одело, путно посуђе, справе и алати, који су за њихову сопствену потребу и то у количини, која одговара приликама;

2. Кола, која служе заиста за пренос путника и робе; колица, котарице и друге подобне справе за пренос; теглећа и товарна стока, бродови са уредним инвентаром;

3. Профијант за бродове;

4. Карте од угледа (мустара) и угледи, (мустре) који се не могу ни за што друго да употребе;

5. Прости завоји и судови у којима се налази роба неће се одвојено царинити, но за њих важе одредбе о дари.

III. Ниже означена роба која је непосредно увезена преко заједничке границе у аустро-угорску царинску област уживаће под условима да је српско порекло прописаним уверењима доказано, ове спуштене царине и повластице:

	Од 100 кг.
Кукуруз, јечам	25 кр.
Зоб (овас)	60 „
Елда и просо	50 „
Пшеница, наполица, раж	75 „
Суве шљиве, и пекмез, али без шећера	1·50 „
	од комада
Волови	4 фор.
Мед	слободно
	од 100 кг.
Ракија т. ј. шљивовица од највише 38 гради алкохола по стотичном алкохометру плаћаће при увозу преко босанско-српске границе осим трошарине	3 фор. и 20 кр.
Вино у бурадма из околине крајинске, тимочке, крушевачке, моравске и топличке	3 фор. и 20 кр.

1. Les effets des voyageurs, bateliers, charretiers et ouvriers, tels que: linge, vêtements, ustensiles de voyage, outils et instruments, destinés à leur propre usage et dans une quantité correspondante aux circonstances.

2. Les voitures servant effectivement au transport des personnes et des marchandises, charrettes, paniers et appareils similaires pour le transport, bêtes de somme et de trait, embarcations avec inventaire régulier.

3. Les provisions des navires.

4. Les cartes d'échantillons et les échantillons qui ne peuvent servir à aucun autre usage.

5. Les emballages et les récipients usuels dans lesquels se trouve la marchandise ne seront pas tarifés séparément, mais seront traités d'après les dispositions sur les tares.

III. Les marchandises ci-après désignées, directement importées dans le territoire douanier austro-hongrois par la frontière commune, jouiront, à condition que leur origine serbe soit dûment certifiée, des droits réduits et exemptions comme suit:

	les 100 kg.
Maïs, orge	25 kr.
Avoine	60 „
Sarrasin et millet	50 „
Froment, méteil, seigle	75 „
Prunes sèches et marmelade de prunes confites sans addition de sucre	1 fl. 50 kr.
	par tête
Boeufs	4 fl. — kr.
Miel	exempt.
	les 100 kg.
Rakia, c'est-à-dire eau de vie de prunes n'ayant pas plus de 38% d'alcool (d'après l'alcoolomètre centigrade), à l'entrée par la frontière entre la Bosnie et la Serbie, la taxe de consommation non comprise	3 fl. 20 kr.
Vin du crû des districts de Kraïna, Timok, Kruševac, Morava et Toplica, en futailles	3 „ 20 „

WWW.UNILIB.RS

(Прилог Г.)

Одредбе о наплаћивању обртне порезе на вредност еспапа при увозу у Србију.

§. 1.

Роба увезена у Србију и која подлежи обртној порези, мора имати декларацију о вредности, која служи за основу наплате ове порезе. У овој декларацији треба да се означи вредност и трговачки назив увезене робе.

Вредност робе, која има да служи за основу наплате обртне порезе састављена је из праве продајне цене унесеног предмета, на месту где је произведен или од куда се шаље, и из преносних, евентуално и комисионских и осигурачких трошкова, који су стварно прирасли до улазног места на граници Србије.

Увозник треба да приложи уз декларацију још и продајну фактуру поред спроводног писма или товарне листе.

Вредност робе треба да је у декларацији означена у динарима (франциме) и деловима динара. Ако је вредност означена у банкнотама аустро-угарске вредности, она ће се ради наплате обртне порезе преобратити у динаре по просечном месечном курсу комада од 20 франака, који је он имао на бечкој или пештанској берзи један месец пре онога у коме је декларација потписана. Министарство финанције Краљевине Србије објављиваће овај средњи курс. Трошкови око преноса, осигурања и комисиона срачунаваће се по истом мерилу.

§ 2.

Роба, на коју има да се примени обртна пореза, прегледаће се за 48 часова, пошто је декларација поднесена.

Ако надлештво, које наплаћује обртну порезу, нађе да је декларисана вредност недовољна, има за 24 сата, после прегледа, право да изјави да ће робу задржати за се, исплативши уносачу вредност, коју је

(Annexe D.)

Dispositions concernant la perception de l'Obrt sur la valeur des marchandises importées en Serbie.

§ 1.

Les marchandises importées en Serbie et passibles de l'Obrt doivent être accompagnées d'une déclaration sur la valeur servant de base à l'application de cet impôt. Dans cette déclaration doivent être indiquées la valeur et la dénomination commerciale de l'article importé.

Le prix de vente réel de l'objet importé, au lieu de production ou d'expédition, augmenté des frais de transport et, s'il y a lieu, de ceux d'assurance et de commission, réellement survenus pour l'importation jusqu'à la frontière en Serbie, constituera la valeur de la marchandise, qui devra servir de base à l'application del'Obrt.

L'importateur devra joindre à sa déclaration la facture de vente et la lettre de voiture ou le connaissement.

La valeur de la marchandise sera portée sur la déclaration en dinars (francs) et fractions. Si la valeur est indiquée dans la facture en florins v. a., elle sera, pour l'application de l'Obrt, réduite en francs sur la base du cours moyen qu'avait la pièce de 20 francs aux bourses de Budapest ou de Vienne au mois qui précédait le mois dans lequel la déclaration a été faite. Le Ministère Royal des finances de Serbie publiera ce cours moyen. Les frais de transport, d'assurance et de commission seront réduits sur la même base.

§ 2.

La visite des marchandises pour l'application de l'Obrt aura lieu dans les 48 heures qui suivent la déclaration.

Si le bureau de l'Obrt juge insuffisante la valeur déclarée, il aura, dans les 24 heures après la visite, le droit de déclarer qu'il retient la marchandise en payant à l'importateur le prix déclaré par lui, ma-

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

он декларисао и још 10 на 100; разуме се да се у овом случају неће обртна пореза наплаћивати и да ће се царинске и остале узгредне таксе, ако су наплаћене, натраг повратити. Исплата се има да изврши за 15 дана од дана када је пореско надлештво изјавило да робу задржава за себе.

Не изјави ли надлештво за наплату обрта за 24 часа после прегледа да хоће да се користи правом откупа. мора, по истеку овог рока, издати уносачу робу наплативши обртну порезу по оној вредности, коју је увозник означио у декларацији.

Увозник, према коме надлештво за наплату обртне порезе хоће да употреби право откупа може, ако му је то угодније за осам дана, пошто му је саопштена ова одлука, тражити да му робу процене вештаци. Ово исто право има и надлештво за наплату обрта, ако не налази за умесно да одмах робу откупи, само ће бити дужно да увознику саопшти своју одлуку односно вештачке процене робе за 24 часа, после прегледа. Ма од чије стране да је тражена вештачка процена, надлештво је дужно да увозачу на његов захтев изда робу, пошто најпре задржи угледе и пробе, но свакојако да уносач довољно осигура обртну порезу и таксе, које би биле скопчане са вештачким прегледом.

joré de 10 pour 100; il est entendu que dans ce cas l'Obrt ne sera pas perçu et que le droit de douane ainsi que les taxes accessoires qui ont déjà été acquittés seront restitués. Ce paiement devra être effectué dans les quinze jours qui suivent la déclaration de préemption.

Si le bureau de l'Obrt ne déclare pas, dans les 24 heures après la visite, vouloir user du droit de préemption, il aura, après l'expiration de ce terme, à délivrer sans délai la marchandise, contre acquittement du droit de l'Obrt calculé d'après la valeur déclarée par l'importateur.

L'importateur contre lequel le bureau de l'Obrt voudra exercer le droit de préemption, pourra, dans les huit jours après que la décision respective lui aura été communiquée, s'il le préfère, demander l'estimation de la marchandise par des experts. La même faculté appartiendra au bureau de l' Obrt, lorsqu'il ne jugera pas convenable de recourir immédiatement à la préemption; seulement il devra communiquer à l'importateur sa décision, à l'égard de cette expertise, dans les 24 heures qui suivent la visite. De quelque côté que l'expertise ait été réclamée, le bureau de l'Obrt sera tenu à délivrer à la libre disposition de l'importateur, s'il le demande, la marchandise, en retenant des échantillons, à condition toutefois que l'importateur fournisse caution suffisante à garantir l'impôt de l'Obrt et le supplément qui pourrait résulter de l'expertise.

§ 3.

Надлештво за наплату обрта губи право на откуп, чим захте вештачку процену било оно, било увозник.

Ако се вештачком проценом нађе да вредност еспапа не прелази са више од 5 на 100 вредност, коју је увозник ставио, наплатиће се обртна пореза на суму, која је означена у декларацији.

Ако ли вредност, коју је вештачка процена нашла, прелази ону у декларацији означену вредност са више од 5 процента, наплатиће се обртна пореза по вредности, коју је вештачка процена утврдила.

§ 3.

Le droit de préemption du bureau de l'Obrt est déchu dès que l'expertise est demandée, soit par ce bureau, soit par l'importateur.

Si l'expertise constate que la valeur de la marchandise ne dépasse pas de plus de 5 pour cent la valeur déclarée par l'importateur, l'Obrt sera perçu sur le montant de la déclaration.

Si la valeur constatée par l'expertise dépasse de plus de 5 pour cent la valeur déclarée, l'Obrt sera perçu sur la valeur déterminée par les experts.

WWW.UNILIB.RS

Ова ће се обртна пореза повећати са 50 на 100 у име казне, ако вештачка процена надмаша декларисану вредност са 10 на 100.

Наплатиће се и 100 на 100 обртне порезе на име казне ако се је надлештво за наплату обртне порезе у прописном року изјаснило за откуп, али на молбу увозника предало робу вештачкој комисији на процену, па је ова нашла да вредност робе надмаша са 15 на 100 пријављену вредност.

Трошкови око вештачке процене пашће на терет декларанту, ако вредност коју су вештаци нашли прелази декларисину вредност са више од 5 на 100; у противном случају пашће на терет надлештва за наплату обртне порезе.

Чим надлештво за наплату обртне порезе наплати обртну порезу и казну која истиче из вештачке процене, роба ће се предати увознику или ако је роба већ дигнута, остатак од уложене кауције вратиће му се одмах.

§ 4.

Вештачка комисија образоваће се тако да старешина надлештва за наплату обртне порезе и увозник наименују по једног вештака и то за осам дана, пошто је вештачка процена затражена. Ако се гласови поделе одмах при конституисању изборног суда изабраће судије на захтев уносача још једног трећег. А ако се не могу да споразумеју у избору, трећег судију именоваће председник надлежног трговачког суда или где овог суда нема председник надлежног првостепеног суда.

Пресуда се мора изрећи за осам дана после наименовања изборних судија.

Cet impôt sera augmenté de 50 pour cent à titre d'amende, si l'évaluation des experts est de 10 pour cent supérieure à la valeur déclarée.

Il pourra même être prélevé 100 pour cent de l'Obrt à titre d'amende, si le bureau de l'Obrt a déclaré, dans le terme prescrit, vouloir préempter, mais que sur la demande de l'importateur, la remise de la marchandise et l'expertise ont déjà eu lieu, et que la valeur déterminée par les experts dépasse de 15 pour cent la valeur déclarée.

Les frais d'expertise seront supportés par le déclarant, si la valeur déterminée par l'expertise excède de plus de 5 pour cent la valeur déclarée; dans le cas contraire, ils seront supportés par le bureau de l'Obrt.

Aussitôt que l'impôt de l'Obrt et l'amende résultant de l'expertise auront été perçus par le bureau de l'Obrt, la marchandise sera délivrée à l'importateur, ou, si la marchandise avait déjà été retirée, le reste du montant du cautionnement lui sera rendu sans délai.

§ 4.

En cas d'expertise, le chef du bureau de l'Obrt et l'importateur nommeront chacun un expert dans les huit jours qui suivent la demande de l'expertise. En cas de partage de voix ou même au moment de la constitution de l'arbitrage, si l'importateur le requiert, les experts choisiront un tiers arbitre. S'il y a désaccord entre eux, le tiers arbitre sera nommé par le président du tribunal de commerce compétent ou, aux endroits où il n'existe pas de tribunal de commerce, par le président du tribunal de première instance compétent.

La décision arbitrale devra être rendue dans les huit jours qui suivront la nomination des arbitres.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Закључни протокол

У тренутку кад су приступили потпису трговинског уговора између Србије и Аустро-угарске, пуномоћници су изнели ове изјаве и учинили ова ограничења, која ће образовати саставни део самог уговора:

I. Одредбе, које се односе на трговински уговор.

К Члану II.

1. Одредбе II-ог члана о отварању и вршењу радња неће се примењивати у земљама страна уговорница на фармацију, сензале, торбарење, и на трговину и занате, који се врше искључиво торбарски.

2. Безимена и командитна друштва на акције (рачунајући ту и друштва за обезбеђење сваке врсте) која се налазе у области једне од уговорних страна на основу дотичних закона, моћи ће узајамно упражњавати у области друге стране сва права као и право вођења парница, придржавајући се закона и прописа, који о томе важе.

Са друштвима аустријским и угарским неће се моћи односно њиховог признања и права у Србији ни у ком погледу поступати другчије за време док траје овај уговор, но што се поступа са друштвима српским или ма које друге државе. Одређујући погодбе за признање и пријем друштава у Србији, Српска Краљевска Влада водиће рачуна колико је могућно о жељама, које буду препоручене у интересу друштава аустријских и угарских, која упражњавају своју радњу у Србији.

Док се не регулише овај предмет, одредба, коју садржи закључни протокол (у

Protocole final.

Au moment de procéder à la signature du traité de commerce conclu, à la date de ce jour, entre la Serbie et l'Autriche-Hongrie, les Plénipotentiaires soussignés ont fait les réserves et déclarations suivantes qui auront à former partie intégrante du traité même:

I. En ce qui concerne le traité de commerce.

Ad Article II.

1. Les dispositions de l'article II relatives à l'établissement et l'exercice des professions ne seront pas appliquées dans les pays des Parties contractantes à la pharmacie, aux courtiers, au colportage, au commerce et aux professions exercés exclusivement en ambulant.

2. Les sociétés anonymes et celles en commandite par actions (y compris les sociétés d'assurance de tout genre), existant sur les territoires de l'une des Parties contractantes, en vertu des lois respectives, pourront, réciproquement, exercer sur les territoires de l'autre, tous les droits, y compris celui d'ester en justice, en se conformant aux lois et prescriptions qui y sont en vigueur sur cette matière.

Les sociétés autrichiennes ou hongroises ne pourront, en ce qui concerne leur reconnaissance et leur admission en Serbie, être traitées sous aucun rapport moins favorablement, pendant la durée du présent traité, que les sociétés serbes et les sociétés de tout autre Etat. En déterminant les conditions de la reconnaissance et de l'admission des sociétés en Serbie, le Gouvernement Royal Serbe tiendra compte, autant que possible, des désirs qui lui seront recommandés, dans l'intérêt des sociétés autrichiennes ou hongroises exerçant leur industrie en Serbie.

En attendant la réglementation de cette matière, la disposition contenue au pro-

WWW.UNILIB.RS

члану II тачка 2) приложен трговинском уговору од $\frac{24 \text{ априла}}{6 \text{ маја}}$ 1881. год. остаће у важности.

3. Пасоши и путне објаве, које у прописаној форми изда надлежна власт у земљи, довољни су, по општем правилу, за легитимацију у земљи друге уговорне стране и није им потребна виза ни од стране посланства ни конзулата ни од стране месних власти. Изузеци могу бити само у изванредним приликама ради јавне сигурности у опште или ради где к^ лица посебице. У тим случајима виђ . или накнадна легитимација даје се бесплатно.

4. Поданици аустријски и угарски, који би хтели да се настане у Србији да ту тргују или занат какав раде, морају тога ради искати допуштење од краљевске административне власти у месту, где су ради да воде ту трговину или да раде тај занат.

Допуштење се мора дати ако је молилац испунио све услове, прописане законом за српске грађане. Жалбе по том предмету моћи ће интересована страна да подиже код судова, које је закон одредио.

Поданици аустријски или угарски, који су пре ступања у живот овога уговора водили у Србији какву трговину или какву индустрију, не могу се подвргавати поменутим условима што се тиче отварања трговине или индустрије какве, али ће бити дужни да за вршење своје трговине или индустрије у напред плате све дажбине, таксе и т. д. које су прописате за српске грађане.

5. Под именом „депо“ (стовариште) у у члану II не треба разумети јавна смештита.

К Члану V.

Краљевска Српска Влада обавезује се да за време трајања уговора неће уводити друге државне монополе осим на петролеј, цигар-папир, жигице и алкохол, који

tocole final (à l'article II, paragraphe 2) annexé au traité de commerce du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881, demeurera en vigueur.

3. Les passeports ou cartes de passeport délivrés en due forme par l'autorité compétente du propre pays, suffiront, en règle générale, à la légitimation dans les territoires de l'autre Partie contractante, et il ne sera pas exigé de visa de la part des missions et consulats, ni des autorités locales.

Des exceptions ne pourront avoir lieu que dans des circonstances extraordinaires, par rapport à la sûreté publique en général, ou par rapport à certains individus en particulier. Dans ces cas, le visa ou la légitimation supplémentaire est donné sans frais.

4. Les sujets autrichiens ou hongrois qui voudront s'établir en Serbie, pour y exercer un commerce ou une industrie, auront à solliciter l'autorisation respective auprès de l'autorité administrative Royale de l'endroit où ils veulent exercer ce commerce ou cette industrie.

L'autorisation ne peut être refusée, si le solliciteur a rempli toutes les conditions prescrites par la loi pour les nationaux. Pour les réclamations qui s'y rapportent, il sera loisible à la partie intéressée de recourir aux instances établies par la loi.

Les sujets autrichiens ou hongrois qui exerçaient un commerce ou une industrie quelconque en Serbie déjà avant la mise en vigueur du présent Traité, ne pourront pas être soumis aux susdites conditions concernant l'établissement d'un commerce ou d'une industrie, mais ils seront tenus à acquitter, pour la continuation de l'exercice de leur commerce ou industrie, tous les droits, taxes etc. prescrits pour les nationaux.

5. On n'entend pas comprendre sous la dénomination de „dépôts“ à l'article II, les entrepôts publics.

Ad Article V.

Le Gouvernement Royal de Serbie s'oblige à n'introduire, pendant la durée du présent traité, de nouveaux monopoles d'Etat que sur le pétrole, le papier à ci-

WWW.UNILIB.RS

се добија од скробних материја или меласа.

Осим артикала, који су предмет државног монопола или каквог патента за проналазак, неће се давати никакво искључиво право за упражњавање трговине или индустрије.

К Члану VII.

Да би се на робу примењивала уговорна тарифа у декларацији треба да се означи порекло робе.

Увозници српске, аустриске и угарске робе неће морати, по општем правилу, осим случајева за које изричне одредбе овога уговора друкче наређују подносити уверење о пореклу. Ипак једна од уговорних страна моћи ће захтевати да се такво уверење поднесе у случају ако уведе диференцијалну царину према пореклу робе и ако би, према општем стању колико у погледу на царинске таксе, толико и односно услова о транспорту, било вероватно да се роба, која долази из неке треће државе и која у овом случају нема права на уговорне повластице, увози из области једне уговорне стране.

Ова уверења може издавати власт места где се извози, или царинарнице, које експедиције врше, било то у унутрашњости било на граници, као и консуларни агенат; најзад могу се, по потреби, замењивати и фактуром, ако то дотична влада нађе за удесно.

Уверења о пореклу издају се бесплатно. Тако исто и консуларна виза, која се тражи на уверења о пореклу, која издају месне или царинске власти.

У случају ако Србија наплаћује на жита и на стоку увозну царину, која би била најмање равна разлици између највише царинске таксе, која се примењује на те артикле при увозу у аустро-угарску царинску област, и нарочите царинске таксе,

garettes, les allumettes et l'alcool produit de matières amylacées ou de mélasses.

En dehors des articles formant l'objet d'un monopole de l'Etat ou d'un brevet d'invention, aucun droit exclusif ne sera accordé pour l'exercice d'un commerce ou d'une industrie.

Ad Article VII.

Pour faire jouir les marchandises du traitement conventionnel, la déclaration des marchandises devra indiquer leur origine.

Les importateurs de marchandises serbes, autrichiennes ou hongroises seront, en règle générale, pourvu que d'autres dispositions ne soient pas stipulées expressément dans le présent traité, réciproquement dispensés de l'obligation de produire des certificats d'origine. Toutefois, la production des certificats d'origine pourra exceptionnellement être exigée par une des Parties contractantes pour le cas où elle aurait établi des droits différentiels d'après l'origine des marchandises, et que, selon la situation générale, tant par rapport aux droits douaniers, qu'en ce qui concerne les conditions de transport, il deviendrait probable que des marchandises provenant d'un tiers Etat qui, dans le cas dont il s'agit, y serait exclu du régime de faveur, soient introduites des territoires de l'autre Partie contractante.

Lesdits certificats pourront émaner de l'autorité locale du lieu d'exportation ou du bureau de douane d'expédition, soit à l'intérieur, soit à la frontière, ou bien d'un agent consulaire; enfin ils pourront, au besoin, même être remplacés par la facture, si les gouvernements respectifs le croient convenable.

Les certificats d'origine doivent être délivrés gratuitement. Il en est de mêmt du visa consulaire, lorsque ce visa est exigé pour les certificats d'origine délivrés par les autorités locales ou par les bureaux de douane.

Dans le cas où la Serbie percevra sur les céréales et sur le bétail des droits d'entrée qui sont au moins égaux à la différence entre le droit de douane le plus élevé applicable à ces articles à l'entrée dans le territoire douanier austro-hongrois

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

која је уступљена у корист српских производа, Аустро-угарска неће тражити конзуларну визу на уверења о пореклу, која се издају за те артикле докле год ова мера у практици буде давала довољне гаранције.

Свака од уговорних страна моћи ће захтевати да се поднесе превод оних уверења о пореклу, која не би била састављена на језику којим се служе у њеној царинској служби. Ово превођење може вршити и чиновник извозне земље, који је овлашћен да се служи и службеним печатом рукује.

Што се тиче колонијалне робе, зачина, уља, јужног воћа, дрогеријских предмета, материја за бојадисање и чињење кожа, гуме и смоле, кад се увозе из Аустро-Угарске уживаће у Србији право поступања по уговору и ако немају уверења о пореклу.

К Члану VIII.

1. Одредбе члана VIII-ог неће се никако примењивати :

а) на повластице које су дате другим суседним државама ради олакшања пограничне трговине;

б) на обавезе стављене једној од уговорних страна одредбама царинског савеза, који је већ закључен или који ће се закључити.

2. Царинска извозна стопа неће се овим уговором ограничавати; али ће ова царина бити једнака за све правце којима се врши извоз.

3. Сагласно начелима, која важе у аустро-угарској монархији, у Србији ће се при царињењу пазити на ова правила:

а) Увознику је слободно, да робу која је за увоз декларисана, али која још није прешла у слободан промет, може вратити натраг у иностранство, па ма то било и после извршеног прегледа, а да ипак не плати ни царину ни трошарину, но уз претпос-

et le droit spécial de faveur concédé à la Serbie, l'Autriche-Hongrie ne demandera pas l' apposition d'un visa consulaire sur les certificats d'origine délivrés pour ces articles, aussi longtemps que la mesure dont il s'agit offrira dans la pratique des garanties suffisantes.

Chacune des Parties contractantes pourra exiger la présentation d'une traduction des certificats d'origine qui ne seraient pas dressés dans la langue employée dans son service douanier. Cette traduction pourra aussi être délivrée par un fonctionnaire du pays exportateur autorisé à se servir d'un sceau officiel.

Quant aux denrées coloniales, aux épices, aux huiles, aux fruits du midi, aux drogues, aux matières tinctoriales et à tanner, aux gommes et aux résines, il est entendu que ces articles importés de l'Autriche-Hongrie jouiront en Serbie du traitement conventionnel, même s'ils ne sont pas accompagnés de certificats d'origine.

Ad Article VIII.

1. Les dispositions de l'article VIII ne s'appliquent point:

a) aux faveurs qui sont accordées à d'autres Etats limitrophes pour faciliter le commerce des frontières;

b) aux obligations imposées à l'une des Parties contractantes par les dispositions d'une union douanière déjà contractée ou qui pourrait être contractée à l'avenir.

2. Le taux des droits de sortie n'est pas limité par ce traité; mais il est bien entendu que ces droits seront les mêmes pour toutes les directions dans lesquelles l'exportation se fait.

3. Seront observées, conformément aux principes en vigueur en Autriche-Hongrie, quant au traitement douanier en Serbie, les règles suivantes:

a) L'intéressé sera libre de renvoyer à l'étranger, sans acquitter les droits de douane ou une taxe quelconque de consommation, les marchandises, même après les avoir examinées, qui auraient été déclarées à l'entrée, mais qui n'auraient pas encore passé dans

WWW.UNILIB.RS

тавку да он у својој декларацији није учинио никакву неправилност која би се, по царинском кривичном закону, казнила.

У том случају поступиће се са увезеном робом према одредбама финансијских закона. Роба ће се моћи поново извести ако се по кривичном царинском закону, докаже исправност декларације.

У сваком случају увозник имаће да плати споредне таксе прописане чланом XI.

б) Увозник има право да захтева да се самом премером изнађе чиста тежина; у том случају резултат тог мерења служиће за основу царињења на место даре, која је утврђена у тарифи.

le libre trafic, pourvu toutefois qu'il ne se soit pas, dans sa déclaration, rendu coupable d'une irrégularité qui justifierait une procédure pénale en matière de douane.

Dans ce cas on procédera, quant à la marchandise importée, conformément aux dispositions des lois des finances. La marchandise pourra de nouveau être réexportée, si la procédure pénale en matière de douane relative à la constatation, aura prouvé la justesse de la déclaration.

Dans tous les cas, l'importateur aura à acquitter les taxes accessoires dûes en vertu de l'article XI.

b) L'importateur a la faculté de demander la constatation du poids net au moyen du pesage réel; dans ce cas le résultat de ce pesage aura à servir de base à la tarification en remplacement de la tare fixée au tarif.

К Члану X.

Роба увезена у Србију не може се оптеретити таксама ни под каквим називом у корист државе или општина осим са царином, узгредним таксама, које су у чл. XI предвиђене, порезом званом „обртном“, и трошарином, која је допуштена само за трошаринске артикле.

Од ове одредбе изузимају се карте за играње, које се могу подвргнути наплати жиговине највише с 1 динаром од једних карата (par jeu).

Обртна пореза моћи ће се, као и до сада, наплаћивати док траје овај уговор по исплати увозне таксе и то највише 7% од вредности на прерађевине, а 1% од вредности сировина.

Обртна пореза наплаћиваће се само на еспапе, које увозе индустријалци или трговци.

Ad Article X.

Les marchandises importées en Serbie ne pourront être grevées, sous quelle dénomination que ce soit, de taxes perçues au profit de l'Etat ou des communes autres que des droits de douane, des taxes accessoires prévues à l'article XI, de l'impôt, dit „Obrt“ et des taxes de consommation, lesquelles sont admises seulement pour les articles de consommation.

Il est fait exception à cette disposition pour les cartes à jouer qui pourront être assujetties à un droit de timbre n'excédant toutefois pas un dinar par jeu.

L'impôt de l'Obrt, pourra comme par le passé, être perçu pendant la durée du présent traité, après l'acquittement du droit d'importation, au taux maximum de 7% de la valeur des produits industriels et de 1% de la valeur des matières premières.

Toutefois, le payement de l'Obrt ne pourra être exigé que pour des marchandises qui sont importées par des industriels ou par des négociants.

WWW.UNILIB.RS

Српска Влада обавезује се да наплаћивање обртнине на капитале, уложене у радњама у земљи тако уреди, да ти капитали у име обртне порезе плаћају потпуно онолико исто, колико у то име, а у границама горе поменуте највеће таксе, буде плаћала и роба, увезена у Србију са стране. Ова роба неће ни у ком случају плаћати обртну порезу поново кад се ова т. ј. буде наплаћивала на капитале уложене у радњама у земљи.

Специјалне одредбе, које се односе на наплату обртне порезе на вредност робе, која се увози у Србију, налазе се у прилогу Г. Српска Влада предузеће да се у једно исто време наплаћује царина и обртна пореза, како би према томе, роба могла без одлагања бити стављена на расположење интересованој страни.

Трошарински предмети, на које ће се при увозу моћи наплаћивати трошаринске таксе било за рачун државе, било за рачун општине, ови су: пића и јестива, храна за стоку, гориво, предмети за осветљење као и материјал за грађевине. Сва друга роба неће се у Србији подвргавати наплати трошарине.

Ове таксе на речене трошаринске предмете при увозу у Србију, моћи ће се наплаћивати и онда кад се не производе у Србији, али ако се ови производи израђују и у Србији, онда морају бити и они оптерећени равним унутарњим таксама.

За ниже означене предмете трошарина неће прећи ове таксе:

	од 100 килограма тежине нето:	
Рафинисан шећер	25	динара
Слаткиши, колачи посластичар.	50	„
Сурогати каве	30	„
Чоколада	50	„
Зејтин за јело	20	„
Риба усољена, у саламури или осушена, укувана, печена	30	„

Le Gouvernement serbe s'oblige à percevoir l'Obrt sur les capitaux engagés en Serbie dans les affaires commerciales, de manière à ce que ces capitaux soient passibles, à titre d'Obrt, exactement des mêmes charges, auxquelles sont assujetties, au même titre et au taux maximum susindiqué, les marchandises importées de l'étranger. Ces marchandises n'auront dans aucun cas, à acquitter l'Obrt itérativement lors du prélèvement de l'Obrt sur les capitaux de commerce respectifs.

Les dispositions spéciales, concernant la perception de l'Obrt sur la valeur des marchandises importées en Serbie, sont contenues dans l'annexe D. Le Gouvernement serbe prendra des mesures afin que la perception des droits de douane et la perception de l'Obrt se suivent immédiatement et que, par conséquent, les marchandises puissent être mises sans retard à la libre disposition de la partie intéressée.

Les articles de consommation sur lesquels des taxes de consommation pourront être prélevées à l'importation, soit pour le compte de l'Etat, soit pour celui des communes, sont les suivants: les boissons et les comestibles, le fourrage, les combustibles et les matières d'éclairage, ainsi que les matériaux de construction. Toutes les autres marchandises seront exemptes en Serbie du payement de taxes de consommation.

La perception de ces taxes sur lesdits articles de consommation à l'importation en Serbie pourra s'effectuer, quand même ces articles n'y seraient pas produits. Si toutefois ces articles étaient produits en Serbie, ils devront être frappés de taxes internes équivalentes.

Pour les articles dénommés ci-après les taxes de consommation (trošarina) ne dépasseront pas les taux suivants:

	les 100 kg poids net	
Sucre raffiné	25	dinars
Sucreries, pâtisserie	50	„
Succédanés de café.	30	„
Chocolat	50	„
Huile comestible	20	„
Poissons, salés, en saumure ou séchés, cuits, rôtis	30	„

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Риба маринирана, у зејтину, конзерве од риба или меса у херметично затвореним кутијама . . . . . 60 динара
Свеће стеаринске. парафинске и подобне . . . . . 18 „
Алкохол, коњак и друга дестилисана спиритуозна пића. 100 „
Рум, ликери и друга заслађена или мирисава спиритуозна пића . . . . . 100 „

Poissons, marinés, dans l'huile, conserves de poissons et de viande dans des boîtes hermétiquement fermées . 60 „
Bougies de stéarine, de paraffine et similaires . . . 18 „
Alcool, Cognac et autres spiritueux distillés . . . 100 „
Rhum, liqueur, et autres spiritueux dulcifiés ou aromatisés . . . . . 100 „

У појединим варошима или ужим рејонима могу се општинске трошаринске таксе наплаћивати на ове трошаринске предмете увезене из иностранства: пића и јестива, храну за стоку, горива, материјал за осветљење, као и на материјал за грађевине под условом да слична роба, која се увози из других делова земље, као и слична роба, која се производи у кругу, где је трошаринска такса установљена, буду оптерећени истим таксама.

Dans certaines villes ou circonscriptions restreintes, des taxes de consommation communales pourront être prélevées sur les articles de consommation, importés de l'étranger: boissons, comestibles, fourrages, combustibles et matériaux d'éclairage, ainsi que matériaux de construction, à condition que les marchandises similaires qui y sont importées des autres parties du pays ainsi que les marchandises similaires qui sont produites dans le rayon où le droit d'accise est établi, soient frappées des mêmes taxes.

Преднаведене одредбе примењиваће се на аустријску и угарску робу само у случају, ако се са провенијенцијама ма које друге државе исто тако поступа.

Les dispositions qui précèdent ne sont applicables aux marchandises autrichiennes ou hongroises que dans le cas où les provenances de tout autre pays sont soumises au même traitement.

Српска Краљевска Влада обавезује се да регулише наплату трошарине на унутрашњу производњу и фабрикацију тако да целокупна унутрашња производња плаћа стварно онолико колико плаћа страни увоз.

Le Gouvernement Royal serbe prend l'engagement de régler la perception de la trošarina sur la production et la fabrication indigènes, de sorte que la quantité de la production interne acquitte effectivement tout le montant de la taxe que paye l'importation étrangère.

С тога се неће допустити домаћој производњи и фабрикацији нарочите олакшице као што је: плаћање одсеком и т. д.

Ne seront, par conséquent, pas accordées à la production et à la fabrication indigènes des faveurs spéciales, telles qu'elles résultent de l'abonnement, etc.

Пошто одредбе о трошарини, које су сада у Србији у важности, нису у сагласности са правилима означеним у овом уговору, српска влада обавезује се да ту сагласност изведе од дана кад уговор ступи у живот. С тога од тога дана трошарина се неће више наплаћивати на ове предмете нарочито: сапун сваке врсте, мирисљав или не; цигар-папир у књижицама или другчије исечен и за пушење приу-

Les dispositions sur la trošarina actuellement, en vigueur en Serbie, n'étant pas d'accord avec les principes énoncés dans le présent traité, le Gouvernement serbe s'oblige d'établir cette concordance à partir du jour de l'entrée en vigueur du traité. Par conséquent, à partir de cette date, la perception de la trošarina n'aura plus lieu, surtout pour les articles énumérés ci-dessous: savon de toute sorte parfumé ou non,

WWW.UNILIB.RS

готовљен, жижице и друге запаљиве материје.

К члану XIV

Српска Краљевска Влада поднеће српској скупштини и стараће се да се у најкраћем року прими закон о патентима сходан међународним начелима, која су усвојена у том погледу.

II. Одредбе, које се односе на тарифу А. (увозне царине у Србији).

1.

Споредни делови од мање важности који служе само за утврђивање и спајање појединих делова робе као н. пр. јексери клинци, завртњи, (шрафови) конче, кукице, споне, (клампе), обручи, окови и оквири, шарке, кључаонице (ригле), браве с кључевима, траке (пантљике), конци, гајтан, кајиши, ужета, после омањи украси, поставе или каплама неће утицати на царински поступак. Према томе дотична роба требаће, ма да има ове споредне делове, да се пријави и царини по оном делу тарифе, коме припада по својим осталим саставним деловима.

2.

Разумеју се у тарифи А. под називом општих и обичних материја све материје осим ових: драги метали, фино позлаћени и посребрени метали, драго камење и полудрагоцено камење, прави бисер, прави корали, права корњачина кора, права слонова кост, прави седеф, морска пена, ћилибар, имитација од ћилибара осим имитације од стакла и свила.

3.

Прости шавови и поруби на покривачима, теписима, завесама, мараама женским и осталим удешеним предметима неће утицати на цариљење ткива и других материја.

papier à cigarettes en livrets ou autrement découpé ou préparé pour fumeurs, allumettes et autres matières inflammables.

Ad Article XIV.

Le Gouvernement Royal de Serbie présentera à la Chambre serbe et tâchera de faire sanctionner dans le plus bref délai une loi sur les brevets d'invention, conforme aux principes internationaux adoptés à cet égard.

II. En ce qui concerne le tarif A (Droits à l'entrée en Serbie).

1.

Les parties accessoires peu importantes ne servant qu'à fixer et à joindre les parties des marchandises, p. ex. clous, rivets, vis, agrafes, fermoirs, crochets, clampes, cercles, ferrures ou bordures, charnières, verrous, serrures avec clefs, bandes, fils, ficelles, courroies, cordes; puis les ornements peu essentiels, les doublures intérieures ou les revêtements de fond, n'auront pas d'influence sur le traitement douanier. Par conséquent, les marchandises respectives seront, malgré ces accessoires, à déclarer et à tarifer en douane d'après l'article du tarif auquel elles appartiennent selon leurs autres parties.

2.

Sont comprises dans le tarif A, sous la désignation de matières communes ou ordinaires, toutes les matières autres que les suivantes: métaux précieux, métaux finement dorés ou argentés, pierres précieuses et pierres demi-précieuses, perles fines, coraux véritables, écaille véritable, ivoire véritable, nacre véritable, écume de mer, ambre et imitations d'ambre, à l'exception de celles en verre, soieries.

3.

Les simples coutures et ourlets sur les couvertures, tapis, rideaux, fichus et autres articles ajustés sont indifférents au point de vue de la tarification des tissus et autres étoffes.

WWW.UNILIB.RS

4.

Корице и остали унутрашњи завоји таксираће се засебно по својој врсти, сем ако су ослобођени од дажбина по одредбама о дари.

5.

К Бр. *9 а 2.*

Грубе чоје, чија каквоћа одговара мустрама утврђеним по узајамном споразуму, плаћаће без обзира на свој трговачки назив у Србији царину од 25 динара по Бр. 9 *а* 2.

6.

К Бр. *25 а.*

Под именом вештачког базалтног камена ваља разумети плоче за калдрмисање фабриковане од обичног пешчаног камена, званог Клинкер.

7.

К Бр. *30 в, 1.*

Цариниће се по 4·50 динара сви јексери без разлике фабрикације (руком или машином) израде (црни, полирани на машини или беличасти, плавичасти и т. д.) и употребе; према том, истом царином ће се оптеретити и клинци за поткивање.

8.

Ка групи XVII.

Имитације ћилибара од стакла неће се узимати као артикли од имитације ћилибарске.

9.

Ка групи XVIII.

У тарификацији утврђеној за готове хаљине и остале конфекције неће се водити рачуна о поставама, дугметима, ширитима, везеним деловима, тракама, бордурама и гарнитурама и т. д. Ове ће се конфекције царинити по материји, које највише има с лица.

Под називом „сви остали предмети“ у Бр. 62, *а) б)* 1—9 и 64, *б)* разумеју се они предмети, који у овој уговорној тарифи нису нигде особено тарифирани, а

4.

Les étuis et autres emballages intérieurs seront taxés séparément selon leur espèce, à moins qu'ils ne soient admis en franchise d'après les dispositions sur la tare.

5.

Ad № 9 a) 2.

Les draps grossiers dont la qualité répond aux échantillons établis d'un commun accord, acquitteront, sans égard à leur dénomination commerciale en Serbie, le droit de 25 dinars d'après le № 9 *a)* 2.

6.

Ad № 25 a).

Sont compris sous le nom de pierres de basalte artificielles les dalles de pavage, fabriquées de grès commun, appelées Klinker

7.

Ad № 30 c) 1.

Seront tarifés au droit de 4·50 dinars tous les clous sans distinction de la fabrication (à la main ou à la machine), du travail (noirs, polis à la machine ou blanchis: bleuis au four etc.) et de l'emploi; sont par conséquent admis à ce droit même les clous à ferrer.

8.

A la catégorie XVII.

Les imitations d'ambre en verre ne sont pas considérées comme articles en ambre imité.

9.

A la catégorie XVIII.

Dans la tarification convenue pour les habits confectionnés et autres confections, il ne sera pas tenu compte des doublures, boutons, passements, parties brodées, rubans, bordures, garnitures etc. Ces confections seront par conséquent taxées selon la matière dominante en quantité à la superficie extérieure.

Sont compris sous la désignation de „tous les autres articles“ des № 62 *a), b)* 1—9 et 64 *b)* les articles qui, en tant qu'ils ne sont pas tarifés ailleurs

обухваћени су у овом обиму именованих позиција српски опште царинске тарифе.

Овај протокол, који ће се сматрати као одобрен и санкционисан самом изменом ратификација уговора, на који се односи, а без нарочите ратификације, састављен је у два примерка у Бечу $\frac{28 \text{ јула}}{9 \text{ августа}}$ 1892.

(М. П.) **Ђ. С. Симић** с. р.
(М. П.) **Ст. Р. Поповић** с. р.
(М. П.) **Др. Лазар Пачу** с. р.
(М. П.) **К. Стевановић** с. р.
(М. П). **М. Миловановић** с. р.

(М. П). **Калноки** с. р.

dans le présent tarif conventionnel, doivent rentrer dans lesdites positions du Tarif général serbe, d'après la classification actuelle.

Le présent protocole qui sera considéré comme approuvé et sanctionné sans autre ratification spéciale, par le seul fait de l'échange de ratifications sur le traité auquel il se rapporte, a été dressé en double expédition à Vienne le $\frac{28 \text{ juillet}}{9 \text{ août}}$ 1892.

(L. S.) **G. S. Simitch** m. p.
(L. S.) **St. R. Popovitch** m. p.
(L. S.) **Dr. L. Patchou** m. p.
(L. S.) **K. Stévanovitch** m. p.
(L. S.) **M. G. Milovanovitch** m. p.

(L. S.) **Kálnoky** m. p

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Декларација

Пошто се је Крал. Српска Влада задржала право да изнесе предлоге односно ревизије извесних одредаба конвенција, чије су се ратификације измењале у Бечу $\frac{4}{16}$ јуна 1882, у исто време кад и ратификације трговинског уговора и ветеринарске конвенције од $\frac{24 \text{ априла}}{6 \text{ маја}}$ 1881, — Аустро-Угарска изјављује да је вољна да са Србијом ступи у преговоре односно измена ових питања и да их унесе у ове конвенције. Србија и Аусто-Угарска су се сложиле да отворе преговоре за ово у Бечу најдаље у року од шест месеца од дана потписа новог трговинског уговора. Одлучено је да се за време трајања новог трговинског уговора не откажују и да остану у важности до закључења нових ове конвенције :

Конвенција о бродарству од $\frac{10}{22}$ фебруара 1882;

Конвенција консуларна $\frac{24 \text{ априла}}{6 \text{ маја}}$ 1881;

Конвенција о узајамној помоћи у судским делима од $\frac{24 \text{ априла}}{6 \text{ маја}}$ 1881;

Конвенција од $\frac{24 \text{ априла}}{6 \text{ маја}}$ 1881 за наслеђа, туторства или старатељства, као и за узајамно саопштавање докумената грађанске природе; и

Конвенција за издавање криваца од $\frac{24 \text{ априла}}{6 \text{ маја}}$ 1881.

Ове одредбе имаће исту важност и силу као да су стављене у трговинском уговору потписаном под данашњим даном између Србије и Аустро-Угарске.

Déclaration.

Le Gouvernement Royal de Serbie, s'étant réservé de présenter des propositions relatives à la révision de certaines stipulations des conventions dont les ratifications ont été échangées à Vienne le $\frac{4}{16}$ juin 1882, en même temps que celles du traité de commerce et de la convention sur les épizooties en date du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881, L'Autriche-Hongrie se déclare disposée à entrer avec la Serbie en négociations sur les modifications à introduire dans ces conventions. La Serbie et l'Autriche-Hongrie sont tombées d'accord d'ouvrir à cet effet des négociations à Vienne, au plus tard dans le terme de six mois à partir du jour de la signature du nouveau traité de commerce. Il est convenu que, pendant la durée du nouveau traité de commerce, les susdites conventions, savoir :

la Convention de navigation du $\frac{10}{22}$ février 1882;

la Convention consulaire du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881;

la Convention du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881 réglant le secours mutuel en matière judiciaire;

la Convention du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881 concernant le règlement des successions, l'organisation de tutelles ou curatelles, ainsi que la communication réciproque des actes de l'état civil;

et la Convention d'extradition du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881 ne seront pas dénoncées et qu'elles resteront en vigueur jusqu'à la conclusion d'un arrangement sur ces matières.

Les dispositions qui précèdent auront la même force et valeur comme si elles étaient insérées au traité de commerce, signé à la date de ce jour entre la Serbie et l'Autriche-Hongrie.

WWW.UNILIB.RS

За доказ овога, потписници су ову декларацију потписали и на њој ставили своје печате.

Сачињено у два примерка у Бечу. $\frac{28\text{ јула}}{9\text{ августа}}$ 1892 г.

(М. П.) **Ђ. С. Симић** с. р.
(М. П.) **Ст. Р. Поповић** с. р.
(М. П.) **Др. Лазар Пачу** с. р.
(М. П.) **К. Стеваповић** с. р.
(М. П.) **М. Миловановић** с. р.
(М. П.) **Калноки** с. р.

En foi de quoi, les Soussignés ont signé la présente Déclaration et y ont apposé les cachets de leurs armes.

Fait, en double expédition, à Vienne le $\frac{28\text{ juillet}}{9\text{ août}}$ 1892.

(L. S,) **G. S. Simitch** m. p.
(L. S.) **St. R. Popovitch** m. p.
(L. S.) **Dr. Lazar Patchou** m. p.
(L. S.) **K. Stévanovitch** m. p.
(L. S.) **M. G. Milovanovitch** m. p.
(L. S.) **Kálnoky** m. p.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Декларација

Сматрајући да ће трговински уговор, закључен $\frac{24 \text{ априла}}{6 \text{ маја}}$ 1881, између Србије и Аустро-Угарске престати да важи $\frac{4}{16}$ септембра 1892 и да ће нов трговински уговор, потписат под данашњим даном, сообразно члану XV ступити у живот тек $\frac{20 \text{ децембра } 1892}{1 \text{ јануара } 1893}$ потписати на основу свог пуномоћства утврдили су ово:

Трговински уговор од $\frac{24 \text{ априла}}{6 \text{ маја}}$ 1881 између Србије и Аустро-Угарске продужује се до $\frac{19}{31}$ децембра 1892.

Ово продужење односи се такође на ветеринарску конвенцију закључену $\frac{24 \text{ априла}}{6 \text{ маја}}$ 1881 између Србије и Аустро-Угарске а такође за то време неће се отказати и остају у важности ове конвенције:

Конвенција о бродарству од $\frac{10}{22}$ фебруара 1882 г.;

Конвенција консуларна од $\frac{24 \text{ априла}}{6 \text{ маја}}$ 1881;

Конвенција од $\frac{24 \text{ априла}}{6 \text{ маја}}$ о узајамној помоћи у судским делима;

Конвенција од $\frac{24 \text{ априла}}{6 \text{ маја}}$ о наслеђима, туторству и старатељству и за узајамно саопштавање докумената грађанске природе; и

Конвенција о издавању кривaца од $\frac{24 \text{ априла}}{6 \text{ маја}}$ 1881.

За верност овога потписници су ову декларацију потписали и ставили на њој своје печате.

Сачињено у два примерка у Бечу $\frac{28 \text{ јула}}{9 \text{ августа}}$ 1892 г.

(М. П.) **Ђ. С. Симић** с. р.
(М. П.) **Ст. Р. Поповић** с. р.
(М. П.) **Др. Лазар Пачу** с. р.
(М. П.) **К. Стевановић** с. р.
(М. П.) **М. Миловановић** с. р.

(М. П.) **Калноки** с. р.

Déclaration.

Considérant que le traité de commerce conclu le $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881 entre la Serbie et l'Autriche-Hongrie doit cesser d'être en vigueur le $\frac{4}{16}$ septembre 1892 et que le nouveau traité de commerce, signé à la date de ce jour, ne sera, aux termes de de l'article XV, exécutoire qu'à partir du $\frac{20 \text{ decembre } 1892}{1 \text{ janvier } 1893.}$ les Soussignés dûment autorisés à cet effet, sont convenus de ce qui suit:

Le traité de commerce du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881. entre la Serbie et l'Autriche-Hongrie est prorogé jusqu'au $\frac{19}{31}$ décembre 1892.

Il est entendu que cette prorogation s'applique également à la Convention sur les épizooties, conclue le $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881 entre la Serbie et l'Autriche-Hongrie, et que, pendant cette période, les Conventions suivantes:

la Convention de navigation du $\frac{10}{22}$ fevrier 1882;

la Convention consulaire du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881;

la Convention du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881 réglant le secours mutuel en matière judiciaire;

la Convention du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881 concernant le règlement des successions, l'organisation de tutelles et curatelles, ainsi que la communication réciproque des actes de l'état civil;

et la Convention d'extradition du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881 ne seront pas dénoncées.

En foi de quoi, les Soussignés ont signé la présente Déclaration et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Fait, en double expédition, à Vienne le $\frac{28 \text{ juillet}}{9 \text{ août}}$ 1892.

(L. S.) **G. S. Simitch** m. p.
(L. S.) **St. R. Popovich** m. p.
(L. S.) **Dr. Lazar Patchou** m. p.
(L. S.) **K. Stévanovitch** m. p.
(L. S.) **M. G. Milovanovitch** m. p.

(L. S.) **Kálnoky** m. p.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Декларација.

Пошто је краљевска Српска Влада, у току преговора за закључење новог трговинског уговора између Србије и Аустро-Угарске, предложила да се осим тога уговора, закључи погодба, која би заменила одредбу последње тачке члана II трговинског уговора од $\frac{24 \text{ априла}}{6 \text{ маја}}$ 1881, о праву прирођења у земљама уговорних страна и пошто није било довољно времена за проучавање предлога, који су поднели српски делегати $\frac{11}{23}$ јула, утврђено је, да ће се ради тога отпочети преговори најдаље у року од шест месеца од дана потписа новог трговинског уговора.

У исто доба потписати су се сложили да подрже у важности до новог споразума одредбу, коју садржи последња тачка члана II трговинског уговора Србије и Аустро-Угарске од $\frac{24 \text{ априла}}{6 \text{ маја}}$ 1881, која овако гласи:

„Поданици једне уговорне стране не могу на земљишту друге стране стећи право грађанства, док не буду отпуштени из поданства своје земље“.

За доказ тога потписани су ову декларацију потписали и ставили на њој своје печате.

Сачињено у Бечу у два примерка $\frac{28 \text{ јула}}{9 \text{ августа}}$ 1892 год.

(М. П.) **Ђ. С. Симић** с. р.
(М. П.) **Ст. Р. Поповић** с. р.
(М. П.) **Др. Лазар Пачу** с. р.
(М. П.) **К. Стевановић** с. р.
(М. П.) **М. Миловановић** с. р.

(М. П.) **Калноки** с. р.

Déclaration.

Le Gouvernement Royal de Serbie ayant, dans le cours des négociations pour la conclusion du nouveau traité de commerce entre la Serbie et l'Autriche-Hongrie, proposé de conclure, en dehors de ce traité, un arrangement qui remplacerait la disposition du dernier alinéa de l'Article II du traité de commerce du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881, concernant la naturalisation dans les pays des Parties contractantes, et le temps ayant fait défaut pour examiner le projet présenté par les Délégués de Serbie à la date du $\frac{11}{23}$ juillet, il est convenu que des négociations seront ouvertes à cet égard dans le terme de six mois au plus tard à partir du jour de la signature du nouveau traité de commerce.

En même temps, les Soussignés sont tombés d'accord de maintenir en vigueur, jusqu'à nouvelle entente, la disposition contenue au dernier alinéa de l'Article II du traité de commerce entre la Serbie et l'Autriche-Hongrie du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881. et ainsi conçue: „Les sujets d'une des Parties contractantes ne pourront acquérir, sur le territoire de l'autre, la qualité de citoyens tant qu'ils n'auront pas été autorisés à quitter la nationalité de leur propre pays“.

En foi de quoi, les Soussignés ont signé la présente déclaration et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Fait à Vienne, en double expédition, le $\frac{28 \text{ juillet}}{9 \text{ août}}$ 1892.

(L. S.) **G. S. Simitch** m. p.
(L. S.) **St. R. Popovitch** m. p.
(L. S.) **Dr. Lazar Patchou** m. p.
(L. S.) **K. Stévanovitch** m. p.
(L. S.) **M. G. Milovanovitch** m. p.

(L. S.) **Kálnoky** m. p.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Намесништво Краљевине Србије у име Његовог Величанства Краља Србије с једне стране

и

Његово Величанство Цар Аустријски, Краљ Чешки и т. д. и Апостолски Краљ Угарски, с друге стране,

Желећи да и у време кад сточне заразне болести владају, олакшају трговину са стоком, кожама и другим сировим сточним производима у границама, које изискује предохрана противу ширења ових болести, решили су да у том циљу закључе нову једну конвенцију и наименовали су за своје пуномоћнике:

Намесништво Краљевине Србије:

Господина Ђорђа С. Симића, изванредног посланика и опуномоћеног министра Србије код Његовог Величанства Цара Аустријског, Краља Чешког и т. д. и Апостолског Краља Угарског;

Господина Стевана Поповића, Државног Саветника;

Господина доктора Лазара Пачу, Управника монопола дувана и соли;

Господина Косту Стевановића, Начелника царинског одељења у министарству финансија; и

Господина Милована Миловановића, Владиног комесара при народној банци;

Његово Величанство Цар Аустријски, Краљ Чешки и т. д. и Апостолски Краљ Угарски:

Господина Густава Грофа Калноки од Керешпатак, свог дејствителног Тајног Саветника и Придворника, Ђенерала Кавалерије, Свог Министра Царског Дома и Иностраних дела,

који, пошто су измењали своја пуномоћства и нашли их да су добра и уредна, утврдили су ове чланове:

Члан 1.

Увоз стоке, сирових сточних производа и предмета, помоћу којих се могу разнети

La Régence du Royame de Serbie au nom de sa Majesté le Roi de Serbie, d'une part,

et

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., et Roi Apostolipue de Hongrie, d'autre part,

désirant faciliter, même en temps d'épizooties, le commerce des animaux, des peaux et autres produits bruts d'animaux, dans les limites des précautions à prendre contre la propagation de ces maladies, ont résolu de conclure à cet effet une nouvelle convention et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires:

La Régence du Royaume de Serbie:

Monsieur Georges S. Simitch, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de Serbie près Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., Roi Apostolique de Hongrie;

Monsieur Stévan Popovitch, Conseiller d'Etat;

Monsieur le Docteur Lazar Patchou, Directeur des Monopoles du tabac et du sel;

Monsieur Kosta Stévanovitch, Chef de la section des douanes au Ministère des finances; et

Monsieur Milovan Milovanovitch, Commissaire du Gouvernement auprès la Banque Nationale.

Sa Majesté l'Empereur d'Austriche, Roi de Bohême etc, et Roi Apostolique de Hongrie:

Monsieur Gustave Comte Kálnoky de Köröspatak, Son Conseiller intime actuel et chambellan, Général de Cavalerie, Son Ministre de la Maison Impériale et des Affaires étrangères.

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article 1.

L'entrée des animaux, des produits bruts d'animaux et des objets pouvant

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

сточне заразне болести из области једне уговорне државе у област друге уговорне државе, може се ограничити на нарочито одређене пограничне станице и подвргнути марвено-лекарској контроли од стране оне државе, у коју се увози.

Члан 2.

Стока, сточни сирови производи и предмети, споменути у првом члану, не могу се увозити из области једне уговорне стране у област друге, без уверења о пореклу и здрављу.

Ово уверење издаваће месна власт и оно мора да садржи, ако се на стоку односи, потврду државног или нарочитог за то од стране надлежне државне власти одређеног марвеног лекара, који потврђује да је стоку прегледао и да је здрава.

Ако уверење о пореклу и о здрављу као и све остале примедбе на уверењу, не би били састављени на службеном језику државе, у коју се врши увоз, додаће се званично оверен превод на том језику.

Уверење мора да садржи потребне податке о пореклу стоке, сирових сточних производа и предмета, који могу да буду преносиоци заразе, као и о путу, којим се ишло до увозне станице; потврдом марвеног лекара мора тако исто да се означи, да се, у месту одакле је стока и у суседним општинама, за последњих 40 дана пре експедиције, ни један случај говеђе куге или друге какве заразне болести, за коју је законом прописана обавеза да се објави, и која се преноша на ону стоку, за коју је и уверење издато, није појавио. Односно стоке мора се још потврдити, да је пре одласка провела најмање 40 дана у месту одакле је.

За коње, мазге магарце и говеда, уверења морају бити издата за сваки комад

servir de véhicules à la contagion, des territoires de l'une des Parties contractantes dans les territoires de l'autre Partie, peut être limitée à des stations-frontière spécialement désignées et y être soumis au contrôle vétérinaire de la part de l'Etat sur les territoires duquel l'importation doit avoir lieu.

Article 2.

Les animaux, les produits bruts d'animaux et les objets mentionnés à l'article 1er ne pourront être introduits des territoires de l'une des Parties contractantes dans les territoires de l'autre sans la présentation d'un certificat d'origine et de santé. Ce certificat sera délivré par l'autorité locale et devra contenir, s'il se réfère à des animaux, l'attestation d'un médecin vétérinaire de l'Etat ou spécialement délégué à cet effet par l'autorité compétente de l'Etat, constatant qu'il a visité les animaux et les a trouvés en bonne santé.

Dans le cas où le certificat d'origine et de santé, ainsi que toutes les annotations portées sur ce certificat, ne seraient pas rédigés dans la langue de service du pays destinataire, on ajoutera une traduction légalisée dans cette langue.

Le certificat devra renfermer les données nécessaires pour vérifier l' origine des animaux, des produits bruts d'animaux et des objets pouvant servir de véhicules à la contagion, ainsi que la route suivie jusqu'à la station d'entrée; l'attestation du médecin vétérinaire doit de même contenir l'indication qu'il ne s'est produit, au lieu de provenance et dans les communes voisines, pendant les derniers 40 jours avant l'expédition, aucun cas de peste bovine ou d'une autre maladie contagieuse pour laquelle l'obligation de la déclaration est prescrite par la loi et qui est transmissible à l'espèce d'animaux pour lesquels le certificat a été délivré. Lorsqu'il s'agit d'animaux, il doit de plus être constaté que, avant leur départ, ils ont passé dans le lieu de provenance 40 jours au moins.

En ce qui concerne les animaux des espèces chevaline, asine et bovine, ces

WWW.UNILIB.RS

за себе; а овце, козе и свиње могу бити све у једном уверењу.

Уверења важе за осам дана. Ако тај рок прође за време транспортирања, да би уверење и за даљих осам дана важило, стока ће се морати поново подвргнути прегледу државног или нарочито од државне власти за то одређеног марвеног лекара. Резултат тог прегледа прибележиће се на уверењима.

Ако се транспорт врши железницом или лађом, стока ће се, пре утоваривања, морати подвргнути прегледу од стране државног или нарочито од стране државне власти за то одређеног марвеног лекара. Резултат прегледа мора се прибележити на уверењу.

Увоз растопљене масти и лоја, вуне пране фабричким начином, која је пакована у затворене џакове, усољених или сувих црева пакованих у закованим сандуцима или бурадма, дозвољава се и без сведочбе о пореклу.

Члан 3.

Пошиљке, које не одговарају горепоменутим одредбама, даље стока, коју марвени лекар при прелазу границе нашао буде, да је болесна или сумњива односно неке од заразних болести, најзад и стока, која је била заједно терана или која је имала ма каквог додира са зараженом или сумњивом стоком, може се са улазне станице натраг повратити. Марвени лекар на граници мораће забележити узрок повраћања на уверењу и потврдити својим потписом. Погранична надлежна власт доставиће непосредно најбржим путем и без одлагања повратак и узрок административној власти пограничног округа извозне државе.

Ако се међу стоком, превезеном непосредно железницом (или лађом), констатује заразна болест тек по увозу у другу државу

certificats doivent être délivrés pour chaque pièce séparément; les animaux de race ovine, caprine et porcine peuvent être compris cumulativement dans un senl certificat.

La validité des certificats est fixée à huit jours. Si cette durée expire pendant le transport, les animaux devront, afin que les certificats soient valables pour une nouvelle durée de huit jours, être soumis à la visite d'un vétérinaire de l'Etat ou spécialement délégué à cet effet par l'autorité compétente de l'Etat. Le résultat de cette visite sera attesté sur les certificats.

S'il s'agit de transports effectués par chemin de fer ou par bateau, les animaux doivent être soumis avant l'embarquement à la visite d'un médecin vétérinaire de l'Etat ou spécialement délégué à cet effet par l'autorité compétente de l'Etat. Le résultat de l'inspection devra être noté sur le certificat.

Seront, toutefois, admis à l'entrée, sans être accompagnés de certificats d'origine, la graisse et le suif fondus, la laine lavée dans des établissements industriels, emballée dans des sacs clos, et les boyaux séchés ou salés en caisses ou barils clos.

Article 3.

Les transports qui ne répondent pas aux dispositions qui précèdent, ainsi que les animaux que le médecin vétérinaire, à leur passage de la frontière, trouve atteints ou suspects d'une maladie contagieuse, enfin les animaux qui ont été transportés ou ont eu un contact quelconque avec des animaux malades ou suspects d'être atteints d'une maladie contagieuse, pourront être refoulés à la station d'entrée. Le médecin vétérinaire à la frontiere doit noter le motif du renvoi sur le certifiicat et l'attester par sa signature. L'autorité compétente de frontière donnera, par la voie la plus directe et sans retard, avis du renvoi et de sa cause à l'autorité administrative du district-frontière du pays exportateur.

Si, parmi des animaux transportés directement en chemin de fer (ou par bateau), la présence d'une maladie contagieuse n'est

WWW.UNILIB.RS

при истоваривању, то ће се стање морати, од стране државног или нарочито од стране државне надлежне власти за то одређеног марвеног лекара, протоколарно потврдити и на основу тога сав ће се транспорт одмах непосредно вратити на станицу, где је стока предата. Копија од тога протокола предаће се дотичној Влади, без одлагања.

На захтев сопственикова, административна власт увозне државе, односно места, где је болест увезене стоке констатована и одакле би се повраћај транспорта требао извршити, може допустити, пошто се стока одмах покоље да се распрода, разуме се само ако природа болести допушта у опште такву меру. У овом погледу, са увезеном стоком из области једне уговорне државе у област друге, поступаће се у свему као са домаћом стоком.

reconnue qu'après leur entrée dans le pays de destination au moment du débarquement, ce fait doit être consigné dans un procès-verbal dressé en présence d'un médecin vétérinaire de l'Etat ou spécialement délégué à cet effet par l'autorité compétente de l'Etat, et tout le transport doit être renvoyé immédiatement à la station de départ. Copie du procès-verbal sera transmise sans délai au Gouvernement respectif.

Sur la demande du propriétaire, l'autorité administrative du pays destinataire, respectivement de la localité où la maladie des animaux importés a été constatée et d'où le renvoi du transport aurait dû s'opérer, peut permettre qu'en les faisant abattre sur le champ, la valeur des animaux soit réalisée, pourvu toutefois que la nature de la maladie n'exclue pas une pareille mesure. Sous ce rapport, les animaux importés des territoires de l' une des Partie contractantes dans les territoires de l'autre seront traités comme les animaux du pays.

Члан 4.

Аустро-Угарска, да би се уверила о добром стању здравља стоке српског порекла, задржава себи право да је подвргне по прелазу њеном преко границе накнадном прегледу и посматрању ветеринарском, у местима за тај рад нарочито означеним. Ова места могу бити само на пограничним тачкама или на главној сточној пијаци, куда се стока упућује на продају. Но ово посматрање не сме бити дуже од 8 дана.

Краљевска Српска Влада биће извештена о начину под којима ће се обављати речени преглед и посматрање.

Прописаће се нарочите одредбе, како би за време овог посматрања могла стока угодно бити смештена, одржавана и продавата.

По истеку рока за посматрање, поступаће се са стоком српског порекла односно унутарњег промета, у погледу ветеринарске полиције, као са стоком домаћег производа.

Article 4.

L'Autriche Hongrie, pour s'assurer du bon état de santé des animaux d'origine serbe, se réserve le droit de les soumettre, après leur passage de la frontière, à une inspection et observation vétérinaires ultérieures dans des localités spécialement désignées à cet effet. Ces localités ne pourront être situées qu'aux points-frontière ou au marché principal des bestiaux sur lequel les animaux sont dirigés pour être mis en vente. Cette observation ne s'étendra pas au delà de 8 jours.

Le Gouvernement Royal de Serbie sera informé des conditions sous lesquelles s'effectueront l'inspection et l'observation en question.

On prendra surtout les dispositions nécessaires pour que, pendant la durée de cette observation, les animaux puissent être convenablement aménagés, entretenus et trafiqués.

Après l'expiration de ce temps d'observation, les animaux d'origine serbe seront traités, en ce qui concerne la circulation dans l'intérieur, au point de vue de la police vétérinaire, sur un pied égal avec les animaux indigènes.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Члан 5.

Кад се говеђа куга појави у једној од уговорних страна, друга страна имаће право да забрани или да привремено ограничи увоз преживара, свиња и сирових сточних производа, као и предмета, који могу да послуже за разнашање заразе.

Забрана или ограничење увоза горе поменуте стоке, животињских сировина и предмета, дићи ће се по истеку 40 дана, пошто болест ишчезне и дезинфекција се изврши.

Article 5.

Lorsque la peste bovine éclate dans les territoires de l'une des Parties contractantes, l'autre Partie a le droit de prohiber ou de limiter temporairement l'importation des ruminants, des porcs et des produits bruts d'animaux, ainsi que des objets pouvant servir de véhicules à la contagion.

L'interdiction ou la restriction de l'importation des animaux, produits et objets susdits sera levée 40 jours après l'extinction de la maladie et après que la désinfection aura été opérée.

Члан 6.

Докле год траје заразно запаљење плућа међу стоком једне од уговорних страна, друга ће страна имати право да забрани увоз говеди, која долази из заражених крајева (у Аустрији: дистрикти, капетанат; Угарској: комитати; у Србији окрузи). Кад стока ова долази из незаражених места једне уговорне стране, друга страна имаће право да ограничи њихов увоз тако да се стока, из места одакле је на најближу железничку станицу у пломбиране вагоне, без икаквог претоваривања и утоваривања друге стоке, и избегавајући свако задржавање транспорта, доведе до границе, а одатле у јавне кланице, које стоје под ветеринарно полицијским надзором, да се што пре покоље.

Article 6.

Aussi longtemps que la péripneumonie contagieuse règne parmi le bétail de l'une des Parties contractantes, l'autre Partie aura le droit de prohiber l'entrée des animaux de l'espèce bovine provenant des contrées infectées (en Autriche: capitanats de district; en Hongrie: comitats; en Serbie: districts). Lorsque ces animaux proviennent des contrées indemnes de l'une des Parties contractantes, l'autre Partie aura le droit d'en limiter l'entrée, de sorte que les animaux devront être transportés de la station de chemin de fer la plus rapprochée du lieu de provenance, dans des wagons plombés, sans retard, à l'exclusion de tout débarquement ou d'embarquement d'autres animaux, à la frontière, et, de là, à des abattoirs publics placés sous le contrôle de la police vétérinaire, dans lesquels ils seront immédiatement abattus.

Члан 7.

Ако се при промету стоке, из једне уговорне стране каква заразна сточна болест, односно које постоји обавеза јављања, пренесе у област друге, ова ће имати право да ограничи или да забрани привремено увоз све врсте стоке, на коју се болест може пренети.

Article 7.

Si, par le trafic des animaux, une maladie contagieuse pour laquelle l'obligation de la déclaration est prescrite, a été introduite des territoires de l'une des Parties contractantes dans ceux de l'autre, cette dernière aura le droit de limiter ou d'interdire temporairement l'importation de toutes les espèces d'animaux auxquelles la maladie est transmissible.

Члан 8.

Свака уговорна страна објављиваће периодично о стању сточне заразе. Ови

Article 8.

Chacune des Parties contractantes fera publier, périodiquement, des bulletins sur

WWW.UNILIB.RS

ће се извештаји саопштавати непосредно другој уговорној страни.

Надлежне пограничне власти извештаваће се узајамно, без одлагања и непосредно о појављивању заразе у пограничним крајевима.

Кад се говеђа куга појави у областима једне уговорне стране, непосредно ће се јавити телеграфским путем другој страни о појави и распростирању исте.

Члан 9.

Железнички вагони, као и лађе и њихове просторије, који су послужили за транспорт коња, мазги, магараца, говеди, оваца, коза и свиња, морају се, пре но што се поново употребе за транспорте, из области једне уговорне стране у област друге, подвргнути таквом чишћењу (дезинфекцији), које потпуно уништава заразне клице, које могу прионути за вагоне, лађе и делове од лађа. Начин чишћења одредиће се нарочитим споразумом.

Члан 10.

Саобраћај стоке, која се гони из области једне уговорне стране ради паше у области друге, допуштен је под овим условима:

а) сопственици чопора поднеће при прелазу на граници ради оверавања (прегледа и потврде) списак стоке, која је намењена за пашу, са означењем броја и њихових спољних најкарактеристичних знакова;

б) повратак стоке, у област одакле је, допустиће се само ако се потврди њена истоветност.

Но ако се за време паше, било у једном делу чопора, било у месту, које је мање од 20 километара удаљено од пашњака, било на путу, којим треба да се стока поврати у пограничну станицу, — појави нека заразна болест, која би била опасна за речену стоку, повратак стоке у област

l'état des épizooties. Ces bulletins seront transmis directement à l'autre Partie contractante.

Les autorités compétentes s'avertiront, réciproquement, sans retard et directement, de l'apparition d'épizooties dans les districts-frontière.

Lorsque la peste bovine éclate dans les territoires de l'une des Parties contractantes, avis direct sera donné, par voie télégraphique, à l'autre Partie de l'apparition et de l'extension de la maladie.

Article 9.

Les wagons de chemin de fer ainsi que les bateaux ou parties de bateaux qui ont servi au transport des chevaux, des mulets, des ânes, des animaux des espèces bovine, ovine, caprine et porcine, doivent, avant d'être utilisés de nouveau pour des transports des territoires de l'une des Parties contractantes dans les territoires de l'autre Partie, être soumis à un procédé de nettoyage (désinfection) de nature à détruire entièrement les germes de contagion qui peuvent s'être attachés aux wagons, bateaux ou parties de bateaux. Ce procédé sera déterminé par un accord spécial.

Article 10.

L'entrée des animaux, amenés des territoires de l'une des Parties contractantes au pâturage dans les territoires de l'autre, est permise aux conditions suivantes:

a) Les propriétaires des troupeaux présenteront, au passage de la frontière pour être vérifiée (examinée et légalisée), une liste des animaux qu'ils comptent conduire au pâturage, avec mention du nombre des pièces et de leurs marques extérieures les plus caractéristiques.

b) Le retour des animaux dans les territoires d'origine ne sera autorisé qu'après constatation de leur identité.

Si, toutefois, pendant l'époque de la pâture, il éclatait, soitdans une partie des troupeaux, soit dans une localité éloignée moins de 20 kilomètres du pâturage, soit sur la route par laquelle doit s'effectuer le retour du troupeau à la station frontière, une maladie contagieuse présentant un dan-

WWW.UNILIB.RS

друге уговорне стране забрањује се, осим у неодложним случајевима, (као н. пр. оскудици хране, непогоди времена и т. д.). У овим последњим случајевима, повратак стоке, која још није заражена, може се извршити само пошто се изврше све мере предострожности, које буду одредиле надлежне власти, у циљу, да се спречи ширење заразних болести.

ger pour le bétail en question, le retour des animaux sur les territoires de l'autre Partie contractante sera interdit, sauf dans les cas d'urgence (tels que manque de fourrage, intempéries etc.). Dans ces derniers cas, le retour des animaux qui ne seraient pas encore atteints de l'épizootie ne pourra avoir lieu que lorsque les mesures de sûreté que les autorités compétentes seront convenues d'appliquer pour empêcher l'extension de l'épizootie, auront été exécutées.

Члан 11.

Ова конвенција одређена је да замени конвенцију ветеринарску од $\frac{24 \text{ априла}}{6 \text{ маја}}$ 1881 године. Она ће ступити у живот у исто време кад и трговински уговор закључен данас између уговорних страна, и трајаће толико исто време.

Article 11.

La présente Convention est destinée à remplacer la convention sur les épizooties du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881. Elle entrera en vigueur en même temps que le traité de commerce, conclu ce jour d'hui entre les Parties contractantes et aura la même durée.

Члан 12.

Ова конвенција ратификоваће се и ратификације ће се изменити у Бечу, кад и ратификације трговинског уговора.

У то име пуномоћници потписали су ову конвенцију и ставили на њој своје печате.

Састављена у Бечу у два примерка $\frac{28 \text{ јула}}{9 \text{ августа}}$ 1892 год.

(М. П.) **Ђ. С. Симић** с. р.
(М. П.) **Ст. Р. Поповић** с. р.
(М. П.) **Др. Лазар Пачу** с. р.
(М. П.) **К. Стевановић** с. р.
(М. П.) **М. Миловановић** с. р.

(М. П.) **Калноки** с. р.

Article 12.

La présente convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Vienne en même temps que celles du traité de commerce.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé la présente convention et l'ont revêtue du cachet de leurs armes.

Fait à Vienne, en double expédition, le $\frac{28 \text{ juillet}}{9 \text{ août}}$ 1892.

(L. S.) **G. S. Simitch** m. p.
(L. S.) **St. R. Popovitch** m. p.
(L. S.) **Dr. Lazar Patchou** m. p.
(L. S.) **K. Stévanovitch** m. p.
(L. S.) **M. G. Milovanovitch** m. p.

(L. S.) **Kàlnoky** m p.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА * БЕОГРАД *

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Закључни протокол.

У тренутку кад су приступили потпису конвенције односно заразе, закључене под данашњим даном између Србије и Аустро-Угарске, дали су пуномоћни потписници ова изјашњења, која ће сачињавати саставни део саме конвенције:

1. Србија се обавезује да предузме све потребне мере, како би се спречио без изузетка, увоз и провоз рогате стоке са границе румунске, бугарске и турске.

Кад буду престале потребе, које захтевају да се одржава забрана увоза и провоза рогате стоке из Румуније, Бугарске и Турске, уговорне стране задржавају себи право да по заједничком споразуму уреде и одредбе предњег члана.

Србија се обавезује да ће водити надзор над стоком, која се налази дуж поменутих граница у зонама до 37 километара, установом сточног катастра, који ће се редовно водити и који ће бити под строгом контролом.

2. Српска Краљевска Влада обвезује се:

а) да ће се постарати законским путем, да сваки фалсификат уверења о пореклу и о здрављу као и свако друго лажно назначење на овим уверењима буде строго кажњено;

б) да ће изаћиљати на све станице, где је допуштен извоз стоке, марвене лекаре наименоване од стране државе, који ће својом визом потврдити тачност уверења.

3. Одредбе конвенције односно заразе важе само за животиње, сирове сточне производе и друге предмете означене у члану 1-ом, које су пореклом из области уговорних страна. Допуштање увоза и провоза ових артикала пореклом из других земаља, преко области једне од уговоре-

Protocole final.

Au moment de procéder à la signature de la Convention sur les épizooties conclue à la date de ce jour, entre la Serbie et l'Autriche-Hongrie, les Plénipotentiaires soussignés ont fait les déclarations suivantes qui formeront partie intégrante de la Convention même:

1. La Serbie s'engage à prendre les mesures nécessaires, afin de prohiber, sans exception, toute importation et tout transit des bêtes à cornes par les frontières roumaine, bulgare et turque.

Dès que les raisons qui exigent le maintien de l'interdiction de l'importation et du transit des bêtes à cornes de la Roumanie, de la Bulgarie et de la Turquie, auront cessé d'exister, les Parties contractantes se réservent de modifier, d'un commun accord, la stipulation de l'alinéa précédent.

La Serbie s'engage à surveiller tout le bétail qui se trouve le long desdites frontières, dans une zône s'étendant jusqu'à 37 kilomètres, par l'établissement et la continuation régulière du cadastre qui sera soumis à un contrôle rigoureux.

2. Le Gouvernement Royal de Serbie s'engage

a) à pourvoir par voie législative à ce que toute falsification des certificats d'origine et de santé ainsi que toute fausse indication portée sur ces certificats soient sévèrement punies;

b) à déléguer à toutes les stations ouvertes à l'exportation des animaux, des médecins vétérinaires nommés par l'Etat qui auront à confirmer par leur visa la justesse des certificats.

3. Les dispositions de la Convention sur les épizooties ne s'appliquent qu'aux animaux, aux produits bruts d'animaux et aux objets visés par l'article 1-er, originaires des territoires des Parties contractantes. L'admission des provenances d'autres pays, passant par les territoires de l'une

WWW.UNILIB.RS

них страна, не улази у састав ове конвенције.

4. Осим места порекла, уверења о пореклу и здрављу треба да означавају и административан круг у коме место лежи (у Аустрији краљевину и земље; у Угарској комитате; у Србији: округе).

5. Службено потврђење уверења о пореклу и о здрављу вршиће само власт или лице овлашћено за руковање службеним печатом. Кад се стока транспортира железницом, шеф станице, где је стока натоварена, сматра се као власт или као надлежно лице.

6. Сточни транспорти пореклом из једне уговорне стране, кад прелазе провозно преко области друге стране, могу се подвргнути само оним ограничењима, којима је потчињен и увоз стоке према одредбама ове конвенције о заразним болестима.

Овај протокол, који се без нарочите ратификације има сматрати као одобрен и потврђен од уговорних страна самом изменом ратификација конвенције, на коју се односи, одобрен је и потписан у два примерка у Бечу $\frac{28\text{ јула}}{9\text{ августа}}$ 1892.

(М. П.) **Ђ. С. Симић** с. р.
(М. П.) **Ст. Р. Поповић** с. р.
(М. П.) **Др. Лазар Пачу** с. р.
(М. П.) **К. Стевановић** с. р.
(М. П.) **М. Миловановић** с. р.

(М. П.) **Калноки** с. р.

des Parties contractantes pour l'importation ou le transit sur les territoires de l'autre Partie contractante, ne rentre pas dans le cadre de la Convention.

4. Outre le lieu d'origine, les certificats d'origine et de santé doivent aussi indiquer le rayon administratif dans lequel il est situé (en Autriche: royaumes et pays; en Hongrie: comitats; en Serbie districts).

5. La légalisation de la traduction des certificats d'origine et de santé doit émaner d'une autorité ou d'une personne autorisée à se servir d'un sceau officiel. Sera assimilé aux autorités et personnes susdites, lorsqu'il s'agit de transport par chemin de fer, le chef de la station où l'embarquement a lieu.

6. Les transports d'animaux provenant des territoires de l'une des Parties contractantes, passant en transit par les territoires de l'autre Partie, ne peuvent être soumis qu'aux restrictions auxquelles l'importation des animaux est assujettie en vertu des stipulations de la présente Convention sur les épizooties.

Le présent protocole qui sera considéré comme approuvé et sanctionné par les Parties contractantes, sans autre ratification spéciale, par le seul fait de l'échange des ratifications de la Convention à laquelle il se rapporte, a été dressé, en double expédition, à Vienne le $\frac{29\text{ juillet}}{9\text{ août}}$ 1892.

(L. S.) **G. S. Simitch** m. p.
(L. S.) **St. R. Popovitch** m. p.
(L. S.) **Dr. Lazar Patchou** m. p.
(L. S.) **K. Stévanovitch** m. p.
(L. S.) **M. G. Milovanovitch** m. p.

(L. S.) **Kálnoky** m. p.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Нота № 1.

За извршење одредаба у члану 1-ом ветеринарске конвенције, потписате под данашњим даном, и који се односи на уређење пограничних станица за извоз стоке, сирових сточних производа и предмета, који могу да послуже за пренос заразе; Краљ. Српска Влада желела би да постави ове станице: у Мокрој Гори, Митровици, Београду, Раму, Доњем Милановцу и Текији, ако би Аустро-Угарска била вољна да на своме земљишту уреди увозне станице према овим тачкама. Потписати пуномоћници Србије имају част молити по наредби своје Владе, Његову Екселенцију господина министра спољ. послова Аустро-Угарске да им изволи доставити до знања одлуку Аустро-Угарске по овоме, како би се и у том погледу постигао потребни споразум.

Потписници и овом приликом користе се да понове Његовој Екселенцији господину министру спољних посла Аустро-Угарске изразе њиховог високог уважења.

Беч $\frac{28 \text{ јула}}{9 \text{ августа}}$ 1892 год.

(М. П.) **Ђ. С. Симић** с. р.
(М. П.) **Ст. Р. Поповић** с. р.
(М. П.) **Др. Лазар Пачу** с. р.
(М. П.) **К. Стевановић** с. р.
(М. П.) **М. Миловановић** с. р.

Note № 1.

En exécution de la stipulation contenue dans l'Article 1-er de la Convention sur les épizooties, signée à la date de ce jour, concernant l'établissement de stations-frontière pour l'exportation des animaux, des produits bruts d'animaux et des objets pouvant servir de véhicules à la contagion, le Gouvernement Royal de Serbie désirerait créer ces stations à Mokra Gora, Mitrovitza, Belgrade, Ram, Dolni Milanovatz et Tekija, si l'Autriche-Hongrie était disposée à établir sur ses territoires des stations d'entrée aux points correspondants. Les soussignés Plénipotentiaires, de Serbie, ont l'honneur de prier, d'ordre de Leur Gouvernement, Son Excellence Monsieur le Ministre des Affaires Etrangères d'Autriche-Hongrie de vouloir bien Leur faire connaitre la décision de l'Autriche-Hongrie, afin que l'entente nécessaire soit établie à cet égard.

Les Soussignés saisissent cette occasion pour renouveler à Son Excellence Monsieur le Ministre des affaires étrangéres d'Autriche-Hongrie l'expresion de leur haute considération.

Vienne, le $\frac{28 \text{ juillet}}{9 \text{ août}}$ 1892.

(L. S.) **G. S. Simitch** m. p.
(L. S.) **St. R. Popovitch** m. p.
(L. S.) **Dr. Lazar Patchou** m. p.
(L. S.) **K. Stévanovitch** m. p.
(L: S.) **M. G. Milovanovitch** m. p.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Нота № 2.

Потписатом је част примити к знању жељу Краљ. Српске Владе да постави у Мокрој Гори, Митровици, Београду, Раму, Доњем Милановцу и Текији пограничне станице, предвиђене у члану 1-ом ветеринарске конвенције, потписане данашњег дана, и изјављује да је Аустро-Угарска готова да постави увозне станице на своме земљишту према овим тачкама у: Вардишту, Митровици, Земуну, Базјашу, Бело-брешкој и Оршави.

Потписати се користи овом приликом да понови Г. Г. пуномоћницима Србије израз свог најодличнијег уважења.

Беч $\frac{28 \text{ јула}}{9 \text{ августа}}$

(М. П.) **Калноки** с. р.

Note № 2.

Le Soussigné a l'honneur de prendre acte du désir du Gouverement Royal de Serbie d'établir à Mokra Gora, Mitroviza, Belgrade, Ram, Dolni Milanovatz et Tekija les stations-frontière prévues à l'Article 1er de la Convention sur les épizooties, signée ce jour d'hui, et déclare que l'Autriche-Hongrie est prête à établir des stations d'entrée aux points correspondants de ses territoires, savoir à Vardiste, Mitrovitz, Zimony, Baziàs, Belobreszka et Orsova.

Le Soussigné saisit cette occasion pour renouveler à M.M. les Plénipotentiaires de Serbie l'expression de sa considération la plus distinguée.

Vienne, le $\frac{9 \text{ août}}{28 \text{ juillet}}$ 1892.

(L. S.) **Kálnoky** m. p.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Нота № 3.

Српска Краљевска Влада пошто је изразила жељу у току преговора за закључење ветеринарске конвенције потписате под данашњим даном да се не тражи консуларна виза на уверењима о пореклу и здрављу, којима сходно члану 2-ом морају бити снабдевена српска стока при свом увозу у Аустро-Угарску, потписатом је част изјавити ово:

С погледом на то да је у 2-ој тачци закључног протокола, приложеном конвенцији ветеринарској, потписатој под данашњим, Крал. Српска Влада обвезата:

а, да се постара законским путем да свако фалсификовање уверења о пореклу и о здрављу као и свако нетачно и неистинито назначење на тим уверењима буде оштро кажњено;

б, да изашље на све станице одређене за извоз стоке ветеринарске лекаре наименовање од стране државе, који ће имати да потврде својом визом тачност уверења.

Аустро-Угарска је готова да не тражи више консуларну визу за уверења о пореклу и здрављу, којим се снабдева увезена стока у случају и за време, докле мере, које је Србија предузела на основу предње обавезе, буду у практици давале довољне гаранције.

Молећи Г. Г. пуномоћнике Србије да изволе примити к знању овај акт, потписати се користи и овом приликом да им понови израз свог најодличнијег уверења.

Беч $\frac{\text{9 августа}}{\text{28 јула}}$

(М. П.) **Калноки** с. р.

Note № 3.

Le Gouvernement Royal de Serbie ayant exprimé dans le cours des négociations pour la conclusion de la convention sur les épizooties, signée à la date de ce jour, le désir qu'il ne soit pas exigé de visa consulaire sur les certificats d'origine et de santé qui, aux termes de l'artcile 2, devront accompagner les animaux serbes à leur entrée en Autriche-Hongrie, le Soussigné a l'honneur de faire la declaration suivante:

Considérant que, au point 2 du Protocole final annexé à la Convention sur les épizooties signée ce jour d'hui, le Gouvernement Royal de Serbie a pris l'engagement.

a) de pourvoir par voie législative à ce que toute falsification des certificats d'origine et de santé, ainsi que toute fausse indication portée sur ces certificats soient sévèrement punies,

b) de déléguer à toutes les stations ouvertes à l'exportation des animaux des médecins vétérinaires nommés par l'Etat qui auront à confirmer par leur visa la justesse des certificats,

l'Autriche-Hongrie est prête à ne plus exiger de visa consulaire pour les certificats d'origine et de santé accompagnant les animaux importés, dans le cas et pour le temps que les dispositions prises par la Serbie, en vertu de l'engagement qui précède, offriront, dans la pratique, des garanties suffisantes.

En priant M. M. les Plénipotentiaires de Serbie de vouloir bien lui donner acte de cette déclaration, le Soussigné saisit cette occasion pour Leur renouveler l'expression de sa considération la plus distinguée.

Vienne, le $\frac{\text{9 août}}{\text{28 juillet}}$ 1892.

(L. S.) **Kálnoky** m. p.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Нота № 4.

Потписати пуномоћници Србије имали су част примити под данашњим даном ноту, којом их је Његова Екселенција господин министар спољних послова Аустро-Угарске изволела известити да је у случају и за време, докле мере, које је предузела Србија на основу 2-ге тачке закључног протокола приложеног ветеринарској конвенцији, која је потписата под данашњим даном, буду у практици давале довољне гаранције, Аустро-Угарска готова да више не тражи консуларну визу за уверења о пореклу и о здрављу, којим се снабдева увезена стока.

Примајући к знању ову изјаву у име Крал. Српске Владе, потписати користе се овом приликом да понове Његовој Екселенцији господину министру спољних послова Аустро-Угарске изразе о свом високом уважењу.

Беч $\frac{\text{28 јула}}{\text{9 августа}}$ 1892 год.

(М, П.) **Ђ. С. Симић** с. р.
(М. П.) **Ст. Р. Поповић** с. р.
(М. П.) **Др. Лазар Пачу** с. р.
(М. П.) **К. Стевановић** с. р.
(М. П.) **М. Миловановић** с. р.

Note № 4

Les soussignés Plénipotentiaires de Serbie, ont eu l'honneur de recevoir la note à la date de ce jour, par laquelle Son Excellence Monsieur le Ministre des Affaires Etrangères d'Autriche-Hongrie a bien voulu les informer que dans le cas et pour le temps que les dispositions prises par la Serbie, en vertu du point 2 du protocole final annexé à la Convention sur les épizooties, signée ce jour d'hui, offrir ont dans la pratique des garanties suffisantes, l'Autriche-Hongrie est prête à ne plus exiger de visa consulaire pour les certificats d'origine et de santé accompagnant les animaux importés.

En prenant acte de cette déclaration au nom du Gouvernement Royal de Serbie, les Soussignés saisissent cette occasion pour renouveler à Son Excellence Monsieur le Ministre des affaires étrangères d'Autriche-Hongrie l'expression de leur haute considération.

Vienne, le $\frac{\text{9 août}}{\text{28 juillet}}$ 1892.

(L. S.) **G. S. Simitch** m. p.
(L. S.) **St. R. Popovithc** m. p.
(L. S.) **Dr. Lazar Patchou** m. p.
(L. S.) **K. Stévanovitch** m. p.
(L. S.) **M. G. Milovanovitch** m. p

WWW.UNILIB.RS

Препоручујемо Нашем министру народне привреде, Нашем министру иностраних дела, Нашем министру финансија и Нашем министру унутрашњих дела да овај закон обнародују и о извршењу се његовом старају; властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покоравају.

16 Јуна 1893 год.
у Београду.

(М. П.)

АЛЕКСАНДАР с. р

Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата,
министар правде,
Пет. Максимовић с. р.

Председник министарског савета,
министар
просвете и црквених послова,
Д-р Л. Докић с. р.

Министар војни,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

Министар финансија,
Д-р М. В. Вујић с. р.

Министар
унутрашњих дела,
Св. Милосављевић с. р.

Министар
иностраних дела,
Анд. Николић с. р.

Министар грађевина,
потпуковник,
Свет. Станковић с. р.

Министар
народне привреде,
Раша Милошевић с. р.

Министар правде,
Пет. Максимовић с. р.

Примедба: Ратификације овога уговора измењене су у Бечу 18|30 јуна 1893.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

УГОВОР

ИЗМЕЂУ

СРБИЈЕ И НЕМАЧКЕ

О

ТРГОВИНИ И ЦАРИНИ

HANDELS- UND ZOLLVERTRAG

zwischen

SERBIEN UND DEM DEUTSCHEN REICH

Намесништво Краљевине Србије, у име Његовог Величанства Краља Србије,

и

Његово Величанство Цар Немачки, Краљ Пруски, у име Царства Немачког,

задахнути подједнаком жељом, да олакшају и прошире трговинске односе, који су између обострaних области одлучили су, да тога ради закључе нов уговор, па су именовали за своје пуномоћнике :

Намесништво Краљевине Србије :

Ђ. С. Симића, ванредног посланика и пуномоћног министра Србије код Његовог Величанства Цара Аустријског, Краља Чешког, итд., и Апостолског Краља Угарског,

Die Regentschaft des Königreichs Serbien im namen Seiner Majestät des Königs von Serbien,

und

Seine Majestät der Deutsche Kaiser, König von Preussen, im Namen des Deutschen Reichs,

von dem gleichen Wunsche beseelt, die zwischen den beiderseitigen Gebieten bestehenden Handelsbeziehungen zu erleichtern und auszudehnen, haben beschlossen, zu diesem Zwecke einen neuen Vertrag abzuschliessen, und haben zu ihren Bevollmächtigten ernannt :

die Regentschaft des Königreichs Serbien :

G. S. Simitch, ausserordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister Serbiens bei Seiner Majestät dem Kaiser von Österreich, König von Böhmen etc., und Apostolischen König von Ungarn,

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Његово Величанство Цар Немачки, Краљ Пруски:

Свога ђенералног ађутанта и ђенерала кавалерије, Његову Светлост Кнеза *Хајнриха VII., Рајса*, изванредног и пуномоћног амбасадора код Његовог Величанства Цара Аустријског, Краља Чешког, итд., и Апостолског Краља Угарског,

Seine Majestät der Deutsche Kaiser, König von Preussen:

Allerhöchst ihren Generaladjutanten und General der Cavallerie, Seine Durchlaucht den Prinzen Heinrich VII., Reuss, ausserordentlichen und bevollmächtigten Botschafter bei Seiner Majestät dem Kaiser von Österreich, König von Böhmen etc., und Apostolischen König von Ungarn,

који су, показавши узајамно своја пуномоћија и нашавши их, да су добра и уредна, утврдили и закључили овај уговор о трговини и о царини:

welche, nach gegenseitiger Mittheilung ihrer in guter und gehöriger Form befundenen Vollmachten, den nachstehenden Handels- und Zollvertrag vereinbart und abgeschlossen haben:

Члан I.

Да буде између области обеју страна уговорница потпуна слобода трговања и пловидбе.

Да држављани сваке уговорне стране уживају на земљишту друге стране она иста права, повластице и слободије у трговању и промету, пловидби и радиности, која на истом земљишту уживају или их буду уживали домаћи држављани и поданици најповлашћеније државе.

Artikel I.

Zwischen den Gebieten der beiden vertragschliessenden Theile soll volle Freiheit des Handels und der Schiffahrt bestehen.

Die Angehörigen eines jeden der vertragschliessenden Theile sollen in dem Gebiete des anderen dieselben Rechte, Begünstigungen und Befreiungen in Ansehung des Handels und Verkehrs, der Schiffahrt und des Gewerbebetriebes geniessen, welche in eben diesem Gebiete die eigenen Staatsangehörigen und die Angehörigen der meistbegünstigten Nation geniessen oder geniessen werden.

Члан II.

Према томе, држављани сваке уговорне стране имаће узајамно на земљишту друге стране, у истој мери као и домаћи држављани и поданици најповлашћеније државе, право, да се могу на сваком месту привремено бавити или стално настањивати, да могу куповати сваковрсна земљишта и куће или их наимати и држати у целини или делимице, у опште, да могу набављати покретна и непокретна добра, располагати с њима сваким законитим начином, нарочито продавати их и завештавати, као и примати наследства на основу последње воље или на основу закона, — а за све то не ће им требати нарочита

Artikel II.

Demgemäss sollen die Angehörigen jedes der vertragschliessenden Theile gegenseitig in dem Gebiete des anderen in gleichem Masse wie die Einheimischen und die Angehörigen der meistbegünstigten Nation befugt sein, an beliebigem Orte sich vorübergehend aufzuhalten oder dauernd niederzulassen, Grundstücke jeder Art und Häuser zu kaufen, oder dieselben ganz oder theilweise zu mieten und zu besitzen, überhaupt bewegliche und unbewegliche Güter zu erwerben, darüber durch Rechtsgeschäfte jeder Art zu verfügen, dieselben insbesondere zu verkaufen und zu vererben, sowie Erbschaften vermöge letzten Willens

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

овлашћења или одобрења од земаљских власти; они ће онде моћи водити трговину и радити занате, вршити трговачке послове сваке врсте засебно или у друштву, сами собом или преко посредника кога буду изабрали; моћи ће превозити робу и људе, подизати стоваришта за робу, одређивати цене, наплате и накнаде својој роби и за свој труд, уређивати своје грађанске послове, подносити царинарницама своје декларације.

У свима тим односима не ће се наплаћивати друге, веће или теже, дажбине, порезе, или таксе, осим оних, које имају да плаћају домаћи држављани или поданици најповлашћеније државе, нити ће се правити разлика по вероисповести.

Тако исто, кад се обострани држављани буду обраћали државним властима или судовима ради тражења или одбране својих права и својих интереса, уживаће они сва права и све слободије, које уживају домаћи држављани и поданици најповлашћеније државе.

По себи се разуме, да се све то мора вршити по земаљским законима и наредбама, које се тичу трговине, радиности и јавне безбедности, а важе за домаће држављане и за поданике најповлашћеније државе.

Акцијонарска и друга трговачка, индустријска или финансијска друштва основана у земљи једне од обеју страна уговорница по законима, који онде важе, моћи ће у земљи друге стране вршити она иста права, која имају и једнака друштва најповлашћеније државе.

Члан III.

Држављани обеју страна уговорница биће на земљишту друге стране

oder kraft Gesetzes zu erwerben; alles dies Vorstehende, ohne hierzu einer besonderen Autorisation oder Genehmigung der Landesbehörden zu bedürfen; sie sollen daselbst Handel und Gewerbe treiben, Geschäfte jeder Art selbst oder vermittelst einer von ihnen gewählten Mittelsperson, allein oder in Gesellschaften betreiben, Waren und Personen verfrachten, Geschäftsniederlagen errichten, die Preise, Löhne und Vergütungen ihrer Waren und Leistungen bestimmen, sowie ihre Angelegenheiten besorgen, den Zollämtern ihre Declarationen einreichen können.

In allen diesen Beziehungen sollen andere, höhere oder lästigere Abgaben, Steuern, Gebühren oder Taxen, als die Inländer oder Angehörigen der meistbegünstigten Nation zu entrichten haben, nicht erhoben und ein Unterschied nach der Confession nicht gemacht werden.

Soweit die beiderseitigen Angehörigen wegen Verfolgung oder Vertheidigung ihrer Rechte und Interessen sich an die Behörden und Gerichte des Landes zu wenden haben, sollen sie gleichfalls alle Rechte und Befreiungen der Inländer und der Angehörigen der meistbegünstigten Nation geniessen.

Es ist setbstverständlich, dass hierbei die im Lande in Bezug auf Handel, Gewerbe und öffentliche Sicherheit bestehenden und auf die Inländer und Angehörigen der meistbegünstigten Nation anwendbaren Gesetze und Verordnungen zu beobachten sind.

Actiengesellschaften und sonstige commercielle, industrielle oder financielle Gesellschaften, welche in dem Gebiete des einen der vertragschliessenden Theile nach Massgabe der dort geltenden Gesetze errichtet sind, sollen in dem Gebiete des anderen Theiles diejenigen Rechte auszuüben befugt sein, welche den gleichartigen Gesellschaften der meistbegünstigten Nation zustehen

Artikel III.

Die Angehörigen jedes der beiden vertragschliessenden Theile werden auf

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ослобођени од сваке војне службе, како у стајаћој војсци, тако и у резерви и у народној војсци. Тако исто биће они слободни од сваког принудног службеног посла при судовима, државној администрацији или општини, од свију војних реквизиција и услуга, од принудних зајмова и других терета, који се ударају ради ратних циљева или због других ванредних прилика; но то их не ће ослобођавати од њихове обавезе, да примају војнике на стан и да иначе чине услуге и послуге војсци, у колико така обавеза важи и за домаће држављане и за поданике најповлашћеније државе.

Они се не смеју ни лично, ни са својим покретним и непокретним добрима, подврћи другим обавезама, ограничењима, таксама или дажбинама, осим онима, којима ће бити почињени домаћи држављани.

Члан IV.

Кад индустријалци и трговци једне стране уговорнице или сами путују по земљишту друге стране уговорнице или кад они своје помоћнике, сталне или путничке агенте и друге заступнике шиљу тамо на пут ради куповине или ради примања наруџбина, било с угледима било без њих, и у опште кад то чине ради трговачких и индустријских послова својих, онда ни ти индустријалци, ни поменути заступници њихови не ће се моћи тога ради подврћи плаћању никакве даље порезе или дажбине, ако се докаже исправом, издатом по приложеном формулару под А, да је фирма, за чији је рачун пут предузет, платила у својој земљи порезе и дажбине, прописане за вршење трговине и индустрије њене.

А/.

Предња одредба не ће се примењивати, кад се наруџбине траже и примају од оних, који не воде радњу;

dem Gebiete des anderen von jedem Militärdienste, sowohl in der regulären Armee, als in der Miliz und Nationalgarde befreit sein. Ebenso werden sie von jedem zwangsweisen Amtsdienste gerichtlicher, administrativer oder municipaler Art, von allen militärischen Requisitionen und Leistungen, sowie von Zwangsanleihen und sonstigen Lasten, welche zu Kriegszwecken oder in Folge anderer aussergewöhnlicher Umstände aufgelegt werden, befreit sein; jedoch unbeschadet ihrer Verpflichtung zur Quartierleistung und zu sonstigen Naturalleistungen für die bewaffnete Macht, soweit eine solche Verpflichtung den Inländern und den Angehörigen der meistbegünstigten Nation obliegt.

Sie dürfen weder persönlich, noch in Bezug auf ihre beweglichen und unbeweglichen Güter zu anderen Verpflichtungen, Beschränkungen, Taxen oder Abgaben angehalten werden, als jenen, welchen die Inländer unterworfen sein werden.

Artikel IV.

Wenn Geschäftsleute des einen vertragschliessenden Theiles im Gebiete des anderen entweder selbst reisen oder ihre Commis, Agenten, Reisenden und sonstigen Vertreter reisen lassen zu dem Zweke, um Einkäufe zu machen oder Bestellungen zu sammeln, sei es mit oder ohne Muster, sowie überhaupt im Interesse ihrer Handels- und Industriegeschäfte, so dürfen weder diese Geschäftsleute, noch ihre erwähnten Vertreter aus diesem Anlasse einer weiteren Steuer oder Abgabe unterworfen werden, insofern durch eine nach beigeschlossenem Formulare A ausgefertigte Legitimationscarte nachgewiesen wird, dass das Geschäftshaus, für dessen Rechnung die Reise vollzogen wird, in seinem Heimathlande die vom Betriebe seines Handels und Gewerbes entfallenden Steuern und Abgaben entrichtet hat.

A/.

Auf das Aufsuchen von Bestellungen bei nicht Gewerbetreibenden findet die vorstehende Bestimmung keine

WWW.UNILIB.RS

али ни у том случају не ће се са немачким трговачким агентима у Србији друкчије поступати, но што се поступа са домаћима.

Са држављанима уговорних страна поступаће се узајамно као и са домаћим поданицима, кад они иду из једне земље у другу на трговe и вашаре, да онде тргују и да продају своје производе.

Држављани једне уговорне стране, који раде шпедиторску радњу између разних тачака на обостраним областима или који се баве бродарством, не ће у области друге стране плаћати никакву таксу на радњу, нити икакву нарочиту дажбину за вршење тог посла.

Члан V.

Уговорне стране обавезују се, да узајамни промет између својих области не ће спречавати никаквом забраном увоза, извоза или провоза, ако та забрана не би у исто доба важила за све или се не би под истим погодбама распростирала и на остале државе.

Члан VI.

Немачки производи пољске привреде и индустрије, означени у при-
Б/. ложеној (Б) тарифи, увозиће се у Србију под погодбама, утврђеним у тој тарифи.

Српски производи пољске привреде и индустрије, означени у приложеној
В/. (В) тарифи, увозиће се у Немачку под погодбама, утврђеним у тој тарифи

Свака од обеју страна уговорница обавезује се, да ће другој при увозу и извозу робе, била у овом уговору поменута или непоменута, уступити одмах и без одлагања сваку повластицу, свако преимућство, сваку олак-

Anwendnng; es werden indess auch in dieser Hinsicht die deutschen Handlungsreisenden in Serbien nicht ungünstiger behandelt werden als die inländischen.

Die Angehörigen der vertragschliessenden Theile werden wechselseitig wie die Inländer behandelt werden, wenn sie sich aus einem Lande in das andere zum Besuche der Märkte und Messen begeben, um dort ihren Handel zu treiben und ihre Producte abzusetzen.

Die Angehörigen des einen der vertragschliessenden Theile, welche die Spedition zwischen den verschiedenen Puncten der beiderseitigen Gebiete ausüben, oder welche sich der Schiffahrt widmen, werden auf dem Gebiete des anderen aus Anlass der Ausübung dieses Gewerbes keiner Gewerbe- oder speciellen Abgabe unterliegen.

Artikel V.

Die vertragschliessenden Theile verpflichten sich, den gegenseitigen Verkehr zwischen ihren Gebieten durch keinerlei Ein-, Aus- oder Durchfuhrverbot zu hemmen, welches nicht entweder gleichzeitig auf alle, oder doch unter gleichen Voraussetzungen auch auf andere Nationen Anwendung findet.

Artikel VI.

B/. Die in dem beiliegenden Tarife (B) bezeichneten deutschen Boden- und Industrie - Erzeugnisse werden bei ihrer Einfuhr in Serbien zu den durch diesen Tarif festgestellten Bedingungen zugelassen.

C/. Die in dem beiliegenden Tarife (C) bezeichneten serbichen Boden- und Industrie - Erzeugnisse werden bei ihrer Einfuhr in Deutschland zu den durch diesen Tarif festgestellten Bedingungen zugelassen.

Jeder der beiden vertragschliessenden Theile verpflichtet sich, den anderen bei der Ein- und Ausfuhr der im gegenwärtigen Vertrage genannten oder nicht genannten Waren unverzüglich und ohne weiteres an jeder Begünsti-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

шицу у увозним и извозним дажби нама, коју једна од њих некој трећој држави уступи или буде уступила.

За робу, која према свом пореклу потпада под разноврсну царину, могу се у узајамном промету тражити уверења о пореклу.

Члан VII.

Што се тиче количине, обезбеђења и наплаћивања увозне и извозне царине, царинских сместишта, споредних такса, царинских формалности, даље што се тиче наплаћивања сваковрсних дажбина и такса, које би се у име унутрашње трошарине и у име акциза наплаћивале за рачун државе, какве општине или каквог удружења, обавезује се свака уговорна страна, да ће другој уступити сваку повластицу, свако преимућство, сваку олакшицу у тарифама, коју једна од њих буде одобрила некој трећој држави. Тако исто, свака повластица или слободија, која буде доцније призната којој трећој држави, важиће одмах безусловно и сама по себи и за другу страну уговорницу.

Члан VIII.

Обе стране допуштају, да ниже поменути предмети буду за неко време слободни од увозних и извозних дажбина, но с обвезом, да се исти предмети врате натраг у року, који буде у напред одређен, и да њихова истоветност буде ван сваке сумње:

Свака роба (осим трошаринских предмета), која се, излазећи из слободног промета у области једне стране уговорнице, шиље на тргове и вашаре друге стране или на неизвесну продају ван вашара или тргова, али се у области друге стране не пушта у слободан промет, него стоји у

gung, jedem Vorrechte oder jeder Herabsetzung in den Eingangs- und Ausgangsabgaben theilnehmen zu lassen, welche einer von ihnen einer dritten Macht eingeräumt hat oder einräumen wird.

Für Waren, welche nach ihrer Herkunft verschiedenen Zollsätzen unterliegen, können im wechselseitigen Verkehre Ursprungszeugnisse gefordert werden.

Artikel VII.

Hinsichtlich des Betrages, der Sicherstellung und der Erhebung der Einfuhr- und Ausfuhrzölle, der zollamtlichen Niederlagen, der Nebengebühren, der Zollformalitäten, ferner in Bezug auf die für Rechnung des Staates, einer Gemeinde oder Corporation zur Hebung gelangenden inneren Verbrauchsabgaben und Accisegebühren jeder Art verpflichtet sich jeder der beiden vertragschliessenden Theile, den anderen an jeder Begünstigung, jedem Vorrechte und jeder Herabsetzung in den Tarifen theilnehmen zu lassen, welche einer von ihnen einer dritten Macht gewährt haben sollte. Ebenso soll jede späterhin einer dritten Macht zugestandene Begünstigung oder Befreiung sofort bedingungslos und ohne weiteres dem anderen vertragschliessenden Theile zu statten kommen.

Artikel VIII.

Eine zeitweilige Befreiung von Eingangs- und Ausgangsabgaben wird beiderseits für folgende Gegenstände unter der Bedingung, dass dieselben binnen einer im voraus bestimmten Frist zurückgeführt werden und dass deren Identität ausser Zweifel ist, zugestanden:

Waren (mit Ausnahme von Verzehrungsgegenständen), welche aus dem freien Verkehre im Gebiete des einen vertragschliessenden Theiles in das Gebiet des anderen auf Märkte oder Messen oder auf ungewissen Verkauf ausser dem Mess- oder Marktverkehre versendet,

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

јавним сместиштима под контролом царинске власти, или се као угледи уносе поред трговачких агената.

Члан IX.

Као што за српске пољопривредне и индустријске производе важе у Немачкој оне одредбе, које се примењују на најповлашћенију државу, што се тиче плаћања царине и споредних такса, тако и немачки пољопривредни и индустријски производи не ће бити у Србији подвргнути никаквој накнадној царинској, месној или ма каквој другој такси, нити споредним таксама, новим или већим, осим онима, које сада важе за државу највећма повлашћену, а то су:

1. ношевина: 20 пара од 100 килограма, и то само онде, где посао раде царински носачи;

2. кантарина: 8 пара од 100 килограма;

3. калдрмина: 10 пара од 100 килограма;

4. лежарина: 5 пара од 100 килограма, на дан; ова се такса повишава на дан са 10 пара од 100 килограма за робу, која је лако запаљива и која експлодује.

Разуме се, да се наведене споредне таксе могу наплаћивати само онда и само онолико, кад је и колико је служба, за коју оне треба да се наплате, учињена доиста и на основу царинских прописа или на основу закона.

У осталом, утврђује се, да ће свако смањење, које се у тим споредним таксама буде одобрило за робу које треће државе, бити без одлагања примењено и на немачке пољопривредне и индустријске производе исте врсте.

Члан X.

Овај се уговор примењује на све земље и области, које су сада или

in dem Gebiete des anderen Theiles aber nicht in den freien Verkehr gesetzt, sondern unter Controle der Zollbehörde in öffentlichen Niederlagen gelagert oder als Muster von Geschäftsreisenden eingebracht werden.

Artikel IX.

Sowie in Deutschland rücksichtlich der Zahlungen der Zölle und Nebengebühren die gegenüber der meistbegünstigten Nation anwendbaren Bestimmungen auch für serbische Boden- und Industrie-Erzeugnisse gelten, so werden auch in Serbien deutsche Boden-und Industrie-Erzeugnisse keinen localen oder anderweitigen Zollzuschlägen, keinen neuen oder höheren Nebengebühren als den derzeit gegenüber der meistbegünstigten Nation bestehenden unterworfen werden, nämlich:

1. Ladegebühr: 20 Dinarpara per 100 Kilogramm, und nur dort, wo der Dienst von den Angestellten des Zollamtes besorgt wird;

2. Waagegeld: 8 Dinarpara per 100 Kilogramm;

3. Pflastergeld: 10 Dinarpara per 100 Kilogramm;

4. Lagerzins: 5 Dinarpara per 100 Kilogramm und Tag; diese Taxe erhöht sich um 10 Para per 100 Kilogramm und Tag für leicht entzündbare und explodirende Waren.

Es versteht sich, dass die vorstehenden Nebengebühren nur dann und nur insoweit erhoben verden können, als die Leistung, für welche sie bezahlt werden sollen, thatsächlich und auf Grund der Zollvorschriften oder Gesetze erfolgt.

Es bleibt übrigens vereinbart, dass jede Verminderung dieser Zuschlagsgebühren, welche den Waren eines dritten Staates zugestanden würde, ohne Verzug auch auf die gleichartigen deutschen Boden- und Industrie- Erzeugnisse Anwendung finden soll.

Artikel X.

Der gegenwärtige Vertrag findet seine Anwendung auf alle mit Deutsch-

WWW.UNILIB.RS

које у напредак буду у царинском савезу са Немачком.

Члан XI.

Овај уговор почиње важити од $\frac{\text{20. децембра 1892.}}{\text{1. јануара 1893.}}$, на место трговинског уговора од $\frac{\text{25. децембра 1882.}}{\text{6. јануара 1883.}}$, и важиће до $\frac{19.}{31.}$ децембра 1903.

Ако ни једна страна уговорница, на дванаест месеца пре, но што прође означено време, не изјави, да намерава прекинути уговор, онда ће он остати у снази још за годину дана, од дана, кад га откаже једна или друга страна уговорница.

Члан XII.

Овај ће се уговор ратификовати и ратификације ће се изменити у Берлину што пре.

У потврду томе, обострани пуномоћници потписали су овај уговор и ударили су своје печате.

Рађено у два примерка у Бечу $\frac{9.}{21.}$ августа 1892.

(М. П.) **Ђ. С. Симић** с. р.
(М. П.) **X. VII. кн. Pajc** с. р.

land gegenwärtig oder künftig zollvereinten Länder oder Gebietstheile.

Artikel XI.

Der gegenwärtige Vertrag tritt vom 1. Januar 1893 ab an Stelle des Handelsvertrages vom 6. Januar 1883 und wird bis zum 31. December 1903 in Geltung bleiben.

Falls keiner der vertragschliessenden Theile zwölf Monate vor Ablauf der bezeichneten Periode seine Absicht, die Wirkungen des Vertrages aufhören zu lassen, kundgegeben haben wird, wird derselbe bis zum Ablaufe eines Jahres, vom Tage, wo einer oder der andere der vertragschliessenden Theile ihn gekündigt haben wird, in Kraft bleiben.

Artikel XII.

Gegenwärtiger Vertrag wird ratificirt und die Ratificationen werden sobald als möglich in Berlin ausgewechselt werden.

Zu Urkund dessen haben die beiderseitigen Bevollmächtigten denselben unterzeichnet und ihre Siegel beigedrückt.

So geschehen zu Wien in doppelter Ausfertigung, den $\frac{9.}{21.}$ August 1892.

(L. S.) **G. S. Simitch** m. p.
(L. S.) **H. VII. P. Reuss** m. p.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Формулар (ка чл. IV.) **Прилог А**

Индустријска исправа за трговачке агенте

За год. 18__ Исправе бр.____

(Трб)

Важи за Немачку Царевину, за Луксембург и за Србију

Сопственик:

(Име и презиме)

У (име места)_____18__

(Печат) (Потпис власти)

Овим се тврди, да сопственик ове исправе има у _____ (какву фабрику или радњу)_____ под фирмом _____ служи као трговачки агенат код фирме _____ у_____, која онде има (какву фабрику или радњу).

Пошто сопственик ове исправе намерава, да за рачун поменуте фирме, као и за рачун $\frac{\text{фирме}}{\text{фирама}}$ _____ (каква фабрика или радња), из_____ потражи наруџбине за робу и да купује робу, то се тврди да је поменут__ фирм__ плат__ у овој земљи законите дажбине, прописане за вођење $\frac{\text{њене}}{\text{њихове}}$ радње.

Лични опис сопственикова:

Колико има година: _____

Каквог је стаса и узраста:_____

Какву има косу:_____

Formular (zu Artikel IV.) **Anlage A**

Gewerbe-Legitimationskarte für Handlungsreisende.

Für das Jahr 18__ Nr. der Karte_____

(Wappen.)

Giltig im Deutschen Reich, in Luxemburg und in Serbien

Inh'aber:

(Vor-und Zuname.)

Ortsname), den_____18__

(Siegel.) (Behörde.)

Unterfchrift.

Es wird hiermit bescheinigt, dass Inhaber dieser Karte eine (Art der Fabrik oder Handlung) in _____ unter der Firma _____ besitzt. als Handlungsreisender im Dienste der Firma_____ in_____steht, welche eine (Bezeichnung der Fabrik oder Handlung) daselbst besitzt.

Ferner wird da der Inhaber für Rechnung dieser Firma und ausserdem nachfolgender $\frac{\text{Firma}}{\text{Firmen}}$ _____ (Art der Fabrik oder Handlung) in _____ Warenbestellungen aufzusuchen und Wareneinkäufe zu machen beabsichtigt, bescheinigt, dass für den Gewerbebetrieb vorbedachter $\frac{\text{Firma}}{\text{Firmen}}$ im hiesigen Lande die gesetzlich bestehenden Abgaben zu entrichten sind.

Bezeichnung der Person des Inhabers:

Alter: _____

Gestalt: _____

Haare:_____

Особити знаци: _____

Потпис: _____

Примедба. Од двоструких врста завешће се у формулар, у ком треба да има за то потребна простора, горња или доња врста, како је у ком случају потребно.

Besondere Kennzeichen: _____

Unterschrift: _____

Anmerkung. Von den Doppelzeilen wird in das Formular, weiches dafür de entsprechenden Raum zu gewähren hat, die obere oder untere Zeile eingetragen, ju nachdem es den Verhältnissen des einzelnen Falles ntspricht.

Напомена.

Сопственик ове исправе властан је, да само на путу и само за рачун поменут__ фирме / фирама тражи наруџбине за робу и да купује робу. Он сме собом носити само угледе робе, а не и робу. Осим тога, он је дужан држати се прописа, који у којој држави важе.

Zur Beachtung.

Inhaber dieser Karte ist ausschliesslich im Umherziehen und ausschliesslich für Rechnung der vorgedachten Firma / Firmen berechtigt, Warenbestellungen aufzusuchen und Wareneinkäufe zu machen Er darf nur Warenmuster, aber kein. Waren mit sich führen. Ausserdem hater die in jedem Staate giltigen Vorschriften zu beachten.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ПРИЛОГ Б

ЦАРИНЕ НА УВОЗ У СРБИЈУ

ANLAGE B

ZÖLLE BEI DER EINFUHR IN SERBIEN

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ПРИЛОГ Б

ЦАРИНЕ НА УВОЗ У СРБИЈУ

Број српске опште царинске тарифе од 1/13 апр. 1892.	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
	I-о, Артија	100 *кгр.*	
1, *а)*	Артија упијача, проста (сура и бела); артија за паковање, коричара (папендекл) и картон-папир без разлике (изузимајући картонпапир за посетнице и фотографије), па и у маси обојена или каквом смесом натопљена или премазана за паковање, кровове и т. д.	2·50	
б) 1	Артија упијача фина, у маси обојена	8·—	
	Артија за писање, штампање и цртање, па и сва друга артија, неспоменута под бр. 1, а, изузимајући артију за цигарете и „сајденпапир“	10·—	
	Примедба: Овде спада и фини картон за посетнице и фотографије, као и свака артија за писма без монограма, цртежа и слика, па и у кутијама од картона (cartons) сваке врсте и израде	16·—	
2	Артија за цигарете и „сајденпапир“ у табацима . . .	30·—	
2, *а)*	Артија шарена, лакована и бронзована (тако звана златна и сребрна артија); артија прозрачна (транспарентпапир“ (омашћена или увоштена); артија прилепљена на платну	8·—	15 у сандуцима и бурадима
	Артија стаклача, пескуша и шмиргл, (Glas- Sand- und Schmirgelpapier)	18·—	10 у котарицама
б)	Артија штампана, шпартана (растрирана) или квадрирана у бојама	25·—	5 у балама и цаковима
	Артија за писма са монограмима, цртежима и сликама, па и у кутијама картонским сваке врсте и израде; артија са сликама	46·—	
	Позиднице (тапети) и шаблони (патрони) за собне молере, траке, (пантљике) од артије за украсе; шупљикаста или избушена артија, чипке од артије итп.	10·—	
в)	Куверти без монограма, цртежа и слика, па и у кутијама (cartons) сваке врсте и израде	25·—	
	Куверти са монограмима, цртежима и сликама, па и картонским у кутијама (cartons) сваке врсте и израде		
	Примедба: Артија за писма и куверти само са наштампаном фирмом, плаћају царине 10 дин.; а куверти платном постављени плаћају царину, према својој каквоћи 10 или 25 дин.		

WWW.UNILIB.RS

Anlage B

ZÖLLE BEI DER EINFUHR IN SERBIEN

Nr. des serbischen Generaltarifes vom 2/14. April 1892.	BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSATZ Dinar Para	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
		100 *kg*	
	Gruppe I, Papier		
1 *a*)	Löschpapier, ordinäres (grau oder weiss); Packpapier, Pappendeckel und Cartonpapier aller Art (mit Ausnahme des feinen Cartonpapieres für Visitekarten und Photographien), auch in der Masse gefärbt oder mit irgend einer Substanz zum Zwecke der Verpackung, Dachbedeckung etc., getränkt oder überzogen	2.50	
b) 1	Löschpapier, feines, in der Masse gefärbt	8.—	
	Schreib-, Druck-, Zeichnenpapier und sonstiges nicht unter Nr.1a) benanntes Papier, ausgenommen Cigaretten und Seidenpapier	10.—	
	Anmerkung: Hieher fällt auch feines Cartonpapier für Visitekarten und Photographien, sowie Briefpapier aller Art ohne Monogramme, Zeichnungen und Bilder, auch in Cartons aller Art und Ausstattung.		
2	Cigaretten- und Seidenpapier in Bogen	16.—	
2 *a*)	Buntpapier, lackirtes und bronzirtes (sog. Gold-und Silberpapier); Transparentpapier (mit Fett oder Wachs getränkt); auf Leinwand aufgeklebtes Papier	30.—	15 in Kisten und Fässern, 10 in Körben,
	Glas, Sand und Schmirgelpapier	8.—	5 in Ballen und Säcken
b)	Bedrucktes, liniertes (rastrirtes) Papier	18 —	
	Briefpapier mit Monogrammen, Zeichnungen und Bildern, auch in Cartons aller Art und Ausstattung; Bilderpapier	25.—	
	Tapeten und Schablonen für Zimmermaler; Papierstreifen zu Verzierungen; durchschlagenes Papier; Spitzenpapier u. dgl.	46.—	
c)	Couverts, ohne Monogramme, Zeichnungen und Bilder, auch in Cartons aller Art und Ausstattung . .	10.—	
	Couverts, mit Monogrammen, Zeichnungen und Bildern, auch in Cartons aller Art und Ausstattung . .	25.—	
	Anmerkung: Briefpapiere und Couverts bloss mit gedruckter Firmenbezeichnung fallen unter den Zollsatz von 10 Dinars; die mit Geweben unterlegten Couverts fallen nach ihrer näheren Beschaffenheit unter den Zollsatz von 10 oder 25 Dinars.		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 1/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара 100 *кгр.*	Дара у процентима бруто тежине
	Фишеци и кесе од артије за паковање, и са наштампаном фирмом итд.	4·50	
	Артија, па и штампана, шпартана (растрирана) или бојом квадрирана кад је у корицама од артије или папендекла прошивена или повезана	22·—	15 у сандуцима и брадима 10 у котарицама
	Књиге за радње, повезане у платну или кожи, па и са ћошковима и копчама од простих метала	20·—	5 у балама и цаковима
	Књиге, мапе, музикалне ноте и остали слични књижевни, научни и вештачки предмети, повезани или на платну или на каквој другој материји прилепљени	20·—	
г)	Књиге, мапе, музикалне ноте, у табацима или прошивене (броширане) неповезане	слободно 100 *кгр.*	
д)	Карте за играње	60·—	
ђ)	Артија за цигарете у књижицама, или иначе за пушење приуготовљена	40·—	
	Израде просте од артије,	10·—	15 у сандуцима и брадима
	Примедба: Овде спадају предмети разног облика од хартијине смесе и других сличних материја; даље кутије и томе подобне израде од артије или од папендекла без значајних украса, па и у свези с простим материјалима.		10 у котарицама 5 у балама и цаковима
2	Израде од артије, особено неспоменуте, па и у свези с простим материјалима, у колико не спадају под број 61, б, (Ситнице)	30·—	
	II-о, Баштовански и пољски производи		
5	Млинарски производи:		
	Брашно и други млинарски производи (прекрупљено стуцано и ољуштено зрно), круна, бунгур, крис	1·50	
	III-е, Вуна и длака		
8 *а)*	Предива од овчије или вештачке вуне, од камилске или даброве (биберове) длаке, сирова, бељена, обојена, штампана, у једној или више жица	55·—	25 у сандуцима и брадима 10 у балама и цаковима
9	Тканине вунене:		
(а	просте:		
2	Груби филц од животињске длаке или грубе вуне (па и скројен у ћонове итп., а тако исто и катранисан и лакован)	24·—	
	Груба чоја, као хаљина и лоден, материја азур итп.	25·—	16 у сандуцима и брадима 8 у котарицама
	Ћебета (коњска и груба за постељу) од грубе вуне и од длаке рогате марве, коња итп.	24·—	5 балама и цаковима
	Примедба: Овде спадају и ћебета од отпадака (шоди).		

WWW.UNILIB.RS

Nr. des serbischen Generaltarifes vom 2/14 April 1892.	BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSATZ Dinar Para	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
		100 *kg*	
	Düten und Säcke aus Packpapier, auch mit Firmenbezeichnung etc. bedruckt	4.50	
	Papier, auch bedrucktes, linirtes (rastrirtes), in Papier oder Pappendeckel geheftet oder gebunden . .	22.—	
	Geschäftsbücher in Calicot oder Leder gebunden, auch mit Ecken und Beschlägen aus unedlen Metallen.	20.—	
	Bücher, Landkarten, Musiknoten und andere ähnliche literarische, wissenschaftliche und Kunstgegenstände, falls sie gebunden oder auf Leinwand oder irgend einem anderen Stoffe aufgezogen sind.	20.—	15 in Kisten und Fässern
d)	Bücher, Landkarten, Musiknoten, ungebunden oder brochirt	frei	10 in Körben
		100 *kg.*	
e)	Spielkarten	60.—	5 in Ballen und Säcken
	Cigarettenpapier in Büchelchen oder sonstwie für Raucher vorgerichtet	40.—	
f) 1	Gemeine Papierwaren	10.—	
	Anmerkung. Hieher gehören Formerarbeiten aus Papiermasse und ähnlichen Stoffen; ferner Schachteln u. dgl. Papier- oder Papparbeiten ohne wesentliche Verzierungen, auch in Verbindung mit gemeinen Materialien.		
2	Papierwaaren, nicht besonders benannte, auch in Verbindung mit gemeinen Materialien, insoweit sie nicht der Nr. 61 b) (Kurzwaren) zugewiesen sind.	30.—	
	Gruppe II, Garten- und Ackerbauproducte		
5	Mahlproducte:		
	Mehl und andere Mahlproducte (gerollte, geschrotete und geschälte Körner, Graupen, Grütze, Gries).	1.50	
	Gruppe III, Wolle und Haare		
8 *a)*	Garne aus Schafwolle oder Kunstwolle, aus Kameel- oder Biberhaaren, roh, gebleicht, gefärbt, bedruckt, ein- oder mehrdrähtig	55.—	25 in Kisten und Fässern, 10 in Ballen u. Säcken
9	Wollenwaren:		
a)	gemeine:		
2	Grobe Filze aus Thierhaaren oder grober Wolle (auch zu Sohlen u.dgl. zugeschnitten, auch getheert oder lackirt)	24.—	
	Grobe Tuche, wie Halinatuch, Loden, Azor, u. dgl. .	25.—	16 in Kisten und Fässern,
	Kotzen (Pferde- und grobe Bettdecken) aus grober Wolle oder aus Hornvieh-, Pferde- u. dgl. Haaren.	24.—	8 in Körben, 5 in Ballen und Säcken
	Anmerkung: Hieher fallen auch die sogenannten Abfalldecken.		

WWW.UNILIB.RS

Број српске опште царинске тарифе од 14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *кгр*,	
б)	Груби простирачи (теписи) од животињских длака, осим од козине	24·—	16 у сандуцима и бурадима
	Остали простирачи без разлике, довршени за употребу, даље покриваци у опште, изузимајући покриваче за коње и покриваче грубе за постељу, именоване у бр. 9, а, 2, као и застирачи за столове именовани у бр. 9, *в*) 2	50·—	8 у котарицама 5 у балама и цаковима
в)	Тканине, друкчије него што су оне под бр. 9, а) и б), па и штампане, шаране (фасоноване) у свези или без свезе са металним жицама, па и са мало свиле:		
1	Чоја и материје сличне чоји за мушко и друго јаче одело, фланел, ватмол, материја за поставу; фини филц и фини предмети од филца; просте и преплетене (вирковане) израде	70·—	
	Примедба: Под материјама сличним чоји разумеју се сви помодни штофови за мушко одело, онакви, какви се фабрикују у Брину и Рајхенбергу.		18 у сандуцима и бурадима 10 у котарицама
2	Лаке танке материје, које обично служе за женско одело (орлеан, тибет, кашмир, мохер, бареш итп.), материје за намештај (мекелштоф), застирачи за столове, огртаче мараме, појаси, шалови, тканине сличне шаловима, па и са ресама или кићанкама; вунени плиш, вунени сомот	120·—	5 у балама и и цаковима
	Примедба: Под ову одредбу спадају: алпака, мохер, орлеан, тибет, листер, кашмир, серж, ламас, „Poil de chèvres", сатин, италијанклот, мерино, дамаст, рипс и др. материје за намештај, женске помодне материје. Огртаче мараме, шалови и појаси могу бити и просто везени.		
3	Све шупљикасте, фине и лаке тканине, као блонд, бобине, петине, фулар, газ итп., а тако исто и мараме, шалови и други слични предмети од ових материја	150·—	22 у сандуцима и бурадима 12 у котарицама 8 у балама и цаковима
	IV-о, Дрво и израде од дрвета и другог биља		
10 *б)*	Грађа, као: даске, летве, дуге за бурад, планке, прошће, шиндре, греде, дирези, балвани, трупци, пањеви, облице или мотке итд.	100 *кгр.* 50·— или m³ 3·—	
в)	Тачке за винограде	50·— или m³ 3·—	
	Дрво за даљу прераду спремљено и отесано за главчине, наплатке и спице за кола или суваче; за руде, весла, обруче; дреновина за клинове итд. . . .	1·—	
г)	Дашчице за фурнирање, за обућарске или књиговезачке потребе, ободи за решета, сита или доботе, обручи за бурад	4·—	
11 *а)*	Израде од дрвета просте, т.ј. коларске, качарске, стругарске и столарске израде, просте (roh) непре-		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Nr. s serbischen Generaltarifes vom 2/14 April 1892.	BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSATZ Dinar Para	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
		100 *kg*	
b)	Grobe Teppiche von anderen Thierhaaren, als Ziegenhaar	24.—	
	Andere Teppiche aller Art, abgepasst oder nicht, ferner Decken aller Art, mit Ausnahme der unter Nr. 9a) 2 genannten Pferde- und groben Bettdecken nnd der unter Nr. 9c) 2 genannten Tischdecken .	50.—	
c)	Gewebe, andere als unter Nr. 9 a) und b) genannte, auch bedruckt, gemustert, mit oder ohne Verbindung mit Metallfäden, auch mit geringer Beimengung von Seide:		18 in Kisten und Fässern
1	Tuche und tuchartige Stoffe für Herrenbekleidung und sonstige stärkere Bekleidungen, Flanelle, Wattmols, Futterstoffe; feine Filze und Filzwaren, ordinäre Wirkwaren	70.—	10 in Körben 5 in Ballen und Säcken
	Anmerkung: Zu den tuchartigen Stoffen gehören auch alle Modestoffe für Männerkleider, wie sie in Brünn und Reichenberg erzeugt werden.		
2	Leichte, dünne Stoffe, welche gewöhnlich zu Damenkleidern dienen (Orleans, Thibet, Cachemir, Mohairs, Barège u. dgl.), Möbelstoffe, Tischdecken, Hals- und Umschlagtücher, Shawls, shawlartige Gewebe, auch mit Fransen oder Quasten; Wollplüsch, Wollsammt	120.—	
	Anmerkung: In diese Position gehören: Alpacca, Mohairs, Orleans, Thibet, Lüstres, Cachemir, Serge, Lamas, Poil de chèvres, Satin, Italiancloth, Merino, Damaste, Rips und andere Stoffe zu Möbelüberzügen, Damenmodestoffe. Die Hals-und Umschlagtücher und Schärpen können auch einfach gestickt sein.		
3	Alle durchbrochenen feinen und leichten Gewebe, wie Blonden, Bobbinets, Petinets, Foulard, Gaze u. dgl., ebenso Tücher, Shawls und andere ähnliche Artikel aus diesen Stoffen	150.—	22 in Kisten und Fässern, 12 in Körben, 8 in Ballen und Säcken
	Gruppe IV, Holz, Holzwaren und Arbeiten aus anderen Pflanzenstoffen		
10 *b*)	Bauholz, wie: Bretter, Latten, Fassdauben, Tafeln, Pfähle, Schindeln, Träger und Deckenbalken, Pohlen, Baumstämme, Blöcke, Stangen etc.	100 *kg* —.50 oder m^3 3.—	
c)	Rebstecken	—.50 oder m^3 3.—	
	Zur weiteren Bearbeitung vorgerichtetes und behauenes Holz für Naben, Felgen und Speichen von Wagen- oder Mühlrädern; Deichseln, Ruder, Reifen, Kornelkirschbaumholz zu Keilen etc.	100 *kg* 1.—	
d)	Holz in Blättern zum Fourniren, zu Schuhmacher- oder Buchbinderarbeiten, Reifen für Kornsiebe, Mehlsiebe oder Trommeln, Fassreifen	4.—	
a) 11	Holzwaren, gemeine, d. i. Wagner-, Böttcher-, Drechsler- und Tischlerarbeiten, roh weder, angestrichen		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 1/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *кгр.*	
	мазане, немалане, нелаковане и неполиране и једино у свези с гвожђем	4·—	
	Примедба: Овде спадају бачве, бурад, шафољи, каце, кофе, корита, чаброви, ведра, точкови и други колски делови (изузимајући готова кола), колица за ђубре, ручне саонице, паркети и њихови саставни делови, весла, клупе, столови, столице, ногари, кревети, ормани, јармови, самари, роље, тезге, чекрци, воденице, (изузимајући воденице на понтонима), лествица, обућа дрвена, кокошарници, грабуље, виле, лопате, клинци за обућу, чачкалице, дрвца за жижице итп., просте, нецремазане, нелаковане и неполиране израде од дрвета. Овде такође спадају и запушачи и ђонови од плуте.		
б) 1	Варјаче, тањири, заструзи, калуши:		
	α, необојени	4·—	18 у сандуцима и бурадима 12 у котарицама 4 у балама и цаковима
	β, обојени, лаковани или премазани	9·—	
	Намештај од меког дрвета, просто премазан (па и просто обојен са цвећем, украсима итп.) и само у свези са простим плетивом од сламе и оковима од гвожђа:		
	α, сандуци	3·50	
	β, остало	5·—	
	Столарске, стругарске, дрворезачке и друге израде од дрвета, осим напред наведених предмета, па и у свези са другим простим материјалима:		
	α, необојене	5·50	
	β, обојене, лаковане или премазане	9·—	
2	Предмети именовани под бр. 11, б, 1, политирани . .	12·—	
	Примедба к броју 11, б, 1 и 2: Под ову одредбу спада намештај од савијеног дрвета, па и кад је у свези са несавијеним дрветом, оплетен сламом, трском итд.; са оструганим и избушеним деловима, или са пресованим или помоћу нарочите машине (Fraismashine) израђеним но не изрезаним украсима.		18 у сандуцима и бурадима 12 у котарицама 4 у балама и цаковима
3	Намештај, постављен или превучен	18·—	
	Остале израде од дрвета, постављене или превучене ·	32·—	
4	Шипке и рамови од дрвета, бронзирани и позлаћени ·	20·—	
	Остали предмети позлаћени или бронзирани	30·—	
в)	Ситарске израде, са дрвеним ободима и данцетом од ма каквог материјала	10·—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Nr. des serbischen Generaltarifes vom 2/14. April 1892.		BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSATZ Dinar Para	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
		noch bemalt, lackirt oder polirt und bloss in Verbindung mit Eisen	100 *kg* 4.—	
		Anmerkung: Hieher gehören: Fässer, Scheffel, Bottiche, Kufen, Tröge, Butten, Eimer, Räder und andere Wagenbestandtheile (ausgenommen fertige Wagen), Schubkarren, Handkarren, Handschlitten, Parquetten und Parquettenbestandtheile, Ruder, Bänke, Tische, Stühle, Bettstätten, Kästen, Joche, Sattelformen, Mangen, Drehbänke, Spinnräder, Mühlen (mit Ausnahme der Schiffsmühlen), Leitern, Holzschuhe, Hühnersteigen, Rechen, Heugabeln, Schaufeln, Schuhnägel, Zahnstocher, Zündholzdraht und dgl. rohe, weder angestrichene, noch lackirte oder polirte Holzwaren. Hieher gehören auch Korkstöpsel und Korksohlen.		
b)	1	Kochlöffel, Teller, Schachteln, Stiefelhölzer:		
		α) ungefärbt	4.—	18 in Kisten und Fässern, 12 in Körben, 4 in Ballen und Säcken
		β) gefärbt, lackirt oder angestrichen	9.—	
		Möbel aus weichem Holze, einfach angestrichen (auch einfach bemalt mit Blumen, Verzierungen u. dgl.) und bloss in Verbindung mit ordinären Strohgeflechten und Beschlägen aus Eisen:		
		α) Truhen	3.50	
		β) andere	5.—	
		Tischler-, Drechsler-, Schnitz- und andere Holzwaren, mit Ausnahme der vorgenannten, auch in Verbindung mit anderen gemeinen Materialien:		
		α) ungefärbt	4.50	
		β) gefärbt, lackirt oder angestrichen	9.—	
	2	Die unter Nr. 11 b) 1 genannten Gegenstände, polirt .	12.—	
		Anmerkung zu Nr. 11 b) 1 und 2: In diese Positionen gehören Möbel aus gebogenem Holze, selbst mit nicht gebogenem Holze, mit Flechtarbeiten aus Stroh, Stuhlrohr u. dgl.; mit gedrechselten und gelochten Theilen, oder mit gepressten oder mittelst der Fraisemaschine hergestellten, nicht geschnitzten Verzierungen verbunden. . .		18 in Kisten und Fässern, 12 in Körben, 4 in Ballen und Rahmen
	3	Möbel, gepolstert oder überzogen	18.—	
		Andere Holzwaren, gepolstert oder überzogen	32.—	
	4	Bronzirte und vergoldete Leisten und Rahmen aus Holz	20.—	
		Andere Gegenstände, vergoldet oder bronzirt	30.—	
c)		Siebmacherwaren, mit Holzreif und ohne Unterschied des Materiales, aus welchem der Boden hergestellt ist	10.—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 1/13 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *кгр.*	
12	Плетарске израде:		
а)	Просте и то: од неољуштена прућа и шибља, од коре, шевара или рогоза, од обичне трске, сламе или траве, небојене нити каквим лаком премазане, као што су: котарице, кошеви, кошнице, лесе, метле, асуре или простирке, зембили, свћурице итп. — све и у свези са дрветом, ужетом или концем.	5.—	
б)	Фине, т. ј. од морске трске, панаме, басте и другог егзотичног плетарског материјала; од ољуштеног прућа и шибља; као и све фине израде од обичне коре, трске, сламе или другог биља, обојене, необојене, премазане, лаковане, у свези или без свезе са простим материјалима (изузимајући шешире, капе и ситнице)	10·—	20 у сандуцима и бурадима
	Примедба: Овде спадају и плетарске израде именоване под а) ако су обојене, лаковане или у свези са тамо неименованим материјалима.		12 у котарицама 4 у балама и цаковима
в)	Плетарске израде, од чести или са свим позлаћене или бронзиране	50·—	
13 *а)*	Кола, таљиге и саонице за запрезање:	Од комада	
1	неокована, непремазана	10·—	
2	окована или премазана, али непостављена:		
	α, без федера	15·–	
	β, на федерима	30·—	
3	постављена	100·—	
б)	Железнички вагони	Слободно	
в)	Бродови са или без прибора:	Од товарне снаге	
1	до 4 тоне товарне снаге	2·—	
2	преко 4 тоне поред горње царине за оне до 4 тоне, још за сваку даљу тону	1·—	
3	Пароброди и шлепови, са чамцима, мостовима (штекови) и другим прибором	Слободно	
	Примедба: Под паробродским прибором разумеју се: конопци, ленгери, једрила, весла, чакље и други алати, као и све собно и кујнско покућство и намештај за лађу.		
г)	Воденице на понтонима са свима воденичним саставним деловима и прибором, но без других превозних справа	Од комада 350·—	
	Примедба: Под воденичним прибором разуме се све оно, што је за воденицу потребно, као: воденично камење, воденичне справе, амбари, мостови, ленгери и остали лађарски и млинарски алати, а и обично млинарско посуђе и покућство.		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Nr des serbischen Generaltarifes vom 2/14. April 1892.	BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSASZ Dinar Para	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
		100 *kg*	
12	Felchtwaren:		
a)	gemeine, und zwar: aus ungeschälten Ruthen und Reisig, aus Rinde, aus Binsen oder Schilf, aus gewöhnlichem Rohr, Stroh oder Gras, ungefärbt und mit keinem Lack angestrichen, wie: Körbe, Kiepen, Bienenkörbe, Flechtwerke, Besen, Rohrmatten oder-Decken, Zöger, Brodformen u. dgl.: alle diese auch in Verbindung mit Holz, Stricken oder Garn	5.—	
b)	feine, d. h. aus spanischem Rohr, Panama, Bast und anderem exotischem Flechtmateriale; aus geschälten Gerten und Ruthen; sowie alle feinen Arbeiten aus gewöhnlicher Rinde, Rohr, Stroh oder anderen vegetabilischen Stoffen, gefärbt, ungefärbt, angestrichen, lackirt, in oder ohne Verbindung mit gewöhnlichen Materialien (ausgenommen Hüte, Kappen und Kurzwaren)	10.—	20 in Kisten und Fässern 12 in Körben 4 in Ballen und Säcken
	Anmerkung: Hieher gehören auch die ad a) genannten Flechtarbeiten, falls sie gefärbt, lackirt oder in Verbindung mit dort nicht genannten Materialien sind.		
c)	Flechtwaren, falls sie theilweise oder ganz vergoldet oder bronzirt sind	50.—	
13 *a)*	Wagen und Schlitten zum Bespannen:	per Stück	
1	unbeschlagen, unangestrichen	10.—	
2	beschlagen oder angestrichen, jedoch ungepolstert:		
	α) ohne Federn	15.—	
	β) mit Federn	30.—	
3	gepolstert	100.—	
b)	Eisenbahnfahrzeuge	frei	
c)	Schiffe und andere Wasserfahrzeuge mit oder ohne Zubehör:	per Tonne Tragfähigkeit	
1	bis zu 4 Tonnen Tragfähigkeit	2.—	
2	über 4 Tonnen neben dem obenbenannten Zollsatz für die bis 4 Tonnen, für jede weitere Tonne . .	1.—	
3	Dampfschiffe und Schleppschiffe mit ihren Fahrzeugen, Zubehör und Brücken	frei	
	Anmerkung: Unter Zubehör der Dampfschiffe sind zu verstehen: Schiffsseile, Anker, Segel, Ruder, Bootshaken und andere Utensilien, sowie das ganze Wohn- und Küchenmobiliar.		
d)	Schiffmühlen auf Pontons, mit allen Mühlenbestandtheilen und Zubehör, jedoch ohne Boote, Plätten und andere Fahrzeuge	per Stück 350.—	
	Anmerkung: Unter Mühlenzubehör versteht man alle Utensilien, die für den Mühlenbetrieb nothwendig sind, wie: Mühlsteine, Mühlenmaschinen, Mühlenscheuer, Brücken, Anker und andere Schiffs- und Mühlengeräthe, sowie ein gewöhnliches Mühlenmobiliar.		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 1/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		Од комада	
	V-о, Животиње		
из 14 *а)*	Коњи, кобиле и ждребад	10·—	
из 16 *а)*	Сардине у буренцетима или у саламури и сва остала риба, усољена или у саламури, осушена или надимљена	100 *кгр.* 12·—	15 у сандуцима и бурадима 10 у котарицама 4 у балама
19 *б)* 1	Перје за украсе без разлике	700·—	30 у сандуцима и бурадима 11 у котарицама 10 у балама и џаковима
	VI-о, Јестива и пића		
20	Јестива:		
а)	Од брашна, воћа, варива, семења, зачинака или другог каквог биља, печена, кувана, укисељена или иначе за јело приуготовљена:		
1	Без шећера и меда:		
	α, леб, колачи, тарана, макароне, саго, теста и брашненице	6·—	
	β, пекмез, шира од воћа и грожђа, скувани, остали сокови оцеђени или скувани; конзерве од воћа и поврћа итп.	12·—	
2	Са шећером или медом, као: колачи посластичарски, лепцедерски и друга теста брашненице или јестива ове врсте; воће и друга биља, скувана или оцеђена, а заслађена шећером итп. Овде се разуме и: шећер кандис (кристалисан), шећер жути, црни и други обојени, а и шећерлеме (бонбоне) без разлике	25·—	18 у сандуцима и бурадима 12 у судовима 10 у котарицама
б)	Од меса, сланине, рибе, рака, пужева, шкољака и од осталих животињских честица, кувана, печена, пржена, маринирана или на други начин зготовљена, као: маринати, конзерве, екстракти, печења, икре (ајвар или авгутар), кобасице, саламе итд.	25·—	4 у балама и џаковима
в)	Сир	15·—	
	Скоруп (кајмак); масло (путер), неслано и нетопљено .	15·—	
21	Алкохолна и шпиритуозна пића:		
а)	Вино:		
1	У бурадима	10·—	10 у двогубим бурадима
2	У флашама (разумевајући ту и кинеска вина)	30·—	20 у сандуцима 12 у котарицама
б)	Печене јаке течности (алкохол, шпиритус, ракија, рум, ликери:		
1	У бурадима:		

WWW.UNILIB.RS

Nr. des serbischen Generaltarifes vom 2|12. April 1892.	BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSATZ Dinar Para	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
	Gruppe V, Thiere	per Stück	
aus 14 *a*)	Pferde, Stuten und Füllen	10.—	
aus 16 *a*)	Sardinen in Fässchen oder Salzlake und alle anderen Fische, gesalzen oder in Salzlake, getrocknet oder geräuchert	100 *kg* 12.—	15 in Kisten und Fässern, 10 in Körben 4 in Ballen
19 *f*) 1	Schmuckfedern aller Art	700.—	30 in Kisten und Fässern, 11 in Körben, 10 in Ballen und Säcken
	Gruppe VI, Esswaren und Getränke		
20	Esswaren:		
a)	Aus Mehl, Früchten, Hülsenfrüchten, Samen, Gewürzen oder sonstigen vegetabilischen Stoffen, gebacken, gekocht, in Essig eingelegt oder sonst zum Genusse zubereitet:		
1	Ohne Zucker oder Honig:		
	α) Brot, Gebäck, gekörnter Teig, Maccaroni, Sago, Teigwaren und Mehlspeisen	6.—	
	β) Obst und Traubenmost, eingekocht, und andere Säfte, durchgepresst oder eingekocht; Obst-und Gemüseconserven u. dgl.	12.—	
2	Mit Zucker oder Honig, als: Zuckerbäckereien, Lebkuchen und andere Mehlspeisen, Obst und andere Vegetabilien, eingekocht oder durchgepresst, jedoch mit Zusatz von Zucker u. dgl. Hieher gehören auch: Kandis-, Gersten-, Bärenzucker und andere gefärbte Zuckerwaren, sowie Bonbons aller Art	25.—	18 in Kisten und Fässern, 12 in Töpfen, 10 in Körben, 4 in Ballen und Säcken
b)	Aus Fleisch, Speck, Fischen, Krebsen, Schnecken, Schalthieren und anderen animalischen Stoffen, gekocht, gebraten, geröstet, marinirt oder in anderer Weise zubereitet, wie: Marinaden, Conserven, Extracte, Braten, Fischrogen (Caviar oder Avgutar), Würste, Salami etc.	25.—	
c)	Käse	15.—	
	Rahm; Butter, ungesalzen und ungeschmolzen . . .	15.—	
21	Alkoholische und spirituose Getränke:		
a)	Wein:		
1	In Fässern	10.—	10 in Doppelfässern
2	In Flaschen (einschliesslich der Schaumweine) . . .	30.—	20 in Kisten, 12 in Körben
b)	Gebrannte geistige Flüssigkeiten (Spiritus, Weingeist, Brantwein, Rum, Liqueure):		
1	In Fässern:		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 1/13 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *кгр.*	
	а, Алкохол и шпиритус	6·—	10 у двогубим бурадима
	β, остало	10·—	20 у сандуцима
2	У флашама	25·—	12 у котарицама
в)	Пиво у бурадима и флашама	3·—	20 у двогубим бурадима
	Примедба: Ако увозник при увозу пива у флашама изјави, да ће флаше у року од три месеца извести патраг, онда ће царинарница код које се увоз врши, прибележити увезени број флаша, па ако се у наведеном року исти или мањи број флаша извезе, вратиће му се толико царине и трошарине, колико му је на њих у име тога при увозу било наплаћено. У том случају не ће се на флаше наплаћивати извозна царина.		20 у сандуцима 12 у котарицама
	Сирће за јело; есенција од сирћета	5·—	20 у двогубим бурадима 20 у сандуцима 12 у котарицама
22 *а)*	Минералне воде, заједно са флашама и крчазима . .	1·—	
	VII-о, Камен, земља и стакло		
23 *в)*	Камени и мрки угаљ	Слободно	
25	Прости камен или смеса камену подражавана:		
а)	отесани, неполирани, за зидање и калдрмисање, па и вештачки базалт-камен итп.	—·30	
б)	воденично камење, па и са обручевима од метала .	2·—	
в)	израде од камена и цемента (па и од гипса), као: надгробно камење, споменици, стубови (па и са написима); рагастови за врата и прозоре, олуци, цеви, валови, степени, и т. д. и остале израде у тежини од најмање 5 клгр., па и у свези са дрветом или простим материјалима:		
1	неполирани	1·—	
2	полирани	2·50	
	Примедба: Под в, бр. 1 и 2 долазе изузетно и тоцила, плоче за литографију, плоче зване келхајм и цементне (Kehlheimer- und Cementplatten), плоче за кровове од листника (шифера), без разлике тежине.		
г)	Израђени предмети испод 5 клгр. тежине, осим оних који су у примедби под в, изузетно наведени, у свези или без свезе са простим материјалима, у колико не спадају под бр. 61, а, (Ситнице):		
1	неполирани	4·—	
2	полирани	6·—	15 у сандуцима и 9 у котарицама 3 у балама и цаковима
26	Грнчарија:		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Nr. des serbischen Generaltarifes vom 2/14. April 1892.		BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSATZ Dinar Para	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
			100 *kg*	
		α) Spiritus und Weingeist	6.—	10 in Doppelfässern
		β) andere	10.—	
	2	In Flaschen	25.—	20 in Kisten, 12 in Körben
	c)	Bier in Fässern und Flaschen	3.—	20 in Doppelfässern, 20 in Kisten, 12 in Körben
		Anmerkung: Wenn der Importeur bei der Einfuhr von Bier in Flaschen erklärt, die Flaschen innerhalb einer Frist von drei Monaten wieder auszuführen, sowird von dem Zollamte, bei welchem die Einfuhr stattfand, die Zahl der Flaschen in der betreffenden Sendung vorgemerkt und im Falle der Wiederausfuhr einer gleichen oder geringeren Anzahl von Bierflaschen innerhalb der obigen Frist, der auf das Flaschengewicht entfallende Zoll sowie die Trošarina vom Bier zurückvergütet und ein Ausfuhrzoll nicht erhoben.		
		Tafelessig; Essigessenz	5.—	20 in Doppelfässern, 20 in Kisten, 12 in Körben
22	a)	Mineralwässer, einschliesslich der Flaschen und Krüge.	1.—	
		Gruppe VII. Steine, Erden und Glas		
23	c)	Steinkohle und Braunkohle	frei	
25		Gemeine Steine oder Steinimitationen:		
	a)	behauen, unpolirt, für Bau- und Pflasterungszwecke, auch künstliche Basaltsteine u. dgl.	100 *kg* —.30	
	b)	Mühlsteine, auch mit Metallreifen	2.—	
	c)	Steinmetzwaren und Cementmassewaren (auch Waren aus Gyps), wie Grabsteine, Monumente, Säulen (auch mit Inschriften); Thür- und Fensterstöcke, Rinnen, Röhren, Tröge, Stufen u. s. w. und andere Arbeiten im Gewichte von wenigstens 5 *kg*, auch in Verbindung mit Holz oder unedlen Metallen:		
	1	unpolirt.	1.—	
	2	polirt	2.50	
		Anmerkung: Zum Abschnitte c) 1 oder 2 gehören auch ausnahmsweise Schleifsteine, Lithographiesteine, Kehlheimer- und Cementplatten, Dachschiefer, ohne Rücksicht auf das Gewichte.		
	d)	Fertige Gegenstände untere 5 *kg* Gewicht, mit Ausnahme der in der Anmerkung zu c) ausnahmsweise angeführten, mit oder ohne Verbindung mit gewöhnlichen Materialien, soweit sie nicht unter die Nr. 61 a) (Kurzwaren) fallen:		
	1	unpolirt	4.—	
	2	polirt	6.—	15 in Kisten und Fässern, 9 in Körben, 3 in Ballen und Säcken
26		**Thonwaren:**		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број сриске опште царинске тарифе од 1/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		1000 ком	
а) 1	Цигља, црепови сваке врсте	3·—	
2 *и из б)*	Проста грнчарија, глеђосана или неглеђосана, грнчарија од нескуше, цеви, каљеви за пећи, плоче за патос; све ово и у свези са дрветом и гвожђем неполираним и нелакованим	100 *кгр.* 2·—	
из б)	Фини фајанс и порцелан, једнобојан или бео, па и бео са обојеним первазима и украсима; земљане луле; све ово и са заклопцима и украсима од простих метала	8·—	
	Примедба: Овде спадају и предмети именовани у претходном ставу кад су у свези са оваквим заклопцима или украсима.		
	Фини фајанс и порцелан, вишебојан, малан, позлаћен, посребрен; грнчарија у свези са другим простим материјалима, у колико нису поменути у обадва претходна става или у колико не спадају под бр. 61, а, (Ситнице)	16·—	25 у сандуцима и брадима 20 у котарицама и кошевима
27	Стакло и стакларија:		
а)	Просто стакло, т. ј. ни углађено ни полирано, ни резано, ни шарано, ни пресовано, ни обојено, ни позлаћено, ни малано и без свезе с другим материјалима:		
1	Стакло за прозоре и у таблама	2·—	
2	*α*, Шупље стакло у својој природној боји, стакло и емаљ неурађени у маси, ливене плоче за кровове и патосе, са пругама или без пруга	2·50	
	β, Шупље стакло, бело	3·50	
	Примедба: Овде спадају и стакла за лампе, па и са углађеним и отруганим ивицама.		
б)	Шупље стакло, именовано под бр. 27, а, 2, са углађеним или отруганим запушачима, дном или ивицом; пресовано стакло и мутно (непровидно) стакло (mattiertes Glas) са или без углађеног или отруганог запушача, дна, или ивице	6·—	
	Стакло углађено, резано, гравирано, киселином или на други начин, шарено, (изузимајући горе именовано пресовано и мутно стакло), обојено, позлаћено, посребрено, превучено; стаклене призме за полијеље, дугмета, корали, ђинђуве од стакла, житко и кончасто стакло	12·—	
	Примедба: Ушице и подложице на дугметима које једино служе за утврђивање, као и конци на којима су нанизани корали, перле и емаљ од стаклета само зарад лакшег паковања и преноса неће се узимати у обзир при царинењу.		30 у сандуцима и брадима 20 у котарицама и кошевима
	Ако се пак предмети од стаклета, нанизани на конац или гајтан, могу онакви као што су да употребе за накит (нпр. гривне, огрлице итп.) онда не потпадају под број 27, б.		
в)	Стакларија у свези са другим простим материјалима, у колико не спада у групу урамљених огледала или ситница	30·—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Nr. des serbischen Generaltarifes vom 2/14. April 1892.	BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSATZ Dinar Para	Taraabzüge in Percenten des Brutto-gewichtes
		1000 St.	
a) 1	Dach- und Mauerziegel aller Art	3.—	
2 und aus *b)*	Gemeine Thonwaren mit oder ohne Glasur oder Beguss, gemeines Steinzeug, Thonröhren, Ofenkalcheln, Fliesen; alle diese auch in Verbindung mit unpolirtem, unlackirtem Holz und ebensolchem Eisen .	100 *kg* 2.—	
aus *b)*	Feine Fayence und Porzellan, einfärbig oder weiss, auch weiss mit farbigen Randstreifen und Verzierungen; irdene Pfeifen; alle diese auch mit Deckeln und Beschlägen aus unedlen Metallen	8.—	
	Anmerkung: Hieher gehören auch die in dem vorhergehenden Absatze genannten Waren, wenn sie mit solchen Deckeln oder Beschlägen versehen sind.		25 in Kisten und Fässern,
	Feine Fayence und Porzellan, mehrfärbig, bemalt, vergoldet, versilbert; Thonwaren in Verbindung mit anderen gemeinen Materialien, soweit sie nicht zu den in den beiden vorhergehenden Absätzen genannten Waren gehören oder der Nr. 61 a) (Kurzwaren) zugewiesen sind	16.—	20 in Körben und Gestellen
27	Glas und Glaswaren:		
a)	Gemeines Glas, d. h. nicht geschliffen, nicht polirt, nicht geschnitten, nicht gemustert, nicht gepresst, nicht gefärbt, nicht vergoldet, nicht bemalt und ohne Verbindung mit anderen Materialien:		
1	Fenster- und Tafelglas	2.—	
2	*α)* Hohlglas in seiner natürlichen Farbe; rohe Glas- und Emailmasse, Gussplatten zu Dach- und Bodenbelag, gerippt oder nicht	2.50	
	β) Hohlglas, weisses	3.50	
	Anmerkung: Hieher gehören auch Lampencylinder, auch wenn die Ränder derselben bereits abgeschliffen sind.		
b)	Hohlglas der Nr. 27 a) 2 mit abgeschliffenen oder eingeriebenen Stöpseln, Böden oder Rändern; gepresstes Glas und mattirtes Glas ohne oder mit abgeschliffenen oder eingeriebenen Stöpseln, Böden oder Rändern	6.—	
	Glas, geschliffenes, geätztes, gravirtes, gemustertes (mit Ausnahme des oben genannten gepressten und des mattirten Glases), gefärbtes, vergoldetes, versilbertes, belegtes; Glasbehänge für Kronleuchter, Glasknöpfe, Glaskorallen, Glasperlen, -Schmelz und Glasflüsse	12.—	
	Anmerkung: Die an den Knöpfen vorhandenen Ösen oder Unterlagen, bloss zur Befestigung dienend, sowie die Reihung der Glaskorallen, Glas- und des Glasschmelzes auf Gespinnstfäden, lediglich zum Zwecke der leichteren Verpackung und Versendung, sind bei der Tarifirung nicht in Betracht zu ziehen.		30 in Kisten und Fässern
	Können auf Gespinnstfäden oder Schnüre aufgereihte Gegenstände aus Glas ohne weiteres als Schmuck (z. B. Armbänder, Halsbänder u. dgl.) verwendet werden, so fallen sie nicht unter die N. 27 b).		20 in Körben und Gestellen
c)	Glaswaren in Verbindung mit anderen gemeinen Materialien, sofern sie nicht unter eingerahmte Spiegel oder Kurzwaren fallen	30.—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 1/13 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *кгр.*	
	Примедба: Шупље стакло просто оплетено врбовином, рогозином, сламом или трском, царинице се према својству стакла по одредбама под бр. 27, а или б. Код шупљег стакла не ће се узимати у рачун при цариљењу, фирме, заштитне марке итп. написи или назначења на њему.		30 у сандуцима и бурадима 20 у котарицама и кошевима
28	Огледала у раму, у колико не спадају у врсту ситница:		
а)	до 0.60 м. висока	20·—	
б)	преко 0.60 м. висока	30·—	
	VIII-о, Метали		
30	Гвожђе:		
а)	Сирово т. ј. ливено у полугама (Barren), комадима, грудвама итд.; стара гвожђарија и отпатци од гвожђа и челика	—·50	
б)	полурађено:		
1 2 *и* 3	Гвожђе и челик за ковање у грудвама, комадима, мајсама и т. д., лупенајзен, роцагел, милбарс, рошинен и ингоц	—·80	
	Гвожђе и челик у шипкама, четвртасто, обручасто, у шинама, округло, ћошкасто, угласто гвожђе и челик сваке врсте, гвоздене и челичне плоче . . .	1·—	
	Примедба: Овде спада све тегљено, ковано, ваљано гвожђе у шипкама, челик тегљен и ливен у шипкама без разлике, тако звано босанско гвожђе, гвожђе у обручевима, гвожђе у виду **L**, **V**, **T** и **I**, (греде), **U**, + итд., у опште гвожђе и челик у сваком облику, које улази у трговину.		
	Материјал за железнице од гвожђа или челика (изузимајући онај за машине и преносна средства), нпр. железничке шине, свеза за шине, саставни делови за грађење или оправку превозних справа скретнице, укрснице итп. гвоздене конструкције за железничке грађевине	Слободно	
	Лим и жица од гвожђа или челика без разлике . . .	4·—	
	Гвожђе за дрљаче и плугове (раоник)	3·50	
в)	Израде од гвожђа или челика:		
1	Ексери, ексерчићи од жице, нитне, клинци, чивије, енгече, потковице и поклопци за лонце	4·50	
	Завртњи (шрафови) из бр. 30, *в*), 1	12·—	
2	Израде од гвожђа или челика нестругане и непремазане, и само у свези са дрветом или ливеним гвожђем	6·—	10 у сандуцима и бурадима 6 у котарицама 3 у балама, цаковима и рамовима
	Примедба: Маз употребљен колико да само гвожђе не зарђа, не ће се узимати у обзир при цариљењу		
	Завртњи (шрафови) из бр. 30, в, 2	12·—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Nr. des serbischen Generaltarifes vom 2/14. April 1892.	BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSATZ Dinar Para	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
		100 *kg*	
	Anmerkung: Hohlglas mit ordinärer Beflechtung von Weiden, Binsen, Stroh oder Rohr wird je nach seiner Beschaffenheit nach Nr. 27 a) oder b) behandelt. Bei Hohlglas bleiben Firmenbezeichnungen, Schutzmarken und dgl. Aufschriften oder Bezeichnungen bei der Tarifirung ausser Betracht.		
28	Eingerahmte Spiegel, sofern sie nicht unter Kurzwaren fallen:		
a)	bis 0·60 *m* hoch	20.—	30 in Kisten und Fässern,
b)	über 0·60 *m* hoch	30.—	20 in Körben und Gestellen
	Gruppe VIII, Metalle		
30	Eisen:		
a)	Roheisen, in Barren, Gänzen, Klumpen, etc.; alter Bruch, Eisen- und Stahlabfälle	—.50	
b)	halbverarbeitet:		
1, 2 und 3	Schmiedbares Eisen und Stahl in Klumpen, Blöcken, Masseln etc., Luppeneisen, Rohzaggel, Milbars, Rohschienen und Ingots	—.80	
	Eisen und Stahl in Stäben, Quadrat-, Band-, Flach-, Rund-, Eck-, Winkeleisen und- Stahl aller Art, Eisen- und Stahlplatten	1.—	
	Anmerkung: Hieher gehört alles gestreckte, ausgeschmiedete, gewalzte Stabeisen, Streckstahl und Gussstahl in Stäben jeder Art, sogenanntes bosnisches Eisen, Reifeisen, **L**-Eisen, **V**-Eisen, **T**-und **I**-Eisen (Träger), **U**-, + -Eisen u. s. w., überhaupt Commerzeisen und- Stahl aller Art.		
	Eisenbahnmaterial aus Eisen oder Stahl (mit Ausnahme des zu den Maschinen u. Transportmitteln gehörigen), z. B. Eisenbahnschienen, Schienen befestigungsmaterial, Bestandtheile für den Bau oder die Reparatur von Fahrbetriebsmitteln, Ausweich- (Wechsel-) Vorrichtungen, Kreuzungen u. dgl., Eisenconstuctionen zu Bauten für Eisenbahnzwecke	frei	
	Eisen- oder Stahlblech und Eisen- oder Stahldraht ohne Unterschied	100 *kg* 4.—	
	Eggen- und Pflugeisen	3.50	
c)	Schmiedeeisen- oder Stahlwaren:		
1	Nägel, Drahtstifte, Nieten, Bolzen, Pflöcke, Klammern, Hufeisen und Eisendeckel für Kochtöpfe . . .	4.50	
	Schrauben der Nr. 30 c) 1	12.—	
2	Waren aus Schmiedeeisen oder Stahl, weder abgefeilt noch angestrichen, bloss in Verbindung mit Holz oder Gusseisen	6.—	10 in Kisten und Fässern, 6 in Körben, 3 in Ballen, Säcken und Rahmen
	Anmerkung: Der Anstrich zum Schutze gegen Rost bleibt bei der Tarifirung dieser Gegenstände ausser Betracht.		
	Schrauben der Nr. 30 c) 2	12.—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 1/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *кгр.*	
	Справе и алати од гвожђа или челика; виле за ђубре и сено, шијуци, мотике, лопате, грабуље, косе, срнови, сечива за сламу, дрљаче, плугови, капсле за осовине; длета; даље чекићи, кљешта и наковњи преко 2·5 клгр. тежине: — све ово без разлике израде па и са дршкама, ручицама, држаљама и т. п. од дрвета	3·50	
3	Израде од кованог гвожђа или челика, стругане или премазане (осим маза против рђе); све браварске израде (изузимајући браве и кључеве), лимарске и друге израде од лима, израде од жице; све ово и стругано или премазано, у свези и без свезе са простим материјалима	12·50	10 у сандуцима и бурадима 6 у котарицама
	Примедба: Овде спадају и сви остали, особено неименовани алати, без разлике израде.		
	Брадве, маказе за стрижење оваца и за поткресивање воћака	3·50	3 у балама, цаковима и рамовима
	Завртњи (шрафови) из бр. 30, в, 3	12·—	
4	Израде од кованог гвожђа или челика, жице или лима, калајисане или цинковане (израде од белог лима и беле жице), па и у свези са другим простим материјалима	15·—	
	Браве и кључеви	15·—	
	Све полиране, лаковане, емаљиране и бронзоване израде (изузимајући емаљирано кујиско посуђе), па и у свези са другим простим материјалима	25·—	13 у сандуцима и бурадима 6 у котарицама
	Емаљирано кујиско посуђе од лима	18·—	4 у балама, цаковима и рамовима
г)	Израде од ливеног гвожђа или њему подражаване смесе:		
1,	нестругане, непремазане, неемаљиране, нити са другим металом или металном смесом превучене, па и у свези са дрветом или са кованим или ваљаним гвожђем	3·50	
	Примедба: Маз употребљен само колико да гвожђе не зарђа неће се узимати у обзир при цариньењу.		
2,	стругане, премазане (осим маза противу рђе), емаљиране, бронзоване, са другим простим металом или металном смесом превучене, лаковане, па и у свези са простим материјалима	6·50	10 у сандуцима и бурадима 6 у котарицама 3 у балама, цаковима и рамовима
	полиране	22·—	13 у сандуцима и бурадима 6 у котарицама 4 у балама, цаковима и рамовима
31	Олово и цинак:		
а)	Полурађени т. ј. у комадима у слитку, полугама, таблама, даље лим и жица:		
1	Олово	5·—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Nr. des serbischen Generaltarifes vom 2/14. April 1892.	BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSATZ Dinar Para	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
		100 *kg*	
	Geräthe und Werkzeuge aus Eisen oder Stahl: Dung- und Heugabeln, Krampen, Hauen, Schaufeln, Rechen, Sensen, Sicheln, Futterklingen (Strohmesser), Eggen, Pflüge, Stössel, Meissel; ferner Hammer, Zangen und Ambosse über 2·5 *kg*: — alle diese ohne Unterschied der Bearbeitung, auch mit Griffen, Heften, Stielen u. dgl. von Holz.	3.50	
3	Waren aus Schmiedeeisen oder Stahl, abgefeilt oder angestrichen (ausser zum Schutze gegen Rost); alle Schlosserwaren (mit Ausnahme von Schlössern und Schlüsseln), Spengler- und andere Blechwaren, Drahtwaren: alle diesse Ware auch abgefeilt oder angestrichen, mit oder ohne Verbindung mit gemeinen Materialien	12.50	
	Anmerkung: Hieher gehören auch alle nicht besonders genannten Werkzeuge ohne Unterschied der Bearbeitung.		10 in Kisten und Fässern, 6 in Körben,
	Beile, Schaf- und Heckenscheeren	3.50	3 in Ballen, Säcken und Rahmen
	Schrauben der Nr. 30 c) 3	12.—	
4	Waren aus Schmiedeeisen oder Stahl, Draht oder Blech, verzinnt oder verzinkt (Weissblech und Weissdrahtwaren), auch in Verbindung mit anderen gemeinen Materialien	15.—	
	Schlösser und Schlüssel	15.—	
	Alle polirten, lackirten, emaillirten und bronzirten Waren (mit Ausnahme des emaillirten Kochgeschirres), auch in Verbindung mit anderen gemeinen Materialien	25.—	13 in Kisten und Fässern, 6 in Körben,
	Emaillirtes Kochgeschirr	18.—	4 in Ballen, Säcken und Rahmen
d)	Gusseisenwaren oder deren Imitationen:		
1	weder abgefeilt, angestrichen, emaillirt, noch mit anderem Metall oder Metalllegirungen belegt, auch in Verbindung mit Holz oder mit geschmiedetem oder gewalztem Eisen	3.50	
	Anmerkung: Der Anstrich zum Schutze gegen Rost bleibt bei der Tarifirung dieser Gegenstände ausser Betracht.		
2	abgefeilt, angestrichen (ausser zum Schutze gegen Rost), emaillirt, bronzirt, mit anderem gemeinen Metall oder einer Metalllegirung belegt, lackirt, auch in Verbindung mit gemeinen Materialien.	6.50	10 in Kisten und Fässern, 6 in Körben, 3 in Ballen, Säcken und Rahmen
3	polirt	25.—	13 in Kisten und Fässern, 6 in Körben, 4 in Ballen, Säcken und Rahmen.
31	Blei und Zink:		
a)	Halbfabrikate in Blöcken, Mulden, Stäben, ferner Blech und Draht:		
1	aus Blei	5.—	

Број српске опште царинске тарифе од 11/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
2	Цинк	100 *кгр.* 6·—	
б)	Израде од олова:		10 у сандуцима и бурадима 6 у котарицама 2 у балама, џаковима и рамовима
1	Куршуми, сачме, олово за спајање стаклета на прозору, цеви и све грубе израде, свака т. ј. у тежини преко 2,5 клгр.; даље слова за штампу	8·—	
2	Све остале израде, па и у свези са простим материјалима, у колико не спадају под бр. 61, г, (Ситнице)	30·—	13 у сандуцима и бурадима 7 у котарицама 3 у балама и џаковима
в)	Израде од цинка:		
1	просте, т.ј. свака у тежини преко 2,5 клгр.	10·—	10 у сандуцима и бурадима 6 у котарицама 2 у балама и џаковима
2	све остале израде, па и у свези са простим материјалима, у колико не спадају под бр. 61, г, (Ситнице)	35·—	13 у сандуцима и бурадима 7 у котарицама 3 у балама и џаковима
32	Калај и британика:		
а)	полурађени т.ј. у комадима, слитку, плочама, полугама, таблама, жици, за тим отпаци и парчад од искрханих старих израда	20·—	
б)	Израде од калаја и британике, па и у свези са простим материјалима, у колико не спадају под бр. 61, г, (Ситнице):		10 у сандуцима и бурадима 6 у котарицама 2 у балама и џаковима
1	Ливени предмети прости и груби	25·—	
2	Ливени предмети фине и нежне израде у листовима или жици без разлике	35·—	13 у сандуцима и бурадима 7 у котарицама 3 у балама и џаковима
33	Бакар:		
а)	Полурађен т.ј. у комадима, слитку, плочама, полугама, листовима, жици; за тим отпаци и искрхани стари предмети	15·—	
б)	Израде од бакра, па и у свези са простим материјалима, у колико не спадају под бр. 61, г, (Ситнице):		10 у сандуцима и бурадима 6 у котарицама 2 у балама и џаковима
1	Ливени предмети прости и груби: звона, звонцад, ступе (авани), тучкови, свећњаци, утије, жрвњи за млевење каве, ленири, тегови, аршини и друге сличне мере за дужину; споменици надгробни крстови, посуђе у тежини или у гломазнијим предметима ливено	22·—	
2	Сви нежни и фини ливени предмети; израде од лима или жице без разлике	35·—	13 у сандуцима и бурадима 7 у котарицама 3 у балама и џаковима
34	Месинг, томбак и бронза:		
а)	Полурађени, т.ј. у комадима, слитку, плочама, полугама, листовима и жици, отпаци и парчад од старих предмета	12·—	10 у сандуцима и бурадима 6 у котарицама 2 у балама и џаковима
б)	Израде од месинга, томбака и бронзе, па и у свези са простим материјалима, у колико не спадају под бр. 61, г, (Ситнице):		

Nr. des serbischen Generaltarifes vom 2|14. April 1892.		BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSATZ Dinar Para	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
			100 *kg*	
	2	aus Zink	6.—	10 in Kisten und Fässern, 6 in Körben, 2 in Ballen und Säcken
	b)	Bleiwaren:		
	1	Kugeln, Schrot, Blei für Fenstereinfassungen, Röhren und alle groben Waren, d. i. im Einzelngewichte über 2·5 *kg*; ferner Buchdruckerlettern	8.—	13 in Kisten und Fässern, 7 in Körben 3 in Ballen und Säcken
	2	alle anderen Waren auch in Verbindung mit gemeinen Materialien, soferne dieselben nicht der Nr. 61 d) (Kurzwaren) zugewiesen sind	30.—	
	c)	Zinkwaren:		
	1	grobe, d. i. im Einzelngewichte über 2·5 *kg*	10.—	10 in Kisten und Fässern, 6 in Körben 2 in Ballen und Säcken
	2	alle anderen Waren, auch in Verbindung mit gemeinen Materialien, soferne dieselben nicht der Nr. 61 d) (Kurzwaren) zugewiesen sind	35.—	13 in Kisten und Fässern, 7 in Körben, 3 in Ballen und Säcken
32		Zinn und Britanniametall:		
	a)	Halbfabrikate in Blöcken, Mulden, Platten, Stäben, Blech, Draht, dann Abfälle und Bruchstücke alter Waren	20.—	10 in Kisten und Fässern, 6 in Körben, 2 in Ballen und Säcken
	b)	Waren daraus, auch in Verbindung mit gemeinen Materialien, soferne dieselben nicht der Nr. 61 d) (Kurzwaren) zugewiesen sind:		
	1	Waren aus starkem Guss oder in grösseren Gegenständen.	25.—	
	2	alle leichten und feinen Gusswaren; Blech- oder Drahtwaren aller Art	35.—	13 in Kisten und Fässern, 7 in Körben, 3 in Ballen und Säcken
33		Kupfer:		
	a)	Halbfabrikate in Blöcken, Mulden, Platten, Stäben Blech, Draht; dann Abfälle und Bruchstücke alter Waren	15.—	
	b)	Waren daraus, auch in Verbindung mit gemeinen Materialien, soferne sie nicht der Nr. 61 d) (Kurzwaren) zugewiesen sind:		10 in Kisten und Fässern, 6 in Körben, 2 in Ballen und Säcken
	1	Ordinäre Gusswaren: Glocken, Schellen, Mörser, Stössel, Leuchter, Plätteisen, Kaffeemühlen, Lineale, Gewichte, Messstäbe und dergleichen Längenmasse; Denkmäler, Grabkreuze, Geräthschaften etc. aus starkem Guss oder in grösseren Gegenständen	22.—	
	2	Alle leichten und feinen Gusswaren; Blech- oder Drahtwaren aller Art	35.—	13 in Kisten und Fässern, 7 in Körben, 3 in Ballen und Säcken
34		Messing, auch Tomback und Bronze:		
	a)	Halbfabrikate, in Blöcken, Mulden, Platten, Stäben, Blech, Draht, dann Abfälle und Bruchstücke alter Waren	12.—	10 in Kisten und Fässern, 6 in Körben, 2 in Ballen und Säcken
	b)	Waren daraus, auch in Verbindung mit gemeinen Materialien, soferne dieselben nicht der Nr. 61 d) (Kurzwaren) zugewiesen sind:		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 1/14 апр. 1892.	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
1	Просте ливене израде; звона, звонцад, топови, ступе, (авани), тучкови, свећњаци, утиje, жрвњи за млевење каве, ленири, тегови, аршини и друге сличне мере за дужину, споменици, надгробни крстови, посуђе у тежим ливеним или већим предметима ·	100 *кгр.* 22·—	10 у сандуцима и бурадима 6 у котарицама 2 у балама и цаковима
2	Фини и нежни ливени предмети; израде у листовима и жици без разлике · · · · · · · · · · · ·	35·—	13 у сандуцима и бурадима 7 у котарицама 2 у балама и цаковима
35	Никал и смеса од никла (ново сребро, пакфон, алпака):		
а)	Полурађени т.j. у комадима, слитку, плочама, полугама, листовима и жици, отпаци и искрхана парчад од старих предмета · · · · · · · · · · · · · · ·	30·—	10 у сандуцима и бурадима 6 у котарицама 2 у балама и цаковима
б)	Израде у свези са простим материјалима, у колико не спадају под бр. 61, г, (Ситнице):		
1	Ливени лаки и груби предмети · · · · · · · · · · ·	50·—	
2	Ливени нежни и фини предмети, израде у листовима и жици без разлике · · · · · · · · · · · ·	75·—	
	Примедба: По израдама од никла овог тарифског броја ваља разумети робу од чистог никла или његове смесе. Израде пак просто поникловане царинiће се по својем осталом својству.		13 у сандуцима и бурадима 7 у котарицама 3 у балама и цаковима
36 *б)*	Израде од никла и његове смесе као и израде од других простих метала, посребрене, па и у свези са простим материјалима, у колико не спадају под бр. 61, г, (Ситнице) · · · · · · · · · · · ·	200·—	
	IX-о, Коже, каучук, гутаперка и мушеме		
39 *г)*	Коже чињене:		
1	Ђонови, а и бланк нелакован и све коже за опанке · ·	30·—	14 у сандуцима и бурадима 10 у котарицама
	Отпаци од кожа без разлике и од њих израђена вештачка кожа за ђонове · · · · · · · · · · · · · · ·	10·—	
2	Просте коже, т.j. све коже у природној боји, даље прне коже (па и виксоване, састругане, истегљене) коњске, говеђе и телеће (изузимајући коже именоване под бр. 39, г, 1) · · · · · · · · · · · · · · ·	45·—	6 у балама и цаковима
	Све остале коже, па и лаковане и бронзоване · · · ·	60·—	
40 *б)*	Каучук и гутаперка, прерађени:		
1	У листовима или танким таблама, или концима без свезе са другим материјалима · · · · · · · · · · ·	65·—	16 у сандуцима и бурадима 13 у котарицама 6 у балама и цаковима
2	Тканине са каучуком или гутаперком натопљене или превучене, или и с њиме спојене, исто тако и еластичне тканине и плетена роба, као и све остале израде од каучука или гутаперке, па и у свези са другим материјалима, изузимајући одећу и обућу ·	80·—	

WWW.UNILIB.RS

Nr. des serbischen Generaltarifes vom 2/14. April 1892.	BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSATZ Dinar Para	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
		100 *kg*	
1	Ordinäre Gusswaren: Glocken, Schellen, Kanonen, Mörser, Stössel, Leuchter, Plätteisen, Kaffeemühlen, Lineale, Gewichte, Messstäbe und dergleichen Längenmasse; Denkmäler, Grabkreuze, Geräthschaften etc. aus starkem Guss oder in grösseren Gegenständen	22.—	10 in Kisten und Fässern 6 in Körben 2 in Ballen und Säcken
2	Alle leichten und feinen Gusswaren; Blech- und Drahtwaren aller Art	35.—	13 in Kisten und Fässern 7 in Körben 3 in Ballen und Säcken
35	Nickel und Nickellegirungen (Neusilber, Packfong, Alpacca):		
a)	Halbfabrikate in Blöcken, Mulden, Platten, Stäben, Blech, Draht, dann Abfälle und Bruchstücke alter Waren	30.—	10 in Kisten und Fässern
b)	Waren daraus, auch in Verbindung mit gemeinen Materialien, soferne dieselben nicht der Nr. 61 d) (Kurzwaren) zugewiesen sind:		6 in Körben 2 in Ballen und Säcken
1	Waren aus starkem Guss oder in grösseren Gegenständen	50.—	
2	Alle leichten und feinen Gusswaren; Blech oder Drahtwaren aller Art	75.—	
	Anmerkung: Unter Waren aus Nickel dieser Tarifnummer werden die aus reinem Nickel oder aus Nickellegirungen hergestellten verstanden, während die bloss vernickelten Gegenstände ihrer sonstigen Beschaffenheit nach zu tarifiren sind.		13 in Kisten und Fässern 7 in Körben 3 in Ballen und Säcken
36 *b)*	Waren aus Chinasilber, das ist versilberte Waren aus Nickel und Nickellegirungen und sonstige versilberte Waren aus unedlen Metallen, auch in Verbindung mit gemeinen Materialien, insoferne sie nicht der Nr. 61 d) (Kurzwaren) zugewiesen sind	200.—	
	Gruppe IX, Häute, Leder, Kautschuk, Guttapercha und Wachstuch		
39 *d)*	Häute und Felle, gegerbte:		
1	Sohlenleder, ferner Blankleder unlackirt, und Leder aller Art für Opanken	30.—	
	Abfallleder aller Art und daraus erzeugtes künstliches Sohlenleder	10.—	14 in Kisten und Fässern
2	Ordinäre Leder, das ist alles naturfärbige Leder, ferner schwarze Leder (auch gewichst, genarbt, gezogen) vom Pferd, Rind und Kalb (mit Ausnahme der unter Nr. 39 d) 1 genannten Leder	45.—	10 in Körben 6 in Ballen und Säcken
	Alles andere Leder, auch lackirt und bronzirt	60.—	
40 *b)*	Kautschuk und Guttapercha, verarbeitet:		
1	in Blättern oder dünnen Tafeln, Kautschukfäden, ohne Verbindung mit anderen Materialien	65.—	16 in Kisten und Fässern
2	Gewebe mit Kautschuk oder Guttapercha getränkt oder überzogen, oder auch damit zusammengeklebt, desgleichen elastische Gewebe und Wirkwaren, sowie alle anderen Kautschuk-oder Guttaperchawaren, auch in Verbindung mit anderen Materialien, mit Ausnahme von Kleidungsstücken und Schuhwaren	80.—	13 in Körben 6 in Ballen und Säcken

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 1/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *кгр.*	
41	Мушеме:		
а)	просте, т.ј. за покривање робе или превозних справа од простих тканина, превучене или натопљене катраном или каквим другим простим материјалом	15·—	13 у сандуцима и бурадима 9 у котарицама 6 у балама и цаковима
	Примедба: Овде спадају мушеме за покривање робе или превозних справа од непробојног платна па и са беочузима, кајишима, кончама итд. снабдевене		
б)	фине, тј. мушеме за столове и друге потребе изузимајући оне под бр. 41, а, ...	40 —	
	X-о, Колонијални и јужни производи		
из 42 *а)*	Какао у праху	15·—	15 у сандуцима и бурадима
из 44 *б)*	Сурогати каве	5·—	
	Чоколада и сурогати чоколаде	30·—	15 у сандуцима и бурадима
в)	Шећер:		
1	сиров	5·—	
2	рафинован	8·—	13 у сандуцима и бурадима 9 у котарицама 2 у балама и цаковима
3	шећер у праху	8·—	
г)	меласи (непречишћен сируп) од шећера, па ма била за фабрикацију викса или боје за штампу . . .	2·50	
д)	Ширинач	5.—	
	XI-о, Лекарије, хемијски производи и фарбарије		
46	Лекарије, дроге и хемијски производи:		
а)	просте:		
1	Сода калцинирана	2·—	
	Кора од кине	16·—	25 у сандуцима и бурадима 12 у котарицама 6 у балама и цаковима
	Траве, лишће, цветови, коре, (изузимајући кору од кине), корење, семење, зрна и друга биља за лекарије, сушене у целини или у праху;		
	Сокови биљни за лекарију, као: копај балсам, мана, теријак, опијум у свима својим облицима, камфор;		
	Све киселине и соли; течне, кристализоване, у грумену или у праху, изузимајући кујнску со и киселине и соли на другом месту споменуте;		
	Метални или минерални производи за лекарију, као: жива, каломел, сублимат, лапис итд.		
	Животиње и животињске честице за лекарију као: златне бубе (кантаридес), честице од дабра (кастореум), мошус, амбра итд.	45·—	

WWW.UNILIB.RS

Nr. des serbischen Generaltarifes vom 2/14. April 1892.	BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSATZ Dinar Para	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
		100 *kg*	
41	Wachstuch:		
a)	gemeines, das heisst zum Bedecken von Waren oder Fahrzeugen aus ordinären Geweben, angestrichen oder getränkt mit Theer oder mit einem anderen gemeinen Material	15.—	13 in Kisten und Fässern, 9 in Körben, 6 in Ballen und Säcken
	Anmerkung: Hieher gehören die wasserdichten Waren oder Wagendecken aus imprägnirter Leinwand, auch mit Ringen, Riemen, Schnallen etc. adjustirt.		
b)	feines, das heisst für Tischdecken und anderen Gebrauch mit Ausnahme des unter Nr. 41 a) genannten	40.—	
	Gruppe X, Colonialwaren und Südfrüchte		
aus 42 *a*)	Cacao, gepulvert	15.—	15 in Kisten und Fässern
aus 44 *b*)	Kaffeesurrogate	5.—	
	Chocolade und Chocoladesurrogate	30.—	15 in Kisten und Fässern
c)	Zucker:		
1	roh	5.—	
2	raffinirt	8.—	13 in Kisten und Fässern, 9 in Körben
3	Farinzucker	8.—	2 in Ballen und Säcken
d)	Melasse (ungeklärter Syrup) von Zucker, auch zur Fabrikation von Wichse oder Buchdruckerschwärze	2.50	
e)	Reis	5.—	
	Gruppe XI, Arzneien, Chemikalien und Farben		
46	Arzneien, Droguen und Chemikalien:		
a)	einfache:		
1	Soda, calcinirt	2.—	
	Chinarinde	16.—	
	Kräuter, Blätter, Blüten, Rinden (mit Ausnahme der Chinarinde), Wurzeln, Samen, Körner und andere Pflanzenstoffe, welche als Arzneimittel Verwendung finden, trocken, ganz oder gepulvert;		
	Pflanzensäfte, als Arzneimittel gebraucht, wie: Copaivabalsam, Manna, Theriak, Opium und Opiumpräparate, Kampher;		25 in Kisten und Fässern, 12 in Körben, 6 in Ballen und Säcken
	Säuren und Salze, flüssig, krystallisirt, in Stücken oder gepulvert, mit Ausnahme des gewöhnlichen Kochsalzes und der nicht anderweitig besonders benannte Säuren und Salze;		
	metallische oder mineralische Producte für Arzneimittel, wie: Quecksilber, Kalomel, Sublimat, Lapis etc.;		
	Thiere und animalische Bestandtheile für Arzneimittel, wie Kantharіden, Kastoreum, Moschus, Ambra etc.	45.—	

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 1/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *кгр.*	
из 2	Шалитра рафинована	6·—	10 у сандуцима и бурадима 7 у котарицама 3 у балама и цаковима
	Оловни шећер (блајцукер), нишадор (салмијак), стреж (вајнштајн) (вински камен)	6·—	
из 3	Азотна киселина (ћезан)	2·—	
	Сумпорна киселина	1·—	
	Галица	1·—	
	Плави камен	1·—	
	Оловни глеђ (блајглете)	4·—	10 у сандуцима и бурадима 7 у котарицама 3 у балама и цаковима
	Белило од цинка и олова (цинквајс и блајвајс)	7·—	
	Солна или хлорна киселина	1·—	
из 4	Сода проста или кристалисана	2·—	
	Поташа	4·—	
из 5	Хидраулични креч, цемент и гипс	—·60	
	Федервајс у праху	— 50	
6	Обични креч, гашен или негашен	—·30	
7	Тесто за прављење артије сушено или не, а и целулоза;	Слободно	
б)	Састављени лекови, парфимерије и хемијски производи:		
1	Кинин и со од кинина	100·—	
	Зготовљени и састављени лекови, мириси итп. тинктуре, сирупи, ликери, вина и друга пића, као лек, вода за уста, анатеринска вода, колоњска вода, екстракти, есенције, балсами, капљице, пилуле, фластери, масти, оподелдок, артија или платно са лекарским и хемиским препаратима, белило, руменило, вранило итд. (Schminke), мирисаво уље, помаде и остале парфимерије, изузимајући мирисави сапун. У ову рубрику долазе без разлике сви лекови, хемиски производи и мириси у опште, ма и не били зготовљени, само ако су у флашама, теглама, кожи, платну или каквим другим судовима или у нарочити завој везани или запечаћени, и за детаљну продају удешени	100·—	16 у сандуцима и бурадима 9 у котарицама 6 у балама и цаковима
из 2	Восак за писма (печаћење)	20·—	12 у сандуцима и бурадима 8 у котарицама 4 у балама и цаковима
	лак-фирнајс	30·—	
из 3	Смоле (мастик) без разлике	7·—	
	Жижице без разлике (и у кутијама), скроб (штирак) без разлике (и у кутијама), туткало и ћириш	10·—	
	Мастило и викс без разлике	4·—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Nr. des serbischen Generaltarifes vom 2|14. April 1892.	BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSATZ Dinar Para	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
		100 *kg*	
aus 2	Salpeter, raffinirt	6.—	10 in Kisten und Fässern 7 in Körben 3 in Ballen und Säcken
	Bleizucker, Salmiak, Weinstein	6.—	
aus 3	Salpetersäure	2.—	
	Schwefelsäure	1.—	
	Eisenvitriol	1.—	
	Kupfervitriol	1.—	
	Bleiglätte	4.—	10 in Kisten und Fässern 7 in Körben 3 in Ballen und Säcken
	Zink- und Bleiweiss	7.—	
	Salz- oder Chlorsäure	1.—	
aus 4	Soda, roh oder krystallisirt	2.—	
	Pottasche	4.—	
aus 5	hydraulischer Kalk, Cement, Gyps	—.60	
	Federweiss, gepulvert	—.50	
6	gewöhnlicher Kalk, gelöscht oder nicht	—.30	
7	Papiermasse, trocken oder nicht, auch Cellulose	frei	
b)	Arzneiwaren, Parfümerien und Chemikalien:		
1	Chinin und Chininsalze	100.—	
	Zubereitete oder zusammengesetzte Arzneiwaren, Parfums, u. dgl.; Tincturen Syrupe, Liqueure, Wein und andere als Arzneimittel verwendete Getränke; Mundwasser, Kölnisches Wasser, Extracte, Essenzen, Balsame, Tropfen, Pillen, Pflaster, Salben, Opodeldoc, Papier oder Leinwand mit medicinischen oder chemischen Präparaten, Schminke etc., wohlriechende oder ätherische Öle wohlriechende Wasser oder Essige, Pomaden und andere Parfumeriewaren, mit Ausnahme der wohlriechenden Seife; ferner alle, wenn auch nicht zubereiteten Arzneimittel, chemische Producte und Parfums, wenn sie in Flaschen, Töpfen Leder, Leiwand oder anderen Umschliessungen oder in besonderen Umhüllungen, verschnürt oder versiegelt sind, für den Detailhandel adjustirt	100.—	16 in Kisten und Fässern 9 in Körben 6 in Ballen und Säcken
aus 2	Sie ellack	20.—	
	Lackfirnisse	30.—	12 in Kisten und Fässern
aus 3	Kitte aller Art	6.—	8 in Körben
	Zündhölzchen aller Art (auch in Schachteln), Stärke aller Art (auch in Schachteln), Stärkegummi und Leim	10.—	4 in Ballen und Säcken
	Tinte und Stiefelwichse aller Art	4.—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 1/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *кгр.*	12 у сандуцима и бурадима 8 у котарицама 4 у балама и цаковима
	Фитиљи без разлике	30·—	
47	Фарбе:		
из *а)* 6	Плавило бременско и париско (Bremer- und Parisevblau) као и све друге фарбе подражаване чивиту ·	20·—	16 у сандуцима и бурадима 10 у котарицама 4 у балама и цаковима
	Плавило берлинско (Berlinerblau) и плавило за кошуље (ултрамарин итд.), у комадима, праху или на артији	10·—	
б)	Зготовљене као фарбе:		
1	Земљане и друге фарбе у комадима или праху: окер, енглишрот болус, минералблау, купфербраун, барит, црвена земља, умбра, трипел, (бели и жути), бечка, брешка, виценска и болоњска земља итд.; даље графит, пепео од костију и биља (русшварц), кињерус и бела креда необмотана хартијом · ·	1·—	
2	Боје добивене из катрана каменог угља	60·—	20 у сандуцима и бурадима 12 у котарицама 10 у двогубим бурадима
	Све остале хемиски зготовљене боје, у комадима, праху или течне, а и креда у боји за цртање и креда обмотана хартијом ·	20·—	
3	Материје за чишћење и глачање (бечки креч итн.) у завојима за детаљну продају	10·—	
	XII-о, Маст и масни производи		
48	Немирисаво уље:		
а)	од маслинака, семења и друга особено неименована уља од биља, а и течни терпентин и фирнајс . . .	10·—	20 у сандуцима и бурадима 12 у котарицама 10 у двогубим бурадима
б)	Орахово, кокосово и палмово уље; густи терпентин ·	3·—	
	Биљни и минерални катран без разлике	—·75	
49	Маст и други масни производи:		
а)	масло (путер) слано или топљено, а и вештачко масло ·	15·—	13 у бурадима и качицама 6 у двогубим бурадима
из *б)*	глицерин	8·—	12 у сандуцима и бурадима
г)	восак, стеарин, парафин, палматин, цересин итп. . . .	10·—	13 у сандуцима и бурадима 8 у котарицама 3 у балама и цаковима
50	Производи од масти (претилина):		
а)	Сапун:		
	1 немирисави	9·—	15 у сандуцима и бурадима 8 у котарицама 3 у балама и цаковима
	2 мирисави ·	18·—	
б)	свеће воштане, стеаринске, парафинске, цересинске, палмитинске итп.	16·—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Nr. des serbischen Generaltarifes vom 2/14. April 1892	BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSATZ Dinar Para	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
		100 *kg*	
	Dochte aller Art	30.—	12 in Kisten und Fässern, 8 in Körben, 4 in Ballen und Säcken
47	Farben:		
aus *a*) 6	Bremer- und Pariserblau, sowie alle anderen Farben zur Imitation von Indigo.	20.—	16 in Kisten und Fässern, 10 in Körben, 4 in Ballen und Säcken
	Berlinerblau und Waschblau (Ultramarin etc.), in Stücken, in Pulver oder auf Papier	10.—	
b)	zubereitete:		
1	gemeine, aus Erden und Mineralien gewonnene Farben in Stücken oder gepulvert: Ocker, Englischroth, Bolus, Mineralblau, Kupferbraun, Baryt, Rotherde, Umbra, Tripel (weiss und gelb), Wiener-, Brescia-, Vicenza-, Bologneser- Erde etc.; ferner Graphit, Knochen- und Pflanzenkohle (Russschwarz), Russ und weisse Kreide ohne Papierumhüllung	1.—	
2	Anilinfarben	60.—	20 in Kisten und Fässern, 12 in Körben,
	Alle anderen chemisch zubereiteten Farben in Stücken gepulvert oder flüssig, einschliesslich der bunten Zeichenkreide und Kreide in Papierumhüllung .	20.—	
3	Putz- und Polirmittel (Wienerkalk u. dgl.) in Umschliessungen für den Detailverkauf	10.—	10 in Doppelfässern
	Gruppe XII. Fette und Fettproducte		
48	Nicht wohlriechende Öle:		
a)	Oliven-, Samen- und andere nicht besonders benannte vegetabilische Öle, auch flüssiger Terpentin und Firniss	10.—	20 in Kisten, 12 in Körben, 10 in Doppelfässern
b)	Cocosnuss- und Palmöl; dicker Terpentin.	3.—	
	Theer aller Art	—.75	
49	Fette und andere Fettstoffe:		13 in Fässern und Kübeln,
a)	Butter, gesalzen oder ausgelassen, auch Kunstbutter .	15.—	6 in Körben und Ballen
aus *b*)	Glycerin	8.—	12 in Kisten und Fässern
d)	Wachs, Stearin, Paraffin, Palmitin, Ceresin u. dgl. . .	10.—	13 in Kisten und Fässern, 8 in Körben, 3 in Ballen und Säcken
50	Fettwaren:		
a)	Seife:		
1	nicht parfümirte	9.—	15 in Kisten und Fässern, 8 in Körben, 3 in Ballen und Säcken
2	parfümirte	18.—	
b)	Wachs-, Stearin-, Paraffin-, Ceresin-, Palmitin- u. dgl. Kerzen	16.—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 1/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *кгр.*	
	XIII-о, Машине, инструменти, научни предмети и оружја		
51	Машине:		
	Машине и машински делови од метала, дрвета или другог каквог простог материјала за индустрију, занате, пољску привреду, пиварство и дестилацију, за пренос водом или сувим, купатила и друге сличне потребе; па и машине за шивење, плетење и вез, пожарни шмркови с прибором	Слободно	
52	Инструменти и апарати:		
а)	Астрономски, оптички, математички, механички, медицински, хируршки, физички и други инструменти за разне научне потребе и лабораторије . . .	50·—	20 у сандуцима и бурадима 12 у котарицама 6 у балама и цаковима
б)	музички инструменти:		
1	прости од неполитираног, нелакованог дрвета и без металних дирака, као: фруле, гусле, гајде итд. . .	60·—	
2	Клавири, нијанини, хармонијуми, фисхармонике, оргуље	Од комада 100·—	
	Верглови	100 *кгр.* 40·—	23 у сандуцима и бурадима 9 у балама
3	Сви остали музички инструменти ма од каквог материјала, а и они из бр. 52, *б*, 1, ако су од политираног или лакованог дрвета и с металним диркама	100·—	
53	Предмети за науку, књижевност и вештину, као: књиге, новине, мапе, глобуси, ноте и други списи; цртежи, живописи, слике, изрези и штампане слике у боји, ма на каквом материјалу, и без повеза или само прошивени, неурамљени, неприлепљени; на картону; платну или другој материји	Слободно	
54	Ручно оружје без разлике, као: пушке, пиштољи, револвери, сабље, мачеви, јатагани, ханџари, ранири, тесаци итд.	70·—	15 у сандуцима и бурадима 10 у котарицама 5 у балама и цаковима
	XV-о, Памук, кудеља, лан и друга биљна влакна		
56 *а)*	Отпаци од памука	5·—	
	Памук сиров или гребенан	9·—	6 у балама
б)	Предива од памука, проста или усукана, па и за детаљну продају удешена:		
1	сирова или бељена, необојена, без свезе са другим материјалима:		
	α, до № 30-е енглеске	18·—	20 у сандуцима и бурадима 12 у котарицама 5 у балама и цаковима
	β, преко № 30-е енглеске	27·—	
2	обојена или штампана:		
	α, до № 30-е енглеске	23·—	
	β, преко № 30-е енглеске	33·—	

Nr. des serbischen Generaltarifes vom 2/14. April 1892.	BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSATZ Dinar Para	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
		100 *kg*	
	Gruppe XIII. Maschinen, Instrumente, wissenschaftliche Gegenstände und Waffen		
51	Maschinen:		
	Maschinen und Maschinentheile aus Metallen, Holz oder irgend einem anderen gemeinen Materiale für Industrie, Gewerbe, Landwirtschaft, Brauereien und Destillerien, Transport zu Wasser und zu Lande, Bäder und andere ähnliche Zwecke; auch Näh,- Strick -und Stickmaschinen, Feuerspritzen und dazu gehörige Requisiten	frei	
52	Instrumente und Apparate:	100 *kg.*	
a)	Astronomische, optische, mathematische, mechanische, medizinische, chirurgische, physikalische und sonstige Instrumente zu verschiedenem wissenschaftlichen Gebrauch und für Laboratorien . .	50.—	20 in Kisten und Fässern, 12 in Körben, 6 in Ballen und Säcken
b)	Musikalische:		
1	einfache, aus unpolirtem unlackirtem Holz und ohne metallene Stimmschlüssel, wie: Flöten, Guslas, Dudelsäcke etc.	60.—	
2	Pianos, Pianinos Harmoniums, Phisharmonikas, Kirchenorgeln	per Stück 100.—	
	Drehorgeln	100 *kg.* 40.—	
3	All: anderen musikalischen Instrumente aus jedem Materiale, ferner die unter Nr. 52 b) 1 genannten, wenn sie aus polirtem oder lackirtem Holz verfertigt und mit metallenen Stimmschlüsseln versehen sind	100.—	23 in Kisten und Fässern, 9 in Ballen
53	Wissenschaftliche, literarische und Kunstgegenstände, wie: Bücher, Zeitschriften, Landkarten, Erdgloben, Noten und andere geschriebene Hefte; Zeichnungen, Malereien, Gemälde, Stiche und Farbendruckbilder, auf irgend welchem Materiale, und zwar uneingebunden oder nur geheftet, uneingerahmt, unaufgezogen etc.	frei	
54	Handwaffen aller Art, wie: Flinten, Pistolen, Revolver, Säbel, Degen, Yatagans, Handschars, Rapiere, Bajonnette etc.	100 *kg.* 70.—	15 in Kisten und Fässern 10 in Körben, 5 in Ballen und Säcken
	Gruppe XV, Baumwolle, Hanf, Flachs und andere vegetabilische Spinnstofe		
56 *a)*	Baumwollabfälle	5.—	
	Baumwolle, roh oder kardätscht	9.—	6 in Ballen
b)	Baumwollgarne, einfach oder gezwirnt, auch in Detailadjustirung:		
1	roh oder gebleicht, nicht gefärbt, nicht in Verbindung mit anderen Materialien:		
	α) bis Nr. 30 englisch	18.—	20 in Kisten und Fässern, 12 in Körben, 5 in Ballen und Säcken
	β) über Nr. 30 englisch	27.—	
2	gefärbt oder bedruckt:		
	α) bis Nr. 30 englisch	23.—	
	β) über Nr. 30 englisch	33.—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште паринске тарифе од 1/14 апр. 1892.	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *кгр.*	
	Примедба: Конци за шивење удешени за детаљну продају на калемима, картицама итп., спадају према својему својству под бр. 56, б, 1, *β*, или 2, *β*.		
	у свези са концем од простих метала	50·—	
в)	Тканине и други памучни штофови:		
1	Порхет (молтон) и друге сличне материје, сирове . .	25·—	
	Све остале, тканине и штофови од памука, особено нетаксиране, сирове	30·—	
	Вата у таблама	9·—	
2	Порхет (молтон) и други слични штофови (калмук итп.), цвилих и дрилих, оксворд, зефир и градл, шекл, т.ј. ткани штофову за постељу у боји или каирани, покривачи и простирке (теписи) без разлике, бељени, обојени, шарено-ткани или штампани ·	25·—	
3	Штофови за панталоне и хаљине, пикет и њима сличне тканине; сви ови предмети без разлике, бељени, обојени, шарено-ткани и штампани	35·—	
	Рубље за столове и мараме (џепне, вратне и за главу), шарено-ткани или штампани	55·—	
	Органтини за поставу тканине и бобине круто апретовано (Steifapprets)	25·—	20 у сандуцима и бурадима
	Све остале честе памучне тканине и штофови невезене (изузимајући сомот):		12 у котарицама
	α, бељене	50·—	5 у балама и џаковима
	β, обојене или у боји ткане	60·—	
	γ, штампане	80·—	
4	Фине и лаке тканине и штофови, као: жаконет, линон, муселин, тил за завесе и друге потребе, сомот, све тканине и штофови са утканим шарама подражавајући:		
	α, бељене	80·—	
	β, обојене или у боји ткане	100·—	
	γ, штампане	120·—	
	Примедба: Под бр. 56, в, 4, спадају све памучне тканине и штофови, које су помешане са мало свиле, ради украса, исто тако и све памучне тканине и штофови у свези са другим простим нетекстилним материјалима.		
5	Газ, блонд, машинске чипке, енглески тил, бобине, петине, (изузимајући органтин за поставу и тканине и бобине круто апретоване)	160·—	
57	Кудеља, лан и друга биљна влакна, осим памука:		
б)	Предива (изузимајући ужарију), проста или усукана, па и за детаљну продају удешена:		18 у сандуцима и бурадима
1	сирова, небељена, необојена, без свезе са другим материјалима	12·50	12 у котарицама 5 у балама и џаковима

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Nr. des serbischen Generaltarifes vom 2/14. April 1892.	BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSATZ Dinar Para	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
		100 *kg*	
	Anmerkung: Nähfaden, Nähzwirne in Detailadjustirung auf Spulen, Kärtchen u. dgl. fallen, je nach Beschaffenheit, unter Nr. 56 b) 1 *β*) oder 2 *β*).		
	in Verbindung mit Fäden aus gemeinen Metallen . .	50·—	
c)	Baumwollwaren:		
1	Barch nt (Molleton) und andere ähnlicheStoffe, roh ·	25·—	
	Alle andere nicht besonders tarifirten Baumwollwaren, roh	30·—	
	Baumwollwatte in Tafeln	9·—	
2	Barchent (Molleton) und andere ähnliche Stoffe (Kalmuk und dgl.), Zwilch und Drillich, Oxforde, Zephyre und Gradl, Schöckl, d. i. farbig gewebte, carrirte Bettzeuge; Decken und Teppiche ohne Unterschied der Erzeugung; alle diese Waren ohne Unterschied, gebleicht gefärbt, buntgewebt oder bedruckt	25·—	
3	Hosenzeuge, Rockstoffe, Piquets und dergleichen Gewebe; alle diese ohne Unterschied gebleicht, gefärbt, buntgewebt oder bedruckt	35·—	
	Tischzeuge und Tücher (Taschen-, Hals- und Kopftücher) buntgewebt oder bedruckt	55·	
	Futterorgandine und Steifapprets	25·—	20 in Kisten und Fässern
	Alle anderen dichten Gewebe aus Baumwolle, nicht bestickt (Sammt ausgenommen):		12 in Körben
	α) gebleicht	50·—	5 in Ballen und Säcken
	β) gefärbt oder farbig gewebt	60·—	
	γ) bedruckt	80·—	
4	Feine und leichte Gewebe aus Baumwolle, wie: Jaconat, Linon, Musselin, Tüll zu Vorhängen und anderem Gebrauch, Sammte, Gewebe mit eingewebten, Stickerei nachahmenden Mustern:		
	α) gebleicht	80·—	
	β) gefärbt oder farbig gewebt	100·—	
	γ) bedruckt	120·—	
	Anmerkung: In Nr. 56 c) 4 gehören alle Baumwollgewebe, welche eine geringe Beimischung von Seide als Aufputz haben, ebenso wie alle Baumwollgewebe in Verbindung mit anderen gemeinen, nicht textilen Materialien.		
5	Gaze, Blonden, Maschinenspitzen, englischer Tüll, Bobbinet, Petinet (mit Ausnahme der Futterorgandine und der Steifapprets).	160·—	
57	Hanf, Flachs und andere vegetabilische Spinnstoffe mit Ausnahme der Baumwolle:		
b)	Garne (mit Ausnahme der Seilerwaren), einfach oder gezwirnt, auch in Detailadjustirung:		18 in Kisten und Fässern 12 in Körben
1	roh, nicht gefärbt, nicht in Verbindung mit anderen Materialien	12.50	5 in Ballen und Säcken

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 1/13 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		100 *кгр.*	
2	бељена, необојена без свезе са другим материјалима ·	15·—	
	обојена, штампана, или с другим простим материјалима.	25·	
в)	Тканине и штофови:		
1	Платно за џакове и паковање, грубо, као и готови џакови од тога · · · · · · · · · · · · · · · ·	7·50	
	Џакови за шљиве, комад у тежини 1 килограм и више.	4·50	
	Примедба: Предмети споменути под бр. 57, в, 1, као и џвилих за џакове и џакови израђени, под бр. 57, в, 2, могу имати и поједине обојене пруге.		
2	Џвилих за џакове и џакови израђени од њега · · ·	7·50	
	Платно тканине просто (сељачко) и друге сличне дебеле тканине од лана, или кудеље, (као фланк, нумерат, каламајка итн.); џвилих за војничко одело, платно за једрило и друге дебље тканине; све ово и бељено, но необојено · · · · · · · · · · · · · ·	15·—	18 у сандуцима и бурадима 12 у котарицама
3	Тканине, споменуте под бр. 57, в, 2, обојене; даље, гради, т. ј. четворни (croisée) платно за постељу, душеке, сламњаче и навлаке за намештаје; конофос и шекд (т.ј. обојено платно за поставу и обојене кариране тканине за постељу); покривачи и простирке (теписи) без разлике · · · · · · · ·	30·—	5 у балама и џаковима
4	Дрил за одело, бељен или у боји ткан · · · · · ·	30·—	
	Остале честе тканине, сирове, бељене, обојене, у боји ткане, штампане, невезене · · · · · · · · ·	65·—	
5	Фине и лаке тканине и штофови, као линон, батист, тил за завесе и друге потребе, па и са уткиваним шарама на форму веза · · · · · · · · · · ·	150·—	
	Примедба: Под бр. 57, в, 5, спадају све тканине и штофови које су помешане са мало свиле ради украса, као и све тканине и штофови у свези с другим простим, нетекстилним материјалима		
6	Шупљикасте (ретке) тканине, као: машином израђене чипке, енглески тил, бобине или петине, велови и т. д. · · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	300·—	
г)	Ужарија:		
1	Ужета, једеци, конопци, (па и улари, штрањге итд.) ·	10 —	15 у сандуцима и бурадима 10 у котарицама 3 у балама и џаковима
2	Остала ужарија (канапи, цеви, колани, ведра, мреже, справе за гашење ватре и гимнастику, итн.) па и у свези са другим простим материјалима · · ·	20·—	
	XVI-о, Свила		
58 *б)*	Предива од свиле без разлике, па и у свези са простим материјалима · · · · · · · · · · · · · ·	200·—	20 у сандуцима и бурадима 16 у котарицама 8 у балама и џаковима
в)	Тканине и штофови:		
1	Полусвилене, т.ј. израде од свиле или флорет-свиле помешане с памуком, ланом, вуном или другом каквом		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Nr. des serbischen Generaltarifes vom 2|14. April 1892.	BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSATZ Dinar Para	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
		100 *kg*	
2	gebleicht, nicht gefärbt, nicht in Verbindung mit anderen Materialien	15.—	
	gefärbt, bedruckt, oder in Verbindung mit anderen gemeinen Materialien	25.—	
c)	Gewebe:		
1	Sack- und Packstoffe, grobe, sowie fertige Säcke daraus	7.50	
	Pflaumensäcke, schwere, im Gewichte von 1 *kg* und mehr per Stück	4.50	
	Anmerkung: Die zur Nr. 57 c) 1 gehörigen Waren, sowie die zur Nr. 57 c) 2 gehörigen Sackzwilche und Säcke daraus können auch mit einzelnen farbigen Streifen versehen sein.		
2	Sackzwilche und Säcke daraus	7.50	
	Gemeine Hausleinwand und andere ähnliche starke Leinwand aus Flachs oder Hanf (wie Flank, Numerasch, Kalameika u. dgl.); Zwillich für Militärbekleidund, Segelleinen und andere starke Leinengewebe; alle diese auch gebleicht, jedoch nicht gefärbt	15.—	18 in Kisten und Fässern, 12 in Körben,
3	Die unter Nr. 57 c) 2 genannten Gewebe gefärbt, ferner Gradl, das ist geköperte Leinwand für Bettzeug, Matrazen, Strohsäcke, Möbelüberzüge; Kannefass und Schöckl (das ist gefärbte Futterleinwand und färbige karrirte Bettzeuge); Decken und Teppiche aller Art	30.—	5 in Ballen und Säcken
4	Drille zu Kleidungsstücken, gebleicht oder fabrig gewebt.	30.—	
	Andere dichte Gewebe, roh, gebleicht, gefärbt, farbig gewebt, bebruckt, nicht bestickt	65.—	
5	Feine und leichte Gewebe, wie Linon, Battist, Tüll zu Vorhängen und anderem Gebrauch, auch mit eingewebten, Stickerei nachahmenden Mustern . .	150.—	
	Anmerkung: In Nr. 57 c) 5 gehören alle Gewebe, welche eine geringe Beimischung von Seide als Aufputz haben, ebenso wie alle Gewebe in Verbindung mit anderen gemeinen, nicht textilen Materialien.		
6	Undichte Gewebe, wie: Maschinenspitzen, englischer Tüll, Bobbinet oder Petinet, Schleier etc. . . .	300.—	
d)	Seilerwaren:		
1	Seile, Taue und Stricke (auch Pferdehalfter, Stränge u. dgl.)	10.—	15 in Kisten und Fässern,
2	Andere (Spagat, Schläuche, Gurten, Eimer, Netze, Feuerlösch- und Turnrequisiten u. dgl.), auch in Verbindung mit anderen gemeinen Materialien . .	20.—	10 in Körben 3 in Ballen und Säcken,
	Gruppe XVI, Seide		
58 *b)*	Seidengarne aller Art, auch in Verbindung mit gemeinen Materialien	200.—	20 in Kisten und Fässern, 16 in Körben, 8 in Ballen und Säcken
c)	Gewebe:		
1	Halbseidene, d. i. Waren aus Seide oder Floretseide gemischt mit Baumwolle, Leinen, Wolle oder an-		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 1/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
	животињском длаком, у колико не спадају у групе вунених, памучних, кудељних и ланених итд. тканина, изузимајући предмете именоване под бр. 58, в, 2	100 *кгр.* 250·—	
2	Свилене (па и са украсима од ма каквог другог материјала), изузимајући траке (пантљике)	850·—	
	Свилене пантљике	500·—	20 у сандуцима и брадима
	Полусвилени сомот	300·—	16 у котарицама
	Полусвилене па и сомотске траке	200·—	8 у балама и цаковима
	Шупљикасте полусвилене материје, као: блонд, велови, енглески тил, чипке итд. или њима слични штофови, мешане са златним, позлаћеним или стакленим концем	450·—	
	XVII-о, Накити и ситнице		
59	Накити мушки и женски, као: прстење, минђуше, гривне, огрлице, ланци за сатове, тепелуци, пафте, дугмета, која се не пришивају, медаљони, накитне игле и брошеви:	1 *кгр.*	
а) 1	Од простих материјала, без разлике израде (тако исто и имитације драгог камења, бисера, злата, платине, сребра, златних предива, слонове кости, корњачине коре, мерџана, граната, карниола, тиркиса и другог полудрагог камења)	1·—	
2	Од простих право позлаћених или посребрених метала без разлике израде	3·—	
	Примедба: Ако су ови предмети само од чести право позлаћени или посребрени, спадају под бр. 59, а, 1.		
б) 1	Од сребра и алуминија	15·—	
2	Од седефа, морске пене, слонове кости и корњачине коре	5·—	20 у сандуцима и брадима
в) 1	Од ћилибара и ћилибарске масе	5·—	12 у котарицама
2	Од људске косе, мерџана, граната, карниола, тиркиса и другог полудрагог камења	20·—	6 у балама и цаковима
г)	Од злата, платине, драгог камења и правог бисера . .	25·—	
д)	Вештачко цвеће:		
1	Од простих материјала, без свезе или са врло мало тканих и плетених (виркованих) предмета . . .	—·80	
2	Од тканих и плетених (виркованих) предмета:		
	α, надгробни венци	—·80	
	β, остало	3·—	
3	Остало неспоменуто под 1 и 2	Као накит	

Nr. des serbischen Generaltarifes vom 21/4 April 1892.		BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSATZ Dinar Para	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
			100 *kg*	
		deren Thierhaaren, soferne dieselben nicht unter die Grupe der Wollen-, Baumwollen-, Hanf-, Flachs- etc. Gewebe gehören, mit Ausnahme der in Nr. 58 c) 2 benannten Gegenstände	250.—	
	2	Ganzseidene (auch mit Aufputz von irgend einem anderen Material) mit Ausnahme der Bänder . .	850.—	20 in Kisten und Fässern,
		Ganzseidene Bänder	500.—	16 in Körben,
		Halbseidene Sammte	300.—	8 in Ballen und Säcken
		Halbseidene Bänder, auch aus Sammt	200.—	
		Undichte halbseidene Stoffe, wie: Blonden, Schleier, englischer Tüll, Spitzen etc. oder dergleichen mit goldenen, vergoldeten oder Glasfäden gemischte Gewebe	450.—	
		Gruppe XVII, Schmuckgegenstände und Kurzwaren		
59		Schmuckgegenstände für Herren und Frauen, wie: Ringe, Ohrgehänge, Armbänder, Hals- und Uhrketten, Haarschmuck (Tepeluk), Agraffen, Schmuckknöpfe, nicht zum Annähen geeignete, Medaillons-Schmucknadeln und Brochen:		
a)	1	Aus gemeinen Materialien, ohne Unterschied der Bearbeitung (ebenso aus Imitationen von Edelsteinen, Perlen, Gold, Platina, Silber, goldenen Gespinnsten, Elfenbein, Schildpatt, Korallen, Granaten, Karneol, Türkis und anderen Halbedelsteinen) .	1 *kg* 1.—	
	2	Aus gemeinen, echt vergoldeten oder versilberten Metallen ohne Unterschied der Bearbeitung . . .	3.—	
		Anmerkung: Derlei Gegenstände, nur theilweise echt vergoldet oder versilbert, fallen unter Nr. 59 a) 1.		
b)	1	Aus Silber und Aluminium	15.—	
	2	Aus Perlmutter, Meerschaum, Elfenbein und Schildpatt.	5.—	20 in Kisten und Fässern,
c)	1	Aus Bernstein und Bernsteinmasse	5.—	12 in Körben,
	2	Aus Menschenhaar, Korallen, Granaten, Karneol, Türkis und anderen Halbedelsteinen	20.—	6 in Ballen und Säcken
d)		Aus Gold, Platin, Edelsteinen und Perlen	25.—	
e)		Künstliche Blumen:		
	1	Aus gemeinen Materialien, ohne oder nur in geringer Verbindung mit Webe- und Wirkwaren	—.80	
	2	Aus Webe- und Wirkwaren:		
		α) Grabkränze	—.80	
		β) andere	3.—	
	3	Andere	wie Smuckgegenstände	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 1/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
60	Шик у жици и предиву (тел), макарател, шљокице, шик у трачицама, шик уковрчен у жицама, шик увијен у ресама, телеј и варак, жуто шамата тенеће и бело шамата тенеће:		
а)	Од простих метала	—·75	
	Примедба: Овде спада и прашак за бронзирање.		
б)	Од право посребрених или позлаћених метала	2·—	
в)	Од драгоцених метала	10·—	
61	Ситнице:		
а)	Од простог камења, стакла, порцелана, штајнгута, иловаче, лаве, мозаика и гипса, воска, стеарина, парафина, цересина и друге њима сличне смесе, без разлике израде, у свези или без свезе с простим материјалима	—·30	
	Као ситнице под овим бројем имају да се таксирају само: вештачко воће од воска и сличне смесе; статуице, фигурице и сличне ситне пошурице за собне украсе (Nippetischgegenstände), даље луле (изузимајући земљане луле), ружице за завесе, литофаније, мење за часовнике (Zifferblätter), оптичка стакла (сочито), стакла за џепне сатозе, вештачке очи од стакла. Изузетно спадају овде још и претискачи за писма, свећњаци, дивити итп. пластичке израде од алабастра, мермера, комад у тежини испод 5 клгр.		20 у сандуцима и бурадима
б) 1	Ситнице од артије, папендекла, картонске смесе или папирмашеа, без разлике израде, у свези или без свезе са другим простим материјалима	—·65	16 у котарињама 6 у балама и џаковима
	Као ситнице под овим бројем имају да се таксирају само: албуми, записници, бележници, (изузимајући оне, повезане у артији, у увоштеном или књиговезачком платну), брисаљке, лепезе, ваљци, упијачи, печати од артије, књиге за цртеже, кесе за ношење артије, кутије (Etuis), футроле; даље дуванске кутије, догледи (перспективи) обвијени артијом, рамови, ручна огледала, дугмета, муштикле, томболе и јастучићи за игле, фигурице и сличне ситне пошурице за собне украсе.		
2	Луксузне израде од артије, па и у свези с другим простим материјалима	1·50	
	Као луксузне израде од артије имају да се таксирају само: котиљонски ордени и томе слични карневалски предмети, лампијон од артије, слике за преваљивање, честитке у картама, јеловници у картама (Menucarten), кутије за бонбоне итп., украшени са бојадисаним сликама, шарама, чипкама од артије итп.; све то изузетно може бити од чести украшено и са свилом.		
в) 1	Ситнице од дрвета, прућа и другог простог биља (изузимајући оне под 2. овог тарифног броја нарочито споменуте), без разлике израде, у свези или без свезе са другим простим материјалима	—·60	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Nr. des serbischen Generaltarifes vom 2/14. April 1892.		BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSATZ Dinar Para	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
			1 *kg*	
60		Leonischer Draht, leonische Gespinnste, Plätte, Flitter, Lahn, Kraus, Bouillons, Blattmetall, Rauschgold und Rauschsilber:		
	a)	Aus unedlen Metallen	—.75	
		Anmerkung: Hieher gehört auch Bronzepulver.		
	b)	Aus echt versilberten oder vergoldeten Metallen . .	2.—	
	c)	Aus edlen Metallen	10.—	
61		Kurzwaren:		
	a)	aus gemeinen Steinen, Glas, Porzellan, Steingut, Thon, Lava, Mosaik und Gyps, Wachs, Stearin, Paraffin, Ceresin und anderen dergleichen Compositionen, ohne Unterschied der Bearbeitung, in oder ohne Verbindung mit gemeinen Materialien	—.30	
		Als Kurzwaren dieser Nummer sind nur zu tarifiren: Künstliche Früchte aus Wachs und ähnlichen Compositionen; Statuetten, Figürchen und ähnliche kleine Nippetischgegenstände, ferner Tabakpfeifen (mit Ausnahme der irdenen Pfeifen), Vorhängerosetten; Lithophanien, Zifferblätter, optische Linsen, Gläser für Taschenuhren, künstliche Glasaugen. Ausnahmsweise gehören hieher auch Briefbeschwerer, Leuchter, Tintenfässer u dgl. plastische Arbeiten aus Alabaster und Marmor im Einzelgewichte unter 5 *kg*.		20 in Kisten und Fässern,
	b) 1	Kurzwaren aus Papier, Pappendeckel, Pappmasse oder Papiermaché, ohne Unterschied der Bearbeitung, in oder ohne Verbindung mit anderen gemeinen Materialien	—.65	12 in Körben, 6 in Ballen und Säcken
		Als Kurzwaren dieser Nummer sind nur zu tarifiren: Albums, Notizbücher (ausgenommen die in Papier, Wachsleinwand oder Buchbinderleinwand gebundenen), Papierwischer, Fächer, Löschrollen, Siegelblättchen, Skizzenbücher, Mappen, Etuis, Futterale; ferner Tabakdosen, Perspective in Fassungen aus Papier, Rahmen, Handspiegel, Knöpfe, Cigarrenspitzen, Tombolaspiele und Nähkissen, Figürchen und ähnliche kleine Nippetischgegenstände.		
	2	Luxuspapeterie auch in Verbindung mit anderen gemeinem Materialien	1.50	
		Als Luxuspapeterie sind nur zu tarifiren: Cotillonorden u. dgl. Carnevalsartikel, Papierlampions, Abziehbilder, Gratulationskarten, Menukarten, Bonbonnièren u. dgl. mit farbigen Bildern, Malereien, Spitzenpapier etc. ausgestattet; dieselben können ausnahmsweise auch theilweise mit Seide ausgestattet sein.		
	c) 1	Kurzwaren aus Holz, Flechtarbeit und anderen gemeinen Pflanzenstoffen (mit Ausnahme der unter 2 dieser Tarifnummer besonders benannten), ohne Unterschied der Bearbeitung, in oder ohne Verbindung mit anderen gemeinen Materialien . .	—.60	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број списке опште царинске тарифе од 1/13 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		1 *кгр.*	
2	Као ситнице под овим бројем имају да се таксирају само: брда за ткиво, зупци за брда, шкрипушке (точкићи) за разбоје, чунци, увлаке, кутије, закачке или шиваћи јастучићи (Nähkissen), ручна огледала, рамови за фотографије, молерске палете, писаљке (плајвази) у дрвету црне и у боји; кегле и такови за биљаре, лепезе, ленири, цолштоци, метрови и визири мале за канцеларије и за цртање; дугмета (изузимајући дугмета за накит, која се не пришивају); штампарски украси; ножеви за књиговесце (Falzbeine), каније за ножеве, игленице, кобилице или коњици за виолине, четке и кичице у дрвету усађене, крстићи, фигурице и сличне ситне пошурице за собне украсе; томболе, шах и домине (па и са кошћу састављене); луле, чибуци, муштикле за цигаре и цигарете; штапови, дршке за кишобране; бичеви и корбачи; фине кашике и виљушке; котаричарске луксузне израде монтиране са тканом и плетеном робом (котарчице за рад, кутије за бонбоне и сличне ситније пошурице за собне украсе).		
2	Све под 1 именоване ситнице од дрвета са фино уметнутим (intarsirter oder Boule-Arbeit) радом . .	1·—	
г) 1	Ситнице од гвожђа, челика, бакра, месинга, томбака, бронзе, олова, калаја, британике, цинка и смесе од њих; без разлике израде, у свези или без свезе са другим простим материјалима:		
	α) Ножарске израде, као ножеви и виљушке асталске па и са дршком од ових метала или од дрвета, порцелана, стакла, костију, рогова и од имитације слонове кости и корњачине коре; накитна дугмета која се пришивају); укоснице (изузимајући игле за накит) па и позлаћене и посребрене; игле за шнирање, ушице, алчице, копче и пређице	—·35	20 у сандуцима и бурадима 12 у котарицама 6 у балама и цаковима
	β) Остале израде	—·45	
	Као ситнице под *β*, имају се таксирати само: звонца за столове и канцеларије; џепни и путнички писаћи прибор; пера за писање, ђинђуве или перле од челика, кључићи за сатове; удице; кукице и ланчићи за кључеве; напрсци; мамузе; корпице и литари за псе; шеталице, мење за џепне и дуварске столове; тантузи или бенци (Spielmarken); каније за ножеве; муштикле за цигаре и цигарете; луле; џепни фењери, кутије (футроле); рогови за барут; планжете (дашчице за мидере) готове са ушицама и дугметима; игленице и перонице, дуванске кутије, кресива џепна; печати; ленири мањи за канцеларије и цртање; прибор за писаћи сто; фигурице и сличне ситне пошурице за собне украсе.		
	Ситнице од алпаке, паквона и никла, без разлике израде, у свези или без свезе са другим простим материјалима	1·20	
	Као ситнице под овим бројем имају да се таксирају само: ножеви и виљушке с дршкама од алпаке, паквона и никла, као и сви под 1) именовани предмети од алпаке, паквона и никла.		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Nr. des serbischen Generaltarifes vom 2/14 April 1892.	BENENNUNG DER GEGEOSTÄNDE	ZOLLSATZ Dirar Para	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
		1 *kg*	
	Als Kurzwaren dieser Nummer sind nur zu tarifiren: Weberkämme, Weberzähne, Weberräder, Weberschiffe; Federstiele; Dosen; Nähkissen, Handspiegel, Photographierahmen, Malerpaletten; Blei- und Farbstifte in Holzfassung; Billardkegel und Billardqueues; Fächer, Lineale, Zoll-, Visir- und Massstäbe, kleine, für den Bureaugebrauch und zum Zeichnen; Knöpfe (mit Ausnahme der Schmuckknöpfe, welche nicht zum Annähen geeignet sind); Buchdruckereiverzierungen; Falzbeine; Messerscheiden (Kanien); Nadelbüchsen; Geigensättel; Bürsten und Pinsel mit Holz montirt; Kreuzchen, Figürchen und ähnliche kleine Nippetischgegenstände; Tombola-, Schach- und Dominospiele (auch mit Bein belegt); Pfeifen, Pfeifenrohre, Cigarren- und Cigarrettenspitzen; Spazierstöcke, Regenschirmgestelle; Peitschen und Reitgerten; Löffel und Gabeln für den feineren Tafelgebrauch; Korbflechterwaren mit Webe- und Wirkwaren montirt, zum Luxusgebrauch (Arbeitskörbchen, Bouquethälter, Bonbonnièren und ähnliche kleine Nippetischgegenstände).		
2	Die unter 1 genannten Kurzwaren aus Holz mit fein eingelegter (intarsirter oder Boule-) Arbeit · ·	1.—	
d) 1	Kurzwaren aus Eisen, Stahl, Kupfer, Messing, Tombak-Bronze, Blei, Zinn, Britanniametall, Zink u Legirungen daraus, ohne Rücksicht auf die Bearbeitung, in oder ohne Verbindung mit anderen gemeinen Materialien:		
	α) Messerschmiedwaren und Essbestecke (Messer und Gabeln) auch mit Griffen aus diesen Metallen oder aus Holz, Porzellan, Glas, Bein, Horn, Elfenbein-und Schildpattimitationen; Metallknöpfe (mit Ausnahme der Schmuckknöpfe, welche nicht zum Annähen geeignet sind); Näh-, Strick- Stick- Steck- und Haarnadeln (mit Ausnahme der Schmucknadeln, auch vergoldet oder versilbert; Schnürstifte, Ösen, Ringe, Hafteln und Schnallen · · ·	—.35	20 in Kisten und Fässern, 12 in Körben, 6 in Ballen und Säcken
	β) andere ·	—.45	
	Als Kurzwaren der Position *β* sind nur zu tarifiren; Kleine Glocken für Tisch- und Bureaugebrauch; Taschen- und Reiseschreibzeuge; Schreibfedern, Stahlperlen, Uhrschlüssel, Fischangeln, Schlüsselhacken und Kettchen, Fingerhüte; Sporen; Maulkörbe und Halsbänder für Hunde; Uhrenpendel, Zifferblätter für Taschen- und Wanduhren; Spielmarken; Messerscheiden (Kanien); Cigarren- und Cigarrettenspitzen, Pfeifen; Taschenlaternen; Etuis (Futterale); Pulverhörner; Planchettes, fertige, mit Ösen und Knöpfen; Nadel- und Schreibfederbüchschen, Tabakdosen, Taschenfeuerzeuge; Petschafte, Lineale, kleinere für Bureaux und zum Zeichnen, Schreibtischgarnituren, Figürchen und ähnliche kleine Nippetischgegenstände.		
2	Kurzwaren aus Alpacca, Packfong und Nickel, ohne Rücksicht auf die Bearbeitung, in oder ohne Verbindung mit anderen gemeinen Materialien ·	1.20	
	Als Kurzwaren dieser Nummer sind nur zu tarifiren: Messer und Gabeln mit Griffen aus Alpacca, Packfong und Nickel, ferner die unter 1 genanten Gegenstände, wenn sie aus Packfong und Nickel hergestellt sind.		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 1/13 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		1 *кгр.*	
	Примедба: Под израдама од никла ваља разумети израде од чистог никла или од његове смесе; а ако су само поникловане таксираће се према њиховом иначе својству.		
3	Ситнице именоване под Бр. 61, г, 1, право посребрене или позлаћене	2·—	
	Примедба: Исти предмети само од чести право позлаћени или посребрени спадају под Бр. 61, г, 1.		
4	Ситнице именоване у Бр. 61, г, 2, право посребрене или позлаћене	2·50	
	Примедба: Исти предмети само од често право позлаћени или посребрени спадају под Бр. 61, г, 2.		
д)	Ситнице од костију, рогова, каучука ма и чврстог, гутаперке, тврде гуме, целулоида и тиме сличне смесе, без разлике израде, у свези или без свезе с другим простим материјалима:		
1	Дугмета (изузимајући дугмета за накит, која се не пресивају)	—·60	
2	Остале ситнице	1·—	20 у сандуцима и бурадима
	Као ситнице под овим бројем имају да се таксирају само: четкарске израде монтиране са горе наведеним материјалима; чешљеви; чибуци; муштикле за цигаре и цигарете; лопте за биљаре, шах, домине, кегле за биљаре, дуванске кутије, кутијце, фигурице и сличне ситне пошурице за собне украсе; лепезе, бичеви и корбачи са дршкама од ових материјала; гуме за брисање, рогови за барут, цолштуци, чачкалице, рамови, печати; планжете (за мидере) готове са ушицама и дугметима; прибор за писаћи сто; штапови или дршке за штапове од споменутих материјала; виљушке, сисаљке за цуцле. Ту спадају сви ти предмети од именованих материјала и онда, кад су они подражавани слоновој кости, корњачиној кори итд.		12 у котарицама 6 у балама и џаковима
	Ситнице од чињене коже или коже с длаком, без разлике израде, у свези или без свезе с другим простим материјалима	1·60	
	Као ситнице под овим бројем имају се таксирати само: луксузне израде од коже (кутије за цигаре и цигарете, новчаници, буђелари, портфељи за столове и џепни; лепезе, брисаљке кожне; касете или кутијце од коже или с кожом превучене; појаси женски; све то и са оковом од простих, позлаћених или посребрених метала или с поставом и томе сличним домецима од свиле.		
	Примедба: Предмети нарочито неспоменути у претходним одредбама од *а*, — *ђ*, не ће се узимати као ситнице него као израде оних тарифских група, којима оне припадају по свом главном материјалу, из кога су састављене.		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Nr. des serbischen Generaltarifes vom 2/14 April 1892.	BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSATZ Dinar Para	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
		1 *kg*	
	Anmerkung: Unter Waren aus Nickel werden die aus reinem Nickel oder aus Nickellegirungen hergestellten verstanden, während die bloss vernickelten Gegenstände ihrer sonstigen Beschaffenheit nach zu tarifiren sind.		
3	Kurzwaren der Nr. 61 d) 1, wenn sie echt versilbert oder vergoldet sind	2.—	
	Anmerkung: Derlei Gegenstände nur theilweise echt vergoldet oder versilbert, fallen unter Nr. 61 d) 1.		
4	Kurzwaren der Nr. 61 d) 2, wenn sie echt versilbert oder vergoldet sind	2.50	
	Anmerkung: Derlei Gegenstände, nur theilweise echt vergoldet oder versilbert, fallen unter Nr. 61 d) 2.		
e)	Kurzwaren aus Bein, Horn, Kautschuck, Guttapercha, Hartgummi, Celluloid u. dgl. Compositionen, ohne Rücksicht auf die Bearbeitung, in oder ohne Verbindung mit anderen gemeinen Materialien:		
1	Knöpfe (mit Ausnahme der Schmuckknöpfe, welche nicht zum Annähen geeignet sind)	—.60	
2	Andere	1.—	20 in Kisten und Fässern, 12 in Körben, 6 in Ballen und Säcken
	Als Kurzwaren dieser Nummer sind nur zu tarifiren: Knöpfe (mit Ausnahme der Schmuckknöpfe, welche nicht zum Annähen geeignet sind); Bürstenbinderwaren, welche mit den oben genannten Stoffen montirt sind; Kämme; Pfeifenmundstücke, Cigarren- und Cigarrettenspitzen; Billardkugeln, Schach- und Dominospiele, Billardkegel; Tabakdosen, Büchschen; Figürchen und ähnliche kleine Nippetischgegenstände; Fächer, Peitschen und Reitgerten mit Griffen aus diesen Materialien; Radirgummi, Pulverhörner, Zollstäbe, Zahnstocher, Rahmen, Petschafte; Planchettes, fertige, mit Ösen und Knöpfen; Schreibtischrequisiten, Spazierstöcke aus den obgenannten Materialien allein, sowie Stockgriffe aus denselben; Gabeln; Mundstücke für Saugflaschen. Hieher gehören die genannten Artikel aus den oben angeführten Stoffen, auch wenn dieselben Elfenbein, Schildpatt etc. imitiren		
f)	Kurzwaren aus Leder oder behaarten Fellen, ohne Rücksicht auf die Bearbeitung, in oder ohne Verbindung mit anderen gemeinen Materialien . . .	1.60	
	Als Kurzwaren dieser Nummer sind nur zu tarifiren: Ledergalanteriewaren (Cigarren- und Cigarrettentaschen, Portemonnaies, Brieftaschen, Mappen, Portefeuilles); Fächer; Lederwischer; Cassetten oder Etuis aus Leder oder mit Leder überzogen; Damengürtel; dieselben können auch mit Beschlägen aus unedlen, vergoldeten, oder versilberten Metallen oder mit Futter und dergleichen Zuthaten von Seide versehen sein.		
	Anmerkung: Die in den vorstehenden Positionen a) bis f) nicht besonders aufgeführten Gegenstände sind nicht als Kurzwaren, sondern als Waren jener Tarifgruppen zu behandeln, welchen sie nach dem Materiale ihres Hauptbestandtheiles angehören.		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број списке опште царинске тарифе од 1/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		1 *кгр.*	
е)	Ситнице од ткане и плетене (вирковане) робе, у свези с простим материјалима; без разлике израде, у колико не спадају под групу XVIII-ту и у колико нису посебице таксиране.		
1	Од свиле или полусвиле или од златних или сребрних жица	2·40	
2	Остале	—·80	
	Као ситнице под овим бројем имају да се таксирају само: јастучићи за мирисе и тоалете, лепезе, кутије за наките, новчаници, дуванске кесе.		
ж)	Наочари, догледи, лупе, штекери, цвикери:		
1	Са оковом од простих метала или других простих материјала	3·—	
2	Са оковом од сребра; право посребрених или позлаћених метала, алуминија, слонове кости, корњачине коре, седефа	8·—	
3	Са оковом од злата и платине	20·—	
з)	Играчке дечије без разлике	—·35	
и)	Сатови пендл, шварцвалдски и други дуварски сатови без разлике, па и сатови по америчанској системи	—·50	20 у сандуцима и бурадима
ј)	Израде од седефа, ћилибара, подражаваног ћилибара, корњачине коре, слонове кости, морске пене и њихових имитација, у свези или без свезе са другим материјалима:		12 у котарицама 6 у балама и цаковима
1	Седефска дугмета (изузимајући дугмета која се не пресшивају)	1·50	
2	Остале	3·—	
	Овде спадају нарочито лопте и кегле за биљаре, ножеви и виљушке с дршкама од ових материјала; лепезе; прибор за пушаче; четке и чешљеви од ових материјала или с њима монтирани; фигуре за шах, домине, бенци или тантузи; фигурице и сличне ситне украсне ношурице: иглењице, новчаници, кутије за накит, чачкалице, пређице, штапови и дршке за штапове искључиво од самих напред речених материјала као и дршке за штапове од њих.		
	Примедба: Код прибора за пушаче кад је у свези са ћилибаром или имитацијом од ћилибара, царинице се делови од ћилибара (па и од имитације његове) особено, по одредби Бр. 61, *ј*, 2. С осталим саставним деловима поступиће се по својству материјала, од чега су.		
к)	Све напред именоване ситнице од простих материјала, у свези са финим материјалима или са златом или платином	2·—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Nr. des serbischen Generaltarifes vom 2/14. April 1892.	BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSATZ Dinar Para	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
		1 *kg*	
g)	Kurzwaren aus Webe-und Wirkwaren, in Verbindung mit gemeinen Materialien, ohne Rücksicht auf die Bearbeitung, soweit dieselben nicht zur Gruppe XVIII gehören und nicht speciell tarifirt sind:		
1	Aus Seide oder Halbseide oder aus Gold-oder Silberfäden gewirkt	2.40	
2	Andere	—.80	
	Als Kurzwaren dieser Nummer sind nur zu tarifiren: Fächer, Riech- und Toilettepölster, Schmucketuis, Portemonnaies, Tabakbeutel.		
h)	Augengläser, Brillen, Operngucker, Loupen, Stecher, Zwicker:		
1	Mit Fassung aus gemeinen Metallen oder anderen gemeinen Materialien	3.—	
2	Mit Fassung aus Silber, echt versilberten oder vergoldeten Metallen, Aluminium, Elfenbein, Schildpatt Perlmutter	8.—	
3	Mit Fassung aus Gold und Platina	20.—	
i)	Kinderspielzeug aller Art	—.35	
j)	Pendel-, Schwarzwälder- und andere Wanduhren aller Art, ferner Uhren nach amerikanischem System.	—.50	20 in Kisten und Fässern,
k)	Waren aus Perlmutter, Bernstein, Bernsteinmasse, Schildpatt, Elfenbein, Meerschaum und dessen Imitationen, in oder ohne Verbindung mit anderen Materialien:		12 in Körben, 6 in Ballen und Säcken
1	Perlmutterknöpfe (mit Ausnahme der Schmuckknöpfe, welche nicht zum Annähen geeignet sind) . .	1.50	
2	Andere	3.—	
	Hieher gehören insbesondere Billardballen, Billardkegel; Messer und Gabeln mit Griffen aus diesen Materialien; Fächer; Raucherartikel; Bürsten und Kämme aus diesen Materialien oder damit montirt; Schachfiguren, Domino-Spiele, Spielmarken, Figürchen und ähnliche kleine Nippetischgegenstände; Nadelbüchschen, Portemonnaies, Schmucketuis, Zahnstocher, Schnallen, Spazierstöcke aus den obgenannten Materialien allein, sowie Stockgriffe aus denselben.		
	Anmerkung: Bei Raucherartikeln, welche mit Bernstein oder Bersteinimitation verbunden sind, werden die Theile aus Bernstein (auch Bernsteinimitation) separat nach Nr. 61 k) 2 verzollt. Die anderen Bestandtheile werden nach Beschaffenheit des Materiales, aus welchem sie bestehen, behandelt.		
l)	Alle vorstehend benannten Kurzwaren aus gemeinen Materialien in Verbindung mit feinen Materialien oder mit Gold oder Platina	2.—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од $\frac{1}{14}$ апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара	Дара у процентима бруто тежине
		1 *кгр.*	
л)	Израде од сребра и алуминијума, па и са правом позлатом или у свези са другим материјалима или са златом или платином	10·—	
љ)	Израде од мерџана, ахата, карниола и другог полудрагог камења, у свези или без свезе са другим материјалима или са златом или платином . . .	15·—	
м)	Израде од злата, платине, драгог камења и правога бисера	25·—	
	XVIII-о, Шивена роба, везови и плетена роба		
62 *из а) б и в)*	На одело и другу шивену робу, где се разуме и рубље, наплаћиваће се толико царине колико се плаћа на материју које има највише с лица а уз то још 50 од сто.	100 *кгр.*	
из а)	Од филца	55·—	
	Сви остали предмети из Бр. 62, а.	40·—	
из б)	Тракарске (пантљичарске) преплетарске, плетарске, позаментирске (казаске) и дугметарске израде:		
	Вунене	100·—	
	Памучне	80·—	
	Ланене	80·—	20 у сандуцима и бурадима
	Примедба: Прости шавови и поруби на израдама ове врсте не ће се узимати у обзир при царињењу		12 у котарицама
	Везови:		6 у балама и џаковима
	памучни, вунени или ланени	300·—	
	Чипке, руком рађене	150·—	
	Кишобрани и сунцобрани од ма каквих материјала само не од свиле	од комада 30·—	
	Примедба: Ови кишобрани и сунцобрани могу бити и са свиленим порубима (бордурама).		
	Шешири голи неопремљени (непостављени, неошивени, ненакићени) мушки и женски, без разлике материјала, изузимајући шешире свилене	100 *кгр.* 160·—	
	Шешири мушки, опремљени без разлике материјила и украса, изузимајући шешире свилене (цилиндре).	230·—	
	Шешири женски, опремљени без разлике материјала и украса, изузимајући оне од Бр.62, в, 1.	280·—	
	Примедба: Шешири, које према својем облику и изради могу носити и мушки и женске цариниће се као мушки шешири.		
	Хируршке утеге, изузимајући утеге од свиле и коже	80·—	
	Фесови са кићанкама или без кићанака, које могу бити и свилене	90·—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Nr. des serbischen Generaltarifes vom 2/14. April 1892.	BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSATZ Dinar Para	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
		1 *kg*	
m)	Waren aus Silber und Aluminium, auch echt vergoldet oder in Verbindung mit anderen Materialien oder mit Gold oder Platina	10.—	
n)	Waren aus Korallen, Achat, Carneol und anderen Halbedelsteinen, in oder ohne Verbindung mit anderen Materialien oder mit Gold oder Platina .	15.—	
o)	Waren aus Gold, Platina, Edelsteinen und echten Perlen	25.—	
	Gruppe XVIII. Nähtereiwaren, Stickereien und Wirkwaren		
62 aus *a*) *b*) u. *c*)	Kleidungen und andere Confectionen (mit Einschluss der Wäsche) werden nach dem an der Aussenseite der Menge nach vorherrschenden Grundstoff mit einem Zuschlage von 50 Procent vom vertragsmässigen Zollsatze für den Grundstoff verzollt.		
		100 *kg*	
aus *a*)	Ordinäre Bauernhüte aus Filz	55.—	
	Alle anderen Gegenstände der Nr. 62 a)	40.—	
aus *b*)	Band-, Wirk- und Strumpf-, Posamentier- und Knopfwaren:		
	aus Wolle	100.—	
	aus Baumwolle	80.—	20 in Kisten und Fässern,
	aus Leinen	80.—	12 in Körben,
	Anmerkung: Einfache Nähte und Säume bei den hieher gehörigen Waren bleiben bei der Tarifirung ausser Betracht.		6 in Ballen und Säcken
	Stickereien:		
	auf Baumwolle, Wolle oder Leinen	300.—	
	Spitzen, handgeklöppelte	150.—	
	Regen- und Sonnenschirme mit anderem Überzuge als aus Seide.	per Stück —.30	
	Anmerkung: Die hieher gehörigen Schirme können auch mit seidenen Borduren versehen sein.		
	Hüte, ungarnirte, für Herren oder Damen, ohne Unterschied des Materiales, mit Ausnahme von Seidenhüten	100 *kg* 160.—	
	Herrenhüte, fertig ausgerüstet, ohne Unterschied des Materiales und des Aufputzes, mit Ausnahme von Seidenhüten (Cylinder)	230.—	
	Damenhüte, fertig ausgerüstet, ohne Unterschied des Materiales und des Aufputzes, mit Ausnahme der unter Nr. 62 c) 1 tarifirten	280.—	
	Anmerkung: Hüte, welche ihrer Form und Ausstattung nach, sowohl von Herren wie von Damen getragen werden können, sind wie Herrenhüte zu verzollen.		
	Chirurgische Bandagen, mit Ausnahme derjenigen aus Seide und Leder	80.—	
	Fez, mit oder ohne Quasten, auch aus Seide	90.—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број српске опште царинске тарифе од 1/14 апр. 1892.	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара 100 кгр.	Дара у процентима бруто тежине
	Позаментирски предмети, ширити, ресе, гајтани, за опшивање, од позлаћених или посребрених металних конаца	150·—	
	Сви остали предмети из Бр. 62, *б.* 1—9	100·—	
	Примедба: Овде спадају: аше вунене, јастуци и јоргани сашивени вунени, памучни и ланени; каније за сабље од коже или од других прости материјала, пораменице вунене, памучне или ланене, па и од гуме; кожне рукавице постављени; ободи (шилтови) за шешире и капе кожни; жице од црева за музикалне инструменте; подвезице вунене, памучне, ланене, па и од гуме; портиклице (за децу), памучне, ланене или од мушеме; дизгини ланени; муфови вунени или памучни; поставе за шешире и капе, вунене, памучне и ланене; ћурчијске израде (боа, муфови, кожне јаке, шубаре итп.).		
из *в)* 1	Хируршке утеге свилене и полусвилене	200·—	
	Кишобрани и сунцобрани свилени и полусвилени . . .	од комада —·50	
	Свилени шешири (цилиндри) па и опремљени	350·—	
	Женски свилени шешири па и накићени	700·—	
	Преплетарске (вирковане), позаментирске и дугметарке израде;	350·—	20 у сандуцима и бурадима
	а) Свилене	700·—	12 у котарицама
	β) Полусвилене	350·—	6 у балама и цаковима
	Везови:		
	а) На свили	800·—	
	β) На полусвили	400·—	
	Рукавице без поставе	400·—	
	Пораменице свилене или са свилом	300·—	
2	Тракарске (пантљичарске), позаментирске и дугметарске израде са златним или сребрним или са право позлаћеним или посребреним концима.	300·—	
	Везови са златним или сребрним жицама или са фино позлаћеним или посребреним металним жицама.	300·—	
	Везови ови исти на свили	1000·—	
63	Обућа:		
а)	Дрвена, у свези с кожом и другим простим материјалима	5·—	
б)	Опанци од сирове или урађене коже (за опанке) . .	35·—	
в) 1	Чизме просте, од просте коже	80·—	
2	Сва друга обућа ма од каквог материјала, сем обуће везене златним или сребрним или фино позлаћеним или посребреним концима	100·—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Nr. des serbischen Generaltarifes vom 2/14. April 1892.	BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSATZ Dinar Para	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
		100 *kg*	
	Unechte Gold- oder Silber- Posamenterie,- Borten.- Tressen, -Schnüre, -Besatzartikel	150.—	
	Alle anderen Gegenstände der Nr. 62 b) 1—9 . . .	100.	
	Anmerkung: Hieher gehören: Satteldecken aus Wolle, Pölster (Kissen) und Bettdecken, abgenäht, aus Wolle, Baumwolle und Leinen, Säbel-Futterale aus Leder oder anderen gemeinen Stoffen; Hosenträger aus Wolle, Baumwolle oder Leinen, auch aus Gummi; Lederhandschuhe, gefüttert; Hut- und Mützenschilde aus Leder; Darmsaiten für musikalische Instrumente, Strumpfbänder aus Wolle, Baumwolle, Leinen, auch aus Gummi; Barttüchel (für Kinder) aus Baumwolle, Leinen oder Wachsleinwand; Zügel (Pferdegeschirr) aus Leinen; Muffe aus Wolle oder Baumwolle, Hut- und Mützenfutter aus Wolle, Baumwolle und Leinen. Kürschnerwaren (Boas, Muffe, Pelzkrägen, Mützen u. dgl.).		
aus *c*) 1	Chirurgische Bandagen aus Seide und Halbseide . . .	200.—	
	Regen- und Sonnenschirme mit Überzügen aus Seide und Halbseide	per Stück —.50	
		100 *kg*	
	Seidenhüte (Cylinder), auch garnirt	250.—	
	Damenhüte aus Seide auch aufgeputzt	350.—	20 in Kisten und Fässern,
	Wirk-, Posamentier- uud Knopfwaren:		12 in Körben,
	α) aus Seide	700.—	
	β) aus Halbseide	350.—	6 in Ballen und Säcken
	Stickereien:		
	α) auf Seide	800.—	
	β) auf Halbseide	400.—	
	Ungefütterte Lederhandschuhe	400.—	
	Hosenträger aus oder mit Seide	300.—	
aus *c*) 2	Band-, Posamentier- und Knopfwaren, mit Fäden aus Gold oder Silber, oder aus echt vergoldeten oder versilberten Metallen	300.—	
	Stickereien mit Gold oder Silber, echt vergoldeten oder versilberten Gespinnsten oder Drähten	300.—	
	Dergleichen Stickereien auf Seide	1000.—	
63	Schuhwaren:		
a)	aus Holz, in Verbindung mit Leder und anderen gemeinen Materialien	5.—	
b)	Opanken aus roher Haut oder aus Opankenleder . .	35.—	
c) 1	Ordinäre Stiefel aus gemeinem Leder	80.—	
2	Alle anderen Schuhwaren aus jedem Materiale, ohne Stickereien aus Gold- oder Silberdraht, echt vergoldetem oder versilbertem Draht	100.—	

Број српске опште царинске тарифе од 1/14 апр. 1892	НАИМЕНОВАЊЕ ПРЕДМЕТА	ЦАРИНА Динара 100 кгр.	Дара у процентима бруто тежине
г)	Обућа од ма каквог материјала, са везовима од златних или сребрних, право позлаћених или посребрених конаца	250·—	
64	Седларске, торбарске или рукавичарске израде:		
а)	Самари, мехови и кофери дрвених, у свези с кожом, платном или другим простим материјалима . . .	15·—	20 у сандуцима и бурадима
б)	Коњски прост хам од коже	60·—	12 у котарицама
	Хируршке утеге кожне	100·—	6 у балама и цаковима
	Кожне торбе, ручни кофери, ђачке торбе и томе слични предмети од грубих материја, у свези са простим материјалима	20·—	
	Све остале израде из бр. 64. б, ...	100·—	
в)	Седларске, торбарске и рукавичарске израде са везом од златних, сребрних, право позлаћених и посребрених жица	200·—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Nr. des serbischen Generaltarifes vom 2/14 April 1892.	BENENNUNG DER GEGENSTÄNDE	ZOLLSATZ Dinar Para 100 kg	Taraabzüge in Percenten des Bruttogewichtes
d)	Schuhwaren aus jedem Materiale, mit Stickereien aus Gold-oder Silberdraht, echt vergoldetem oder versilbertem Draht	250.—	
64	Sattler-, Taschner- und Handschuhmacherwaren:		
a)	Packsättel, Blasebälge und Koffer von Holz, in Verbindung mit Leder, Leinwand oder anderen gemeinen Materialien	15.—	
b)	Ordinäres Pferdegeschirr aus Leder	60.—	20 in Kisten und Fässern,
	Chirurgische Bandagen aus Leder	100.—	12 in Körben,
	Fellcisen, Handkoffer, Schultaschen und dergleichen Gegenständen aus groben Zeugstoffen in Verbindung mit gemeinen Materialien	20.—	6 in Ballen und Säcken
	Alle anderen Gegenstände der Nr. 64 b)	100.—	
c)	Sattlert, Taschner- und Handschuhmacherwaren mit Sickereien- aus Gold- oder Silberdraht, mit echt vergoldetem oder versilbertem Draht	200.—	

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Царина за увоз у немачку царинску област.

БРОЈ ОПШТЕ ЦАРИНСКЕ ТАРИФЕ НЕМАЧКЕ, КОЈА ЈЕ ВАЖИЛА У ДОБА, КАД ЈЕ УГОВОР ЗАКЉУЧИВАН	Предмет	ЦАРИНА ОД 100 КГ., У МАРКАМА
9a	пшеница	3.50
9bα	раж	3.50
9bβ	зоб (овас)	2.80
9bγ	елда	2.—
9bε	друге врсте жита, које нису нарочито именоване	1.—
9c	јечам	2.—
9dα	репица, мак, сезам, орашчићи и уљано воће, које иначе није именовано	2.—
из 9e	кукуруз	1.60
из 9f	слад (јечам за слад)	3.60
из 25 p 2	шљиве, суве	4.—

Zölle bei der Einfuhr in das deutsche Zollgebiet.

Nr. des zur Zeit des Vertragsabschlusses giltigen allgemeinen deutschen Zolltarifs	Benennung der Gegenstände	Zollsatz für 100 *kg* Mark
9 a	Weizen	3.50
9 b α	Roggen	3.50
9 b β	Hafer	2.80
9 b γ	Buchweizen	2.—
9 b ε	Andere nicht besonders genannte Getreidearten	1.—
9 c	Gerste	2.—
9 d α	Raps, Rübsaat, Mohn, Sesam, Erdnüsse und anderweit nicht genannte Ölfrüchte	2.—
aus 9 e	Mais	1.60
aus 9 f	Malz (gemalzte Gerste)	3.60
aus 25 p2	Pflaumen, getrocknete (gedarrte)	4.—

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Завршни протокол.

При потписивању уговора о трговини и царини између Краљевине Србије и Царевине Немачке учинили су обострани пуномоћници ниже изложене резерве и изјаве о уговору.

Ка чл. II-ом.

1. Одредбе у чл. II-ом о отварању и вршењу радње не ће се примењивати на радњу апотекарску и самарску, на торбарење, нити на друге послове трговачке и занатлијске, који се само у путовању раде.

2. Друштва, означена у последњем ставу чл. II-ог (под којима се подразумевају и сваковрсна друштва за обезбеђење), која се правно налазе на земљишту једне уговорне стране, моћи ће и у области друге стране вршити сва своја права, па и право обране својих права, придржавајући се закона и прописа, који о томе важе у земљи друге стране.

Докле буде важио овај уговор, поступаће се с немачким друштвима у Србији онако исто, што се тиче њиховог признања и припуштања у Србију, као што се поступа са српским друштвима и с друштвима сваке друге државе. При одређивању погодаба за признање и дозволу друштвима у Србији, Српска Краљевска Влада, колико год узмогне, узеће у обзир жеље, које иду у прилог немачким удружењима, која у Србији раде своје послове.

Schlussprotocoll.

Bei der Unterzeichnung des Handels- und Zollvertrages zwischen dem Königreich Serbien und dem Deutschen Reich haben die beiderseitigen Bevollmächtigten hinsichtlich des Vertrages die nachstehenden Vorbehalte und Erklärungen abgegeben:

Zu Artikel II.

1. Die Bestimmungen im Artikel II, betreffend den Antritt und die Ausübung von Gewerben, finden beiderseits keine Anwendung auf das Apotheker- und Handelsmaklergewerbe, dann das Hausirgewerbe und andere ausschliesslich im Umherwandern ausgeübte gewerbliche Verrichtungen.

2. Die im Schlusssatze des Artikels II bezeichneten Gesellschaften (mit Inbegriff der Versicherungsgesellschaften jeder Art), welche in dem Gebiete des einen vertragenden Theiles rechtlich bestehen, werden gegen Befolgung der diesbezüglich im anderen Gebiete geltenden Gesetze und Vorschriften auch dort alle ihre Rechte, auch dasjenige der Verfolgung ihrer Rechte vor Gericht ausüben können.

Die deutschen Gesellschaften werden während der ganzen Dauer des gegenwärtigen Vertrages bezüglich ihrer Anerkennung und Zulassung in Serbien in keiner Beziehung ungünstiger behandelt werden als die serbischen Gesellschaften und die Gesellschaften jedes anderen Staates. Bei der Feststellung der Bedingungen für die Anerkennung und Zulassung der Gesellschaften in Serbien wird die Königlich serbische Regierung auf die Wünsche soviel als möglich Bedacht nehmen, welche ihr im Interesse der in Serbien Geschäfte betreibenden deutschen Gesellschaften empfohlen werden.

Док се ово не уреди, важи одредба у тач. 2-ој чл. II-ог завршног протокола к трговинском уговору од $\frac{25.\text{ децембра } 1882.}{6.\text{ јануара } 1883.}$

3. Под називом «стоваришта за робу» у чл. II-ом не разумеју се јавна сместишта.

Ка чл. VI-ом.

Од увозне и извозне царине ослобођавају се узајамно:

а) пртљаг путника, лађара, возара и занатлија, као: рубље, одело, путничке справе, алати и инструменти, који су само за њихову употребу;

б) карте с угледима и угледи у парчадима или у огледима, које се могу употребити само као такве.

У Србији ће важити при цариње-њу ова правила:

1.

Споредни мање важни саставни делови, који служе само за утврђивање и спајање појединих саставних делова робе, на прилику: ексери, клинци, завртњи (шрафови), петље, копче, пијавице, куке, карике, окови, завоји, резе, браве (са кључевима), траке, конци, узице, каиши, конопци, за тим мање важни украси, поставе или подуплате за под, не ће се при цариње-њу узимати у обзир, него ће се дотична роба, без обзира па те споредне предмете, декларисати и царинити као роба оног тарифског става, у коју она долази по другим саставним деловима својим.

2.

Под простим или обичним материјалом, у смислу тарифе Б, разуме се сваки материјал, осим ових предмета: драгоцени метали, чистим златом позлаћени и чистим сребром посребрени прости метали, драго камење драгоцено и полудрагоцено, прави бисер. прави мерџан, права кора од

Bis zur Regelung dieser Materie verbleibt es bei der Bestimmung im Punct 2 zu Artikel II des Schlussprotocolles zum Handelsvertrage vom 6. Januar 1883.

3. Unter dem Ausdrucke «Geschäftsniederlagen» im Artikel II werden öffentliche Lagerhäuser nicht verstanden.

Zu Artikel VI.

Von Ein- und Ausfuhrzöllen sind gegenseitig befreit:

a) Effekten der Reisenden, Schiffer, Fuhrleute und Handwerker, als: Wäsche, Kleidungsstücke, Reisegeräth, Werkzeuge und Instrumente für deren eigenen Gebrauch;

b) Musterkarten und Muster in Abschnitten oder Proben, welche nur zum Gebrauch als solche geeignet sind.

In Serbien werden bei der Verzollung die nachstehenden Normen beobachtet werden:

1.

Unwesentliche Nebenbestandtheile, welche bloss zur Befestigung und Verbindung der einzelnen Bestandtheile von Waren dienen, zum Beispiel: Nägel, Nieten, Schrauben, Hafteln, Schliessen, Klammern, Haken, Reife, Beschläge, Gewinde, Riegel, Schlösser (mit Schlüsseln), Bänder, Fäden, Schnüre, Riemen, Stricke, dann unwesentliche Verzierungen, innere Ausfütterungen oder Bodenbeläge sind bei der zollamtlichen Behandlung unbeachtet zu lassen, daher die bezüglichen Waren, ungeachtet des Vorhandenseins dieser Nebendinge, als Waren jener Tarifpost zu erklären und zu verzollen sind, welcher sie nach ihren anderen Bestandtheilen angehören.

2.

Unter gemeinen oder gewöhnlichen Materialien im Sinne des Tarifes B. werden alle Materialien verstanden, mit Ausnahme der folgenden: Edle Metalle, echt vergoldete und echt versilberte unedle Metalle, Edel- und Halbedelsteine, echte Perlen, echte Korallen, echtes Schildpatt, echtes Elfenbein, ech-

WWW.UNILIB.RS

корњаче, права слонова кост, прави седеф, морска пена (стива), ћилибар и његове имитације, осим оних од стакла, свилена роба.

3.

Прости шавови и поруби на покривачима, ћилимима, завесама, марамама и на другој готовој роби не ће се узимати у обзир при царињењу тканина и других материја.

4.

Кутије и други унутрашњи завоји, ако нису, по одредбама о дари, слободни од царине, цариниће се одвојено, сваки предмет по својој каквоћи.

5.

Ка бр. 9 а) 2 тарифе. Просто сукно, које по својој каквоћи одговара угледима, споразумно одређеним, цариниће се по бр. 9 а) 2 тарифе са 25 динара, без обзира на то, како се оно у Србији обично назива у трговини.

6.

Ка бр. 25 а) тарифе. Под вештачким базалт-каменом разумеју се и плоче за калдрму (клинкер), начињене од проста камена.

7.

Ка бр. 30 в) 1. Са 4·50 дин. цариниће се сви ексери, без обзира на то, како су урађени (да ли руком или са машином), какве су врсте (да ли су црни, беличасти, да ли се преливају у плаво, итд.) и на што се употребљавају; по томе и клинци за потковице потпадају нарочито под ову царинску позицију.

8.

Ка групи XVII-ој. Под робом, која је од ћилибарске имитације, у овој групи нарочито именоване, не разуме се и роба од стакла.

9.

Ка групи XVIII-ој. Према уговорној тарифи за конфекције, не ће се

tes Perlmutter, Meerschaum, Bernstein und Bernsteinimitationen mit Ausnahme jener aus Glas, Seidenwaren.

3.

Einfache Nähte und Säume bei Decken, Teppichen, Vorhängen, Tüchern und anderen abgepassten Waren bleiben bei der Tarifirung von Geweben und anderen Zeugstoffen ausser Betracht.

4.

Etuis und andere innere Umschliessungen, soweit dieselben nicht nach den Bestimmungen über die Tara zollfrei zu behandeln sind, werden getrennt je nach ihrer sonstigen Beschaffenheit behandelt.

5.

Ad Tarif-Nr. 9a) 2. Die ihrer Qualität nach den einvernehmlich festgestellten Mustertypen entsprechenden groben Tuche werden ohne Rücksicht auf deren in Serbien übliche Handelsbenennung zum Zollsatze von 25 Dinars der Tarif-Nr. 9a) 2 verzollt werden.

6.

Ad Tarif-Nr. 25 a). Unter künstlichen Basaltsteinen sind die aus gemeinem Steinzeug hergestellten Pflasterplatten (Klinker) inbegriffen.

7.

Ad Tarif-Nr. 30 c) 1. Zum Zollsatze von 4.50 Dinars gehören alle Nägel ohne Unterschied der Herstellung (ob mit der Hand oder Maschine), der Bearbeitung (schwarz, blank, blau angelaufen etc.) und der Verwendung; es fallen daher insbesonders auch Hufnägel unter diesen Zollsatz.

8.

Zu Gruppe XVII. Unter den in dieser Gruppe besonders benannten Waren aus Bernsteinimitation sind solche aus Glas nicht begriffen.

9.

Zu Gruppe XVIII. Im Sinne der vereinbarten Tarifirung für Confectionen

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

узимати у обзир постава, дугмета, ширит, врвце, опток, перваз, везени дерови, гарнитуре и др., него ће се роба увек царинити по основној материји, које она највише има с лица.

Под називом «сви остали предмети» у бр 62, *а) б)* 1—9 и 64, *б)* разумеју се они предмети, који у овој уговорној тарифи нису нигде особено тарифирани, а обухваћени су у овом обиму именованих позиција српске опште царинске тарифе.

10.

Увознику је допуштено, да робу, која је декларисана за увоз, али још није пуштена у слободан промет, може вратити у иностранство и после учињеног прегледа, а да ипак не мора платити царину, нити какву год трошаринску таксу. При том се пак претпоставља, да увозник није учинио у декларацији никакву неправилност, због које би се могао по царинском закону, казнити. Ако се збиља учини така неправилност, онда ће се с увезеном робом поступити даље по одредбама царинских закона, и роба ће се моћи поново извести тек онда, ако се по кривичном царинском занону докаже, да је декларација истинита.

У сваком случају пак дужан је увозник, да плати споредне таксе према чл. IX-ом.

11.

Увозник има права, да тражи, да се чиста тежина пронађе мерењем голе робе, и у том случају, на место даре, одређене у тарифи, служиће тежина голе робе за основу, по којој ће се пронаћи наплата дажбина.

12.

Извозне царинске таксе могу се наплаћивати ма у којој величини, али оне морају бити једнаке за све прометне правце.

werden Futter, Knöpfe, Posamente, Bänder, Besätze, Verbrämungen, gestickte Theile, Garnituren etc. ausser Betracht bleiben und wird die Verzollung immer nach dem auf der Schauseite der Menge nach überwiegenden Grundstoffe erfolgen.

Unter den in dieser Gruppe des Vertragstarifes angeführten übrigen Waren der Nr. 62 a), b) 1—9 und Nr. 64 b) sind diejenigen Artikel begriffen, welche in dem gegenwärtigen Vertragstarife nicht anderweitig tarifirt und in dem gegenwärtigen Umfange der citirten Positionen des allgemeinen serbischen Tarifes begriffen sind.

10.

Es ist der Partei gestattet, die zur Einfuhr declarirten, noch nicht in den freien Verkehr übergegangenen Waren auch nach erfolgter Besichtigung in das Ausland zurückzusenden, ohne den Zoll oder irgend eine Verbrauchsabgabe zu bezahlen, vorausgesetzt jedoch, dass sie sich keine zum Zollstrafverfahren berechtigende Unregelmässigkeit in ihrer Declaration zu Schulden kommen liess. In letzterem Falle wird in Bezug auf die eingeführte Ware nach den Bestimmungen der Gefällsgesetze weiter verfahren werden, und tritt die Berechtigung zur Wiederausfuhr wieder in Kraft, wenn das Zollstrafverfahren die Richtigkeit der Declaration erwiesen hat.

In jedem Falle aber sind die nach Massgabe des Artikels IX schuldigen Nebengebühren von der Partei zu entrichten.

11.

Dem Importeur steht das Recht zu, die Ermittlung des Reingewichtes durch wirkliche Nettoabwage zu verlangen, in welchem Falle an Stelle der im Tarife normirten Tara das Ergebniss der Nettoabwage der Abgabenerhebung zur Grundlage zu dienen hat.

12.

Die Ausfuhrzölle können in beliebiger, aber nur für alle Verkehrsrichtungen gleicher Höhe eingehoben werden.

WWW.UNILIB.RS

Ка чл. VI-ом и VII-ом.

Српска Краљевска Влада не ће ни у ком случају тражити, да се по немачкој уговорној тарифи царини оно жито и вино, које из слободног промета Србије улази у Немачку, а које је пореклом из земље, која у Немачкој није највише повлашћена.

Одредбе чл. VI-ог и VII-ог не ће се примењивати:

а) на повластице, које се тога ради дају другим, непосредно граничним државама, да би се олакшао мали погранични промет, то јест, дају се за пограничну зону, која у ширину не захвата више од десет километара;

б) на обвезе, задате једној од обеју уговорних страна по одредбама царинског споразума, који је већ закључен или који у напредак буде закључен.

Овај протокол, који се не ће нарочито ратификовати, него се самим тим, што су размењене ратификације уговора, кога се он тиче, има сматрати за признат и потврђен, састављен је у два примерка у Бечу $\frac{9.}{21.}$ августа 1892.

(М.П.) **Ђ. С. Симић** с. р.

(М.П.) **Х. VII. кн. Pajc** с. р.

Zu Artikel VI und VII.

Die Königlich serbische Regierung wird keinen Falls für das aus dem freien Verkehre Serbiens nach Deutschland eingehende, aus einem in Deutschland nicht meistbegünstigten Lande stammende Getreide, sowie für dergleichen Weine die deutschen Vertragszölle beanspruchen.

Die Bestimmungen der Artikel VI und VII haben keine Anwendung zu finden:

a) auf die Begünstigungen, welche anderen unmittelbar angrenzenden Staaten zur Erleichterung des kleinen Grenzverkehrs, das heisst für eine zehn Kilometer Breite nicht übersteigende Grenzzone, gewährt werden;

b) auf die einem der beiden vertragschliessenden Theile durch die Bestimmungen einer schon abgeschlossenen oder etwa künftighin abzuschliessenden Zolleinigung auferlegten Verbindlichkeiten.

Das gegenwärtige Protocoll, welches ohne besondere Ratification durch die blosse Thatsache der Auswechselung der Ratificationen des Vertrages, auf welchen es sich bezieht, als gebilligt und bestätigt anzusehen ist, wurde in Wien in doppelter Ausfertigung am $\frac{9.}{21.}$ August 1892 verfasst.

(L. S.) **G. S. Simitch** m. p

L. S.) **H. VII. P. Reuss** m. p.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ПОГОДБА

ИЗМЕЂУ

СРБИЈЕ И ЦАРЕВИНЕ НЕМАЧКЕ

О

УЗАЈАМНОЈ ЗАШТИТИ УГЛЕДА И МАРАКА

ÜBEREINKOMMEN

zwischen

SERBIEN UND DEM DEUTSCHEN REICH

bettreffend

DEN GEGENSEITIGEN MUSTER- UND MARKENSCHUTZ

Намесништво Краљевине Србије, у име Његовог Величанства Краља Србије,

и

Његово Величанство Цар Немачки, Краљ Пруски, у име Царства Немачког,

желећи, да поново уреде узајамне односе, што се тиче заштите угледа и марака, наредили су, да се тога ради поведу преговори, па су именовали за пуномоћнике:

Намесништво Краљевине Србије:

Ђ. С. Симића, изванредног посланика и пуномоћног министра Србије код Његовог Величанства Цара Ау-

Die Regentschaft des Königreichs Serbien im Namen Seiner Majestät des Königs von Serbien,

und

Seine Majestät der Deutsche Kaiser, König von Preussen, im Namen des Deutschen Reichs,

von dem Wunsche geleitet, die gegenseitigen Beziehungen auf dem Gebiete des Muster- und Markenschutzes neu zu regeln, haben zu diesem Zwecke Unterhandlungen eröffnen lassen und zu Bevollmächtigten ernannt:

die Regentschaft des Königreichs Serbien:

G. S. Simitch, ausserordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister Serbiens bei Seiner Majestät

стријског, Краља Чешког, и т. д., и Апостолског Краља Угарског,

Његово Величанство Цар Немачки, Краљ Пруски:

Свога ђенералног ађутанта и ђенерала кавалерије, Његову Светлост Кнеза *Хајнриха VII., Рајса*, изванредног и пуномоћног амбасадора код Његовог Величанства Цара Аустријског, Краља Чешког, и т. д., и Апостолског Краља Угарског,

који су утврдили и закључили ниже изложену погодбу, коју ће обе стране ратификовати.

Члан 1.

Држављани једне стране уговорнице уживаће на земљишту друге стране иста права, која уживају и домаћи поданици, што се тиче заштите мустара и модела, трговачких и фабричких марака, фирама и имена.

Члан 2.

С држављанима су, у смислу ове погодбе, изједначене друге особе, које стално живе на земљишту једне од уговорних страна или онде понајвише станују.

Члан 3.

Ако каква мустра или какав модел, каква марка фабричка или трговачка буде на земљишту једне од уговорних страна пријављена тога ради, да добије заштиту, па ако се у року од три месеца учини пријава и на земљишту друге уговорне стране, онда

а) ова доцнија пријава имаће првенство пред свима пријавама, које буду на земљишту друге стране поднете после рока, кад је прва пријава учињена;

б) предмету прве пријаве не ће се моћи на земљишту друге стране одузети значај нове пријаве, па

dem Kaiser von Österreich, König von Böhmen etc., und Apostolischen König von Ungarn,

Seine Majestät der Deutsche Kaiser, König von Preussen:

Allerhöchst ihren Generaladjutanten und General der Cavallerie, Seine Durchlaucht den Prinzen Heinrich VII., Reuss, ausserordentlichen und bevollmächtigten Botschafter bei Seiner Majestät dem Kaiser von Österreich, König von Böhmen etc., und Apostolischen König von Ungarn,

welche, unter Vorbehalt der beiderseitigen Ratification, das nachstehende Übereinkommen vereinbart und abgeschlossen haben:

Artikel 1.

Die Angehörigen des einen der vertragschliessenden Theile sollen in dem Gebiete des anderen in Bezug auf den Schutz von Mustern und Modellen, von Handels- und Fabrikmarken, von Firmen und Namen dieselben Rechte wie die eigenen Angehörigen geniessen.

Artikel 2.

Den Angehörigen im Sinne dieser Vereinbarung sind gleichgestellt andere Personen, welche in dem Gebiete des einen der vertragschliessenden Theile ihren Wohnsitz oder ihre Hauptniederassung haben.

Artikel 3.

Wird ein Muster oder Modell, eine Fabrik- oder Handelsmarke in dem Gebiete des einen der vertragschliessenden Theile behufs Erlangung des Schutzes angemeldet, und binnen einer Frist von drei Monaten die Anmeldung auch in dem Gebiete des anderen vertragschliessenden Theiles bewirkt, so soll

a) diese spätere Anmeldung allen Anmeldungen vorgehen, welche in dem Gebiete des anderen Theiles nach dem Zeitpunkt der ersten Anmeldung eingereicht worden sind;

b) durch Umstände, welche nach dem Zeitpunkt der ersten Anmeldung eintreten, dem Gegenstande der-

WWW.UNILIB.RS

макар после рока, кад је прва пријава учињена, наступиле какве му драго прилике.

Члан 4.

У члану 3. поменути рок почиње онда, кад се учини прва пријава. Дан пријаве не рачуна се у тај рок.

Члан 5.

Штетне последице за право, које по законима уговорних страна настају, ако се какав углед или какав модел не изврши или не сними у одређену року, не ће наступити, ако се исти углед или исти модел доврши или сними на земљишту друге стране.

Према томе, ни увоз робе, зготовљене на земљишту једне стране не ће у области друге стране имати за последицу губитак заштитног права, датог за робу на основу угледа или модела.

Члан 6.

Сопственику какве трговачке и фабричке марке, уписане код суда једне стране, не може се одрећи упис код суда друге стране, ако марка не одговара прописима, који на овој другој страни важе за састав и за спољашни облик марака.

Члан 7.

Свака уговорна страна, ако још није издала, она ће издати одредбе против тога, да се не сме продавати, нити држати на продају така роба, на којој је, ради преваре у трговини и промету, начињен државни грб друге стране или на коју је стављено име или грб извесних места или округа, који се налазе на земљишту друге стране, да би се тим означило порекло роби.

selben die Neuheit in dem Gebiete des anderen Theiles nicht entzogen werden.

Artikel 4.

Die im Artikel 3 vorgesehene Frist beginnt mit dem Zeitpunkt, in welchem die erste Anmeldung erfolgt. Der Tag der Anmeldung wird in die Frist nicht eingerechnet.

Artikel 5.

Die Rechtsnachtheile, welche nach den Gesetzen der vertragschliessenden Theile eintreten, wenn ein Muster oder Modell nicht innerhalb einer bestimmten Frist ausgeführt oder nachgebildet wird, sollen auch dadurch ausgeschlossen werden, dass die Ausführung oder Nachbildung in dem Gebiete des anderen Theiles erfolgt.

Demgemäss soll auch die Einfuhr einer in dem Gebiete des einen Theiles hergestellten Waare in das Gebiet des anderen Theiles in dem letzteren den Verlust des auf Grund eines Musters oder Modells für die Waare gewährten Schutzrechtes nicht zur Folge haben.

Artikel 6.

Dem Inhaber einer in dem Gebiete des einen Theiles eingetragenen Handels- und Fabrikmarke kann die Eintragung in dem Gebiete des anderen Theiles nicht aus dem Grunde versagt werden, weil die Marke den hier geltenden Vorschriften über die Zusammensetzung und äussere Gestaltung der Marken nicht entspricht.

Artikel 7.

Jeder der vertragschliessenden Teile wird, soweit dies noch nicht geschehen ist, Bestimmungen gegen den Verkauf und das Feilhalten solcher Waaren treffen, welche zum Zweck der Täuschung im Handel und Verkehr mit Staatswappen des anderen Teiles oder mit Namen oder Wappen bestimmter, in dem Gebiete des anderen Theiles belegenen Orte oder Bezirke behufs Bezeichnung des Ursprungs versehen sind.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Члан 8.

Ова погодба важи од $\frac{\text{20. децембра 1892.}}{\text{1. јануара 1893.}}$ на место декларације од 30. јуна 1886. о заштити марака и на место погодбе од 3. јула 1886. о заштити индустријских мустара и модела, и важиће још за шест месеца, пошто је откаже једна од обеју страна уговорница.

Члан 9.

Ова ће се погодба ратификовати и ратификације ће се изменити што пре у Берлину.

У потврду томе, обострани пуномоћници потписали су ову погодбу и ударили су своје печате.

Рађено у Бечу $\frac{9.}{21.}$ августа 1892.

(М.П.) **Ђ. С. Симић** с. р.
(М.П.) **Х. VII. кн. Pajc** с. р.

Artikel 8.

Das gegenwärtige Übereinkommen tritt an Stelle der Übereinkommen vom 30. Juni 1886, betreffend den Markenschutz, und vom 3. Juli 1886, betreffend den Schutz der gewerblichen Muster und Modelle, am 1. Januar 1893 in Kraft und bleibt bis sum Ablauf von sechs Monaten nach erfolgter Kündigung von Seite eines der vertragschliessenden Theile in Wirksamkeit.

Artikel 9.

Das Übereinkommen soll rati icirt und die Ratificationsurkunden sollen sobald als möglich in Berlin ausgewechselt werden.

Zu Urkund dessen haben die beiderseitigen Bevollmächtigten das gegenwärtige Übereinkommen vollzogen und ihre Siegel beigedrückt.

So geschehen zu Wien, den $\frac{9.}{21.}$ August 1892.

(L. S.) **G. S. Simitch** m. p.
(L. S.) **H. VII. P. Reuss** m p

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Декларација.

При данашњем потписивању трговинског и царинског уговора између Србије и Царевине Немачке изјавио је пуномоћник Српске Краљевске Владе, да Србија одустаје од отказа консуларне конвенције од $\frac{25.\text{ дек. }1882.}{6.\text{ јан. }1883.}$, која важи између обе државе, и да сматра, као да отказ није ни учињен.

Пуномоћник Немачке Царске Владе узео је ту изјаву на знање, с тим, да према томе Немачка Царска Влада тако исто сматра, као да поменута конвенција није отказана.

У потврду томе, обострани пуномоћници потписали су ову декларацију и ударили су своје печате.

Рађено у Бечу $\frac{9.}{21.}$ августа 1892.

(М.П.) **Ђ. С. Симић** с. р.
(М.П.) **Х. VII. кн. Pajc** с. р.

Erklärung.

Bei der am heutigen Tage erfolgten Unterzeichnung des Handels- und Zollvertrags zwischen Serbien und dem Deutschen Reich hat der Bevollmächtigte der Königlich serbischen Regierung die Erklärung abgegeben, dass die Kündigung des zwischen beiden Staaten bestehenden Consularvertrags vom 6. Januar 1883 serbischerseits zurückgenommen und als nicht geschehen betrachtet werde.

Der Bevollmächtigte der Kaiserlich deutschen Regierung hat von dieser Erklärung mit dem Beifügen Act genommen, dass die Kaiserlich deutsche Regierung hiernach die Kündigung des Vertrags gleichfalls als nicht geschehen betrachte.

Zu Urkund dessen haben die beiderseitigen Bevollmächtigten diese Erklärung unterzeichnet und ihre Siegel beigedrückt.

So geschehen zu Wien, den $\frac{9.}{21.}$ August 1892.

(L. S.) **G. S. Simitch** m. p.
(L. S.) **H. VII. P. Reuss** m. p.

WWW.UNILIB.RS

I.

ЗАВРШНИ РАЧУН

ДРЖАВНИХ ПРИХОДА

КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

ЗА БУЏЕТСКУ 1891 ГОДИНУ

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Текући број	Лист приход-ника	НАЗИВ ПРИХОДА	БУЏЕТОМ ПРЕДВИЂЕНО			
			ОСОБЕНО		УКУПНО	
			ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
		I. Непосредни данци:				
		а. Порези:				
1	1—5	Од земљишта	7,760.872	17		
2	6—10	„ зграда	500.776	73		
3	11	Принос од капитала	641.978	33		
4	16—20	Од капитала у радњи и допуњујућег пореза (обрт)	1,838.453	10		
5	21—25	Од рада	542.450	96		
6	41—46	Од личности	3,301.154	35	14,585.685	64
		б. Прирези:				
1	58—62	52 паре, на сваки динар непосредног пореза сем пореза на обрт на 12,747.232·54 динара	6.628.560	92	6,628.560	92
		II. Посредни данци:				
1	63, 82. 86.	Царина и узгредне таксе	3,600.000	—	3,600.000	—
2		**Трошарина** и то:				
	83—84	а., на шећер	410.000	—		
	87—88	б., „ кафу	200.000	—		
	92	в., „ пиво	450.000	—		
	94. 95 и 96	г., „ шпиритус	40.000	—	1,100.000	—
3		**Регали:**				
	97—98	а., на петролеј	600.000	—		
	103—105	б., „ жигице	100.000	—		
	112	в., „ руде са рударским таксама	71.400	—	771.400	—
	255—256 113—114	Процент од кирија механских (замена крчмарине)	206.100	—	206.100	—
		За пренос	—	—	26,891.746	56

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

СТВАРНО ПРИМЉЕНО				ОД СУМЕ БУЏЕТОМ ПРЕДВИЂЕНЕ							
				ВИШЕ				МАЊЕ			
ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО	
ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
6,232.439	32							1,528.432	85		
455.536	22							45.240	51		
311.048	38							330.929	95		
2,830.931	44			992.478	34						
463.776	87							78.674	09		
2,777.564	46	13,071.296	69			992.478	34	523.589	89	2,506.867	29
4,949.033	58	4,949.033	58					1,679.527	34	1,679.527	34
3,620.266	65	3,620.266	65	20.266	65	20.266	65				
478.184	25			68.184	25						
222.790	24			22.790	24						
733.798	98			283.798	98						
208.192	03	1,642.965	50	168.192	03	542.965	50				
696.465	25			96.465	25						
157.522	29			57.522	29						
85.632	05	939.619	59	14.232	05	168.219	59				
140.220	12	140.220	12					65.879	88	65.879	88
—	—	24,363.402	13	—	—	1,723.930	08	—	—	4,252.274	51

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Текући број	Лист приход-ника	НАЗИВ ПРИХОДА	БУЏЕ ТОМ ПРЕДВИЂЕНО			
			ОСОБЕНО		УКУПНО	
			ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
		Препесено . .	—	—	26,891.746	56
5		**Монополи:**				
	115	а., дувански	7,000.000	—		
	116	б., солски	2,900.000	—		
	117	в., штампарски	200.000	—		
	118	г., од динамита и барута	10.000	—	10,110.000	—
		III. Таксе:				
1	119—132	Судске и административне	2,250.000	—	2,250.000	—
		IV. Државна привреда:				
1	133	Од државних железница	5,000.000	—		
2	134	„ експлоатације државних рудника . .	1,300.000	—		
3	135—174 251 и 252	„ поште и телеграфа	1,220.000	—		
4	175	„ државне штампарије	350.000	—		
5	176—179	„ државних добара и мостова	300.000	—		
6	180	„ шума и горосеча	150.000	—		
7	181	„ држав. пароброда „Делиграда“ . . .	75.000	—		
8	182—189 и 193	„ интереса и добити на новцу	70.000	—		
9	183	„ повл. народне банке	70.000	—		
10	184	„ окружних штедионица	50.000	—		
11	185	„ топчидерске економије	40.000	—		
12	186	„ пунцовања	20.000	—		
13	187	„ државне ергеле	20.000	—		
14	188	„ контрола мера	5.000	—	8,670.000	—
		IV. Управа фондова:				
1	198	5% камате на главницу фонда школског .	150.000	—		
2	199	5% камате на главницу фонда санитетског	461.953	92		
3	200	1% доходка од укупних капитала управе фондова	320.060	—	931.953	92
		За пренос . . .	—	—	48,853.700	48

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

СТВАРНО ПРИМЉЕНО				ОД СУМЕ БУЏЕТОМ ПРЕДВИЂЕНЕ							
				ВИШЕ				МАЊЕ			
ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО	
ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
—	—	24,363.402	13	—	—	1,723.930	08	—	—	4,252.274	51
7,097.710	39			97.710	39						
3,359.985	50			459.985	50						
131.112	03							68.887	97		
19.439	35	10,608.247	27	9.439	35	567.135	24			68.887	97
2,259.141	32	2,259.141	32	9.141	32	9.141	32				
4,997.973	36							2.026	64		
397.579	44							902.420	56		
1,086.897	48							133.102	52		
438.809	09			88.809	09						
174.532	65							125.467	35		
73.012	87							76.987	13		
—	—							75.000	—		
395.011	95			325.011	95						
62.710	03							7.289	97		
90.277	78			40.277	78						
26.508	91							13.491	09		
4.480	75							15.519	25		
17.814	46							2.185	54		
8.589	92	7,774.198	69	3.589	92	457.688	74			1,353.490	05
168.579	38			18.579	38						
679.826	18			217.872	26						
200.000	—	1,048,405	56	—	—	236.451	64	120.000	—	120.000	—
—	—	46,053.394	97	—	—	2,994.347	02	—	—	5,794.652	53

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Текући број	Лист приход-ника	НАЗИВ ПРИХОДА	БУЏЕТОМ ПРЕДВИЂЕНО			
			ОСОБЕНО		УКУПНО	
			ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
		Пренесено	—	—	48,853.700	48
		VI. Разни приходи:				
1	201—207 219—221	Наплата прихода од пр. година	5,000.000	—		
2	226—229 223, 246 и 257	Случајни непредвиђени приходи . . .	450.000	—		
3	247—248 254	Од враћених кредита и уштеда . . .	200.000	—		
4	249	„ продаје државних добара	50.000	—	5,700.000	—
		VII. За изравнање:				
1	107—109	Нове трошарине	1,600.000	—	1,600.000	—
		Свега по буџету			56,153.700	48
		Приходи ван буџета				
1	260	Принос од зајма обртне ренте од 1888 године				
		Свега ван буџета				
		Укупно по ванредном и редовном буџету				
		Кад се од суме више примљене одбије сума која је *мање по буџету примљена* . .				
		Онда је стварно више примљено него што је буџетом предвиђено за ову год.				

КБр. 12.392
20. Јуна 1892. године.
Београд

Књиговођа,
Мих. Милићевић с. р.

СТВАРНО ПРИМЉЕНО				ОД СУМЕ БУЏЕТОМ ПРЕДВИЂЕНЕ							
				ВИШЕ				МАЊЕ			
ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО	
ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
—	—	46,053.394	97	—	—	2,994.347	02	—	—	5,794.652	53
6,907.849	49			1,907.849	49						
813.394	45			363.394	45						
2,074.547	35			1,874.547	35						
240	—	9,796.031	29			4,145.791	29	49.760	—	49.760	—
862.565	83	862.565	83					737.434	17	737.434	17
		56,711.992	09			7,140.138	31			6,581.846	70
		11,685.287	99								
		11,685.287	99								
		68,397.280	08			7,140.138	31			6,581.846	70
						6,581.846	70				
						558.291	61				

Начелник
одељења главне државне благајне
и главни државни благајник,

Свет. Милојевић с. р.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

II.

ЗАВРШНИ РАЧУН

ДРЖАВНИХ РАСХОДА

ЗА 1891. ГОДИНУ.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Редни број	Лист расходника	НАЗИВ РАСХОДА	Буџетом предвиђено особено динара	п.	Буџетом предвиђено укупно динара	п.	По буџету особено динара	п.
		Расходи по буџету						
1	1—2	**I. Краљева цивилиста**	1,200.000	—	**1,200.000**	—	1,200.000	—
		II. Државни дуг.						
		А. Годишњина.						
1	3—10	На годишњине, укупно	19,040.879	75			18,816.215	64
		Б. Трошкови.						
2	9	На трошкове Упр. држ. дугова	660.000	—	**19,700.879**	75	660.000	—
3	11—13	„ плаћање интереса, провизиона ажије и. т. д.	200.000	—	**200.000**	—	189.255	19
		III. Дотације						
1	16	Оружном фонду						
		а.) по зак. од 31 Окт. 1886. г. . 400.000—					400.000	—
		б.) „ „ „ 17 Апр. 1890 „ . 600.000—	1,000.000	—				
2	17	Инвалидском фонду	800.000	—	**1,800.000**	—	800.000	—
		IV. Засебни расходи.						
1	18—19	Народна Скупштина	150.000	—			149.702	75
2	20—21	Државни Савет	163.154	80			115.313	97
3	22	Плата и додатак Председника Мин. Савета	17.682	—			16.278	65
4	22	Званичници Краљевог двора	7.072	80	**337.906**	60	7.072	80
		V. Општи кредити						
1	23—24	Кредит на ванредне потребе	200.000	—			175.401	32
2	25—27	„ „ редовне непредвиђене потребе .	100.000	—			86.367	61
3	27	„ „ пенсионовање и стављање на расположење Саветника, Министара и Посланика	15.000	—			7.098	03
4	28	Кредит на пенсионовање чиновника грађанског реда	25.226	—			18.295	04
5		Кредит на периодске повишице плата и то:						
	30	а.) професора . . . . . 14.000.—					4.526	13
	31	б.) телеграфиста . . . . . 3.726·20					3.627	48
	32	в.) судија . . . . . 3.500·—	21.000	20				
6	33	Кредит на авансовање осталих чиновника грађанског реда	15.000	—	**376.226**	20	3.853	76
		За пренос . . .			**23,616.015**	55		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Расходовано		Стварно издато		По буџ. издато више		По буџ. издато мање	
УКУПНО		УКУПНО	УКУПНО	ОСОБЕНО	УКУПНО	ОСОБЕНО	УКУПНО
ДИНАРА	П.	ДИНАРА П.	ДИНАРА П	ДИНАРА П.	ДИНАРА П.	ДИНАРА П.	ДИНАРА П.
1,200.000	—	1,200.000 —	1,200.000 —				
		18,816.215 64				224.664 11	
19,476.215	64	660.000 —	19,476.215 64				224.664 11
189.255	19	189.255 19	189.255 19			10.744 81	10.744 81
		400.000 —				600.000 —	
1,200.000	—	800.000 —	1,200.000 —				600.000 —
		149.702 78				297 22	
		115.313 97				47.840 83	
		16.278 65				1.403 35	
288.368	20	7.072 80	288.368 20				49.541 40
		175.401 32				24.598 68	
		86.367 61				13.632 39	
		7.098 03				7.901 97	
		18.295 04				6.704 96	
		4.526 13				9.473 87	
		3.627 48				98 71	
						3.500 —	
299.169	28	3.853 67	299.169 28			11.146 33	77.056 92
22,653.008	31		22,653.008 31				962.007 24

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Редни број	Лист расходника	НАЗИВ РАСХОДА	Буџетом предвиђено особено динара	п.	Буџетом предвиђено укупно динара	п.	По буџету особено динара	п.
		Пренето . .			23,615.015	55		
		VI. Пенсије и издржавања						
1	35—36	На пенсије	1,900.500	33			1,827.256	40
2	37	„ издржавање	29.627	50			25.302	70
3	38	„ чиновнике на расположењу	50.942	44			46.406	55
4	„	„ инвалидску потпору	17.735	60	1,998.805	87	14.477	98
		VII. Стручни расходи						
		1. Министарство правде.						
		а). судска струка.						
1	39	Плата чиновника Министарства	31.322	40			29.529	64
2	„	„ „ Касационог суда . . .	110.723	60			109.944	46
3	40	„ „ Апелационог суда . .	61.606	20			60.873	28
4	40—41	„ „ првостепених судова . .	620.438	80			604.702	71
5		Среске судије и њихови трошкови: . . .						
	42	Плата среских судија . . . . 50.000·—						
	„	„ писара среск. судија . . 27.786·—	77.786	—			77.786	—
	„	„ практиканата среских судија . . .	14.214	—			14.214	—
	43	„ служитеља среских судија	13.000	—			13.000	—
	44	На разне трошкове канцеларијске и на набавку потребних ствари	10.000	—			8.353	45
	„	На дијурне чиновника, према чл. 15 закона	5.000	—				
	45	„ храну и трошкове притвореника . . .	2.000	—			2.000	—
6	46	Казн. завод у Београду: плата особља . .	12.325	40			12.101	62
	„	„ „ „ „ „ „ чувара . .	71.000	—			64.073	49
7	47	„ „ „ Пожаревцу: плата особља .	7.820	20			6.406	21
	„	„ „ „ „ „ „ чувара .	7.770	—			6.949	—
8	48	„ „ „ Нишу: плата особља . . .	5.546	80			5.312	40
	„	„ „ „ „ „ „ чувара . .	18.600	—			16.382	47
9	49—50	На плату пандура, апсанција и служитеља целе судске струке	73.000	—			64.155	01
10	51	На плату настојника казнених завода у разним занатима	5 052	—			4.749	84
11	52—53	На плату практиканата целе струке . . .	114.000	—			102.871	90
		За пренос . . .	1,261.135	40	25,613.821	42	1,203.455	48

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Расходовано		Стварно издато				По буџ. издато више				По буџ. издато мање			
УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО	
ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
22,653.008	**31**			**22,653.008**	**31**							**962.007**	**24**
		1,827.256	40							73.243	93		
		25.302	70							4 324	80		
		46.406	55							4.535	89		
1,913.443	**73**	14.477	98	**1,913.443**	**66**					3.257	62	**85.362**	**24**
		29.529	64							1.792	76		
		109.994	46							729	14		
		60.873	28							732	92		
		604.702	71							15.736	09		
		78.069	90			283	90						
		14.222	47			8	47						
		13.000	—										
		8.353	45							1.646	55		
										5 000	—		
		2.000	—										
		12.101	62							223	78		
		64.073	49							6.926	51		
		6.406	21							1.413	99		
		6.949	—							751	—		
		5.312	40							234	40		
		16.382	47							2.217	53		
		64.155	01							8.844	99		
		4.749	84							302	16		
		109.871	90							11.128	10		
24,566.451	**94**	1,203.747	85	**24,566.451**	**94**	292	37			57.679	92	**1,047.369**	**48**

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Редни број	Лист расходника	НАЗИВ РАСХОДА	Буџетом предвиђено				По буџету	
			ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО	
			ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
					25.613.821	42		
		Пренето · ·	1,261.135	40			1,203.455	48
12	54—55	На огрев и канц. трошкове целе струке ·	50.000	—			50.000	—
13	56—57	„ издржавање апсеника код свију судова и казнених завода · · · · · · · · ·	390.000	—			390.000	—
14	58	На селидбене трошкове чиновника, практик. и служитеља, који се премештају по потреби службе · · · · · · · · · · ·	3.000	—			3.000	—
15	59	На подвоз и дијурну чиновн., практ. и служитеља који путују по држ. послу · ·	3.000	—			2.000	—
16	60	На сведоке убогог стања · · · · · · ·	2.500	—			500	—
17	61	„ печатање и повез књига и т. д. · · ·	8.000	—	1.727.635	40	8.000	—
		б). Главна Контрола.						
18	62	Плата чиновника · · · · · · · · · · ·	137.139	20			137.139	20
19	„	„ практиканата · · · · · · · · · ·	9.000	—			9.000	—
20	63	„ служитеља · · · · · · · · · · ·	7.320	—			7.320	—
21	„	На огрев и канцелар. потребе · · · · ·	4.000	—			4.000	—
22	„	„ подвоз и дијурне чиновника · · · · ·	6.498	80	163.958	—	6.498	80
		2. **Мин. просвете и црквене послова**						
1	64	Плата чиновника министарства · · · · ·	42.130	—			39.958	89
2	64—65	На кирије и оправке кућа, у којима су смештени просветни и црквени заводи · · ·	40.000	—			32.668	—
		Црквена управа.						
3	65	Плата архиепископа и митрополита · · ·	25.260	—			25.260	—
4	66	„ два епископа · · · · · · · · · ·	29.630	—			21.129	96
5	66—67	Дух. судови и окружни протопрезвитери ·	67.739	80			59.790	31
6	68	Помоћ свештенику аугсбуршке вере · · ·	1.515	60			1.515	60
7	„	„ „ јеврејске „ · · ·	1.000	—			1.000	—
8	„	„ „ мухамеданске вере · ·	6.500	—			4.895	—
		Државна штампарија.						
9	69	Плата указних чиновника · · · · · · ·	17.666	40			17.554	75
10	„	„ неуказних чиновника · · · · · ·	5.000	—			4.249	84
11	70	„ фактора · · · · · · · · · · ·	65.000	—			65.000	—
12	„	На штампање 1 просветног листа и т. д. ·	10.000	—			10.000	—
		За пренос · · ·	311.441	80	27,495.414	82	283.022	15

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Расходовано		Стварно издато				По буџ. издато више				По буџ. издато мање			
УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО	
ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
24,566.451	94	1,203.747	85	24,566.451	94	292	37			57.679	92	1,047.369	48
		50.655	—			655	—						
		390.000	—										
		3.000	—										
		2.000	—							1.000	—		
		500	—							2.000	—		
1,566.955	48	8.000	—	1,657.902	85			947	37			60.679	92
		137.139	20										
		9.000	—										
		7.320	—										
		4.000	—										
163.958	—	6.498	80	163.958	—								
		39.958	69							2.171	31		
		32.668	—							7.332	—		
		25.260	—										
		21.129	96							8.500	04		
		59.790	31							7.949	49		
		1.515	60										
		1.000	—										
		4.895	—							1.605	—		
		17.554	75							111	65		
		4.249	84							750	16		
		65.000	—										
		10.000	—										
26,387.365	42	283.022	15	26,388.312	79			947	37	28.419	65	1,108.049	40

WWW.UNILIBRS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Редни број	Лист расходника	НАЗИВ РАСХОДА	Буџетом предвиђено				По буџету	
			особено		укупно		особено	
			динара	п.	динара	п.	динара	п.
		Пренето . .	311.441	80	27,495.414	82	283.022	15
13	70	На набавку артије и остал. материјала ·	45.000	—			45.000	—
14	„	„ поклањање књига и т. д. · · · · ·	21.000	—			21.000	—
		Народна књижевност и уметност.						
15	71	Плата библиотекара, помоћника и приправника · · · · · · · · · · · · · · · ·	12.993	30			12.743	23
16	72	На набавку и повез књига и т. д. · · ·	10.000	—			10.000	—
17	„	„ ископовање старина за музеј · · · ·	8.000	—			8.000	—
18	73	„ плату управе Нар. позоришта · · · ·	11.078	—			11.078	—
19	„	„ осигурање зграде и намештаја · · · ·	3.385	—			3.385	—
20	74 и 284	„ помоћ научним и умети. друштвима ·	77.380	—			74.380	—
		Благодејања.						
21	74	На спрему професора, усавршавање учитеља и издржавање питомаца на страни · ·	70.000	—			68.500	—
22	75 и 282	На питомце и питомице виших средњих школа, издржавање српске сирочади и т. д.	150.410	—			121.043	53
23	76	На годишње екскурзије ученика · · · · ·	5.000	—			3.700	—
		Научна средства за сва училишта.						
24	„	На набавку и повез књига · · · · · ·	30.000	—			30.000	—
		Училишта.						
		а.) Велика школа.						
25	77	На плату персонала	216.176	60			188.923	32
26	78	„ ботаничку башту	6.000	—			6.000	—
27	„	„ опсерваторију	12.000	—			12.000	—
28	„	„ геодетски завод	4.000	—			4.000	—
		б.) Средње школе.						
29	79 и 288	На плату попуњен. настав. места 797.930·40						
30	81	„ „ непопуњ. „ „ . 28.080·—						
31	„	„ „ нових „ „ . . 23.000·—						
32	82	„ професорско унапређење . . 12.374·40	861.384	80			814.527	18
		в.) Основне школе.						
33	83	На плату данашњ. броја учитеља: 1,402.386·92						
34	84	„ празна места . . . . . 44.800·—						
35	„	„ пл. учитељица рада за 1890-91 г. 6.925·—						
		За пренос 1,454.111·92	1,855.249	50	27,495.414	82	1,717.302	41

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Расходовано		Стварно издато				По буџ. издато више				По буџ. издато мање			
УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО	
ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
26,387.365	**42**	283.022	15	**26,388.312**	**79**			**947**	**37**	28.419	65	**1,108.049**	**40**
		45.000	—										
		21.000	—										
		12.743	25							250	07		
		10.000	—										
		8.000	—										
		11.078	—										
		3.385	—										
		74.380	—							3.000	—		
		68.500	—							1.500	—		
		121.043	53							29.366	47		
		3.700	—							1.300	—		
		30.316	76			316	76						
		188.923	32							27.253	28		
		6.000	—										
		12.000	—										
		4.000	—										
		814.527	18							46.857	62		
26,387.365	**42**	1,717.619	17	**26,388.312**	**79**	316	76	**947**	**37**	137 947	09	**1,108.049**	**40**

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Редни број	Лист расходника	НАЗИВ РАСХОДА	Буџетом предвиђено особено динара	п	Буџетом предвиђено укупно динара	п	По буџету особено динара	п.
		Пренето 1,454.111·92	1,855.249	50	27,945.414	82	1,717.302	41
36	85	На путне трошкове учитеља . . . 5.000·—						
37	„	„ путне трошк. новопостав. учит. 3.000·—						
38	„	„ унапређење учитеља и т. д. . . 7.000·—						
39	86	„ периодске повишице . . . . 17.522·34	1,486.634	26			1,475.041	81
40	87	„ пенсије учитеља и т. д.	148.500	—			141.116	14
		Општи трошкови.						
41	89—90	На путне, подвозне и селидбене трошкове чиновника и т. д., целе струке	32.000	—			32.000	—
42	90—91	На огрев и канц. трошкове целе струке . .	60.000	—			60.000	—
43	92—93	„ плату практиканата „ „ .	15.000	—			14.487	93
44	94—98	„ „ служитеља „ „ . .	55.000	—	3,652.383	76	53.793	44
		3. Мин. иностраних дела.						
1	97	Плата чиновника Министарства	52.380	—			48.651	08
2	„	„ практиканата „	5.000	—			4.757	88
3	98	„ служитеља „	9.000	—			8.709	96
4	„	На канцеларијске трошкове	9.000	—			9.000	—
5	99	„ шиљање телеграфских депеша . . .	7.000	—			5.000	—
6	„	„ „ лица у разне мисије	15.000	—			15.000	—
7	„	„ селидбене трошкове чиновника и посланика српских на страни	15.000	—			15.000	—
8	100	На шиљање новаца и званичних пакета . .	2.000	—			2.000	—
9	„	„ повраћај у отаџб. сиротн. срп. поданика .	1.500	—			1.000	—
10	„	„ ванредне потребе	100.000	—			100.000	—
11	101	„ достојније заступање држ. интереса . .	500.000	—			500.000	—
12	102	Посланству у Атини	39.500	—			14.009	—
13	103	„ „ Берлину	13.250	—			13.250	—
14	104	„ „ Бечу	47.750	—			47.750	—
15	105	„ „ Букурешту	46.000	—			28.100	—
16	106	„ „ Лондону	7.250	—			5.500	—
17	„	„ „ Паризу	42.750	—			42.750	—
18	107	„ „ Петрограду	44.500	—			44.500	—
19	108	„ „ Цариграду	70.883	20			70.752	—
		За пренос . . .	1,027.713	20	31,147.798	58	975.729	92

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Расходовано		Стварно издато				По буџ. издато више				По буџ. издато мање			
УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО	
ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
26,387.365	**42**	1,717.619	17	**26,388.312**	**79**	316	76	**947**	**37**	137.947	09	**1,108.049**	**40**
		1,475.641	81							11.592	45		
		141.116	14							7.383	86		
		32.000	—										
		60.274	36			274	36						
		14.487	93							512	07		
3,493.741	**73**	53.793	44	**3,494.332**	**85**			**591**	**12**	1.206	56	**158.642**	**03**
		48.651	08							3.728	92		
		4.757	88							242	12		
		8.709	96							290	04		
		12.000	—			3.000	—						
		5.000	—							2.000	—		
		15.000	—										
		15.000	—										
		3.500	—			1.500	—						
		1.000	—							500	—		
		100.000	—										
		500.000	—										
		14.009	—							25.491	—		
		13.250	—										
		47.750	—										
		28.100	—							17.900	—		
		5.500	—							1.750	—		
		12.750	—										
		44.500	—										
		70.752	—							81	20		
29,881.107	**15**	980.229	92	**29,882.645**	**64**	4.500	—	**1.538**	**49**	51.983	28	**1,266.691**	**43**

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Редни број	Лист расходника	НАЗИВ РАСХОДА	Буџетом предвиђено				По буџету	
			ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО	
			ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
		Пренето . . .	1,027.713	20	**31,147.798**	**58**	975.729	92
20	109	Заступништву у Софији	31 500	—			31.500	—
21	111	Генералном консулату у Пешти	21.000	—			21.000	—
22	112	„ „ „ Солуну	21.650	—			21.650	—
23	113	Консулату у Скопљу	18.400	—			18.400	—
24	114	„ „ Трсту	15.750	—			12.800	—
25	115	„ „ Битољу	20.200	—			20.200	—
26	116	„ „ Приштини	15.650	—			15.650	—
27	117	„ „ Плевљу	11.450	—	**1,183.313**	**20**		
		4. Мин. унутрашњих дела.						
		а). Полицијска струка.						
1	118	Плата чиновника министарства	41.679	—			38.882	11
2	„	„ практиканата „	8.400	—			7.747	54
3	„	„ служитеља „	8.240	—			7.520	—
4	119	„ цензора за стране новине	600	40			600	40
5	120	На набавку горива, осветљења, писаћег материјала и т. д.	15.000	—			15.000	—
6	121	На плату окр. начелника и управника .	77.800	80			72.540	—
7	122	„ „ чланова упр. гр. Београда . .	24.754	80			23.777	50
8	123	„ „ писара начелства и упр. гр. Ниша	45.973	20			44.136	28
9	124	„ „ среских начелника	187.176	60			183.981	34
10	125	„ „ „ писара	306.403	80			270.126	27
11	126	„ „ практиканата упр. гр. Београда	16.560	—			15.964	51
12	127	„ „ практик. начелства и упр. града Ниша	197.760	—			190.493	88
13	128	На плату и трошкове комесара жел. полиц.	9.860	60			8.826	89
14	129	„ „ пандура и служ. начелстава . .	211.180	—			211.180	—
15	130	„ „ буљубаша и пограничних стражара	282.300	—			282.030	64
16	131	На огрев и канцел. трошкове начелстава и управа	45.550	—			45 550	—
17	132	„ награде за хватање хајдука и т. д. . .	10.000	—			10.000	—
18	133	„ путне и подвозне трошк. полиц. струке	15.000	—			15.000	—
19	134	„ кирију полицијских надлештава . . .	12.084	—			7.218	06
20	„	„ огрев пограничних стражара	5.070	—			4.737	25
21	135	„ издржавање апсеника и путне трошкове	13.200	—			13.200	—
		За пренос . . .	1,534.593	20	**32,331.111**	**78**	1,468.512	67

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Расходовано		Стварно издато				По буџ. издато више				По буџ. издато мање			
УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО	
ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
29,881.107	**15**	980.229	92	**29,882.645**	**64**	4.500	—	**1.538**	**49**	51.983	28	**1,266.691**	**43**
		31 500	—										
		21.000	—										
		21.650	—										
		18.400	—										
		12.800	—							2.950	—		
		20.200	—										
		15.650	—										
1,116.929	**92**			**1,121.429**	**92**			**4.500**	—	11.450	—	**66.383**	**28**
		38.882	11							2.796	89		
		7.747	54							652	46		
		7.520	—							720	—		
		600	40										
		15.000	—										
		72.540	—							5.260	80		
		33.777	50							977	30		
		44.136	28							1.836	92		
		183.981	34							3.195	26		
		270.126	27							36.277	53		
		15.964	51							595	49		
										7.266	12		
		190.493	88							1.033	71		
		8.826	89										
		219.868	03			8.688	03			269	36		
		282.030	64										
		45.550	—										
		10.000	—										
		15.000	—										
		7.218	06							4.865	94		
		4.737	25							332	75		
		13.000	—										
30,998.037	**07**	1,477.200	70	**31,004.075**	**56**	8 688	03	**6.038**	**49**	66.080	53	**1,333.074**	**71**

WWW.UNILIBERS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Редни број	Лист расходника	НАЗИВ РАСХОДА	Буџетом предвиђено особено динара	п.	Буџетом предвиђено укупно динара	п.	По буџету особено динара	п.
		Пренето . . .	1,534.593	20	32,331.111	78	1,468.512	67
22	135	Резерва за чување границе	15.000	—	1,549.593	20		
		б). Санитетска струка.						
23	136	Плата санитет. особља при министарству .	25.332	—			20.646	50
24	„	На набавку књига, новина и т. д. . . .	5.000	—			5.000	—
25	137	„ гл. санит. савет, његовог председ. и т. д.	3.000	—			2.514	85
26	„	„ државну хемијску лабораторију . .	6.000	—			5.856	—
27	138 и 139	„ општу државну болницу	101.860	—			101.860	—
28	139	„ болницу за душевне болести . . .	85.140	—			85.140	—
29	140	„ болнице по унутрашњости	358.287	40			358.287	40
30	141	„ плату окружних физикуса	76.500	—			75.090	90
31	142	„ „ „ марвених лекара . .	34.900	—			34.730	51
32	„	„ „ среских лекара	84.276	—			73.950	34
33	143	„ таксе лекарске по чл. 17. закона . .	17.100	—			17.100	—
34	„	„ „ „ „ „ 20. „ . .	25.400	—			25.400	—
35	144	„ набавку лимфе за пелцовање	2.000	—			2.000	—
36	„	„ плату и стан латова и гвардијана . .	13.513	32			13.513	32
37	145	„ државне питомце	60.000	—			52.500	—
38	146	„ подвозне, путне и селидбене трошкове	4.000	—			4.000	—
39	„	„ накнаду за убијање заражене стоке . .	2.500	—			108	50
40	147	„ утамањивање голубачке мушице . . .	500	—			199	40
41	„	„ исплату болнич. трошкова страним држ.	1.000	—			1.000	—
42	„	„ периодске повишице лекарима	2.000	—			1.611	72
43	148	„ плату 4. нова среска лекара . . .	9.000	—				
44	„	„ пенсионовање лекара и санит. чиновника	10.000	—			2.711	06
45	149	„ унапређење минералних вода . . .	20.000	—			16.932	22
46	„	„ оправке и доправке болн. зграда . . .	18.000	—			17.937	64
47	150	„ зидање болничких зграда и т. д. . . .	80.000	—			80.000	—
48	„	„ плату надзорника бања и т. д. . . .	15.772	—			14.850	18
49	151	„ „ сточних ревизора	7.200	—			7.200	—
50	„	„ редовне непредвиђене потребе	5.984	47			5.984	47
51	152	„ пенсије санитет. чиновника	13.763	93			13.763	93
52	„	„ плату санитет. чинови. на расположењу	4.314	40	1,092.343	52	3.882	72
		За пренос . .			34,973.048	50		

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Расходовано		Стварно издато				По буџ. издато више				По буџ. издато мање			
УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО	
ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
30.998.037	**07**	1,477.200	70	**31,004.075**	**56**	8.688	03	**6.038**	**49**	66.080	53	**1,333.074**	**71**
1,468.512	**67**			**1,477.200**	**70**			**8.688**	**03**	15.000	—	**81.080**	**53**
		20.646	50							4.685	50		
		5.000	—										
		2.514	85							485	15		
		5.856	—							144	—		
		101.860	—										
		85.140	—										
		358.287	40										
		75.090	90							1.409	10		
		34.730	51							169	49		
		73.950	34							10.325	66		
		17.100	—										
		25.400	—										
		2.000	—										
		15.513	32										
		52.500	—							7.500	—		
		4.000	—										
		108	50							2.391	50		
		199	40							300	60		
		1.000	—										
		1.611	72							388	28		
										9.000	—		
		2.711	06							7.288	94		
		16.932	22							3.067	78		
		17.937	64							62	36		
		80.000	—										
		14.850	18							921	82		
		7.200	—										
		5.984	47										
		13.763	93										
1,043.771	**66**	3.882	72	**1,043.771**	**66**					431	68	**48.571**	**86**
33,510.321	**40**			**33,525.047**	**92**			**14.726**	**52**			**1,462.727**	**10**

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Редни број	Лист расходника	НАЗИВ РАСХОДА	Буџетом предвиђено особено динара	п.	Буџетом предвиђено укупно динара	п.	По буџету особено динара	п.
		Пренето . . .			34,973.048	50		
		5. Министарство финансија. *а). Финансијска струка.*						
1	153	Плата чиновника министарства	147.518	40			134.754	56
2	„	Додатак плати	1.010	40			1.010	40
3	154	Плата 3. члана катастарског одбора . . .	3.000	—			3.000	—
4	155	„ 11. професора земљомерског курса . .	9.240	—			5.620	—
5	156	„ пореских надзорника	150.000	—			150.000	—
6	157	„ практиканата финансијске струке	65.000	—			55.886	79
7	158	„ службеника у Министарству . . .	12.000	—			10.616	80
8	159	„ окружних благајника	53.551	20			52.286	71
9	160	„ благајничких помоћ. и контр. пића	32.228	80			30.152	69
10	161	„ царинника	84.873	60			79.367	81
11	162	„ благајника, помоћника и књиговођа	7.072	80			6.916	32
12	163	„ царинских контролора	16.166	40			16.166	40
13	164	„ прегледача робе	64.665	60			64.665	60
14	165	„ магационара	25.007	40			21.925	61
15	166	„ царинских писара	5.304	60			4.657	66
16	167	„ статистичара	1.515	60			1.515	60
17	„	„ помоћника прегледача робе . . .	3.600	—			3.271	14
18	168	„ и одело царинских позорника . .	100.000	—			100.000	—
19	169	„ царинских служитеља	15.000	—			9.938	58
20	170	„ думенција и возара	10.000	—			9.341	44
21	171	„ носача и њихових помагача . . .	50.000	—			48.529	70
22	172	На кирије за финансијске зграде	12.000	—			12.000	—
23	173и287	„ огрев и канц. трошкове финанс. струке	60.000	—			60.000	—
24	178	„ дневнице, путне и селидбене трошкове целе финансијске струке	15.000	—			15.000	—
25	180	На враћање прихода	50.000	—			50.000	—
26	181	„ трошкове око штампања марака и осталог жиг. папира	20.000	—			19.130	10
27	182	На набавку и пренос каса	3.000	—			1.291	—
28	„	„ на исплаћивање парница које држ. изгуби	4.000	—			573	70
		За пренос . . .	1,020.754	80	34,973.048	50	967.627	61

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Расходовано		Стварно издато				По буџ. издато више				По буџ. издато мање			
УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО	
ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
33,610.321	**40**			**33,525.047**	**92**			**14.726**	**52**			**1,462 727**	**10**
		134.754	56							12.763	84		
		1.010	40										
		3.000	—										
		5.620	—							3.620	—		
		154.399	70			4.399	70						
		55.886	79							9.113	21		
		10.616	80							1.383	20		
		52.286	71							1.264	49		
		30.152	69							2.076	11		
		79.367	81							5.505	79		
		6.916	32							156	48		
		16.251	56			85	16						
		65.289	66			624	06						
		21.925	61							3.081	79		
		4.657	66							646	94		
		1.515	60										
		3.271	14							328	86		
		100.000	—										
		9.938	58							5.061	42		
		9.341	44							658	56		
		48.529	70							1.470	30		
		12.000	—										
		61.926	57			1.926	57						
		16.143	12			1.143	12						
		50.270	88			270	88						
		19.139	10							860	90		
		1.291	—							1.709	—		
		573	70							3.426	30		
33,510.321	**40**	976.077	10	**33,525.047**	**92**	8.449	49	**14.726**	**52**	53.127	19	**1,462.727**	**10**

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Редни број	Лист расходника	НАЗИВ РАСХОДА	Буџетом предвиђено особено динара	п.	Буџетом предвиђено укупно динара	п.	По буџету особено динара	п.
		Пренето . . .	1,020.754	80	34,973.048	50	967.627	61
29	183	Плата и трошкови чувара државних добара у Крагујевцу, Београду и Роготу . . .	5.500	—			2.439	96
30	184	Плата контролора злата и сребра . . .	3.500	—			2.627	31
31	185	На израду и оправку скела и чамаца . .	15.000	—			13.441	51
32	186	„ осигуравање царинских магацина .	2.000	—			255	—
33	187	„ трошкове око оспоравања вредности робе	2.000	—				
34	188	„ куповање мушема и колица	2.000	—	1,050.754	80	752	98
		б). Монопол дувана.						
35	293	На плату чиновника и све остале трошкове	2,997.000	—	2,997.000	—	2,836.343	34
		в). Монопол соли.						
36	293	На плату синовника и све остале трошкове	900.000	—	900.000	—	882.734	75
		6. Министарство војно.						
1	189—220	На плату са свима додатцима, као и на целокупно издржавање војске, по свима партијама	9,739.105	—	9,739.105	—	9,724.271	06
		7. Министарство грађевина.						
		а). Грађевинска струка.						
1	222	Плата особља у министарству	109.095	40			105.289	34
2	„	„ практиканата	8.000	—			7.406	60
3	223	„ служитеља	8.580	—			8.552	—
4	„	„ цртача и механичара	12.500	—			9.356	64
5	224	„ окружних инжињера и подинжињера	72.215	60			68.014	03
6	225	На накнаду особених трошкова	50.000	—			49.999	80
7	226	„ издатке на грађевине на суву и води .	100.000	—				
8	227	„ подизање зграде за Народну Скупштину	100.000	—			100.000	—
9	228	„ извршење мостова и т. д.	500.000	—			432.092	82
10	229	„ оправку полусталних мостова и т д. .	86.000	—				
11	230	„ канцеларијски материјал и прибор . .	2.500	—			2.500	—
12	„	„ цртаћи „ „ „ . .	4.000	—			4.000	—
13	231	„ штампање формулара и т. д. . . .	1.500	—			1.500	—
		За пренос . . .	1,054.391	—	49,659.908	30	788.711	23

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Расходовано		Стварно издато				По буџ. издато више				По буџ. издато мање			
УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО	
ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П	ДИНАРА	П	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П	ДИНАРА	П.
33,510.321	40	976.077	10	33,525.047	92	8.449	49	14.726	52	53.127	19	1,462.727	10
		2.439	96							3.060	04		
		2.627	31							872	69		
		13.441	51							1.558	49		
		255	—							1.745	—		
										2.000	—		
987.144	37	752	98	995.593	86			8.449	49	1.247	02	63.610	43
2,836.343	34	2,836.343	34	2,836.343	34					160.656	66	160.656	66
882.734	76	882.734	75	882.734	75					17.265	25	17.265	25
9,724.271	06	9,724.271	06	9,724.271	06					14.833	94	14.833	94
		105.289	34							3.806	06		
		7.406	60							593	40		
		8.552	—							28	—		
		9.356	64							3.143	36		
		68.014	03							4.201	57		
		49.999	80								20		
										100.000	—		
		100.000	—										
		432.092	82							67.907	18		
										86.000	—		
		2.500	—										
		4.000	—										
		1.500	—										
47,940.814	92	788.711	23	47,963.990	93			23.176	01	265.679	77	1,719.093	38

WWW.UNILIB.RS УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Редни број	Лист расходника	НАЗИВ РАСХОДА	Буџетом предвиђено особено динара	п.	Буџетом предвиђено укупно динара	п.	По буџету особено динара	п.
		Пренето . . .	1.054.391	—	49,659.908	30	788.811	23
14	231	На набавку и оправку инструмената . . .	4.000	—			3.169	20
15	232	„ „ књига, стручних журнала и т. д.	1.500	—			1.500	—
16	„	„ „ збирке грађевинског материјала	1.000	—				
17	„	„ огрев канцеларија	1.500	—			168	30
18	234	„ државне питомце	20.000	—			15.960	—
19	„	Помоћ инжињерском удружењу	10.000	—	1,092.391	—	5.000	—
		б.) Крал. срп. држ. железница						
20	293	На плату особља, као и на све остале трошкове.	3,110.150	—	3,110.150	—	3,000.000	—
		8. Мин. народне привреде						
1	234	Плата чиновника министарства	170.348	40			127.903	77
2	235	Плата служитеља министарства и рударског одељења	27.000	—			27.000	—
3	237	Плата практиканата министарства и рударског одељења	14.480	—			14.477	68
4	239 и 292	На огрев и канц. трошк. министарства .	12.800	—			12.745	50
5	241	„ кирију целе струке сем поште и телеграфа	20.500	—			20.500	—
6	242	„ путне и подвозне трошкове министарства	14.000	—			12.833	42
		Стручни издатци.						
		а). По струци саобраћаја, трг. и радиности.						
7	243	На потпомагање индустрије, заната и радиности	100.000	—			95.000	—
8	„	На лесковачку ткачку школу	30.000	—			30 000	—
9	„	„ ужичку „ „	15.000	—			15.000	—
10	244	„ потпомагање трговине и т. д.	32.000	—			31.881	75
11	„	„ трговачку школу	23.000	—			23.000	—
12	„	„ издржавање међународног бироа и т. д.	2.000	—			2.000	—
13	245	„ набавку мера и остале трошкове и т. д	4.000	—			4.000	—
14	„	„ издржавање питомаца по свима струкама	63.000	—			63.000	—
		б). По струци земљорадње и сточарства.						
15	247	На оснивање виноделске школе	62.000	—			62.000	—
		За пренос . . .	590.128	40	53,862.447	30	541,342	12

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Расходовано		Стварно издато				По буџ. издато више				По буџ. издато мање			
УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО	
ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
47.940.814	92	788.711	23	47,963.990	93			23.176	01	265.679	77	1.719.093	38
		3.169	20							830	80		
		1.500	—										
										1.000	—		
		168	30							1.331	70		
		16.960	—							4 040	—		
814,508	73	5.000	—	814.508	73					5.000	—	277.882	27
3,000 000	—	3,000.000	—	3,000.000	—					110.150	—	110.150	—
		127.903	77							42.444	63		
		27.432	60			432	60						
		14.477	68							2	32		
		12.745	50							54	50		
		20.500	—										
		12.833	42							1.166	58		
		95.000	—							5.000	—		
		30.000	—										
		15.000	—										
		31.881	75							118	25		
		23.000	—										
		2.000	—										
		4.010	95			10	95						
		79.301	12			16.301	12						
		62.000	—										
51,755.323	65	558.086	79	51,778.499	66	16.744	67	23,176	01	48.786	27	2.107.125	65

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Редни број	Лист расходника	НАЗИВ РАСХОДА	Буџетом предвиђено особено динара	п.	Буџетом предвиђено укупно динара	п.	По буџету особено динара	п.
		Пренето . . .	590.128	40	53,862.449	30	541.342	12
16	247	На спрему за оснивање једне више земљо-делско-шумарске школе	80.000	—				
17	248	На организацију сточарских завода . .	10.000	—			10.000	—
18	„	„ потпомагање земљорадње и сточарства	100.000	—			100.000	—
19	„	„ издржавање расадника за амер. лозу .	60.000	—			60.000	—
20	249	„ помоћ Српск. пољопривредном друштву	12.000	—			12.000	—
		в). По струци шумарској.						
21	249	На плату окр. шумара	50.000	—			50.000	—
22	250	„ ограничавање, премеравање и поделу државних шума	15.000	—			15.000	—
23	„	На пошумљавање голета и т. д.	15.000	—			15.000	—
24	„	„ набавку шумарског прибора	200	—			200	—
25	251	„ „ страних стручних новина . .	240	—			240	—
		г). По струци статистичкој.						
26	251	На штампању формулара и т. д.	10.000	—			10.000	—
27	„	„ набавку статистичких списа и т. д. .	1.200	—			1.200	—
		д). По струци рударској.						
28	252	На монтирање руд. лабаторије	15.000	—			15.000	—
29	„	„ набавку потребног материјала	4.000	—			4.000	—
30	„	„ „ рударских иструмената . . .	4.000	—			4.000	—
31	„	„ „ цртаћег материјала и т д. . .	3.000	—			3.000	—
32	253	„ геолошко испитивање земље и т. д. . .	3.000	—			3.000	—
33	„	„ штампане рудар. извештаја и т. д. .	3.000	—			3.000	—
34	„	„ уређење рударског музеја	2.000	—			2.000	—
35	„	„ испитивање рударства у целој земљи, на трошкове рудар. инжињера и т. д. . .	45.000	—			45.000	—
36	„	На огрев и осветлење канцеларија . . .	1.000	—			1.000	—
37	„	„ канцеларијске трошкове	3.500	—			3.500	—
		е). По струци поштанско-телеграфској.						
38	9 23-240	На огрев и канц. трошк. одељења и свију поштанско-телеграфских станица . . .	37.000	—			36.055	—
39	272	На кућне кирије	38.000	—			38.000	—
		За пренос . . .	1.102.268	40	53,862.449	30	972.537	12

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Расходовано		Стварно издато				По буџ. издато више				По буџ. издато мање			
УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО	
ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
51,755.323	**65**	558.086	79	**51,778.499**	**66**	16.744	67	**23.176**	**01**	48.786	28	**2,107.125**	**65**
										80.000	—		
		10·000	—										
		100.000	—										
		60.000	—										
		12.000	—										
		50.016	60			16	60						
		17.164	65			2.164	65						
		15.000	—										
		200	—										
		240	—										
		10.388	70			388	70						
		1.200	—										
		15.000	—										
		4.000	—										
		4.000	—										
		3.000	—										
		3.000	—										
		3.000	—										
		2.000	—										
		47.714	58			2.714	58						
		1.735	42			735	42						
		3.500	—										
		36.055	—							945	—		
		38.020	—			20	—						
51,755.323	**65**	995.321	74	**51,778.499**	**66**	22.784	62	**23.176**	**01**	129.731	28	**2,107.125**	**65**

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Редни број	Лист расходника	НАЗИВ РАСХОДА	Буџетом предвиђено особено динара	п.	Буџетом предвиђено укупно динара	п.	По буџету особено динара	п.
		Пренето . . .	1,102.268	40	53,862.449	30	972.537	12
40	254	На путне, подвозне и т. д. трошкове .	8.000	—			8.000	—
41	„	„ исплату закупа преноса поштанских .	199.897	50			189.106	20
42	255	„ набавку поштанских вагона и т. д. . .	70.000	—			70.000	—
43	„	„ „ оправку и пренос каса и т. д.	10.000	—			10.000	—
44	256	„ „ печатаних образаца и т. д. .	20.000	—			20.000	—
45	„	„ „ хартије за марке и т. д. . .	3.000	—			3.000	—
46	257	На дијурне чиновника, званичника и служитеља који пошту спроводе	15.000	—			15.000	—
47	558	На подизање нових и премештање и одржавиње старих телеграф. линија . . .	60.000	—			60.000	—
48	259	На отварање и издржавање школе поштанско-телеграфске	5.000	—			5.000	—
49	„	На издржавање међународног пошт.-телеграфског биро-а у Берну	2.178	—				
		ж). Надлештва.						
50	260	Управа фондова — плата	65.675	40			64.015	93
51	261	Окружне штедионице — плата	10.104	—			8.541	57
52	262	Контролно надлештво мера у Београду	2.020	80			1.867	80
53	„	Пароброд „Делиград“ — плата	41.015	60			40.120	80
54	263	„ „ трошкови . . .	25.000	—			25.000	—
55	„	Управа држ. ергеле — плата	12.882	60			9.393	54
56	„	„ „ „ трошкови	137.000	—			134.076	73
57	264	Упр. топчидерске економије, — плата . .	19.769	80			16.828	74
58	„	„ „ „ трошкови .	8.330	—			8.330	—
59	265	Упр. ратарске школе, — плата	10.994	90			9.901	88
60	„	„ „ „ трошкови . . .	44.450	—			43.832	56
61	266	Упр. подринских рудника, — плата . . .	24.444	80			21.289	88
62	„	„ „ „ трошкови .	579.440	—			175.285	85
63	„	Упр. сењског рудника, — плата	16.997	20			11.374	20
64	„	„ „ „ трошкови . . .	431.150	—			431.150	—
65	267	Упр. Мајдан-пека — плата	15.683	20			12.688	56
66	„	„ „ „ трошкови	3.745	—			3.745	—
		За пренос . . .	2,944.047	20	53,862.449	30	2,370.086	36

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Расходовано		Стварно издато				По буџ. издато више				По буџ. издато мање			
УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО	
ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
51,755.323	**65**	995.321	74	**51,778.499**	**66**	22.784	62	**23.176**	**01**	129.731	28	**2,107.125**	**65**
		8.356	48			356	48						
		189.106	20							10.791	30		
		70.000	—										
		10.000	—										
		20.000	—										
		3.000	—										
		15.000	21				21						
		60.075	40			75	40						
		5.000	—										
										2.178	—		
										1.659	47		
		64.015	93							1.562	43		
		8.541	57							153	—		
		1.867	80							894	80		
		40.120	80										
		25.000	—							3.489	06		
		9.393	54							2.923	27		
		134.076	73							2.941	06		
		16.828	74										
		8.330	—							1.093	02		
		9.901	88							617	44		
		43.832	56							3.154	92		
		21.289	88							404.154	15		
		175.285	85							5.623	—		
		11.374	20										
		663.461	80			232.311	80						
		12.688	56							2.994	64		
		3.745	—										
51,755.323	**65**	2,625.614	87	**51,778.499**	**66**	255.528	51	**23.176**	**01**	573.960	84	**2,107.125**	**65**

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Редни број	Лист расходника	НАЗИВ РАСХОДА	Буџетом предвиђено особено динара	п.	Буџетом предвиђено укупно динара	п.	По буџету особено динара	п.
		Пренето . . .	2,944.047	20	53,862.449	30	2,370.086	36
67	268	Гл. поштанска станица у Београду . . .	11.114	40			8.804	10
68	269	Гл. телеграфска „ „ „	12.250	80			9.788	59
69	270	Поштанска станица на београд. железници	7.072	80			6.398	99
		з). Поште и телеграфи.						
70	271	На плате и додатак руковођа, на плате указних и неуказних телеграфиста, на плате поштара, кондуктера и служитеља свију поштанских и телеграфских станица; на плате чувара линија и т. д. и т. д. .	688.020	52	3.662.505	72	666.752	63
		Свега расхода по буџету .			57,524.955	02		
		Расходи ван буџета.						
		I. Управа држ. дугова.						
1	285	Из прихода зајма 5% обртне ренте од 1888. год. за набавку штамбила						
		II. Министарство правде.						
		По законодавном решењу од 31. Марта 1892 год. и то:						
1	43	На плату писара истражних судија . .						
2	„	„ „ практиканата истражних судија .						
3	„	„ „ служитеља „ „ .						
4	45	„ храну и остале трошкове притвореника код истражних судија						
5	57	На храну и одело апсеника код првостепених судова и казнених завода						
		III. Мин. просвете и црквених послова.						
1	280	По законодавном решењу од 10. Априла 1891. год.; више утрошена сума на издржавање питомаца у 1887. год. . . .						
		За пренос . .						

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Расходовано		Стварно издато				По буџ. издато више				По буџ. издато мање			
УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО	
ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
51,755.323	**65**	2.625.614	87	**51,778.499**	**66**	255.528	51	**23.176**	**01**	573.960	84	**2,107.125**	**65**
		8.804	10							2.310	30		
		9.788	15							2.461	65		
		6.398	99							673	81		
3.061.830	**23**	666.752	63	**3,317.358**	**74**			**255.528**	**51**	21.267	89	**600.675**	**49**
54,817.153	**88**			**55,095.858**	**40**			**278.704**	**52**			**2,707. 801**	**14**
		752	80	**752**	**80**								
		8.970	—										
		5.800	—										
		3.165	55										
		12.007	63										
		107.356	89	**137.300**	**07**								
		517	25										
		517	25	**138.052**	**87**								

WWW.UNILIBRS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Редни број	Лист расходника	НАЗИВ РАСХОДА	Буџетом предвиђено				По буџету	
			особено		укупно		особено	
			динара	п.	динара	п.	динара	п.
		Пренето . .						
2	291	По закону од 18 Септембра 1871 год. (збор. 24. стр. 2.) држ. штампарији као допуњујући кредит за подмирење њених трошкова у 1891., години.						
3	291	По законодавном решењу од 21. Марта 1891. год., на издржавање учитеља						
		IV. Мин. унутрашњих дела.						
		а). Полицијска струка.						
		По законодавном решењу од 31. Децембра 1890. и 31. Јануара 1891. год., као и по чл. 5 зак. о буџету за 1891. годину:						
1	118	На плату цензора за стране новине . . .						
2	294	„ „ секретара начелства						
		По истим решењима и законодавном решењу од 31. Марта 1892 год.:						
3	131	На огрев и канц. трошкове начелства . .						
		По законодавном решењу од 31, Марта 1892 год. и то:						
4	133	На поднозне, путне и селидбене трошкове						
5	135	„ издржавање апсеника и путне трошкове						
6	129	„ плату пандура: издатак из 1887. год.						
		б). Санитетска струка.						
		По законодавном решењу од 2. Априла 1892 год. и то:						
1	290	На трошкове опште држ. болнице . . .						
2	139	„ „ болнице за душ. болести . .						
3	140	„ „ болнице по унутрашњости .						
4	143	„ таксе лекарске по чл. 17. закона . .						
5	„	„ „ „ „ „ 20. „ . . .						
6	146	„ подвозне путне и комисијске трошкове						
		За пренос . . .						

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Расходовано		Стварно издато				По буџ. издато више				По буџ. издато мање			
УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО	
ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
		517	25	138.052	87								
		428.827	11										
		360	—	429.704	36								
		68	—										
		2.907	57										
		5.735	20										
		4.002	15										
		2.869	76										
		272	23	15.855	01								
		29.956	75										
		22.000	—										
		12.392	50										
		10.583	52										
		602	—										
		2.472	76										
		78.007	53	583.612	24								

WWW.UNILIB.RS УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Редни број	Лист расходника	НАЗИВ РАСХОДА	Буџетом предвиђено				По буџету	
			особено		укупно		особено	
			динара	п.	динара	п.	динара	п.
		Пренето . . .						
7	147	На исплату болничких трошкова стр. државама						
8	151	„ редовне непредвиђене трошк. санитета. По законодавном решењу од 21. Децембра 1890, 31. Јануара 1891. год., као и чл. 5. зак. о буџету за 1891. год.						
9	144	На плату латова и гвардијана						
10	151	„ „ сточних ревизора						
11	152	„ пенсионовање санитетски чиновника .						
		V. Министарство финансија.						
1	168	По чл. 25. закона о трошарини на плату позорника . . . . . По законодавном решењу од 21. Децембра 1890. 31. Јануара 1891., као и по чл. 5. зак. о буџету за 1891 год.						
2	172	На кућне кирије						
3	277-286	По законодавном решењу од 26. Марта 1891. год. нр. катастарско премеравање земље						
4	294	По законодавном решењу од 31. Марта 1892. год. на трошкове држ. ергеле у 1882 години. . . . . По законодавном решењу од 31 Марта 1892. год. и то :						
5	295	На плату царинских контролора						
6	„	„ „ прегледача робе						
7	„	„ „ магационара						
8	„	„ „ царинских писара						
		VI. Министарство војно.						
		По закону од 16. Априла 1890 год. . .						
1	279	На барутану „Обилићево“					51.910	—
2	294	„ „ „					85.764	47
		За пренос . . .						

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Расходовано		Стварно издато				По буџ. издато више				По буџ. издато мање			
УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО	
ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
		78,007	53	**583.612**	**24**								
		563	—										
		2 503	59										
		513	90										
		1,521	99										
		1.990	78	**85.100**	**79**								
		23.327	55										
		951	—										
		187.288	24										
		53.204	15										
		218	84										
		4.399	37										
		384	45										
		179	55	**269.953**	**15**								
		137.674	47										
		137.674	47	**938.666**	**18**								

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Редни број	Лист расходника	НАЗИВ РАСХОДА	Буџетом предвиђено особено динара	п.	Буџетом предвиђено укупно динара	п.	По буџету особено динара	п.
		Пренето . . .						
3	291	По законодавном решењу од 31. Марта 1892 године, додатак официрима на држање коња у 1891. години.						
		VII. Мин. Народне привреде.						
1	291	По законодавном решењу од 26. Марта 1891. год. на храну и издржавање досељених црногораца						
		Свега расхода ван буџета . .						

СУМАРНИ

		Расходи по буџету.						
I		**Краљева цивилиста**			1,200.000	—		
II		**Државни дугови**			19,900.879	75		
III		**Дотације**			1,800.000	—		
IV		**Засебни расходи**			337.909	60		
V		**Општи кредити**			376.226	20		
VI		**Пенсије и издржавања**			1,998.805	87		
VII		**Стручни расходи**						
	1	*Министарство правде*						
		а. Судска струка			1,717.635	40		
		б. Главна контрола			163.958	—		
	2	*Мин. просвете и црквених послова* . . .			3,652.383	76		
	3	*Мин. иностраних дела*			1,183.313	20		
	4	*Мин. унутрашњих дела*						
		а. Полицијска струка			1,549.593	20		
		б. Санитетска „			1,092.343	52		
		За пренос . . .			34,973.048	50		

Расходовано		Стварно издато				По буџ. издато више				По буџ. издато мање			
УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО	
ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
		137.674	47	938.666	18								
		98.543	—	236.217	47								
		146.918	47	146.918	47								
				1.321.802	12								

ПРЕГЛЕД

1,200.000	—	1,200.000	—			235.408	92
19,665.470	83	19665470	83			600.000	—
1,200.000	—	1,200.000	—			49.541	40
288.368	20	288.368	20			77.056	92
299.167	28	299.169	28			85.362	24
1,913.443	63	1,913.443	63				
1,656.955	48	1,657.902	85	947	37	60.679	92
163.958	—	163.958	—				
3,493.741	73	3,494.332	85	591	12	158.642	03
1,116.919	92	1,121.429	92	4.500	—	66.383	28
1,468.512	67	1,477.200	70	8.688	03	81.080	53
1,043.771	66	1,043.771	66			48.571	86
33510.321	40	33525047	92	14.726	52	1,462.727	10

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Редни број	Лист расходника	НАЗИВ РАСХОДА	Буџетом предвиђено — особено динара	п.	Буџетом предвиђено — укупно динара	п.	По буџету — особено динара	п.
		Пренето . . .			34973048	50		
	5	*Министарство финансија*						
		а. финансијска струка			1,050.754	80		
		б. Монопол дувана			2,997.000	—		
		в. „ соли			900.000	—		
	6	*Министарство војно*			9,739.105	—		
	7	*Министарство грађевина*						
		а. Грађевинска струка			1,092.391	—		
		б. Српска држ. железница			3,110.150	—		
	8	*Министарство народне привреде*			3,662.505	72		
		Свега расхода по буџету .			**57,524.955**	**02**		

Примедба: У закону о буџету за 1891. годину, предвиђен је укупни државни расход у суми од а у овом рачуну показано је само . . . . . .

Ова разлика долази отуд, што је буџет за 1891 год. погрешно сумиран и то:

1. Код специјалног буџета Мин. унутрашњих дела на страни 89. више је
2. „ „ „ Министарства војног, „ „ 194. „ „
3. „ „ „ Мин. народ. привреде и то:
   а. на страни 244. више сумирано . . . . . .
   б. „ „ 246. „ „ . . . . . .

Расходи ван буџета.

I.		*Државни дугови* . . . . .
II.		*Министарство правде* . . . . .
III.		„ *просвете и црквених послова*
IV.		„ *унутрашњих дела* и то:
	а.	по струци полицијској. . . . .
	б.	„ „ санитетској . . . . .
V.		*Министарство финансија* . . . . .
VI.		„ *војно* . . . . .
VII.		„ *народне привреде* . . . .
		Свега расхода по буџету . .

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Расходовано		Стварно издато				По буџ. издато више				По буџ. издато мање			
УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО	
ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
33,510.321	40			33525047	92			14.726	52			1,462.727	10
987.144	37			995.593	86			8.449	49			63.610	43
2,836.343	34			2,836.343	34							160.656	66
882.734	75			882.734	75							17.265	25
9,724.271	06			9,724.271	06							14.833	94
814.508	73			814.508	73							277.882	27
3,000.000	—			3,000.000	—							110.150	—
3,061.830	23			3,317.358	74			255.528	51			600.675	49
54,817.153	**88**			**55,095.858**	**40**			**278.704**	**52**			**2,707.801**	**14**

. . . . . 57,527.084·02

. . . . . 57,524.955·02

дакле мање је показано . . . 2.129—

сумирано . . . . . 100·—

„ . . . . . 8·—

. . . . . 0·20

. . . . . 2.020·80 2.021·—

Свега . . 2.129·—

				752	80								
				137.300	07								
				429.704	36								
		15.855	01										
		85.100	79	100.955	80								
				269.953	15								
				236.217	47								
				146.918	47								
				1,321.802	**12**								

WWW.UNILIBRS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Редни број	НАЗИВ РАСХОДА	Буџетом предвиђено				По буџету	
		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО	
		ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
	Укупни државни расходи						
I.	Расход по буџету за 1891 годину			57,524.955	07		
II.	„ ван буџета						
	Свега . . .			57,524.955	02		

Објашњења

I. За расходе по буџету.

Из горњега рачуна види се, да је по буџету расходована укупна сума од . . . . .

Ну од ове суме има да се одбије, колико је депоновано код Гл. држ. благајница, из година по потреби издавати дотичним Министрима и то:

1. Мин. унутрашњих дела (Парт. А. 1891. Л. 164.) . . . . . .
2. „ финансија „ „ „ „ 169 . . . . . .
3. „ војном „ „ „ „ 157 . . . . . .
4. „ грађевина „ „ „ „ 162 . . . . . .
5. „ народне привреде „ „ „ „ 766 . . . . . .
6. Управи државних дугова „ „ „ „ 174 . . . . . .

Што кад се одбије, остаје стварно расходовано по буџету за 1891. годину: динара .

II. За расходе ван буџета.

По накнадним законод. решењима, издато је по горњем рачуну из држ. готовине у 1891.

Ну од овога ваља одбити оне суме, које су у ранијим годинама издате, па досад стојале на ствовано законско одобрење за расходовање, и то:

1. Код Мин. просвете, издатак из 1888. на питомце . . . . . .
2. „ „ унутрашњих дела издатак из 1887. год. на пандуре . . . . . .
3. „ „ Финансија издататак на царинске чиновнике . . . . . .
4. „ „ „ „ из 1882. год. на трошкове државне ергеле . . . .

Што кад се одбије, остаје стварни издатак ван буџета у 1891. години динара . . .

№ 12.392.
10. Августа 1892. год.
Београд.

За књиговођу
писар мин. финансија,
Вит. Станојевић с. р.

Расходовано		Стварно издато				По буџ. издато више				По буџ. издато мање			
УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО		ОСОБЕНО		УКУПНО	
ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
54,817.153	88			55095858 1321802	40 12			278.704	52			2,707.801	14
54,817.153	**88**			**56,417.660**	**52**			**278.704**	**52**			**2,707.801**	**14**

. . . . . 54,817.153·88 динара

ангажованих буџетских кредита за 1891. годину, што ће се у току следећих

. . . . . 91.363·95
. . . . . 8.000·—
. . . . . 712.573·79
. . . . . 362.923·90
. . . . . 409.330·15
. . . . . 696.125·64 2,280.317·43

. . . . . 52,536.836·45

годину . . . . . 1,321.802·12

партијама дотичних Министарства, а за које је ток у овој години издеји-

. . . . . 517·25
. . . . . 272·23
. . . . . 5.182·21
. . . . . 53.204·15 59.175·84

. . . . . 1,262.626·28

Начелник одељења главне држ. благајнице,
Главни државни благајник,

Свет. Милојевић С. Р.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

III.

ПРОСЕЧНИ
ДРЖАВНИ ПРИХОДИ
КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ
ЗА 1890 И 1891 БУЏЕТСКУ ГОДИНУ

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број	Од чега	ГОДИШЊЕ							
		Просечно				Округло			
		особено		укупно		особено		укупно	
		ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
	I. Непосредни данци								
1	Од земљишта	6,647.049	66			6,648.000	—		
2	„ зграда	473.542	92			474.000	—		
3	Принос од капитала . . .	480.125	17			481.000	—		
4	Од капитала у радњи и допуњујућег пореза (обрт) . .	2,497.750	38			2,498.000	—		
5	Од рада	494.838	34			495.000	—		
6	„ личности	2,685.896	44	13,279.202	91	2,686.000	—	13,282.000	—
	б. Прирези								
7	52. паре на сваки динар непосредне порезе сем пореза на обрт	4,874.643	30	4,874.643	30	4,875.000	—	4,875.000	—
	II. Посредни данци								
1	Царина и узгредне таксе .	3,632.321	84	3,632.321	84	3,633.000	—	3,633.000	—
2	**Трошарине**, и то:								
	а., на шећер	250.523	75			521.000	—		
	б., „ кафу	202.784	31			203.000	—		
	в., „ пиво	607.923	14			608.000	—		
	г., „ шпиритус	211.559	77	1,542.790	97	212.000	—	1,544.000	—
3	**Регали:**								
	а., на петролеј	84.027	53			703.000	—		
	б., „ жигице	131.164	37			132.000	—		
	в., руде са рударским таксама	85.632	05	919.636	95	86.000	—	921.000	—
	За пренос . .	—	—	24,248.595	97	—	—	24,255.000	—

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број	Од чега	ГОДИШЊЕ Округло особено динара	п.	Округло укупно динара	п.	Просечно особено динара	п.	Просечно укупно динара	п.
	Пренесено	—	—	24,248.595	97	—	—	24,255.000	—
4	Проценат од кирија механск. (замена крчмарине)	150.926	41	150.926	41	150.000	—	151.000	—
5	**Монополи:**								
	а., дувански	5,275.230	24			5,276.000	—		
	б., солски	2,918.176	25			2,919.000	—		
	в., штампарски	149.247	66			150.000	—		
	г., барута и динамита	22.015	51	8,364.669	66	23.000	—	8,368.000	—
	III. Таксе								
1	судске и административне	1,938.008	96	1,938.008	96	1,939.000	—	1,939.000	—
	IV. Држ. привреда								
1	Од држ. железница	3,101.986	70			3,102.000	—		
2	„ експлоатације држав. рудника	200.926	04			201.000	—		
3	Од пошта и телегр.	965.197	45			966.000	—		
4	„ државне штампарије	449.122	81			450.000	—		
5	„ добара и мостова	182.316	39			183.000	—		
6	„ шума и горосеча	113.317	58			114.000	—		
7	„ интереса и добити на новцу	280.420	39			281.000	—		
8	Од повл. народне банке	61.340	27			62.000	—		
9	„ окр. штедиона	93.611	04			94.000	—		
10	„ топчидер. економ.	26.908	41			27.000	—		
11	„ пунцовања	4.581	74			4.600	—		
12	„ држ. ергеле	17.483	35			18.000	—		
13	„ контроле мера	9.086	11	5,506.298	28	9.110	—	5,511.700	—
	За пренос	—	—	40,208.499	28	—	—	40,224.700	—

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број	Од чега	ГОДИШЊЕ Округло особено динара	п.	ГОДИШЊЕ Округло укупно динара	п.	ГОДИШЊЕ Просечно особено динара	п.	ГОДИШЊЕ Просечно укупно динара	п.
	Пренесено ·	—	—	40,208.499	28	—	—	40,224.700	—
	V. Управа фондова								
1	5% камате на главницу фонда школског · · · · ·	165.911	84			166.000	—		
2	5% камате на главницу фонда санитетског · · · · ·	512.680	62			513.000	—		
3	1% од доходка од укупног капитала управе фондова ·	199.499	90			200.000	—		
	VI. Разни приходи								
1	Наплата прихода прошл. година · · · · · · · · ·	6,941.145	27			6,942.000	—		
2	Случајни непредвиђени приходи · · · · · · · · ·	597.255	60			598.000	—		
3	Од враћених кредита и уштеда	1,570.318	72			1,571.000	—		
4	Од продаје држ. добара · ·	1.952	58	9,988.764	53	2.000	—	9,992.000	—
	VII. За изравнање								
1	*Нове трошарине*	862.565	83	862.565	83	863.000	—	863.000	—
	Свега · ·	—	—	51,059.829	64	—	—	51,079.700	—

КБр. 12.393
23 Јуна 1892 године
Београд

Књиговођа,
Мих. Милићевић с. р.

Начелник
одељења главне држав. благајне
и Главни државни благајник,
Свет. Милојевић с. р.

WWW.UNILIB.RS

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

о

ОПШТОЈ ЦАРИНСКОЈ ТАРИФИ

Члан I.

Свака роба при увозу у Србију плаћа царину у колико није овим законом нарочито од ње ослобођена.

Колику царину која роба при увозу у Србију плаћа одређује овом закону приложена тарифа увозна.

Роба која се из Србије извози у друге земље плаћа само онда царину, ако је нарочито у тарифи извозној, која је такође овом закону приложена, споменута, и то по стопи која је у тој тарифи за дотичну робу означена.

Роба која се кроз Србију за друге земље само провози не плаћа никакву царину.

Члан II.

Општа царинска тарифа, увозна и извозна, овом закону приложена, вреди за све земље, у колико она није измењена нарочитим трговинским уговорима са дотичним земљама.

Члан III.

За правилну примену опште царинске тарифе постоји Именик Робе, у коме су поједине врсте робе по њиховој својствуи обичном називу фабричном или трговинском изложене, и који показује подкоју групу или који став тарифе долази свака врста робе.

Именик робе издаје министарство финансија. Да је он издат, објављује министар у Српским Новинама где се објављују и све измене и допуне у њему, које временом потреба изазове.

Члан IV.

Где у увозној тарифи који предмет не би био таксиран, нити од царине изречно ослобођен, министар финансија таксираће га и уврстити под ону таксу и ону групу тарифе, којима он по своме роду, својству и односно приближној вредности припада, што ће се и у званичним новинама објавити.

Члан V.

Роба што се увози из држава које веће отежице чине увозу робе из Србије но увозу других држава плаћа осим царине увозном тарифом одређене још 40% од вредности; а ако је така роба увозном тарифом царине ослобођена, министар финансија оптеретиће је, путем указа, специфичном царином до 20% њене вредности.

Изузетке од овога правила може чинити влада путем указа, кад нађе да то трговински или привредни интереси земље захтевају.

Члан VI.

Роба, састављена из разних материја, ако није особито и изреком у увозној тарифи таксирана, као и роба, које би саставни делови под разне позиције тарифе потпадали, царинiће се по њеном главном саставном делу; а ако је овај сумњив, онда по ономе саставку, који је у тарифи скупље таксиран.

Члан VII.

Увоз и провоз робе која је монополисана (барут, динамит, со, дуван и т. д.) допушта се само по нарочитом одобрењу за то надлежне власти.

Исто тако се влада овлашћује да из обзира санитетских и обзира јавне сигурности ограничи или забрани промет са извесном робом.

Члан VIII.

Влада се овлашћује да на предлог министра финансија на случај неродице увозну царину на жито и храну у опште спусти или укине привремено. Осим тога Влада се овлашћује, да и сировине и прерађевине којих у земљи нема или их има али у недовољној количини, или каквоћи а потребне су за индустрију и сточарство у земљи — може ослободити са свим или делимице од плаћања увозне царине у границама закона о потпомагању индустриских предузећа. (Збор. 26. страна 60.).

Члан IX.

Где у тарифи није изречно друкче наређено, на робу која се увози наплаћиваће се уз царину и све трошаринске и монополне таксе, било за државу, округ срез или општину.

Члан X.

Роба, која се увози, или извози, подлежи осим царине, и плаћању обртнога пореза, по одредбама закона о непосредном порезу. Наплата овога пореза врши се истовремено кад и наплата царине.

Овај порез плаћа свака роба, при увозу или извозу ако није изречно од тога законом ослобођена, без обзира на то да ли је од царине и споредних царинских такса ослобођена или није.

Члан XI.

Не плаћају никакву царину, обртну порезу, друге државне, помесне или општинске таксе:

1.) Предмети, намењени за непосредну потребу Краља;

2.) Предмети, намењени за непосредну употребу дипломатских особа, акредитованих код Краља Србије, по мери повластица које и у колико ужива и наше дипломатско особље код других дворова;

3.) Од државних набавака: оружје, војно одело, муниција и експлозивне материје, материјал за фабрикацију оружја и муниције у државним фабрикама;

4.) Предмети науке и вештине, намењени за збирку јавних завода за науку и вештину.

Члан XII.

Не плаћају даље никакву царину и обртну порезу, осим споредних царинских такса:

1. ствари путника, као: кошуље, хаљине и прибор за постељу; златне, сребрне и друге скупоцености; алат занатлија, посуђе и инштрументи вештака; хаљине и кошуље лађара; књиге, храна и лекарија потребна за време путовања; предмети монополисани трошарини подложни до количине која је особеним законом прописана, но све то само у толико у колико би служило за сопствену потребу и у колико би с обзиром на квалићу и количину ствари одговарало стању и другим односима путника;

2. превозне справе, као: пароброди, лађе или чамци, који би на пограничним рекама, а тако исто и кола и животиње, које би на суву возиле путнике или еспапе, но под погодбом да кола имају очевидне знаке превозне употребе и да је вожење предузето доиста за потребу лица или робе, а не зато, да би она и стока, која је тегли, прошла без царине;

3. покућанство, намештај, посуђе, стока и употребљавани алат оних, који би у Србију дошли да се ту стално населе, или који би то са стране наследили, као и спрема и дарови невеста у колико њиховом стању одговарају, но с изузетком монополисаних и трошаринских предмета;

4. храна и пиће, потребно искључиво за потрошњу у лађама, које долазе у Србију или из ње излазе;

5. карте с мустрама и мустре у комадима, које само за пробу служе, но изузимајући при увозу све пробе дувана и других предмета, који су државом монополисани или који су подложни трошарини;

6. сва роба на коју би царина мање од десет динарских пара изнела;

7. завијутци и судови у којима је роба за царињење сложена, изузимајући случаје:

а) кад се ти судови и завијутци по одредбама о дари сами као роба сматрају;

б) кад је роба сложена у такав завијутак или суд, у који се обично према својој форми и своме својству не завија и не слаже и који би царином скупље таксиран био него и сама роба; и

в) кад се роба према одредбама тарифе или у случају XVII члана овог закона мора засебно да мери;

8. роба, која би се у путу или у царинари или у сместишним магацинима сасвим покварила. Но ако би роба само толико покварена била да се само за првобитну цељ не би могла употребити а за другу да би могла, као што је н. пр. покварено вино, које би се могло употребити за сирће, онда ће се на то наплатити сразмерна царина према тадашњем стању њеном, а по оцени вештака;

9. роба, која би се ради поправке, бојадисања или ради довршења израде у Србију увезла или из Србије извезла, као и стока која би се увезла или извезла ради израде с обвезом да се врати у року, који се унапред од стране царинске власти према природи и потреби одреди, као и под погодбом да истоветност дотичних предмета при повраћају буде савршено доказана, а код предмета, који се шиљу ради довршења израде, још и да се тиме не измени у суштини њихова природа и њихово име у трговини;

10. роба, која би се на неизвесну продају (шпекулацију) из Србије у страну земљу извезла или из стране земље у Србију увезла па би се непродата вратила; као и роба у антрпотима или царинским магацинима све док се одатле не дигне;

11. роба за увоз или извоз експедована али из царинаре још неоднесена, коју би сопственик хтео вратити.

Какви ће се услови, докази као и формалности тражити да се без царине и обртне порезе пропусте сви ови предмети, и они што су побројани у предходном, као и XIII и XIV члану, прописаће министар финансије.

Члан XIII.

Где се околностима и несумњивим сведоџбама докаже, да је потреба и да треба имати призрења, министар финансије може без царине и обртне порезе, или с умереном увозном царином пропустити:

1. предмете, набављене за потребу службе божије у црквама и богомољама ма какве вероисповести, па и материјал, набављен за грађење или поправку цркава и богомоља;

2. храну, одело и материјал за грађење што би се онима, који су ватром или другим елементарним случајевима унесрећени, послало као поклон за њихово издржање или за направу или оправку њихових станова;

3. старе употребљаване предмете, које би људи сиротног стања из стране земље на поклон добили;

4. предмете намењене за лечење и негу рањеника и болесника, а за потребу друштва «Црвени Крст.»

Члан XIV.

У пограничном промету, на 10 килом. од границе, слободни су узајамно од плаћања царине и обртне порезе у смислу узајамности:

а, хлеб од брашна у количини до 10 кгр., свеже месо до 4 кгр., сир и масло до 2 кгр.

б, баштовански производи свежи као: зелен, салата, купус, краставци, репе, кромпир и т. слично, као и поврће и свеже воће, у обичној количини за дневну потребу;

в, становници пограничних округа који имају или који под закуп држе земље на другој страни границе ослобођавају се од царина на предмете који су потребни за обделавање ових земаља, нарочито на посуђа, земљоделске алате и стоку за рад, на семе и жетву од тих земаља, као: на жито, сено, стоку, дрво и т. д.;

г, узајамно ослобођење од сваке царине вреди и за све џакове и судове, у којима погранични становници преносе своје земљоделске производе, гипс, креч, пиће и друге течности, а исто тако и ма какве друге предмете, потребне за погранични промет, и оне који се истим путем празни враћају;

д, ослобођавају се, исто тако, од сваке увозне и извозне царине: стока која се води на исхрану или

WWW.UNILIB.RS

пашу, па се после враћа. Исто се тако без царине враћају и производи од стоке, на пашу теране у другу страну, као: млеко, масло, сир, вуна, приплод од те стоке, али увек у количини размерној броју стоке и трајању паше;

ђ, слободни су и: жито, зејтињаво семење, кудеља, лан, дрво, строј, и други слични земљоделски производи, које погранични становници носе за своју потребу у млинове, друге стране, да их онамо самељу, састружу, исецкају, окруне и т. д., па их после тако прерађене враћају.

Чл. XV.

Особено од царине и других такса (трошаринских, монополских) наплаћиваће се при свакој увозној, извозној и провозној експедицији и ове споредне царинске таксе:

1, *кантарина* по десет пара од 100 кгр. нечисте тежине на робу која је у тарифи таксирана по тежини, и коју царинарница било по дужности, било по захтеву странке, мери на државној ваги. Ова такса неће се наплаћивати на провозну и извозну робу.

2, *лежарина* по пет пара динарских, на дан од сто клгр. нечисте тежине на робу, која би на царинском стоваришту или у магацину лежала више од шест дана.

За првих шест дана лежања, рачунајући ту и дан кад је роба примљена и дан кад је издата, не плаћа се никаква лежарина.

Изузетно на гас, палидрвца и друга палила, ћезап, витриол и све друге лако запаљиве ствари наплаћиваће се по двадесет пара динарских на дан од сто килограма за све време лежања осим првих шест дана.

На грађу, дуге, дрва за гориво, песак, даске, прости непрерађени камен за зидање или калдрмисање, земљу, цигљу, цреп и ћерамиду, наплаћиваће од кубичног метра по двадесет пара динарских на дан за све време лежања осим првих шест дана.

Краће време од једног дана рачуна се као цео дан.

3, *ношевина* по двадесет пара динарских од сто килограма нечисте тежине робе.

Од плаћања ношевине изузимају се само гломазни предмети, као што су: угаљ, грађа, дуге, дрво за гориво, храна, со, песак и т.д. и други предмети, ако би при том и министар финансије нашао да би за њих одвећ осетно било то плаћање.

Министар финансија може лежарину и ношевину и повисити, и то прву, ако би се роба у царинари нагомилала, а другу ако би то скупоћа ношења изазвала.

4, *жиговина*, и то:

а) за олово, печат и врућ жиг по пет пара динарских; и

б) за ладан жиг по две паре динарске.

Материјал за везивање и утврђивање робе, на коју би се ударило олово или печат, као уже, канап, конци и т. д., дужан је дати сам сопственик робе.

5, *оборина*, и то на крупну стоку по пет, а на ситну по две динарске паре од комада за сваки дан, ако би стока лежала у државном обору.

При рачунању кантарине, лежарине и ношевине разломци до 50 килограма тежине узимаће се као потпуних 50, а преко 50 килограма узимаће се као потпуна стотина.

6, *Такса за декларацију* за сваку експедицију, од комада 25 пара, а за уметак 5 пара.

7, *Такса за признаницу* 10 пара од комада.

8, *Статистична такса*:

а) 5 пара од једног колета робе или комада, а ако је више, онда по 2 паре;

б) 10 пара од 1000 кил. једноставне робе или куб. метра.

9, *Скеларина* на пловним граничним рекама само онде, где држава мора да држи своје возове; али она не може бити већа за људе од 30 пара, за стоку крупну од 10 пара, за стоку ситну од 5 пара, а за осталу робу од кубнога метра 3 дин., и од 100 клгр. 40 пара.

10, *Возарина* онде где држава мора да има нарочите људе који превоз врше; она не може бити већа за један воз чамца од 3 дин; за мању скелу од 12, а већу од 30 дин.

Таксе под 9 и 10 може министар финансија уступити и под закуп, ако има довољно гарантије за сигуран саобраћај.

11, *Калдрмарина* се наплаћује по тарифи о калдрмини од 24. октобра 1870 године, али се од плаћања калдрмине ослобођавају ови артикли: камен, угаљ и цигље.

Таксе од 1—10 јесу државне; а она под 11 (калдрмина) наплаћује се у корист оних општина, којима царинарница по називу припада. Министар финансије у споразуму са министром народне привреде прописаће правила о руковању и о употреби новаца од ове таксе.

Чл. XVI.

Царина и све остале таксе (трошарина, монополне и споредне таксе, као и пореза на обрт) до 10 динара примаће у сребру, а преко 10 динара у злату, но ко хоће да плати све у сребру платиће ажију према највећем курсу што га је злато имало у прошлом месецу.

Чл. XVII.

Стопе за дару одређује и мења министар финансије путем наредбе према начину паковања и односима тежине који су у обичају у промету.

На робу на коју царина није већа од 8 динара од 100 кгр. и за судове у којима су течности, неће се у име даре ништа одбијати ако у тарифи није изречно прописано.

Код течности које се имају царинити према нечистој тежини, а увезу се у нарочита кола или бродове, додаваће се чистој тежини и тежина обичног начина паковања.

Чл. XVIII.

Правила и упутства за увођење у живот и примену овога закона прописује министар финансија. И

правила и све наредбе које се буду на основу овог закона издавале, објављиваће се у службеним новинама.

Чл. XIX.

Овај закон ступиће у живот петога дана а по истеку онога дана, којега буде обнародован у „Српским Новинама“ и тада престају важити закон о општој царинској тарифи од 5. Јуна 1883. године, са свима њиховим изменама и допунама, као и сва друга законодавна наређења, која су му противна.

УВОЗ

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА од 100 кр. НЕЧИСТЕ (ШПОРКО) ТЕЖИНЕ
	I. Артија			
	непрерађена			
1	Артија упијача, проста (сура и бела); артија за паковање, коричара (папендекл), и картон-папир без разлике (изузимајући картон папир за посетнице и фотографије), па и у маси обојена или каквом смесом премазана за паковање, кровове и т. д.	100 к.	8	15 у сандуцима и бурадима. 10 у котарицама. 5 у балама и цаковима.
2	Артија упијача фина, у маси обојена	» »	12	
3	Артија за писање, штампање и цртање, па и све друге артије, неспоменуте под бр. 1 изузимајући артију за цигарете и „сајден-папир“	» »	14	
	Примедба. Овде спада и фини картон за посетнице и фотографије, као и свака артија за писма без монограма, цртежа и слика, па и у кутијама од картона сваке врсте и израде			
4	Артија за цигарете и „сајден-папир“ у табацима	» »	20	
	прерађена			
5	Артија шарена, лакована и бронзована (тако звана златна и сребрна артија) артија прозрачна („транспарент-папир“) омашћена или увоштена; артија прилепљена на платна	» »	40	
6	Артија стакласта, пескуша и шмиргл	» »	12	
7	Артија штампана, шпартана (растрирана) или квадрована у бојама	100 кг.	25	
8	Артија за писма са монограмима, цртежима и сликама, па и у кутијама сваке врсте и израде и артија са сликама	» »	35	
9	Позиднице (тапети) и шаблони (патрони за собне молере), траке (пантљике) од артије за украсе, шупљикаста или избушена артија, чипке од артије	» »	60	
10	Куверти без монограма, цртежа и слика, па и у кутијама сваке врсте и израде	» »	14	
11	Куверти са монограмима, штампаном фирмом, платном постављени, цртежима и сликама, и у картонским кутијама сваке врсте и израде	» »	35	
12	Фишеци и кесе од артије за паковање, и са штампаном фирмом итд.	» »	10	
13	Артија, па и штампана, шпартана (растрирана или бојом квадрована), кад је у корицама од артије или папендекла, прошивена или повезана	» »	20	
14	Књиге за радње повезане у платну или кожи, па и са ћошковима и копчама од простих метала	» »	30	
15	Књиге, мапе, музикалне ноте и остали слични књижевни, научни и вештачки предмети, повезани или на платну или на каквој другој материји прилепљени	» »	20	
16	Књиге, мапе, музикалне ноте у табацима или прошивене (броширане) неповезане	» »	слоб.	
17	Карте за играње	» »	100	
18	Артија за цигарете у књижицама, или иначе за пушење приуготовљена	» »	100	
19	Израде просте од артије	» «	15	
	Примедба: Овде спадају предмети разног облика од артијине смесе, од артије и других сличних материја; даље кутије и томе сличне израде од артије или папендекла без значајних украса, па и у свези с простим материјалима.			

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА НА 100 КР. НЕЧИСТЕ (ШПОРКО) ТЕЖИНЕ
20	Израде од артије особено неспоменуте, па и у свези са простим материјалима, у колико не спадају под бр. 346. и 347.	100 к.	50	
	II. Баштовански и пољски производи			
	Баштовански производи			
21	Воће, вариво, зелен, семење, корење, цвеће, расади, и све остало биље и растиње свеже, зрело или осушено (изузимајући дуван, јужно воће, осушено биље за лекарију или боју и остало особено таксирано)	»	5	
22	Смиље без разлике	»	60	
22a	Хмељ	»	слоб.	
	Пољски производи			
23	Пшеница, наполица, раж и крупник	»	2	
	Овас и јечам	»	1·—	
	Кукуруз, елда, ситна проја и остали	«	—·75	
	Примедба: На кукуруз у клиповима одбија се дара 20%			
24	Трава, сено, слама, кукурузовина, трска, шевар, рогоз, сита, сијерик, жир, маховина, лишће и грање. Овде долази и жито, куделја или лан у снопу	»	слоб.	
	Млинарски производи			
25	Брашно и други млинарски производи (прекрупљено, стуцано, или ољуштено зрно), крупа, бунгур, гриз, гершл	»	6	
	Дуван и прерађевине од дувана			
26	Дуван у листу, корење и отпаци од дувана	»	100	7 у балама са асурама.
27	Дуван крижан, цигаре, цигарете и бурмут	»	200	5 у балама без асура.
	Примедба: На цигаре у кутијама сложене, одбијаће се, поред друге редовне даре још и: за кутије од дрвета или метала 20%, за кутије од артије 10%			
	III. Вуна и длака			
	Вуна и длака у влакну			
28	Вуна овчија сирова, прана или рашчешљана, но немашћена	»	слоб.	
29	Одпаци (фурда) од вуне и вуна вештачка без разлике	100 кг.	10	25 у сандуцима и бурадима.
30	Вуна овчија у влакну машћена	»	60	10. у балама и џаковима.
31	Длака ма од каквих животиња	»	слоб	
	Предива			
32	Предива од вуне, овчије или вештачке, од камилске или даброве (биберове) длаке, сирова, бељена, обојена, штампана, у једној или више жица	»	80	25 у сандуцима и бурадима.
33	Од козине и од других горе неспоменутих длака	»	40	10 у балама и џаковима.
	Тканине			
34	Покровци и остале мутавџијске израде од костретине, као: вреће, џакови, торбе, колани, улари, и т. д.	»	50	
35	Груби филц од животињске длаке или грубе вуне (па и скројен у ђонове) и т. п. а тако исто и катранисан и лакован	»	50	16 у сандуцима и бурадима. 8 у котарицама.
36	Груба чоја, као халина, лодн, материја, азур, и тако даље	»	50	5 у балама и џаковима.
37	Аба и шајак	»	50	
38	Ћебета (коњска и груба за постељу) од грубе вуне и од длаке рогате марве, коња и т. д.	»	50	
	Примедба. Овде спадају и ћебета од отпадака (шоди).			
39	Груби простирачи (еписи) од животињских длака, осим козине	»	50	
40	Остали простирачи без разлике, довршени за употребу, даље покривачи у опште, изузимајући покриваче за коње или покриваче грубе за постеље, именоване у броју 34, као и застирачи за столове, именоване у броју 42.	»	75	16 у сандуцима и бурадима. 8 у котарицама. 5 у балама и џаковима.
	Тканине друкчије него што су оне под бр. 34. до 38, па и штампане, шаране, фасоване у свези или без свезе са металним жицама, па и са мало свиле:			
41	Чоја и материје сличне чоји за мушко и женско јаче одело, фланел, ватмол, материја за поставу; фини филц, и израде од фил-			

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
WWW.UNILIB.RS

Редни бр. тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин	ДАРА СЕ ОДБИЈА ОД 100 КР. НЕЧИСТЕ (ШПОРКО) ТЕЖИНЕ
	ца; просте преплетене (вирковане) израде · ·	100 к.	120	
	Примедба. Под материјама сличним чији разумеју се сви помодни штофови за мушко одело, као што се израђују у Брину и Рајхенбергу · · ·			18 у сандуцима и бурадима. 5 у балама и цаковима.
42	Лаке танке материје, које обично служе за женско одело (орлеан, тибет, кашмир, мохер, бареш и т. д.) материје за намештај (мебелштоф), застирачи за столове, огртаче мараме, појаси, шалови, тканине сличне шаловима, па и са ресама или кићанкама; вунени плиш и вунени сомот · · · · · · ·	» »	2·40	18 у сандуцима и бурадима. 10 у котарицама. 5 у балама и цаковима.
	Примедба. Под ову одредбу спадају: алпака. мохер, орлеан, тибет, листер, кашмир, серш, ламас, сатин, италијанклот, мерино, дамаст, рипс, и друге материје за намештај, женске помодне материје. Огртаче мараме, шалови и појаси могу бити и просто везени.			
43	Све шупљикасте, фине и лаке тканине, као блонд, бобине, петине, фулар, газ и т. д., а тако исто и мараме, шалови и други слични предмети од ових материја · · · · · · ·	» »	300	22 у сандуцима и бурадима. 12. у котарицама 8 у балама и цаковима.
	IV. Дрво и израде од дрвета и биља			
	Непрерађено			
44	Дрво, за гориво · · · ·	куб. м.	слоб.	
45	Грађа, као: даске, летве, дуге за бурад, планке, прошће, шиндре, греде, direци, балвани, трупци, пањеви, облице или мотке и т. д. · · · · · · · ·	» »	6	
46	Тачке за винограде · · ·	» »	6	
47	Дрво за даљу прераду спремљено за главчине, наплатке и спице за кола или суваче; за руде, весла, обруче; дреновина за клинове и т. д. · ·	» »	2·50	
48	Дашчице у листовима за фурнирање, за обућарске или књиговезачке потребе, ободи за решета, сита или добоше, обручи за бурад · · · · · · · ·	» »	6	

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА ОД 100 КР. НЕЧИСТЕ (ШПОРКО) ТЕЖИНЕ
49	Плута или кора јагњедова, лика, луч и угаљ од дрвета · · · · · · · ·	100 к.	слоб.	
50	Сва скупоцена дрва, морска трска, панама и друга слична скупоцена трава, слама или лика; пруће, шибље и грање ма од каквог дрвета · ·	» »	слоб.	
	Прерађено			
51	Израде од дрвета просте, т. ј. коларске, качарске, стругарске и столарске израде просте, непремазане, немазане, нелаковане, и неполиране, и једино у свези с гвожђем			
	Примедба. Овде спадају: бачве, бурад, шафољи, каце, кофе, корита, чаброви, ведра, точкови, и други колски делови (изузимајући готова кола), колица за ђубре, ручне саонице, пархети и њихови саставни делови, весла, клупе, столови, столице, ногари, сандуци, кревети, ормани, јармови, самари роље, тезге, чекрци, воденице, (изузимајући воденице на понтонима), лествице, обућа дрвена, кокошарници, грабуље, виле, лопате, клинци за обућу, чачкалице, дрвца за жижице, корита, карлице, ступе, и т. п. просте, непремазане, нелаковане, и неполиране израде од дрвета. Овде спадају још и запушачи и ђонови од плуте.			18. у сандуцима и бурадима. 12. у котарицама 5. у балама и цаковима.
	Варјаче, тањири, заструзи, калупи:			
52	Необојени · · · · · · ·	» »	10	
53	Обојени, лаковани или премазани · · · · ·	» »	20	
	Намештај од меког дрвета, просто премазан (или просто обојен са цвећем, украсима и т. д.) и само у свези са простим плетивом од сламе и оковом од гвожђа:			18. у сандуцима и бурадима. 12. у котарицама. 4 у балама и цаковима.
54	Сандуци · · · · · · · ·	» »	8	
55	Остало · · · · · · · ·	» »	12	
	Столарске, стругарске, дворезачке и друге израде од дрвета, осим напред наведених предмета, па и у свези са другим простим материјама:			

WWW.UNILIB.RS

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА ОД 100 КР. НЕЧИСТЕ (ШПОРКО) ТЕЖИНЕ
56	Необојене	100 к.	10	
57	Обојене, лаковане, или премазане	» »	20	
58	Предмети именовани под бр. 52—57, политирани . .	» «	25	
	Примедба к бр. 52—58. Под ову одредбу спада намештај од савијеног дрвета, па и кад је у свези са несавијеним дрветом, оплетен сламом, трском и т. д. са оструганим и избушеним деловима, или са пресованим или помоћу нарочите машине израђеним, по неизрезаним украсима.			
59	Намештај постављен или превучен	» »	50	
60	Остале израде од дрвета постављене или превучене	» »	50	18 у сандуцима и брадима.
61	Шипке и рамови од дрвета, бронзирани и позлаћени	» »	50	12 у котарицама.
62	Остали предмети позлаћени или бронзирани . . .	« »	100	4 у балама и цаковима.
63	Ситарске израде са дрвеним ободом и данцетом, ма од каквог материјала . .	» »	50	
	Плетарске израде			
64	Просте, и то: од неољуштеног прућа и шибља, од коре, шевара или рогоза, од обичне трске, сламе, или траве, необојене нити каквим лаком премазане, као што су: котарице, кошеви, кошнице, лесе, метле, асуре или простирке, зембили, сањурице и т. д., све и у свези са дрветом, ужетом или концем	» »	10	
65	Фине, т. ј. од морске трске, панаме, басте, и другог екзотичног материјала; од ољуштеног прућа и шибља; као и све фине израде од обичне коре, трске, сламе, или другог биља, обојене, необојене, премазане, лаковане, у свези или без свезе са простим материјалима (изузимајући шешире, капе и ситнице)	» »	20	20 у сандуцима и брадима. 12. у котарицама. 4 у балама и цаковима.
	Примедба: Овде спадају и плетарске израде именоване под бр. 64, ако су обојене, лаковане или у свези са тамо неименованим материјалима.			
66	Плетарске израде, од чести или сасвим позлаћене или бронзиране	» »	100	

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА ОД 100 КР. НЕЧИСТЕ (ШПОРКО) ТЕЖИНЕ
	Превозна средства и воденице			
	Кола, таљиге, саонице за заирезање:			
67	Неокована и непремазана	комад	15	
	Окована или премазана, али непостављена:			
68	Без федера	» »	25	
69	На федерима	» »	50	
70	Постављена	комад	150	
71	*Железнички вагони* . .	»	слоб.	
	Бродови са или без прибора:	од 1 тоне товарне снаге		
72	До 4. тоне товарне снаге	»	5	
73	Преко 4. тоне, поред горње царине за оне до 4. тоне, још за сваку тону . .	»	2	
74	*Пароброди и шлепови*, са чамцима, мостовима (штекови) и другим прибором	»	слоб.	
	Примедба: Под паробродским прибором разумевају се: конопци, ленгери, једрила, весла, чакље и други алати, као и све собно и кухинско покућанство и намештај за лађу.			
75	*Воденице* на понтонима са свима воденичним саставним деловима и прибором, но без других превозних справа	комад	500	
	Примедба: Под воденичним прибором разуме се све оно, што је за воденицу потребно, као: воденично камење, воденичне справе, амбари, мостови, ленгери, и остали лађарски и млинарски алати, а и обично млинарско посуђе и покућанство.			
	V. Животиње			
	Животиња			
76	Волови	»	27·50	
77	Краве, бикови, биволице и теоци	»	10	
78	Коњи, кобиле и ждребад .	»	10	
79	Мазге, магарци, магарице и ждребад њихова . . .	»	5	
80	Свиње	»	5	
81	Прасад	»	—·30	
82	Овце, овнови, јарчеви, козе, јагањци и јарад . .	»	1	
83	Зечеви	»	—·20	
84	Перната живина без разлике	»	слоб.	
	Примедба: Сва напред споменута животиња разуме се жива или мртва, неодрана, а ако је одрана, онда се разуме као сирово месо.			

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Редни број тарифе	РОБА.	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин	ДАРА СЕ ОДБИЈА од 100 кр. нечисте (шпорко) тежине
85	Раци, пужеви, шкољке, корњаче и жабе, све свеже, осушено, слано или у саламури	100 к.	слоб.	15. у сандуцима и бурадима. 10 у котарицама. 4 у балама и џаковима.
86	Риба свежа	» «	слоб.	
87	Сардине у буренцетима или у саламури и сва остала риба, усољена или у саламури, осушена или надимљена	» »	15	
88	Пијавице	» »	слоб.	
89	Пчеле живе, или у кошницама са сађем или без сађа	» »	слоб.	
90	Сви остали инсекти, изузимајући златне бубе, које се употребљују за лек (кантариде)	» »	слоб.	
91	Напред неименована животиња жива или мртва, као: срне, кошуте, јелени, лавови, слонови, мечке, курјаци, тигрови, пантери, мајмуни, пси, мачке, змије, крокодили, и т. п. а тако исто и мумије, мртваци, костури (скелети), и сва мртва животиња, испуњена, балзамована, или иначе за чување израђена	» »	слоб.	
	Производи од животиња, у другим одељцима нетаксирани			
92	Месо, слапина и сало сирово, усољено или у саламури	100 к.	25	15. у сандуцима и бурадима. 10. у котарицама. 4. у балама и џаковима.
93	Месо и сланина осушена, но непрерађена	» »	25	
94	Мед цеђен, и нецеђен, и медљика (мелис-вода или шербет)	» »	35	
95	Млеко, павлака од млека, и јаја	« »	10	
96	Коса сирова у влакнима, неуређена и непрерађена	» »	200	30 у сандуцима и бурадима. 20. у котарицама. 10. у балама и џаковима. 15. у сандуцима и бурадима. 10. у котарицама. 4. у балама и џаковима.
	Перје ма од какве перната живине:			
97	за украсе без разлике	» »	1000	
98	све остало ма за какве потребе	» »	125	
99	Семе и чаурице од свилених буба	« »	слоб.	
	Црева и бешике:			
100	Од рибе (хаузенблазен)	» »	110	
101	Од свију осталих животиња	« «	5	
	VI. Јестива и пића.			
	Јестива:			
	Од брашна, воћа, варива, зачинака, или другог каквог биља, печена, кувана, укисељена или иначе за јело справљена:			

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА од 100 кр. нечисте (шпорко) тежине
102	Леб, колачи, тарана, макароне, саго, тесто и брашнепице	100 к.	15	18. у сандуцима и бурадима, 12 у судовима. 10. у котарицама. 4. у балама и џаковима.
103	Пекмез, шира, од воћа и грожђа, укувани, и остали сокови оцеђени или скувани; конзерве од воћа и поврћа и т. п.	» »	20	
104	Колачи посластичарски, леб цедер., и друга теста, брашнепице или јестива све врсте, воће и друга биља, скувана или оцеђена, заслађена шећером и т. п. Овде се разуме и шећер кандис (кристалисан), жути, црни и други обојени, а и шећерлеме (бонбоне) без разлике	» »	35	
105	Од меса, сланине, рибе, рака, пужева, шкољака, и од осталих животињских честица, кувана, печена, пржена, маринирана или на други начин зготовљена, као: маринати, конзерве, екстракти, печења, икре, ајвара, (ајвар или авгутар) кобасице, саламе и т. д.	100 к.	35	
106	Сир без разлике	» »	20	
107	Скорупа (кајмак), масло (бутер) без разлике	» »	20	
	Алкохолна и шпиритуозна пића			
	Вино:			
108	У бурадима	» »	50	
109	У флашама (разумевајући ту и кипећа вина)	» »	100	
	Печене јаке течности, алкохол, шпиритус, (ракија, рум и ликер):			
	У бурадима:			10. у двогубим бурадима. 20. у сандуцима. 12. у котарицама.
110	Алкохол и шпиритус	» »	30	
111	Остале	» »	100	
112	У флашама	» »	150	
113	Пиво у бурадима и флашама	» »	5	
	Примедба: Ако увозник при увозу пива у флашама изјави да ће флаше у року од три месеца вратити, онда ће царинарница, код које се увоз врши, прибележити увезени број флаша, па ако се у наведеном року исти или мањи број флаша извезе, вратиће му се толико царине и трошарине, колико му је на њих у име тога при увозу било наплаћено. У том случају неће се на флаше наплаћивати извозна царина.			

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА од 100 кр. нечисте (шпорко) тежине
114	Сирће за јело ; есенција од сирћета	100 к.	10	20. у двогубим бурадима, 20 у сандуцима и 12 у котарицама.
115	Минералне воде заједно са флашама и крчазима ·	» »	3	
116	Вода обична и лед . . .	» »	слоб.	
	VII. Камен, земља и стакло			
	Минерали прости и скупоцени сирови			
117	Камен скупоцени прости : нетесани, нерезани и никако нерађени ; земља, песак, шљунак и остали минерали у природном њиховом стању, а у другом ком одељку неспоменути	» »	слоб.	
118	Со за јело без разлике ·	» »	2	
119	Камени и мрки угаљ	» »	слоб.	
120	Тресет (торф) за гориво ·	» »	»	
	Минерали скупоцени полурађени			
	У комадима и без свезе с другим материјалима, т. ј. само сечени или резани, стругани , углачани или иначе као материјали за израде каквих предмета сремљени:			
121	Драго скупоцено камење (брилијант, дијаманат, зафир, рубин, смарагд) и бисер · · · · ·	1 к.	15	20. у сандуцима и бурадима. 12. у котарицама. 6. у балама и џаковима.
122	Драго полу-скупоцено камење, као : агат, аметист, гранит, далматин јаспис, карниол, тиркис и т. п. ·	» »	10	
123	Камење вештачки направљено, драгом камену подражавано, мозајик и лава, за наките израђени ·	» »	10	
124	Мерџан у комадима или на низи, и ћилибар у комадима · · · · · · · ·	» »	15	
125	Стива (истива, морска пена), и смеса каква стиви подражавана · · · ·	» »	20	
	Камен прости, или смеса каква камену подражавана, полурађени и израђени			
126	Отесани неполирани, за зидање и калдрмисање, па и вештачки базалт камен и т. п. · · · · · · · ·	100 к.	0·50	
127	Воденично камење па и са обручевима од метала ·	» »	15	
	Израде од камена и цемента (па и од гипса), као : надгробно камење, споменици, стубови, (па и са натписима) рагастови за врата и прозоре, олуци, цеви, валови, степени и т. п. и остале израде у тежини од најмање 5 кр. па и у свези са дрветом или простим материјалима :			
128	неполирани · · · · · · ·	100 к.	5	
129	полирани · · · · · · ·	» »	2	
	Израђени предмети испод 5 кр. тежине, у свези или без свезе са простим материјалима, у колико не спадају под бр. 345			15. у сандуцима и бурадима. 9. у котарицама. 3. у балама и џаковима.
130	неполирани · · · · · · ·	» »	12	
131	полирани · · · · · · ·	» »	25	
	Примедба : Под бр. 128-129 долазе изузетно и тоцила, плоче за литографију, плоче зване келхајм и цементне, плоче за кровове од шкриљца (шифера) без разлике тежине.			
	Грнчарија			
132	Цигље, црепови сваке врсте	1000 км.	6	
133	Проста грнчарија, глеђосана или неглеђосана, грнчарија од пескуше, цеви, кањеви за пећи, плоче за патос; све ово и у свези са дрветом и гвожђем неполираним и нелакованим	100 кг.	25	
134	Фини фајанс и порцулан једнобојан или бео, па и бео са обојеним первазима и украсима ; земљане луле; све ово и са заклопцима и украсима од простих метала · · · · ·	» »	35	25 у сандуцима и бурадима. 20 у котарицама и кошевима.
	Примедба. Овде спадају и предмети именовани под бр. 133 кад су у свези са оваким заклопцима или украсима.			
135	Фини фајанс и порцулан вишебојан, малан, позлаћен, посребрен ; грнчарија у свези с другим простим материјалима у колико нису споменути у обадва претходна става, или у колико не спадају под бр. 345 · · · · · ·	100 к.	50	
	Стакло и стакларија			
	Просто стакло, т. ј. ни углађено, ни полирано, ни резано, ни шарано, ни пресовано , ни обојено, ни позлаћено, ни малано, и без свезе с другим материјалима :			

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
WWW.UNILIB.RS

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА од 100 кр. нечисте (шпорко) тежине
136	Стакло за прозоре у таблама	100 кг.	18	
137	Шупље стакло у својој природној боји, стакло и емаљ неурађени у маси, ливене плоче за кровове и патосе са пругама или без пруга	» »	30	
138	Шупље стакло бело . .	» «	50	
139	Шупље стакло именовано под бр. 137. са углађеним или остругапим запушачима, дном, или ивицом; пресовано стакло и мутно (непровидно) стакло са или без углађених или остругапих запушача, дна или ивице . .	» »	60	
140	Стакло углађено, резано, гравирано киселином или на други начин шарано, (изузимајући горе именовано пресовано мутно стакло), обојено, позлаћено, посребрено, превучено; стаклене призме за полилеје, дугмета, корали, ђинђуве од стакла, житко и кончасто стакло	» »	90	30 у сандуцима и бурадима. 20 у котариц. ма и кошевима.
	Примедба: Ушице и подложице на дугметима, које једино служе за утврђивање као и конци, на којима су нанизани корали, бисер и емаљ од стаклета само зарад лакшег паковања и преноса, неће се узимати у обзир при цариљењу. Ако се пак предмети од стаклета, нанизани на конац или гајтан, могу да употребе за накит, онаки као што су, (н. пр. гривне, огрлице и т. д.) онда потпадају под бр. 345.			
141	Стакларија у свези с другим простим материјалима, у колико не спада у групу урамљених огледала или ситница . . .	» »	120	
	Примедба: Шупље стакло просто оплетено рогозином, врбовином, сламом или трском, цариниће се према својству стакла по одредбамапод бр. 137 до 141. Код шупљег стакла неће се узимати у рачун при цариљењу фирме, заштитне марке и т. д., натписи или обележај на њему.			

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА од 100. кр. нечисте (шпорко) тежине
	Огледала *у раму, у колико не спадају у врсту ситница:*			
142	До 0·60 см. висока . . .	100 кг.	50	30. у сандуцима и бурадима.
143	Преко 0.60 см. висока	» »	75	20. у котарицама.
	VIII. Метали			
144	Непречишћавани и никако непрерађивани без разлике	» »	слоб.	
	Гвожђе			
145	Сирово, т. ј. ливено у полугама, комадима, грудвама и т. д.; стара гвожђарија и отпаци од гвожђа и челика	« »	1	
146	Полу-рађено: гвожђе и челик за ковање, у грудвама, комадима, маси и т. д. лупенајзен, роцагл, милбарс, неурађене шине и инготс	» »	2	
147	Гвожђе и челик у шипкама, четвртасто, обручасто, у шинама, округло, рогљасто, угласто гвожђе и челик сваке врсте, гвоздене и челичне плоче .	» «	3	
	Примедба: Овде спада све тегљено, ковано или ваљано гвожђе у шипкама, челик тегљен и ливен у шипкама без разлике, тако звано босанско гвожђе, гвожђе у обручевима, гвожђе у виду L. V. T и I. (греде) U, + и т. д.; у опште гвожђе и челик у сваком облику који долази у трговини.			
148	Материјал за железницу од гвожђа или челика (изузимајући оно што долази у машине и преносна средства), н. пр. железничке шине, материјал за спајање шина, саставни делови за грађење или оправку превозних справа, скретнице, укрснице и т. п., конструкције за железничке путове . . .	100 к.	слоб.	
149	Лим и жица од гвожђа или челика без разлике . .	» »	8	
150	Гвожђе за дрљаче и плугове (раонике)	» »	8	
	Израде од гвожђа или челика:			
151	Ексери, ексерчићи од жица, нитне, клинци, чивије, завртњи (шрафови) енгаче, потковице и поклопци за лонце	» »	10	10. у сандуцима и бурадима. 6 у корпама 3 у бъалама, даковима и рамовима.

WWW.UNILIB.RS

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА од 100 кр. нечисте (шпорко) тежине
152	Израде од гвожђа или челика, нестругане и непремазане, и само у свези са дрветом или ливеним гвожђем	100 к.	18	10 у сандуцима и буradима, 6 у котарицама. 3 у балама, цаковима и рамовима.
	Примедба: Маз употребљен колико да само гвожђе не зарђа, неће се узимати у обзир при цариньењу.			
	Справе и алати од гвожђа и челика			
153	Виле за ђубре и сено, пијуци, мотике, лопате, грабуље, косе, српови, сечива за сламу, дрљаче, плугови, капсле за осовине, длета, даље чекићи, клешта и наковњи преко 2·5 кр. теж. — Све ово без разлике израде, па и са дршкама, ручицама, држаљама и т. п. од дрвета	» »	18	
154	Израде од кованог гвожђа и челика, стругане или премазане (осим маза против рђе); све браварске израде (изузимајући браве и кључеве) лимарске и друге израде од лима, ограде од жица; све ово и стругано или премазано, у свези или без свезе са простим материјалима	» »	36	10 у сандуцима и буradима. 6 у котарицама. 3 у балама, цаковиме и рамовима
155	Израде од кованог гвожђа или челика, калаисане или цинковане (израде од белог лима и беле жице) па и у свези са другим простим материјалима; овде долазе и браве и кључеви	» »	40	
	Примедба: Овде спадају и сви остали, особено неименовани алати, без разлике израде, брадве, маказе за стрижење оваца, и за поткресивање воћака, и завртњи.			
156	Све полиране, лаковане, емаљиране и бронзоване израде, емаљирано кухинско посуђе, па и у свези са другим простим материјалима	100 к.	40	13 у сандуцима и буradима. 6 у котарицама 4 у балама, цаковима и рамовима.
	Израде од ливеног гвожђа и њему подражаване смесе:			
157	Нестругане, непремазане, неемаљиране, пити са другим металом или металном смесом превучене, па и у свези са дрветом или са кованим или ваљаним гвожђем	100 к.	5	
	Примедба: Маз, употребљен само колико да гвожђе не зарђа, неће се узимати у обзир при цариньењу.			
158	Стругане, премазане, (осим маза противу рђе) емаљиране, бронзоване, са другим простим металом или металном смесом превучене, лаковане, па и у свези са простим металима	» »	18	10 у сандуцима и буradима. 3 у котарицама, балама, цаковима, рамовима.
159	Полиране	» »	50	13 у сандуцима и буradима. 6 у котарицама 4 у балама, цаковима и рамовима.
	Олово и цинак			
	Полурађен, т. ј. у комадима, слитку, иолугама, таблама, даље: лим и жица:			
160	Олова	» »	8	
161	Цинак	» »	10	
	Израде од олова			
162	Слова за штампање, куршуми, сачме, олово за спајање стаклета на прозору, цеви и све грубе израде, свака у тежини преко 2·5 кг.	100 к	15	10 у сандуцима и буradима. 6 у котариц. 2 у балама, цаковима и рамовима.
163	Све остале израде, па и у свези са простим материјалима, у колико не спадају под бр. 349.	» »	60	13 у сандуцима и буradима. 7 у котарицама 3 у балама.
	Израде од цинка			
164	Просте, т. ј. свака у тежини преко 2·5 кил.	» »	12	10 у сандуцима и буradима. 6 у котариц. 2 у балама и цаковима.
165	Све остале израде, па и у свези с простим материјалима, у колико не спадају под бр. 349.	» »	60	13 у сандуцима и буradима. 7 у котариц. 3 у балама и цаковима.
	Калај и Британика			
166	Полурађени, т. ј. у комадима, слитку, плочама, полугама, таблама, жици; затим отпаци и парчад од искрханих старих израда	» »	20	
	Израде па и у свези са простим материјалима, у колико не спадају под бр. 349.			10 у сандуцима и буradима. 6 у котариц. 2 у балама, и цаковима.
167	Ливени предмети прости и груби	»	60	13. у сандуцима и буradима. 7. у котариц. 3. у балама и цаковима.
168	Ливени предмети фини и лаки, израде у листовима или жици без разлике	100 к.	150	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА ОД 100 КР. НЕЧИСТЕ (ШПОРКО) ТЕЖИНЕ
	Бакар			
169	Полурађен т. ј. у комадима, слитку, полугама, плочама, листовима, жици; за тим отпаци и искрхани стари предмети . . .	100 к.	20	10. у сандуцима и бурадима. 6. у котариц. 2. у балама и цаковима.
	Израде, ма и у свези с простим материјалима у колико не спадају под бр. 349.			
170	Ливени предмети прости и груби: звона, звонцад, ступе, авани, тучкови, свећњаци, утије, жрвњи за млевење кафе, ленири, тегови, аршини и друге сличне мере за дужину; споменици, надгробни крстови, посуђе	»	40	13. у санд. и бурадима 7. у котариц. 3. у балама и цаковима.
171	Сви лаки и фини предмети; израде у листовима или жици без разлике . . .	»	60	
	Месинг (туч), томбак и бронза			
172	Полурађени, т. ј. у комадима, слитку, плочама, полугама, листовима и жици, отпаци и парчад од старих предмета . .	»	30	
	Израде ма и у свези са простим материјалима, у колико не спадају под бр. 349:			
173	Просте ливене израде: звона, звонцад, тегови, авани, тучкови, свећњаци утије, жрвњи за млевење кафе, ленири, тегови, аршини и друге сличне мере за дужину, споменици, надгробни крстови, посуђе и т. п.	»	50	10 у сандуцима и бурадима. 6 у котариц. 2 у балама и цаковима.
174	Све лаке и фине израде; у листовима и жици без разлике	»	120	13. у сандуцима и бурадима. 7. у котариц. 3. у балама и цаковима.
	Никл и смеса од никла (ново сребро, паквон, алпака)			
175	Полурађени у комадима, слитку, плочама, полугама, листовима и жици, отпаци и скрхана парчад од старих предмета . .	»	40	10. у сандуцима и бурадима. 6. у котариц. 2. у балама и цаковима.
	Израде у свези са простим материјалима, у колико не спадају под бр. 349.:			
176	Израде ливене у обичним и грубим предметима . .	» »	60	
177	Све лаке и фине израде ливене у листовима или жици без разлике	100 к	150	13 у сандуцима и бурадима. 7 у котариц. 3 у балама и цаковима.
	Примедба: Под израдама од никла овог тарифског броја ваља разумети робу од чистог никла или његове смесе. Поникловане израде, пак, царинiће се према материјалу од кога су			
178	Израде од никла и његове смесе као и израде од других простих метала, посребрени, па и у свези са простим материјадима, у колико не спадају под бр. 349 . .	» »	300	
	Злато, платина и сребро			
179	Полурађени, т. ј. у комадима, полугама, праху, листовима, шипкама, отпацима, и скрханим, неупотребљивим предметима	» »	слоб.	
	Примедба: Израђени предмети таксирани су у одељку ситница.			
180	Новци у течају; ордени, медаље, и други знакови одликовања, који се од држава или јавних индустриских, научних и хуманитарних друштава дају, ма од каквих материјала	» »	слоб.	
	I. Примедба: Новци, који су од државе — чији су из течаја искључени, сматрају се као роба, и то: као полурађени материјал онога кова, од кога су израђени; и с њиме ће се, што се царине тиче, онако поступити како је за који материјал у тарифи одређено.			
	II. Примедба: Ордени, медаље и други знакови или споменице, што се за продају доносе, сматрају се као роба, и на њих ће се царина наплаћивати као на наките, према материјалу и изради њиховој.			
	IX. Коже, каучук, гутаперка и мушеме			
	Коже			
	Сирове:			
181	Овчије, козије, јагњеће и јареће	» »	слоб.	12. у сандуцима и бурадима. 8 у котарицама 3 у бал и цак.
182	Говеђе, биволске, коњске, свињске	» »	15	

WWW.UNILIB.RS

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА од 100 кр. нечисте (шпорко) тежине
	Штављене:			
183	Овчије, козије, јареће и јагњеће	100 к.	30	12. у сандуцима и бурадима. 8. у кот рић. 3. у балама и џаковима.
184	Говеђе, биволске, коњске, свињске, камилске, магареће, срнеће, јеленске, а и од мазге, ждребади, телади и паса	» »	45	
	Сирове или штављене:			
185	Од боље дивљачи, т. ј. од самура или нурке, куне, зердафе, самсара, дабра, (бибера), хермелина (какуна), и лисица виргинских или руских; даље: астраханске праве или овима подражаване . .	» »	60	16. у сандуцима и бурадима. 12. у котариц. 5. у балама и џаковима.
186	Од све остале напред неименоване дивљачи, где долазе и коже од питомих мачака	» »	60	
	Чињене:			
187	Ђонови, а и бланк нелакован, и све коже за опанке	» »	60	
188	Отпаци од кожа без разлике и од њих израђена вештачка кожа за ђонове	» »	25	
189	Просте коже, т. ј. све коже у природној боји, даље црне коже (па и виксоване, састругане, истегљене), коњске, говеђе и телеће (изузимајући коже именоване под бр. 187)	« «	80	14. у сандуцима и бурадима. 10. у котариц. 6. у балама и џаковима.
190	Све остале коже, па и лаковане и бронзоване . .	» »	100	
	Шивене за поставе:			
191	Овчије, козије, јареће и јагњеће	» «	120	
192	Од боље дивљачи, т. ј. самура или нурке, куне, зердафе, самсара, дабра, хермелина и лисица виргинских или руских; а тако исто од астрахана правог или подражаваног . .	» «	200	
193	Од свију осталих под бр. 191 и 192. неспоменутих животиња	» «	200	
	Каучук и гутаперка			
194	*Непрерађени*, т. ј. у маси или таблама ливеним . .	» »	20	
	Прерађени:			
195	У листовима или танким таблама, или концима, без везе са другим материјалима	« «	100	16. у сандуцима и бурадима. 10. у котариц. 6. у балама и џаковима.
196	Тканине са каучуком или гутаперком натопљене или превучене, или с њима спојене, исто тако и еластичне тканине и плетена роба, као и све остале израде од каучука или гутаперке, па и у свези са другим материјалима, изузимајући одећу и обућу	100 к.	120	16 у сандуцима и бурадима. 10 у котарицама. 6 у балама и џаковима.
	Мушеме			
197	Просте, т. ј. за покривање робе или превозних справа, од простих тканина, превучене или натопљене катраном или каквим другим простим материјалом	« «	30	
	Примедба. Овде спадају мушеме за покривање робе или превозних справа од непробојног платна, па и са беочузима, каишима, копчама и т. д.			13. у сандуцима и бурадима. 9. у котариц. 6. у балама и џаковима.
198	Фине, т. ј. мушеме за столове и друге потребе. изузимајући оне под бр. 197.	« «	60	
	X. Колонијални и јужни производи			
	Воће јужно			
199	Лимунови, поморанџе, китре, јеврејске јабуке (јуденапфел), нарови, смокве, рошчићи, ора кокусов, какао у љуски или праху и зрну, лешњици, кестење и маслинке	» «	15	20. у сандуцима и бурадима са сламом или сеном обвијени. 12. у другим сандуцима и бурадима.
200	Све остало јужно воће, као: ананас, бадем у кори и без коре, суво грожђе, урме, шљиве суве француске и остале подобне; сицилијански ораси (пистације пињоли) и т. п.	» »	30	
	Зачињци			
201	Прости као: анасон, бадијан, бибер, галгант, мајуран, зачин (најгефирц), исијот, какули или мирисавци (семенкардамомен), капра, ким, лорбер у зрну или у листу, кора од лимуна или од поморанџе, коријандер, ђумбир, ингберн и т. п. Овде долази паприка утучена или самлевена;	« «	40	10. у котариц. 8. у кутијама дрвеним или подобним сандучићима. 6. у балама и џаковима од рогоза лике и другог биља. 4. у балама и џаковима од платна.
202	Бољи и то: мушкатни, или индијски орах, (орашчић), цвет од мушкатна, лимуна, поморанџе и цимета; цимет (ларчић) и каранфил	« «	200	ако су дрвене кутије или подобни сандучићи у сандуцима бурадима или корпама сложени, од-

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА ОД 100. КГ. НЕЧИСТЕ (ШПОРКО) ТЕЖИНЕ
203	Најбољи, и то: ванили, шафран, и шафраника	100 к	200	бијаће се укупно дара одређена напред на оба. (199—203)
	Разни јужни производи			
204	Кафа сирова у зрну или у љуски	»	20	11. у санд. од тврдог матерњ. 12. у другим санд. и бурад.
205	Кафа пржена у зрну или праху	»	200	9. у котариц. 2. у балам. и цак.
206	Сурогати кафе	„	16	15. у сандуцима и буралима
207	Чоколада и сурогати чоколаде	»	35	
	Шећер			
208	Сиров	»	10	13. у сандуцима и бурадима. 9. у котариц, 2. у балама и џаковима
209	Рафинован	»	10	
210	Шећер у праху	»	10	
211	Меласа (непречишћен сируп или дроб) од шећера, грожђа или кромпира па мабила за фабрикацију фикса или боје за штампу	»	2	25. у сандуцима и бурадима.
212	Пиринач	»	6	15. у котариц. 8. у балама и џаковима.
213	Сунђер и фишпан без разлике	»	200	
	Смоле и гуме			
214	Калафонијум (смола) бели, жути или црни	»	3	
215	Гумиасфалт	«	4	
216	Тамњан	»	30	12. у сандуцима и бурадима.
217	Све гуме или смоле, сирове или у праху, особено нетаксиране	»	50	6. у котариц. 2. у балама и џаковима.
	XI. Лекарије, хемијски производи и фарбарије			
	Лекарије, дроге и хемијски производи			
	Неперађени:			
218	Сода калцинирана	»	2·50	
219	Кора од кине	„	20	
220	Траве, лишће, цветови, коре, (изузимајући кору од кине) корење, семење, зрна и друга биља за лекарије, сушене, у целини или у праху	»	55	
221	Сокови биљни за лекарију, као: копај балсам, мана, теријак, опијум у свима својим облицима, камфор	»	55	25. у сандуцима и бурадима 12. у котариц. 6. у балама и џаковима.
222	Све киселине и соли; течне, кристализоване, у грумену или у праху, изузимајући кухињску со и киселине соли, на другом месту поменуте	»	55	
223	Метални или минерални производи за лекарију, као: жива, каломел, сублимат, лапис и т. д.	«	55	
224	Животиње и животињске честице за лекарију, као: златне бубе (кантариде), честице од дабра (кастореум), мошус, амбра и т. д.	100 к.	55	10. у сандуцима и бурадима. 7. у котариц. 3. у балама и џаковима.
225	Шалитра рафинована	»	10	
226	Оловни шећер (блајцукер), нишадор (салмијак), винска стреш (вајнштајн) вински камен	»	7·50	
227	Плави и зелени камен (гриншпан)	»	15	
228	Азотна киселина	»	5	
229	Сумпорна киселина	„	2	
230	Галица	»	2	
231	Плава бакарна со (купфер витријол)	»	2	
232	Оловни глеђ (блајглете).	»	5	10. у сандуцима и бурадима. 7. у котариц. 3 у балама и џаковима.
233	Белило од цинка и олова (цинквајс и блајвајс)	»	8·50	
234		„	2	
235	Солна или хлорна киселина Киселина од нишадора (салмијак гајст), мишомор (сичан, арсен) бечки креч, антимон или шпис гланц		10	
236	Сода проста или кристалс.	»	2	
237	Поташа	»	5·50	
238	Сумпор и сумпорни цвет, стипса бела и црвена непрерађена, со карлсбадска, франценсбадска и т. п. непречишћена и цеђ без разлике	»	5	
239	Хидраулички креч, цемент и гипс	»	—·80	
	Федервајс у праху	«	—·75	
240	Креч препариран, орозан			
241	или малтер, алабастер у праху	»	1	
242	Обичан креч, гашен или негашен	»	—·50	
243	Тесто за прављење артије сушено или не, а и целулоза	»	слоб.	
	Прерађени:			
244	Зготовљени и састављени лекови, кинин и кининска со, мириси и т.п, тинктуре, сирупи, ликери, вина и друга пића као лек, вода за уста, анатеријска вода, колоњска вода, екстракти, есенције, балсами, капљице, фластери, масти, оподелдок, артија или платно са лекарским или хемијским препаратима, белило, руменило, вранило и т. д. мирисаво уље, помаде и остале парфимерије, изузимајући мирисави сапун. У ову рубрику долазе без разлике сви лекови, хемијски производи и мириси у опште, ма и не били зготовљени, само ако су у			

WWW.UNILIB.RS

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА од 100 КР. НЕЧИСТЕ (ШПОРКО) ТЕЖИНЕ
	флашама, теглама, кожи, платну или каквим другим судовима или у нарочити завој везани или запечаћени, и за детаљну продају удешени	100 к.	125	16. у сандуцима и бурадима. 9. у котариц. 6. у балама и цаковима.
245	Восак за писма	»	25	
246	Лак — фирнајс и мирис за фабрикац. сапуна	»	40	12. у сандуцима и бурадима.
247	Лак — тврди, и албумин	»	40	8. у котариц.
248	„Мастик“ без разлике и шелак	»	10	4. у балама и цаковима.
249	Жижице без разлике (и у кутијама), скроб (штирак) без разлике (и у кутијама), туткало и ћириш	»	15	12 у сандуцима и бурадима.
250	Мастило и викс за обућу без разлике	»	20	8. у котариц.
251	Фитиљи без разлике	«	40	4. у балама и цаковима.
252	Барут го или у фишецима, ракетле, динамит, капсле, циндери, платно или конци са сумпором премазани или натопљени, лунте и сва друга палила; нишесте, обланде, квасац течни или тврди а и труд природна или прављена, као и азбест. Овде долази и плавило течно	од 1 к.	30	12. у сандуцима и бурадима. 8. у котариц. 4. у балама и цаковима.
	Боје			
	Неприрађене:			
253	Земља, камење, и други минерали нечишћени, за прављење боје а особено нетаксирани	» »	слоб.	
254	Шишарка проста и руј у листу	« »	»	
255	Дрво и кора рујева, брезова, жежљикова, јовова чамова, и друга, овима слична проста дрва и коре за боје	» »	»	16. у сандуцима и бурадима. 10. у котариц. 4. у балама.
256	Дрва, коре, и корење боље за боје, у целости, сечено или у праху, као: варзило, морбакам, жути корен (зердешав, куркуме и т. д.	»	5	
257	Све траве, семе, зрна, а и лишће под 254. ненаведено, за боју, у целости или у праху, као: броћ, пасији дрен (алаџовер, крајцберн) и т. п.	100 к.	12	
258	Плавило бременско и париско, као и све друге боје подражаване чивиту	»	25	16. у сандуцима и бурадима.
259	Плавило берлинско, и плавило за кошуље (ултрамарин) и т. д. у комадима, праху, или на хартији	»	20	10. у котариц. 4. у балама
260	Крмез и чивит; шишке и кна	»	60	

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА од 100. КР. НЕЧИСТЕ (ШПОРКО) ТЕЖИНЕ
	Прерађене:			
261	Земљане и друге боје у комадима или у праху: окер, енглишрот, болус, минерал блау, купфербраун, барит, црвена земља, умбра, трипел (бели и жути), бечка, брежка, виценска и болоњска земља и т. д: даље графит и пепео од костију и биља (русшварц), кињерус и бела креда не обмотана артијом	100 к.	2	
262	Боје добивене од катрана каменог угља (анилинске боје)	»	65	
263	Све остале хемијски зготовљене боје у комадима праху или течне, а и креда у боји за цртање и креда обмотана артијом	«	50	
264	Материје за чишћење и глачање (бечки креч итп.) у завојима за детаљну продају	»	15	20. у сандуцима и бурадима.
	XII. Уље, маст и масни производи			12. у котариц.
	Уље			10. у двогубим бурадима.
265	Од маслинака, семења и друга, особено неименована уља од биља, а и течни терпетин и фирнајс	»	15	
266	Орахово, ланено, рицинусово, кокосово и палмово у опште биљно и минерално уље за техничке циљеве	»	2	
267	Биљни и минерални катран		1	
268	Нафта	»	—·50	
269	Гас за осветљење	»	20	
	Маст и други масни прозводи			12. у сандуцима и бурадима.
270	Маст свињска и гушчија, или од других животиња за јело	»	20	6 у ћуповима и лонцима. 2. у мешинама.
271	Глицерин	»	10	
272	Маст од рибе	»	10	12. у сандуцима и бурадима.
273	Лој без разлике, олејин, дроб од масти, и уља, маст из костију и вуне, восковарина (цибра од меда и воска)	»	слоб.	13. у сандуцима и бурадима. 8. у котариц. 3. у балама и цаковима.
274	Восак, стеарин, парафин, палмитин, итп.	»	12	
274а	Цересин	»	30	15. у сандуцима и бурадима.
275	Сапун немирисави	»	12	
276	Сапун мирисави	»	25	8. у котариц.
277	Свеће воштане, лојане, стеаринске, парафинске, палмитинске, и т. п.	«	20	3. у балама и цаковима

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА од 100 кр НЕЧИСТЕ (ШПОРКО) ТЕЖИНЕ
277a	Цересинске свеће	100 к.	50	15 у сандуцима и бурадима. 8 у котариц. 3 у балама и џаковима.
	XIII. Машине, инструменти, научни предмети и оружје			
	Машине:			
278	Машине и машински делови од метала, дрвета, или другог простог материјала за индустрију, занате, пољску привреду, пиварство и дестилацију, за преносе водом или сувим, купатила и друге сличне потребе; а и машине за шивење, плетење и вез, пожарни шмркови с прибором	»	слоб.	
	Инструменти и апарати:			
279	Астрономски, оптички, математички, механички, медицински, хируршки, физички, и други инструменти за разне научне потребе и лабораторије	»	60	20. у сандуцима и бурадима. 12. у котариц. 6. у балама и џаковима.
	Музички инструменти:			
280	Прости од неполитираног, нелакованог дрвета и без металних дирака као: фруле, гусле, гајде итд.	»	75	
281	Клавири, пијанини, хармониуми, фисхармонике, оргуље	комада	120	
282	Верглови	100 кг.	50	
283	Сви остали музички инструменти ма од каквог материјала; а и они из броја 280. ако су од политираног или лакованог дрвета и с металним диркама	»	120	22. у сандуцима и бурадима. 9. у балама
284	*Предмети за науку, књижевност и вештину*, као: књиге, новине, мапе, глобуси, ноте и други списи, цртежи, живописи, слике, изрези, и штампане слике у боји, ма на каквом материјалу, без повеза или само прошивени, неурамљени, неприлепљени на артији, платну или другој материји (иначе под бр. 15)	100 к.	слоб.	15. у сандуцима и бурадима. 10. у котариц. 5. у балама и џаковима.
285	*Ручно оружје без разлике*, као: пушке, пиштољи, револвери, сабље, мачеви, јатагани, анџари, рапири, тесаци и т. д.	«	100	
	XIV. Памук, кудеља, лан и друга биљна влакна			
	1, Памук			
	Влакна			
286	Отпаци од памука	»	6	6. у балама.
287	Памук сиров или гребенан	»	10	

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА на 100 кр. НЕЧИСТЕ (ШПОРКО) ТЕЖИНЕ
	Предива			
	Сирова или бељена, необојена, без свезе са другим материјалима:			
288	До № 30. енглеске	100 к.	30	
289	Преко № 30-те енглеске	»	45	
	Обојена или штампана:			
290	До № 30, енглеске	»	40	
291	Преко № 30. енглеске	»	50	
	Примедба: Конци за шивење, удешени за детаљну продају на калемима, картама и т. п. спадају према својем својству под бр. 288—291.			
292	У свези са концем од простих метала	»	75	
	Тканине и други памучни штофови			
293	Порхет (молтон) и друге сличне материје сирове	»	50	
294	Све остале тканине и штофови од памука особено нетаксиране, сирове	»	50	
295	Вата у таблама	»	12	
296	Порхет (молтон) и други слични штофови (калмук и т. п.), цвилих и дрилих, оксфорд, зефир и градл, шекл, т. ј. ткани штофови за постељу у боји или карирани, покривачи и простирке (теписи) без разлике, бељени, обојени, шарено ткани или штампани	»	75	20. у сандуцима и бурадима. 12. у котариц. 5. у балама и џаковима.
297	Штофови за панталоне и хаљине, пикет и њима сличне тканине; сви ови предмети без разлике бељени, обојени, шарено ткани или штампани	»	100	
298	Рубље за столове и мараме (џепне, вратне и за главе) шарено ткане или штампане	«	120	
299	Органтин за поставу, тканине и бобине круто апретоване	»	60	
	Све остале честе памучне тканине и штофови невезене (изузимајући сомот):			
300	Бељене	»	100	
301	Обојене или у боји ткане	»	120	
302	Штампане	»	150	
	Фине и лаке тканине и штофови, као: жаконет, линон, муселин, тил за завесе и друге потребе, сомот, све тканине и штофови са утканим шарама подражавајући везу:			

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА од 100 кр. нечисте (шпорко) тежине
303	Бељене	100 к.	150	
304	Обојене или у боји ткане	»	200	
305	Штампане	»	250	
	Примедба: Под бр. 303 до 305, спадају све памучне тканине и штофови, које су помешане са мало свиле, ради украса, исто тако и све памучне тканине и штофови у свези са другим простим нетекстилним материјалима.			20. у сандуцима бурадима. 12. у котариц. 5. у балама и цаковима.
306	Газ, блонд, машинске чипке, енглески тил, бобине, петине, (изузимајући органтин за поставу и тканине и бобине круто апретоване),	»	300	
	2, Кудеља, лан и друга биљна влакна			
	Влакна			
307	У кучинама	»	5	18. у санд. и бурадима.
308	У повесму очишћена или неочишћена	»	15	12. у котариц. 5. у балама и цаковима.
	Предива (изузимајући ужарију)			
	Проста или усукана, па и за детаљну продају удешена:			
309	Сирова, небељена, необојена, без свезе са другим материјалима	»	40	
310	Бељена а необојена, без свезе са другим материјалима	»	40	
311	Обојена, штампана, па и с другим простим материјалима	«	40	
	Тканине и штофови			
312	Платно за цакове и паковање, грубо, као и готови цакови од тога	»	10	18 у сандуцима и бурадима 12 у котариц. 5 у балама и цаковима.
313	Цакови за шљиве, комад у тежини 1 кл. и више	»	6	
	Примедба: Предмети споменути под бр. 312, као и цвилих за цакове и цакови израђени под бр. 313, могу имати и поједине обојене пруге			
314	Цвилих за цакове и цакови израђени од њега	«	10	
315	Платно просто (сељачко) и друге сличне дебеле тканине од лана или кудеље (као фланк, нумераш, каламајка и т. п.); цвилих за војничко одело, платно за једрила и друге дебље тканине: све ово и бељено, но необојено	100 к.	50	
316	Тканине споменуте под бр. 314—315 обојене; даље, градл т. ј. четворно за поставу, душеке, сламњаче, и навлаке за намештаје; конофос, и шекл (т. ј. обојено платно за поставу и обојене карирране тканине за постељу); покривачи и простирке (теписи) без разлике	»	75	
317	Дрил за одело бељен или у боји ткан	»	100	
318	Остале честе тканине, сирове, бељене, обојене, у боји ткане, штампане, невезене	«	150	18 у сандуцима и бурадима. 12 у котариц. 5 у балама и цаковима.
319	Фине и лаке тканине и штофови, као: линон, батист, тил за завесе и друге потребе, па и са уткиваним шарама, на форму веза	»	200	
	Примедба: Под овим бројем спадају све тканине и штофови које су помешане са мало свиле ради украса, као и све тканине и штофови у свези с другим простим, нетекстилним материјалима.			
320	Шупљикасте (ретке) тканине као: машином израђене чипке, енглески тил, бобине или петине, велови и т. п.	»	400	
	Ужарија			
321	Ужета, једеци, конопци, (па и улари, штрањге итд.)	100 кг.	20	
322	Остала ужарија (канапи, цеви, колани, ведра, мреже, справе за гашење ватре и гимнастику и т. п.), па и у свези са другим простим материјалима	«	40	15. у сандуцима и бурадима. 10. у котариц. 3. у балама и цаковима.
	XV. Свила			
	Влакна			
323	Необојена и небељена	»	слоб.	
324	Обојена и бељена	»	слоб.	
	Предива и жице			
325	Жице и предива без разлике, па и у свези са простим материјалима	»	300	20. у сандуцима и бурадима. 16. у котариц. 8. у балама и цаковима.
	Тканине и штофови			
326	Полусвилене, т. ј. израде од свиле или флоретсвиле, помешане с памуком, ланом, вуном, или другом			

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА од 100 кр. нечисте (шпорко) тежине
	каквом животињском длаком, у колико не спадају у групе вунених, памучних, кудељних и ланених и т.д. тканина и штофова, изузимајући предмете именоване у бр. 327—331.	100 к.	450	
327	Свилене (па и са украсима од ма каквог другог материјала), изузимајући траке (пантљике)	»	1000	
328	Свилене траке (пантљике)	»	1000	
329	Полусвилени сомот	»	450	
330	Полусвилене, па и сомотске траке	»	450	20 у сандуцима и бурадима. 16 у котариц. 8 у балама и џаковима.
331	Шупљикасте полусвилене материје, као: блонд, велови, енглески тил, чипке и т. д., или њима слични штофови, мешани са златним, позлаћеним или стакленим концем	»	900	
	XVI. Накити и ситнице			
	Накити			
	За мушке и женске, као: ирстење, минђуше, гривне, огрлице, ланци за сатове, тепелуци, шафте, дугмета, која се не ирешивају, медаљони, игле за накит и брошеви:			
332	Од простих материјала без разлике израде (тако исто од имитације драгог камења, бисера, злата, платине, сребра, златних предива, слонове кости, корњачине коре, мерцана, граната, карниола, тиркиса, и другог полу-драгог камења)	1 к.	5	
333	Од простих лако позлаћених или посребрених метала без разлике израде	»	20	
	Примедба. Ако су ови предмети само од чести позлаћени или посребрени, спадају под бр. 332.			
334	Од сребра и алуминијума	»	40	20. у сандуцима и бурадима. 12. у котариц. 6 у балама.
335	Од седефа, морске пене, слонове кости, и корњачине коре	»	20	
336	Од ћилибара или ћилибарске масе	»	20	
337	Од људске косе, мерцана, граната, карниола, тиркиса и другог полудрагог камења	»	40	
338	Од злата, платине, драгог камена и бисера	»	50	

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА од 100 кр. нечисте (шпорко) тежине
	Вештачко цвеће			
339	Од простих материјала, без свезе или са врло мало тканих и плетених (виркованих) предмета	1 к.	5	
	Од тканих и плетених (виркованих) предмета:			
340	Надгробни венци	»	5	
341	Остало	»	7·50	
	Шик у жици и предиву			
	Тел, макарател, шљокице, шик у трачицама, шик уковрчен у жицама, шик увијен у ресама, телеј или варак, жуто шамата тенеће, бело шамата тенеће:			
342	Од простих метала	»	5	
	Примедба: Овде спада и прашак за бронзовање.			
343	Од лако посребрених или позлаћених метала.	»	20	
344	Од скупоцених метала	»	50	
	Ситнице			
345	*Од простог камења, стакла, порцелана, штајнгута, иловаче, лаве, мозајика и гипса, воска, стеарина, парафина, цересина и друге њима сличне смесе без разлике израде у свези или без свезе с простим матаријалима*, и то: вештачко воће од воска, и сличне смесе; статуице, фигурице, и слични ситне пошурице за собне украсе, даље луле (изузимајући земљане луле) ружице за завесе, литофаније, мење за часовнике, оптичка стакла (сочива), стакла за џепне сатове, вештачке очи од стакла; за тим тискачи за писма, светњаци, дивити, и т. п. пластичке израде од алабастра, мермера, комад у тежини испод 5 кгр.	1 к.	1	20. у сандуцима и бурадима. 12. у котариц 6. у балама и џаковима.
346	*Ситнице од артије, папендекла, картонске смесе и папирмашеа, без разлике израде у свези или без свезе са другим простим матерјалима*, и то: албуми, записници, бележници (изузимајући оне повезане у артији, у воштаном или књиговезачком платну), брисаљке, лепезе, ваљци упијачи, пе-			

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА НА 100 КР. НЕЧИСТЕ (ШПОРКО) ТЕЖИНЕ
	чати од артије, књиге за цртеже, кесе за ношење артије, кутије, футроле; даље, дуванске кутије од артије догледи (перспективи) обвијени артијом у оквиру од артије, рамови, ручна огледала, дугмета, муштикле, томболе, и јастучићи за игле, фигурице и сличне ситне пошурице за собне украсе · · ·	од 1 к.	2	
347	*Луксузне израде од артије, па и у свези са другим простим материјалима* и то: котиљонски ордени и томе слични карневалски предмети, лампиони од артије, слике за прерађивање, честитке у картама, јеловници у картама, кутије за бонбоне и томе сличне украшене са бојадисаним сликама, шарама, чипкама од артије и томе слично; све то може бити од чести украшено и свилом. · · · ·	»	5	
348	*Ситнице од дрвета, ируња и другог простог биља, и са фино уметнутим радом без разлике израде, у свези или без свезе са другим простим материјалима*, као: брда за ткиво, зупци за брда, шкрипушке, (точкићи) за разбоје, чунци, увлаке, кутије, закачке или шиваћи јастучићи, ручна огледала, рамови за фотографију, молерске палете, писаљке, (плајвази) у дрвету црни и у боји; кегле и такови за биљаре, лепезе, ленири, цолштуци, метрови и визири, мале лествице за канцеларије и за цртање, дугмета (изузимајући дугмета за накит, која се не прешивају); штампарски украси, ножеви за књиговесце, каније за ножеве, игленице, кобилице или коњици за виолине, четке и кичице у дрвету усађене, крстићи, фигурице и ситне сличне пошурице за собне украсе; томболе, шах и домине (па и са кошћу састављене); луле, чибуци, муштикле за цигаре и цигарете; штапови, дршке за кишобране; бичеви и корбачи; фине кашике и виљушке; котаричарске луксузне израде монтиране са тканом и плетеном робом, (котарчице за рад, кутије за бонбоне и ситне сличне пошурице за собне украсе). · · · · · ·	1 к.	2	20. у сандуцима и бурадима. 12. у котарицама. 6. у балама и цаковима.
349	*Ситнице од гвожђа, челика, бакра, месинга, томбака, бронзе, олова, калаја, британике, цинка, и смесе од њих; без разлике израде, у свези или без свезе са другим простим материјалима*, и то: ножарске израде као ножеви и виљушке асталске па и садршком од ових метала или од дрвета, порцелана, стакла, костију, рогова, од имитације слонове кости и корњачине коре; накитна дугмета која се не прешивају, укоснице (изузимајући игле за накит) па и позлаћене и посребрене; игле за шнирање, ушице, алчице, копче и пређице · · · · ·	1 к.	1·50	20. у сандуцима и бурадима. 12. у котариц. 6. у балама и цаковима.
350	Остале израде неименоване у бр. 349, као: звонца за столове и канцеларије; џепни и путнички писаћи прибор; пера за писање, ђинђуве или бисер од челика, кључићи за сатове, удице, кукице и ланчићи за кључеве, напрсци, мамузе, корице, и литари за псе, шталице, мење за џепне и дуварске сатове, тантузи или бенци, каније за ножеве, муштикле за цигаре и цигарете, луле, џепни фењери; кутије (футроле), рогови за барут; планшете (дашчице за мидере) готове, са ушицама и дугметима; игленице и перонице, дуванске кутије, кресива џепна; печати; ленири мањи за канцеларије и цртање; прибор за писаћи сто; фигурице и ситне сличне пошурице за собне украсе. · · · · · ·	1 к.	1·50	
351	*Ситнице од алпаке, цаквона и никла, без разлике израде у свези или без свезе с другим простим материјалима*, и то: ножеви и виљушке с дрш-			

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА НА 100 КР. НЕЧИСТЕ (ШПОРКО) ТЕЖИНЕ
	кама од алпаке, паквона и никла, као и сви под бр. 349—350 именовани предмети од алпаке, паквона и никла	1 к.	5	
	Примедба: Под израдама од никла ваља разумети израде од чистог никла или од његове смесе. Поникловане таксирање се исто тако.			
352	*Ситнице именоване под бр. 349. сасвим или од чести посребрене или позлаћене*	»	5	
353	*Ситнице именоване у бр. 351. позлаћене или посребрене са свим или од чести*	»	6	
354	*Ситнице од костију, рогова, каучука, гутаперке, тврде гуме, целулоида и томе сличне смесе, без разлике израде, у свези или без свезе с другим простим материјалима* и то: дугмета (изузимајући дугмета за накит, која се не прешивају) за тим: четкарске израде монтиране са горенаведеним материјалима; чешљеви, чибуци, муштикле за цигаре и цигарете, лопте за билијаре, шах, домине, кегле за билијаре. дуванске кутије, кутијце, фигурице и сличне ситне пошурице за собне украсе, лепезе, бичеви и корбачи са дршкама од ових материјала, гуме за брисање, рогови за барут, цолштуци, чачкалице, рамови, печати, планшете (за мидере) готове са ушицама и дугметима; прибор за писаћи сто, штапови или дршке за штапове од споменутих материјала; виљушке, сисаљке за цуцле и остале ситнице. Ту спадају сви ти предмети од именованих материјала и онда, кад су они подражавани слоновој кости, корњачиној кори и т. д. . . .	1 к.	2	20 у сандуцима и бурадима. 12 у котарић. 6 у балама и цаковима.
355	*Ситнице од чињене коже или коже с длаком, без разлике израде, у свези или без свезе с другим простим материјалима*, и то: Луксузне израде од			

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА од 100 КР. НЕЧИСТЕ (ШПОРКО) ТЕЖИНЕ
	кожа (кутије за цигаре и цигарете, новчаници, буђелари, портфељи за столове и џепни), лепезе, брисаљке ножне, касете или кутијце од коже или с кожом превучене, појаси женски и остале ситнице парочито непоменуте, све то и са оковом од простих, позлаћених или посребрених метала или с поставом и томе сличним дометцима од свиле .	1 к.	5	
356	*Ситнице, од ткане и алетене (вирковане) робе, у свези с простим материјалима, без разлике израде, у колико не спадају под групу XVII.* од свиле или полусвиле, или од златних или сребрних жица; за тим, јастучићи, за мирисе и тоалете, лепезе, кутије за наките, новчаници, дуванске кесе .	»	» 7	
	Наочари, догледи, лупе, штекери, цвикери:			
357	Са оковом од простог метала или других простих материјала	»	» 5	
358	Са оковом од сребра; посребрених или позлаћених метала, алуминиума, слонове кости, корњачине коре, седефа . .	1 к.	10	20 у сандуцима и бурадима. 12 у котарић. 6 у балама и цаковима
359	Са оковом од злата и платине	»	» 50	
360	*Израде од седефа, ћилибара, подражавана ћилибара, корњачине коре, слонове кости, морске пене и њихових имитација, у свези или без свезе са другим материјалима*, као: седефска дугмета (изузимајући дугмета која се не прешивају), лопте и кегле за билијаре ножеви и виљушке с дршкама од ових материјала; лепезе, прибор за пушаче, четке и чешљеви од ових материјала или с њима монтирани; бенци и тантузи; фигуре за шах, домине, фигурице и ситне сличне украсне пошурице; игленице, новчаници, кутије за накит, чачкалице, пређице, штапови и дршке за штапове искључиво од самих напред речених материјала као и			

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА од 100 кр. нечисте (шпорко) тежине
	дршке за палице од њих и т. д.	1 к.	7·50	
	Примедба: Код прибора за пушаче, кад је у свези са ћилибаром или ћилибарском имитацијом, царинiће се делови од ћилибара (па и од имитације његове) особено; с осталим саставним деловима поступаће се по својству материјала од кога су.			
361	Све напред именоване ситнице под бр. 360 од простих материјала, у свези са финим материјалима или са златом или платином	» »	10	
362	Израде од сребра и алуминиума, па и са позлатом, или у свези са другим материјалима, или са златом или платином	» »	20	
363	Израде од мерџана, ахата карниола и другог полудрагог камења, у свези или без свезе са другим материјалима, или са златом или платином	» »	30	
364	Израде од злата, платине, драгог камења и правога бисера	« «	50	20 у сандуцима и бурадима. 12 у котарић. 6 у балама и џаковима.
365	Сатови пендл, шварцвалдски и други дуварски сатови без разлике, па и сатови по америчкој системи	1 к.	1	
366	Камински (француски) сатови	1 комад	5	
367	Играчке дечије без разлике	» «	1	
	XVII. Шивена и плетена роба и везови			
	Одело и сва остала шивена роба			
368	*На одело и другу шивену робу, где се разуме и рубље, наплаћиваће се толико царине, колико се плаћа на материју, које има највише с лица, а уз то још 100 од сто.*			
369	Сви остали предмети од сукна, абе или шајка и од осталих сличних простих тканина и материја од грубе вуне, костретине и других простих длака под бр. 34 — 39 изузев оне које су у другим одељцима таксирани	100 »	100	

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА од 100 кр. нечисте (шпорко) тежине
	Тракарске (пантљичарске) преплетарске, (вирковане), плетарске, позаментирске (казаске) и дугметарске израде:			
370	Вунене	100 к.	150	
371	Памучне	» »	200	
372	Ланене	« »	150	
373	Свилене	» »	1000	
374	Полусвилене	» »	500	
375	Ширити, ресе, гајтани за опшивање од позлаћених или посребрених металних конаца	» »	250	
376	Израде са златним или сребрним или са позлаћеним или посребреним концима	» »	450	
	Примедба. Прости швови и поруби на израдама ове врсте неће се узимати у обзир при цариљењу.			
377	Чипке, руком рађене	» »	300	
378	Кишобрани и сунцобрани од ма каких материја само не од свиле	« »	—·50	
	Примедба: Ови кишобрани и сунцобрани могу бити и са свиленим порубима (бордурама).			
379	Кишобрани и сунцобрани свилени и полусвилени	комад	1	
380	Шешири голи, неопремљени (непостављени неопшивени, ненакићени) мушки и женски без разлике материјала, изузимајући оне под бр. 382 и 383.	100 к.	300	20 у сандуцима и бурадима. 12 у котарић 6 у балама и џаковима.
381	Шешири мушки, опремљени без разлике материјала и украса, изузимајући оне под бр. 383.	« «	400	
382	Шешири женски, опремљени без разлике материјала и украса, изузимајући оне под бр. 384.	» »	500	
	Примедба: Шешири које према својем облику и изради могу носити и мушки и женске, царинiће се као мушки шешири.			
383	Свилени шешири (цилиндери) па и опремљени	» »	500	
384	Женски свилени шешири па и накићени	» »	600	
385	Прости шешири сељачки од филца	» »	100	
386	Фесови без кићанака или са кићанкама, које могу бити и свилене	» «	150	
	Везови:			
387	На памучној, вуненој, ланеној тканини	» »	450	
388	Везови на истој тканини (бр. 387), а са златним или			

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА од 100 кр. нечисте (шпорко) тежине
	сребрним жицама или са фино позлаћеним или посребреним и металним жицама	100 к.	450	
389	На свили	„ „	900	
390	На полусвили	„ „	900	
391	На свили и полусвили, а са златним или сребрним жицама или са фино позлаћеним или посребреним и металним жицама	„ „	1200	
392	Пораменице свилене или са свилом	„ „	450	
393	Сви остали предмети вунени, памучни и ланени, где долазе: аше вунене, јастуци и јоргани сашивени, вунени, памучни и ланени; каније за сабље од коже или од других простих материја, пораменице вунене, памучне или ланене, па и од гум; кожне рукавице постављене; ободи (шилтови) за шешире и капе жице од црева за музикалне инструменте; подвезице вунене, памучне, ланене па и од гуме; портиклицэ (за децу) памучне, ланене или од мушеме; дизгини ланени; муфови вунени или памучни; поставе за шешире и капе, вунене, памучне или ланене; ћурчијске израде (боа, муфови, кожне јаке, шубаре и т. п.) као и сви они предмети који нису особено таксирани а направљени су од вунених, памучних и ланених тканина, материја или предива; од предива простих ковова или од материје оваквих ковова; од бољих мушема; од гуме или каучука и од гутаперке, као и од артије или друге сличне смесе; од кожа чињених; од сламе и другог биља	„ „	250	20 у сандуцима и бурадима. 12 у котариц. 6 у балама и цаковима.
	Обућа			
394	Дрвена, у свези с кожом и другим простим материјалима	„ „	15	
395	Опанци од сирове или урађене коже (за опанке)	„ „	50	
396	Чизме просте од просте коже	„ „	150	
397	Сва друга обућа ма од каквог материјала, сем обуће везене златом или сребром, или фино позлаћеним или посребреним коцима	100 к.	240	
398	Обућа ма од каквог материјала, са везовима од златних или сребрних позлаћених или посребрених конаца	„ „	600	
	Седларске, торбарске и рукавичарске израде			20 у сандуцима и бурадима. 12 у котариц. 6 у балама и цаковима.
399	Самари, мехови и кофери дрвени, у свези с кожом, платном или другим простим материјалима	„ „	30	
400	Коњски прост прибор од коже	„ „	100	
401	Хируршке утеге, изузимајући утеге од свиле и коже	100 к.	150	
402	Хируршке утеге свилене и полусвилене	„ „	350	
403	Хируршке утеге кожне	„ „	150	
404	Рукавице без поставе	„ „	600	
405	Кожне торбе, ручни кофери, ћачке торбе и томе слични предмети од грубих материја; и у свези са простим материјалима	„ „	60	
406	Седларске, торбарске и рукавичарске израде са везом од златних, сребрних позлаћених и посребрених жица	„ „	500	
407	Све остало	„ „	200	

I. Примедба. Под везеном робом, о којој се у овоме одељку говори, разуме се само оно, што је на готовој тканини, материји или каквом предмету у опште руком или машином везено, а не и оно, што је при ткању уткивано или шарано.

II. Примедба. Код одела и других шарених, везених или плетених предмета, који су постављени, узимаће се за мерило, при опредељавању каквоће, лице, а не постава.

III. Примедба. Код душека, јастука, јоргана, сламњача и других сличних намештаја, напуњених с вуном, длаком, памуком, перјем каквим, отпацима (фурдом), сламом или чим другим, наплаћиваће се горња такса само на $^1/_3$ од целокупне тежине њихове према својству материје, од које су направљени; а на остале $^2/_3$ узимаће се такса одређена

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА од 100 кр. НЕЧИСТЕ (ШПОРКО) ТЕЖИНЕ
	на материјал, с којим су напуњени.			
	XVIII Отпаци			
408	Кости, рогови, папоњци, копите, крв течна или сува, шкољке и пужеви празни; струготине или одметци (фурда) од кожа, вупених, памучних, кончаних, костретних, свилених и других каквих материја · ·	100 к.	слоб.	
409	Крпе или рите, одело, и обућа за ношење никако неупотребљива, тако и покидана, неупотребљива предива и ужарија; одресци од чисте и одметци (макулатуре) од писане, штампане или ма како покварене артије; трице или мекиње, комина винска без вина или шире, комина, цибра или требер од ране, воћа, семења, или другог биља; ђубре, одметци или остатци од каквих хемијских прерада, који се ни нашта друго не могу употребити осим на гнојење земље, и иверје од дрвета или костију, пепео непрерађени, као и струготине, изгоретине од простих метала, камења, земље, стаклета и каменог угља; скрхани, неупотребљиви предмети од стакла, камења или земље.		слоб.	

ОПШТА ПРИМЕДБА

Где год се у овој тарифи спомињу: свезе с бољим минералима, бољом кости, бољом материјом или бољим предивом и бољим материјалом треба разумети:

1. *за боље минерале:* сребро, кина-сребро, алуминијум, талмиголд и друге сличне смесе злату и сребру подражаване; као и просте ковове, ако су позлаћени или посребрени; даље: њилибар, стиву, мерџан, гранат, топаз, тиркис, јаспис, карниол, опал, лазур, аметист, ахат, малахит, хрисолит и друго слично камење.

2. *за бољу кост:* кост од корњаче, од слона, од шкољке (седеф), од сома и фишпан, као и смесу овим материјалима подражавану;

3. *за боље материје:* материју од свиле и полусвилену, материју од предива златних и сребрних, као и материју од предива простих ковова, ако су ови позлаћени или посребрени;

4. *за боља предива:* предива од злата, сребра, свиле и стаклета; а тако исто и предива од простих, позлаћених и посребрених ковова;

5 *за боље материјале:* све, што је у горњим тачкама изложено, као и коже од боље дивљачи и пернате живине.

Злато, платина, бисер и друго скупоцено камење, т. ј. бријант, дијамант, сафир, рубин, смарагд, разумеју се као скупоцени минерали, метали или ковови.

А сви остали материјали разумеју се као материјали прости односно као прости минерали, метали или ковови, просте кости, просте материје, проста предива и коже од просте дивљачи

ИЗВОЗ

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА од 100 кр. НЕЧИСТЕ (ШПОРКО) ТЕЖИНЕ
	I. Баштовански и пољски производи			
1	Суве шљиве и пекмез ·	100 к.	1·—	
2	Жито (пшеница), раж и крупник · · · · · · ·	» »	25	
3	Кукуруз, јечам, зоб, овас, елда и ситна проја · · ·	» »	20	
	Примедба. На кукуруз у клиповима одбијаће се 20%.			
4	Кудеља и лан у влакну без разлике · · · · · · ·	» »	5	
	II. Дрво			
5	Дрво за гориво · · · · ·	кб. м	0·25	
6	Грађа чамова, јелова и борова, као: греде, балвани, трупци, облице, мотке и т. д; даске, летве или штафне и шиндре · ·	» «	2	
7	Грађа растова и од осталог напред непоменутог дрвета греде, балвани, трупци, облице, мотке, пруће, дуге, даске, летве, шиндре, прошће и т. д.	» »	4.—	
	III. Животиња и производи од ње			
8	Волови, краве, биволи, биволице, бикови и теоци ·	комада	2·50	
9	Коњи, кобиле и ждребад ·	»	20	
10	Мазге, магарци, магарице и пуленца · · · · · ·	»	5	
11	Свиње и прасци · · · ·	»	1·20	
12	Коже сирове или штављене, говеђе и коњске · · ·	100 к.	4	
13	Све остале сирове или штављене · · · · · · · ·	» «	8	
14	Вуна овчија · · · · · ·	» »	8	
15	Длака и репови ма од какве животиње · · · · · ·	» »	4	
	IV. Отпаци			
16	Кости, рогови, папоњци и копите; струготине или одмеци (фурда) од кожа,			

Редни број тарифе	РОБА	ЦАРИНА од	ЦАРИНА дин.	ДАРА СЕ ОДБИЈА од 100 кр. нечисте (шпорко) тежине
	од вунених, памучних, кончаних, костретних, свилених и других каквих материја	100 к.	2·50	
17	Крпе или рите, одело и обућа за пошење никако неупотребљиви, као и предива и ужарија покидана и неупотребљива . .	» »	2·50	
18	Одресци или одмеци (макулатуре) од писане штампане или иначе покварене артије	» «	—·20	

Препоручујемо Нашем министру финансија да овај закон обнародује, а свима Нашим министрима да се о извршењу његовом, у колико се кога тиче, старају; властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

10. Јула 1893 у Београду.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата,
министар правде,

Пет. Максимовић с. р.

Председник министарског савета,
министар
просвете и црквених послова,

Д-р Л. Докић с. р.

Министар војни,
ђенерал,

С. Грујић с. р.

Министар финансија,

Д-р М. В. Вујић с. р.

Министар
унутрашњих дела,

Св. Милосављевић с. р.

Министар
иностраних дела,

Анд. Николић с. р.

Министар грађевина,
инжињер. иотпуковник,

Свет. Станковић с. р.

Министар
народне привреде,

Раша Милошевић с. р.

Министар правде,

Пет. Максимовић с. р.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

БУЏЕТ

МОНОПОЛА СОЛИ

ЗА

1893. ГОДИНУ

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

РЕД	ПРИХОД ОД ЧЕГА?	КОЛИКО ЗАСЕБНО		ГОДИШЊЕ СКУПА	
		ДИНАРА	ПАРА	ДИНАРА	ПАРА
I	Од продаје соли у целој земљи за време од 1. јануара до 31. децембра 1893 године	3,250.000	—	3,250 000	—
	Свега . . .			3,250.000	—
	Целокупан приход . . .			3,250.000	—
	Целокупан расход . . .			921.546	80
	Чиста добит . . .			2,328 453	20

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

РЕД		РАСХОД НА ШТО?	КОЛИКО ЗАСЕБНО		ГОДИШЊЕ СКУПА	
			ДИНАРА	ПАРА	ДИНАРА	ПАРА
I		**Особље**				
	1	Главни књиговођа II класе	3500	—		
	2	Писар	1800	—		
	3	Помоћник благајника солске касе	2600	—		
	4	Благајници и магационари	36046	80		
	5	Практикант	1200	—		
	6	Служитељи	7000	—	51546	80
II		**Куповина соли**				
		На куповину соли	790000	—	790000	—
III		**Општи трошкови**				
	1	На пренос соли из шлепова у магацине, на пренос соли из главног у споредна стоваришта; капарашима и радницима за истоваривање и слагање соли; на кирију за приватне магацине у које је со смештена; на набавку потребних вага; на набавку канцеларијског материјала; на набавку дрва за огрев; на осветлење; на осигурање магацина соли против ватре; на оправку магацина солских и других трошкова који се у току године појаве до.	70000	—		
	2	На путне и подвозне трошкове, на дијурне управних изасланика, који врше ревизије при солским стоваришгима, на повишицу плате чиновничке; на дијурне особља приликом истоваривања соли и т. д.	6000	—		
		На непредвиђене трошкове	4000	—	80000	—
		Свега . . .			921.546	80

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

БУЏЕТ

ДИРЕКЦИЈЕ ДРЖАВНИХ ЖЕЛЕЗНИЦА

ЗА

1893. ГОДИНУ.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТЕКУЋИ БРОЈ	НА ШТА		БРОЈ ОСОБЉА	ГОДИШЊА ПЛАТА ПОНАОСОБ ДИНАРА	П.
	I.				
	РЕДОВНИ ТРОШКОВИ ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ				
	А.				
	ОСОБЉЕ У ДИРЕКЦИЈИ				
	а.) Чиновници.				
1	Директор		1	8.000	—
2	Главни инспектор		1	7.000	—
3	Чиновник под нарочитим уговором		1	8.000	—
4	Инспектор	I кл.	2	6.000	—
5		II „ по старом	1	5.000	—
6	Надинжињер, надконтролор, санитетски референт главни књиговођ, главни	II „	3	4.500	—
7	благајник	III „	6	4.000	—
8		I „	1	3.500	—
9	Инжињер	II „	4	3.000	—
10		III „	7	2.500	—
11	Подинжињер	I „	1	2.000	—
12		II „	2	1.500	—
13		I „	4	3.720	—
14		II „	3	3.240	—
15		III „	6	2.880	—
16		IV „	15	2.520	—
17	Правни референт, дирекцијски секретар, контролор, књиговођ и благајник	V „	10	2.160	—
18		VI „	13	1.920	—
19		VII „	10	1.680	—
20		VIII „	11	1.440	—
21		IX „	5	1.200	—
	Свега чиновника у Дирекцији		107	—	—
	б.) Званичници.				
22	Званичници саобраћајни и административни	IV кл.	6	2.160	—
23		V „	7	1.920	—
24		VI „	8	1.680	—
25		VII „	8	1.440	—
26		VIII „	2	1.200	—
	Свега званичника у Дирекцији		31	—	—
	в.) Служитељи Дирекције.				
27	Вратар	II кл.	1	1.200	—
28	Канцеларијски служитељ	I „	6	960	—
29		II „	3	900	—
30		III „	2	840	—
31		IV „	1	780	—
	Свега служитеља у Дирекцији		13	—	—
	За пренос				

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

У К У П Н О		ТРОШКОВИ И ДРУГЕ ПОТРЕБЕ		ГЛАВНА СУМА ПЛАТЕ, ТРОШКОВА И ДРУГИХ ПОТРЕБА		П Р И М Е Д Б А
ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	
8.000	—					
7.000	—					
8.000	—					
12.000	—					
5.000	—					
13.500	—					
24.000	—					
3.500	—					
12.000	—					
17.500	—					
2.000	—					
3.000	—					
14.880	—					
9.720	—					
17.280	—					
37.800	—					
21.600	—					
24.960	—					
16.800	—					
15.840	—					
6.000	—					
280.380	—					
12.960	—					
13.440	—					
13.440	—					
11.520	—					
2.400	—					
53.760	—					
1.200	—					
5.760	—					
2.700	—					
1.680	—					
780	—					
12.120	—					
346.260	—					

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТЕКУЋИ БРОЈ	НА ШТА	БРОЈ ОСОБЉА	ГОДИШЊА ПЛАТА ПОНАОСОБ ДИНАРА	П.
	Пренето			
	г.) Преписивачи и цртачи.			
32	Преписивачи и цртачи од 5 динара дневнице . . .	—	21.000	—
	А. Свега особља у Дирекцији	—	—	—
	Б. **ОСОБЉЕ НА ПРУЗИ.**			
	а.) Чиновници.			
33	Инжињер . . . . . I класе	1	3.500	—
34	II „	8	3.000	—
35	III „	5	2.500	—
36	Подинжињер . . . . . I „	1	2.000	—
37	III „	1	2.880	—
38	IV „	7	2.520	—
39	V „	3	2.160	—
40	Чиновник . . . . . VI „	9	1.920	—
41	VII „	13	1.680	—
42	VIII „	11	1.440	—
43	IX „	15	1.200	—
	Свега чиновника на прузи	74	—	—
	б.) Званичници.			
44		2	2.640	—
45		3	2.460	—
46		6	2.160	—
47		14	1.920	—
48		8	1.800	—
49	Стални и привремени званичници од 9	30	1.680	—
50	до 17 категорије	11	1.560	—
51		36	1.440	—
52		24	1.320	—
53		43	1.200	—
54		11	1.080	—
55		10	960	—
	Свега званичника на прузи	198	—	—
	в.) Служитељи на прузи.			
56		19	1.200	—
57		42	1.080	—
58		58	960	—
59	Служитељи од 18, 19 и 20 категорије	17	900	—
60		59	840	—
61		78	780	—
62		224	720	—
	Свега служитеља на прузи	497	—	—
	За пренос			

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

У К У П Н О		ТРОШКОВИ И ДРУГЕ ПОТРЕБЕ		ГЛАВНА СУМА ПЛАТЕ, ТРОШКОВА И ДРУГИХ ПОТРЕБА		П Р И М Е Д Б А
ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	
346.260						
21.000	—					
367.260	—					
3.500	—					
24.000	—					
12.500	—					
2.000	—					
2.880	—					
17.640	—					
6.480	—					
17.280	—					
21.840	—					
15.840	—					
18.000	—					
141.960	—					
5.280	—					
7.200	—					
12.960	—					
26.880	—					
14.400	—					
50.400	—					
17.160	—					
51.840	—					
31.680	—					
51.600	—					
11.880	—					
9.600	—					
290.880	—					
22.800	—					
45.360	—					
55.680	—					
15.300	—					
49.560	—					
60.840	—					
161.280	—					
410.820						
843.660	—					

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТЕКУЋИ БРОЈ	НА ШТА	БРОЈ ОСОБЉА	ПЛАТА ПОНАОСОБ ГОДИШЊЕ ДИНАРА	ПР.
	Пренето			
	г.) Приправници.			
63	Приправници саобраћајне, машинске струке и одељења за одржавање			
64	д.) Преписивачи, цртачи и чуварице браника и т. д.			
	Б. Свега особља на прузи	—	—	—
	В.			
	ОПШТИ ТРОШКОВИ ДИРЕКЦИЈЕ И ПРУГЕ			
65	Канцеларијски трошкови, рачунајући у то: писаћи материјал, огрев, осветлење, поштарину, телеграме, набавку књига, новина, повез и т. д.			
	Образци			
66	Трошкови централног обрачунског биро-а . . .			
67	Обезбеђење од пожара			
68	Принова и одржавање инвентара			
69	Прилог за службено одело			
70	Прилог за болничку касу			
71	„ пенсионом фонду као основица за установ-			
72	љење пенсионог фонда чл. 103.			
73	Годишња потпора пенсионом фонду (¼ улога чланова)			
74	Додатци, путни, подвозни и селидбени трошкови, хонорар чланова тарифног одбора, кирија за зграду, хонорара за израду конструкција, одкуп од страних писаца, изучавање железничке струке на стра-			
75	ни, награда стручњацима			
	Награда нижим чиновницима, званичницима и служитељима за ревносну службу и унапређење укупног особља			
	В. Свега општи трошкова Дирекције и пруге . . .	—	—	—
	Г.			
	ТРОШКОВИ НА ПРУЗИ.			
76	Станична служба, а,) плата радника и носача . .			
	б,) Трошкови за материјал без огрева и осветљења и т. д. .			
77	Одржавање пруге, а,) плата радника и занатлија .			
	б,) редовни трошкови за материјал и трошкови за радове у акорду			
	в,) ванредни трошкови			
78	Машинска служба, а,) плата занатлија и радника у отсеку за вучу			
	б,) плата занатлија и радника у отсеку нишке радионице . .			
	в,) редовни трошкови отсека вуче (материјал итд.,)			
	г,) редовни трошкови отсека нишке радионице			
	д,) ванредни трошкови радионице			
	За пренос			

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

УКУПНО		ТРОШКОВИ И ДРУГЕ ПОТРЕБЕ		ГЛАВНА СУМА ПЛАТЕ, ТРОШКОВА И ДРУГИХ ПОТРЕБА		ПРИМЕДБА
ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	
843.660	—					
43.560	—					
32.260	—					
919.480	—					
		35.000				
		40.000	—			
		15.000	—			
		24.000	—			
		20.000	—			
		3.000	—			
		6.000	—			
			—			
		50.000				
		10.600	—			
			—			
			—			
		80.000				
		15.000	—			
—	—	298.600	—			
		35.600	—			
		15.000	—			
		250.000	—			
		600.000	—			
		50.000	—			
		90.000	—			
		200.000	—			
		330.000	—			
		235.000	—			
		15.000	—			1,820.600 динара
		1,820.600				

ТЕКУЋИ БРОЈ	НА ШТА	БРОЈ ОСОБЉА	ПЛАТА ПОНАОСОБ ГОДИШЊЕ ДИНАРА	П.
	Пренето			
79	Станарина за пружно особље			
80	Накнада за пропутоване километре за возно и машинско особље			
	Г. Свега трошкова на прузи	—	—	—
	Д. **РАЗНО.**			
81	На непредвиђене трошкове, као и на трошкове учињене због земљотреса и поплаве и на електрично осветлење београдске станице			
	РЕКАПИТУЛАЦИЈА			
А.	На плату особља у Дирекцији			
Б.	„ „ „ на прузи			
В.	Општи трошкови Дирекције			
Г.	Трошкови на прузи			
Д.	Разни непредвиђени трошкови			
	Свега	—	—	—
	Упоређење прихода и расхода експлоатације српске државне железнице:			
	Бруто-приход од експлоатације предвиђен је са . **Расход**			
	Остаје чистог прихода	—	—	—
	Размера расходу према приходу			
	II. **ВАНРЕДНИ ИЗДАТЦИ ДИРЕКЦИЈЕ.**			
82	На довршење сењске пруге, набавку возног материјала и алата за експлоатацију и експропријацију земљишта			
	Ануитет за зајам за инвенстиције.			
83	На интерес и отплату зајма Дирекције српских државних железница за нове инвестиције . . .			
	Свега			

ОВЛАШЋУЈЕ СЕ ДИРЕКЦИЈА, ДА:

1. С погледом на члан 30 закона о уређењу Дирекције, она може по одредбама закона о уређењу сва оделења и исплатити га. За тај циљ Дирекција ће саставити нарочити „Рачун материјала“, који исплате, извршене за набавку материјала.

Стварно издати материјал отписиваће се у књизи „Рачун материјала“ са стране задужења На свршетку године преостали и неутрошени материјал по својој вредности отписиваће се следећу годину као потребни записни материјал.

2 Да се уштеде од буџет. позиција 76, 77 и 78. којима су предвиђени трошкови у укупној одржавање пруге и машинску службу, може по указаној потреби пренети са једне позиције на другу

К.Бр. 1927

24 Априла 1893

у Београду.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

УКУПНО		ТРОШКОВИ И ДРУГЕ ПОТРЕБЕ		ГЛАВНА СУМА ПЛАТЕ, ТРОШКОВА И ДРУГИХ ПОТРЕБА		ПРИМЕДБА
ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	
		1,820.600				
		60.000	—			
		70.000	—			
—	—	1,950.600	—	—	—	
		100.000	—			
367.260	—					
919.480	—					
		298.600	—			
		1,950.600	—			
		100.000	—			
1,286.740	—	2,349.200	—	3,635.940	—	
				6,000.000	—	
				3,635.940	—	
—	—	—	—	2,364.060	—	
				60	65	%
			**)			
		950.000	—			
			*)			
		360.000	—			

**) Од ове суме је 800.000 дин. већ утрошено за сењску пругу и тражен накнадни кредит од гос. Министра грађевина, а 150.000 дин. се тражи за њено довршење.

*) Ова ће се сума уносити сваке године док се не исплати зајам у суми од 5,700.000 дин. који ће се на основу ове годишњине закључити за нове инвестиције.

Дирекције срп. државних железница набавити потребни материјал у укупној вредности предвиђеној за ће у своме задужењу имати све сумє одобрене за набавку материјала за сва оделења, а у своме одужењу

и ставиће се на терет дотичних буџет. позиција појединих оделења тек онда, кад се утроши материјал. у задужењу „Рачун материјала“ од минуле године, а пренеће се у задужење у „Рачун материјала“ за

суми од 1,820.600 динара за раднике, занатлије и носаче, као и за потрошни материјал, станичну службу, али да се укупна сума која је предвиђена за ове три буџет. позиције не прекорачи.

Министар Грађевина
инжињерски потпуковник
Свет. Станковић с. р.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

УПОРЕЂЕЊЕ БУЏЕТА

ДИРЕКЦИЈЕ КРАЉ. СРП. ДРЖАВНИХ ЖЕЉЕЗНИЦА

ЗА

1893 и 1892 ГОДИНУ.

WWW.UNILIB.RS

ТЕКУЋИ БРОЈ	НА ШТА	ПЛАТА ПОНАОСОБ ГОДИШЊЕ		УКУПНО	
		ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.
	I.				
	РЕДОВНИ ТРОШКОВИ ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ.				
	A.				
	ОСОБЉЕ У ДИРЕКЦИЈИ.				
	УПРАВА.				
1	Директор	8.000	—	8.000	—
2	Главни инспектор	7.000	—	7.000	—
	I. Опште одељење.				
	а. Чиновници.				
3	1 шеф одељења контролор I кл.	3.720	—	3.720	—
4	1 санитетски референт III. кл.	4.000	—	4.000	—
5	1 правни „ I. кл.	3.790	—	3.720	—
6	1 инжињер II. кл.	3.000	—	3.000	—
7	1 секретар III. кл.	2.880	—	2.880	—
8	1 чиновник VII. кл.	1.680	—	1.680	—
9	1 „ VIII. кл.	1.440	—	1.440	—
	б. Званичници.				
10	2 званичника V. кл.	1 920	—	3.840	—
11	3 „ IV. „	1.680	—	5.040	—
12	2 „ VII. „	1.440	—	2.880	—
13	1 „ VIII. „	1.200	—	1.200	—
	в. Служитељи.				
14	1 вратар II. кл.	1.200	—	1.200	—
15	6 служитеља I. кл.	960	—	5.760	—
16	3 „ II. „	900	—	2.700	—
17	2 „ III. „	840	—	1.680	—
18	1 „ IV. „	780	—	780	—
	II. Рачунско одељење.				
	а. Чиновници.				
19	1 шеф одељења, натконтролор III. кл.	4.000	—	4 000	—
20	1 благајник II. кл.	3 240	—	3.240	—
21	1 инжењер II. кл.	3.000	—	3.000	—
22	1 благајник IV. кл.	2.520	—	2.520	—
23	1 „ V. „	2.160	—	2.160	—
24	2 чиновника VI. кл.	1 920	—	3.840	—
25	4 „ VII. „	1.680	—	6.720	—
26	4 „ VIII. „	1.440	—	5.760	—
27	3 „ IX. „	1.200	—	3.600	—
	За пренос . .				

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

БУЏЕТ				ПОТРАЖУЈЕ СЕ ЗА 1893 ГОД.				ПРИМЕДБА
ЗА 1893 ГОД.		ЗА 1892 ГОД.		ВИШЕ		МАЊЕ		
ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	
15.000	—	16.000	—	—	—	1.000	—	
20.440	—	18.113	60	2.326	—	—	—	
12.960	—	1.320	—	11.640	—	—	—	
12.120	—	10.900	—	1.220	—	—	—	
34.840	—	37.090	—	—	—	2.250	—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТЕКУЋИ БРОЈ	НА ШТА	ПЛАТА ПОНАОСОБ ГОДИШЊЕ		УКУПНО	
		ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.
	Пренето . .				
	б. Званичници				
28	1 званичник IV. кл.	2.160	—	2.160	—
29	1 „ V. „	1.920	—	1.920	—
	III. Економно одељење.				
	а. Чиновници.				
30	1 шеф одељења, надинжињер III. кл.	4.000	—	4.000	—
31	1 чиновник IV. кл.	2.520	—	2.520	—
32	1 „ VI. „	1.920	—	1.920	—
33	1 „ VIII. „	1.440	—	1.440	—
	б. Званичници				
34	1 званичник IV. кл.	2.160	—	2.160	—
	IV. Одељење Контроле прихода.				
	а. Чиновници.				
35	1 шеф одељења инспектор I. кл.	6.000	—	6.000	—
36	2 чиновника III. кл.	2.880	—	5.760	—
37	2 „ IV. „	2.520	—	5.040	—
38	3 „ V. „	2.160	—	6.480	—
39	3 „ VI. „	1.920	—	5.760	—
40	2 „ VII. „	1.680	—	3.360	—
41	4 „ VIII. „	1.440	—	5.760	—
	б. званичници.				
42	1 званичник IV. кл.	2.160	—	2.160	—
43	3 „ V. „	1.920	—	5.760	—
44	1 „ VI. „	1.680	—	1.680	—
45	3 „ VII. „	1.440	—	4.320	—
	V. Тарифско одељење.				
	а. Чиновници.				
46	1 шеф одељења инспектор I. кл.	6.000	—	6.000	—
47	1 чиновник II. кл.	3.240	—	3.240	—
48	1 контролор IV. кл.	2.520	—	2.520	—
49	1 чиновник VI. кл.	1.920	—	1.920	—
	VI. Саобраћајно одељење.				
	а. Чиновници.				
50	1 шеф одељења надинжењер III. кл.	4.000	—	4.000	—
51	1 надконтролор III. кл.	4.000	—	4.000	—
52	3 контролора III. кл.	2.880	—	8.640	—
	За пренос . .				

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

БУЦЕТ				ПОТРАЖУЈЕ СЕ ЗА 1893 ГОД.				ПРИМЕДБА
ЗА 1893 ГОД.		ЗА 1892 ГОД.		ВИШЕ		МАЊЕ		
ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	
4.080	—	—	—	4.080	—	—	—	
9.880	—	14.700	—	—	—	4.820	—	
2.160	—	—	—	2.160	—	—	—	
38.160	—	72.280	—	—	—	34.120	—	
13.920	—	1.380	—	12.540	—	—	—	
13.680	—	16.585	—	—	—	2.905	—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТЕКУЋИ БРОЈ	НА ШТА	ПЛАТА ПОНАОСОБ ГОДИШЊЕ		УКУПНО	
		ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.
	Пренето . .				
53	5 чиновника IV. кл.	2.520	—	12.600	—
54	5 „ V. „	2.160	—	10.800	—
55	4 „ VI. „	1.920	—	7.680	—
56	2 „ VII. „	1.680	—	3.360	—
57	2 „ IX. „	1.200	—	2.400	—
	б. Званичници.				
58	1 званичник IV. кл.	2.160	—	2.160	—
59	1 „ V. „	1.920	—	1.920	—
60	1 „ VI. „	1.680	—	1.680	—
	VII. Одељење за грађење и одржавање.				
	а. Чиновници.				
61	1 шеф одељења, инспектор II. кл. по старом . .	5.000	—	5.000	—
62	2 надинжињера II кл.	4.500	—	9.000	—
63	1 „ III. „	4.000	—	4.000	—
64	1 инжењер I. кл.	3.500	—	3.500	—
65	1 „ II. „	3.000	—	3.000	—
66	6 „ III. „	2.500	—	15.000	—
67	1 подинжињер I. кл.	2.000	—	2.000	—
68	2 „ II. „	1.500	—	3.000	—
69	1 чиновник I. кл.	3.720	—	3.720	—
70	1 „ II. „	3.240	—	3.240	—
71	2 „ IV. „	2.520	—	5.040	—
72	1 „ VI. „	1.920	—	1.920	—
73	1 „ VIII. „	1.440	—	1.440	—
	б. Званичници.				
74	1 званичник IV. кл.	2.160	—	2.160	—
75	1 „ VI. „	1.680	—	1.680	—
76	1 „ VIII. „	1.200	—	1.200	—
	VIII. Машинско одељење.				
	а. Чиновници.				
77	1 шеф одељења надинжињер II. кл. . . .	4.500	—	4.500	—
78	1 чиновник под уговором	8.000	—	8.000	—
79	1 контролор I. кл.	3.720	—	3.720	—
80	1 инжињер II. кл.	3.000	—	3.000	—
81	1 „ III. „	2.500	—	2.500	—
82	3 чиновника IV. кл.	2.520	—	7.560	—
83	1 „ V. „	2.160	—	2.160	—
84	1 „ VI. „	1.920	—	1.920	—
85	1 „ VII. „	1.680	—	1.680	—
	За пренос . .				

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

БУЏЕТ				ПОТРАЖУЈЕ СЕ ЗА 1893 ГОД.				ПРИМЕДБА
ЗА 1893 ГОД.		ЗА 1892. ГОД		ВИШЕ		МАЊЕ		
ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	
53.480	—	67.018	80	—	—	13.538	80	
5.760	—	1.440	—	4.320	—	—	—	
59.860	—	88.145	—	—	—	28.285	—	
5.040	—	—	—	5.040	—	—	—	
35.040	—	55.370	—	—	—	20.330	—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТЕКУЋИ БРОЈ	НА ШТА	ПЛАТА ПОНАОСОБ ГОДИШЊЕ ДИНАРА	ПР.	УКУПНО ДИНАРА	ПР.
	Пренето . .				
	б. Званичници.				
86	1 званичник IV. кл.	2.160	—	2.160	—
87	2 „ VI. „	1.680	—	3.360	—
88	3 „ VII. „	1.440	—	4.320	—
	В.				
89	Преписачи и цртачи Дирекције	21.000	—	21.000	—
	А. Свега особље у Дирекцији	—	—	367.260	—
	Б. ОСОБЉЕ НА ПРУЗИ				
	I. Особље економног одељења (гл. магацин)				
	а. Званичници.				
90	1 званичник IV. кл.	2.160	—	2.160	—
91	1 „ V. „	1.920	—	1.920	—
92	1 „ VI. „	1.320	—	1.320	—
93	1 „ VII. „	1.200	—	1.200	—
	б. Служитељи.				
94	2 служитеља I. кл. 19. категор.	1.080	—	2.160	—
	II. Особље саобраћајног одељења				
	1. Станично особље.				
	а. Чиновници.				
95	7 чиновника IV. кл.	2.520	—	17.640	—
96	2 „ V. „	2.160	—	4.320	—
97	8 „ VI. „	1.920	—	15.360	—
98	12 „ VII. „	1.680	—	20.160	—
99	11 „ VIII. „	1.440	—	15.840	—
100	15 „ IX. „	1.200	—	18.000	—
	б. Званичници.				
101	2 званичника V. кл.	1.920	—	3.840	—
102	6 „ VI. „	1.680	—	10.080	—
103	9 „ VII. „	1.440	—	12.960	—
104	9 „ VI. „ 14 категор.	1.320	—	11.880	—
105	28 „ VIII. „ 9 кат. и VII. кл. 14 кат. .	1.200	—	33.600	—
106	5 „ II. „ 17 категор.	1.080	—	5.400	—
107	7 „ III. „ 18 „	960	—	6.720	—
	За пренос .				

Буџет				Потражује се за 1893 год.				Примедба
за 1893 год.		за 1892 год.		више		мање		
динара	пр.	динара	пр.	динара	пр.	динара	пр.	
9.840	—	—	—	9.840	—	—	—	
21.000	—	21.454	—	—	—	454	—	
367.260	—	421.796	40	53.166	40	107.702	80	
						54.536	40	
6.600	—	7.840	—	—	—	1.240	—	
2.160	—	2.160	—	—	—	—	—	
91.320	—	134.360	—	—	—	43.040	—	
84.480	—	42.600	—	41.800	—	—	—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТЕКУЋИ БРОЈ	НА ШТА	ПЛАТА ПОНАОСОБ ГОДИШЊЕ ДИНАРА	ПР.	УКУПНО ДИНАРА	ПР.
	Пренето . .				
	в. Служитељи.				
108	1 служитељ I. кл. 18 категорије	1.200	—	1.200	—
109	4 „ II. „ 18 кат. и I. кл. 19 кат. . .	1.080	—	4.320	—
110	4 „ III. „ 18 „ „ II. „ 19 „ . . .	960	—	3.840	—
111	6 „ III. „ 19 „ „ II. „	900	—	5.400	—
112	13 „ IV. „ 18 и 19 катег.	840	—	10.920	—
113	38 „ V. „ 19 катег.	780	—	29.640	—
114	50 „ VI. „ 19 „	720	—	36.000	—
	Г.				
115	Приправници	36.000	—	36 000	—
	Д.				
116	Преписивачи и цртачи и т. д.	15.300	—	15.300	—
	2. Возно особље.				
	а Званичници.				
117	4 званичника III. кл. 14 категор.	1.680	—	6.720	—
118	2 „ IV. „ 14 „	1.560	—	3.120	—
119	2 „ V. „	1.440	—	2.880	—
120	6 „ VI. „	1.320	—	7.920	—
121	9 „ VII. „	1.200	—	10.800	—
122	4 „ V. „ 16 кат. или II. кл. 17 кат. .	1.080	—	4.320	—
123	3 „ III. „ 17 „	960	—	2.880	—
	б. Служитељи.				
124	2 служитеља I. кл. 19 категор.	1.080	—	2 160	—
125	7 „ II. „ 19 „	960	—	6.720	—
126	7 „ III. „ 19 „	900	—	6.300	—
127	15 „ IV. „ 19 „	840	—	12.600	—
128	15 „ V. „ 19 „	780	—	11 700	—
129	10 „ VI. „ 19 „	720	—	7.200	—
	III. Особље одељ. за грађење и одржавање.				
	а. Чиновници.				
130	1 инжињер I. кл.	3.500	—	3.500	—
131	6 „ II. „	3.000	—	18.000	—
132	5 „ III. „	2.500	—	12.500	—
133	1 подинжињер I кл.	2.000	—	2.000	—
134	1 чиновник V кл.	2.160	—	2.160	—
	б. Званичници				
135	1 званичник III. кл.	2.400	—	2.400	—
136	8 „ I. „ 15 катег.	1.800	—	14 400	—
137	5 „ II. „ 15 „	1.680	—	8 400	—
	За пренос				

БУЦЕТ				ПОТРАЖУЈЕ СЕ ЗА 1893 ГОД.				ПРИМЕДБА
ЗА 1893 ГОД.		ЗА 1892 ГОД.		МАЊЕ		ВИШЕ		
ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	
91.320	—	113.700	—	—	—	22.380	—	
36.000	—	29.700	—	6.300	—	—	—	
15.300	—	20.160	—	—	—	4.860	—	
38.640	—	51.480	—	—	—	12.840	—	
46.680	—	31.440	—	15.240	—	—	—	
38.160	—	32.132	50	6.027	50	—	—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТЕКУЋИ БРОЈ	НА ШТА	ПЛАТА ПОНАОСОБ ГОДИШЊЕ ДИНАРА	ПР.	УКУПНО ДИНАРА	ПР
	Пренето . .				
138	7 званичника IV. кл. 14 категор.	1.560	—	10.920	—
139	5 „ V. „ 14 „	1.440	—	7.200	—
140	3 „ VI. „ 14 „	1.320	—	3.960	—
141	1 „ VII. „ 14 „	1.200	—	1.200	—
	в. Служитељи.				
142	9 служитеља I. кл. 18 категор.	1.200	—	10.800	—
143	20 „ II. „ 18 „ или I. кл. 19 кат.	1 080	—	21.600	—
144	32 „ III. „ 18 „ „ II. „ 19 „	960	—	30 720	—
145	13 „ IV. „ 18 „ „ 19 кат. . .	840	—	10.920	—
146	25 „ V. „ 19 „	780	—	19.500	—
147	163 „ VI. „ 19 „	720	—	117.360	—
	Г.				
148	Приправници	7.560	—	7.500	—
	Д.				
149	Преписачи, цртачи, чуварице браника и т. д. .	10.600	—	10.600	—
	IV. Машинско особље.				
	а. Чиновници.				
150	2 инжињера II. кл.	3.000	—	6.000	—
151	1 чиновник	2.880	—	2 880	—
152	1 „	1.920	—	1.920	—
153	1 „	1.680	—	1.680	—
	б. Званичници.				
154	2 званичника II. кл.	2.640	—	5.280	—
155	2 „ III. „	2.400	—	4.800	—
156	5 „ IV. „	2.160	—	10.800	—
157	11 „ V. „	1 920	—	21.120	—
158	15 „ VI. „	1.680	—	25.200	—
159	2 „ III. „ 15 кат. или I. кл. 16 кат.	1.560	—	3.120	—
160	20 „ IV. „ 15 „ „ II. „ 16 „	1.440	—	28.800	—
161	5 „ V. „ 15 „ „ III. „ 16 „	1.320	—	6.600	—
162	4 „ VI. „ 15 „ „ IV. „ 16 „	1.200	—	4.800	—
163	2 „ V. „ 16 „	1.080	—	2.160	—
	в. Служитељи.				
164	9 служитеља I. кл. 18 кат.	1.200	—	10.800	—
165	14 „ II. „ 18 „ или I. кл. 19 кат.	1.080	—	15.120	—
166	15 „ III. „ 18 „ „ II. „ 19 „	960	—	14.400	—
167	4 „ III. „ 19 „	800	—	3.600	—
168	18 „ IV. „ 18 „ или 19 кат. . . .	840	—	15.120	—
169	1 „ VI. „ 18 „ „ 19 „ . . .	720	—	720	—
	За пренос . .				

БУЏЕТ				ПОТРАЖУЈЕ СЕ ЗА 1893 ГОД.				ПРИМЕДБА
ЗА 1893 ГОД.		ЗА 1893 ГОД.		ВИШЕ		МАЊЕ		
ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	
48.480	—	46.080	—	2.400	—	—	—	
210.900	—	204.840	—	6.060	—	—	—	
7.560	—	—	—	7.560	—	—	—	
10.600	—	6.480	—	4.120	—	—	—	
12.480	—	20.640	—	—	—	8.160	—	
112.680	—	126.620	—	—	—	13.940	—	
59.760	—	59.760	—	—	—	—	—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТЕКУЋИ БРОЈ	НА ШТА	ПЛАТА ПОНАОСОБ ГОДИШЊЕ ДИНАРА	ПР.	УКУПНО ДИНАРА	ПР.
	Пренето . .				
	Г.				
170	Преписачи, цртачи и т. д.	6.360	—	6.360	—
	Б. Свега особља на прузи	—	—	919.480	—
	В.				
	ОПШТИ ТРОШКОВИ ДИРЕКЦИЈЕ И ПРУГЕ.				
171	Канцеларијски трошкови, рачунајући у то: писаћи материјал, огрев, осветљење, поштарину, телеграм, набавку књига, новина, повез. и т. д.			35.000	—
172	Обрасци			40.000	—
173	Трошкови центр. обрачунс. бироа			15.000	—
174	Обезбеђење од пожара			34.000	—
175	Принова и одржавање инвентара			20.000	—
176	Прилог за службено одело			3.000	—
177	„ „ болничку касу			6.000	—
178	„ „ пенсиони фонд као основица за установљење истог по закону чл. 103.			50.000	—
179	Годишња потпора фонду ($^1/_4$ улога чланова) .			10.600	—
180	Додаци, путни, подвозни и селидбени трошкови, хонорар чланова тарифног одбора, кирија за зграду, хонорар за израду инструкција, одкуп од страних писаца, изучавање железничке струке на страни, награда стручњацима			80.000	—
181	Награда нижим чиновницима, званичницима и служитељима за ревносну службу и унапређење укупног особља			15.000	—
	В. Свега општ. трош. Дирекције и пруге	—	—	298.600	—
	Г.				
	ТРОШКОВИ НА ПРУЗИ.				
182	Станична служба: а.) плата радника и носача . .			35.600	—
	б.) трошкови за материј. без осветљења станица и т. д. . . .			15.000	—
183	Одржање пруге: а.) Плата занатлија и радника . .			250.000	—
	б.) Редовни трошак за материј. и трошкови за рад у акорду .			600.000	—
	в.) Ванредни трошкови			50.000	—
184	Машинска служба: а.) Плата занатлијама и радницима у одс. за вучу . . .			90.000	—
	б.) Плата занатлијама и радницима нишке радионице . .			200.000	—
	в.) Редовни трошкови одсека вуче (материјал и т. д.)			330.000	—
	За пренос . .				

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

БУЦЕТ				ПОТРАЖУЈЕ СЕ ЗА 1893 ГОД.				ПРИМЕДБА
ЗА 1893 ГОД.		ЗА 1892 ГОД.		ВИШЕ		МАЊЕ		
ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	
6.360	—	—	—	6.360	—	—	—	
919.480	—	929 992	50	95.947	50	106.460	—	
						10.512	50	
35.000	—	20.000	—	15.000	—	—	—	
40.000	—	26.000	—	14.000	—	—	—	
15.000	—	12.000	—	3.000	—	—	—	
24.000	—	24.000	—	—	—	—	—	
20.000	—	6 000	—	14.000	—	—	—	
3.000	—	—	—	3.000	—	—	—	
6.000	—	6.000	—	—	—	—	—	
50.000	—	—	—	50.000	—	—	—	
10.600	—	—	—	10.000	—	—	—	
80.000	—	90.000	—	—	—	10.000	—	
15.000	—	10.000	—	5.000	—	—	—	
298.600	—	194.000	—	114.600	—	1.000	—	
				104.600	—			
35.600	—	35.600	—	—	—	—	—	
15.000	—	40.000	—	—	—	25.000	—	
250.000	—	306.000	—	—	—	56.000	—	
600.000	—	550.000	—	50.000	—	—	—	
50.000	—	—	—	50.000	—	—	—	
90 000	—	82.160	—	7.840	—	—	—	
200.000	—	200.000	—	—	—	—	—	
330.000	—	330.000	—	—	—	—	—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТЕКУЋИ БРОЈ	НА ШТА	ПЛАТА ПОНАОСОБ ГОДИШЊЕ ДИНАРА	ПР.	УКУПНО ДИНАРА	ПР.
	Пренето . . .				
	г.) Редовни трошкови нишке радионице	—	—	235.000	—
	д.) Ванредни трошкови нишке радионице	—	—	15.000	—
185	Станарина за пружно особље	—	—	60.000	—
186	Накнада за пропутовање километре за возно и машинско особље	—	—	70 000	—
	Г. Свега трошк. на прузи	—	—	1,950.600	—
	Д. РАЗНО.				
187	На непредвиђене трошкове као и на трошкове учињене због земљотреса и поплаве, и на електрично осветљење београдске станице	—	—	100.000	—
	Д. Свега разно	—	—	100.000	—
	РЕКАПИТУЛАЦИЈА.				
А.	На плату особља у Дирекцији	—	—		
Б.	„ „ „ на прузи	—	—		
В.	Општи трошкови Дирекцији и пруге	—	—		
Г.	Трошкови на прузи	—	—		
Д.	Разно, непредвиђени трошкови	—	—		
		—	—	—	—
	Ванредни издаци Дирекције.				
188	На довршење сењске пруге, набавку возног материјала и алата за експлоатацију и одкуп земљишта	* 950.000	—	—	—
	Аунитет за зајам за инвестиције.				
189	На интерес и отплату зајма Дирекције срп. држ. железница за нове инвестиције	** 360.000	—	—	—
	Упоређење прихода и расхода експлоатације срп. држ. железница.				
	Бруто приход експлоатације предвиђен је са . .	—	—	—	—
	Расход	—	—	—	—
	Остаје чист приход	—	—	—	—
	Размера расхода према приходу	—	—	—	—
	Свега . . .				

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

БУЏЕТ за 1893 год.		БУЏЕТ за 1892 год.		ПОТРАЖУЈЕ СЕ ЗА 1893 ГОД. више		ПОТРАЖУЈЕ СЕ ЗА 1893 ГОД. мање		ПРИМЕДБА
динара	п.	динара	п.	динара	п.	динара	п.	
235.000	—	200.000	—	35.000	—	—	—	
15.000	—	—	—	15.000	—	—	—	
60.000	—	—	—	60.000	—	—	—	
70.000	—	76.000	—	—	—	6.000	—	
1,950.600	—	2,819.760	—	217.840	—	87.000	—	
				130.840	—			
100.000	—	23.451	10	76.548	90	—	—	
100.000	—	23.451	10	76.548	90	—	—	
367.260	—	421.796	40	—	—	54.536	40	
919.480	—	929.992	50	—	—	10.512	50	
298.600	—	194.000	—	104.600	—	—	—	
1,950.600	—	1,819.760	—	130.840	—	—	—	
100.000	—	23.451	10	76.548	90	—	—	
3,635.940	—	3,389.000	—	311.988	90	65.048	90	
				246.940	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	
6,000.000	—	—	—	—	—	—	—	
3,635.940	—	—	—	—	—	—	—	
2,364.060	—	—	—	—	—	—	—	
60	65	%		—	—	—	—	

* Од ове суме је 800.000 дин. већ утрошено за сењску пругу и тражен накнадни кредит од г. Министра грађевина а 150.000 динара се тражи за њено довршење.

** Ова ће се сума уносити сваке год. док се неисплати зајам у суми од дин. 5,700.000 који ће се на основи ове годишњине закључити за нове инвестиције.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

БУЏЕТ

ДУВАНСКОГ МОНОПОЛА

ЗА

1893 ГОДИНУ

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

РЕД	ПРИХОД ОД ЧЕГА?	КОЛИКО ГОДИШЊЕ			
		ЗАСЕБНО		СКУПА	
		ДИНАРА	ПР	ДИНАРА	ПР.
	Стварна продаја				
	За 4 месеца од 1 Јануара до 30 Априла . .	2,599.368	59		
	За 8 „ од 1 Маја до 31 Децембра . .	5,967.298	41		
	За 8 „ Београд Топчидер до 31 Децембра	933.333	—	9,500.000	—
	Пренос .			9,500.000	—

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

РЕД		РАСХОД НА ШТА?	КОЛИКО ГОДИШЊЕ: ЗАСЕБНО ДИНАРА	ПР.	СКУПА ДИНАРА	ПР.
I		**УПРАВА ДУВАНСКОГ МОНОПОЛА**				
	1	Управник	7.200	—		
	2	На управни одбор	3.600	—		
	3	Додатак управнику	1.000	—	11.800	—
		А. Одсек администр. кријумчарски				
	1	Шеф II. класе	3.500	—		
	2	Књиговођа II. класе	2.500	—		
	3	Архивар I. класе	2.200	—		
	4	Регистр. I. класе	2.200	—		
	5	Експедитор I. класе	2.200	—		
	6	Писар II. класе	1.800	—		
	7	Два практиканта по 1000	2.000	—		
	8	Званичник за пресу и хектофраф	1.800	—	18.200	—
		Б. Одсек за производњу				
	1	Шеф II. класе	3.500	—		
	2	Два књиговође по 2500	5.000	—	8.500	—
		В. Одсек за књиговодство				
	1	Шеф главног књиговодства	8.000	—		
	2	Главни благајник I. класе	4.000	—		
	3	Помоћник благајника I. класе	2.200	—		
	4	Књиговођа III. класе	2.000	—		
	5	Економ II. класе	1.800	—		
	6	1 Практикант	1.000	—	19.000	—
		Г. Управа главног стоваришта				
	1	Управник I. класе	4.000	—		
	2	Магационар II. класе	2.500	—		
	3	Књиговођа III. класе	2.000	—		
	4	На настојнике до	5.000	—	13.500	—
		Д. Управа фабрике дувана				
	1	Директор I. класе	6.000	—		
	2	Контролор I класе	3.000	—		
	3	Економ I. класе	3.000	—		
	4	Машинист I. класе	4.000	—		
	5	Рачуновођа I. класе	3.000	—		
	6	Магационар готове робе I. класе	3.000	—		
	7	Стручњак за дуван I. класе	4.000	—		
		За пренос	26.000	—	71.000	—

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

РЕД	ПРИХОД ОД ЧЕГА?	КОЛИКО ГОДИШЊЕ			
		ЗАСЕБНО		СКУПА	
		ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.
	Пренос .			9,500.000	—
	Пренос .			9,500.000	—

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

РЕД		РАСХОД НА ШТА?	КОЛИКО ГОДИШЊЕ ЗАСЕБНО ДИНАРА	ПР.	СКУПА ДИНАРА	ПР.
		Пренос .	26.000	—	71.000	—
	8	Благајник II. класе	2.500	—		
	9	Шпедитер I. класе	2.200	—		
	10	Седам настојника I. класе по 2500	17.500	—		
	11	Два настојника II. класе по 2000	4.000	—		
	12	Један настојник III. класе	1.500	—		
	13	Два послужитеља по 1000 дин.	2.000	—		
	14	Додатак директору фабрике	1.000	—	56.700	—
		Ђ. Одсек за продају дувана				
	1	Шеф II. класе	3.500	—		
	2	Књиговођа II. класе	3 000	—		
	3	Магационар I. класе	3.000	—		
	4	Магационар стов. Београд Топчидер	2.500	—	12.000	—
		Ж. Плата служитеља				
	1	На служитеље при главној управи	4.800	—	4.800	—
II		Спољно администтр. особље				
	1	На магационаре окружне и служитеље при свима магацинима до	12.000	—		
	2	На окружне надзорнике, на окружне и среске поднадзорнике, на два помоћника благајника у Крушевцу и Ужици; на писаре по надзорништвима, на све контролоре, коњичке и пограничне стражаре до	200.000	—		
III		На проценат свима окружним и сресним великопродавцима; свима малопродавцима у целој земљи рачунајући по $12\frac{1}{4}\%$ на продају од 9,500.000 динара	1,163.750	—	1,375.750	—
		За пренос .			1,520.250	—

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

РЕД	ПРИХОД ОД ЧЕГА?	КОЛИКО ГОДИШЊЕ			
		ЗАСЕБНО		СКУПА	
		ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.
	Пренос .			9,500.000	—
	Пренос .			9,500.000	—

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

РЕД		РАСХОД НА ШТО?	КОЛИКО ГОДИШЊЕ			
			ЗАСЕБНО		СКУПА	
			ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.
		Пренос .			1,520.250	—
IV		**Општи трошкови**				
	1	На куповину сирових дувана у земљи и са стране; на куповину цигара и бурмута; на набавку оружија и исплату сталних настојника и радника за сређивање дуванске земаљске бербе, који раде у окрузима где се дуван производи и у главном стоваришту непрерађеног дувана у Београду. (Овде је рачуната куповина сирових дувана, цигара и бурмута и рада око сређивања земаљске бербе на продају од 9,500.000)	1.277.750	—		
	2	Ако се у земљи произведе више дувана но што је у фабрици за подмирење потрошње у 1893 години потребно, вишак произведеног дувана откупиће се од произвођача новцем што ће га управа монопола дувана и соли на залогу откупљеног дувана позајмити од Српске Народне Банке а на рачун прихода дуванског монопола 1894 год. . .				
	3	На исплату свију радника и радница као и на све трошкове око фабрикације дувана .	384.750	—		
	4	На економат фабрике дувана где спада: набавка хартије за цигарете, набавка дасака и греда, зејтина, гвожђарије, кајиша, етикета и т. д.	261.200	—		
	5	На издржавање и оправку како фабричких тако и свих осталих зграда дуванског монопола	10.000	—		
	6	На набавку нових и оправку старих машина .	20.000	—		
	7	На кирије за зграде у које су смештена надзорништва и дуванска стоваришта; на канцеларијске трошкове, за огрев и осветлење управе монопола дувана и соли, фабрике дувана и свију канцеларија дуванског монопола	57.000	—		
	8	На осигурање дувана и зграде од ватре . .	18.000	—		
	9	На путне и подвозне трошкове свију поднадзорника и надзорника и осталих чиновника као и изасланика управе монопола дувана, који у смислу члана 204 закона о монополу дувана врше ревизију око производње и продаје дувана и који стају на пут крijумчарењу дувана до	30.000	—		
	10	На трошкове око преноса дувана и сандука	18.000	—		
	11	На трошкове око штампања пријавних листова, дозвола за сејање дувана, дозвола за пријаву малопродаје дувана	7.000	—		
		За пренос .	2,083.700	—	1,520.250	—

РЕД	ПРИХОД ОД ЧЕГА?	КОЛИКО ГОДИШЊЕ			
		ЗАСЕБНО		СКУПА	
		ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.
	Пренос . . .			9,500.000	—
				9,500.000	—
	Целокупан приход . . .			9,500.000	—
	Целокупан расход . . .			3,665.450	—
	Чиста добит . . .			5,834.000	—

То јест 61.41%

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

РЕД	РАСХОД НА ШТО?	КОЛИКО ГОДИШЊЕ			
		ЗАСЕБНО		СКУПА	
		ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.
	Пренос . . .	2,083.700	—	1,520.250	—
12	На исплату ажије за куповину злата које је управи потребно за плаћање на страни	5.000	—		
13	На проширење фабричке зграде и дозиђивање потребних зграда у фабрици и главном стоваришту и у унутрашњости земље	8.000	—		
14	На награду за примерну службу, нарочито на награду особља, које ревносним радом доприносе знатне користи уштедом при фабрикацији дувана и авансовање заслужних чиновн.	6.000	—		
15	Помоћ раденицима на случај болести и смрти до	4.000	—		
16	На амортизацију зграда до*	22.500	—		
17	На „ машина и алата*	15.000	—		
18	На непредвиђене трошкове	1.000	—	2,145.200	—
	Свега			3,665.450	—

ОПШТЕ НАРЕЂЕЊЕ

Из прихода Монопола Дуванског има се првенствено платити анујитет годишњи на оба зајма, за која приход дуванског монопола служи као гаранција, а вишак преко тога предаје се државној каси као приход за 1893 годину. Према члану 218 закона о монополу дувана, све оно, што се у току ове године покаже као преко потребно за усавршавање и проширење рада дуванског монопола подмириће се приходом дуванског монопола.

А сваки овај издатак управа дуванског монопола дужна је тражити од Управног Одбора решење, које ће се извршити пошто га Министар финансија одобри.

Поред тога сви ће се ови издаци накнадно поднети Народној Скупштини на одобрење.

** Из ових одобрених кредита (16. 17) може се у овој години издати на име дозиђивања фабричких зграда.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Народној Скупштини

Оставка, коју је поднео г. Пашић са својим друговима 9. августа прошле године, и коју је Краљевско Намесништво, које је тада било непотпуно, пошто је намесник пок. ђенерал Протић био умро 4. Јуна пр. год. истога дана примило, оснивала се на томе, што је по мишљењу г. Пашића и његових другова требало у што краћем року сазвати Народну Скупштину у ванредни сазив, те да се њеним суделовањем сврше два важна и неодложна државна посла: да се приме трговински уговори с Аустро-Угарском и Немачком, како би се благовремено могли за тим донети и други закони, потребни за њихово извршење и да се изврши избор трећега Намесника, те да се тако Србија поврати у нормално уставно стање, које је било поремећено изненадном смрћу ђенерала Протића, и чије су штетне последице већ почеле да доводе нашу отаџбину до разних трзавица.

Усвајајући оставку г. Пашића, г. г. Краљевски намесници Ристић и Белимарковић учинили су то нарочито с тога, што се по њиховом разумевању Устава избор трећег Намесника могао свршити само у редовном скупштинском сазиву, те је према томе с тим требало до овога и чекати.

Примање оставке кабинета г. Пашића и образовање новога премапотписао је г. Јован Ђ. Авакумовић, који је истога дана предузео државне послове у своје руке, и који је према томе са својим друговима одговоран од тога дана за сва гажења Устава и за све повреде законске, којима је најозбиљније доведена у питање уставност Србије и којима су очигледно поништавана најсветија грађанска права у нашој Отаџбини.

Кад се уочи главни разлог за отпуштање г. Пашићевог кабинета, онда излази са свим логичан закључак, да је нови, г. Авакумовићев кабинет, усвојио гледиште г. г. намесника Ристића и Белимарковића, да се дакле и он сложио с тиме, да је и трговинске уговоре с Аустро Угарском и Немачком и избор трећега Краљевског Намесника требало извршити у првом редовном сазиву Народне Скупштине, а овај се према Уставу могао састати само 1. новембра прошле године. Колико је било искрености у овом уверењу, најбоље се види из тога факта, што је кабинет, који је 9. августа примио државне послове у своје руке, бројао у Народном Представништву са свима својим члановима свега петнаест гласова. Јасно је међу тим, да се са сазивом Народне Скупштине није смело оклевати ни с гледишта битних државних интереса, који су имали да се утврде новим трговинским уговорима и за чије је увођење у живот законодавним решењем остављен крајњи и последњи рок на дан 1. јануара ове године, нити пак с гледишта нашег Устава (чл. 71), који је имао да ограничи трајање неприродног и нередовног стања у нашој отаџбини, и у коме је изречно изражена брига да се ненормално уставно стање које настаје услед смрти једног Краљевског Намесника, прекрати у најкраћем могућем року.

Нашим Уставом од године 1888. ишло се на то, да се у земљи створи и осигура нормално уставно стање, те да јавни послови у њој иду својим природним током. Њиме је, поред осталог, имало да се зајемчи и осигура начело парламентарне владавине, које је за време трајања Намесничког Устава од 1869 године у толико прилика изигравано. По нашем данашњем Уставу може у Србији стајати на челу државних послова само она влада, која несумњиво ужива поверење већине Народнога Представништва, а против сваког, који би се дрзнуо да ради противно овоме јасном духу Устава, овај се побринуо за строга и енергична средства (чл. 136—140 Устава.) Устав се најозбиљније постарао и о томе (чл. 139) да се у што краћем року донесе закон о министарској одговорности, што је и учињено 30. јануара 1891 године. Све је ово јасно за сваког мисленог човека, па није могло бити непознато ни кабинету г. Авакумовића, у коме је била половина правника и народних посланика.

И поред свега овога, Авакумовић је са својим друговима од дана примања владе намерно и систематски газио Устав и законе, те се било најозбиљније бојати, да ће се и Устав и закони са свим уништити и да ће на њихово место завладати безвлашће и анархија. У успомени Народног Представништва и сувише су свежа и јасна недела, која су за прошлих осам месеци вршили у нашој отаџбини г. Авакумовић са својим друго-

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

вима, Министрима, и подручним им органима, и ми држимо да би се огрешили о своју дужност народних представника и будних чувара уставних Србинових права, када се не би користили преимућством, која нам дају Устав и закони, да Народној Скупштини пред лицем целога света оптужимо чланове кабинета г. Јована Ђ. Авакумовића за многобројне повреде Устава и закона, од којих је доста да наведемо само следеће:

I.

У низу уставних задатака, које је г. Авакумовићев кабинет имао да посвршава у најкраћем року, долази на прво место избор трећега Намесника, који се имао извршити најдаље 1. новембра 1892 године. Извршење овога посла налагали су г. Авакумовићевом кабинету не само битни државни интереси, који су неминовно трпели од абнормалног стања, у коме се све од 4. јуна 1892 године налазило наше државно поглаварство, већ је он био дужан да их свршава у што краћем року и према самим уставним одредбама. У чл. 71 Устава предвиђен је случај смрти једног Намесника и у његовој је првој тачци речено, да ће у таквом случају „друга два намесника *отправљати* државне послове до првога састанка Народне Скупштине, која бира трећега Намесника“. Јасно је, да два Намесника ни према овоме уставном члану не сачињавају потпуно Намесништво, па се према томе они не могу користити ни свима прерогативама Круне. То се још боље види из друге тачке овога члана Устава, у којој се на случај одсуства једнога члана Намесништва у иностранству наређује, да два заостала члана могу „*пуноважно* отправљати државне послове“ тек уз писмену изјаву онога, који одсуствује „да *у напред* пристаје на све, што би они учинили у кругу Уставом им прописане власти“. Непотпуно Намесништво по првој тачци чл. 71. Устава само *отправља* државне послове до свога попуњења, и као таково оно нема права, да се користи прерогативама чл. 54 Устава, које су у власти само Круне или потпуног Намесништва. Према томе је кабинет г. Авакумовићев погазио наређење чл. 71. Устава, кад је премапотписао указ најпре о одлагању, за тим о распуштању Скупштине, која је имала да се састане 1. новембра прошле године у редовни сазив, и тиме отворио еру нових противуставности и безакоња. Но и да се допусти, да кабинет г. Авакумовића није могао сазвати ондашњу Скупштину с тога, што с њом није могао радити, он је, да није био решен да гази Устав и законе, имао довољно времена, да у уставном року изврши у земљи изборе, те да се и таква Скупштина састане 1. новембра прошле године. То се и очекивало тим пре, што је г. Авакумовићев кабинет примио управу земље у своје руке под изговором неопходности апеловања на народ. Да у најмању руку, бар ово уради, диктовали су г. Авакумовићевом кабинету не само императивни парламентарни захтеви, који истичу из самога духа нашег Устава од 1888 год., већ је он за то имао угледе у уставној пракси свих уставних држава, па и у пракси наше земље, и то још за владавине старога Устава од године 1869. Познато је да је године 1880 у новембру, иза одступања либералне владе, дошло распуштање Скупштине и избор нових посланика. Познато је, да је 1883 год. под владом г. Николе Христића распуштена Скупштина, изабрата у Септембру месецу исте године, и да су нови избори извршени већ у јануару месецу идуће год. Познато је даље, да је 1887 год., иза промене владе у јуну месецу дошло распуштање Скупштине, и да се нова имала већ у септембру мес. Свима је у успомени, да је по доласку прве радикалне владе иза савезне, крајем 1887 год., у децембру распуштена Скупштина, и да се нова имала већ у фебруару 1888 год. И то је све било *под старим Уставом* и у приликама, које ни из далека нису онако заповедно налагале брзи састанак Народног Представништва и његово учешће у државним пословима. као што је то био случај у прошлој години.

Наведеним поступком г. Јован Ђ. Авакумовић учинио је са својим друговима противуставно дело — чл. 71 и 102 Устава — које долази под одредбу тач. 2. чл. 2., а казни се по чл. 8. зак. о министарској одговорности.

II.

Предумишљај г. Авакумовићевог кабинета за гажење Устава огледа се још у првим данима његове владавине у томе, што није наређено, да се попуни упражњено посланичко место умрлога квалификованог посланика за округ моравски, Атанасија Вучковића.

По последњем ставу чл. 101. Устава и првом ставу чл. 93. зак. о изборима народних посланика накнадни се избор мора извршити најдаље за месец дана од како је дотично посланичко место упражњено, ако се оно не може попунити из кандидатске листе, из које је дотични посланик. Пок. Вучковић умро је у Пожаревцу 28. августа прошле године, као што тврди званични извештај Министарства просвете и црквених послова ПБр. 10.391., штампан у „Српским Новинама“, бр. 193 од 3. септембра исте год. Према томе накнадни избор на место Вучковића требало је извршити најдаље до 29. септембра исте године.

Од те законодавне наредбе Устава и закона

WWW.UNILIB.RS

о изборима народних посланика владу је од 9. августа могло разрешити само распуштање Скупштине пре рока, који је Уставом одређен за наредни избор. Међутим, као што се зна, дотле Скупштина не само није била распуштена, него је још 1. октобра сазвана била у редовни сазив, а распуштена је тек 25 децембра.

Како се избори народних посланика, по чл. 2. поменутог закона наређују на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, то је и за ово дело повреде Устава и закона (чл. 101. Устава и чл. 93. зак. о изборима народних посланика) одговоран цео кабинет.

И ово је кривица из чл. 2. тач. 2. закона о министарској одговорности, и казни се по чл. 8. истог закона.

III.

По јасној одредби другог става чл. 52. Устава утврђено је: *да ће трговински уговори вредети тек пошто их одобри Народна Скупштина.*

Кабинет г. Авакумовићев, који је знао да је законодавним решењем од 31. марта 1892 год. одобрено продужење старог трговинског уговора између Србије и Аустро-Угарске *само до 1. Јануара 1893. год.*, и да је дакле имао пред собом поред уставне одредбе и једну уставну праксу у истом питању, — није се хтео придржавати поменутог уставног наређења, већ је после 1. новембра 1892 год., када је се морала састати Народна Скупштина, као што прописује чл. 102 Устава, на један неуставан и недозвољен начин, важност трговинском уговору, коме је истекао рок 1. јануара тек. год. продужио до 18|30 јуна ове год., а то није смео учинити без одобрења Народне Скупштине, као што прописује поменути 52. чл. Устава. А да је овако и на овај начин ово противуставно продужење трговинског уговора извршио цео кабинет г. Авакумовића, ево доказа:

Писмом председника Министарског Савета од 21. децембра 1892 год., јављено је г. Министру финансије, да је продужен трговински уговор на основу декларације закључене између Српске и Аустро-Угарске владе 17|29 децембра 1892 год. № 169 још до 18|30 јуна ове 1893 год.. и ово је продужење објављено у „Српским Новинама“ од 24. децембра 1892 године. Бр. 184. под II№ 6.245. (Види преписку под. [illegible], у 12 комада.

Оваковом радњом својом г. Авакумовићев кабинет извршио је очигледну повреду члана 52. Устава, чија је права суштина, да материјално осигура права Народнога Представништва, и тиме је створио можда јединствени пример у уставним државама, јер онде, где Устав заповедно налаже да трговински уговор вреди само онда, кад га одобри Народна Скупштина, нико, па ни поменути кабинет није могао нити смео примити на себе законодавну власт и продужавати му важност на противуставан начин, без одобрења Народне Скупштине, а на очигледну штету битних државних интереса.

Ова повреда Устава потпада под одредбу тач. 2 и 6. чл. 2. зак. о Министарској одговорности, а казни се по чл. 8. истог закона.

IV.

Новембра 21. године 1892. био је одређен збор грађана општине београдске ради гласања о изјави неповерења општинској управи. Против рада овога збора изјављена је жалба Државном Савету, и он је својим решењем од 30 новембра исте године бр. 3.913 његов рад поништио као неправилан и незаконит.

По чл. 34. закона о општинама за расправу овога питања надлежан је био једино Државни Савет, а по члану 145. тач. 6. Устава решења Државног Савета по овим предметима извршна су.

Министар унутрашњих дела, г. Стојан Рибарац, на саопштење Управе вар. Београда, актом својим, штампаним у бр. 273. „Срп. Новина“ од 11. децембра прошле год., Бр. 19.594 изјавио је Државном Савету, да је његово решење незаконито, и да је он — Министар — наредио Управи вар. Београда да Саветску одлуку не извршује, већ да је сматра као да не постоји.

И кад је оваковом наредбом г. министра унутрашњих дела поништена уставна вредност законитога решења Државнога Савета, онда је она послужила као основица свима осталим полицијским властима, те оне по истој нису намерно у великој већини општина извршивале одлуке Државнога Савета, већ су их остављале по фијокама полицијским, и сматрале их као и да не постоје.

И само због овога наступило је опште противзаконо отимање општина од стране полицијских власти, при коме се није штедело ни да се крв невиних и мирних грађана пролива.

Да одлуке и решења Државног Савета у већини општина нису извршивани, доказ је акт председника Државнога Савета, упућен председнику Министарског Савета, 29. децембра 1892 године Бр. 4277.

Побуде, које су нагнале г. Министра, да стане на овакво противуставно земљиште за сваког су очевидне, јер је он спречавањем извршења одлука Државног Савета, намерно ишао на то, да управу општинску заузму људи, који не уживају поверење својих суграђана, те да се њиховом помоћу омете правилан избор народних посланика, што је доцнијом радњом истога г. Министра и утврђено.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Овако што могла је радити само једна владавина државног удара, која не бира ни средства ни начине за постигнуће свога противзаконитог циља, што се у једној уставној држави не може нити сме допустити.

Оваквом својом радњом Министар унутрашњих дела повредио је поменути чл. Устава и учинио је казнимо дело из чл. 2. тач. 2 закона о министарској одговорности, које се казни по чл. 8. истог закона.

V.

Нашим данашњим Уставом и законима, који су органски из њега произашли, ишло се најозбиљније на то, да се што брижљивије и јаче осигурају политичка права српских држављана, и да се сачувају од сваке могуће повреде, на ма од куд ова долазила.

а, По чл. 36. закона о изборима народних посланика бирачке карте штампају се у државној штампарији и разашиљу општинама по наредби Министра унутрашњих дела.

Време до кога општине морају добити бирачке карте одређено је чл. 106 истога закона, у вези са његовом изменом од 20 јануара 1891 год. (Зборн. 47. стр. 21) и чл. 35 поменутог закона са његовом изменом од истога дана и године (Збор. 47 стр. 20).

По тим законским прописима општински судови издају бирачке карте, чим који бирач према чл. 34. истога закона порезу плати, а уведен је у бирачки списак.

По чл. 101 и 23 изборног закона до 5 јануара тек. године бирачки спискови били су потврђени од стране првостепених судова, и враћени општинама. Према овоме, а по одредби чл. 35 и 106 поменутог закона, сваки бирач, који је испунио услов из чл. 34 означеног закона имао је право, да још тога дана — 5 јануара 1893 год. — тражи и добије бирачку карту.

Међутим, и ако су бирачи имали ово јасно право по означеноме закону, они ипак нису могли добити бирачке карте услед противзаконите радње Министра унутрашњих дела, јер он, расписом својим од 3 јануара тек. год. ПБр. 178 (штампан у „Српским Новинама“ од 9. јануара тек. год. бр. 6), јавља полицијским властима, да ће тек доцније послати бирачке карте. И заиста бирачке карте експедоване су из државне штампарије у унутрашњост земље тек 9. јануара текуће године, што се правно утврђује званичним актом Министарства унутрашњих дела ПБр. 37 (Види прилог под $\cdot|_2$)

Јасно је дакле, да је Министар унутрашњих дела оваковим својим поступком повредио чл. 35 и 106 изборног закона, јер је очигледно, да нико није имао могућности добити бирачку карту до 10 јануара, кад су оне из Београда експедоване тек 9 јануара текуће године.

Али г. Министар унутрашњих дела није се зауставио само на овој повреди закона о изборима народних посланика, но је одмах за тим пошао и даље.

Означена повреда изборнога закона била је увод и спрема за ону јачу, која је после ње настала и која се имала да примени на целу земљу, на сваког грађанина — бирача.

б, Ову главну повреду изборнога закона учинио је Министар унутрашњих дела, познатим својим противзаконим расписом од 16 јануара текуће године ПБр. 509, који је упутио свима полицијским властима (Види прилог под $\cdot|_3$).

Овим се расписом на десет дана после законога рока, у коме су бирачке карте већ имале да се раздају бирачима, прописује један нов, нарочити, и не само законом непредвиђени, већ овоме са свим противан поступак за издавање бирачких карата.

Њиме се мења законом одређена надлежност власти и право издавања бирачких карата преноси се противзаконо од општинских на полицијске власти, а тиме се не само потиру политичка и грађанска права српских држављана, већ се у исто време ограничава начело општинске самоуправе, које је једна од најглавнијих тековина нашега Устава. Тако, ма да је чл. 36 закона о изборима народних посланика јасно утврђено, да се бирачке карте по наредби Министра унутрашњих дела *разашиљу општинама*, опет Министар, противно овој законској одредби наређује у првој тачци поменутог расписа да полицијске власти дају општинама бирачке карте само у оном броју, у коме су дотични правни гласачи фактички платили порезу, и ако је према закону Министар унутрашњих дела био дужан послати општинама онолико бирачких карата, колико у појединој од њих има правних гласача. Тако је овим расписом и надлежност и одговорност за издавање бирачких карата била пренета од општинских судова на полицијске власти, противно поменутим члановима изборног закона.

Позивање Министра у поменутом распису на чл. 80. закона о општинама и на чл. 14. закона о пореској управи потпуно је самовољно и апсолутно неоправдано, пошто право надзора ни у ком случају не може да утиче и на саму надлежност власти, и да ову надлежност мења, кад је она прописана законом.

Тачка друга поменутог расписа још боље утврђује његову незаконитост. По њој су председници општинских судова морали саставити нарочите спискове према пореским књигама, и исте

WWW.UNILIB.RS

послати на преглед и оверење полицијским властима, којима је остављено право, да ове спискове приме за исправне, или да их не приме, и да према томе издају бирачке карте онако, како хоће и ономе коме хоће.

Ово је једна нова дужност коју закон нигде не предвиђа, и коју је немогуће извршити у року законом одређеном за издавање бирачких карата.

Главна намера овог расписа била је та, да се прописивањем законом непредвиђеног и закону противног поступка онемогући издавање бирачких карата, као потребне исправе за гласачко право, пошто су по члану 37. и 106. закона о избору народних посланика општине морале примати порезу све до 23. фебруара тек. године закључно у овом случају, и све до тога рока издавати бирачке карте. Пренашање овога рада — издавања бирачких карата у среске канцеларије — повлачи застој у купљењу порезе, а у многим општинама још чини и немогућним да бирач из једне удаљене општине, који је платио порезу 21, 22 или 23. фебруара може добити бирачку карту, на шта је по означеном закону права имао. Тако су дакле бирачи незаконо били лишени својих уставних права, што никако не би могло бити да је издавање бирачких карата било остављено општинама, као по закону једино надлежнима за овај рад.

Осем овога поменути распис служио је као основица и упуство многим председницима бирачких општина, да се на неколико дана пред изборе намерно уклоне из својих општина у циљу да спрече бираче да узму бирачке карте. Услед овога било је и таких случајева, да су извесни бирачи морали код првостепених судова полагати порезу само да не би били лишени бирачког права. Докази за то, да огромни број бирача услед овакве незаконите радње није могао добити бирачке карте, находи се у многобројним тужбама, које су подигнуте код свих првостепених судова у држави.

в, Трећу повреду изборног закона учинио је г. министар унутрашњих дела својим незаконим расписом од 22. фебруара тек. године ПБр. 2277, којим је наредио свима полицијским властима да изборни посао могу вршити само они од одређених председника, који су снабдевени објавом полициске власти. (Види прилог под $\cdot|_4$).

Нигде закон не предвиђа, да председници бирачких одбора морају имати објаву, а још мање од цолицијске власти. Кад то закон не предвиђа, онда немање објаве од полицијске власти не може ни бити законска сметња да Државним Одбором одређени председници бирачких одбора могу вршити изборни посао, нарочито кад су имена одређених председника по изборном закону објавом Државног Одбора већ била обзнањена у „Српским Новинама.“

Дотадашња практика била је давати одређеним председницима објаве једино олакшице ради, да би они, по потреби, могли потврдити идентичност своје личности, и без сметње приступити изборном послу.

Међу тим, као што се види из поменутог расписа Министар забрањује председницима вршити дужност, ако тих објава немају, па чак и онима који су их имали од Државног Одбора, који је био цринуђен издавати оваке објаве за то, што их полицијске власти нису хтеле издавати.

Било је чак и таких случајева, да постављени полицијски регенти у појединим бирачким општинама нису допуштали вршење изборног посла ни оним одређеним председницима, који су имали уредну полицијску објаву.

Распис је овај дакле са свим незаконит и по суштини и по форми. (Види други став чл. 117. Устава).

Да је овај распис заиста и вршен, и да су полицијске и општинеке власти враћале и терале одређене председнике бирачких одбора са њихове дужности, налазе се докази и у изборним актима и у актима Министарства унутрашњих дела.

А да би се још јасније видео разлог и побуда са којих је овај распис издат, напоменућемо овде факт: Да полицијске власти по упуствима Министра унутрашњих дела нису хтеле давати објаве председницима бирачких одбора увек кад год су налазиле, да ће њихово присуство на изборима осигурати правилно извршење избора, противно жељи Министровој. У том погледу развијен је читав систем радњи и недозвољеног договора између полицијских власти, као што увтрђују многе похватане шифроване депеше (Види прилог под $\cdot|_5$ у 6 депеша).

Но да полицијске власти у унутрашњости земље не би ни најмање остале у сумњи какво држање треба да заузму, и да би се ревност њихова у овоме што јаче подстакла, Министар унутрашњих дела са управом града Београда предњачио је у овом незаконом раду.

Никакве жалбе нису помагале.

Као један врло карактеристичан доказ и за сам систем насилничке владавине од 9. августа, и за оцену радње Министра унутрашњих дела, навешћемо ово: Г.г. Др. Милован Миловановић и Др. Михаило Поповић, бивши начелници министарства, Љубомир Живковић и Љубомир Романовић, адвокати београдски и њихови другови жалили су се председнику министарства, па кад ту нису нашли задовољења, онда и Г.г. Краљевским Намесницима, што им управа Београда не да објаве, и кад она при свем том није хтела из-

дати, они су их узели од Државног Одбора. Но опет комесар железничке полиције на београдској станици, не само да их није пустио, но их је силом спречио да оду у изборна места, где су као председници бирачких одбора одређени били од стране Државног Одбора.

Ту њихову жалбу Г.г. Краљевски Намесници спровели су Министру унутрашњих дела 23. фебруара тек. године „на поступак“, а овај је, опет, са свим лаконски шаље управи града Београда „на извештај“ — *тек првог марта текуће године,* дакле четири дана после свршених избора. (Види прилог под $\frac{1}{6}$).

Означеним радом Министар је повредио чл. 58 и 59. закона о избору народних посланика.

А све поменуте повреде овог закона, које су овде означене под а, б и в, чине стицај кривица из тачке 5 и 6 чл. 2 закона о Министарској одговорности, које се казне по чл. 5 и 8 истог закона.

VI.

Г. Министар војени, наредбом својом од 19. децембра пр. г. АТ№ 5084. која је штампана и у војеном службеном листу, забранио је грађанима, који раде у војено-техничком заводу у Крагујевцу, да гласају, било приликом општинских било посланичких избора, ако хоће да остану и даље раденици истог завода.

Оваквом наредбом, опстанак ових грађана у служби условио је г. Министар тиме: да се они одреку својих уставних и законих права, и последица ове наредбе била је та, да је због тога отпуштено до 150 раденика, и остало без хлеба само за то што нису хтели напустити своје уставно право; а они који су остали у служби спречени су били овом наредбом да употребе своје право, јер нису смели гласати.

По чл. 85. Устава, право бирачко има сваки рођени или природени Србин, који је навршио 21. годину и плаћа држави најмање 15 динара непосредне порезе на годину.

По чл. 87. Устава, само официри активни и у недејству, и војници под заставом не могу гласати. А у чл. 88. Устава побројано је, који привремено губе бирачко право.

Ни једном од ових уставних одредаба грађанима, који у фабрици раде, није одузето бирачко право.

Истина, да г. министар војни горњом наредбом само условљава опстанак њихов у фабрици, ако се обвежу, да неће гласати ни за општинске чланике, ни за посланике. Но и оваква наредба противна је Уставу, пошто је војни технички завод државни завод, а не приватна својина, и раденици у њему нису раденици приватних лица, већ државни раденици — јавни службеници. И ако би се у начелу признало и дозволило право једном Министру, да примање јавних службеника у службу, условљава са одрицањем њиховог уставног — јавног — права, онда би се овом знатном броју јавних службеника по свима гранама државне управе одузело њихово уставно право; јер онда би могао Министар просвете примањем учитеља и осталих, Министар грађевина, Министар привреде, Министар унутрашњих дела, условљавати примање јавних службеника са одрицањем њиховог уставног права, које као јавно политичко право, не може бити предмет уговора за лишавање овог права.

Према овоме и поменута наредба г. министра војног, издата тек после 60 година, од кад војна фабрика постоји, противна је Уставу, и издата једино у циљу, да се осигура избор посланика, који припада режиму од 9. августа, а не да је овакву наредбу изазвала пека потреба, као што то у наредби г. министар наводи.

Оваквом својом наредбом г. министар војни учинио је повреду Устава чл. 85., која је кривица предвиђена у чл. 2., тач. 2. закона о министарској одговорносги, а казни се по чл. 8. истог закона.

VII.

У очи самих избора Министар унутрашњих дела учинио је још једну кривицу у томе, што је шифрованом депешом, која се овде прилаже, наредио свима властима, да забрањују „сваку сумњиву депешу“ а нарочито оне, *којима би се ма шта о избору* или о чему „сумњивом“ јављало из једног у друго место. (Види прилог под $\frac{7}{7}$)

Овим је Министар учинио повреду чл. 5. тач. 1. и 2. и чл. 15. закона о телеграфу (Зборн. 38. стр. 183.), а то опет чини кривицу из тач. 6. чл. 2. закона о министарској одговорности, која се казни по чл. 8. истог закона.

Овакав распис г. Министар нити је могао нити је смео да издаје, и да на тај начин спречава јављање путем телеграфа о изборним резултатима, што законом о телеграфу није забрањено. Овај је распис дакле издат једино у циљу, да се одржи у тајности ресултат избора, како би се на случај неуспеха, могао исти фалсификовати, што је доцније и учињено, као што ће се видети из онога, што ће се ниже изнети.

Ово је дакле била припрема за доцније учињени фалсификат.

У истој недозвољеној намери растурен је из главне београдске телеграфске штације по целој земљи познати телеграм, о аншењу главног радикалног одбора и бегству г. Пашића. Ово је извршено с планом, што сведочи писмо г. С Бош-

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

њаковића, упућено председнику Министарског Савета. (Види прилог под ·/₈).

VIII.

За све време пред изборе, као помоћ Министру унутрашњих дела за утицање на изборе и њихов исход, служила је незаконита употреба војске, која је, као што смо већ раније поменули, још 21. августа пр. год. била стављена у покрет, у ванредно стање, противно закону о устројству војске, која је покретана простим наредбама, без Краљевог указа, који за то мора бити донесен по саслушању Министарског Савета. (Чл. 2. закона о устројству војске).

Ближа обавештења и докази о овоме находе се у актима министарства војног, која истражна власт треба да прибави.

Ми ћемо овде напоменути кретања војске, извршена од 13. фебруара па до 3. марта тек. године.

Тако, 13. фебруара отишла је једна чета из Чачка у Зеоке (срез драгачевски), и одатле сутра дан у Гучу, место среске канцеларије; 16 истог месеца отишла је једна чета из Ужица у Ивањицу; 19. истог месеца две чете из Пирота у Јагодину и две из Пирота у Ћуприју; тога истог дана отишло је пола чете из Гуче у Горачић, а 20. фебруара један гардијски батаљон из Зајечара у Неготин, а други батаљон сталног кадра из Књажевца у Зајечар,; 21. фебруара две чете сталног кадра из Зајечара у Салаш, а две опет из Врање у Лесковац; 22. фебруара отишао је један вод из Зајечара у Белу Реку, а сутра дан 23. истог месеца две чете из Београда у Доњи Милановац. Истог дана отишао је један ескадрон коњаника из Алексинца у Ражањ и Јовановац и једна чета из Лесковца у Власотинце.

24. фебруара, дакле у очи самог избора, одмарширали су из Крушевца у Катун (срез темнићски) с пушкама наоружани војници из две батерије (65 људи), пола чете пешадије из Јагодине у Белицу, једна чета из Неготина у Чубру, једна чета из Неготина у Брусницу, пола чете из Зајечара у Ласово.

25. фебруара, дакле на сам дан избора, једна чета из Пожеге у Добриње; један вод из Прокупља у Пуховац, један вод из Прокупља у Балинац; једна железничка чета из Ниша у Сталаћ; један вод из Пожаревца у Голубац; пола чете из Зајечара у Планиницу; једна чета из Пирота у Топоницу; једна чета из Ниша у Малчу; пола чете из Гор. Милановца у Таково.

1. марта једна чета из Јагодине у Секурич и Волујак. а 3. марта пола чете из Шапца у Варну.

И најзад, на дан 3. марта тек. год., кад је био накнадни избор у вароши Пироту, одаслат је тамо један одред жандармерије из Ниша и Београда. Види прилог под ·/₉ у 6 комада).

Сва ова и оволика кретања војске пред изборе народних посланика, нису била изазвана никаквим потребама, јер је свима нама познато, да у земљи није било ни хајдука, ни разбојника, те да би се за утамањивање њихово морала иста кретати, већ је очигледно и јасно, да је војска покретана само за то, да послужи полицијским властима при незаконом отимању, и да њеном појавом на разним изборним местима утиче застрашавајући на бираче, противно закону о устројству војске, којој је задатак, да служи за одбрану земље. И само овако противзаконо стављање војске у службу полицијских власти учинило је, да српска војска без икаква узрока, на команду полицијских чиновника, пуца и убија неоружане и мирне грађане, сакупљене код својих општина ради вршења својих послова, — као што је био случај у Горачићу, Смедереву, Чачку и другим местима наше отаџбине.

Народно Представништво извесно још стоји под тешкам утисцима невино проливене крви у Горачићу, где су са решењем Државнога Савета и Уставом у руци у заштити својих самоуправних права пали осамнаест мртвих и шестнаест рањених грађана, и то од пушке српскога војника, намењене непријатељу наше отаџбине.

а, За то, што је војска стављена једном општом наредбом у мобилно стање, повређен је чл. 2. закона о устројству војске, и за ово кривично дело, које је предвиђено чл. 2, тач. 6. закона о министарској одговорности, а казни се по чл. 8. истог закона, одговоран је цео кабинет.

б) За то што је војска употребљавана по наредби Министра унутрашњих дела и наредбама подручних му власти, уз његово одобрење и одобрење Министра војног, у циљу да се њоме утиче на изборе, повређен је чл. 147 изборног закона. Ова је кривица предвиђена тач, 5. чл, 2. закона о министарској одговорности, а казни се по чл. 5. истог закона.

За ово казнимо дело одговорни су Министар унутрашњи дела и Министар војени.

IX.

Да би одговорио ранијим уверавањима својим, која је он чиновницима, а ови кметовима давали: да се ничега не боје и да им ништа неће бити, Министар унутрашњих дела упућивао је своје органе да не следују позивима судова, кад их ови по тужбама буду позивали.

Факта, да оптужени часници општински и државни чиновници доиста нису судским позивима следовали, сведоче, да се доиста тако и радило. За то је доказ извештај првостепенога суда

WWW.UNILIB.RS

у Смедереву Министру правде, под Н 6295 од 28. априла тек. године; акта првостепеног суда за варош Београд о тражењу да му се спроведе писар Петар Николић; писмо начелника округа подринског од 16. Марта тек, године и оригинална белешка, у облику наредбе, министра г. Ст. Рибарца на истом писму: „Јавити шифром свима начелницима, да кажу дотичним председницима (општинских судова) да не следују позивима.“ (Види прилог под .|10 у два комада.)

У актима министарства правде и министарства унутрашњих дала наћи ће се на сваки начин још доказа како је с планом и по упуствима по целој земљи у овом погледу рађено, а овим поступком уништено је уставно начело, којим је судска власт потпуно одвојена и потпуно независна, не само од административне него и од саме законодавне власти (тач. 3. чл. 147 Устава).

Ова је кривица из тачке 6. чл. 2. закона о министарској одговорности, која се казни по чл. 8. истог закона. За њу је одговоран бивши Министар унутрашњих дела г. Стојан Рибарац.

X.

Кад се Министар, тајном и незаконитом наредбом свима полицијским властима, да сваку депешу о изборима забране, осигурао био, да на време само он сазна резултат, он је већ спреман био, да на путу неуставности и незаконитости иде још даље, да фалсификује и сам резултат избора. А да је предвиђао потребу тога, са неповољнога избора за себе и странку своју, види се из целе припремне радње пред сам избор.

И доиста, према оваквим наредбама резултат избора за првих шест дана по избору нико није знао — осим Министра унутрашњих дела. Он пак знао је за њ још 26. фебруара по подне. То се јасно види из овога што ниже саопштавамо.

Уверив се о изгубљеној изборној битци, Министар унутрашњих дела лаћа се крајњих средстава, средстава којих се само прости злочинци могу лаћати — да исход избора формално окрене у корист своју и своје странке, која је поред свију незаконитости и свих повреда уставних права српских грађана подлегла у изборној борби, припреманој пуних седам месеца снагом и тежином целог државног апарата уз злоупотребе власти сваке врсте.

Фебруара 27. он из министарске телеграфске станице шаље овакву шифровану депешу начелнику округа тимочког: „Кажите Живану Живановићу (Живан је члан Државног Савета, председник главног бирачког одбора за овај округ, а припада либералној странци), да поништи избор целог тог округа, иначе све пропало. Ви међутим спремите се да му будете на услузи. Ово ако немате ниједног посланика“.

Шта је Министру начелник одговорио не зна се, али се о томе може судити по другој једној шифрованој депеши, коју је бивши Министар г. Рибарац истога дана истом начелству упутио. Депеша гласи: „Нађите са г. Живаном начина *како можете да се пошто по то* поништи. Могу се наћи неправилности у већини од трећине изборних општина“. (под ·|11 у 3 комада.)

Последица овога била је та, да г. Живан није потписао пуномоћства изабраним посланицима. (Види изборна акта и пуномоћства у архиви скупштинској, пошто у овом округу није изабран ниједан либерални кандидат за посланика).

Кад је г. Стојан Рибарац видео да овде није успео, он шаље шифровану депешу свима начелницима: да се просто умешају у радњу Главних бирачких одбора, да буду на услузи либералној мањини тих одбора, *и да, по потреби, и сва изборна акта обезбеде и њему пошљу* — све то под изговором, да је сазнао како су неки Главни бирачки одбори намерни наређивати нове изборе у општинама, где нису председавали председници одређени Државн. Одбором. (Види прилог под .|12).

Депеша ова откуцана је 28. фебр. у 11 сахати и 45 минута пре подне. А већ истога дана начелник окр. рудничког, г. Љ. Каменчић, извештава Министра унутрашњих дела у 4. сата и 30 минута после подне: „Сад овога часа одузета су акта изборна од Главног бирачког одбора и одбор растурен. Молим за упуство ко да прими од три четири општине непримљена акта“ (Види прилог под 13).

Како је текла цела радња око одузимања акта изборних у Чачку, видеће се из акта скупштинских о томе, а за то, за сад могу послужити и ови прилози: акт мањине Главног бирачког одбора и акт начелника среза трнавског Главном бирачком одбору (прилог под 14 у 2 комада).

Као карактеристични прилог уз ову радњу иде и шифрована депеша начелника окр. рудничког Министру унутрашњих дела од 1 марта са овом садржином: „Дозволите, да са мањином Главног одбора издам пуномоћија посланицима. Може бити: радикала 4, либерала 2, напредњака 1. И онда се може осигурати избор у Чачку. Писмо и упуство примио сам“. (Види прилог под 15).

Акта, отета, донео је собом у Београд сам начелник, а званично их је послао начелник среза трнавског (види прилоге: депешу начелн. окр. рудничког од 21 марта ове год. и акт начел. ср. трнавског од истог дана под 16).

За овим долази његов одговор на депешу начел. окр. подринског, који га из смотрености пита 3. марта: хоће ли у том случају одузети

WWW.UNILIB.RS

изборна акта, ако либерални чланови одбора Бојић и Миша (Јосимовић) не хтедну издати као мањина пуномоћство либералном кандидату Војиновићу. Питање ово важно је као још један доказ, шта је значила и колико се разумела депеша министрова од 28. фебруара о обезбеђењу изборних аката. (Види прилог под 17 у 3 комада).

А као доказ колико се мешао Министар унутрашњих дела у радњу Главних бирачких одбора, нека послуже и два концепта депеша његових истом овом начелнику (округа подринског). (Види то на полеђини прилога под 17).

Овом радњом својом Министар унутрашњих дела повредио је чл. 92 Устава и чланове 88 и 110 изборног закона, по којим Главни бирачки одбор самостално прикупља све Гласове, пребројава их, проглашује резултат избора и даје посланичка пуномоћства у року од четири дана. Исто тако овом радњом повређен је и чл. 104 Устава, по коме само Скупштина може решавати је ли избор био правилан или није, и изрицати свој суд о важности пуномоћстава, која бирачки одбори издају.

Ова је кривица предвиђена тач. 2, 5 и 6. чл. 2. закона о министарској одговорности, и казни се по чл. 5 и 8 истог закона.

XI.

Пред сам састанак Народне Скупштине у 65 броју „Српских Новина“, а у службепом делу, Министар унутрашњих дела изнео је списак изабраних посланика. У њему није било посланика за округ руднички.

Из онога што је напред поменуто, јасно је, за што је округ руднички изостављен.

Пошто влада, на захтев опозиције, није хтела да допусти, да се прочита списак изабраних посланика, који је непотпун био штампан у „Српским Новинима“ на дан пре овог претходног састанка, то је опозиција изашла из скупштинске дворане, не предав ни своја пуномоћија и у Скупштини је остало само 63 посланика, број који је према Уставу (чл. 83), изборном закону (чл. 8) и закону о пословном реду у Народној Скупштини (чл. 7, 8, 9, 11 и 12) недовољан за ма какву пуноважну радњу. Овако за рад неспособан број у Скупштини заосталих посланика извршио је поделу у секције коцком, на један нечувен, фалзификаторски начин, пакујући имена посланика из опозиције, у намери, да их у верификационом одбору остави у мањини, чиме је уништено достојанство дома, у коме је овај парламентарни злочин извршен.

Овако неуставно састављен број посланика, који је давао себи име Народне Скупштине, продужио је и даље рад: бирао је и верификациони одбор, оверавао пуномоћства, заклињао се и конституисао противно члановима 7, 8, 9, 11 и 12 закона о пословном реду у Народ. Скупштини и чл. 110 Устава, на који се позива чл. 12 поменутог закона, и који, према том. поред изречних наређења чл. 7 и 9. тога закона одређено казује, да још пре конституисања од самог првог дана мора бити у Скупштини половина и један више од целокупног Уставом прописаног броја посланика.

До оверења посланичких пуномоћстава као посланици сматрају се сви они, које су бирачки одбори као такве прогласили, и они чине до момента конституисања Скупштину. И тек кад се прописаном прецедуром утврди *и реши*: да између њих има преко половине један више са потпуно уредним пуномоћствима, тек тада се може Скупштина конституисата па, за тим, и отворити. Све до момента конституисања *за свако решавање* мора бити половина и један више од целокупног броја посланика, Уставом прописаног, с пуномоћствима од надлежних бирачких одбора, онаквим каква су им они издали (чл. 104 Устава), а момент конституисања наступа тек пошто најмање половина и један више буду на окупу и реше: да од свих посланика, које су бирачки одбори за такве прогласили или половина и један више са уредним пуномоћствима. И онда они полажу заклетву и приступају избору часништва скупштинског т. ј. конституисању Скупштине.

Да је противно овоме рађено, доказ су: протоколи претходних састанака, који морају бити у скупштинској архиви, изјава посланика напредне странке прочитана у дворани скупштинској и проглас посланика радикалне странке по изласку из Скупштине, из којих се докумената, у вези са званичним списком посланика, види број одсутних посланика, па према томе и број оних посланика, који су у Скупштини остали и рад противно Уставу и закону о пословном реду продужили.

Ова овако неуставно састављена и конституисана Скупштина отворена је Указом Краљевских Намесника од 31. марта ове године, с пресапотписом свију министара. (Види „Српске Новине“ бр. 69 од ове године).

Ово је повреда чл. 110 Устава у вези са повредом чл. 7, 9, 11 и 12 закона о пословном реду Народне Скупштине.

Кривицу ову предвиђа тач. 2 чл. 2 зак. о министарској одговорности, и она се казни по чл. 8. истог закона.

За све овде означене повреде Устава и закона, а на основу чл. 138, у вези са чл. 136 и 137. Устава, ми тужимо кабинет г. Јована Авакумовића, и то:

За дела под I, II и III г. г. Јована Ђ. Авакумовића, ђенерала Антонија Богићевића, Косту

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Алковића, Стојана Д. Рибарца, Живојина Величковића, Светозара Гвоздића и Димитрија Стојановића;

За дело под VIII а и под XI г. г. Јована Ђ. Авакумовића, ђен. Антонија Богићевића, Стојана Д. Рибарца, Живојина Величковића, Димитрија Стојановића, Велизара Кундовића и Јована Ђорђевића;

Сем овога тужимо за дела под IV, V а, б и в, VII, IX и X самог г. Стојана Д. Рибарца;

За дело под VI самог г. Ант. Богићевића и

За дело под VIII б, г. г. Стојана Д. Рибарца и Антонија Богићевића, и тражимо, да се именована тужена лица казне по законима, који су овде означени, а за дело под III осуде и на накнаду штете причињене држави противуставним продужењем трговинског уговора.

На завршетку нека нам је допуштено изнети пред Народно Представништво, поред већ казаног, још неке побуде, које су нас руководиле, да са овим предлогом оптужбе изађемо пред Народну Скупштину.

Низ ових уставних и законских повреда, које су сами Министри чинили, био је праћен за пуних осам месеци свакодневно законским повредама од стране органа државних у целој земљи у толикој мери, да су грађани српски стављени били формално ван закона.

Поред доказа овде наведених, који о том јасно сведоче, Народна Скупштина, ако усвоји овај наш предлог оптужбе, биће стављена у могућност, да прибави још многе доказе и факта, који на несумњив и у исто време страхотан начин потврђују ове наше речи.

Основни закон земаљски, Устав, заједно са осталим законима, толико је био безочно гажен и непоштован за то време, да је земља била изгубила сваку веру у законе и њихову вредност. Колико је тај факат страшан и погибелан за једну земљу, не треба нам нарочито доказивати. Јасно је, да чим влада закона престане у толикој мери у једној земљи, да онда настаје грађански рат — она страховита бура која често обара и са свим затире и старије и јаче државе од наше. Ми смо били пред грађанским ратом.

Сва закона средства за чување и одбрану уставних и грађанских права била су исцрпена. Крв српских грађана већ је била проливена на неколико крајева наше отаџбине. Мало је још требало па да плане цела земља, и да се међусобним ратом униште све досадашње тековине, па да се, можда, и сам опстанак Србије доведе у питање.

Заплет је био наступио већ у толикој мери, да су само два излаза била могућна: или грађанска револуција, или удар озго, прегаоштвом самога владаоца који је још био малолетан. Срећом за Србију, наш узвишени Краљ Александар Први нашао је у љубави и показаној свести народној за одбрану права својих довољно снаге и поуздања да изведе дело од 1 априла, које је сачувало земљу од очигледне пропасти.

Толики низ преступа, свесно вршених и с планом извођених за пуних осам месеци, на штету мира и спокојства земље, на штету хармоније између владаоца и народа, која је за напредак земље тако потребна, на огромну штету толиких важних и битних интереса и задатака наше отаџбине — не сме остати некажњен.

Ми смо дубоко уверени, да је опстанак Устава и свих наших слободоумних установа, као и ауторитет закона и правде, која, по народној изреци, држи земљу и градове, тесно везани за осуду оних, који су на онако цинички начин за пуних осам месеци немилице газили Устав и законе земаљске.

Кад се цела једна земља, која је тек пре четири године добила, после напора од 20 година, један добар Устав, доведе на праг грађанског рата, и то за малолетства владаочева, без икакве потребе, и при једној скоро чистој и јасној политичкој ситуацији; кад се земља једна намерно и свесно излаже штети продужавањем штетних трговинских уговора, не само без суделовања Народног Представништа, но и у пркос позитивним и изречним одлукама његовим; кад се од Крунинога права, да апелује на народ, чини тако широка и скроз свесна злоупотреба, да се Народном Представништву одузима могућност учешћа у пословима државним за пуних осам месеци, те се самовољно прибегава бесконтролном управљању земљом у тренуцима, кад не само ништа не смета, да се апел на народ изврши у границама духом и парламентарном праксом утврђеним, но кад још изречне одредбе Устава заповедно налажу, да Народна Скупштина, до утврђенога рока, реши така важна питања, као што је избор трећега Краљевског Намесника и решење новог трговинског уговора са суседном монархијом; кад се у врховима средишне управе изгуби толико савести и осећања достојанства свога и државнога, да се влада једне земље служи грубом неистином: да је фактичка немогућност решити на време један међународни уговор разлог што она понизно тражи продужење старог уговора од једне стране државе; кад се преко толиких и тако замашних повреда уставних, с толиком оскудицом пажње и неопходно потребнога поштовања права Народнога Представништва, после пуна четири месеца, намерно и свесно прилази вређању уставних права српских грађана са смером, да се на силу изнуди њихово расположење, те да буде сагласно

WWW.UNILIB.RS

намерама владе из једне странке, која стално кроз цео један деценијум стоји у незнатној мањини и у народу и у његовом Представништву; кад се за постигнуће једнога, тако преступнога смера ремете сви одношаји између грађана и државних власти, подрива опстанак и важност толиким земаљским установама и поништава, на јавну саблазан, ауторитет једне од најстаријих установа наших, Државног Савета; кад се све то ради, и кад је све то урађено, онда је и сувише оправдано, да кривци за све то буду кажњени.

Колико је пак стварна могућност министарске одговорности и њена фактичка примена важна за једну земљу, која хоће да живи уставним животом, нека нам је допуштено навести да је наука о државноме праву једном за свагда утврдила, да је министарска одговорност пред судом кључ уставности, и да о уставности оне земље, где се не може практички да изведе до краја оптужба против Министара, то јест где се они не могу и да осуде, не може бити ни говора. То, што важи у опште од особитог је значаја за нашу отаџбину, у којој се тековина новог Устава може очувати само једино тако, ако сви уставни фактори буду свесни и својих права и својих дужности, и ако, уз савесно вршење последњих, буду озбиљно и брижљиво чували права.

Ми не тражимо освету. Ми хоћемо правду, и захтевамо је у интересу и у име Србије, у име Устава и закона отаџбине наше. И, кад то тражимо, уверени смо, да вршимо једну свету, уставну дужност, и као грађани и као народни посланици и као верни поданици Његовога Величанства Краља Александра првог.

25. јуна 1893 год.
Београд.

НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ:

Д-р Мил. Р. Веснић, Алекса Ратарац, Милош Ј. Богдановић, Тодор Радовановић, Мика Даниловић, Радисав Митровић, Анта Радосављевић, Јован, Шелмић, Светозар Славковић, Ј. Ж. Јовановић, Милош Марковић, Љуб. Р. Николић, Љуб. Јоксимовић, Живко Малопарац, Мијаило М. Веселиновић, Станко М. Петровић Милун Н. Миљковић, Станча Виденовић, Тома Бојичић Срет. М. Гогић, Анта Рајичић, Стојан Станковић, Лаза Илић, П. Павловић. Раша Нинић. Д. Ћирковић.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Прилог бр. 1.

МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ДЕЛА
Пов № 1736.

БЕОГРАД, 29 ОКТОБРА 1892 ГОД.

Господине Министре,

Као што вам је познато, постојећи српско-аустријски трговински уговор престаје важити 1 јануара 1893 год., и пошто нема могућности да до тога времена нови трговински уговор, закључен летос у Бечу, добије законодавну потврду, буде ратификован и уведен у живот, то би после горњега рока, између Србије и Аустро-Угарске наступило неуговорно стање, ако се не би благовремено и споразумно са суседном монархијом садашњи уговор продужио још за неко време, односно до јула месеца 1893 године.

Да би се, дакле, избегле незгоде неуговорног стања, потребно је само да се све формалности за продужење постојећег уговора сврше најдаље до 20 децембра ове године.

Но пре него што бисмо учинили за то нуждне кораке у Бечу, мени је част, молити вас, Господине Министре, да ми, по надлежности у најкраћем року, дате своје мишљење о овом питању продужавања постојећег трговинског уговора са Аустро-Угарском до јуна месеца 1893 године о чему је, као што знате, већ било говора у министарским конференцијама.

Примите, Господине Министре, и овом приликом уверење о мом одличном поштовању.

Ј. Ђ. Авакумовић с. р.

Господину

Светозару Гвоздићу.

министру народне привреде.

МИНИСТАРСТВО НАР. ПРИВРЕДЕ
Пов Бр. 97.
2 новембра 1892 год.
Београд.

Председнику Министарског Савета, Министру спољних послова г. Ј. Ђ. Авакумовићу.

Господине,

У одговору на ваше писмо од 29 пр. месеца Пов. Бр. 1736, којим сте ми изволеликазао надлежном министру ставити питање да ли се слажем с мишљењем утврђеним у министарским конференцијама: да би штетно било примити безуговорно стање између Србије и Аустро-Угарске у трговинском погледу, част ми је саопштити вам, делећи ово мишљење, да је у интересу српске трговине и одржања пријатељских и сообраћајних односа са суседном нам аустро-угарском монархијом да се трговински уговор, којем је истекао рок $^{4}/_{16}$ септембра ове год. и који је продужен условно до 20 децембра идућег, продужи још за даљих шест месеци, пошто услед одлагања седница Народне Скупштине, до краја ове године, нема стварне могућности, да се законодавном телу изнесе на одобрење нови трговински уговор, закључен јула месеца ове године у Бечу.

У исти мах част ми је напоменути вам, Господине, да напред исказано мишљење вреди и за остале конвенције и угодбе подвезане између Србије и Аустро-Угарске, које снапред поменутим уговором стоје у вези.

Примите и т. д.

Министар.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ПОСЛАНСТВУ У БЕЧУ

Пов № 1782.

6 новембра 1892 год.

Београд.

Г. Посланиче,

У одговору на ваше писмо од 24 пр. месеца Пов № 129.... част ми је известити вас, да је краљевска влада, свестрано проучивши и оценивши питање о трговинском, саобраћајним и политичким односима наше отаџбине са суседном аустро-угарском монархијом, нашла, да интереси наше земље захтевају, да се садашње уговорно стање, које постоји између обе државе, одржи у животу, све док се оно не буде могло заменити новим такође уговорним стањем пошто је сада, услед стицаја политичких прилика и одлагања седница Народне Скупштине, настала немогућност, да нови трговински уговор закучљен летос у Бечу добије законодавну потврду и буде уведен у живот до краја ове године, када би постојећи уговор имао престати важити.

С тога је крал. влада, испуњавајући своју дужност, да се стара о интересима државним и земаљским, ч и да их штити, одлучила, да се одазове предусретљивости аустро-угарске владе, која нам је и преко вас и преко свога посланика овде изјавила, да налази за корисно и да је готова пристати, да се споразумно са краљевском владом, постојеће уговорно стање између Србије и Аустро-Угарске *задржи* до јула месеца 1893 год., до кога ће времена обе уговорне стране моћи спремити све што је потребно, те да се нови уговори уведу у живот законодавним путем, и тако избегне прекид уговорног стања и незгоде, које би отуда могле произићи за обадве стране.

Према томе ви сте, Г. Посланиче, овлашћени од стране краљевске владе, да код цар. кр. аустро-угарске владе предузмете потребне кораке у том смислу: *да се постојеће уговорно стање између Србије и Аустро-Угарске задржи до Јула месеца 1893 год.*

Споразум и пристанак обојих влада у овој ствари најподеснији је и најбоље да се изврши и констатује изменом дипломатских нота између вас и аустро-угарског Министра иностраних дела.

Молећи вас да ме о извршењу ових мојих упустава изволите одмах известити те леграмским путем и да ми за тим пошљете препис ваше ноте и одговор на њу аустро-угарског министра иностраних дела, част ми је итд.

Авакумовић.

МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ДЕЛА

Пов № 1868.

4 децембра 1892 год.

у Београду.

Господине,

У одговору на Ваше писмо од 25 пр. мес. Повр. Бр. 156, част ми је саопштити Вам, да у главном усвајам предложену редакцију декларације за продужење садашњег трговинског уговора између Србије и Аустро-Угарске; ну само вас молим, да настанете да се она измени у оволико:

Друга алинеја, да се овако стилизује:

„L'etat actuel existant entre l' Autriche-Hongrie et la Serbie au point de vue commercial est maintenu et le Fraité de commerce etc.

Даље, клаузула, која говори о осигуравајућим и акционским друштвима, са свим је сувишна из ових разлога:

Уговором од $\frac{26 \text{ априла}}{6 \text{ маја}}$ 1881 (члан II. закљ. прот.) Србија је обвезана, да за време докле тај уговор траје, не може мењати тадашњи правни status quo за поменута аустро-угар-ска друштва. Према томе не могу се ни примењивати на њихова друштва одредбе нашег новог закона о осигуравајућим друштвима, којима би се сужавала њихова права по тому говору већ постојећа.

Па како се овом декларацијом ништа друго и не смера, већ да се у томе стипулације старог уговора одрже у снази и сувише је јасна излишност те клаузуре, а свака друга формула била би увођење начела новог.

С друге стране, кад се буде примин нови трговински уговор, којим се правни односи за та друштва регулишу, онда је ту и готовост, да се то питање пре ступања у животтога уговора, споразумно реши и да ће остати status quo у чему и ц. и кр. влада може иматидовољно доказа, да се с наше стране и не мисли отежати или учинити и немогућ опстанак тих друштава у Србији.

За то сваке декларације о томе не треба да буде.

Овлашћујем Вас, да у име краљевске владе потпишете декларацију о продужењу трговинског уговора и осталих, као што је предложено од стране ц. и кр. владе, ако се не прими горе предложена измена, а за декларацију о осигуравајућим друштвима. да објасните како је сувишна.

Молећи Вас, Господине, да ме о резултату ваше представке изволите одмах известити, примите и т. д.

Авакумовић

Мин. иностр. дела
шифр. депеша

Господину

Ђ. С. Симићу

Посланику Србије у Бечу.

Беч $^{17}|_{29}$ Дец. 1892. г. 2 сата 45 мин. по подне
Београд $^{17}|_{29}$ Дец. 1892. г. 3. сах. 40 мин. по подне.

Данас у подне подписах с грофом Калнокијем декларацију о продужењу трговачког уговора коју шаљем данас поштом. Гроф Калноки дао ми писмено уверење да се неће дирати олакшица нашег жита. Такво уверење даће и вама барон Темел. Овде се декларација неће публиковати него ће само сутра или прекосутра изаћи у званичним новинама владина наредба о њезином извршењу.

Симић

мин. иностр. дела
шифр. депеша

Беч:
Београд: $^{15}|_{27}$ Дец. 1892. год. 5 сах. 5 мин. по подне

Примио сам ваш јучерањи телеграм. После потребних објашњења с бароном Гланцом молим за овлашћење да могу у ноти дати уверење: да ће за аустроугарска осигуравајућа друштва у Србији остати за време шестомесечног провизоријума непромењен status quo, створен закључним протоколом трговачког уговора од 1881, и да се на њих неће примењивати никакво друго наређење.

На овакој редакцији настојава Аустроугарска влада. Иначе немогуће ствар свршити

Симић

Пов. Бр. 1933.

Посланству у Бечу

Примио сам ваш јучерашњи телеграм. Одобравам да у ноту ставите редакцију пасажа о осигуравајућим друштвима, коју захтева аустро-угарска влада, но додајте само да тражено уверење дајемо: *на основу члана II. закљ. протокола трг. уговора од 1881.* Односно изјаве с њихове стране о одржању олакшице нашем житу, поступите по моме последњем телеграму. О потпису декларације јавите ми одмах телеграмом.

Авакумовић

експедовано 16. дец. 1892. год.

Мин. иностр. дела
шифр. депеша

Беч:
Београд: $^{12}|_{24}$ Дец. 1892 год. 7 сах. 30 мин. у вече.

Аустро-Угарска влада не пристаје због уставних тешкоћа на додатак другој алинији декларације. Пристаје да клаузула о осигуравајућим друштвима испадне из декларације, али да јој ја у име владе краљевске дам у једној ноти уверење, да се наш нови закон о осигуравајућим друштвима неће за време продужења уговора примењивати на аустро-угарска друштва. Могу ли на овој основи потписати декларацију и дати тражено уверење?

Симић

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

13. Дец. 1892,
Пов. Бр. 1932

Посланику Србије

Беч.

Пристаните да додатак другој алинеји декларације отпадне.

За осугуравајућа друштва изјавите у ноти: да ће важити и даље уговор од 24. апр. 1881 (чл. II. закљ. протокола) до закључка новог трговинског уговора.

Ну покушајте да и они вама у ноти изјаве, да ће остати сада постојеће олакшице нашем житу до новог уговора.

Међутим ако не пристају то да изјаве у ноти, задовољите се уверењем, да ће тако сотати и даље.

Тако дакле потпишите декларацију по предлогу њиховом без клаузуле о осигуравајућим друштвима.

Авакумовић

Посланству у Бечу

Примио сам ваш телеграм од прекјуче. Пристаните да додатак другој алинеји декларације отпадне.

За осигуравајућа друштва можете изјавити у ноти: да ће за шестомесечног провизоријума важити и даље уговор од 24 апр. 1881 (чл II. закљ. протокола). Ну, покушајте време да они вама исто тако у ноти изјаве, да ће сада постојеће олакшице нашем житу остати недарнуте до новог уговора. Међу тим, ако никако не пристану, да то изјаве у ноти, онда се задовољити уверењем, да ће тако остати и даље.

Тако дакле можете потписати декларацију по њиховом предлогу, нобез клаузуле о осигуравајућим друштвима.

Авакумовић

експедовано 14. децембра 1892 год. Београд

МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ДЕЛА
ШИФРОВ. ДЕПЕША.

Беч.

Београд 6/18 децембра 1892 год.

Симић с. р.

Примио сам ваше писмо Пов.№ 1868. Пошто из њега не видим јасно, да ли ви желите, да само из декларације испадне клаузула о осигуравајућим друштвима, али да одпадну и та клаузула у декларацији и измена нота о томе предмету, то вас молим за накнадна упуства.

Нека одпадне клаузула о осигуравајућим друштувима декларацији; а усмено објасните да о томе није потребна ни измена нота, кад у уговору има одредаба о томе, а уговор се продужава.

Експедовано 7 децембра 1892 год

Авакумовић с. р.

МИНИСТАРСТВО ИНОСТР. ДЕЛА.
Пов.№ 1938.

Београд 21 децембра 1892 год.

Господине Министре,

Част ми је известити вас, да је наш посланик у Бечу г. Ђ. Симић, по овлашћењу и упуствима, која сам му у име *Краљевске владе* дао, потписао 17. ов. м. заједно са аустро-угарским министром иностраних дела грофом Калнокијем, декларацију о продужењу трговачког уговора од $\frac{24 \text{ априла}}{6 \text{ маја}}$ 1891. год. као и осталих конвенција, које су у њој означене, још за шест месеца, т. ј. до 18./30. Јуна 1893. год.

Са продужењем трговачког уговора од 1881. г. остао је у важности status quo по чл. II § 2. о аустро-угарским осигуравајућим друштвима.

А у исто време успело се са наше стране, да нама остану и даље олакшице на увоз жита у Аусро-Угарску, које су нам дате после уговора од 1881. год.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Аустро-угарска влада неће публиковати ову декларацију о продужењу нашег уговора, него ће само у званичним новинама бечким и пештанским изаћи наредбе обе владе о њеном извршењу и издаће се потребни налози царинским властима на нашој граници.

Саопштавајући вам горе наведено и шаљући ваш под ⁷/₁ штампани примерак декларације, о којој је реч и препис ноте г. Симића, мени је част умолити вас да у споразуму са господином Министром народне привреде, кога сам данас такође о свему овоме известио, предузмете све, што је даље нужно за тачно извршење ове декларације, као и да у званичним новинама изађе о томе потребна и сходна обзнана.

Примите, Господине Министре, уверење о моме поштовању.

Председник
Министарског Савета,
Министар иностраних дела,
Ј. Ђ. Авакумовић с. р.

Господину Министру финансија

Considérant que la Traité de commerce conclu le $\frac{24.\text{ avril}}{6.\text{ mai}}$ entre la Serbie et l'Autriche-Hongrie doit cesser d'être en vigueur le $\frac{19.}{31.}$ décembre 1892. et sur la demande du Gouvernement Royal de Serbie, qui a declaré ne pas pouvoir soumettre à temps à l'approbation de la Skoupschtina le nonveau Traité de commerce signé le $\frac{28.\text{ juillet}}{9.\text{ âout}}$ 1892. qui, aux termes de l'article XV., aurait dû entrer en vigueur à la date du $\frac{20.\text{ decembre 1892.}}{1\text{-er janvier 1893.}}$ les Soussignés dument autorisés à set effet sont convenus de se qui suit:

le Traité de commerce du $\frac{24.\text{ avril}}{6.\text{ mai}}$ 1881. entre la Serbie et l'Autriche-Hongrie est prorogé jusqu'au $\frac{18.\text{ juin}}{30.\text{ juin}}$ 1893. Le terme fixé à l'article XV. pour la mise en vigueur du nouveau Traité de commerce est remplacé par la date du $\frac{19.\text{ juin}}{1\text{-er juillet}}$ 1893.

Il est entendu que la prorogation du Traité de commerce de $\frac{24.\text{ avril}}{6.\text{ mai}}$ 1881. s'applique egalement à la Convention sur le epizovties, conclues le $\frac{24.\text{ avril}}{6.\text{ mai}}$ 1881. entre la Serbie et l'Autriche-Hongrie et que, pendant oette période les Conventions suivantes:

la Convention de navigation du $\frac{10.}{22.}$ fevrier 1892.;

la Convention consulaire du $\frac{24\text{ avril}}{6\text{ mai}}$ 1881.;

la Convention du $\frac{24.\text{ avril}}{6.\text{ mai}}$ 1881. reglant le secours mutuels en matière judiciaire; la Convention du $\frac{24.\text{ avril}}{6.\text{ mai}}$ 1881. concernant le réglement des successions, l'organisation de tuttelles et curatelles, ainsi que la communication reciproque des actes de l'état civil, et la Convention d' extradition du $\frac{24.\text{ avril}}{6.\text{ mai}}$ 1881. ne seront pas denoncées.

En foi, de quoi, les Soussignés ont signé la présente Déclaration et y apposé le cachet de leurs armes.

Fait, en double expedition, à Vienne le $\frac{17.}{29.}$ decembre 1892.

G. S. Simits m. p. **Kalnoky** m. p.

Копија № 169.

Wien den $^{17}/_{29}$. Dezember 1892.

Anlässlich der am heutigen Tage getroffenen provisorischen Abmachung, wonach der Handelsvertrag vom $\frac{24.\text{ April}}{6.\text{ Mai}}$ 1881. bis Ende Juni 1893. in Kraft bleiben soll, ist der Unterzeichnete von seiner Regierung ermächtigt worden, die Erklärung abzugeben, dass während dieser Zeit für die in Serbien geschäfte betreibenden österreichisch-ungarischen Versicherungsund anderen Gesellschaften der im Schluss-Protokoll zu diesem Vertrage, ad Art II. § 2, vorgesehen Status quo, auch weiterhin unverändert beibehalten werden soll und demgemäss keine anderweitigen Bestimmungen auf dieselben zur Anwendung gelangen werden.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Der Unterzeichnete benützt auch diesen Anlass um Seine Exellenz den Herrn Minister des kaiserlichen Hauses und des Aeussern von seiner ausgezeichneten Hochachtng zu versichern

Der Gesandte,
G. S. Simlts m. p.

An Seine Exellenz
Herrn Grafen Kalnóky
Minister des kaiserlichen Hauses und des Aeussern.
Wien.

КРАЉЕВСКО-СРПСКО МИНИСТАРСТО
ФИНАНСИЈА

Ц Број 13173.

23 Децембра 1893 год.
у Београду.

РАСПИС

СВИМА ЦАРИНАРНИЦАМА

Трговински уговор Србије са Аустро-Угарском, који престаје важити крајем ове године, продужен је заједничким споразумом обеју влада до 18 Јуна 1893 год.

Ово се јавља царинарницама ради знања, са препоруком, да се имају при примени овог уговора придржавати свију одредаба његових као и до сада до продуженог рока.

Министар финансија.

ГЛАВНА КОНТРОЛА

Бр. 4772.

5. Маја 1893. год.
у Београду.

Госпоодину Министру Финансија.

Захтеван препис акта Главне Контроле од 4. Јануара 1893 год. Бр. 24768. Главна Контрола има част послати Господину Министру

СЦ Број 1264.

Председник Главне Контроле,
П. К. Мијајловић с. р.

За секретара
Рачуноиспитач.
Арсо Ј. Милинковић с. р.

Препис

ГЛАВНА КОНТРОЛА

Бр. 24768.

4. Јануара 1893. год.
Београд.

Господину Министру Финансија

Један од рачуноиспитâча Главне Контроле, који према чл. 55. закона о њеном уређењу, врши дужност месних контролора при царинарници београдској, известио је Главну Контролу: да је Трговачком уговору закљученом између Србије и Аустро-Угарске 24. Априла 1891. год. истекао рок 1. Јануара 1893. год.

Ну, како вели, расписом г. министра финансија од 23. Децембра пр. године ЦБрој 13173, који је изашао у 284-ом броју Српских Новина од прошле године јављено свима царинарницама, да је трговински уговор Србије са Аустро-Угарском заједничким споразумом обеју влада продужен до 18. Јуна ове 1893. године и наређено да се царинарнице при примени овог уговора придржавају свију одредаба његовим као и до сада до продуженог рока, то је молио Главну Контролу, да му према оваком стању ствари даде упуство, чега се има придржавати у његовом будућем раду.

Пре него што би Главна Контрола дала своме рачуноиспитачу тражено упуство она има част замолити г. Министра да јој изволи јавити:

1. Да ли постоји законодавно овлашћење да се овај уговор продужи; и

2. Ако не стоји, да ли има какво највише решење, којим је влада овлашћена, да уговор продужи, јер у распису г. Министра од 23. децембра пр. год. ЦБр. 13173, нигде сене спомиње закон на основу ког је издат (чл. 117 Устава тач. 2. и 3.).

Одговор о овоме потребан је у што краћем року како би Главна Контрола могла издати упут на време дотичном чиновнику и како не би било какве пометње у царинскојрадњи, па за то Контрола част има молити г. Министра да га изволи и послати.

Председник Главне Контроле,
П. К. Мијајловић с. р.

Деловођа
рачуноиспитач,
М. Ј. Милосављевић с. р.

ГЛАВНА КОНТРОЛА
Бр. 1253.
6. ФЕБРУАРА 1893 ГОД.
БЕОГРАД.

Господину Министру Финансија.

Актом од 4. јануара ове год. бр. 24768. Главна контрола упутила је Господину Министру извесна питања, која се тичу продужења трговачког уговора између Србије и Аустро-Угарске.

Ма да је Главна контрола у том акту изјавила Господину Министру, да јој је одговор на та питања потребан у што краћем року, како би могла дати нужно упутство своме месном рачуноиспитачу при царинарници београдској, она га ни до данас није добила.

С тога што је овај предмет хитне природе и не трпи више одлагања, Главна Контрола има част поново замолити Господина Министра, да изволи час пре одговорити на питања у горњем акту контролном.

Председник
Главне контроле,
П. К. Михајловић с. р.

За секретара
рачуноиспитач,
М. Ј. Милосављевић с. р.

На полеђини

Министарство финансије, 8 фебруара 1893 г. царинско одељење.

Цбр. 1264. Главна контрола понавља своје пређашње питање о продужењу трговинског уговра с Аустро-Угарском, моли да јој се час пре одговори.

Замолити Главну контролу да нам пошље у препису акт од 4|1—93. бр. 24.686, јер га овамо нема нигде, ма да се види да је примљен. г. Чеди

80|IV. 93. г. **А. М.** с. р.

ЦБр. 3897.
20. МАЈА 1893 ГОД.
БЕОГРАД.

Главној Контроли

У одговору на писмо Главне контроле од 6. Фебруара 1893. г. бр. 1253. које стоји у вези са писмом Главне контроле од 4 јануара 1893. год. бр. 24.768., кога сам у препису од Главне контроле изискао, јер га у актима министарства финансије нисам нашао, част ми је изјавити ово што иде:

1, Трговински уговор са Аустро-Угарском, који је закључен 24. Априла 1881 а коме је рок важности према законодавном решењу истицао 31. децембра 1892. год., продужен је у важности споразумом постигнути између наше владе од 9. августа 1892. год. и владе суседне монархије једном декларацијом потписали у Бечу 17-29 Децембра 1892. год. од 9. Августа 1892., влада није имала никакво законодавно овлашћење да овај уговор продужи нити је без тог овлашћења могла продужавати рок трајања уговора.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

2, Исто тако влада за тај корак није имала ни највише решење, којим би била овлашћена да уговор продужи, нити је такво решење могло бити издато, док не постоји о томе законодавна одлука (чл 52. Устава.)

Ондашњи Министар спољних послова, саопштавајући постигнути сроразум о продужењу важности уговора, у акту овом изрично напомиње, да је то дело саме владе и да је наш посланик у Бечу на томе радио по упутствима и овлашћењу, које је имао од оне владе.

Министар финансије,
Д-р М. В. Вујић с. р.

Прилог бр. 2.

МИНИСТАРСТВО УНУТР. ДЕЛА
II. № 37
2. ЈАНУАРА 1893. ГОД.
БЕОГРАД.

Начелству округа

Шаље се начелству комада бирачких карата за избор на дан 25 фебруара ове године и препоручује се да их одмах разашље општинама по списку, који је унутра. Претекши број нека задржи за се и отуда измирује недостатке, ако би их где било. О исправном пријему Начелство ће поднети извештај.

Министар
унутраш. дела

Експедиране су бирачке карте из Управе државне штампарије 9 Јан 1893 године у присуству моме

Вел. И. Ашковић с. р.
ПИСАР

Прилог бр. 3.

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ДЕЛА
№ 509.
16. ЈАНУАРА 1893 ГОД.
БЕОГРАД.

Телеграм

Свима начелствима и управама вар. Београда и Ниша

Мој расписс од 10 т. м. П№ 219 допуњујем овим: да би сваки грађанин, који је платио порезу, могао употребити своје бирачко право при избору посланика, потребно је да уредно добије бирачку карту, по чл. 85 Устава и чл. 33 закона о изборима народних посланика,

Бирачке карте, чији је облик према чл. 35 зак. о изборима народних посланика прописан расписом Министра унутрашњих дела од 3 јануара ове године П№ 178 издају општински судови, по чл. 35 и 106 зак. о изборима народних посланика, а у року тамо означеном.

У дужности је и општинске и надзорне државне власти, да се при издавању бирачких карата мотри с једне стране, да бирачку карту добије сваки, који је потребну порезу и све прирезе платио, као да је и не добије нико, ко ту предходну дужност није испунио тачно и потпуно, по пропису Устава и закона

Но, да би општински судови, односно њихови председници, или они који врше дужност председника, тачно извршивали одредбе чланова 33, 34, 35 и 106 зак. о избору народних посланика, нека надлежна државна власт по другој алинеји чл. 80 зак. о општинама, као и по члану 14 зак. о пореској управи, пореским одборима и пореским надзорницима обрати сву своју пажњу на тачно извршење ове радње око давања бирачких карата

Према овоме, а у интересу што правилнијег извршења одељка V закона као и дотичних измена и допуна од 28 јануара 1891 године о избору народних посланика и с погледом на прву алинеју чл. 36 истог закона, по којој се по наредби Министра унутрашњих дела разашиљу општинама бирачке карте, стављам начелству, управи у дужност следеће, што ће оно подручним властима наредити и старати се, да се тачно врши:

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

1, Бирачке карте даваће општинским властима тачно само у оном броју, у ком су дотични правни гласачи фактички и платили порезу, према чл. 34 у 35 зак. о изборима народних посланика.

2, Председник општинског суда, или онај који га замењује, саставиће према пореским књигама, а у року законом одређеном, спискове свију оних правних гласача који су уредно потпуно порезу са приrезима платили. Ти спискови подноспће се пореским књигама среској власти, да се ова о њиховој исправности увери, било сама, било преко пореског надзорника, или кога другог органа власти, који би имао права, да у том замени среског начелника, којиће по том списак оверити да је исправно састављен према пореским књигама општинским, односно према распореду плаћене порезе и прireза све до 1 јануара ове године.

3, Према овако поднесеним и исправно нађеним списковима, среска ће власт *одмах* ставити председнику општине, или његовом заменику на расположење потребан број карата бирачких, но које ће се одмах ту а под контролом својом према списку адресовати, на име сваког правног гласача, утврдити печатом и потребним потписима према чл. 35 зак. о изборима народних посланика и тек тако попуњене однеће примаоц и предати гласачима на чије име гласе.

4, На истом ће се списку место реверса потписати председник општинског суда или његов заменик: да је примио и колико карата, а његова ће дужност бити, да при предаји означи у нарочитој рубрици у азбучном списку код имена сваког гласача, да му је карту предао по пропису и допуни чл. 38 зак. о изборима народних посланика.

5. Како је издавање бирачких карата за случај ових избора после распуста скупштине распростањено на дужи рок по чл. 106 зак. о изборима народних посланика, то ће председници општинских судова или њихови заменици, старати се да у законом року и према накнадно плаћеној порези и прireзу допуњује спискове и уредно траже карте до законог рока.

6, Догодили се да ко карту бирачку изгуби, даће му се по чл. 39. зак. о изборима народ. посланика дупликат, но који ће председник такође узети на списак и попунити према тач. 3. ове наредбе пред оним, који му даје празне карте, а надзорна власт чуваће и ове спискове по следећој тачци 7. овог расписа;

7, Све те спискове чуваће среска власт докле буде потребно као доказ, да су исправно предане карте председницима општинских судова или њиховим заменицима. Тако исто чуваће и бирачке карте које претекну.

8, Среске су власти дужне ићи на руку општинским властима у цељи што брже и што лакше предаје бирачких карата и извршења овога расписа, па ће ако потреба захтева отићи у општине и тамо извршити наређење под 1, 2, 3, 4, 5 и 6 овога расписа, како би сваки правни гласач и на време добио бирачку карту и тако не би био лишен свога бирачког права.

Министар.

Прилог Бр. 4.

МИНИСТАР. УНУТР. ДЕЛА

ПБр. 2277.

22. Фебр. 1893. г.

Београд.

Депеша

Распис

Свима начелствима и управи Ниша.

Практика, употребљавана при изборима народних посланика 1889 и 1890 г. утврдила је и освештала право: да надлежне полицијске власти, издају објаве именованим председницима бирачких одбора, пошто се оне старају и о исплати њихове дијурне.

Умољен од државног одбора актом од 7. пр. м. Бр. 37. да према његовом распореду урадим онако, како је раније у сличним приликама рађено, ја сам за такво поступање издао наредбу начелству — управи под 5. т. м. ПБр. 1406.

Сад сам уверен да председницима бирачких одбора издаје некаква уверења и председник Државног Савета, који се на тим уверењима потписује, но и кад „члан државног одбора", а началник среза нишког Депешом од данашњег Бр. 2107, јавља ми, да у Нишу издајеобјаве Илићановић, старатељски судија нишког првостепеног суда.

Закони опредељују надлежност сваке власти у нашој земљи. Државни Савет и старатељски судија немају права на вршење ових послова. А државног одбора нема више, пошто је свој посао свршио.

Овака неправилна радња председника Државног Савета и поменутог старатељског судије, кадра је да донесе забуну и омете правичност избора.

Позван да се бринем о свему што ће ујемчити слободу и ред на изборима, и да сузбијем све што би могло изазвати сплете, препоручујем началству — Управи — да најозбиљније настане да изборни посао могу вршити само они од одређених председника, који су снабдпевени објавама надлежних полицискиx власти.

Министар,
Р. с. р.

Прилог бр. 5.

Телеграми шифровани

Свима окружним Начелницима

Београд 22|II 1893 год.

Послове председника бирачких одбора не може нико предузети ко нема објаве надлежне полицијске власти. Управљајте се према овоме. О томе ћете добити и званичну наредбу.

Министар,
Рибарац

Господину начелнику окружном

Зајечар

24|II 1893. Бољевац.

Чаћевић није прошао до сад. Ако је војска отишла за Ласово, добро би било да дође у маршу и довде, јер се нешто тајно много шушка.

Старешина срески
Ђорђевић

Управи града Београда

Београд

Зајечар 18|II 1893.

У овом округу све су општине либералне, само број 36 је радикална.

Окружни начелник
А. Радуловић

NB. Број 36 је број списка државног одбора у српским новинама број 5.

Свима окружним начелницима

Распис

Београд 17|II 1893.

Јавите ми сутра до подне овим путем које су општине у вашем округу либералне и напредњачке не именујући их но само означите бројеве под којим се ове налазп у списку државног одбора број 5 српских новина.

Управник града Београда
Денић

Начелнику окружном

Зајечар

Београд 22|II 1893 званично

Као надлежан нисам издао објаве Стевану Чаћевићу. Ако би дошли са каквим објавама, нека им се одузму и нека се не пуштају на биралиште.

Управник,
Денић

Управнику Ниша

17|II 1893 Београд.

За објаве председницима бирачких одбора споразумите се одмах с начелником округа Топличког.

Министар,
Рибарац

Прилог 6.

1. Јуна 1893. год.
Београд.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Канцеларија Краљевскога Намесништва, послала је господину Министру унутрашњих дела жалбу г.г. д-р Милована Миловановића и осталих и она је на дан 1. марта тек. године, заведена у деловодни протокол овако:

„ПН. 2494. Краљевски Намесници № 359 и 360—23|III спроводе жалбу д-р Милована Миловановића, д-р М. Поповића, Љуб. Романовића, Љубе Живковића, овд. противу комесара железничке полиције овд. што им је спречен одлазак као председницима бирачког одбора, на поступак.»

А у садржају решења стоји

„1—III. Управи вар. Београда у продужењу:

На извештај

експ. 1—III—1893. год.

Овај извод дајем по усменој наредби господина инспектора

Учитељ,

Јов. М. Николић с. р.

писар.

Оверава:

Инспектор минист. унутр. дела,

М. Јовановић с. р.

Прилог 7.

(шифрован телеграм).

РАСПИС

У Београду 24. фебруара 1893. г

Свима окружним начелствима и управи вароши Ниша.

Први је и најпречи задатак управних органа одржање правнога поретка у земљи. На то нека и сада највише и најозбиљније пазе сви чиновници. Вечерас, и док се избори не сврше, чиновници да су на окупу код среске канцеларије са целом послугом. Изузетак кад њихово удаљење изискује прека потреба повраћаја и одржаја реда. Сазнаје се, да су противници намерни да причекају носиоце записника..... где су ови штетни по њих и уништавају. Треба пазити на то и обезбедити ресултат избора. На путове и мостове и железницу треба обратити најозбиљнију пажњу и старати се о потпуној исправности *њиховој*.....

На телеграфске штације обратите строгу пажњу. Забраните сваку сумњиву депешу, а нарочито оне, којима би се ма шта о избору или о чему сумњивом јављало једног места у друго.

Ово је моја последња наредба за овај мах. Очекујем од свију да се појме интереси службе и државе и да им се служи са безграничном оданошћу и пожртвовањем.

Министар,

Ст. Д. Рибарац с. р.

Закон о телеграфу од 28. Децембра 1882. год. (Зб. XXXVIII. стр. 183.).

Чл. 2. — Све штације телеграфске стоје под непосредним надзором и наложима министра унутрашњих дела.

Чл. 5. — Званичници телеграфски дужни су:

1, Чувати као тајну све оно, што су вршењем својих дужности сазнали....

2., Примати и отправљати депеше по опредељењима овога закона и настављењима, која министар унутрашњих дела прописивао буде.

3., ...

Чл. 15. — Неће се примати ни телеграфом отправљати оне приватне депеше, којих би садржај био управљен против закона, морала, или би вређао власти или иначе ма чије личности.

Осим тога, министар унутрашњих дела овлашћује се, да може, кад за сходно нађе, наређивати, да се обустави примање и отправљање и других депеша, како приватних тако и званичних, кад интереси земље захтевали буду.

Прилог. 8.

Телеграм шифрован.

24—II 1893. у Пожаревачкој телеграф. станици.

То не стоји, но учиниће се, ако затреба. Ипак ту вест треба данас капетанима овим путем пустити у округ, у села, да би се сутра појавила на свима избор-

WWW.UNILIB.RS

ним местима, а сутра у варошн. Циљ је деморализација противника. Међутим треба наредити и пазити, да се не прими ниједна интрига из округа, ни одатле, која би имала циљ да се обавести: је ли то истина или не Је ли Радул Вељовић именован за председника у Лазницу, отишао? Треба му спречити.

Поштовани Господине!

Глас на биралишта, да су похапшени прваци радикални, а Пашић да је побегао или се сакрио овде, — дјејствовао би поражавајући на радикале, нарочито кад се доведе у везу драгачевачким догађајем. Овај глас треба пустити сутра преко свију телеграфа. Има начина за то. При томе забранити телеграфистима свију овд. штација, да тај глас оповргавају и у опште да не смеју никаква извешћа давати у унутрашњост. Строг надзор над њима треба да почне сутра од 1 сат по подне и да траје све до 26 у јутру.

Добро би било, да се од сутра у подне обустави приватан саобраћај телеграфска јер се могу радикали договарати са удешеним изразима у депеши а осим тога то ће јако сметати брзим извешћима званичним, Ова мера није никако неоправдана. Кад се *јавно* проповеда и спрема за буну.

Који ће од телеграфиста бити од сутра у подне за апаратима и надзорници — томе треба особиту пажњу поклонити, јер их има, који се крсте либералима, а горе су аброноше од жена, или ће из шпекулације да прави себи места и код других протурити какву тајну.

Ја се стављам на расположење за сваку службу.

Поздрављам вас

23. фебруара 1893. год.
Београд.

најдубљим поштовањем,
Свет. Ј. Бошњаковић с. р.

Прплог бр. 9.

Телеграм (у шифри)

Начленику окружном

Крушевац

Београд 25-ог

Не можете одатле удаљити капетана ражањског. Кажите нека пази на Ражањ, нека не растура снагу војну, која је тамо. Ако у Браљину буде нереда, нека га буде ако то није штетно по нас. Ако може да употреби и тамо једно одељење без штете по поредак у срезу, нека га употреби. Власти треба да су свуда да све виде, да све сазнаду, да свуд доспеју. Шта имате из осталих крајева?

Министар
Рибарац

Телеграм (у шифри)

Управи вароши Ниша

Београд 2. Марта 1893.

Ноћас у Пирот да иду шест жандарма и Мијаило и Јоса са њима да се јаве окружном начелнику.

Управник
С. Павловић.

Телеграм (у шифри)

Начелнику окружном

Зајечар.

Бољевац 9. фебруара 1893.

Руље радикала нападале су на општине: кривовирску и вашлиску, тражећи бирачке карте.

Изглед је, да ће бити још таких случаја.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Како би било да тражим једну чету војске да станује овде док се избор сврши. Онда би били са свим сигурни, јер би се са аншењем изгредника у присуству војске преплашили.

Одговорите молим овим путем још данас.

Начелник срески
Ђорђевић

Телеграм (у шифри)

Начелнику среском

Д. Милановац.

Београд 23. Фебруара 1893.

Сутра у 5 сати полази одавде за тамо 2 чете војника „Делиградом."

Будите према њима предусретљиви и постарајте се за станове, за које ћете употребити предходно јавне зграде но тако да буду једне другој у близини.

Тамошњи лекар нека указује помоћ војницима, ако би се ова затражила.

Министар
Рибарац

Свима Начелствима и управама

П№ 15.088.

21. Августа 1892 г.

Београд.

Услед појављених разбојника, једно начелство принуђено је било тражити да му се стави на расположење један одред војске.

Тим поводом господин министар војни саопштио ми је: да полицијске власти, на случај важне и хитне потребе, као н. пр. за гоњење хајдука, угушење већег нереда и т. под. и, ако нису довољна она средства са којима већ располажу, могу тражити војену помоћ од дивизијских команданата.

Саопштавам ово Начелству ради управљања,

Министар

Дислоцирање трупа

од 13. фебруара до 3. марта 1893. год.

Број	дан месец		Одакле је трупа упућена.		Где је упућена.	Јачина трупе и кога батаљона или команде.
1,	13	II 93	Из	Чачка	У Зеоке	једна (3) чета X батаљон стал. кадра
2,	14	II 93	„	Зеока	„ Гуче	једна (3) чета X батаљон стал. кадра
3,	16	II „	„	Ужица	„ Ивањицу	једна (4) чета IV батаљона стал. кадра
4,	19	II „	„	Пирота	„ Јагодину	две чете IV градиског батаљона
5,	„	„ „	„	Пирота	„ Ћуприју	две чете IV градиског батаљона
6,	„	„ „	„	Гуча	„ Горачић	1/2 (3-ће) чете X батаљона ст. кадра
7,	20	II „	„	Зајечара	„ Неготин	V гардиски батаљон
8,	„	„ „	„	Књажевца	„ Зајечар	XIV батаљон сталног кадра
9,	21	II „	„	Зајечара	„ Салаш	2 чете XIV. батаљон сталног кадра
10,	„	„ „	„	Врање	„ Лесковац	две чете I батаљона „Књ. Милоша."
11,	22	II „	„	Зајечара	„ Белу Реку	један вод XIV бат сталног кадра
12,	23	II „	„	Београда	„ Д. Милановац	две чете III гардиског батаљона
13,	„	„ „	„	Алексинца	„ Ражањ и Јовановац	један ескадрон I коњичког пука
14,	„	„ „	„	Лесковца	„ Власотинце	једна чета I. батаљона „Књ. Милоша"
15,	24	II „	„	Крушевца	„ Катун	двебатерије пешака брд. арт. пука 65 људи
16,	„	„ „	„	Јагодине	„ Бјелицу	1/2 чете из IV гардиског батаљона
17,	„	„ „	„	Неготина	„ Чубру	једна чета V гардиског батаљона
18,	„	„ „	„	Неготина	„ Брусницу	једна чета V гардиског батаљона
19,	„	„ „	„	Зајечара	„ Ласово	пола чете XIV батаљона ст. кадра
20,	25	II „	„	Пожеге	„ Добриње	једна чета V. батаљ. Краља Милана
21,	„	„ „	„	Прокупља	„ Пуковац	по 1 вод из II батаљона Књаза Мих.
22,	„	„ „	„	Прокупља	„ Балинац	по 1 вод из II батаљона Књаза Мих.
23,	„	„ „	„	Ниша	„ Сталаћ	желез. чета II пижињерског батаљона
24,	„	„ „	„	Пожаревца	„ Голубац	1 вод из VIII баљона сталног кадра
25,	„	„ „	„	Зајечара	„ Планиницу	пола чете XIV батаљ. сталног кадра
26,	„	„ „	„	Пирота	„ Топоницу	1 чета I гардиског батаљона
27,	„	„ „	„	Ниша	„ Малчу	1 чета III батаљона Цара Лазара
28,	„	„ „	„	Г. Милановца	„ Таково	пола чете X батаљона сталног кадра
29,	1	III „	„	Јагодине	„ Секурич и Волујак	једна чета IV батаљона гардиског
30,	3	III „	„	Шапца	„ Варни	одред шабачког града пола чете.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Прилог број 10.

Господину Министру правде.

Према претпису Господина Министра од 24. Априла тек. год. Бр. 3479. првостепени суд смедеревски подноси следећи извештај:

1. По закону о изборима народних посланика има при овом суду, а на раду код иследног судије, свега *четири предмета кривична и то због неиздавања бирачких карата за минуле изборе од 25. Фебруара тек. године;*

2. По свима овим предметима подигнуте су тужбе од приватних лица од 8—10 Фебруара ов. године;

3. По свима су одмах по пријему послати позиви за оптужене и сведоке, али до 2. Априла тек. године ни по једном предмету, осим по кривици бивших часника општине крњевачке, нису следовала позвана лица нити рецеписи позива враћени, ма да је иследни судија многобројно пута тражио од среских власти рецеписе и чинио питања шта је урађено са позивима. Тек од 2. Априла тек. год. сазнало се, да су позиви изгубљени и да нису дотичнима ни предавати, услед чега су нови позиви послати и према овима су по два предмета, и то по кривици бивших часника општина азањске и паланачке, испитани и сведоци и оптужени. Према овоме, по предметима кривице бивших часника општине крњевске, азањске и паланачке само се чека на уверe о владању оптужених, па да иследни судија тужбу подигне и ова три предмета суду преда. А по кривици бившег председника општине лозовичке, Николе Николића, није још извршено ислеђење, јер ни он ни сведоци нису ни до данас позиву суда следовали, у чему је кривица полицијске власти, јер је иследни судија чинио све и сва, да се ислеђење што пре изврши, но и по овом предмету свршиће се ислеђење у скоро, јер су понова позиви за потребна лица послати.

Бр. 6295.
28 Априла 1893.
Смедерево

Председник суда
Таса Николајевић с. р.

Шабац 16. Марта 1893 год.

Господине Министре

Суд шабачки позива председнике бирачких одбора из Јадра, Рађевине и Азбуковице по тужби главног бирачког одбора, што су вратили председнике одређене државним одбором.

Ја држим, да је таква радња шабачког суда противна наређењима чл 151. изб. закона и чл. 10 Устава, јер он није надлежан за извиђење, већ првостепени лозднички суд.

За то сам капетанима наредио, да позиве задржи и људе не упућује амо за сада, а вас учтиво молим за упутство, сутра телеграфом, шта да се ради.

ваш одвећ поштујући вас,
Коста Ст. Павловић
начелн. окр. подринског

Министру унутрашњих дела
Господину, Стојану Д. Рибарцу.

Прилог број 11.

Телеграми шифровани
Начелнику окружном

Књажевац

Београд Министарство
27|II 1893 год. нотица

врло хитно, поверљиво.

Живану Живановићу

Да тог округа целог поништи избор иначе је све пропало. Ви међу тим спремите се да му будете на услузи. Ово ако немате ни једног посланика.

Начелнику окружном

Књажевац

Београд Министарство
27|II 1893 год. нотица

хитно.

Нађите са г. Живаном начина како можете да се пошто по то поништи. Могу се наћи неправилности у већини од трећине изборних општина.

Госп. Министру Унутрашњих дела.

Београд

Зајечар 31|III 1893 год.

Молим да ли су кнежевачки избори поништени и да ли ћу бити онамо и кад одређен да би се могао спремати.

окружни начелник,
А. Радуловић

Прилог бр. 12.

Телеграм шифрован

Свима окружним начелницима

Београд Министарство врло хитно
28|II—1893. год.

Сазнајем да су неки главни одбори бирачки намерни да наређују нове изборе у општинама, у којима нису председавали председници одређени Државним одбором.

То би било противно закону пошто се по чл. 84 могу наређивати у гласачким местима где избори са переда или другога узрока нису свршени а једино Скупштини припада право да оцени питања, која они хоће да расправљају.

С тога ћете ви према овој појави заузети положај, који ће обезбедити важност закону и бити на услузи оној мањини у главном бирачком одбору, која се руководи поштовањем закона да ова сачува законити резултат избора и изда пуномоћства законито изабраним посланицима. У томе случају и сва изборна акта треба обезбедити и послати мени.

Министар,
Ст. Рибарац

Прилог бр. 13.

Телеграм шифрован

Чачак 28|II—1893. год.

Сад овог часа одузета су акта изборна од Главног бирач. одбора и одбор распуштен. Молим за упутство ко да прими од три четири општине непримљена акта.

Начелник окр. Рудничког
Љ. Каменчић

Прилог бр. 14.

Начелству округа Рудничког

Председник главног бирачког одбора за округ Руднички г. Ђорђе Новаковић неће да изнесе на решење сва акта о извршеном гласању за изборе народних посланика у појединим општинама. Ово, вели, неће да учини зато, што је он синоћ решио и нове изборе на редио; а ово по закону не може и не сме да буде, једно што он уз има права Скупштине адруго и наша као чланова бир. одбора.

Извештавајући о овоме Началство молимо га за заштиту наших права као чланова Глав. бир. одбора.

28. фебруара 1893. год.
Чачак

Чланови Главног бир. одбора за окр. Руднички:
Пет. М. Николић,
Иван Стојишић,
Срет. М. Гавровић,
Миња Шуљагић,
Вељко Митровић.

прот. 28. фебруара 1893. год.
№ 910.
Началнику среза Трнавског,
На најскорији закони поступак.

28|II—93. год.
Чачак.
Начелник среза Трнавског,
№ 2153.
1. марта 1893. год. Чачак.

Начел. окружни,
Љ. Каменчић.

НАЧЕЛНИК СР. ТРНАВСКОГ
№ 1.957.

28. ФЕБРУАРА 1893. ГОД.
Чачак.

Главном бирачком одбору за окр. Руднички,

Пет чланова тога одбора актом својим од данашњег достављи су полицијској власти, да г. Ђорђе Новаковић председник тога одбора противно закону о изборима народних посланика доноси решења, по којима наређује поново изборе народних посланика и у оним општинама, у којима су избори на дан 25. т. м. извршени, и на тај начин, узимајући туђу власт на себе, очевидно гази закон, јер је то право дато по закону само Народној Скупштини, — молећи власт да заштити њихова права као чланова бирачког одбора.

Па како је овакав рад дотичног председника и друге половине чланова тога одбора заиста противан чл. 84. закона о изборима народних посланика, то полициска власт примивши овај појав знању а у циљи да би заштитила право и друге половине чланова тога одбора, *а уједно и сачувала законити резултат у овом округу, и на тај начин добили пуномоћија законити изабраници*, ставља се у положај и наређује том бирачком одбору да с места даљи свој рад прекине, и сва акта изборна, која се пред њим налазе преда потписаноме на даљи законн поступак.

Старешина среза Трнавског,
Ђока С. Пантелић

примљено двадесет осмог фебруара 189-треће године.
Саопштен је свима члановима овај акт среског начелника.
28. фебруара 1893. год.
у Чачку.

Председник,
Ђ. С. Новаковић

Чланови:
Ј. Николић, П. К. Шолајић, Ран. Б. Тајсић, Пет. М. Николић, Вељко Митровић, Марко Ивановић, Мића С. Шуљагић, Иван Стојшшић, Срет. М. Гавровић.

Прилог бр. 15.
Телеграм шифрован.

Г. Министру унутрашњих дела Београд.

Хитно.

Чачак 1. Марта 1893. год.

Дозволите да са мањином главног одбора издам пуномоћија посланицима. Може бити: радикала 4, либерала 2, напредњака 1. И онда се може осигурати и избор у Чачку. Писмо и упутство примио сам.

Начелник округа Рудничког,
Љ. Каменичић

Прилог бр. 16.

Начелник среза Трнавског.
№ 1957.
21. Марта 1893, год.
Чачак.

Г. Министру унутрашњих дела.

По наредби г. Министра од данашњег дана учтиво му спроводим изборна акта из 106 гласачких места овог округа са свима принадлежећим прилозима на употребу.

Старешина среза Трнавског
Ђор. Пантелић

Министарство унутр. дела.
П№ 3658.
25. Марта 1893. г.

WWW.UNILIB.RS

Народној скупштини.

У вези мог писма од данашњег № 3677. част ми је послати Народној Скупштини и изборна акта за округ руднички у једном пакету.

Министар унутрашњих дела,
Ст. Д. Рибарац

Телеграм шифрован.

Г Министру унутр. дела.

Хитно.

Чачак 25. марта 1893. год.

Увера се није могла узети од чланова главног бирачког одбора али су саслушати. Сви чланови што су тражили интервенцију власти, а са њима и председник суда Николић, сем једнога, изјавили да пису дали пуномоћства, а тај један Шуљагић није хтео да одговори на ово питање, дакле сигурно су радикали добили пуномоћство од 5 чланова. Шуљагић је напредњак. Пера данас отпшао; ја ћу донети акта, сутра полазим.

Начелник округа рудничког
Љ. Каменичић

Прилог бр. 17.

ДЕПЕША.

Г. Министру унутрашњих дела — Београд.

Шабац 3. Марта 1893.

Само сам наредио гласање за данас у општини Текеришкој и Коренитској, где нису избори 25. Фебруара извршени.

Ма какво гласање да испадне, неће имати уплива на општи резултат.

Но опет јавићу какво и тамо буде бројно стање.

Начелник округа
Павловић с. р.

Депеша шифрована. (Хитно.)

Г. Министру унутрашњих дела — Београд.

Шабац 3. Марта 1893.

Шкорић хоће, али Бајић и Миша ни пошто неће, да њих троје као мањина потпишу пуномоћства законитим посланицима без већине, којим нам спори једног и хоће да прокламира Стојана Новаковића.

Молим одговорите ми телеграфом, хоћу ли и у томе случају одузети изборна акта од главног одбора и Вама донети или послати.

Начелник окружни
Коста Ст. Павловић с. р.

(На полеђини депеше писао министар Рибарац). Јавите ми овога часа у колико је општина наређено ново гласање и по каквом основу Врши ли се гласање у општинама Текеришкој и осталима, где су избори покварени због нереда; какав је тамо изглед.

Начелнику окружном — Шабац.

(писао сам министар Ст. Рибарац.)

Ако већина у гл. бирачком одбору хтедне одбити гласове из оних општина, у којима су избори свршени, ипак противзаконо наређивала нове изборе, и то би било штетно, онда нека мањина покуша да разлогом одврати већину од тога незаконитог пута. Ако би ова ипак остала при томе, мањина нека свој протест стави у записпик. У том случају мањина ће потписати пуномоћства са већином само оним посланицима, који су изабрати на првом законитом гласању. Пуномоћство Јовановићу не треба да потпише. А за свој рачун нека изда и потпише пуномоћство и ономе кандидату, кога би већина хтела противзаконо Новаковићем заменити.

Кажите Бајићу и Миши, да би противно понашање њихово било неоправдано и да они немају од чега да страхују кад овако ураде.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

7

ЗАКОН

о

ТРОШАРИНИ

Члан 1.

Храна људска и сточна, пиће, гориво, материјал за осветљење и грађа могу се порезати у корист државне касе нарочитом порезом, која се зове трошарина.

На које ће се предмете од поменутих пет група трошарина наплаћивати, и колико, одређује се овим законом.

Члан 2.

Предмети, подложни трошарини по овом закону, плаћају ову порезу, било да се производе у земљи било да се увозе са стране у Србију.

Члан 3.

Предмети, подложни трошарини по овом закону, плаћају трошарину само ако су на потрошњу у земљи одређени. Не подлеже плаћању трошарине они трошаринski предмети, који се у земљи не продају; даље који се извозе или кроз земљу само провозе, или се, увезени у земљу, враћају по прописима царинским.

Члан 4.

С обзиром на претходне и остале чланове овога закона, трошарину ће плаћати, по тежини ови предмети:

1.) Шећер рафинисан од 100 килограма 25 динара.

2.) Шећерлеме, алва или друга ушећерена или шећером заслађена јестива, или посластице, од 100 килограма 30 динара.

3.) Кава од 100 килограма 100 динара.

4.) Чоколада или заменице чоколаде од 100 килограма 50 динара.

5.) Заменице каве од 100 килограма 30 динара.

6.) Пиринач од 100 килограма 20 динара.

7.) Зејтин за јело од 100 килограма 20 динара

8.) Риба слана, сува или у саламури од 100 килограма 30 динара.

9.) Јестива од рибе, рака, пужева, шкољака и т. д. кувана, печена, пржена, маргарирана или иначе за јело зготовљена од 100 килограма 60 динара.

10.) Салама од 100 килограма 100 динара.

11.) Сир: страхино, рокфор, горгонзола камамбер, ементалер, трапист, фромаж дебри, ајдамер, империјал и томе сличан од 100 килограма 100 динара.

12.) Пиво од 100 литара 20 динара.

13.) Вина фина: шампањ, малага, кипар и т. д. од 100 килограма 200 динара.

WWW.UNILIB.RS

14.) Коњак, рум, ликер и друга заслађена или зачињена шпиритуозна пића од 100 килограма 100 динара.

15.) Свеће стеаринске, парафинске или од других сличних материја од 100 килограма 18 динара.

Примедба. При прорачунавању трошарине код течности свуда се узима да је 100 литара равно 100 килограма и обратно.

Члан 5.

Трошарину на предмете, који се са стране увозе наплаћују царинарнице при самом увозу.

На предмете, који се у земљи производе, наплаћују трошарину државни органи.

Члан 6.

Ни један трошарински предмет не може се са сместишта дићи, или у опште у продају и потрошњу унети, док трошарину и за државу и за општину не плати.

Но министар финансија овлашћен је, давати за исплату трошарине и почек, уз довољну гарантију, под овим погодбама:

За суму од 1.000—3.000 дин. 3 месеца.

За суму преко 3.000—6.000 дин. 5 месеци.

За суму преко 6.000 дин. 6 мес.

Почек не може бити дужи од 6 месеци ма колико била велика сума.

Као гарантија могу служити само државни и државом огарантовани папири од вредности.

Члан 7.

Предмети, подложни трошарини, што се са стране увозе, могу се увозити само на оним царинарницама које министар финансија за то одреди.

Члан 8.

На пиво и друге трошаринске предмете, који се у земљи производе, трошарина ће се наплаћивати у самим радионицама, начином, који ће министар финансија нарочитим упуствима и правилима прописати.

Члан 9.

При наплаћивању трошарине на предмете у земљи произведене, а од материјала, који је такође трошарини или монополној такси подложан, па је ову и платио, одбијаће се трошарина или монополна такса, која је плаћена на материјал, сразмерно количини, у којој је тај материјал за израду дотичних предмета употребљен.

Члан 10.

За одбијање даре на предмете подложне трошарини важе одредбе чл. XVII закона о општој царинској тарифи.

Члан 11.

За кривице по овом закону, као и за награде потказивачима и хватачима криумчара трошаринских предмета, важе одредбе закона о царинском устројству.

Члан 12.

Криумчарење и у опште кривице по овом закону извиђају и суде царинарнице и надлежне полицијске власти (среске, квартови у Београду и управа града Ниша).

Царинарнице извиђају и суде само оне кривице, које се при самом увозу догоде и констатују.

Члан 13.

Жалбе противу осуда полицијских и царинских власти подносе се министру финансија преко оне власти, која је осуду изрекла, а у року од 10 дана. Ово правило важи и за жалбе противу одлука тих власти о наградама потказивачима и хватачима криумчара.

Противу решења министра финансија (осим оних о наградама потказивача) има места жалби Државном Савету.

Члан 14.

До коначног уређења администрације за наплату трошарине, министар финансија овлашћује се, да из прихода трошарине може трошити 50.000 динара годишње за трошкове и плату особља за наплату трошарине.

Особље ово поставља се претписом министра финансија, а има ранг иположај прегледача царинских.

WWW.UNILIB.RS

Члан 15.

Чим овај закон ступи у живот, министар финансија наредиће попис затечене каве и шећера у земљи и трошарину на њих по овом закону наплатити, по одбитку већ плаћене трошарине по досадашњем закону.

Одредбе члана 6 овог закона вреде и овде.

Ко не пријави одмах надлежној полицијској власти затечену количину каве и шећера, или је неистинито, т. ј. у мањој количини пријави, узеће му се поред наплате трошарине на ухваћену количину још пет пута толика сума у име казне.

За ове случајеве неважи одредба чл. 6 овог закона.

Члан 16.

Овим законом укидају се:

1. Закон о трошарини од 18 јануара 1869 год. (Зборник XXII стр 14).

2. Закон о трошарини на дестилисане (печене) шпиритуозне течности, од 1 јануара 1883 године. (Зборник XXXVIII стр. 268) заједно са изменом од 31 јула 1886 год. (Зборник XLII стр. 128);

3. Све одредбе из закона о крчмарини од 19 јуна 1882 год. (Зборник XXXVII стр. 122);

4. Закон о регалној такси на жигице од 31 јула 1886 год. (Зборник XLX стр. 123);

5. Закон о регалној такси на петролеј од 31 јула 1886 год. (Зборник XLII стр. 119);

6. Закон о трошарини од 16 марта 1891 год., и

7. Све друге законске одредбе, у колико би овоме закону противне биле.

Члан 17.

Закон овај ступа у живот кад га Краљ потпише.

Препоручујемо Нашем министру финансија, да овај закон обнародује, а свима Нашим министрима да се о његовом извршењу, у колико се кога тиче. старају; властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

8

БУЏЕТ

ДИРЕКЦИЈЕ ДРЖАВНИХ ЖЕЛЕЗНИЦА

ЗА 1893 ГОДИНУ.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТЕКУЋИ БРОЈ	НАДЛЕШТВА И ЗВАЊА		БРОЈ ОСОБЉА	ГОДИШЊА ПЛАТА ПОНА-ОСОБ		ДОДАТАК ПОНАОСОБ ГОДИШЊЕ	
				ДИНАРА	ПАРА	ДИНАРА	ПАРА
	I.						
	РЕДОВНИ ТРОШКОВИ ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ						
	А.						
	ОСОБЉЕ У ДИРЕКЦИЈИ						
	а.) Чиновници.						
1	Директор		1	8.000	—		
2	Главни инспектор		1	7.000	—		
3	Чиновник под нарочитим уговором		1	8.000	—		
4	Инспектор	I кл.	2	6.000	—		
5		II » по старом	1	5.000	—		
6	Надинжињер, надконтролор, санитетски референт, главни књиговођ,	II »	3	4.500	—		
7	главни благајник	III »	6	4.000	—		
8		I »	1	3.500	—		
9	Инжињер	II »	4	3.000	—		
10		III »	7	2.500	—		
11	Подинжињер	I »	1	2.000	—		
12		II »	2	1.500	—		
13		I »	4	3.720	—		
14		II »	3	3.240	—		
15		III »	6	2.880	—		
16	Правни референт, дирекцијски секретар, контролор, књиговођ и	IV »	15	2.520	—		
17		V »	10	2.160	—		
18	благајник	VI »	13	1.920	—		
19		VII »	10	1.680	—		
20		VIII »	11	1 440	—		
21		IX »	5	1.200	—		
	Свега чиновника у Дирекцији		107	—	—		
	б.) Званичници.						
22		IV кл.	6	2.160	—		
23		V »	7	1.920	—		
24	Званичници саобраћајни и административни	VI »	8	1.680	—		
25		VII »	8	1.440	—		
26		VIII »	2	1.200	—		
	Свега званичника у Дирекцији		31	—	—		
	в). Служитељи Дирекције.						
27	Вратар	II кл.	1	1.200	—		
28		I »	6	960	—		
29	Канцеларијски служитељи	II »	3	900	—		
30		III »	2	840	—		
31		IV »	1	780	—		
	Свега служитеља у Дирекцији		13	—	—		
	За пренос						

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Укупно		Трошкови и друге потребе		Главна сума плате, трошкова и других потреба		Примедба
динара	пара	динара	пара	динара	пара	
8.000	—					
7.000	—					
8.000	—					
12.000	—					
5.000	—					
13.500	—					
24.000	—					
3.500	—					
12.000	—					
17.500	—					
2.000	—					
3.000	—					
14.880	—					
9.720	—					
17.280	—					
37.800	—					
21.600	—					
24.960	—					
16.800	—					
15.840	—					
6.000	—					
280.380	—					
12.960	—					
13.440	—					
13.440	—					
11.520	—					
2.400	—					
53.760	—					
1.200	—					
5.760	—					
2.700	—					
1.680	—					
780	—					
12.120	—					

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТЕКУЋИ БРОЈ	НАДЛЕШТВА И ЗВАЊА		БРОЈ ОСОБЉА	ГОДИШЊА ПЛАТА ПОНАОСОБ		ДОДАТАК ПОНАОСОБ ГОДИШЊЕ	
				ДИНАРА	ПАРА	ДИНАРА	ПАРА
	Пренето						
	г.) Преписивачи и цртачи.						
32	Преписивачи и цртачи од 5 динара дневнице . .		—	21.000	—		
	А. Свега особља у Дирекцији		—	—	—		
	Б.						
	ОСОБЉЕ НА ПРУЗИ.						
	а.) Чиновници.						
33	Инжињер	I класе	1	3.500	—		
34		II «	8	3.000	—		
35		III «	5	2.500	—		
36	Подинжињер	I «	1	2.000	—		
37	Чиновник	III «	1	2.880	—		
38		IV «	7	2.520	—		
39		V «	3	2.160	—		
40		VI «	9	1.920	—		
41		VII «	13	1.680	—		
42		VIII «	11	1.440	—		
43		IX «	15	1.200	—		
	Свега чиновника на прузи		74	—	—		
	б.) Званичници.						
44	Стални и привремени званичници од 9 до 17 категорије		2	2.640	—		
45			3	2.400	—		
46			6	2.160	—		
47			14	1.920	—		
48			8	1.800	—		
49			30	1.680	—		
50			11	1.560	—		
51			36	1.440	—		
52			24	1.320	—		
53			43	1.200	—		
54			11	1.080	—		
55			10	960	—		
	Свега званичника на прузи		198	—	—		
	в.) Служитељи на прузи.						
56	Служитељи од 18, 19 и 20 категорије		19	1.200	—		
57			42	1.080	—		
58			58	960	—		
59			17	900	—		
60			59	840	—		
61			78	780	—		
62			224	720	—		
	Свега служитеља на прузи		497	—	—		
	За пренос						

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Укупно		ТРОШКОВИ И ДРУГЕ ПОТРЕБЕ		ГЛАВНА СУМА ПЛАТЕ, ТРОШКОВА И ДРУГИХ ПОТРЕБА		ПРИМЕДБА
ДИНАРА	ПАРА	ДИНАРА	ПАРА	ДИНАРА	ПАРА	
21.000	—					
367.260	—					
3.500	—					
24.000	—					
12.500	—					
2.000	—					
2.880	—					
17.640	—					
6.480	—					
17.280	—					
21.840	—					
15.840	—					
18.000	—					
141.960	—					
5.280	—					
7.200	—					
12.960	—					
26.880	—					
14.400	—					
50.400	—					
17.160	—					
51.840	—					
31.680	—					
51.600	—					
11.880	—					
9.600	—					
290.880	—					
22.800	—					
45.360	—					
55.680	—					
15.300	—					
49.560	—					
60.840	—					
161.280	—					
410.820	—					

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТЕКУЋИ БРОЈ	НАДЛЕШТВА И ЗВАЊА	БРОЈ ОСОБЉА	ГОДИШЊА ПЛАТА ПОНАОСОБ		ДОДАТАК ПОНАОСОБ ГОДИШЊЕ	
			ДИНАРА	ПАРА	ДИНАРА	ПАРА
	Пренето					
	г.) Приправници.					
63	Приправници саобраћајне, машинске струке и одељења за одржавање					
64	д.) Преписивачи, цртачи и чуварице браника и т. д.					
	Б. Свега особља на прузи	—	—	—		
	В. ОПШТИ ТРОШКОВИ ДИРЕКЦИЈЕ И ПРУГЕ.					
65	Канцеларијски трошкови, рачунајући у то: писаћи материјал, огрев, осветлење, поштарину, телеграме, набавку књига, новина, повез и т. д.					
66	Образци					
67	Трошкови централног обрачунског биро-а . . .					
68	Обезбеђење од пожара					
69	Принова и одржавање инвентара					
70	Прилог за болничку касу					
71	« пенсионом фонду као основица за установљење пенсионог фонда чл. 103.					
72	Годишња потпора пенсионом фонду ($^1/_4$ улога чланова)					
73	Додатци, путни, подвозни и селидбени трошкови, хонорар чланова тарифног одбора, кирија за зграду, изучавање железничке струке на страни					
74	Награда нижим чиновницима, званичницима и служитељима за ревносну службу и унапређење укупног особља					
	В. Свега општи трошкова Дирекције и пруге . .	—	—	—		
	Г. ТРОШКОВИ НА ПРУЗИ.					
75	Станична служба, а,) плата радника и носача . .					
	б,) Трошкови за материјал без огрева и осветљења и т. д.					
76	Одржавање пруге, а,) плата радника и занатлија					
	б,) редовни трошкови за материјал и трошкови за радове у акорду					
	в,) ванредни трошкови . . .					
77	Машинска служба, а,) плата занатлија и радника у отсеку за вучу					
	б,) плата занатлија и радника у отсеку нишке радионице					
	в,) редовни трошкови отсека вуче (материјал и т. д.) . .					
	За пренос					

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Укупно		ТРОШКОВИ И ДРУГЕ ПОТРЕБЕ		ГЛАВНА СУМА ПЛАТЕ, ТРОШКОВА И ДРУГИХ ПОТРЕБА		ПРИМЕДБА
ДИНАРА	ПАРА	ДИНАРА	ПАРА	ДИНАРА	ПАРА	
43.560	—					
32.260	—					
919.480	—					
		35.000	—			
		40.000	—			
		15.000	—			
		24.000	—			
		20.000	—			
		6.000	—			
		50.000	—			
		10.600	—			
		50.000	—			Ако ова сума не би била довољна; да се издаци могу подмирити из уштеда у партији: «плате» до 80.000 динара.
		10.000	—			
—	—	260.600	—			
		35.600	—			
		15.000	—			
		250.000	—			
		600.000	—			
		50.000	—			
		90.000	—			
		200.000	—			
		330.000	—			

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА БЕОГРАД

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТЕКУЋИ БРОЈ	НАДЛЕШТВА И ЗВАЊА	БРОЈ ОСОБЉА	ГОДИШЊА ПЛАТА ПОЈЕДИНОСОБ		ДОДАТАК ПОЈЕДИНОСОБ ГОДИШЊИЋЕ	
			ДИНАРА	ПАРА	ДИНАРА	ПАРА
	Пренето					
	г,) редовни трошкови отсека нишке радионице					
	д,) ванредни трошкови радионице					
78	Станарина за пружно особље					
79	Накнада за пропутоване километре за возно и машинско особље					
	Г. Свега трошкова на прузи	—	—	—		
	Д.					
	РАЗНО.					
80	На непредвиђене трошкове, као и на трошкове учињене због земљотреса и поплаве и на електрично осветлење београдске станице					
	РЕКАПИТУЛАЦИЈА.					
А.	На плату особља у Дирекцији					
Б.	« « « на прузи					
В.	Општи трошкови Дирекције					
Г.	Трошкови на прузи					
Д.	Разни непредвиђени трошкови					
	Свега	—	—	—		
	Упоређење прихода и расхода експлоатације српске државне железнице:					
	Бруто-приход од експлоатације предвиђен је са . **Расход**					
	Остаје чистог прихода	—	—	—		
	Размера расходу према приходу					
	II.					
	ВАНРЕДНИ ИЗДАТЦИ ДИРЕКЦИЈЕ.					
81	На довршење сењске пруге, набавку возног материјала и алата за експлоатацију и експропријацију земљишта					
	Ануитет за зајам за инвестиције.					
82	На интерес и отплату зајма Дирекције српских државних железница за нове инвестиције . .					
	Свега					

Укупно		ТРОШКОВИ И ДРУГЕ ПОТРЕБЕ		ГЛАВНА СУМА ПЛАТЕ, ТРОШКОВА И ДРУГИХ ПОТРЕБА		ПРИМЕДБА
ДИНАРА	ПАРА	ДИНАРА	ПАРА	ДИНАРА	ПАРА	
		235.000	—			
		15.000	—			
		60.000	—			
		70.000	—			
—	—	1,950.600	—	—	—	
		100.000	—			
367.260	—					
919.480	—					
		260.600	—			
		1,950.600	—			
		100.000	—			
1,286.740	—	2,311.200	—	3,597.940	—	
				6,000.000	—	
				3,597.940	—	
—	—	—	—	2,402.060	—	
				59	95%	
		950.000	—**)			**) Од ове суме је 800.000 дин. већ утрошено за сењску пругу и тражен накнадни кредит од гос. Министра грађевина, а 150.000 дин. се тражи за њено довршење.
		360.000	—*)			*) Ова ће се сума уносити сваке године док се не исплати зајам у суми од 5,700.000 дин. који ће се на основу ове годишњине закључити за нове инвестиције.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

ОВЛАШЋУЈЕ СЕ ДИРЕКЦИЈА, ДА:

1. С погледом на члан 30 закона о уређењу Дирекције, она може по одредбама закона о уређењу Дирекције срп. државних железница набавити потребни материјал у укупној вредности предвиђеној за сва оделења и исплатити га. За тај циљ Дирекција ће саставити нарочити «Рачун материјала», који ће у своме задужењу имати све суме одобрене за набавку материјала за сва оделења, а у своме одужењу исплате, извршене за набавку материјала.

Стварно издати материјал отписиваће се у књизи «Рачун материјала» са стране задужења и ставиће се на терет дотичних буџет. позиција појединих оделења тек онда, кад се утроши материјал.

На свршетку године преостали и неутрошени материјал по својој вредности отписиваће се у задужењу «Рачун материјала» од минуле године, а пренеће се у задужење у «Рачун материјала» за следећу годину као потребни запасни материјал.

2. Да се уштеде од буџет. позиција 75, 76 и 77, којима су предвиђени трошкови у укупној суми од 1,820.600 динара за раднике, занатлије и носаче, као и за потрошни материјал, станичну службу, одржавање пруге и машинску службу, може по указаној потреби пренети са једне позиције на другу, али да се укупна сума која је предвиђена за ове три буџет. позиције не прекорачи.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

БУЦЕТ

МОНОПОЛА СОЛИ

ЗА 1893 ГОДИНУ.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА БЕОГРАД

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

РЕД	ПРИХОД ОД ЧЕГА?	Колико годишње			
		ЗАСЕБНО		СКУПА	
		ДИНАРА	ПАРА	ДИНАРА	ПАРА
I	Од продаје соли у целој земљи за време од 1. јануара до 31. децембра 1893. године · ·	3,250.000	—	3,950.000	—
	Свега · ·			3,250.000	—
	Целокупан приход · ·			3,250.000	—
	Целокупн расход · ·			921.546	80
	Чиста добит · ·			2,328.453	20

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

РЕД		РАСХОД НА ШТА?	Колико годишње			
			ЗАСЕБНО		СКУПА	
			ДИНАРА	ПАРА	ДИНАРА	ПАРА
I		**Особље.**				
	1	Главни књиговођа II класе	3.500	—		
	2	Писар	1.800	—		
	3	Помоћник благајника солске касе	2.000	—		
	4	Благајници и магационари	36.046	80		
	5	Практикант	1.200	—		
	6	Служитељи	7.000	—	51.546	80
II		**Куповина соли.**				
		На куповина соли	790.000	—	790.000	—
III		**Општи трошкови.**				
	1	На пренос соли из шлепова у магацине, на пренос соли из главног у споредна стоваришта; капарашима и радницима за истоваривање и слагање соли; на киријy за приватне магацине у које је со смештена; на набавку потребних вага; на набавку канцеларијског материјала; на набавку дрва за огрев; на осветлење; на осигурање магацина соли против ватре; на оправку магацина солских и других трошкова који се у току године појаве до	7.000	—		
	2	На путне и подвозне трошкове, на дијурне управних изасланика, који врше ревизије при солским стоваришитима, на дијурне особља приликом истоваривања соли и т. д. . .	6.000	—		
		На непредвиђене трошкове	4.000	—	80.000	—
		Свега . .			921.546	80

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

БУЏЕТ

ДУВАНСКОГ МОНОПОЛА

ЗА 1893 ГОДИНУ.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

РЕД	ПРИХОД ОД ЧЕГА?	Колико годишње			
		ЗАСЕБНО		СКУПА	
		ДИНАРА	ПАРА	ДИНАРА	ПАРА
	Стварна продаја.				
	За 4 месеца од 1. Јануара до 30. Априла . .	2,599.368	59		
	« 8 « « 1. Маја до 31. Децембра . . .	5,967.298	41		
	« 8 « Београд-Топчидер до 31. Децембра	933.333	—	9,500.000	—
	За пренос .			9,500.000	—

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

РЕД		РАСХОД НА ШТА?	Колико годишње ЗАСЕБНО ДИНАРА	ПАРА	СКУПА ДИНАРА	ПАРА
I		**УПРАВА ДУВАНСКОГ МОНОПОЛА.**				
	1	Управник	7.200	—		
	2	На управни одбор	3.600	—		
	3	Додатак управнику	1.000	—	11.800	—
		А. Одсек администр. кријумчарски.				
	1	Шеф II. класе	3.500	—		
	2	Књиговођа II. класе	2.500	—		
	3	Архивар I. класе	2.200	—		
	4	Регистр. I. класе	2.200	—		
	5	Експедитор I. класе	2.200	—		
	6	Писар II. класе	1.800	—		
	7	Два практиканта по 1.000	2.000	—		
	8	Званичник за пресу и хектограф	1.800	—	18.200	—
		Б. Одсек за производњу.				
	1	Шеф II. класе	3.500	—		
	2	Два књиговође по 2.500	5.000	—	8.500	—
		В. Одсек за књиговодство.				
	1	Шеф главног књиговодства	8.000	—		
	2	Главни благајник I. класе	4.000	—		
	3	Помоћник благајника I. класе	2.200	—		
	4	Књиговођа III. класе	2.000	—		
	5	Економ III. класе	1.800	—		
	6	1 Практикант	1.000	—	19.000	—
		Г. Управа главног стоваришта.				
	1	Управник I. класе	4.000	—		
	2	Магационар II. класе	2.500	—		
	3	Књиговођа III. класе	2.000	—		
	4	На настојнике до	5.000	—	13.500	—
		Д. Управа фабрике дувана.				
	1	Директор I. класе	6.000	—		
	2	Контролор I. класе	3.000	—		
	3	Економ I. класе	3.000	—		
	4	Машинист I. класе	4 000	—		
	5	Рачуновођа I. класе	3.000	—		
	6	Магационар готове робе I. класе	3.000	—		
	7	Стручњак за дуван I. класе	4.000	—		
	8	Благајник II. класе	2.500	—		
	9	Шпедитер I. класе	2.200	—		
	10	Седам настојника I. класе по 2.500	17.500	—		
	11	Два настојника II. класе по 2.000	4.000	—		
	12	Један настојник III. класе	1.500	—		
		За пренос			71.000	—

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

РЕД	ПРИХОД ОД ЧЕГА?	Колико годишње			
		ЗАСЕБНО		СКУПА	
		ДИНАРА	ПАРА	ДИНАРА	ПАРА
	Пренето · ·			9,500.000	--
	За пренос · ·			9,500.000	—

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

РЕД	ПРИХОД ОД ЧЕГА?	Колико годишње			
		ЗАСЕБНО		СКУПА	
		ДИНАРА	ПАРА	ДИНАРА	ПАРА
	Пренето · ·			9,500.000	--
	За пренос · ·			9,500 000	—

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

РЕД		РАСХОД НА ШТА?	Колико годишње — засебно динара	пара	скупа динара	пара
		Пренето . .			71.000	—
	13	Два послужитеља по 1.000 дин.	2.000	—		
	14	Додатак директору фабрике	1.000	—	56.700	—
		Ђ. Одсек за продају дувана.				
	1	Шеф II. класе	3.500	—		
	2	Књиговођа II. класе	3.000	—		
	3	Магационар I. класе	3.000	—		
	4	Магационар стов. Београд-Топчидер	2.500	—	12.000	—
		Ж. Плата служитеља.				
	1	На служитеље при главној управи	4.800	—	4.800	—
II		Спољно администтр. особље.				
	1	На магационаре окружне и служитеље при свима магацинима до	12.000	—		
	2	На окружне надзорнике, на окружне и среске поднадзорнике, на два помоћника благајника у Крушевцу и Ужици; на писаре по надзорништвима, на све контролоре, коњичке и пограничне стражаре до	200.000	—		
III		На проценат свима окружним и среским великопродавцима; свима малопродавцима у целој земљи рачунајући по 12¼ % на продају од 9,500.000 динара	1,163.750	—	1,375.750	—
IV		Општи трошкови.				
	1	На куповину сирових дувана у земљи и са стране; на куповину цигара и бурмута; на набавку оружија и исплату сталних настојника и раденика за сређивање дуванске земаљске бербе, који раде у окрузима где се дуван производи и у главном стоваришту непрерађеног дувана у Београду. (Овде је рачуната куповина сирових дувана, цигара и бурмута и рада око сређивања земаљске бербе на продају од 9,500.000)	1,277.750	—		
	2	Ако се у земљи произведе више дувана но што је у фабрици за подмирење потрошње у 1893. години потребно, вишак произведеног дувана откупиће се од произвођача новцем што ће га управа монопола дувана и соли на залогу откупљеног дувана позајмити од Српске Народне Банке а на рачун прихода дуванског монопола 1894. год.				
		За пренос . .			1,520.250	—

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

РЕД	ПРИХОД ОД ЧЕГА?	Колико годишње			
		ЗАСЕБНО		СКУПА	
		ДИНАРА	ПАРА	ДИНАРА	ПАРА
	Пренето .			9,500.000	—
				9,500.000	—
	Целокупан приход			9,500.000	—
	Целокупан расход			3,683.450	—
	Чиста добит . .			5,816.550	—
	То јест 61·41%.				

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

РЕД	РАСХОД НА ШТА?	Колико годишње			
		ЗАСЕБНО		СКУПА	
		ДИНАРА	ПАРА	ДИНАРА	ПАРА
	Пренето			1,520.250	—
3	На исплату свију раденика и раденица као и на све трошкове око фабрикације дувана	384.750	—		
4	На економат фабрике дувана где спада: набавка хартије за цигарете, набавка дасака и греда, зејтина, гвожђарије, кајиша, етикета и т. д.	261.200	—		
5	На издржавање и оправку како фабричких тако и свих осталих зграда дуванског монопола	10.000	—		
6	На набавку нових и оправку старих машина	20.000	—		
7	На кирије за зграде у које су смештена надзорништва и дуванска стоваришта; на канцеларијске трошкове, за огрев и осветлење управе монопола дувана и соли, фабрике дувана и свију канцеларија дуванског монопола	57.000	—		
8	На осигурање дувана и зграде од ватре	18.000	—		
9	На путне и подвозне трошкове свију поднадзорника и надзорника и осталих чиновника као и изасланика управе монопола дувана, који у смислу члана 204. закона о монополу дувана врше ревизију око производње и продаје дувана и који стају на пут кријумчарењу дувана до	30.000	—		
10	На трошкове око преноса дувана и сандука	18.000	—		
11	На трошкове око штампања пријавних листова, дозвола за сејање дувана, дозвола за пријаву малопродаје дувана	7.000	—		
12	На исплату ажије за куповину злата које је управи потребно за плаћање на страни	5.000	—		
13	На проширење фабричке зграде и дозиђивање потребних зграда у фабрици и главном стоваришту и у унутрашњости земље	8.000	—		
14	На награду за примерну службу, нарочито на награду особља, које ревносним радом доприносе знатне користи уштедом при фабрикацији дувана	4.000	—		
15	Помоћ раденицима на случај болести и смрти до	4.000	—		
16	На амортизацију зграда до*	22.500	—		
17	На амортизацију машина и алата*	15.000	—		
18	На непредвиђене трошкове	1.000	—		
19	На подизање магацина у окр. крушевачком за примање дувана	20.000	—	2,163.200	—
	Свега			3,683.450	—

WWW.UNILIB.RS

ОПШТЕ НАРЕЂЕЊЕ

Из прихода Монопола Дуванског има се првенствено платити ануитет годишњи на оба зајма, за која приход Дуванског Монопола служи као гаранција, а вишак преко тога предаје се државној каси као приход за 1893. годину. Према члану 218. закона о монополу дувана, све оно, што се у току ове године покаже као преко потребно за усавршавање и проширење рада дуванског монопола подмириће се приходом дуванског монопола.

А за сваки овај издатак управа дуванског монопола дужна је тражити од Управног Одбора решење, које ће се извршити пошто га Министар финансија одобри.

Поред тога сви ће се ови издаци накнадно поднети Народној Скупштини на одобрење.

** Из ових одобрених кредита (16. 17.) може се у овој години издати на име дозиђивања фабричких зграда.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

ПРЕДЛОГ

о

ИЗМЕНАМА ЗАКОНА О БУЏЕТУ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

ЗА 1893. ГОД. ОД 22 ЈУНА ОВЕ ГОДИНЕ

Члан 1.

У буџету државних расхода за 1893. годину *повећавају се* ови кредити:

А.

На опште државне потребе:

II. Државни дуг:

1. На годишњине	Дин.	314.757·50	
2. на плаћање интереса, провизиона и ажије по благајничким записима и текућим рачунима главне државне благајнице	Дин.	100.000·—	414.757·50

IV. Засебни расходи:

1. Народна Скупштина	Дин.	450.000·—	
4. Званичници Краљевог Двора	Дин.	4.294·20	454.294·20

V. Општи кредити:

3. на пенсионовање и стављање на расположење: Саветника, Министара и посланика	Дин.	50.000·—	
4. на пенсионовање чиновника грађ. реда	Дин.	100.000·—	
5. „ периодске повишице плата и то: судија	Дин.	2.500·—	152.500·—

VI. Пенсије, издржавања и остало:

4. инвалидска потпора	Дин.	8.084·—	8.084·—

Б.

VII. На стручне расходе:

1. Министарство правде			
а, само Министарство	Дин.		187.481·20
б, Главна Контрола	Дин.		45.463·79
2. Министарство просвете и црквених послова	Дин.		289.372·60
3. Министарство иностраних дела	Дин.		56.730·—
4. Министарство унутрашњих дела			
а, по полицијској струци	Дин.	42.500·—	
б, „ санитетској „	Дин.	204.849·45	247.349·15
5. Министарство финансија	Дин.		328·184·60
6. Министарство војно	Дин.		1,200.000·—
8. Министарство народне цривреде	Дин.		373.458·84
Свега			3,757.675·88

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Чл. 2.

У буџету државних расхода за 1893. годину *умањују се* ови кредити:

Општи кредити:

II. Државни дуг:

1. на годишњине и трошкове управе држав. дугова	Дин.	185.921·10	185.921·10

IV. Засебни расходи:

2. Државни Савет	Дин.	4.860·80	4.860·80

V. Општи кредити:

5. на периодске повишице плата, и то:			
б, телеграфиста	Дин.	4.375·40	4.375·40

VI. Пенсије, издржавања и остало:

1. пенсије	Дин.	21.974·25	
2. издржавања	Дин.	4.736·62	
3. чиновници на расположењу	Дин.	28.071·79	54.782·66

VII. Стручни расходи:

2. Министарство просвете и црквених послова		Дин.	15.000·—	
3. » иностраних дела		»	7.500·—	
4. » унутрашњих дела:				
а, по полицијској струци	Дин.	18.496·—		
б, по санитетској »	Дин.	5.630·64	24.126·64	
5. Министарство грађевина:				
III. Издаци на грађевине на суву и на води, и то:				
а, на подизање зграде за Народну Скупштину			100.000·—	
в, подизање државних здања на отплату према § 18. а закона о подизању јавних грађевина	Дин.	100.000·—	200.000·—	
8, Министарство народне привреде		Дин.	233.545·60	480.172·24
			Свега	730.112·20

Чл. 3.

Према чл. 1. овога закона повећавају се кредити са	Дин.	3,757.675·88
На против према чл. 2. умањују се са	Дин.	730.112·20
Дакле стварно повећавају се са	Дин.	3,027.563·68

Овлашћује се Министар финансија, да може до краја буџетске 1893. год. из главне државне благајне издати суму предвиђену у чл. 1. овог закона у 3,757.675·88 динара на име повећаних кредита за буџетску 1893. год. и то онако, како је изложено у чл. 1. овога закона и у појединим његовим прилозима под I II III IV V VI VII VIII IX X XI и XII.

Чл. 4.

За покриће увећаних кредита овлашћује се Министар финансија да употреби уштеде на државним расходима и сувишке као и нове изворе у државним приходима за 1893. годину.

Чл. 5.

Закон овај важи од дана његовог обнародовања у службеним «Српским Новинама.»

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

I.

ИЗМЕНЕ
БУЏЕТА УПРАВЕ ДРЖАВНИХ ДУГОВА
ЗА
1893 ГОДИНУ.

Увећавају се годишњине:

1.	Хипотек. Железн. Зајма Lit C.	са Дин.	1125.—
2.	3% Лутријски зајам од 1881.	„ „	12200.—
3.	5% Аграрни зајам од 1882.	„ „	225.—
4.	5% Златну ренту од 1884.	„ „	137.50
5.	„ Дуванску ренту од 1885.	„ „	550.—
6.	„ Зајам Управе Фондова од 1886	„ „	175.—
7.	„ Обртну ренту од 1888.	„ „	1375.—
8.	6% Зајам за откуп Монопола Соли од 1890.	„ „	298970.—
		са Дин.	314757.50

Смањују се:

I. Годишњине:

1.	За Зајам у Русији од 1867	са Дин.	1071.10
2.	„ Хипот. Железн. Зајам Lit A.	„ „	9750.—
3.	„ „ „ „ „ Б.	„ „	5000.—
4.	„ Зајам на поготке од 1888. (Дувански Лозови)	„ „	110000.—
5.	„ Зајам за откуп Железничке експлоатације 5% ренте од 1890	„ „	100.—
	II. Трошкови:	„ „	60000.—
		са Дин.	185.921.10

И према томе повећава се буџет Управе Државних Дугова за 1893. са укупно Дин. 128.836.40

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

II.

ИЗМЕНЕ У БУЏЕТУ
ДРЖАВНОГ САВЕТА
ЗА 1893 ГОД.

умањују се кредити:

Број	Н а ш т а	ПЛАТА		ТРОШКОВИ		СВЕГА		ПРИМЕДБА
		ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР	ДИНАРА	ПР.	
1	На плате председника, подпредседника и 14 чланова	4.812	—					
2	На огрев, канцеларијске трошкове и установу саветске библиотеке . . .	—	—	48	80	4.860	80	

№ 944.
20. Априла 1893 године
Београд.

Председник
Државног Савета,
П. Велимировић.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

III.

ДОПУНА БУЏЕТА

на плате чиновницима Краљевог двора

за 1893. год.

ДОДАЈУ СЕ КРЕДИТИ:

БР.	На шта	Плата дин.	пр.	Примедба
1	На плату администратора цивилисте и крупних добара за 6 месеци	3.031	20	
2	На плату другог секретара V. класе за 6. месеци	1.263	—	
	Свега . .	4.294	20	

Плата администратора цивилисте и крупних добара дели се на класе као и плате начелника министарства финансија; а плата другог секретара као и плате секретара овог истог министарства.

3. Маја 1893. год.
Београд.

Председник
Министарског Савета
Д-р. Докић.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

IV.

ДОПУНА БУЏЕТА

МИНИСТАРСТВА ПРАВДЕ

ЗА

1893 ГОДИНУ.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Повећавају се кредити:

НАДЛЕШТВА И ЗВАЊА	ГОДИШЊА ПЛАТА		ЦЕЛА СУМА ПЛАТЕ		ТРОШКОВИ И ДРУГЕ ПОТРЕБ	
	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
Апелационом суду.						
На плату ванредног секретара I. кл. додаје се			505	20		
Првостепеним судовима.						
а, председницима.						
На плату два председника који имају више него 4.000 динара год. додаје се			1.093	60		
б, судијама.						
На плату њихову додаје се због добивених периодичких повишица пр. год.			1.000	—		
в, секретарима I. кл.						
На плату њихову додаје се још (види приметбу.)			757	80		
г, Рачуновођама I. кл.						
На плату њихову додаје се још (види приметбу.)			1.515	60		
Истражне судије, њихово особље и трошкови.						
На плату још 10 судија постављених по 2.500·—	25.000	—				
» » » 10 писара . . . . . 1.010·40	10.104	40				
» » » 10 практиканата . . . . — —	7.200	—				
» » » 20 служитеља . . . . — —	12.000	—	54.304	40		
На разне трошкове канцелар. као и огрев . .					8.000	—
На храну и остале трошкове притвореника . .					15.000	—
Казненом Београдском заводу.						
На плату 20 чувара више узетих у пр. години			14.400	—		
На огрев и остале трошкове канцелар. за целу струку још					10.000	—
На издржавање апсеника како код свију судова тако и код казнених завода, додаје се још . . .					62.904	60
На селидбене трошкове чиновника и практиканата који се премештају по потреби службе додаје се још					1.000	—
На печатање и повез закона и законских прописа за штампање разног материјала потребног за целу правосудну струку још					7.000	—
На хонорисање чланова комисије за израду разних законских пројеката по судској струци . . .					10.000	—
Свега . . .			73.576	60	113.904	60

К № 5527
22 Јуна 1893. год.
Београд

Рачуновођа,
Д. Миловановић

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

СВЕГА ПЛАТЕ И ТРОШКОВА		ПРИМЕТБА
ДИНАРА	П.	
		На плату вапред. секретара I. кл. апел. суда додаје се овде 505·20 дин. зато што у буџету пр. 1892. г. није стављена сума плате за овог вапредног секретара а међутим он је још у 1891 г. био.
		Укупној суми плате председника првостеп. судова треба додати за ову годину још 1.093·60 дин. а то за то што су два председника дошла на ово звање са других већих звања по плати.
		Укупној суми плате судија првостеп. судова треба додати још 1000 дин. за ову 1893 год што су неки од судија у прошлој години добили своје периодичке повишице.
		По буџету за пр. 1892 год. било је само 4 секретара I. кл. а сада их има у овој години 7 тога дакле додаје се овде на њихову плату више 757·80 дин.
		По буџету за пр. 1892 било је свега рачуновођа I. кл. 8. а сада их има у овој години 14 дакле више 6 и с тога се мора повећати партија плате њихове још са 1.515·60 дин.
		По буџету за пр. 1892 год. било је само 20 истражних судија а у почетку ове 1893 год. повећан је њихов број још на 10 а тако исто и особље са трошковима који им припадају у овде стављеним сумама. А у једно овде су у неколико повећани и њихови трошкови из узрока тога, што прошло годишња сума није била довољна да подмири потребе које су фактички постојале.
		По предлогу комисије за предохрану од колере размештено је пр. год. из београд. казн завода 500 осуђеника у Љубичево и Добричево. Том приликом узето је у службу још 20 чувара, који се и сада у служби налазе јер су и осуђеници остали у тим местима, па зато се додаје ова сума на плату њихову.
		Овој партији додато је још 10 000 дин. зато што није била довољна сума одобрена прошло годиш. буџетом, а услед скупоће у набавкама огрева и ост. потреба.
		И ова партија није могла да подмири све трошкове око издржавања судских притвореника и осуђеника у казн. заводима те се морао тражити накнадни кредит од 126.000 дин. и зато се додаје овде на њихово издржање још 62.904·60 дин. Досадања сума није била довољна за исплату селидбених трошкова чиновниц. који су премештани по потреби службе и зато је овде додато још 1.000 дин.
		Због увећаног посла код првостеп. судова морала се штампати и већа количина канцеларијског материјала а нарочито штампаних образаца, а сем тога и за ново установљене истраж. судије мора се набавити потребни канцеларијски материјал, па због тога увећава се ова сума са 7.000 дин.
187.481	20	Према тач. 2. чл. 145. Устава израда законских предлога. До сада су учествовали у њиховој изради као чланови комисије, по правилу судије виших судова а ређе и јавни правозаступници. Њихов рад био је увек отежан, јер су они били заузети и својим редовним пословима а без одређеног хонорара. Намера је да се предложеном сумом олакша свај посао плаћањем хонорара, било да се за чланове комисије узимају као и до сада судије, било други спремни људи, јер би и једни и други вршили посао већом вољом и тачнијим прилежањем Овај хонорар одређиваће министар правде.

Министар правде,

Пет. Максимовић

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

V.

ДОПУНА БУЏЕТА

ГЛАВНЕ КОНТРОЛЕ

ЗА

1893 ГОДИНУ.

Повећавају се кредити:

Тек. број	НА ИМЕ ЧЕГА?	за које време	КОЛИКО ДИНАРА	КОЛИКО ПАРА
1	На периодску повишицу члана Г. П. Козељца	Од 10 Марта до краја 1893 г.	757	89
2	„ повишицу секретара	ЗА ДРУГУ ПОЛОВИНУ 1893-ЋЕ ГОДИНЕ.	126	30
3	„ „ старијег архивара		239	60
4	„ повећање потребног броја практиканата		1.500	—
5	„ „ „ „ служитеља		840	—
6	„ „ трошкова за огрев и остале канц. потребе .		1.000	—
7	„ „ повог броја рачуноиспитача		24.000	—
8	„ селидбене трошкове рачуноиспитача		1.750	—
9	„ рачунопрегледаче		15.000	—
10	„ награду чувара куће		250	—
		Свега .	45.463	79

Кљ 5619.
27. Маја 1893 год.
Београд.

Деловођа, — Рачуноиспитач,
Мих. Ј. Милосављевић

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
WWW.UNILIB.RS

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ОБЈАСНЕЊЕ

Тражење ове периодске повишице покренуо је члан г. Козељац, но оно му још није признато. С тога на случај признања, треба ову суму накнадно одобрити.

По чл. 8. зак. контр., Секретар Гл. Контроле има ранг и сва права Секретара Апелац. Суда. И како његова садања плата од 2.778·60 дин. није равна ни једној класи Секретара Апелац. Суда, то се ради изравнања са најближом класом предлаже, да се накнадно стављена сума одобри, те да има годишње свега 3.031·20 дин.

За то, што је дужност старијег архивара Гл. Контроле скопчана са великим штрапацом, теретом и одговорношћу, предлаже се да се накнадно одобри ова сума, те да у место садање плате од 2020·80 добије плату од 2500 дин. год.

Садањи број практиканата по све је недовољан да се преписни послови Контролни на време савлађују. С тога се предлаже да се накнадно ова сума одобри.

За то, што су канцеларије Гл. Контроле на три спрата, и што ће се за преглед не свршених рачуна државних до 1890. год. узети и рачунопрегледачи, потребно је да се ова сума накнадно одобри.

Због великог броја канцеларија које се зими морају загревати и што ће требати још више канц. материјала кад буду и рачунопрегледачи радили у Гл. Контроли, а нарочито што се из ове партије за све месне рачуноиспитаче морају набавити потребне рачунске књиге, формулари и обрасци, нужно је, да се ова сума накнадно одобри.

Пошто се по чл. 55. Зак. Контр. има образовати месна Контрола при свима Окружним благајнама и Држ. Штампарији, код којих до сада није било ни рачуноиспитача ни контролора, то је потребно да се ова сума одобри накнадно како би се могли нови поставити.

Да би Гл. Контрола имала одкуд плаћати селидбину оним рачуноиспитачима које по чл. 56. зак. о свом уређењу размести или премести по оним надлештвима гди по чл. 55. истог зак. постоји месна контрола, потребно је, да се ова сума накнадно одобри.

Да би Гл. Контрола имала одкуд плаћати рачунопрегледаче који се према наређењу чл. 146. зак. Контролног, имају узети за преглед не свршених рачуна државних до 1890. гол. закључно, потребно је, да се ова сума накнадно одобри.

Кућа у којој је Гл. Контрола и Државни Савет, велика је и несме остати без чувара, како због архива Контролних и тавана у којима стоје смештени толики важни државни рачуни, тако и за сваки случај ради осигурања од пожара. С тога је потребно да се ова сума накнадно одобри.

Председник Глав. Контроле,

П. К. Мијајловић.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

VI.

ИЗМЕНЕ

У БУЏЕТУ РАСХОДА МИНИСТАРСТВА ПРОСВЕТЕ И ЦРКВЕНИХ ПОСЛОВА

ЗА

1893. ГОДИНУ.

WWW.UNILIB.RS

Повећавају се кредити:

1. На плату чиновника министарства	650·—
с тога, што су статистичар и референат у пр. години унапређење добили	
2. На плату чиновника Народног Позоришта	757·80
с тога, што је благајник позоришта у пр. год. толико повишице плате добио.	
3. На плату професора редовних и хонорарних Велике Школе	14.923·20
с тога, што су неки од професора Вел. Школе у току пр. год. добили периодске повишице по закону, и што има још непопуњених места, која се морају у току 1893 год. попунити.	
4. На плату наставника свију средњих школа	22.784·—
с тога, што су многи професори у току пр. године добили периодске повишице по закону, и што су неке ниже гимназије подигнуте на више гимназије, па су се и нови наставници морали додати.	
5. На плату учитеља основних школа	175.444·—
с тога, што су многи учитељи у току пр. године добили периодске повишице по закону, што су многе нове школе отворене, и што ће се и у овој 1893 год. нове школе отварати и разреди делити.	
6. На пенсију — издржавање — учитеља, учитељица и њихових породица с тога што су неки учитељи у току пр. год. стављени у пензију, због слабости здравља, а неки, што су одслужили прописне године по закону.	10.000·—
7. На плату чиновника држ. штампарије с тога, што је управник у прошлој години дошао на већу плату.	2.778·60
8. На научна друштва и књиге и на издавање хонорара писцима с тога што је прошло годишња сума веома мала била, па су многи писци остали неизмирени.	4.620·—
9. На путне и подвозне трошкове чиновника, епископа — свештеника, и других службених лица с тога што прошлогодишња сума није довољна била.	2.200·—
10. На огрев и трошкове канцеларијске и на набавку школског намештаја за све школе с тога, што је у опште огрев у целој земљи поскупео и што су неке ниже гимназије подигнуте на више гимназ. па су се и нова оделења морала отварати и за њих више и огрева трошити и других школских потреба набављати.	5.250·—
11. На плату практиканата министарства и свију духовних судова с тога што се послови све више из дана у дан множе и развијају, па је потребно да се још један практикант дода.	1.100·—
12. На плату служитеља министарства и свију просветних и црквених завода с тога, што је потреба да се оним гимназијама, које су од ниже на више подигнуте, још по један служитељ дода и да се некима од послужитеља, који дуже година служе, с обзиром на данашњу скупоћу колико толико плата повисити може.	4.865·—
13. Државној Штампарији на штампање Вукових Дела	10.000·—
За пренос ·	255.372·60

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Пренесено ·	255.372·62
14. Великој школи за оснивање физичког института · · · · ·	10.000
15. Великој школи на трошкове ботаничког врта накнадно још ·	4.000
16. Великој школи за оснивање географског завода · · · · · ·	5.000
17. На набавку инструмената, и на подизање и одржавање мреже метеоролошких стација ·	5.000
18. На потпомагање сиротних и вредних књижевника · · · · ·	10.000
Свега · · ·	289.372·60

Умањују се кредити.

Стр. 50. Под Г. „Школски надзор.:“ на дневнице, путне и подвозне трошкове министарским изасланицима и надзорницима основних школа са 15.000 динара.

Дакле стварно повећавају се са дин. 274.372·60

КПБр. 8043
16 Јуна 1893 год.
у Београду.

Председник
Министарског Савета,
Министар,
просвете и црквених послова
Д-р. Докић.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

VII.

ИЗМЕНЕ

У БУЏЕТУ МИНИСТАРСТВА ИНОСТРАНИХ ДЕЛА

ЗА

1893 ГОДИНУ.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

НА ШТА	ПОВЕЋАВАЈУ СЕ КРЕДИТИ		УМАЊУЈУ СЕ КРЕДИТИ	
	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
Министарство.				
На секретара II. кл. шефа полит. одељ.			250	—
„ „ III. „ за страну кореспод.			1000	—
„ „ IV. „ при одсеку полит.			500	—
„ „ „ „ „ „ администр.			500	—
„ преводника при „ „	500	—		
„ благајника при одсеку благајнич.	1500	—		
„ практиканте	2000	—		
„ служитеље	1000	—		
„ канцелар. трошкове министар.	3000	—		
„ шиљање поваца и званичних пакета	2000	—		
Посланство у Атини.				
На канцел. пошт. и телегр. трошкове	1000	—		
Посланство у Берлину.				
Секретару додатак на отправништво	2250	—		
На аташе-а	250	—		
„ канцелар. и др. трошкове	1000	—		
Посланство у Бечу.				
На секретара	250	—		
Посланство у Букурешту.				
На секретара			1250	—
На кирију куће посланства	2000	—		
Посланство у Лондону.				
Секретару III. кл. и додатак на отправништво	1750	—		
На аташе-а	1000	—		
„ канцелар. пошт. и др. трошкове	500	—		
Посланство у Паризу.				
На секретара V. кл.			250	—
Посланство у Цариграду.				
На секретара I. кл.	1250	—		
Посланство у Петрограду.				
На секретара IV. кл.	250	—		
Заступништво у Софији.				
На секретара III. кл.	250	—		
Генер. Косулат у Пешти.				
На писара II. кл.			250	—
Генер. Консулат у Солуну.				
На драгомана	720	—		
За пренос	22.470	—	4.000	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

НА ШТА	ПОВЕЋАВАЈУ СЕ КРЕДИТИ		УМАЊУЈУ СЕ КРЕДИТИ	
	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
препесено . . .	22.470	—	4.000	—
Генер. Консулату у Скопљу.				
На вице консула III. кл.	5000	—		
„ драгомана	720	—		
„ канцелар. трошкове	300	—		
„ кућну кирију консулата	300	—		
Консулат у Трсту.				
На писара I. класе	500	—		
Консулат у Битољу.				
На вице консула III. класе	5000	—		
„ драгомана	720	—		
Консулат у Приштини.				
На вице консула			3500	—
„ драгомана	720	—		
На отварање једног новог генералног Консулата и то :				
На плату	7000	—		
„ додатак	8000	—		
„ служитеље	1000	—		
„ канцелар. пошт. и телеграф. трошкове .	1000	—		
„ кирију куће	4000	—		
Свега . . .	56.730	—	7.500	

Према овоме стварно повећава се буџет Министр. иностр. дела за 1893 год. са . . . . . 19.730 динара

№ 5674

8. Јуна 1893. год.

Београд

Министар
Иностраних Дела,
Андра Николић

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

VIII.

ИЗМЕНЕ БУЏЕТА

МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

ПО СТРУЦИ ПОЛИЦИЈСКОЈ

ЗА 1893 ГОДИНУ

ТЕК. БРОЈ	К Р Е Д И Т И	СВЕГА ДИНАРА	П.
	I. Повећавају се кредити:		
1	На гориво и канцеларијске потребе Министарства и целе полициске струке	18.000	—
2	На храну, одело и друге потребе притвореника и осуђеника и дијурну спровод. њихових	4.500	—
3	На хватање хајдука, разбојника и зликоваца	10.000	—
4	На цивилисте служитеље (тајнике) за вршење спољне службе . . .	10.000	—
		42.500	—
	II. Умањују се кредити:		
5	Од кирије квартова у Београду буџета стр. 70-та број 10-ти . 3.340—		
6	Од плате среских писара . . . . . 15.156—	18.496	—
	Према овоме стварно повећавају се кредити са	24.004	—

КП№ 8066
15. Јуна 1893 год.
Београд

Министар
Унутрашњих дела,
Св. Милосављевић

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

IX

ИЗМЕНЕ БУЏЕТА

МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

ПО САНИТЕТСКОЈ СТРУЦИ

ЗА 1893. ГОД.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Тек. број		Посебно			
		Плате		Трошкова	
		дин.	нв.	дин.	пр.
	А. Повећавају се кредити:				
	I. Санитет. одељу.				
1	Вишак плате Инспектору, коју је као мајор имао, а који није био предвиђен	42	—		
2	Периодска повишица садањем Секретару, коју је добио 10. Јануара т. године	500	—		
3	На плату још једног секретара по закону о уређењу санит. струке	3.500	—		
4	Периодска повишица I. држав. хемичару, коју је добио у овој години	500	—		
5	Плата Глав. марв. лекара, у колико одређеним хонораром није предвиђена	1300	—		
6	Хонорар помоћника држав. хемичара који је због болести I-ог хемичара потребан	1500	—		
	II. Државна хемијска лабораторија				
1	На трошкове материјалне због повећаног броја анализа и воде више			500	—
	III. Општа државна болница				
1	На повећање броја нижег персонала предвиђено више плате	1070	—		
2	На кирију друге зграде у коју су смештени сифилистични болесници			2160	—
3	Повећана сума на целокупно издржавање према прошло год. утрошку			6720	—
	IV. Болница за душев. болести				
1	Периодска повишица управнику	500	—		
2	На материјалне потребе болнице			5300	—
	V. Окружни и физикуси Управа				
1	На периодску повишицу једног окружног физикуса коју је у току године добио, а која у суми плате није предвиђена	500	—		
	VI. Окр. и Управини марв. лекари				
	На платама по буџету нема разлике.				
1	На плату 6 нових окр. марв. лекара, на извозним станицама по ветеринарној конвенцији	10400	—		
	VII. Срески лекари				
1	На плату једног ново-постављ. срез. лекара . .	2250	—		
2	„ „ 6. нових (сврш. питомаца)	13500	—		
	VIII. Болница нишка				
1	Повишена сума на целокупно издржавање према лањској буџет суми у 14.143			825	—
	За пренос				

Укупно				Свега		
плате		трошкова				
дин.	пр.	дин.	пр.	дин.	пр.	
7342	—			7342	—	
		500	—	500	—	
1070	—					
		8880	—	9950	—	
500	—					
		5300	—	5800	—	
500	—			500	—	
10400	—			10400	—	
15750				15750		
		825	—	825	—	
35562	—	15505	—	51067	—	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Тек. број		Посебно			
		Плате		Трошкова	
		Дин.	Пр.	Дин.	Пр.
	Пренос . .				
	IX. Ваљевска окр. болница				
1	На плату повећаног броја персонала	1100	—		
	На целокупно издржавање повишено			498	—
	X. Крагујевачка окр. болница				
1	На плату повећаног броја послуге	880	—		
2	На целокупно издржавање повишено			8736	—
	XI. Неготинска окр. болница				
1	На целокупно издржавање повишено			52	—
	XII. Крушевачка окр. болница				
1	На целокупно издржавање повишено			150	
	XIII. Алексиначка болница				
1	На плату повећаног броја послуге	894	—		
2	На целокупно издржавање повишено због намештаја и рубља за нову болницу			2778	—
	XIV. Ћупријска болница				
1	На плату повећаног броја послуге и повишице	576	—		
2	На целокупно издржавање повишено			1250	—
	XV. Јагодинска болница				
1	На плату повећаног броја послуге	720	—		
2	На целокупно издржавање повишено			258	—
	XVI. Смедеревска болница				
1	На плату повећаног броја персонала	766	—		
2	На целокупно издржавање повишено			2978	—
	XVII. Пожаревачка болница				
1	На целокупно издржавање повишено			797	60
	XVIII. Чачанска болница				
1	На плату повећаног броја персонала . . .	2120	—		
2	На целокупно издржавање повишено			3296	—
	XIX. Горњ. Милановачка болница				
1	На плату повећаног броја послуге и повишице .	1432	—		
2	На целокупно издржавање повишено			2692	—
	XX. Ужичка окр. болница				
1	На плату повећаног броја послуге	1008	—		
2	На целокупно издржавање			360	—
	XXI. Зајечарска болница				
1	На целокупно издржавање			192	—
	За пренос				

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Укупно				Свега		
плате		трошкова				
дин.	пр.	дин.	пр.	дин.	пр.	
35562	—	15505	—	51067	—	
1100	—	498	—	1958	—	
880	—	8736	—	9616	—	
		52	—	52	—	
		150	—	150	—	
894	—	2778	—	3672	—	
576	—	1250	—	1826	—	
720	—	258	—	978	—	
766		2978	—	3744	—	
		797	60	797	60	
2120	—	3296	—	5416	—	
1432	—	2692	—	4124	—	
1008	—	360	—	1368	—	
		192	—	192	—	
45058	—	39542	60	84600	60	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТЕК. БРОЈ		Посебно			
		ПЛАТЕ		ТРОШКОВА	
		ДИН.	ПР.	ДИН.	ПР.
	Пренос . .				
	XXII. Болевачка привремена				
	за лечење сифилистичних нова.				
1	На плату помоћника и целокупне послуге . .	2820	—		
2	На остале потребе целокуп. издржавања, набаву намештаја, прибора и т. д.			9180	—
	XXIII. Сточни ревизори				
1	На повишицу плате 17 сточ. ревизора и то: 3 у врањском, 4 у крајинском, 3 у пиротском, 3 у тимочком, 2 у топличком и 2 у црноречком од 480 на 600 дакле а 120	2040	—		
2	На два нова ревизора и то: 1 у рудничком а 1 у ужичком округу по 600 динара	1200	—		
3	На накнаду за убијање заразне стоке, и трошкове катастра повећано			2500	—
	XXIV. Бање и минералне воде				
1	На плату баштована у Врањској бањи	1200	—		
2	На потребе бања повећано, и то:				
	Буковичкој киселој води са			632	—
	Рибарској бањи са			292	—
	Врњачкој „ „			350	—
	Ковиљачкој „ „			596	—
	XXV. Општи кредити				
1	На таксе лекара за услугу по чл. 17 закона . .			8450	—
2	„ „ „ „ „ „ „ 20 „ . .			2600	—
3	„ оправку и доправку болнице и других санитет. зграда			12000	—
4	На зидање нов. болнице и др. санит. зграда .			49569	28
	XXVI. Пензионери				
1	Д-р. Казимир Станишевски окр. физикус	4550	—		
2	„ Александер Богдановић „ „	2000	—		
3	Андреја Сабо окр. марв. лекар	1500	—		
4	Живко Радојевић окр. марв. лекар	1000	—		
5	Димитрије Ђорђевић окр. марв. лекар	1200	—		
	За пренос				

Укупно				Свега		
ПЛАТЕ		ТРОШКОВА				
ДИН.	ПР.	ДИН.	ПР.	ДИН	ПР.	
45.058	—	39542	60	84.600	60	
		9.180	—	12.000	—	
3.240	—					
	—	2.500	—	5.740	—	
1.200						
				3.070	—	
		1.870	—			
		72.619	28	72.619	28	Сви ови пензионисани су у току ове године, на рачун лањског буџета. Пензија им још није прорачуната.
10.250	—			10.250	—	
62.568	—	125.711	88	188.279	88	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТЕК. БРОЈ		Посебно			
		ПЛАТЕ		ТРОШКОВА	
		ДИН.	ПР.	ДИН.	ПР.
	Пренос . .				
	XXVII. Накнадни кредити				
1	На исплату рачуна опште држав. болнице у 1892 год. колико је преко редовног буџета и одобреног јој накнад. кредита остало неисплаћено			7780	40
2	На исплату рачуна за лекарске услуге по чл. 17. закона, колико је остало неисплаћено због исцрпљености ове буџетске партије пр. 1892 и то:				
	а, у окр. моравском			1326	50
	б, „ „ подунавском			1911	87
3	На плату сточ. ревизора у ср. студеничком за 1892 год. која није била предвиђена буџетом за ту годину, а издато је	399	96		
4	На плату сточних ревизора у окр. црноречком за 1885 год. колико је издато а кредит предвиђен буџетом био недовољан	1977	—		
5	За издржавање болн. Гор. Милановачке одобрен је накнад. кредит у 3173·54 динара, за 1891 год. законодавним решењем од 2 Априла 1892 год. али исплата није учињена за 1891 год. већ у 1892-ој год. па се у расходу за 1892. год. овај издатак није могао признати без новог законодавног решења, зато да се призна у овој 1893-ој години			3173	54
	Сума				

Б. УМАЊУЈУ

1. За исплату анималне лимфе за раније године стр. 142
2. На плату надзирателима на расположењу који су умрли страна

Сума . .

Према овоме буџет санитетске струке за 1893 год.

КС№ 4577

17. Јуна 1893 год.

у Београду

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Укупно				Свега	
ПЛАТЕ		ТРОШКОВА			
ДИН.	ПР.	ДИН.	ПР.	ДИН.	ПР.
62568	—	125711	88	188279	88
2376	96				
		14192	31	16569	27
64944	96	139904	19	204849	15

СЕ КРЕДИТИ:

буџета под 68 бр. 13 4004
142. буџета под 70 бр. 2 и 3 . . . 1626·64
. . . . . 5630·64

повећава се са . . . . . 199.218·51

Министар
унутрашњих дела,
Св. Милосављевић.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

X.

ДОПУНА БУЏЕТА

МИНИСТАРСТВА ФИНАНСИЈА

ЗА

1893 ГОДИНУ.

WWW.UNILIB.RS УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Повећавају се кредити:

Ред. број	Ред. број буџета од 1892 г.	НАДЛЕШТВА И ЗВАЊА	ПЛАТЕ динара	ПЛАТЕ пара	ТРОШКОВИ динара	ТРОШКОВИ пара
		I. Централна управа.				
		д. Одељење царинско:				
1	28	Статистичар II. кл. (место III. кл.) више	505	20		
		ђ. Пореска управа:				
2	30	Члан I. класе (место II. класе) више	505	20		
3	32	Секретар III. кл. (место IV. кл.) »	505	20		
4	35	На плату порезника још	30.000	—		
5	ново	» скупљаче пореза	75.000	—		
6	ново	» вођење пореских и пописних књига	5.000			
		II. Земљомерска школа.				
7	ново	На набавку књига и осталих учила за сиротне ученике			750	—
8	ново	На кирију зграда за школу за целу 1893 г. и за два месеца 1892 год.			3.920	—
9	45	На канцеларијске потребе, осветлење, огрев и остало, више			800	—
10	ново	На набавку лекова за сиротне ученике			600	—
		III. Царинарнице.				
	(Ново.)	а. Хемичари:				
11	ново	На плату 2 хемичара у рангу секретара министарства по 2.526 дин., год. за 6 месеци	2.526	—		
		в. Контролори:				
12	ново	На плату 3 контролора, за 6 месеци	1.515	—		
		г. Прегледачи робе:				
13	ново	На плату 10 прегледача за 6 месеци	6.300	—		
		д. Писари:				
14	ново	На плату 1 писара за 6 месеци	758	—		
		ђ. Помоћници прегледача робе:				
15	80	На плате помоћника прегледача робе, више	2.000	—		
		ж. Царински позорници:				
16	87	На плате позорника и њихов прибор, више	60.000	—		
		V. РАЗНИ ТРОШКОВИ				
17		На огрев и канцеларијске трошкове министарства финансија и свих потчињених му надл.			15.000	—
18	96	На трошкове око штампања марака и жиговних артија разних категорија а за исплате ове и раније године			30.000	—
19	99	На плате чувара и на остале трошкове око чувања и обдржавања држ. непокретних имања, која стоје под управом државних добара, више			2.500	—
		За пренос			47.500	—

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ЗБИР ПЛАТА И ТРОШКОВА		ПРИМЕДБА
ДИНАРА	ПАРА	
		Унапређен у току 1892 године.
		Унапређен у току 1892 године.
		» » » » »
111.515	60	
6.070	—	
73.099	—	
90.684	60	

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Ред. број	Ред. број буџета од 1892 г.	НАДЛЕШТВА И ЗВАЊА	ПЛАТЕ		ТРОШКОВИ	
			ДИНАРА	ПАРА	ДИНАРА	ПАРА
		Пренос . . .			47.500	—
20	ново	На подизање 20 стражара од М. Зворника до ушћа Тимока по 3 000			60.000	—
21	105	На куповину мушема, колица, кантара, клупа, чекрка, тезги, теразија и осталог прибора због новог система цариљења више . . .			16.000	—
22	ново	На штампање царинске статистике и образаца за њу			2.500	—
23	ново	На трошкове за редовни и ванредни курс царинских посленика у државној трговачкој школи			2.500	—
24	ново	На изналажење лажних рачуна о вредности робе; за потказаче царинских преступника и др.			10.000	—
		Свега . . .				

КБр. 10.824
4. јула 1893 год.
Београд

ЗБИР ПЛАТА И ТРОШКОВА		ПРИМЕДБА
ДИНАРА	ПАРА	
190.684	60	
137.500	—	
328.184	60	

Министар финансија,

Др. Мих. В. Вујић.

WWW.UNILIB.RS УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

XI.

ДОПУНА

БУЏЕТА МИНИСТАРСТВА ВОЈНОГ

ЗА 1893 ГОД.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

РЕДНИ БРОЈ	БРОЈНО СТАЊЕ ПО БУЏЕТУ 1892	БРОЈНО СТАЊЕ НА ЛИЦУ 1893	НА ИМЕ ЧЕГА?	ВИШЕ	ГОДИШЊЕ У ДИНАРИМА
			I. Партија плате		
1	1	2	Ђенерала	1	10.347
2	26	31	Пуковника	5	7.316
3	38	58	Потпуковника	20	5.296
4	308	367	Потпоручика	59	1.75[illegible]
5	2	3	Виша интенданта и благајн. III. кл.	1	5.052
6	3	5	„ „ „ IV. „	2	4.042
7	6	8	Нижих чиновника I. кл.	2	3.537
8	20	22	„ „ III. кл.	2	2.526
9	27	33	„ „ IV. „	6	1.263
10	7	8	Марв. лекар. помоћник II. кл.	1	1.010
11		14	Хонорар. предавача вишег и нижег официр. курса	14	600
12	7	10	Апотекар. помоћника II. кл.	3	1.516
13	60	100	Питомаца пешадијске подофицирске школе I. год.	40	81
14	51	59	„ војне академије III. год. наредника	8	456
15	51	58	„ „ „ II. „ поднаредника	7	182
16	58	60	„ „ „ I. „ каплара	2	81
17	11	29	Штабс. значара I. кл.	18	456
18	1	7	Значара I. кл.	6	81
19	10.457	12.824	Редова на пуном року	2.397	24
20		58	„ једногодаца	58	24
21	6.426	7.594	„ петомесечара	1.168	12
22	1.765	2.037	„ једномесечара	272	12
23			На пандуре барутане „Обилић“		
24			„ браваре		
25		1	„ помоћ. благајн. при управи вој. техн. завода	1	1.516
26			Додатак подофиц. на рокове службе		
			II. Разни трошкови		
27			Претплата на „Српске Новине“		по 1.000
28			На 5 претплата „Кола јахача“		
29			„ потпомагање стрељач. и гимн. дружина		
30			„ прање војничког рубља		
31			„ вежбање народње војске		
32			„ ремонтовање		
33			„ набаву материјала за одело		
			Свега		

Бр. 7007.
1. Јула 1893 год.
Београд.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

НА ВИШАК ПРИПАДА						ПРИМЕДБА
НА БРОЈ	ЗА МЕСЕЦИ	ПОСЕБИЦЕ		СКУПА		
		ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	
1	7	6.035	75			
5	5	15.241	65			
13	8	45.898	63			
7	5	15.458	31			
59	12	103.781	—	186.415	34	Ових 59 потпоручика, то су питомци III. год. воj. академије, који имају аванзовати.
1	12	5.052	—			
2	12	8.084	—			
2	12	7.074	—			
2	12	5.052	—			
6	12	7.578	—	32.840	—	
1	12	1.010	—			Према уредби о официр. курсу, од 23 окт. 1892.
14	8½	5.950	—			
1	11	1.389	66			
1	9	1.137	—			
1	7	884	32			Према акту од 7. Јуна о. г. ФБ№ 3319.
40	3	510	—			
8	4½	1.368	—			
7	4½	478	—			
2	4½	60	75			
18	12	8.208	—			
6	12	486	—			
2.397	12	56.808	—			
58	12	1.392	—			
1.168	5	5.840	—			
272	1	272	—			
		1.260	—			
		2.160	—			
1	12	1.516	—			Ово је на основу чл. 45 закона о устр. војске.
		120.000	—	210.729	73	
		3.000	—			
		5.000	—			
		2.000	—			
		90.000	—			
		200.000	—			Треба 720 коња, по 600 = 432.000 д. Вапред. кредит одобрен — ако га буде — 250.000, недостаје 182.000 дин.
		50.000	—			
		400.014	93	770.014	93	
				1,200.000	—	

Министар војни,
Ђенерал,

С. Грујић.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

XII.

ИЗМЕНЕ

У БУЏЕТУ МИНИСТАРСТВА НАРОДНЕ ПРИВРЕДЕ

ЗА

1893 ГОДИНУ.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIBRS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТЕК. БРОЈ	НАДЛЕШТВА И ЗВАЊА	СИСТЕМАТИЧНА ПЛАТА		ДОДАТАК ПЛАТИ		СВЕГА	
		ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
	А. Повећавају се кредити.						
	I На плате чиновника министарства						
1	На плату једног секретара који је у течају године аванзовао	252	60			252	60
2	На плату једног механичара који је у течају године аванзовао	505	20			505	20
3	На плату једног руковаоца поштанских марака и упутничког депоа који је у течају године аванзовао	505	20			505	20
4	На плату једног рачуноиспитача који је у течају године аванзовао	1.010	40			1.010	40
	а, Општи издатци						
5	За исплату заосталих неисплаћених рачуна од 1891 год. по разним буџетским одобреним кредитима што главна држав. благајна није била у могућности новац да изда. до рока за склоп рачуна за главну Контролу						
	б, Стручни издатци одељења за трговину, радиност и саобраћај						
6	На трговачку школу						
7	На издржавање међународног бироа за заштиту индустријске својине						
	в, Надлештва						
	I Управа фондова						
8	На плату једног благајника који је у течају године аванзовао	252	60				
9	На плату једног благајника који је у течају године аванзовао	1.515	60				
10	На плату једнога контролора који је у течају године аванзовао	757	80				
11	На плату једног књиговође који је у течају године аванзовао	252	60				
12	На плату једног писара који је у течају године аванзовао	505	20				
13	На плату практиканата	1.018	42				
14	На плату служитеља	728	20			5.030	42
15	На огрев, осветлење канцеларијске потребе овогодишње и на неисплаћене рачуне за ове потребе из прошле године						
	За пренос . .					5030	42

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТРОШКОВИ И ДРУГЕ ПОТРЕБЕ		СУМА ТРОШКОВА		СУМА ПОЈЕДИНИХ НАДЛЕШТАВА		С В Е Г А		П Р И М Е Д Б А
ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	
				2.273	40			
56.742	97	56.742	97	56.742	97			
22.500	—							
1.000	—	23.500	—	23.500	—			
6.000	—							
6.000				82.516	37			

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТЕК. БРОЈ	НАДЛЕШТВА И ЗВАЊА	ИТЕМАТИЧНА ПЛАТА		ДОДАТАК ПЛАТИ		СВЕГА	
		ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
	Пренето . . .					5.030	42
16	За вођење парнице, исплату дијурне вештацима по наредби суда и чиновницима Управе кад путују ради парнице или јавних продаја и за контролни одбор рачунајући по 10 динара члану од седнице						
	II Штедионица топличка						
17	На плату једног практиканта који је у течају године унапређен	40	—			40	—
	III Управа државне ергеле						
18	На плату шталмајстора, дресера, машиниста, ковача и т. д.						
	IV Управа ратарске школе						
19	На набавку алата, обрађивање поља и на набавку и издржавање стоке						
20	На кирију за школску зграду и станове оних наставника који не могу становати у њој						
	V Управа топчидерске економије						
21	На плату воћара, баштована, мајстора, чувара осуђеника и осталих служитеља и т. д. . .	15.000	—			15.000	—
22	На издржавање заводске стоке на уређење заводских добара и т. д.						
	VI Управа винод. воћар. школе						
23	На плату једног наставника	1.000	—			1.000	—
24	На издржање и проширење расадника америчке лозе и т. д.						
	г, Стручни издатци одељења шумарског						
25	На плату окружних шумара подшумара и шумских чувара	10.000	—			10.000	—
26	На ограничавање, премеравање и поделу државних шума						
27	На исплату заоставших неисплаћених рачуна у 1890 и 1891 год. за насељавање и издржавање Црногорских породица у окрузима Топличком и Врањском						
	д, Стручни издаци одељења статистичког						
28	На сређивање и штампање статистичких података, који су добивени пописом становника и домаће стоке и т д.						
	За пренос . .						

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТРОШКОВИ И ДРУГЕ ПОТРЕБЕ		СУМА ТРОШКОВА		СУМА ПОЈЕДИНИХ НАДЛЕШТАВА		С В Е Г А		П Р И М Е Д Б А
ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	
6.000				82.516	37			
5.000	—	11.000	—	16.030	42			
		40	—	40	—			
20.000	—	20.000	—	20.000	—			
5.000	—							
1.600	—	6.600	—	6.600	—			
10.000	—	10.000	—	25.000	—			
10.000	—	10.000	—	11.000	—			
11·746	85							
30.000	—	41.746	85	51.746	85			
10.000	—	10.000	—	10.000	—			
				222.933	64			

WWW.UNILIB.RS УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТЕК. БРОЈ	НАДЛЕШТВА И ЗВАЊА	СИСТЕМАТИЧНА ПЛАТА		ДОДАТАК ПЛАТИ		СВЕГА	
		ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
	Пренето . .						
	ђ, Надлештва						
	I Управа сењског рудника						
29	На експлоатацију угља						
	е, Стручни издатци одељења поштанско телеграфског						
30	На огрев, осветлење и канцеларијске трошкове свих садашњих станица поштанско телеграфских и т. д.						
31	На исплату закупа преноса поштанских пошиљања сувим и т. д.						
32	На набавку печатаних образаца за поштанско телеграфску потребу и т. д. . . .						
33	На набавку хартије за поштанске марке, клишеа и т. д.						
34	На дијурне чиновника, званичника и служитеља који пошту спроводе и т. д. . . .						
	ж, Надлештва						
	I Поштанска станица на жељезници у Београду						
35	На плату једног контролора који је у течају године аванзовао						
	II Поште и телеграфи						
36	На плате и додатке, руковоћа, на плате указних и неуказних телеграфиста, поштара, кондуктера, и свију поштанско-телеграфских служитеља; на плате коњичких и пешачких чувара линија, писмоноша, поштоноша, разносача аманета и надзорника телеграфских линија, на додатак за стан и огрев поштара, управнике београдске поштанско и телегрефске станице као и поштара и телеграфиста, који су старешине поштанске а немају стан и огрев у патури .	505	20			505	20
		35.220	—			35.220	—
	Свега . .						

ТРОШКОВИ И ДРУГЕ ПОТРЕБЕ		СУМА ТРОШКОВА		СУМА ПОЈЕДИНИХ НАДЛЕШТАВА		СВЕГА		ПРИМЕДБА
ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	
				222.933	64			
40.000	—	40.000	—	40.000	—			
8.000	—							
54.000	—							
5.000	—							
2.000	—							
5.800	—	74.800	—	74.800	—			
				505	20			
				35.220	—			
				373.158	84			

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТЕК. БРОЈ	НАДЛЕШТВА И ЗВАЊА	СИСТЕМАТИЧАА ПЛАТА		ДОДАТАК ПЛАТИ		СВЕГА	
		ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
	Б. Умањују се кредити						
	I Код одељења за земљорадњу и сточарство						
1	На плату три стручна економа за виноделье и воћарство, пчеларство и свиларство	1.600	—			1.600	—
	II Код одељења рударског						
2	На плату начелника III класе . . .	5.052	—				
3	На плату два инжињера рударска I класе по 4041·60 дин.	8.083	20			13.135	20
	а, Стручни издатци код одељења за трговину, радиност и саобраћај						
4	На потпомагање индустрије, заната и домаће (кућевне) радиности, на потпомагање трговине, одржавање садање и отварање нових трговачких агенција и т. д.						
	б, Надлештва						
	I Привредни савет						
5	На дијурне чланова из унутрашњости, на огрев, осветљење и канцеларијске потребе на штампање извештаја и т. д.						
	II Управа фондова						
6	На плату управника III класе . . .	1.010	40			1.010	40
	в, Стручни издатци код одељења за земљорадњу и сточарство						
7	На потпомагање земљорадње и сточарства и на организацију сточарских завода . .						
8	На издржавање расадника за америчку лозу, набавку лозе, ширење поуке о неговању и каламљењу америчке лозе и т. д.						
9	На издржање питомаца на страни . . .						
	г, Надлештва						
	III Код управе ратарске школе						
10	На кирију за школску зграду и станове оних наставника који не могу становати у њој						
	д, Стручни издатци код одељања шумарског						
11	На издржавање питомаца на страни на њихове путне трошкове и т. д.						
	За пренос .						

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТРОШКОВИ И ДРУГЕ ПОТРЕБЕ		СУМА ТРОШКОВА		СУМА ПОЈЕДИНИХ НАДЛЕШТАВА		СВЕГА		ПРИМЕДБА
ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	
				1.600	—			
				13.135	20			
30.000	—	30.000	—	30.000	—			
4.000	—	4.000	—	4.000	—			
				1.010	40			
40.000	—							
20.000	—							
4.000	—	64.000	—	64.000	—			
800	—	800	—	800	—			
1.500	—	1.500	—	1.500	—			
				116.045	60			

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТЕК. БРОЈ	НАДЛЕШТВА И ЗВАЊА	СИСТЕМАТИЧНА ПЛАТА		ДОДАТАК ПЛАТИ		СВЕГА	
		ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.	ДИНАРА	П.
	Пренето . .						
	ђ, Стручни издатци код одељења рударског						
12	На монтирање рударске лабораторије и т. д.						
13	На набавку рударских инструмената и т. д.						
14	На набавку цртаћих материјала књига и монтанистичких мапа						
15	На канцеларијске трошкове на штампање формулара за рударске књиге и т. д.						
16	На интерес и отплату на нов зајам за државне руднике у Сењу, Подрињу и Космају од 1,000.000 динара						
	е, Стручни издаци пошт.-телеграфског одељења						
17	На подизање нових телеграфских линија од Београда преко Ниша за Пирот и Врању за међународну радњу и на све трошкове који се око овога рада учине						
	Свега . . .						

Према овоме повећавају се кредити са . . . . . .

ОПШТЕ

Звања чиновника струке Министарства Народне Привреде деле се по класама као и варош Београд што се деле у три класе: прва 2526 дин. друга 2020·80 трећа 1515·60 дин постављења.

№ 1556
22. Јуна 1893 године
Београд.

ТРОШКОВИ И ДРУГЕ ПОТРЕБЕ		СУМА ТРОШКОВА		СУМА ПОЈЕДИНИХ НАДЛЕШТАВА		С В Е Г А		П Р И М Е Д Б А
ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	
				116.045	60			
2.000	—							
1.500	—							
2.000	—							
2.000	—							
50.000	—	57.500	—	57.500	—			
60.000	—	60.000	—	60.000	—			
				233.545	60	233.545	60	

. . . . . 139.913·24

НАРЕЂЕЊЕ

прошле године са исправком, звања рачуновође управе државне ергеле и контролора мера за и служитељи Министарства Народне Привреде којима се плата одређује приликом њиховог

Министар
Народне Привреде
Раша Милошевић.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

Истражни одбор, изабран од Народне Скупштине да изврши извиђај по делу оптужбе кабинета г. Јована Авакумовића, извршио је поверени му посао према чл. 17 и 18 закона о министарској одговорности, и част му је поднети извештај.

Одбор је проучио најбрижљивије оптужбу, поднесену од 26 народних посланика, која је правилно схватила све уставне и законске одредбе и која је потекла из неодољиве потребе и жеље, да се у будуће рад оних људи, којима се поверава управа земљом, сведе у границе строге уставности и закона, јер и по нахођењу Народнога Преставништва, изјављеног приликом усвајања предлога о оптужби, ово је заиста једини пут да у земљи престану политичке трзавице као штетне по развитак и напредак наше отаџбине. Ма да је нови Устав, који је добијен скупим жртвама српскога народа, утврдио права и дужности с једне стране Круне, с друге Народнога Представништва, и огарантовао политичка права и слободе како појединих држављана тако и аутономних установа, и специјалним законима одредио круг и границе сваком државном и аутономном телу, ипак је кабинет г. Јована Авакумовића, у цељи свог самоодржања на управи земаљској, погазио многе уставне и законске одредбе. Упуштајући се у извиђање ове оптужбе а из прибављених података, који се односе на радњу државних органа, нарочито полицијских власти, и за коју радњу највише пада одговорност на ондашњег министра унутрашњих дела, види се, да се тако далеко ишло да се није штедело оно, што је најсветије сваком Србину, а то је његова лична сигурност и домаћа безбедност. Каква је лична безбедност кад један представник власти, окружни начелник, извештава министра унутрашњих дела: *спремам пораз општини горњо-милановачкој, похапсићу све одборнике, мора се газити, или· или*; или кад други представник власти, опет окружни начелник, у свом извештају министру унутрашњих дела, вели: *кад се наставници преместе, онда ћу ударити на општину зајечарску*; или кад један комесар ове исте владе, у свом извештају министру унутрашњих дела, тврди да је један крај антидинастичан и ликује што су ненаоружани грађани у Горачићу побијени од стајаће војске, наводећи: «*нашли су другу Краљевицу*“; или кад исти комесар јавља да је наредио изузеће једног судије првостепеног суда, по делу, где су окривљени извесни опозиционари; или кад окружни начелник тражи де се један судија првостепеног суда избере у већи суд, јер је опасан опозиционар, што се све види из под . пет прилога, чију садржину потписани представници власти, на својим испитима код овог одбора признају за истиниту. Полицијски органи нису могли овако радити неуставно и незаконо, а да за ту радњу нису имали ослонца у самом систему владавине кабинета г. Авакумовића, јер за овакву незакониту радњу нису кажњавани сходно постојећим законима, него су на против унапређивани

Упуштајући се у оцену дела, наведених у оптужби, одбор налази.

I.

Повреда чл. 71 Устава.

Генерал Коста Протић, трећи намесник Краљевски, умро је 4 Јула 1892 године. По чл. 71 Устава његово место имало се попунити на првом састанку Народне Скупштине. Овај састанак Народне Скупштине имао је бити ванредан

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

према чл. 54 Устава или редован према чл. 102. Устава. Но кабинет г. Јована Авакумовића, који је према чл. 71. Устава, требао да сазове Скупштину и на њој изврши избор трећег намесника, није ово учинио, већ је Скупштину, коју је сазвао указом од 1 Октомбра 1892 год. за 1 Новембар исте год., одложио указом од 25. Октобра за 28 Децембар, а за тим је указом од 25 Децембра и распустио, што се тврди овим под ·|₂ приложеним бројевима „Срп. Новина"; а тиме онемогућио извршење уставне одредбе чл. 71 Устава, јер није било Скупштине која би на место умрлог намесника изабрала другог, у року који је одређен Уставом. Оваквом својом радњом кабинет г. Јована Авакумовића погазио је чл. 71. Устава.

Оптужени г. Јован Авакумовић и другови како у одбрани пред Народном Скупштином тако и на саслушању код истражног одбора, признају да су Скупштину одложили, а за тим распустили, но се бране тиме, да су на ово према чл. 54 Устава имали право, наводећи као разлог за одлагање и распуштање, што им је требало доста времена да проуче потребе земље и спреме законске предлоге, сообразно свом политичком програму. Но оваква њина одбрана не може им користити, прво зато, што је тешко веровати, да једна влада примајући управу земље није начисто са потребама и задацима земље, а друго за то, што је самим сазивом скупштине за 1 Новембар дато баш тој Скупштини право, према значењу чл. 71. Устава у вези са чл. 102 Устава, да избере трећега Намесника. Ову Скупштину према наведеној уставној одредби није смела оптужена влада распустити. Примени чл. 54 Устава, на који се оптужени, позивају није било места овде, јер је употреба те уставне одредбе у овом специјалном случају, искључена наведеним уставним задатком. Оптужена влада противно наређењу, да се у уставном року изабере трећи намесник, оставила је и даље вршење Краљевске власти у рукама два намесника, којима Устав пориче право да могу пуноважно вршити ту власт после Уставом одређеног рока.

Из овог излази да дело повреде чл. 71. Устава постоји, а доказује се њиним признањем на протоколима код истражног одбора изјављеним, под Бр. 179., 182., 189., 209., 216., 217. и 239. Дело је предвиђено чл. 2 тач. 2, а казни се по чл. 8 закона о министарској одговорности.

II ДЕЛО.

Повреда чл. 101 Устава

По последњем ставу чл. 101 Устава, који гласи: „накнадни се избори морају извршити најдаље за месец дана од како је дотично посланичко место упражњено", имао се наредити накнадни избор у округу моравском на место умрлог квалификованог посланика Атанасија Вучковића бив. професора, најдаље до 29 Септембра 1892 године, пошто је по извешћу министарства просвете штампано у «Срп. Новинама» Бр. 193, од 3 Септембра 1892 умро 28 Августа исте године, што је све и чл. 93 изборног закона предвиђено. Но ово није учињено ни до 1 Новембра прошле године, ма да је указом од 1 Октомбра пр. године Скупштина била сазвана у редован сазив на дан 1 Новембра а распуштена тек 25 Децембра пр. године, што се све види из под ·|·₃ приложених 2 броја „Срп. Новина".

Овај накнадни избор имао се извршити за то, што је квалификовани посланик Вучковић био изабран из кандидатске листе за изборни округ моравски. Димитрија Катића и Ђоке Анђелковића као други квалификовани кандидат. И смрћу његовом, која искључује свако суделовање и решавање Народног Представништва, морао се према чл. 101 Устава наредити накнадни избор. По чл. 2 изборног закона избори народних посланика наређују се указом на предлог министра унутрашњих дела а по саслушању министарског Савета. Како је бив. министар унутрашњих лела г. Рибарац у одговору свом код истражног одбора навео, да декрет за накнадни избор није смео предлагати, пошто је то по његовом уверењу Скупштинско право, дакле, да у смислу чл. 2 изборног закона пред-

WWW.UNILIB.RS

лог о овом није ни подносио на решавање министарској седници, а то су и остали оптужени министри у одговору свом навели, има се сматрати да је ову повреду Устава према чл. 2 изборног закона, и чл. 3 закона о министарској одговорности учинио сам г. Рибарац као бив. Министар унутрашњих дела; а остали да за ово не могу бити одговорни, кад према признању г. Рибарца ово није ни изношено — на решавање у министарску седницу. Оптужени г. Рибарац признаје да декрет за накнадни избор није предлагао, али се брани тиме што држи да је то Скупштинско право, позивајући се на одредбу чл. 93 изборног закона и чланова 6, 7, 9 и 10 пословника Скупштинског, што у ствари не стоји. Прва тач. првог става чл. 93 изборног закона односи се на попуњавање упражњеног посланичког места лицем, које је на реду у оној кандидатској листи, из које је посланик, чије место има да се попуни, а то је посао Народне Скупштине. А 3. тач. првог става односи се на случај, кад је листа исцрпљена, из које је посланичко место упражњено и онда се има попунити накнадним избором најдаље у року од месец дана. Овим прописом закона није казано да се овај рок има рачунати од дана, кад је Скупштина место умрлог посланика огласила за упражњено, нити би овакој одредби имало смисла.

Исто тако неосновано је позивање и на чл. 6, 7, 9 и 10 скупштинског пословника, који се односе на рад верификацијоног одбора о прегледу пуномоћија и свршених избора, што се све огледа јасно из одредбе чл. 10. пословника, који се односи на избор, који је поништен од верификационог одбора и Скупштине, само су у овом случају, кад Скупштина решава о уништењу избора, одлучује: или да се из дотичне листе другим попуни, или ако је исцрпљена, да се преко министра нареди нов избор, према чл. 101 Устава. У овом случају, за који се министар оптужује нити је одбор нити Скупштина решавала о ништењу избора, нити је могла ни смела решавати, кад је самом смрћу Вучковића престао посланички мандат и његово посланичко место упражњено. Оптужени г. Рибарац у потврду свог мишљења навео је још и то: како он као Министар није могао знати је ли исцрпљена листа, на којој је као кандидат био пок. Вучковић, пошто се изборна акта находе у Скупштинској архиви. Но ова његова одбрана без икаква је стварна основа, кад је познато да се све кандидатске листе пред изборе штампају у «Срп. Новинама», а тако исто и резултат избора са назначењем, који је и из које листе изабран за посланика, што је све г. Министар могао сазнати, само да је водио рачуна о Уставу. Одбраном својом оптужени г. Рибарац ни у колико није могао доказати ни према одредби изборног закона ни према одредбама пословника Скупштинског, да је за наређивање накнадног избора у случају смрти посланика, кад је листа, на којој је био кандидат исцрпљена, потребно било скупштинско решење. На против према чл. 101 Устава и чл. 2. изборног закона била је његова дужност, као Министра унутрашњих дела, да учини предлог, а кад ово није учинио, он је повредио чл. 101 Устава, која је кривица из чл. 2 тач. 2. закона о министарској одговорности, а казни се по чл. 8 истога закона. — Остали оптужени Министри за ово дело не могу и не треба да буду одговорни према чл. 3 закона о министарској одговорности.

III ДЕЛО

Повреда чл. 52. Устава.

По 2 ставу чл. 52. Устава трговински уговори *вредиће тек онда, пошто их одобри Народна Скупштина.* Г. Авакумовић и остали оптужени бив. министри за повреду овога чл. Устава, признали су пред истражним одбором да су у министарској седници одлучили да се трговински уговор закључен између Србије и Аустро-угарске продужи од 1 Јануара 1893 до 18 Јуна исте године, и на ту цељ овластили г. Авакумовића, као председника министарства и министра иностраних дела, да може у име целокупне владе то извршити. Поред његовога признања, то се тврди и писмом председника министарског Савета од 12 Децембра

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

1892 год. којим је јављено министру финансија, да је продужен трговински Уговор на основу декларације закључене између српске и Аустро-угарске владе од $^{17}|_{29}$ Децембра 1892 год. № 169 до $^{18}|_{30}$ Јуна 1893 год, које је продужење објављено у «Срп. Новинама« од 24 Децембра 1892 год. Бр. 184 след. П.№ 6245. што се види из акта од ПБр. 97 и под $\cdot|_{4}$ приложених пет прилога.

Одбрана оптужених: да продужење уговора не значи закључивање новога уговора и да је уговорно стање боље од неуговорног по интересе земље, неоснована је, и не искључује њихову кривицу.

Како приватно правни, тако исто и међународни, па и трговински уговори вреде за обе уговорне стране *до рока*. Према томе, као год што се за важност новог уговора тражи пристанак свију оних чињеница, које предвиђа закон или Устав, тако се исто и за продужење важности старог уговора после истеклог рока тражи то исто.

Јер продужење уговора после рока не значи ништа друго, до склапање новог уговора под старим погодбама. Међу тим оптужена је влада покрај продужења старог уговора унела и нову тачку, по којој се одрекла извршења закона о осигуравајућим друштвима за време, докле је уговор продужен, дакле продужила уговор са новим погодбама, онда тим пре нема места онакој њезиној одбрани.

Напослетку, значење је другог става чл. 52 Устава јасно и одређено, да се у земљи не може увести никакав трговински однос са страном државом без одобрења Народне Скупштине. А кад је оптуженима, по њиховом признању, позната и законодавна одлука у томе погледу, од 31 Марта 1892 год, онда им ова одбрана тим више не заслужује никакве пажње.

Истина је, да је уговорно стање у погледу трговинских односа боље по интересе земље од неуговорнога. Али том истином оптужени се не могу бранити. Кабинет г. Авакумовићев примио је владу 9 Августа 1892 год. Он је могао, дакле, од тога времена па до 1 Јануара 1893 год., кад је рок староме уговору истицао, да закључи и нови уговор, а још лакше да продужењу уговара да санкцију Народне Скупштине. Оптужени нису били у уставној немогућности да то изврше, а што су они сами намерно створили немогућност сазивањем, одлагањем и распуштањем Скупштине, са којом нису ни мислили радити, то не само да их не оправдава, него их терети, јер сва та њихова ранија противуставна радња показује да су они намерно повредили наведену уставну одредбу.

Како је новим трговинским уговором закљученим између Србије и Аустро-угарске у Јуну месецу ове године, а који је био готов до 9 Августа и чекао санкцију Народне Скупштине, дата много повољнија тарифа, од које ће се повећати државни приходи, то је очевидна ствар, да је продужењем старога трговинскога уговора оштећена држава. За ту штету одговорни су оптужени бив. министри. Ако Народна Скупштина донесе одлуку да се оптужени кабинет за ово дело преда суду, онда ће се код суда тражити и накнада штете од оптужених по прибављеним доказима.

Према томе, истражни одбор налази да постоји повреда чл. 52 Устава, и да су за ту повреду одговорни оптужени.

Кривица је ова предвиђена тач. 2. чл. 2 закона о министарској одговорности, а казни се по чл. 8 истог закона.

IV Дело

Повреда чл. 145. тач. 4 Устава.

Оптужени г. Стојан Рибарац, бив. министар унутрашњих дела, актом својим од 11 Децембра прошле год. Бр. 19.594, који је штампан у 273 броју „Срп. Новина,“ на саопштење управе вароши Београда, да је Државни Савет својим решењем од 30 Новембра исте год. Бр. 3913, поништио радњу збора поштине београдске, који је 21 Новембра изјавио неповерење општинској управи,

WWW.UNILIB.RS

јавио је, да је горње решење Држав. Савета незаконито, и да је услед тога наредио Управи вароши Београда, да исто не извршује. По чл. 34 закона о општинама за решење овог питања надлежан је Држав. Савет, и његова решења одмах су извршна. као што то прописује чл. 145 тач 4 Устава. Овим чл. Устава гарантована је самосталност самоуправним телима, тим што је једном самосталном и независном телу, а то је Државном Савету дато једино и искључиво право да решава питања овога рода. Никојим Законом није позван био г. Министар унутрашњих дела, да таква решења расматра, а још мање да их задржава од извршења, јер, по тој логици, могао би једног дана министар задржати од извршења и пресуде судске, које изричу самостални и независни судови. Оваком својом неуставном и незаконитом радњом, оптужени г. Рибарац повредио је чл.145 тач. 4 Устава.

Одбрана његова, да је по чл. 12 закона о општинама имао права прописивати начин избора у вароши Београду, и да Државни Савет нема право ништити правила, која он о томе прописује, неумесна је по томе, што Државни Савет доноси своја решења на основу онаких истих разлога, на основу каквих доносе и судови своје пресуде, а то према своме разумевању закона, и зато решења Државног Савета не подлеже ничијем расматрању, пошто је то једно независно и самостално тело, чија су решења по делима овог рода извршна.

Па не само код општине београдске, но и код општине рибарске, учинио је исту таку повреду Устава оптужени г. Рибарац, јер је на поверљиво питање начелника округа Моравског, од 11 Октобра 1892 год. својом руком написао одговор истоме начелнику, да учини примедбе Државном Савету на његово решење од 9 октобра 1892 г. № 3267, којим примедбама не може бити места, пошто је исто решење извршно, по горњем члану Устава.

Оваквом својом неуставном радњом оптужени г. Рибарац, који је био дужан да чува Устав и законе од свачије повреде, дао је повода потчињеним полицијским властима те решења Државног Савета, донесена по делима овог рода, нигде готово нису извршавана у Србији, а тиме је поништен углед самоуправних власти и створено широко земљиште безвлашћу и самовољи полицијских органа. Ово тврде, акта која су на брзу руку дошла овом одбору под № 41, 66, 69, 117, 44, 189, 76, 77, 84, 4.208, 92, 1.111, 656, 1.686, 5.859, 64, 6.002, 1.325, 36, 468, 166, 9.620, 636, 1.401, 270, 581, 4.110 1.114, 100, 795, 89, и телеграфски извештај стал. окруж. одбора под № 102 и 29, што је све у списку под ·|. изложено, а из којих се види, да многих акта и нема, као и да су махом пропала код полицијских органа. Оваква радња оптуженог г. Рибарца, нагнала је Државни Савет, да уложи протест против његовог неуставног рада, што се види из акта од 29 Децембра 1892 год № 4277. А главна цељ целој овој неуставној радњи оптуженог била је, да неизвршивањем одлука Држ. Савета, олакша полицијским властима незаконо смењивање општинских часника, и постављање полицијских регената као потребну спрему за доцније радове око фалзификовања избора за народне посланике. У истој цељи нису извршиване извршне одлуке сталних окружних одбора као самоуправних органа, што се такође види из горњих акта.

Све ово види се из под ·|₅ приложена 2 броја „Срп. Новина" и још 4 прилога.

Из овога излази да овде постоји повреда чл. 145 тач. 4 Устава, према признању оптуженог г. Рибарца, изјављеном на протоколу саслушања под № 220. Ово дело предвиђено је чл. 2. тач. 2, а казни се по чл. 8 закона о министарској одговорности.

WWW.UNILIB.RS

V ДЕЛО

Повреда изборног закона члана 36, 106, 35, 58 и 59.

По члану 33 закона о изборима народних посланика: сваки који хоће да употреби своје бирачко право мора претходно имати бирачку карту, а по чл. 36 истог закона: „бирачке карте штампају се у државној Штампарији за целу земљу а разашаљу се општинама по наредби министра унутрашњих дела најдаље до 10 Јула:" Но у случају, кад се избори наређују на основу чл. 54 Устава, онда се бирачке карте издају до 43-ћег дана закључно, т. ј. до у очи дана избора. Пошто се по чл. 35 изборног закона бирачке карте издају на основу азбучних спискова, а ови се имају од општинских судова спремити и код суда потврдити најдаље у року од 7 дана, од дана указа за изборе, као што то наређује чл. 101 у вези са чл. 23 изборног закона, онда је јасно да су бирачке карте општинама требале да се разашљу најдаље до 5 Јануара ове год; тада су по поменутој одредби и азбучни спискови, на основу којих се издају бирачке карте, морали бити спремљени, и према истима морало се отпочети издавање карата.

Но оптужени г. Рибарац не само што према овим законским одредбама није наредио пошиљање бирачких карата до 5 Јануара ове године, него је тек под 3 Јануаром расписом својим (види Срп. Новине од 9 Јануара Број 6.) јавио полицијским властима, да ће им се доцније послати бирачке карте. Ово је заиста учињено, јер су бирачке карте, као што тврди званично извешће државне Штампарије под № 13 из ове експедиране, и то за неке округе 8. а за неке тек 11 Јануара ове године. Ове карте послате су преко начелства окружних, која су их опет слала среским, а ови општинама, тако да их општине пре 16 Јануара тек. год. нису могле примити.

Дакле, само и једино оваквим незаконим радом г. министра унутрашњих дела, што бирачке карте према чл. 36 у вези са чл. 106 изборног закона нису послате општинама до 5 Јануара тек. године, немогућно је било општинским судовима да издају бирачке карте за 11 дана, од дана, кад је сваки бирач по закону имао права тражити и добити их А ово неиздавање карата после законом одређеног рока, било је повод многим жалбама и министру и Краљевским Намесницима.

Оптужени г. Рибарац признаје да је расписом својим јавио полицијским властима да ће се доцније послати бирачке карте, али се брани тиме, да овде нема повреде законске, што му законом није одређен рок до ког мора наредити пошиљање бирачких карата, а и кад би се узело да постоји тај рок, ипак вели, да је са[illegible]мо задоцнио са 2 дана.

Овом одбраном својом оптужени г. Рибарац ни у колико није оправдао своју незаконску радњу, јер не стоји да законом није предвиђен рок до ког се морају разаслати бирачке карте општинама; ово је предвиђено чл. 36. у вези са чл. 106 и 101. изборног закона. Кад ово стоји, онда се у томе и састоји повреда законска, што су општине добиле бирачке карте тек 16 Јануара, а требале су их добити 5 истог месеца. Према томе не стоји задоцњење за 2 него за 11 дана. Када је овим поступком бив. министар г. Рибарац учинио то, да су општине тек 16 Јануара могле имати бирачке карте, и када су требали, да их отпочну издавати бирачима, он је накнадним једним расписом од 16 Јануара ове год. ПБр. 509, опет онемогућио издавање бирачких карата. Овим расписом, а без икаквог законског ослонца, прописује се начин и неки нов поступак при издавању бирачких карата.

Кад се прочита овај распис, видеће се како министар, противно чл. 35 изборног закона, издавање бирачких карата од општинских власги преназа на среске власти, ма да и чл. 36 г. изборног закона изрично вели, да се бирачке карте разашиљу општинама. — Даље овим расписом наређује се општинским властима, да из пореског дневника састављају спискове, које са пореским дневником да донесу среским канцеларијама, где су се спискови са дневником порезе имали сравнити од писара или порезника, па тек, кад се нађу за истините приступљено је издавању карата

WWW.UNILIB.RS

Но при том терало се тако далеко да су председници општина у среској канцеларији морали и бирачке карте попуњавати и на њих печат општински ударати. Ова радња трајала је по неколико дана, и зато време општина је била без председника, нити је ко могао примати и наплаћивати порез без пореског дневника. И само овакав незакони распис оптуженог г. Рибарца, онемогућио је издавање бирачких карата и после 16 Јануара, скоро за 20 дана, што тврди и једна депеша начелника среза Бољевачког од 9 фебруара, којом извештава начелника округа црноречког, да руље радикала нападају на општине, тражећи бирачке карте. Овај срески начелник у место да овој тражњи даде законског задовољења, пита оптуженог министра да ли да тражи 1 четувојске да станује онде, док се избор сврши, јер би онда били сигурни, пошто би се ашшењем, у присуству војске, изгредници преплашили. Овако дуго неиздавање карата, не само што је дало повода многим жалбама, него је доводило и до огорчења, јер се почело стварати уверење, да се ово чини намерно и једино у цељи, да се противницима политичким одузме могућност употребе свог бирачког права. На против политичким једномишљеницима давате су бирачке карте испод руке, па чак и на сам дан избора, као што тврди депеша начелника среза лесковачког, којом на дан 24 фебруара одговара да не може јавити број издатих бирачких карата, *јер ће некима из извесних обзира давати и сутра*, дакле на дан избора.

Поменутим расписом г. Рибарац је учинио и то: да је било немогуће општинским судовима, да издају бирачке карте и онима, који би платили порезу 21, 22 и 23 фебруара, пошто исте нису биле у рукама општинских већ полицијских власти, а због удаљености општина од среске канцеларије. Свега овог не би било, да су бирачке карте, као што и закон наређује, биле раздавате општинама да их оне раздају бирачима.

Све ово учинило је, те је огроман број бирача, за ово своје повређено право, оптужио председнике општинске и неке начелнике среске, што се тврди званичним извешћима првостепених судова, по којима је подигнуто 595 тужаба као што се види из извода.

Ово је у исто време и доказ, да многи бирачи нису добили бирачке карте; а тако исто поједине општине нису никако добиле не само бирачке карте, но ни изборни материјал, и услед тога нису никако ни гласале, што се види из акта стал. окружног одбора за округ подрински под № 258. Донашањем оваког расписа којим се издавање карата бирачких од општина преноси на среске власти, прописујући и поступак противан закону изборном, оптужени г. Рибарац учинио је повреду чл. 35 изборног закона, и за то је одговоран.

Оптужени г. Рибарац признаје да је поменути распис издао, али се брани, да га је издао једино у цељи да очува чл. 85 Устава и чл. 34 изборног закона, а то је да само онај добије бирачку карту, који је држави платио порезу за друго полгође, и да је онакав распис издао на основу чл. 80 закона о општинама, тврдећи да истим расписом није повредио изборни закон.

Ова одбрана оптуженог г. Рибарца нема основа ни у чл. 85 Устава ни: у чл. 34 изборног закона, а најмање у чл. 80 закона о општинама, а ево зашто

Чланом 34 закона изборног, који је и потекао из чл. 85 Устава, одређено је: да може добити бирачку карту само онај, који је платио порезу за прошло полгође. Одмах за овим и чл. 35 истог закона прописано је, да ће општински суд на основу азбучног списка издавати бирачке карте, чим који по претходном члану порезу плати. Дакле, право издавања бирачких карата, и право испитивања и уверавања, је ли бирач платио порезу или није, стављено је у дужност и надлежност само општинским судовима, а не пореским надзорницима и полицијским писарима. Доследно овоме постоји чл. 36 изборног закона, који заповедно налаже, да се бирачке карте по наредби министра унутрашњих послова разашиљу општинама до 10 јула, дакле *општинама* као по закону надлежним за издавање бирачких карата, а не среским властима.

Одбрана оптуженог г. Рибарца да је поменути распис издао на основу чл. 80 закона о општинама, такође је неоснована, што доказује сама садржина његовог расписа, којом пренаша издавање бирачких карата од општина на сре-

WWW.UNILIB.RS

ске власти, а право надзора ни у ком случају не може да утиче и на саму надлежност власти и ову да мења, кад је она законом прописана.

У осталом неумесна је и по томе, што је право контролисања у издавању бирачких карата од стране општинске власти остављено изборним законом, не само чиновнику полицијском већ и сваком грађанину, и, на случај злоупотребе, одређене су и казне за оне, који то чине. Дакле и г. Рибарцу, да је у истини била намера да се само контролишу општинске власти, да ли ће бирачке карте издавати правилно и да не чине злоупотребе, могао је само то извршити, било преко грађана било преко чиновника, само и ни у ком случају није могао ни смео издавати онакав распис и ограничавати општине новим и законом непредвиђеним поступком у издавању бирачких карата. Права циљ овог расписа ова је: оптуженом г. Рибарју као министру унутрашњих дела потребно је било из партијских интереса да зна колико ће се до избора издати свега бирачких карата по партијској сразмери, — а ово не би могао знати да је према изборном закону оставио издавање бирачких карата, општинама, већ је ово горњим расписом ставио у дужност среским властима, које су га заиста на његов захтев прво 16 а за тим 24 фебруара извештавале не само о броју изданих бирачких карата, већ и о партијској сразмери, што све и сам г. Рибарац признаје. А зашто му је и ова партијска сразмера потребна била, видеће се и из података, које ћемо доцније изнети.

Ово је, дакле, била права циљ поменутог расписа, а не као што г. Рибарац наводи, да очува закон и интересе државне касе.

Према свему овом стоји то: да је г. Рибарац горњим расписом повредио чл. 35 изборног закона, за то је за ово дело и одговоран. Кад је оптужени г. Рибарац поменутим незаконим расписом ПБр. 509 створио могућност да сазна не само број издатих бирач. карата већ и њихову партијску сразмеру, он је, а у циљи даљег утицања на избор, да овај испадне у корист оптужене владе, издао нов распис од 22 фебруара ПБр. 2277. Овим расписом наредио је свима полицијским властима да изборни посао могу вршити само они од одређених председника, који су снабдевени објавама полицијских власти.

Да би се објаснило зашто је потекао овај распис, као и сва радња, која је настала од управних власти, пред и на сам дан избора, потребно је поменути и тајна поверљива упутства. Ова су упутства раније издата и свима начелницима окружним послата да их препишу они и срески начелници, па оригинали да се врате. — Овакво једно поверљиво упутство писано руком начелника округа ужичког, све поцепано, но ипак састављено, прибавио је истражни одбор, и у њему стоји ово:

1. „Само оним председницима бирачких одбора дати објаве, који по Уставу имају квалификације и који су свршили факултете. А учитељима, поповима и другима са стручних школа не давати објаве и са тиме не изигравати закон. Изузети од овога либерале и њима дати објаве, но с тим да их врате.

2. Где су општине наше, ту спремити записнике у дупликату, од којих по један да иде уз изборна акта, а други предавати држав. властима.

3. Избегавати и отклањати нереде, ако би их они хтели, нарочито ако би то било штетно по нас.

4. За чланове бирачк. одбора треба изабрати из општинских одбора најпоузданије људе, који ће ићи поступно са представницима наше листе, и старати се да састави већину у нашу корист.

5, Кад би њихов председник бирачког одбора хтео да огласи да је било нереда, а то би било штетно по нас, онда да председник општине, где је наш, узме власт председника бирач. одбора у своје руке и сврши рад са представницима листа и чланом одбора. Задобити за ово и напредњачке представнике листе, где их има.

6. Записником утврдити и огласити да је њин председник наваљивао и изазивао нередо, па тај записник однети на време, и предати главном бирачком одбору.

WWW.UNILIB.RS

7. У свима општинама наше људе поделити на десетине и од најпоузданијих одредити свакој десетини десетара, који ће се старати, да сви из његове десетине плате порез, узму бирачке карте и оду те гласају. А да их не би противници нападали, плашили или преварили, да иду у гомилама по 10 и више на гласање, и пошто гласају да се не разилазе, док се не закључи избор, као јемство за ред и спречавање нереда.

8. Државни чиновници, званичници, служитељи и пограничні стражари да плате порезу, узму бирачке карте и гласају, сваки у месту где су записани у бирач. спискове.

9. Приметило се да радикали спремају лажне бирачке карте и куглице гласачке, за то пазити на то добро.

10. Радикали плаше наше људе, са доласком на власт после избора. Те гласове сузбијати чиме је згодније према приликама и што ће боље дејствовати и на противнике и на наше људе. На пр., ако ће боље дејствовати да им се каже да радикали неће доћи на власт, па да добију и већину, то им и казати, а ако ће боље дејствовати да им се каже да могу доћи, ако се наши људи не заузму, и да ће после пропадати од освета и гоњења, онда им то и казивати и т. д.

11. Ако је нужно, ради плашње да направе пред и ради нашег успеха да и војска куда промарширa, или се распореди, и то јавити благовремено.

12. Употребити све да се задобију кметови, писари општински и њини представници листе.

13. Телеграм да ради и линије телеграфске да се добро чувају и дању и ноћу 24, 25 и 26 ов. месеца.

14. Извештаје о раздатим бирач. картама са тачним назначењем колико је дато којој партији, поднети прво 16 а друго 24 ов. месеца из јутра.

15. Наредити да све општине по нарочитом коњанику и најбрже јаве начелницима среским 25 у вече, чим се избори закључе, колико је која листа добила куглица, и о реду при изборима, а они да одмах телеграмом извештавају г. министра и начелника окружног. Не сме без овога извешћа ове вечери остати ни једна општина.

16. Све могуће препреке правити рђавим председницима бирачких одбора, да и не оду на избор.

17. Сву поверљиву преписку поништити на дан избора.

Ова упутства односе се на припремну радњу пред избор и на сам дан избора. — И заиста по овим упутствима среске су власти и радиле. Тако одмах после оног расписа о председницима, управник града Београда, шифрованим депешама, обраћа се појединим среским и окружним начелницима, да му јаве које су општине радикалне, према списку државног одбора, којим су преседници бирачких одбора распоређени, а све у цељи да не издаје објаву онима, који су из Београда одређени за унутрашњост.

Учитељима и поповима и другим, заиста нису ни давате објаве у смислу прве тачке упутства. О овоме су доказ изборни акти од 25 фебруара и извештаји главних бирач. одбора, из којих се види да су 274 одређених председника задржани да не врше дужност на изборима: било што им полицијска власт није давала објаве или им силом стала на пут вршењу дужности.

Друга тачка овог упутства такође је вршена. Полицијске власти заиста су правиле литографисане записнике у дупликату, и ови се и данас налазе у изборним актима. Да је и трећа тачка вршена, доказ је телеграм оптуженог г. Рибарца начелнику округа крушевачког, којим дозвољава да буде и нереда, само ако није штетно по њих. — Четврта тачка такође је вршена, као што тврде депеше начелника округа рудничког и округа подринског, у којима препоручују какве људе треба изабрати за чланове одбора из општинских одбора.

Пета тачка вршена је у много већем размеру но што је овим упутствима предвиђена. У извршењу ове тачке тако се далеко ишло, да су одузимана акта од главних бирачких одбора, и овај растеран. Доказ је за ово одузимање акта од главног бирачког одбора за округ руднички, као и покушај оптуженог г. Рибарца да поништи избор тимочког округа, и најзад поверљива преписка између

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

начелника округа подринског и оптуженог г. Рибарца о издавању пуномоћија посланицима из овог округа. О свему овом биће изложени докази у X делу.

Није остала ни 6 тачка, а да нема доказа да је и по њој заиста рађено само у другом облику, што се доказује прилозима, који ће се такође навести по X делу.

Тачка 7. упуства само је наређење, које се односи на чланове партије и она овде није од вредности.

Тачка 8. вршена је најбрижљивије и најенергичније. Као доказ нека послуже депеше начелника округа рудничког, који шифрованом депешом тражи од управника града Београда да узме карте за Шахина, Радисава Тодоровића и Тодора Милетића, па да му их пошаље, и ако је овакав рад законом забрањен полицискim властима. Ово признаје и сам начелник округа рудничког г. Каменчић, као и депеша истог начелника, којом је наредио да сви погранични стражари и служитељи узму бирачке карте и гласају; међу тим сами оптужени чланови кабинета нису нашли за потребно да изврше ту најсветију грађанску дужност, као што се види из извештаја пореског одељења за варош Београд № 198, а гласали су за народне посланике, а шта више изабрани су за исте, што тврде изборна акта.

Девета тачка упуства извршивана је у толико, што се из депеше начелника среза јадранског, упућене министру унутрашњих дела, види, да је овоме министру од Кундовића поручено шта у овом погледу треба радити.

Десета тачка такође је извршена, јер је на сам дан избора пуштена од власти депеша, како је главни радикални одбор поапшен и вијан Карађорђевић. Доказ за ово находи се у актима овога извешћа а у делу под VII, јер се забрањивало опроврагавати ове неистините вести, као и у акту управе државне штампаре од 15 јула тек. год. № 5059, којим тврди да су слике „радикалска зла“ штампане у истој штампарији по наредби оптуженог г. Живојина Величковића, бив. министра правде.

Да је извршена и тач. 11 упутства најбољи је доказ напред поменута депеша начелника среза бољевачког, а поред овога и докази у делу VIII оптужбе да је заиста војска довођена у изборна места по голој претпоставци да ће бити нереда, и ако овог у ствари није.

Тачка 12 упутства такође се примењивала, као што тврди депеша начелника среза јадранског, којом тражи да му се јави који, су представници радикалне листе, као и депеша начелника округа рудничког, којом моли за наређење да се лекови за болницу узимају из апотеке Ивана Стојишића апотекара, представника напредне листе у главном бирачком одбору.

Овде помињемо и то, да су по признању начелника округа црноречког сви председници бирачких одбора у том округу, изузев само њих 15, као и преставници опозиционих листа били поапшени, што се у осталом види и из изборних акта за тај округ. Кметови и писари општински задобивени су раније, кад су општине узимате, што је већ напред поменуто.

Тачку 13 упутства оптужени г. Рибарац као министар унутрашњих дела потврдио је и својом познатом депешом од 24 Фебруара 1893 год., која је предмет оптужбе под VII, у којој се и докази налазе.

Тачка 14-та такође је извршивана по наређењу оптуженог г. Рибарца, јер он признаје да је тражио извешћа како о броју издатих бирачких карата тако и о њиховој партијској сразмери, што је већ напред и напоменуто.

Извршење тачке 15-те чиста је ствар министра унутрашњих дела и односи се на брзо достављање резултата изборног, што је такође чињено једино у цељи да се што пре сазна резултат изборне борбе.

Тачка 16-та, да се све могуће препреке чине рђавим председницима бирачких одбора (по њиховом нахођењу) да не оду на изборе, извршена је на најгрубљи начин усред престонице, а на очима и целе владе и Краљевских Намесника, јер нису пуштани да оду на биралиште ни они председници, који имају по Уставу потребну квалификацију, али се по упутству њиховом сматрају као рђави само зато, што не припадају владајућој странци. Доказ за ово јесте жалба именаних лица, као и акта оптужења Павла Денића бив. управника града Београда,

WWW.UNILIB.RS

и Татаровића комесара жељезничке београдске станице, оптужених за лишење слободе. А како се у погледу извршења ове тачке радило по унутрашњости земље, нека послуже за доказ овде приложене депеше: о премештају учитеља, који су били одређени за председнике бирачких одбора, који су телеграфским путем били премештани на 2, 3 дана пред изборе, у цељи да се спрече да не оду на изборна места.

Ради карактеристике и доказа да су ова упутства строго служила као упут свима полициским властима пред изборе и на сам дан избора и да су се њих строго придржавале све полицијске власти и по њима заиста и поступале нека послужи за доказ последња тачка овог упутства, која гласи: да се сва поверљива преписка о изборима поништи на дан избора. Да је и она заиста извршена, доказ је то што је начелник округа ужичког, који је ово упутство својеручно преписао као што тврди и овај оригинал његов и поцепао га у ситна парчад, но која су ипак нађена и састављена, те се њима утврдио факт да су заиста постојала ова поверљива упутства, а наведеним прилозима доказано је да је по њима заиста и рађено.

Оптужени г. Рибарац, одговарајући пред истражним одбором на питање о постојању ових упутства, одбијао је најодсудније да их је он издао и да су она постојала. А кад су му показане његове депеше, којим је питао начелнике окружне јесу ли преписали позната поверљива упутства, и ако су, то да их задрже и њега о томе известе, он је одговорио: да та упутства нису његова. Но ова његова одбрана потире се овим доказима: депешом његовом од 20 Јануара ове год., упућеном свима начелницима окружним, утврђује се факт, да је он за ова упутства питао начелнике окружне, јесу ли и који капетани преписали и шта је са оригиналима. Но као што се из депеше начелника среза трнавског упућене начелнику округа рудничког види, поред ове постајала је још једна депеша од 23 Јануара ове садржине: „*одузмите препис од свију капетана и држите их са оригиналима до даље моје наредбе, кад извршите, јавите*“. — Дакле не стоји у истини одбрана оптуженог г. Рибарца да их је обуставио, већ задржао примену њихову до потребе — избора за када су и намењене биле. Ово потврђује још и тај факт, што се из депеша оптуженог г. Рибарца упућених начелнику округа крушевачког и начелнику среза јасеничког округа подунавског‘ као и депеше начелнику округа рудничког види, да је он давао и усмена упутства по нарочитим људима, од којих су се неки имали јављати начелницима под нумером 2.

У осталом, да је оптужени г. Рибарац ова упуства издао, доказ је то што су се све полицијске власти по истима и управљале и онако радиле као што је напред наведено, а он као бив. министар у свему са њима не само солидаран и сагласан био, него је по нешто и сам из својих упутстава извршивао.

Тако распис његов да само председници са објавама полицијске власти могу вршити изборни посао, извршен је према упутствима до најмањих ситница.

Жалбе, које су му као бив. министру долазиле од појединах председника бирачких одбора, да им полицијске власти не дају објаве, не само што нису налазиле никаквог задовољења, него се намерно по њима радило у такој форми, да се шаљу начелствима, да од среских траже извешће, а док ово дође знао је и оптужени г. Рибарац да ће се свршити са избором. — Доказ за ово налази се у актама званичним, добављеним, од г. министра унутрашњих дела бр. 213, из којих се овде подноси веран извод као и у прилогу оптужбе под *Бр. 6.*

Даље извршење ових упутстава и то тачке 13 и 14 учинио је сам оптужени г. Рибарац, прву са познатим својим расписом о телеграфима, и другу по његовом самом признању да зна расположење у земљи, колико је по партијској сразмери издато бирачких карата.

Све ово што је изнето о поверљивим тајним упутствима, учињено је једино у цељи да се још боље расветли цела она радња вршена како пред, тако и на сам дан избора, те да се види како се према прибављеним подацима, која потврђују постојање ових упутстава, заиста по неком напред спремљеном плану и радило. А што је најглавније, да се потврди побуда и намера зашто је оптужени

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

г. Рибарац и онакав распис издао који нема никаквог ослонца ни у закону изборном ни у Уставу, и да је он служио полицијским властима као упут за тачно извршење прве тачке тајних поверљивих упутстава.

Да оптужени г. Рибарац није имао никаквог ослонца у закону, на основу ког би могао издати овакву наредбу, доказ је и то: што се у истој ни сам не позива на какво законско наређење, што је у осталом противно и чл. 117 ставу 2 Устава.

Но сем овог и по самом значају кога има објава, а с погледом на изборни закон, оптужени г. Рибарац нити је могао нити смео онакову наредбу издати полицијским властима. И сама његова одбрана, да је ово учињено с тога, што је и председник државног одбора, а и неки старатељски судија издавао објаве неким председницима бирачких одбора, не само што га не брани за ову његову противзакону наредбу, већ га још више терети. Оптужени г. Рибарац признаје да законом није прописано давање објаве, но да се ово практиковало, а кад ово стоји, онда настаје питање: какав значај и задатак има узимање објаве. Сваком је познато да се узимањем објаве хоће да увери дотична власт, да је лице, које се представља као одређени председник бирачког одбора заиста оно, које је и државним одбором одређено. Давање уверења овакове природе најмање спада у дужност полицијским властима, и пре се има узети да спада у надлежност општинских судова, а полицијским властима само ако оне познају дотичне председнике лично или преко приведена позната два сведока.

Према овоме, дакле кад закон, нигде не прописује узимање објава, као и од кога се имају узимати, настаје питање: чиме би оптужени министар и на основу ког закона могао да спори важност једне објаве, коју би у сличном случају издао председник првостепеног суда својим чиновницима, који су распоредом Државног Одбора одређени за председнике бирачких одбора, који је и законом позват да води рачуна о свом особљу, где оно иде, да ли по приватној или званичној потреби.

А кад ово стоји, онда је оптужени г. Рибарац, коме су и закони и надлежност појединих власти познати били, намерно, у вези поверљивих упустава, онаку противзакону наредбу издао, наређујући да посао изборни могу вршити само они, који *полицијску објаву имају*.

Но има случајева, где полицијске власти нису пуштале ни оне председнике бирачких одбора, који су имали објаве онакве, какве је поменутим упутствима тражио оптужени г. Рибарац. Ово се види из прилога о непримању председника бирачких одбора: Јована Ковачевића и Живка Поповића. И само овако намерно и категорично забрањивање учинило је то, да је председник општине јагодинске, судији првостепеног суда, забранио вршење изборног посла, што нема полицијске објаве, ма да у уверењу и сам тврди да га лично познаје, као и то да је он и државним одбором одређен за председника бирачког одбора, што се види из изборних аката, а тиме је повредио и чл. 94. Устава.

Кад се овако што могло десити у варошкој општини, онда није никакво чудо, што се по селима од неписмених председника терало и даље, те по извештајима глав. бирачких одбора није 277 председника вршило изборни посао.

Зашто је оптужени г. Рибарац овакав распис издао има се објаснити овим: хтело се пошто по то да спречи да одређени председници бирачких одбора не дођу на своју дужност, те да постављени полицијски регенти у место њих изврше изборе по жељи оптужене владе, па ма то било и путем фалсификовања изборних аката, што је заиста и чињено, као што се види из изборних аката округа подунавског, топличког, пожаревачког и подринског.

Докази за све до сада наведено по овоме делу прилажу се под $^{1}/_{6}$ у 100 прилога".

Па како је оптужени г. Рибарац, овим својим расписом повредио чл. 58 и 59 изборног закона, он је за то и одговоран.

Сва три расписа оптуженог г. Рибарца којима је повредио напред поменуте чланове изборнога закона чине кривицу из чл. 2 тач. 5 закона о министарској одговорности, а казне се по чл. 5 истог закона. —

WWW.UNILIB.RS

VI. ДЕЛО

Повреда члана 85 Устава

Г. Анта Богићевић, бив. министар војни, 19 децембра пр. године, издао је наредбу под А. Т. № 5084., штампану у војеном службеном листу, којом је забранио радницима војено-техничког завода у Крагујевцу, да употребе своје грађанско право при изборима општинских часника и народних посланика. Последица овакве наредбе била је та, да је отпуштено 39 радника, а 46 радника напустило је рад, те да се само користи својим грађанским правима, која им Устав гарантује, што тврди извештај г. Управника војеног техничког завода од 16 Јула тек. год. № 3161, поднесен г. Министру војном. Ова наредба противна је чл. 85 Устава, по коме сваки српски грађанин, рођен или прирођен, који има 21 годину и плаћа држави 15 дин. непосредне порезе на годину, има право бирати општинске часнике и народне посланике, од ког правила по чл. 87 Устава изузимају се само војници под заставом, официри активни и у недејству.

Оптужени г. Богићевић брани се на свом испиту код истражног скупштинског одбора, да је то учинио у цељи да обезбеди тачну израду извесног оружног прибора, и да је с тим условио даљи опстанак радника у фабрици, али да никог није присилио на одрицање права, која му Устав гарантује. Но ова одбрана не може му користити по томе, што право бирања општинских часника и народних посланика, спада у ред јавних права, гарантованих Уставом, која не само не могу бити предмет уговора, него се још казни сваки онај орган власти, који пречи грађанима вршење тих права, као што се то види из закона о избору народних посланика. А да је ово оптужени учинио у цељи, да осигура избор посланичким кандидатима, који су присталице оптужене владе, доказује се актом од 10 Децембра 1892 године. ПФА№ 574. управљеним на команданта шумадијске дивизије, којим оптужени, као министар војни, заповеда, да се казни управник војно техничког завода што узима на одговор раднике истог завода који су потписали неповерење ондашњој управи општине Крагујевачке, која је стајала у опозицији према влади. Оваква два супротна акта његова, по једној истој ствари, доказују да је његова одбрана неистинита, и да му је наредбом под АТ№ 5084. цељ била, да осигура избор народних посланика, присталица оптужене владе, тиме, што ће закратити право гласа оним грађанима, раденицима, који су били у опозицији влади. Све ово види се испод ·|, — 4 прилога.

Из овог излази да је оптужени г. Богићевић повредио чл. 85 Устава, што се доказује његовим признањем на протоколу саслушања под Бр. 237. Дело је ово предвиђено чл. 2 тач. 2. а казни се по чл. 8 закона о министарској одговорности.

VII ДЕЛО

Повреда чл. 5 и 15 закона о телеграфу.

Оптужени г. Стојан Рибарац дан пре избора, а то је 24 Фебруара тек. године, издао је распис свима окружним начелствима и управи града Ниша, да забране сваку депешу, којом би се ма шта о избору народних посланика јављало. Последица овог расписа била је, да се на пет, шест дана после извршених избора народних посланика није знао резултат избора, а то је учињено у цељи да би се могли фалсификовати бирачки записници, на случај да исход избора испадне неповољно по владу; што да је рађено, видеће се, из оних факата, која су изношена у делу под V. Овај распис оптуженог г. Рибарца противан је чл. 15 закона о телеграфу, по коме телеграфска станица може задржати оне депеше, које би биле управљене против закона и морала, или би вређале власти и коју другу личност, као и депеше оних приватних лица, којих би задржање захтевали интереси земље. Нема сумње да неотправљање депеша о изборима, у којима су приватна лица саопштавала ресултат избора појединим редакцијама, пису нала-

WWW.UNILIB.RS

гали интереси земље, јер се њима нису могле распламтети страсти, већ на против само утишати. Сазнање истине о резултатима избора могло је само допринети да се партијска борба стиша, а напротив задржавање депеша о исходу избора, дало је повода да се партијске страсти још више распале.

Одбрана оптуженог г. Рибарца, да министар унутрашњих дела има право обуставити и депеше приватних лица, кад за умесно нађе, неумесна је. Тако неограничено право нема министар унутрашњих дела, као што се то види из горњег законског правног прописа. Оваквим незаконитим радом оптужени је задржао телеграф као државну установу, за своје искључиве партијске смерове. Ово се тврди и сведоџбама Љубе Каменчића начелника округа рудничког на протоколу саслушања под № 172, који сведочи, да је вест о појави Карађорђевића претендента на српски престо и апшењу главног радикалног одбора у Београду добио од једног окруж. Начелника, а да је истинита уверио се из београдске министарске штације, чему је циљ била да се застраше радикални бирачи. Оптужени је могао узбунити земљу таквим лажним вестима, док опозиција није се могла служити телеграфом у циљи побијања таквих лажних гласова. Оптужени г. Рибарац у неколико признаје, да је забранио свако отправљање депеша, којима би се јављало о резултату избора, као што се то види из протокола његовог испита под Бр. 234., но и поред тога, то се доказује сведоџбама испитаних сведока: Јосифа Милисављевића, Томе Михаиловића и Војислава Стојковића, ревизора при телеграфској београдској главној станици, који су на протоколима под № 254, 255 и 256. то посведочили као и да је та забрана трајала од 25 Фебруара до 4 Марта тек. године, дакле за време избора. Све ово тврди се са ова два под $^{1}/_{8}$ прилога.

Ово је дело предвиђено у тач. 6 чл. 2 закона о министарској одговорности а казни се по чл. 8 истог закона

VIII ДЕЛО

Повреда члана 67 изборног закона.

Расписом својим од 21 Августа пр. год. П№ 1587 Министар унутрашњих дела упутио је полицијским властима да на случај важне и хитне потребе као н. пр. за гоњење хајдука угушење већег нереда и т. п. и ако нису довољна она средства, са којима већ располажу, могу тражити војену помоћ од дивизијских команданата. Овај распис сам по себи није требало ни издавати, кад је то већ познато, да се војена помоћ може дати у случају хитне и важне потребе. Издавање оваквог расписа, и то на 12 дана по доласку оптужених на владу, а нарочито у времену, кад се ни у ком крају земље нису појавили хајдуци, објашњава његову појаву тиме: да су и полицијске власти и сам министар унутрашњих дела били уверени, да ће насилно одузимање општина наћи отпора код народа, и да ће им у том случају требати војна помоћ. Све ово доцније се и потврдило. Услед оваког олаког потрзања војске проливена је крв невиних српских грађана, који су на основу закона бранили своја самоуправна права, чему су сведок догађаји у Горачићу, Чачку, Смедереву, Коцељеви и другим местима у нашој отаџбини. Сам министар унутрашњих дела а исто тако и његови потчињени органи без важне и појављене потребе тражили су и употребљавали војену помоћ, и то у толиком размеру да је овим углед и задатак војске понижен. У овој безобзирној употреби твојне помоћи г. Министар војни није се зауставио ни онда, кад је из поднетих му релација појединих команданата увидео да је војска обманута и да њена помоћ није ни потребна била. А министар унутрашњих дела није се зауставио ни онда, кад су га његови органи извештавали да војска није чинила употребу, дакле да је потрзана без икакве потребе. Они су пшли и даље, и сами у споразуму а све под претпоставком, да ће приликом избора народних послабити нереда, на пет до осам дана пред изборе паредили кретања војске у извесна гласачка места.

WWW.UNILIB.RS

Тако г. Министар војни услед доставе, да се спремају неки да нападну иваньички магацин, на полеђини истог акта под 17. Фебруара тек. год. ставља решење, да једна чета из Пожеге оде у Иваньицу и чува магацин, а *једна чета на дан избора од 25 фебруара да оде у Добриње.* Дакле, господин министар војни својеручно без икакве хитње и важне потребе на 8 дана пред избор наређује да чета на дан избора иде у Добриње.

Кад је овако олако схватао задатак војске, као и важност потребе кад треба војену помоћ дати и употребити сам војни министар, онда није никакво чудо што је начелник окр. црноречког у овом погледу још даље ишао и од месног команданта тражио војну помоћ, без мало у сва изборна места, и то се види из списка. Догађај у Горачићу такође доказује да није била потребна војна помоћ, нити одузимање општине, кад сам комесар владе у свом извештају вели, да је нова управа изабрана и да је она као таква отпочела радити у другој згради. Према томе није било разлога нападати војском на оне, који нису одобравали оваково премештање суднице, и код ње се били искупили, без икакве намере и спреме да ма кога нападају. У осталом и релације, које су поднели министру војном поједини команданти о кретању војске пред изборе и на сам дан избора потпун су доказ, да никаквог нереда не само што није било, него да се нигде ни појављивао није. Кад стоји тај факт да је војска без потребе употребљавана, и да министар војни при представци министра унутрашњих дела, није се уверавао о тој потреби; а тако исто ни министар унутрашњих дела при представкама подчињених му органа, и кад се још узме у оцену нарочито и то, да је војска кретана у изборна места пред изборе и на сам дан избора, онда је јасно да је овако кретање војске вршено са напред удешеним планом и споразумом између министра војног и министра унутрашњих дела, једино у цељи да се утиче на избор т. ј. да се бирачи застраше. Одбрана министра војног да је војну помоћ, у колико је он наређивао, вршио по усменој преставци министра унутрашњих дела, да ће бити нереда, и да о потреби као војник и министар војни није могао да сумња, и могла би наћи оправдања, да противу овакове његове одбране не стоји ово: што се као министар из поднетих му релација уверио, да је војска без потребе потрзана и више пута обмањивана; што је сам решењем Пов№ 58 под 17 фебруаром т. год. без икакве писмене преставке о потребности наредио да једна чета на дан избора иде у Добриње, као место, које по Уставу бира једног посланика; а тако исто и решењем по Пов№ 73, да војска иде у Лесковац због замишљене претпоставке, да ће бити нереда у Власотинцима. Кад ово стоји, онда оптужени министар војни, коме је дужност била да чува углед и задатак војске, није требао унапред да наређује кретање војске пред изборе и на сам дан избора. У овом случају министар војни није могао унапред наређивати одлазак војске у Добриње, ни зато, што од Пожеге, где војска станује, па до Добриња, нема више од 24 сахата, и у овакој близини војна помоћ могла се дати тек онда, ако би заиста потреба наступила.

Одбрана оптуженог г. Рибарца, да је представке министру војном о тражењу да се у извесна места на дан избора пошаље војска, јер ће бити нереда, — чинио на основу претпоставки полицијских власти — начелника окружних, којима је као министар морао да верује, нема никаквог оправдања, кад је и он већ био уверен да је војска у више случајева потрзана без икакве стварне потребе. У овом случају, ако би заиста и постојале какве представке од полицијских власти код њега, као министра унутрашњих дела, нису требале наћи одзив, кад му је познато, да, по чл. 64 изб. закона, о држању реда за време гласања стара се председник бирач. одбора. Само у случају потребе овлашћен је дотични председник да тражи помоћ од општинске или државне власти, а у чл. 67 истог закона прописано је, да нико не може ступити оружан на биралиште.

Дакле, код овакових јасних одредаба законских није било места претпоставкама да ће бити нереда на дан избора, и чињене су једино у цељи да се доласком војске у изборна места утиче на избор, застрашавајући бираче, а ни у каквој другој цељи. Све ово види се из ових под /9 приложена 24 прилога. На како је оваковим својим радом, тражењем, да војска на сам дан избора иде

WWW.UNILIB.RS

у извесна изборна места, повредио чл. 67 изборног закона, то је оптужени г. Рибарац за ово заједно са г. Богићевићем и одговоран.

Кривица ова предвиђена је чл. 2 тач. 5 а казни се по члану 8 закона о министарској одговорности.

IX ДЕЛО

Повреда чл. 147 Устава.

Оптужени г. Стојан Рибарац бив. мин. унутрашњих дела на питање начелника округа подринског од 16 марта тек. год. хоће ли по позиву првостепеног шабачког суда упутити истом суду председнике бирачких одбора, које је истом суду оптужио главни бирачки одбор за повреде закона о избору народних посланика, — одговорио је свима Начелствима окружним да такве председнике не упућују суду, па и ако их суд зове на одговор. По чл. 147 Устава судови су независни и потпуно самостални у вршењу својих судских послова, како према законодавној тако и према управној власти. Услед тога судови нису моли вршити своју судску дужност, саслушавати оптужене и давати законог задовољења тужиоцима, јер по тужбама нису могли добавити оптужене, ради саслушања. Невршењем својих дужности административне власти уништиле су независност судску, понизиле су ауторитет судова, јер не само да нису вршиле наредбе суда, него су такве и уништавале, као што то тврди суд првостепени у Смедереву актом од 28 Априла т. год. Бр. 6295, и првостепени шабачки суд од 12 Јула тек. год. Бр. 11466, којим извештавају г. министра правде о раду истих судова, по делима где су оптужена разна лица за кривице, које се казне по закону о избору народних посланика.

Одбрана оптуженог г. Рибарца, да није послао упуство Начелствима окружним да на позиве судова не упућују лица оптужена за кривице казниме по изборном закону, неистинита је, јер признаје да је на акту Начелника округа подринског својом руком тако упутство издао свима Начелствима окружним; а да је такво упутство и послао свима окружним Начелствима, доказ је горњи акт првостепеног смедеревског суда, у коме се тврди да до 2 Априла тек. год. није ниједно позвано лице предстало суду, које је оптужено за кривице учињене по изборном закону, већ да су таква лица почела долазити суду онда, кад је оптужени престао бити министар унутрашњих дела, и кад су уклоњени они полицијски чиновници, којима је он тако противзаконо упутство издао. А циљ је овоме била, да осигура своје потчињене органе од одговорности, како би што ревносније оптуженог министра помогли у предстојећој изборној борби. Све ово тврди се са ова три прилога под 10 приложена.

Из овога излази, да овде постоји дело повреде чл. 147 Устава, према признању оптуженог на протоколу саслушања код истражног одбора под Бр. 235 и његовом упутству по акту Начелника округа подринског од 16 Марта тек. год. Дело ово предвиђено је чл. 2 тач. 6, а казни се по чл. 8 закона о министарској одговорности.

X ДЕЛО

Повреда члана 92 Устава.

Оптужени г. Стојан Рибарац као министар унутрашњих дела издао је расписа 28 фебруара тек. године, свима окружним Начелствима, да се умешају у радњу глав. бирачких одбора и да изборна акта одузму. По чл. 92 Устава глав. бирачки одбор прима сва изборна акта, прикупља и пребраја гласове, проглашава избор посланика и издаје им пуномоћства. У његову радњу није имао оптужени као министар унутрашњих дела право да се меша. Према овом распису који је отправљен окружним Начелствима из београдске министарске штације

WWW.UNILIB.RS

у 11 сах. и 45 минута, Начелник округа рудничког, истог дана јавио је телеграфским путем оптуженом министру, у 4 сах. и 30 минута, да су акта од глав. бирачког одбора за округ руднички одузета, и да је одбор спречен да изда пуномоћства изабраним посланицима. Целу ову радњу потврђује акт Начелника среза трнавског, упућен глав. бирачком одбору за округ руднички, од 28 фебруара тек. год. Бр. 1957, којим забрањује истом одбору сваку даљу радњу, и тражи да му изборна акта преда. Овим расписом оптужени г. Рибарац постигао је то, да изабрани посланици за округ руднички, нису добили пуномоћија, а у исто време, кад је начелник округа рудничког одузео акта од глав. бирачког одбора, решио се на фалзификат бирачких записника, јер је у депеши управљеној оптуженом министру 1 Марта тек. год., тражио дозволу од њега, да са мањином чланова глав. бирачког одбора изда пуномоћство посланицима, од којих вели, „*могу бити,*“ 4 радикала, 2 либерала и 1 напредњак, а то је доказ да је за оваку радњу исти начелник имао ослонца у горњем противу уставном распису оптуженог г. Рибарца, као министра унутрашњих дела.

Да је оптужени г. Рибарац остао досљедан горњем распису коме је цељ била да пошто по то добије што више својих посланика, присталица, а да умањи број опозиционих посланика, види се из две шифроване нотице од 27 фебруара тек. године отправљено из београдске министарске штације, у којима јавља г. Живану Живановићу члану Државног Савета и председнику бирачког одбора за округ књажевачки, да пошто по то поништи изборе у истом округу, иначе је све пропало, и као што се из записника глав. бирачког одбора за округ књажевачки види, г. Живановић доиста је то и покушао да изврши, јер је одвојио своје мнење да се не издају пуномоћија изабраним посланицима за округ књажевачки.

Оптужени г. Рибарац у својој одбрани пред Народном Скупштином и на саслушању код истражног скупштинског одбора под Бр. 230, признаје за истинит распис од 28 фебруара тек. год., упућен на окружне начелнике, да се умешају у радњу глав. бирачкох одбора и акта изборна обезбеде, али се брани да је том распису цељ била да изборна акта добави, и да главни бирачки одбор није надлежан да расписује накнадне изборе у појединим општинама, где исти није извршен већ Народна Скупштина, и да је он као министар надлежан био по изборном закону да изборна акта одузме и накнадне изборе спречи, као и да услед тог расписа није начелник среза трнавског одузео изборна акта за округ руднички и бирачки глав. одбор растерао, наводећи да је исти распис примио начелник округа рудничког после пошто је акта од истог одбора већ одузео. Но та његова одбрана није ниуколико истинита. Као министар унутрашњих дела, оптужени г. Рибарац могао је акта тражити само тад од глав. бирачког одбора, кад он свој посао сврши, пуномоћства изда посланицима, и ако иста као надлежан не пошље глав. бирачки одбору у року одређеном, као што то прописује чл. 90 изборног закона, и ни у ком случају није се могао мешати у радњу глав. бирачког одбора, нити исти растеривати, јер за оцену рада истих одбора као и посланичких пуномоћија надлежна је једино Народна Скупштина по чл. 104 Устава. Ово тим пре није могао чинити, што овај одбор није био још ни примио сва изборна акта, као што то тврди депеша начелника округа рудничког, од 28 Фебруара тек. године, којом пита оптуженог г. Рибарца, после, пошто је растеран глав. бирачки ообор, ко ће примити изборна акта од три четири општине које нису предале, а после 2 дана тражи одобрење да са мањином чланова глав. бирачког одбора изда пуномоћија посланицима од којих би 4 била радикална, 2 либерална и 1 напредњачки, не гледећи што је исти одбор растеран и акта одузета, и што је депешом од 28 Фебруара Бр. 282 јавио свима Начелствима, да је у округу изабрано 6 радикалних посланика и 1 либерални. Не стоји одбрана оптуженог г. Рибарца, да је његов распис начелник округа рудничког примио после, пошто је акта одузео, јер то ме противно тврди г. Љуба Каменчић на свом саслушању под Бр. 170, бацајући кривицу на начелника среза трнавског, што је похитао да овај распис изврши.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

А тако исто не стоји његова одбрана, да је он надлежан да се умеша у радњу глав. бирачких одбора, што су ови наредили накнадне изборе у неким општинама. По чл. 80 изборног закона глав. бирачки одбор има право наређивати избор накнадни у оним општинама где исти није извршен, и то је његово искључиво право, и не г. министра унутрашњих дела, који није имао никакво уставно право да законска права глав. бирачких одбора ограничава, њих растерује и акта одузима. Но и ово оптужени министар, само је у оним изборним окрузима предузимао, где су опозициони посланици изабрани, као што је то било у рудничком и књажевачком округу; међу тим из депеше начелника округа подринског од 3 Марта тек. године, види се, да је у подринском округу исти министар дозволио накнадни избор, који је глав. бирачки одбор одредио само зато, да тим путем повећа број посланика владиних присталица.

У колико је неистанита одбрана оптуженога г. Рибарца, изјављена пред Народном Скупштином и на саслушању код истражног скупштинског одбора, да није послао из београдске министарске штације две нотице 27 Фебруара тек. године начелнику округа књажевачког, да саопшти председнику глав. бирачког одбора за тај округ, г. Живановићу, да пошто по то поништи изборе народних посланика, види се из ових факата: што је сведок, г. Андра Тодоровић, телеграфиста у београдској министарској штацији, који је оног дана био дежурни и исте нотице послао, на протоколу под Бр. 54, то посведочио, као и да му је такве нотице доносио послужитељ са потписом или без потписа оптуженог министра; што је сведок г. Стеван Попадић, телеграфиста у књажевачкој штацији, који је истог дана био дежурни, на протоколу под Бр. 116 посведочио, да је истог дана примио ове две исте нотице из београдске министарске штације за начелника окружног, као и да их је он са пантљике телеграфске и превео; што су вештаци: г. г. Коста Кондић старешина министарске телеграфске штације, Аранђел Петровић и Андра Аголић, телеграфисте, на протокулу вештачења под Бр. 168 изјавили, да су исте нотице верно преведене са папирних пантљика, за које књажевачка телеграфска станица, актом од 17 Јула 1893 год. Бр. 469 тврди да су њене и да су истините, као и да се налазе у средини депеша приватних, откуцаних на две пантљике, које нигде нису прекинуте, тако да искључују сваку могућност фалзификовања, а за ове папирне пантљике тврди поштанско-телеграфска станица у Књажевцу, актом од 17 Јула 1893 год. Бр. 419, да су заиста њене оригиналне, и што је последица таког изданог налога г. Живану Живановићу била та, да је он као председник бирачког одбора одвојио мнење да се изабраним посланицима за тај округ не издају пуномоћства.

Све ово види се из ових под $^{7}/_{11}$ четрнаест прилога, а прилажу се и два комада оригиналних папирних пантљика телеграфске станице кважевачке.

Из овог излази да овде постоји повреда чл. 92. Устава, што се тврди свима напред наведеним доказима. Ова је кривица предвиђена чл. 2. тач. 2. и 5., а казни се по чл. 8. закона о министарској одговорности.

XI. ДЕЛО.

Повреда члана 110. Устава.

Оптужени г. Јован Авакумовић, бив. председник министарства, са својим друговима, дозволио је да скупштина сазвана за 25 марта тек. год., решава и ако у њој није било на окупу довољно посланика за решавање, па чак су и према — потписали указ г.г. краљевских намесника од 31 марта тек. године, штампан у 69 броју „Српских Новина“, којим отварају Скупштину, тако састављену. По чл. 110. Устава Скупштина може тек онда решавати, кад у Скупштини на окупу има преко половине један посланик више од целокупног броја посланика кога је државни одбор одредио за целу земљу у смислу члана 80. Устава. Из акта Народне Скупштине од 29 тек. месеца под Бр. 708. види се, да целокупан број посланика на целу земљу кога је државни одбор одредио износи 134. На тај

WWW.UNILIB.RS

начин да би скупштина могла решавати треба да има на окупу од овог броја према чл. 110. Устава и чл. 12. закона о пословном реду преко половине један више, а то је 68. посланика. Но из извештаја оптуженог министра унутрашњих дела од 22. марта тек. год. Пбр. 3576., који је штампан у 65 броју „Срп. Новина“, види се, да је од стране председника глав. бирачких одбора за поједине округе и вароши објављен избор 128 посланика. У тај списак нису ушли 5 посланика за руднички округ, а то су: Ранко Тајсић, Лазар Прокић, Раде Протић, Љуба Новаковић, Коста Борисављевић и Мијаило Церовић, зато што је глав. бирачки одбор за округ руднички растеран и акта бирачка одазета, као што се то види из факата наведених делу под Бр. X., те на тај начин исти одбор није могао за ове посланике јавити да су изабрани, у „Српским Новинама“, као што то прописује чл. 90 закона о избору народних посланика, а тако исто нису ушли посланици за округ пиротски: Андра Ристић, Ђорђе Ничић и Мијаило Протић зато, што је њих тек верификацијони одбор у свом извештају од 29 марта тек. године огласио за посланике, а тако исто нису ушли посланици: Саватије Божић и Сретен Богићевић, што су они имали доћи у скупштину, тек после изјаве посланика Тодора Туцаковића и Петра Николића, који су изабрани на два места, а ови посланици могли су ту изјаву дати тек онда, кад им пуномоћија буду прегледана и уважена од стране Народне Скупштине, дакле, после пошто седнице Народне Скупштине буду отворене указом владе, као што то прописује чл. 92. закона о избору народних посланика.

Сви ови посланици, који нису могли бити у Скупштини, кад је она решавала о избору верификационог одбора, стављени су у извештај верификационог одбора као да су ту баш пуномоћија предали, што тврди списак њихових имена, приложен истом извештају, у коме се вели, да је на окупу било свега 74 посланика. Кад се ови 10 посланика одбију од броја посланика, означених у извештају верификационог одбора, онда на окупу кад је биран верификациони одбор, и кад је влада г. Авакумовића отворила Скупштину, није било више од 64 посланика, а то није довољан број за решавање, по чл. 110. Устава и чл. 12. закона о пословном реду у Народној Скупштини. Овим својим поступком кабинет г. Јована Авакумовића погазио је горњи члан Устава и закона о скупштинском пословном реду.

Оптужени г. Јован Авакумовић и његови другови, у својој одбрани пред Народном Скупштином и на испитима код истражног Одбора, бране се тиме да они нису били надлежни да се мешају у рад Народне Скупштине, и да је при гласању, кад је биран председник Скупштине гласало 69 посланика; но ова одбрана њина неистинита је, јер као што се из извештаја оптуженог министра унутрашњих дела Пбр. 3586. види, тада при решавању о избору верификационог одбора нису могли бити присутни 5 посланика за руднички округ и 3 за пиротски округ зато, што пуномоћија нису добили, а тако исто нису могли доћи, на место Тодора Туцаковића и Петра Николића, посланици Сретен Богићевић и Саватије Божић, зато, што по члану 93. закона о пословном реду могли су доћи тек после уваженог избора оних посланика на чије место долазе и њине изјаве, за које изборно место задржавају мандат посланички, те тако излази да је при решавању о избору верификационог одбора могло бити на окупу само 64 посланика, док по чл. 110. Устава требало је да буде 68 посланика. Још се мање могу бранити оптужени тиме, да нису надлежни мешати се у рад Скупштине, јер по тој логици изашло би, да је могло и 40 посланика доћи у Скупштину, изабрати верификациони одбор и уништити избор осталих 94 посланика, који нису могли стићи на време у Скупштину, услед какви било сметњи, те на тај начин уништити право толиких грађана, који су те посланике изабрали. Оптужени као чланови владе били су позвани да чувају Устав од свачије повреде, па било да она долази од Круне или од народних преставника у Скупштини, и то тим пре, што им је то одсудно налагао закон о министарској одговорности. Они не само да нису чували Устав од повреде, него су ту повреду санкционисали отварањем седница такве скупштине, а ово су намерно учинили, јер им је као члановима кабинета, од којих су многи били посланици, морало бити познато колико је било

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

посланика на броју у Скупштини при бирању верификационог одбора; а нарочито је то морало бити познато оптуженом г. Рибарцу, који је на претходном састанку од 25 марта тек. године, изјавио у седници тако састављене Народне Скупштине, да она може решавати, па ма колико посланика било, све до свог конституисања и тиме још створио могућност Народној Скупштини да и даље ради на неуставном и незаконитом земљишту. Оптужени не признају ово дело на протоколима својих испита Бр. 181, 187, 188, 202, 205, 208 и 227, али оно се потпуно доказује горњим под писменим документима, извештајима власти, који су горе поменути, а према којима нема места испиту сведока, на које се оптужени позивају. Све ово, види се испод $^{7}/_{12}$ приложених девет прилога. Дело ово потпада под чл. 2. тачку 2. закона о министарској одговорности, а казни се по члану 8 истог закона.

Према свему изложеноме, част је истражноме одбору предложити Народној Скупштини да изволи решити: да се оптужени министри предаду Државноме суду, и то:

За дело под I и III гг. Јован Ђ. Авакумовић, ђенерал Антоније Богићевић, Коста Алковић, Стојан Д. Рибарац, Живојин Величковић, Светозар Гвоздић и Димитрије Стојановић.

За дело под XI. г.г. Јован Ђ. Авакумовић, ђенерал Антоније Богићевић, Стојан Д. Рибарац, Живојин Величковић, Димитрије Стојановић, Велизар Кундовић и Јован Ђорђевић.

За дело под VIII. б) г. г. Стојан Д. Рибарац и ђенерал Антоније Богићевић.

За дела под II, IV, V, а) б) и в), VII, IX и X, сам оптужени Рибарац, и најзад

За дело под VI сам оптужени г. Антоније Богићевић.

Но, по горњим делима, саучесници су сви они чиновници, који су вршили неуставне и незаконе наредбе оптужених министара, а нису у смислу § 13. закона о чиновницима грађанскога реда употребили право, које им поменути законски пропис даје, т. ј. ставали своје против разлоге, да такве наредбе као неуставне и незаконе не могу извршити, и тек у случају поновног наређења исте извршили на одговорност дотичног министра; а тако исто одговорни су и они месни команданти и командири појединих чета, који су поступили противно правилима војним при употреби војске, о чему има несумњивих доказа у војним релацијама. Од чиновника грађанског реда, саучесници су ови окружни и срески бив. начелници, који су по делима оптужених министара саслушавани, а и они који нису саслушавани, али се из овде прибраних писмених доказа види, да су саучесници, а то су: Павле Денић, бив. управник вар. Београда, Алекса Радуловић, бив. начел. округа црноречког, (који је осуђиван за крађу, а пуштен из недостатка доказа за фалсификат, по гласу две пресуде) Љуба Каменичић, бивши начелник округа рудничког, Илија Драгутиновић, бив. начелник окр. моравског, Милан Васиљевић, бив. начел. окр. подунавског, Вуле Поповић, бив. начелник окр. пиротског, Никола Јовановић, бив. начелник среза драгачевског, Ђока Пантелић, бив. начел. среза трнавског, Димитрије Калајџић, бив. начелник среза лесковачког, Владимир Митровић, бив. начелник среза јадранског, Благоје Кулић, бив. начелник среза голубачког, Панта Стефановић, бив. начелник среза јасеничког, Младен Тодоровић, бив. начелник ср. трстеничког, Васа Жупањевац бив. начелник среза левачког, Светислав Бадњевац, бив. начел. среза пожешког, Павле Марковић, бив. писар среза таковског и Будимир Маршићанин, бив. начелник среза таковског.

А од војних лица она, за која се истрагом према горњим полицијским чиновницима као и војним релацијама буде доказало, да су учествовали у радњама противним правилима војним, односно употребе војске при избовима општинским, као и при изборима народних посланика. Сам пак г. Живан Живановић-члан Државног Савета, саучесник је у делу означеном под X, јер се писменим документима приложеним у овом делу доказује, да је противно изборном закону, који му гарантује независан положај као председнику бирачког одбора, у радњи изборној, послушао наређење оптуженог министра унутрашњих дела, да изборе у округу тимочком који су правилни и законити били, поништи.

WWW.UNILIB.RS

Најпосле, из изборних акта, види се, да су у небројено општина полицијски чиновници оружаном силом одјурили председнике бирач. одбора, поставили регенте, који су извршили изборе, цепали записнике бирачке и друге састављали и на њима писмене људе потписивали. Ово све може се само тако иследити, ако се пошље надлежним властима по појединим окрузима да одмах предузму кривичну истрагу. Фалзификовани су бирачки записници нарочито у окрузима: црноречком, топличком, пожаревачком, подринском и подунавском, и на тај начин, вештачким путем, мислило се доћи до већине скупштинске, наклоњене оптуженој влади.

На завршетку овога извештаја одбору је част изнети Народној Скупштини извесна акта, која је прибавио, ислеђујући кривице, оптужених министара.

Кад се кривице оптужених проуче хронолошким редом, онако, како су по времену падале једна за другом, у вези са приликама, које су их пратиле, у вези са одбранама оптужених и у вези са ислеђеним чињеницама, онда се долази до једне истине, која је врло важна за решење питања о оптужби. Та је истина, да је оптужена влада са прорачуњеним планом са откривеном и јасном намером погазила Устав и законе у једној јединој цељи, да би недозвољеним и Уставом забрањеним притиском на изборима, добила за се скупштинску већину. Као год што нико не може веровати у њезину одбрану, да јој је време од 9. Августа пр. године до 25. Марта тек. године, било потребно за проучавање потреба земље, да би могла извршити свој политички програм, те да је за то сазивала, одлагала и распустила Скупштину, из које она није ни поникла, тако исто свакоме је очевидна ствар, да је она то време употребила на противуставна и незакона припремања да отме изборе. Кад би била истинита њена одбрана, Србија би то време провела у мирном проучавању владиних тежња и њезиних будућих реформа, док на против, баш је то време испуњено низом њених неуставних и незаконих дела: отимањем општина по целој земљи, општим гоњењем, хапшењем и кажњавањем, тајним незаконим наредбама и осталим повредама политичких права грађана.

Политички програм, који је оптужена влада изнела, још кад је примила управу земље, такође пориче њезину одбрану, јер је тиме показала, да је начисто с питањем какве су потребе земље према њезином разумевању. Па и тај програм влада је употребила само као средство да прикрије своје праве тежње. У место да се преда изради пројеката и будућих реформа по томе програму, у место да тај програм преда својој странци, она га је предала полицијским властима, не као политички програм једне уставне владе, већ као једну врсту наредбе, коју су срески начелници на јавним зборовима објављивали, *објашњавали*, па нагонили и општинске судове, да је преко збора народу тако исто саопштавају и објашњавају, а који то нису хтели учинити принуђавани су казнама по кривичном закону за неизвршење наредаба. Тако исто осуђивани су и они грађани, који нису дошли на збор да им се саопшти владин програм. То тврди извештај начелника окр. рудничког у прилогу, од 21 Марта 1893 год. № 129. упућен министру унутрашњих дела, по којом је кажњено за цепање владиног програма 9 лица, за недолазак на збор ради обнародовања владиног програма 23 лица, то исто потврђује и извешће начелника округа Пожаревачког од истота дана и месеца № 170. Подноси се овде и извештај начелника округа Моравског о овим казнама. Из ова три извештаја, када се упореде, види се у исти мах, да су одговори на питање министра унутрашњих дела, која су упућена свима окружним начелствима. Ови извештаји, поред осталога, најбоље карактеришу ону систему владавине, која је била у томе времену. Тако нпр. само у та три округа било је кажњено за непуних 7 месеца: за противстајање власти 227. лица, за опорочавање власти 172 лица, за неупис млађих 186 лица, за небрежљиво купљење пореза, за издавање лажних исправа и за противзаконо лишење слободе 435 лица, а ово су кривице само председника општина; за увреду намесништва и владе 25 лица узето на одговор, за велеиздају 85 лица, и смењених општинских часника у 245 општина.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Све полицијске власти употребљене су искључиво на припрему за изборе, која је ишла на то да искључи вољу народа. Као што се види програм владе играо је у томе правцу велику улогу, јер су га полицијске власти проносиле и објављивале народу као наредбу, и то о државном трошку, као што тврди приложени извештај са прилозима министра унутрашњих дела, од 22 Јула тек. год. № 10.206, по којем је издато 3265 динара за дијурну чиновницима полиције, што су програм оптужене владе објављивали народу, и то из партије трошкова управних власти, те је на тај начин државна каса са толико оштећена покрај свију недозвољених срестава за агитацију у корист оптужене владе употребљено је. још једно средство које се у Србији јавља као новина. Употребљен је и државни новац, што се види из телеграма начелника среза голубачког, упућеног начелству окр. пожаревачког 20 фебруара 1893 год. Н. 24, којим пита: *„јесу ли 25 банака за агитацију“*, из телеграма начелника среза јадранског, упућеног начелнику округа подринског, 15 фебруара 1893 год. *Н. 26*, којим пита: „хоћу ли добити ону суму новаца. Потребно је.“ Најзад издепеше начелника округа рудничког, упућене непосредно министру унутрашњих дела, у којој се између осталога вели и ово: «Црнчевић моли за обећану суму“ (Ова депеша приложена је у почетку овога извешћа).

Ова факта и догађаји којима је испуњено време од 9 августа 1892 год. до 1 Априла тек. год. најјасније потиру одбрану оптужене владе, као год што је потире и факт, да после пада њезинога не само да није нађен ни један пројекат закона, него на против, нађено је и сувише противзаконих наредаба и дела, која потврђују ону истину, која је од стране одбора напред изнесена.

Каква је и колика је то кривица, кад једна влада скроји нарочити план да општу вољу народа при изборима народних посланика сузбије и угуши, свакојако не треба мерити према казни коју закон о министарској одговорности изриче, већ је треба оцењивати према важности коју она има у самоме Уставу. Устав се може вољно или невољно у појединим деловима и повредити, па ипак да његова суштина остане здрава и неповређена. Али кад се Устав суспендује у његовој суштини, кад се народу спрече и пониште она грађанска права и слободе, којима он треба да се послужи, те да изабере своје представнике, кад се народу спречи и одузме изборно право народних посланика, онда је Устав погажен у његовој суштини, онда је Уставу одузето оно, што га Уставом чини. Колико је оптужена влада била решена у том правцу да иде најбоље се огледа из факта, што је она и после изгубљених избора, кад се све, што је употребила, показало као недовољно, служила се је још недозвољеним срествима да свршене изборе преиначи у своју корист, а кад и то није помогло, да у Скупштини, путем фалзификата дође до верификационог одбора, па напослетку да отвори Скупштину, која по Уставу није смела бити отворена са недовољног уставног броја посланика.

Закон о министарској одговорности казни повреду Устава до 8 год. затвора, а повреду изборног закона до 5 година.

Наведена факта у овом извештају потврђују, да су оптужени не само вређали поједине одредбе изборног закона и Устава, већ су у самој ствари употребили све, да суспендује изборе у оној мери у којој је њима ради одржања на власти било потребно, и кад тим путем нису дошли до цељи, они су суспендовали Устав у оној битној уставној одредби, која не признаје Скупштину, коју су они указом отворили.

Оптужена влада, у гажењу Устава и закона отишла је тако далеко, да је премашила све оне кривице које су законом о министарској одговорности предвиђене. Њезине намере, заједно са делима, управљене су противу најбитних уставних одредаба. Њихова отворена намера, њихов отворен рад, управљен је на гажење његово у основи. Кад закон (§. 87 казн. закона) казни као издајника земље онога, који покуша да земаљски Устав насилно промени, онда од те кривице није ни мало далеко ни то, што је оптужена влада, налазећи ослонца за сав свој противуставан и противзакони рад код двојице Краљевских Намесника, као својих политичких једномишљеника, оставила их да и преко уставног рока врше краљевску власт без трећег намесника; што је оптужена влада исто тако

WWW.UNILIB.RS

споразумно са непотпуним намесништвом извршила изборе под притиском и под окриљем бајонета, па ипак добила недовољан број посланика у Скупштини, извршила у Скупштини фалзификат, и напослетку је и отворила, завршујући на тај начин низ извршених злочина.

Такве кривице, по својој убитачности по земљу, теже су у многоме од малене казне, коју је закон о министарској одговорности прописао. И Народна Скупштина, којој је чување Устава положено у руке, извршиће само своју дужност, ако овај извештај са свима његовим тачкама оптужења прими. На тај начин, она ће понижена уставна права грађана уздићи на ону висину, на којој она треба увек да буду, да би у нашој отаџбини било реда и напретка. На тај начин само она ће прекратити оне противуставне тежње, које су за време прошле владавине бациле земљу у вртлог међусобне борбе, борбе власти са народом, која је претила да пређе у отворени грађански рат, од кога је спасла Србију једино решеност и одлучност Краља Александра I.

Одбор сматра за част што му је поверен овај важан посао, и благодари Скупштини на поверењу.

ПРЕДСЕД. СКУП. ИСТРАЖНОГ ОДБОРАА
Риста С. Поповић

Чланови
Ранко Б. Тајсић
Арса М. Дреновац
Сима Костић
Коста Борисављевић
Вел. Тодоровић
Дим. Илићановић
М. С. Ђуричић
Сотир Т. Аранђеловић
Дим. Карић
Мих. Мартинац

№ 270.
30 Јула 1893 год.
Београд

ИЗВЕСТИЛАЦ
Никола П. Николић

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ПРИЛОЗИ

А.

1.

НОТИЦА ИЗ ЧАЧКА.

Предано 30. Децембра у 10 сати и 30 м.
Примљено 30. Децембра у 11 сати и 32 м.

ГОСПОДИНУ МИНИСТРУ УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

Б. М.

Спремам завршни извештај после расматрања свега — а затим би имале доћи *„стругле“*, таман сам радио на томе а отераше ме овамо, те ми Божић пропаде.

Начелника известије, брзано вашим захтевом, те га ноћас послао необрађено.

Суд ослободи 13. затворен. 22. тек. мес. иступно. — Наредих дослеђење и да се судија Тијанић изузме.

Бр. 7.

КОМЕСАР,
С. Павловић.

Примио *Мшј. Н. Петровић.*

2.

ТЕЛЕГРАМ ИЗ ЧАЧКА.

Предат 24.|I 1893. год. у 10 час.
Примљен 24.|I 1893. год. у 11 час. и 35 мин.

ГОСПОДИНУ МИНИСТРУ УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

Јуче дођох у Горачић по најгорем путу. Позвао сам среску власт и сазнао догађаје. Данас у Гучу највише због много поапшених. Радићу да се омањи број за суд. Доста их платило главом за све, поновили Краљевицу, два су села уз Горачић, Губеревци и Живица традиционi антидинасти. За то је Ранку лако бити овде сила. Миросаљци са свим се разишли, напустили отпор, те привремена управа правилно ради. Нигде више у Драгачеву нема јавног отпора. Догађај у Тијању од свију био је најтеже природе. Иследник Радисав данас иде на избор, покушаћу да остане на послу. Државни Одбор дао је и разаслао свуда бланкете, објаве председницима.

№ 2.

КОМЕСАР ВЛАДИН,
С. Павловић.

WWW.UNILIB.RS

3.

Чачак, 25. Декембра 1892. године.

НАЧЕЛНИК ОКР. РУДНИЧКОГ.

Господине,

Као што сам вас известио и шифрованом депешом, овде су две чете војске, изгредници су осуђени и само чекам да прође празник па да их поапсим, и то ћу гледати да урадим и са управом општинском, што је оружала гомиле да забрани приступ надзорној власти у општини, ово ћу учинити тим пре, што је сада и Гогић на чистини. Има изгледа да ће овај рад и суд одобрити, јер је дошао на дужност судија Илија Филиповић, и било би врло добро да не иде у Тару никако више као комесар, јер судија што га заступа врда, са чега су и Заблаћани пуштени у слободу. Ако ово није могуће, а оно нек се одложи тај рад бар донде, док не узмемо општ. управу у Чачку, јер ја то морам извршити, пошто од тога зависи не само избор посланика у Чачку, но и цела околина подлегла би после пада овдашње општине.

Ја морам сваку непотпуност у закону употребити у нашу корист, а таквих има хвала Богу у њему више, но што треба. Ми овде имамо већину са напредњацима, али од избора проте то су лоши ортаци, зато морам све чинити, да се радикали оданде истерају, и онда би био осигуран, чини ми се, и без напредњака.

25. Децембра 1892. год.
Чачак.

ВАШ ОДЛИЧНИ ПОШТОВАЛАЦ,
Љуба Каменичић
НАЧЕЛНИК ОКР. РУДНИЧКОГ.

Господину

Г. Стојану Рибарцу, министру унутрашњих дела

БЕОГРАД.

3, а.

Г. МИНИСТРУ УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

БЕОГРАД.

Радомир Тијанић судија у Чачку молио се у прошлој години за секретара у апелац. или касац. Молим вас, настаните да се задовољи, а овде поставите каква добра либерала. Од неког времена постао опасан по данашње стање.

Дневника
№ 59.

НАЧЕЛНИК ОКР. РУДНИЧКОГ,
Љ. Каменчић.

Зајечар, 28 Септ. 1892 год.

Господине министре,

Јуче је био избор председника и кметова у општини Вел. Изворској. Либерал Баља Стојановић добио је 241 глас, а против-кандидати свега 7 гласова. Ова је општина сада у сигурним рукама.

У јутрашњој седници окр. скупштине прочитана је депеша, којом се јавља, да се скупштинска честитка не може подносити Намесништву. Неки су хтели том приликом да држе политичке говоре, али ја сам их озбиљно упутио на чл. 29. зак. о уређења округа и тако је скупштина решила, да се о томе не говори, до да се Краљу ода почаст узвиком „Живео“.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Мени су на врло великој сметњи наставници гимназије: Бобић и Максић, и самом је одбору криво, што се ови не склоне одавде. Тек кад се изврши промена наставника, моћи ћу да ударим на општину зајечарску.

Одбор моли, да се Душану Клајићу, бив. учитељу из Зајечара, даде место ма и за приврем. учитеља у срезу зајечарском.

Овде се проноси вест, да је у Петровцу неки пандур пуцао на Пашића.

ВАШ ПОШТОВАТЕЉ,
А. Радуловић.

Господину министру унутрашњих дела
Господину **Стојану Рибарцу**
БЕОГРАД

5.

Шифрован
Телеграм из Г. Милановца

27|I1893 год. 5 час. 30 мин.

ГОСПОДИНУ МИНИСТРУ УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

Београд.

Овде сам од пре неколико дана. Двадесет трећег т. м. послат је сресни писар да разреши стари сав одбор општине Таковске због неплаћене порезе. Ту је наишао на отпор кметова, а за тим руља из места и околине, оружана батинама и танчарама, до 150 на броју. Тог дана није се могла извршити одлука, а изгредници обили сами суд општински, и подмећу то писару и служитељима. Сутра дан послато писару у помоћ три жандарма, али отпор биваше све јачи, а целим покретом управљао је Ирић, бив. посланик. Да не би било сукоба и пала крв, месни командант одобри да једна чета измарширa ради вежбања кроз Таково на Савинац. Ово учини, те се руља растури, а војска је тамо преноћила и сутра дан се вратила. Није употребљавана. Привремени одбор уведен у дужност, сменио и часнике и изнеће ту ствар одмах пред збор, који ће то усвојити без сумње. Ово је поразило целу околину, јер је то одмах свршено и у општини брусничкој, а за неки дан пашће нам у руке још неколико општина и можемо се надати великом успеху. Таково је сад сигурно наше са послаником, а срез мислим, да ће нас боље наградити, но што се надамо.

Милановцу морам спремити пораз, али само док прођу окружни зборови, да не би било повике. Истражни судија болестан? Писара нема. Оваког шерета само је могао Груја избацити. У срез таковски, молим вас, поставите по жељи пододбора (либералног) Мијаила Максимовића, практиканта истог среза. Врло употребљив, бив. општински писар. Ово је веома нужно, јер морам гледати да притворим све кметове и одборнике, а ту је и Коста Борисављевић. Или, или. Изгредници су притворени и Ирић. Црнчевић моли за обећану суму.

НАЧЕЛНИК ОКР. РУДНИЧКОГ,
Љ. Каменчић.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

I. ДЕЛО.

1.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

АЛЕКСАНДРА I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ

КРАЉА СРБИЈЕ

МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

На предлог Нашег министра унутрашњих дела, а по саслушању Нашег министарског савета, на основу члана 54. и 102. Устава, решили смо и решавамо:

Народна Скупштина сазива се у трећи редован сазив прве периоде на дан 1. Новембра ове године у Београду.

Наш министар унутрашњих дела нека изврши овај указ.

1. Октобра 1892 год.
у Београду.

Ј. Ристић с. р.
Ј. Бели-марковић с. р.

Министар унутрашњих дела,
Ст. Д. Рибарац с. р.

„Срп. Новине“, бр. 216.
2. октобра 1892 год.

2.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

АЛЕКСАНДРА I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ

КРАЉА СРБИЈЕ

МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

На предлог Нашег министра унутрашњих дела, а по саслушању Нашег министароког савета, на основу чланова: 54, 101 и 102 Устава и чланова: 1, 2 и 98 закона о изборима народних посланика, решили смо и решавамо:

I.

Распушта се Народна Скупштина, изабрана за трогодишњу периоду 1890, 1891 и 1892 годину. одложена Нашим указом од 25 октобра за 28 децембар текуће године.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

II ДЕЛО.

1.

На основу чл. 81 и 90 закона о изборима народних посланика, Главни Бирачки Одбор за округ моравски обзнањује: да је при изборима народних посланика за скупштинску периоду 1890, 1891 и 1892 годину на дан 14 Септембра 1890 године, а у двема општинама при поновљеном избору на дан 20 Септембра 1890 године, било у моравском округу правних гласача свега 26007, а од ових да је гласало 13185.

Листа Димитрија Катића и Ђоке Анђелковића добила је 12217 гласова.

Листа Живојина Величковића и Милојка Лешјанина добила је 704 гласа,

Листа Петра Тирића и Косте Радовановића добила је 262 гласа.

Према томе изабрани су и оглашени за народне посланике са условима из чл. 96 Устава: *Димитрије Катић,* тежак из Црквенца; *Милија Миловановић,* трговац из Бачине; *Лазар Бошковић,* трговац из Параћина; *Урош Вукићевић,* трговац из Опарића; *Живан Радосављевић,* тежак из Рибара и *Никола Протић,* трговац из Медвеђе; а са условима из чл. 100 Устава: *Ђока Анђелковић,* директор гимназије из Јагодине и *Атанасије Вучковић* професор из Свилајнца.

21 Септембра 1890 год.
у Ћуприји

Председник главног бирачког одбора
за округ моравски,
Д. Ђ. Миловановић с. р.

„Српске Новине“ бр. 209
23 Септембра 1890 год.

2.

Атанасије Вучковић, професор прве београдске гимназије, умро је 28 овог месеца у Пожаревцу.

Ибр. 10391. Из канцеларије просветног одељења министарства просвете и црквених послова, 29 Августа 1892 године у Београду.

„Српске Новине“ бр. 103.
3 Септембра 1892 год.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

III ДЕЛО

1.

Министарство иностраних дела
Бр. 48071.
9

У поштованој ноти од 9|21 Новембра т. г., господин Ђорђе Симић, кр. српски изванредни посланик и пуномоћни министар, поднео је, по налогу кр. српске владе, предлог, да се постојећи трговачки уговор и ветеринарна конвенција од 6 Маја (24 Априла) 1881, који су међусобним споразумом продужени до 31|19 тек. месеца, — продуже и на даље, и то до 1. Јула 1893 год. пошто је крал. српској влади немогуће, да нови трговачки уговор, који је закључен између Аустро-Угарске и Србије 9. Авг. (28. Јула) као и ветеринарну конвенцију, поднесе Народној Скупштини на одобрење до одређенога рока у новом уговору.

Министарству спољних послова част је известити господина посланика, пошто се владе обе половине монархије о томе споразумеле, да аустро-угарска влада пристаје, да се трговачки уговор и ветеринарна конвенција од 6. Маја (24. Априла) 1881 продужи до закључно 30|18 Јуна 1893 г.

У једно министарство спољних послова предлаже, да се споразум о томе потврди потписом једне декларације, као што је то учињено при последњем продужењу.

У тој декларацији мораће се напоменути да се рок за ступање у живот новог уговора, који се напомиње у чл. XV новог трговачког уговора т. ј. $\frac{\text{1. Јануар}}{\text{20. децембар}}$ 1893. замени роком од $\frac{\text{1. Јула}}{\text{19. Јуна}}$ 1893.

Исто тако мора се и овом приликом утврдити у декларацији, да се за време тог провизорног продужења не могу отказати ни други уговори, који су звкључени у исто доба са трговачким уговором од $\frac{\text{6. Маја}}{\text{24. Априла}}$ 1881 г. као и пловидбена конвенција од 22|10 Фебруара 1882.

Најпосле нужно је, с обзиром на ново српско законодавство односно Друштва за осигурање и других друштава, као и с обзиром на споразум, који је предвиђен у закључном протоколу новог трговачког уговора (к. чл. II. § 2) односно режима аустријских и угарских друштава у Србији, — да се утврди, да „status quo“ важи и за време тог провизорног споразума односно аустријских и угарских друштава за осигурање, као и осталих друштава за акције као што је било за време трговачког уговора од 1881 год. и да се за време, док не ступи у живот нов трговачки уговор, утврди поменути споразум односно тих друштава.

Како је нужно да се споразумевање око тих тачака чини усмено, то је потписатоме част замолити господина посланика, да изволи доћи тога ради у Министарство спољних послова.

Потписати и овом приликом моли господина посланика, да прими уверење одличног поштовања.

у Бечу 5. Декембра 1892.

За Министра Спољ. послова,
Гланц с. р.

WWW.UNILIB.RS

Да је овај превод акта под бр. $\frac{48071}{9}$ веран свом оригиналу на немачком језику, тврди од стране министарства Иностраних дела, а на захтев истражног Одбора Народне Скупштине, — слободно од таксе

Бр. 7662
26. Јула 1893 год.
у Београду

За Министра
Начелник,
Др. М. Ђ. Миловановић с. р.

2.

Пошто трговачки уговор закључен $\frac{\text{24. априла}}{\text{6. маја}}$ 1881. год. између Србије и Аустро-Угарске престаје важити $\frac{19.}{31.}$ децембра 1892. год., а на захтев крал. српске владе, која је изјавила да не може благовремено поднети Скупштини на одобрење нов трговачки уговор, потписан $\frac{\text{28. јула}}{\text{9. августа}}$ 1892. год., који би, према одредбама члана XV-ог, имао ступити у живот $\frac{\text{20. децембра 1892.}}{\text{1. јануара 1893.}}$ потписани, пуноважно овлашћени за то, углавили су следеће:

Трговачки уговор од $\frac{\text{24. априла}}{\text{6. маја}}$ 1881. године закључен између Србије и Аустро-Угарске продужен је до $\frac{18.}{30.}$ Јуна 1893. год.; рок одређен чланом XV односно ступања у живот новог трговачког уговора замењен је роком од $\frac{\text{19. јуна}}{\text{1. јула}}$ 1893. год.

Подразумева се да се продужење трговачког уговора од $\frac{\text{24. априла}}{\text{6. маја}}$ 1881. године примењује и на ветеринарску конвенцију закључену $\frac{\text{24. априла}}{\text{6. маја}}$ 1881. год. између Србије и Аустро-Угарске и да се за то време не могу отказати следеће конвенције:

Конвенција о погодби од $\frac{10}{22}$ Фебруара 1882. год.; консуларна конвенција од $\frac{\text{24. априла}}{\text{6. маја}}$ 1881. год.

Конвенција о узајамној помоћи у судским делима од $\frac{\text{24. априла}}{\text{6. маја}}$ 1881. год.

Конвенција од $\frac{\text{24. априла}}{\text{6. маја}}$ 1881. год. о уређењу наслеђа, организације туторства или старатељства и о издавању докумената грађанске природе, и конвенција о издавању криваца.

За доказ овога долепотписани потписали су ову изјаву (декларацију) и приложили су своје печате.

Урађено у Бечу у два примерка $\frac{17}{29}$ децембра 1892. год.

Ђ. С. СИМИЋ с. р. КАЛНОКИ с. р.

Да је овај српски превод веран своме оригиналу на француском језику тврди: од стране министарства иностраних дела, а на захтев истражног одбора Народне Скупштине — слободно од таксе.

Бр. 7662.
26. Јула 1893. год.
у Београду.

За министра
начелник,
Д-р М. Ђ. Миловановић с. р.

Considérant que le Traité de commerce conclu le $\frac{\text{24 avril}}{\text{6 mai}}$ 1881 entre la Serbie et l'Autriche-Hongrie doit cesser d'être en vigueur le $\frac{19}{31}$ décembre 1892 et sur la de-

WWW.UNILIB.RS

mande du Gouvernement Royal de Serbie qui a declaré ne pas pouvoir soumettre à temps à l'approbation de la Skoupschtina le nouveau Traité de commerce signé le $\frac{28 \text{ juillet}}{9 \text{ août}}$ 1892 qui, aux termes de l'article XV, aurait dû entrer en vigueur à la date du $\frac{20 \text{ décembre}}{1\text{-er janvier}}$ $\frac{1892}{1893}$, les Soussignés dûment autorisés à cet effet sont convenus de ce qui suit :

Le Traité de commerce du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881 entre la Serbie et l'Autriche-Hongrie est prolongé jusqu'au $\frac{18}{30}$ juin 1893.

Le terme fixé à l'article XV pour la mise en vigueur du nouveau Traté de commerce est remplacé par la date du $\frac{19 \text{ juin}}{1\text{-er juillet}}$ 1893.

Il est entendu que la prorogation du Traité de commerce du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881 s'applique également á la Convention sur les épizooties, conclue le $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881 entre la Serbie et l'Autrische-Hongrie et que, pendant cette période, les Conventions suivantes :

la Convention de navigation du $\frac{10}{22}$ février 1882 ;

la Convention consulaire du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881 ;

la Convention du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881 réglant le secours mutuel en matière judiciaire;

la Convention du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881 concernant le réglement des successions, l'organisation de tutelles et curatelles, ainsi que la communication réciproque des actes de l'état civil,

et la Convention d'extradition du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881 ne seront pas dénoncées.

En foi de quoi, les Soussignés ont signé la présente Déclaration et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Fait, en double expédition, à Vienne le $\frac{17}{29}$ décembre 1892.

3.

РАСПИС

свима царинарницама

Трговински уговор Србије са Аустро-Угарском, који престаје важити крајем ове године, продужен је заједничким споразумом обеју влада до 18. Јула 1893. године.

Ово се јавља царинарницама ради знања са препоруком да се имају при примени овог уговора придржавати свију одредаба његових као и до сада до продуженог рока.

ЦБр. 13.173.
23. децембра 1892. год.
у Београду.

Министар финансија,
Д. Стојановић с. р.

4.

По утврђеном споразуму са ц. к. аустро-угарском владом, трговински уговор закључен између Србије и Аустро-Угарске 24. априла — 6. маја 1881. год. продужава се до 18|30 јуна 1893. године.

Овај рок за продужење трговачког уговора од 24. априла — 6. маја 1881. год. важиће и за ветеринарску конвенцију, која је закључена између Србије и Аустро-Угарске 24. априла — 6. маја 1881. год.

WWW.UNILIB.RS

mande du Gouvernement Royal de Serbie qui a declaré ne pas pouvoir soumettre à temps à l'approbation de la Skoupschtina le nouveau Traité de commerce signé le $\frac{28 \text{ juillet}}{9 \text{ août}}$ 1892 qui, aux termes de l'article XV, aurait dû entrer en vigueur à la date du $\frac{20 \text{ décembre}}{1\text{-er janvier}}$ $\frac{1892}{1893}$, les Soussignés dûment autorisés à cet effet sont convenus de ce qui suit:

Le Traité de commerce du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881 entre la Serbie et l'Autriche-Hongrie est prolongé jusqu'au $\frac{18}{30}$ juin 1893.

Le terme fixé à l'article XV pour la mise en vigueur du nouveau Traté de commerce est remplacé par la date du $\frac{19 \text{ juin}}{1\text{-er juillet}}$ 1893.

Il est entendu que la prorogation du Traité de commerce du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881 s'applique également á la Convention sur les épizooties, conclue le $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881 entre la Serbie et l'Autrische-Hongrie et que, pendant cette période, les Conventions suivantes:

la Convention de navigation du $\frac{10}{22}$ février 1882;

la Convention consulaire du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881;

la Convention du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881 réglant le secours mutuel en matière judiciaire;

la Convention du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881 concernant le réglement des successions, l'organisation de tutelles et curatelles, ainsi que la communication réciproque des actes de l'état civil,

et la Convention d'extradition du $\frac{24 \text{ avril}}{6 \text{ mai}}$ 1881 ne seront pas dénoncées.

En foi de quoi, les Soussignés ont signé la présente Déclaration et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Fait, en double expédition, à Vienne le $\frac{17}{29}$ décembre 1892.

3.

РАСПИС

свима царинарницама

Трговински уговор Србије са Аустро-Угарском, који престаје важити крајем ове године, продужен је заједничким споразумом обеју влада до 18. Јула 1893. године.

Ово се јавља царинарницама ради знања са препоруком да се имају при примени овог уговора придржавати свију одредаба његових као и до сада до продуженог рока.

ЦБр. 13.173.
23. децембра 1892. год.
у Београду.

Министар финансија,
Д. Стојановић с. р.

4.

По утврђеном споразуму са ц. к. аустро-угарском владом, трговински уговор закључен између Србије и Аустро-Угарске 24. априла — 6. маја 1881. год. продужава се до 18|30 јуна 1893. године.

Овај рок за продужење трговачког уговора од 24. априла — 6. маја 1881. год. важиће и за ветеринарску конвенцију, која је закључена између Србије и Аустро-Угарске 24. априла — 6. маја 1881. год.

Ово се јавља нашем трговачком и привредном свету ради знања и управљања

ШБр. 6245. Из одељења за трговину, радиност и саобраћај министарства народне привреде, 23. децембра 1892. год. у Београду.

11.

РАСПИС

свима царинарницама

Привремена трговинска погодба од 14. фебруара 1890. године, између Србије и Енглеске, којој рок трајања истиче крајем ове 1892. године, продужена је, споразумом краљевско-српске и краљевско-енглеске владе још за шест месеци, т. ј. до 1. јула 1893. године.

Ово се јавља царинарницама ради знања.

ЦБр. 13.288.
30. децембра 1892. год.
у Београду.

Министар финансија,
Д. Стојановић с. р.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
WWW.UNILIB.RS

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

IV ДЕЛО

1

ОПШТИНСКА СТВАР У БЕОГРАДУ И ДРЖАВНИ САВЕТ

I.

ДРЖАВНИ САВЕТ
№ 3807
20 Новембра 1892 год.
Београд.

Господине Министре Председниче,

Суд општине београдске поднео је жалбу Државном Савету противу наредбе управе вар. Београда од 19 т. м. Бр. 20596, којом, спроводећи распис Господина Министра унутр. дела од 18 т. м. ПБр. 18967 о начину прописаном за поступање на збору сазватом за решење питања о поверењу или неповерењу општ. управи, препоручује суду, да целокупну изборну радњу удеси и изврши према наведеном распису.

Жалећи се суд противу те наредбе, поред осталих разлога наводи, и тај, што је физичка немогућност да се поменута управина наредба изврши, све и кад се не би косила са законом о општинама.

Државни Савет расмотрио је и жалбу општинску и поменути распис г. министров, и ма да би имао шта да наводи противу самог расписа, у погледу његове сагласности са законом о општинама, опет то не чини из разлога, што сматра да није надлежан, да се упушта у решавање о правилности или законитости поменутог расписа, пре него што би пред њега дошла жалба о свршеној радњи на збору, по прописаним у распису правилима.

Али шта Савет сматра да је позван и дужан да представи Господину Министру председнику то је:

1. Несавладљиве тешкоће или управо материјална немогућност у овако кратком року, као што је одређен, извршити све што управина наредба ставља општинском суду у дужност;

2. Осим несагласности са законом — чл. 19. зак. о општ. — још и неумесност одредбе, да сами гласачи, који се у произвољном и неодређеном броју, могу наћи на дан збора, одређују чланове бирачког одбора, практика, која је из прећашњих времена већ довољно позната као таква, да лако изазива борбу на често и неред;

3. Несагласност са законом одредбе, којом распис наређује важност бирачког списка састављеног у пореском одељењу, а проглашује неважећим списак састављен у општ. суду, према чл. 15. зак. о општ.

Почем је могућно да се услед овога, што је под 1, 2 и 3. (изостављајући због краткоће времена друге појединости расписа) изложено, на сутрашњем општинском збору помешња и забуна изазове и да се тако нанесе штета угледу наше престонице, Савет Државни обраћа се, вама господине Министре, молећи вас, да изволите учинити што вам је у могућности, да се за радњу општ. збора одрже у важности законске одредбе, а да се не уводе новине, које овако у невреме управина наредба препоручује.

Што вам Државни Савет са оваквом представком долази, то је једино од бриге за потпуним одржањем законитости и из патриотске тежње, да се на висини одржи углед престонице, изложене тако многим и тако ревњивим оценама и нашег и страног света.

WWW.UNILIB.RS

Молим вас, господине министре председниче, да примите уверење о мом одличном поштовању.

Председник Државног Савета,
Др. Докић

Господину

Јов. Ђ. Авакумовићу,
председнику министарског савета мин. спољ. послова

II.

Државном Савету.

Писмо Држ. Савета од 20. нов. о. г. Бр. 3807 примио сам истога дана у сумрак.

И сам Држ. Савет у томе свом акту признаје, да није био надлежан, ни по закону позван доносити ма какво решење по предмету, који се помиње у томе акту његовом. Ну, Државни Савет, је при свем том, нашао да треба да ми учини, као председнику министарства, напомене, које су изложене у томе акту.

Сваком непристрасном познаваоцу наших закона и уставне надлежности Државног Савета мора пасти у очи понашање Држ. Савета у овоме питању. Држ. Савет и сам зна и признаје, да није надлежан и позван, да ма шта решава о покренутом питању, па при свем том мисли да је властан чинити извесне представке и напомене. Држ. Савету сигурно је познато, да је његов круг рада ограничен законом и Уставом једино на расправу специјалних случајева, кад пред собом има на време поднесену жалбу надлежног лица. У овом случају Држ. Савет и сам признаје, да није имао жалбе против свршене радње на збору после расписа г. министра унутр. дела од 18 о. м. ПБр. 18967, па кад је поред свега тога ушао у оцену тога расписа, он је очевидно тиме прекорачио границе своје власти.

Уверен, да је Држ. Савет, као једна од највиших установа државних, на првоме месту позван и дужан, да најбрижљивије пази на своју надлежност, ја морам само сажаљевати, што је он учинио овај корак.

Ја не бих имао потребе ни да одговорим на овај акт Држ. Савета, кад и сам Држ. Савет признаје, да се ненадлежно упустио у издавање његово. Ну, у интересу саме ствари, и вољан да одбијем и најмању сенку незаконитости у раду данашње владе, којој сам председник, сматрам за потребно да овим сузбијем оно гледиште, које је Држ. Савет заузео у овом питању.

Држ. Савет, на првоме месту, обраћа пажњу на то, као да је г. мин. унутр. дела несагласно закону издао свој распис. Ну, да је Држ. Савет са оноликом пажњом проучио закон о општинама, са коликом је ревношћу похитао да ми пошље свој акт под бр. 3807, он би се врло лако уверио, да распис г. мин. унутр. дела потпуно одговара закону о општинама, и да је г. министар унутрашњих дела самим тим законом овлашћен, да у овакој прилици, каква се дешава, издаје правила о начину бирања општинских чесника. Да је тако радио, Државни би Савет спазио чл. 12. закона о општинама, којим је изреком мин. унутр. дела дато право и стављено му у дужност да пропише правила о бирању чланства. У осталом, пада у очи, да је Држ. Савет, у овој садашњој прилици, чинио замерке, што је г. мин. унутр. дела прописао правила, док, међу тим, кад је пређашњи мин. унутр. дела, на основу истог члана 12. закона о општинама, прописао правила о бирању општинских чесника, Држ. Савет није се налазио побуђен, да чини какве год представке против тога, а још мање да мин. унутр. дела оспорава то право. Онај први распис мин. унутр. дела од 27. нов. 1889. Ибр. 17178, отштампан је у „Српским Новинама“ и Држ. Савет морао је знати садржину његову, у толико пре, што тадашњи мин. унутр. дела данас седи у Држ. Савету као његов члан. Па кад је онда Држ. Савету била законита радња тадашњег мин. унутр. дела, јер није чинио никакве представке против тога, на сваки начин баца се, да се

WWW.UNILIB.RS

најблаже изразим, нека сенка на непристрасност Држ. Савета са његовом представком у овој прилици.

Исто тако, као што је у овоме Држ. Савет стао на једно погрешно земљиште, неумесна му је и она примедба о напомени садашњег расписа министровог (бр. 3) о бирачким списковима. Држ. Савет, у овој, тачци, ваљда у хитњи свога рада, погрешно представља, као да је министар поменутим расписом одредио, да не важи списак састављен у општинском суду, већ само онај који је састављен у пореском одељењу, док, међутим распис не пориче важност општинског списка, већ само вели да је *„у смотрењу плаћене порезе меродован извештај пореског одељка“*. А ово је потпуно сагласно са законом и досадањим радом о наплати порезе у вароши Београду. Зна се, да у Београду општина и не наплаћује порез, већ порески одељак, и по томе само је порески одељак и надлежан и у стању јавити ко је порез платио и ко није. Зато и јесте потпуно правилно, да *извештај* пореског одељка буде меродаван о *плаћању порезе*. Тако је, у осталом, у општини београдској бивало и у другим приликама, па Државни Савет, који је раније имао жалбе пред собом, није правио никакве примедбе против тога.

Државни Савет не мање погрешно схвата, да је било „несавладљиве тешкоће или управо материјалне немогућности“ у кратком року извршити наредбе више поменутог расписа.

Пре свега необично је, да Држ. Савет и непозван резонује о материјалној немогућности извршења. Не стоји, да је немогуће извршити одредбе расписа, кад код спискова бирача општина београдска не би имала ништа друго да ради, већ једино да их ревидира по готовом извештају пореског одељка.

Ни она напомена Држ. Савета о његовом разумевању чл. 19 зак. о општинама не може да издржи критику. Министар унутрашњих дела био је надлежан да пропише контролу о правилности и савесности гласања, а ако је општини београдској било стало до тога, да се гласање изврши савесно и под контролом бирача, од куд да је незаконо и неизвршљиво што се и од стране гласача у бирачки одбор ставља контрола за прибирање гласова?!

На кратко, све напомене Држ. Савета у његовом више поменутом акту нити имају своје основе у надлежности Држ. Савета у овој прилици, нити су потекле из законских одредаба. Зато нисам налазио за потребно, да ма шта наређујем према представци Држ. Савета, већ му само дајем овај одговор. А ово не чиним за то, што би Држ. Савет, *који је изишао из свога круга рада,* имао право очекивати какав одговор, већ само за то, што сам рад дати и Држ. Савету уверења, колико сам с једне стране вољан поштовати законе, а с друге стране оградити се од његових представака, које немају основа у закону и његовој надлежности.

Најпосле односно бриге Држ. Савета за одржањем реда и законитости, Држ. Савет није имао потребе да и то напомиње у своме писму, јер треба да зна, да он Уставом и законом није надлежан да о томе води бригу, а може бити и уверен, да данашња влада чини и да ће вазда чинити своју дужност и без напомене Држ. Савета како у овој прилици, тако и у свима другим приликама.

ПБр. 119.
22. новембра 1892.
Београд.

Министар-председник,
Авакумовић

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

III.

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ДЕЛА
ШБр. 19.594.
7. Децембра 1892. год.
Београд.

Државном Савету.

Управа вароши Београда, актом својим од 2. тек. м. Бр. 21.617 саопштила ми је одлуку Државног Савета од 30 пр. м. Бр. 3.913, којом је поништена радња збора општине београдске од 21 пр. м. на коме је изјављено неповерење доондашњој управи ове општине.

Та одлука Државног Савета, по саопштењу управином, гласи овако:

1., Што од дана објаве, 13. Новембра тек. год., којом се збор сазива, па до дана, кад је збор сазват, 21. Новембра, није протекло најмање десет дана, као што прописује члан 18. закона о општинама, што важи и за зборове, који се сазивају по последњем одељку чл. 13 закона о општинама:

2., Што, према члану 34. тач. 1. закона о општинама, полицијска власт није могла доћи на збор без позива бирачког одбора, а још мање је могла да растерује бирачки одбор; и

3. Што даље гласање није могло ни бити, пошто су растурени бирачки одбори, и што је свака даља зборска радња руковођена каквим другим бирачким одборима, састављена противно чл. 19. закона о општинама, по коме се чланови за бирачки одбор бирају у почетку године, незаконита и без вредности, као што не вреди и свако гласање по списковима, које није састáвио општински суд према чл. 15. закона о општинама, и на које гласачи нису могли чинити примедбе, на које имају право по I. одељку чл. 15. закона о општинама.

Да би Државном Савету били јасни узроци и разлози, који су ми диктовали, да управи, на њену молбу по овој одлуци саветској, дадем онако упутство, како сам јој издао, ја мислим да је потребно да се ти разлози чују и у Државном Савету.

Објашњење није никад сувишно, нарочито у питањима, која се, крај све своје јасности и очигледности, намерно компликују, а тендециозном расправом својом, која не потиче с моје стране, уносе усколебаност и забуну у јавно мњење, које је годинама потресано у његовим осећањима законитости и реда.

Ја признајем добру вољу Државног Савета, да све послове, који улазе у сферу његове надлежности расправља са оном озбиљношћу и неумитношћу, која треба да је у природи једне тако висока значаја државне установе.

Но или за то, што Државни Савет није уочио разлику између оне основе, на којој је стајало биће саветско пре неколико десетина година и ових, на којима се држи садашња установа Државног Савета, или с тога што су таласи партиске борбе запљуснули и у дом саветски, који треба да својим гласом и решењима стишава и мири, и да својим одлукама свагда погоди прави пут, како би други по том путу могли ићи — зар са свега тога гледа, да је Државни Савет и ову одлуку донео под утисцима рђава расположења и са предрасудама, које су донеле представку му од 20. пр. мес. Бр. 3807.

Само тако може се објаснити она очевидна противузаконитост, која је тако јасно истакнута у одлуци саопштеној управи вароши Београда.

Да би та против законитост била јаснија и Државном Савету, — ако и у том кругу на срећу правилних појмова о законитости има мишљења, која су противна овој одлуци, — ја ћу бити слободан да пружим Државном Савету следеће податке ради објашњења:

1. Државни Савет пориче закониту важност одлуци збора грађана београдских од 21. пр. м. прво по разлогу: *„што од дана објаве, 13. Новембра тек. године, којом се збор сазива, па до дана, кад је збор сазват, 21. Новембра, није протекло најмање десет дана.“*

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Државни Савет налази, као што стоји изражено у његовој одлуци, да је то противно чл. 18. закона о општинама.

Али ја сам слободан приметити, да Државни Савет нема правилног и законитог гледишта у овом тврђењу. И да је било мање предрасуда а више преданости закону и љубави према учвршћавању осећања правде у земљи, то би се и тамо могло запазити.

Чл. 13. закона о општинама познаје неколико узрока за сазив збора општинског. Између тих узрока стоји и онај, по коме се збор сазива по захтеву грађана. За збор, који се по том узроку сазива стоји *изузетна* одредба у трећем одељку чл. 13.: да је *општински суд „дужан* **најдаље** *за десет дана сазвати општински збор од дана саопштеног му захтева“*.

Сама реч *„најдаље“* обележава речито *крајњу међу*, до које се може отезати сазив збора. Она признаје могућност да се збор *и пре* десет дана *„од дана* саопштеног захтева“ *сазове,* а искључује могућност да се продужи сазив збора у дан *после* тога рока, *после десет дана.*

Према овоме јасно је: да је збор сазват објавом од 13. за 21. Новембар, био *по закону сазват* и био *законити збор.*

Но сад неколико, мислим са свим умесних, питања: ко је тај, што је сазвао овај збор, коме Државни Савет пориче правоваљаност? Је ли то општински суд, коме Државни Савет и против онаке манифестације београдских грађана овако милостиво а на штету закона указује своју потпору? Би ли Државни Савет нашао ту замерку и у случају, кад би онај број грађана 3161 изгласао поверење бившој управи општинској?...

Ја остављам без одговора ова питања, уздајући се, да ће сам Државни Савет поклонити своју високу пажњу расправи њиховој — и прелазим на други део побуда ове прве тачке саветске одлуке.

Државни Савет каже, да је овај рок остављен сазивом збора од 13. за 21. Новембар противан чл. 18. закона о општинама.

Ја узимам слободу тврдити, да је и ту погрешно гледиште Државног Савета, управ рећи, да је оно ресултат са свим недовољне пажње према чл. 18. закона о општинама.

У оцени ове одредбе закона о општинама и упоређењу њезином са чл. 13. овог закона, Државни Савет сусреће се са извесним супротностима.

Чл. 13. у другом одељку тач. *а.* наређује, да се збор сазове и по захтеву окружног одбора.

У трећем одељку та одредба и у том случају оставља рок *„најдаље за десет дана.“*

Међу тим у чл. 18. који начелно изриче колико треба да прође од дана објаве до дана сазива, збора, одређује се да се збор има обзнанити *„најмање“* на десет дана пре сазива кад га окружни одбор сазива. —

У последњем одељку чл. 13. говори се о праву државне власти на сазив збора. Ту се нигде не помиње окружни одбор, а последњи одељак чл. 18. наређује, да овај рок *„најмање десет дана“* важи и за случај *„кад би по последњем одељку чл. 13. стални окр. одбор или државна власт збор сазивала.“* —

Последњи одељак чл. 13. дајући државној власти право на сазив збора, као што је речено, прописује да то има бити *„најдаље за десет дана“* а у другом случају *„за пет дана“*, а у последњем одељку чл. 18. као што је речено, тај рок не може бити *краћи* од десет дана!

Ко ће да пречисти овај хаос? Ја не могу да примим то на себе, јер признајем да нисам надлежан, а хоће ли и може ли то учинити Државни Савет, по показатој готовости својој да произвољно тумачи своју надлежност и проширује границе њезине, његова је ствар.

Али оно, што је мени дало права да тврдим, да је позивање Државног Савета на чл. 18. недостатак потребне пажње и према чл. 18. и према чл. 13. закона о општинама и према праву грађана на тражење збора, то је факт: да чл. 18. у последњем одељку свом, одређујући рок од *„најмање десет дана“* за сазив зборова по захтеву окруж. одбора или државне власти, *не садржи у себи и правило, да тај рок важи и у случају, кад се збор сазива по захтеву грађана.*

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Кад то стоји, — а то се не може порећи: јер је закон ту, јер се важност закона не може ослабити ни поништити ни љубављу, ни мржњом, ни предрасудама, јер је дужност свију да закон поштују, јер Државни Савет треба да у тој врлини предходи примером — онда је несумњива логичност и тачност следећих закључака:

а; да у случају кад се збор сазива по захтеву грађана (тач. г. II одељка у свези са претпоследњим одељком чл. 13. закона о општинама) од дана објаве до дана збора *не морају проћи десет дана*, него да то мора да буде *„најдаље“* за десет дана, дакле, може и пре, само у том року;

б; да је збор заведењски сазват објавом од 13. Новембра *био законит.* (Ја сам толико искрен и великодушан не признајем законитост радње и оних, који ме нападају!)

в; да је радња државне власти, у колико се оснива на последњем одељку чл. 13 закона о општинама, законита;

г; да је овај навод Државног Савета чиста *незаконитост.*

Прелазећи на расматрање осталих побуда изнесених у овој одлуци саветској, ја држим да је у реду, да се прво расмотри и оцени тач. 3. ових побуда, која је и узрок оној, која је у тачки 2. изложена.

2. Државни Савет каже овде ово двоје:

да су бирачки одбори, који су примали гласове на збору од 21. пр. м. били незаконити, јер су састављени противно члану 19. закона о општинама; и

да се није могло гласати по списковима, које није саставио општ. суд.

Не стоји, пре свега, да су ти бирачки одбори били *незаконити*, а састав њихов противан чл. 19. закона о општинама.

То је, по свој прилици, у овој ствари најважнија и најкрупнија тачка. С тога нек ми је допуштена која реч више за објашњење и расветљење њезино.

За разлику од начина бирања општ. часништва у унутрашњости земље, вароши Београду остављен је за изборе *изузетан* начин, а министру унутр. дела, чл. 12. зак. о општинама, дато је право да тај начин он прописује и наређује.

Ја немам ни намере ни потребе испитивати побуде законодавства за оваку одредбу. Ипак мислим, да је умесно, изнети овде чињеницу, која може оправдати потребу: да она правила, по којима се врше избори у Београду, не могу и не треба да буду једнака са онима, по којима се врше избори у мањим варошима или у сеоским општинама. Ту је пре свега мноштво популације, која даје и већи део правних бирача. Сви ови бирачи не могу како треба употребити своје грађанско право, кад би се гонили на гласање, на једном месту. Равнодушност грађана београдских показивана у ранијим приликама и под ранијим законом, један је доказ за то. Ту је, осем тога, и разлог потребе и гарантије за слободну употребу бирачког права, која је, кад је се пређе на једном месту гласало, могла бити и угрожавана. — Но кад се није нашло за потребно да се та правила особена за бирање у Београду, специјалишу и унесу у закон о општинама — а то би био једини пут да се избегну сви могући неспоразуми, па и они, који се назор истичу — онда је остало да се да сљедства оној одредби, која је ушла у закон о општинама, а која видно истиче право Министра унутрашњих дела, да та правила пропише.

„Начин овога бирања (у Београду) *ироиисаће Министар унутр. дела.“*

Тако стоји у трећем ставу I. одељка чл. 12. закона о општинама.

Право, које је дато овом одредбом Министру, није везано за обзир на наредбу чл. 19 зак. о општинама.

По том праву један од мојих претходника, у Новембру 1889 год. под Збр. 17.178, прописао је једна правила за изборе београдске.

Та правила важе пуне три године.

Она беху основана толиким изборима београдским.

Та правила ушла су и печатана и у зборнику закона (45. стр. 504).

Њима нико и никад не учини никакве замерке.

Мој претходник од 1889 године, дакле, био је у праву да се користи одредбом чл. 12. и по његовим правилима изабрати су и бивши часници општински.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

По тој истој одредби, ја сам прописао у прошлом месецу, Пбр. 18.967, друга правила.

Ова правила задовољила су и обзире правичности и пажњу према истини. Она садржаваху и гарантију за слободу и ред при изборима. Ова правила истичу се као бедем против могућих злоупотреба. И само за то, што се видело да су она незгодна за либеровање онога у напред спремљенога ма и не дошавшег броја гласача, поречена је одсудно законитост њихове основе. И то порицање доспело је и до висине, на којој стоји скуп беспристрасности, искуства и интелигенције наше државе.

Ја признајем да је мој претходник од 1889. год. имао права да учини, оно што је учинио — да пропише правила по своме нахођењу.

Но ја тражим, да се то пра̂во ни мени не пориче.

Но признао ми Државни Савет или порекао то право, ја имам најдубље уверење: да сам својим правилима учинио само оно, што сам по закону могао, а у овом случају и требао да учиним.

Ако се има учинити каква замерка, њу могу поднети само правила од 1889. год.

Јер, кад закон о општинама, у чл. 19. признаје само *дванаесторици* чланова, који се у почетку сваке године бирају за сталне бирачке одборе, за послове одборске у току те године, онда ко је дао права моме претходнику, 1889 године да тај број повећава на 60, одређујући у својим правилима, да се у почетку сваке године бирају за сваки изборни одељак (кварт) по 8 чланова и по два замењеника њихова? И ко је тај што је ту „повреду“ чл. 19. мирно гледао за пуне три године?

А ко је сад тај, што пориче важност мојих правила, која су у тесној вези и приближности и са духом целокупног закона о општинама и баш са чл. 19; јер се њима признају само 12 сталних чланова бирачког одбора?

Али ја тврдим, да, као што се не могу разложно критиковати у овом погледу ранија правила, која су попела број ових чланова на 48 — односно на 60, још мање се могу критиковати моја правила, по којима је тај број сведен иа 12, који је признат чланом 19. зак. о општинама.

Јер чл. 19. апсолутно се не односи на изборе у општини београдској, како према опоме што наређује чл. 12., остављајући право министру да за те изборе он пропише правила, тако, и у свези са оним што баш садржи својим наређењима тај члан 19.

По чл. 19. бирају се у свакој општини у почетку године 12 способних гласача за чланове бирачког одбора. То је целокупан број. Из тога броја одређују се после, у случају потребе и замењеници.

Па кад Државни Савет мисли да има разлога да тврди да моја правила наносе омаловажења чл. 19., онда поред замерке, коју би заслужио за равнодушно трпљење тога омаловажења за пуне три године, ја сам слободан да му упутим и ово питање: како ће се саставити за сваки одељак (кварт) по четири члана за бирачки одбор и одредити по 2 заменика: кад у Београду има 6 одељака (квартова), кад се по другом ставу I одељка чл. 12. закона о општинама избор у Београду врши по квартовима, и кад се од оних 12 чланова, који се бирају по чл. 19. могу одредити чланови бирачких одбора управ и само за 2 кварта?

Осем овога, још је важнија и последња алинеја чл. 19. за потврду гледишта овде истакнутог и за одбрану мишљења, да би примена чл. 19. на изборе београдске била илузорна и немогућна.

Ту, на крају, у последњим редовима чл. 19. стоји ово: „*Председник општ. суда је и председник овоме збору.*“

Настаје питање: ако се чл. 19. може применити на изборе у Београду, са оним бројем чланова бирачког одбора, који је овим чланом одређен, онда како председник општинскога суда може председавати бирачким одборима у свих 6 квартова?

Ја нисам кадар дати на ово питање повољна одговора. Тај одговор ваљада ће се моћи наћи у мишљењу, да су бирачки одбори, састављени и по ранијим и по овим правилима, противни чл. 19. Ту се зар може наћи вештине, за тврђење, да *један* човек може у *исто време* председавати на *шест* места, примати свуд гласове и јамчити за ред, правилност и тачност при избору.

Из овога јасно излази следећи закључак:

WWW.UNILIB.RS

а, да је тврђење Државног Савета о незаконитости ових бирачких одбора, сама незаконитост;

б, да су ови бирачки одбори састављени по правилима министра унутрашњих дела, која су црпела своју снагу и моћ из самог закона о општинама, били *потпуно и једино законити* бирачки одбори; и

в, да је, према томе, и гласање, које је пред њима вршено и ресултат, који су ови бирачки одбори одлучили и објавили, правилан и потпуно законит.

Ако се баш жели констатовати: који су од ових бирачких одбора били незаконити; да ли онај, који је општински суд обзнанио 17. новембра бр. 11.382, и који Државни Савет узима у заштиту, или овај други, који је правилно, у реду и миру и свршио посао на збору заведењском, онда је то онај бирачки одбор, који је општински суд обзнанио.

То је поуздано, то је истина.

У правилима министра унутрашњих дела од 27. новембра 1889. год. Пбр. 17.178. а која су важила као закон за општ. суд онога дана (13. пр. м.) кад је збор сазват, има један одељак који овако гласи:

„Председник главног бирачког одбора, председници бирачких одбора, као и сви чланови бирачких одбора **увек ће се у огласу којим се збор сазива поименце означити.**

А органи општинског суда, који су 13. пр. м. публиковали сазив збора, *нису то учинили у том огласу за сазив збора.* Они су тога дана само сазвали збор под бр. 11.304, а председнике и чланове главног и осталих бирачких одбора *објавили су касније — 17. пр. м. бр. 11.382.*, као што је већ поменуто.

Даље у правилима од 1889. год. има још један одељак који овако гласи:

„У главном бирачком одбору председаваће увек председник општ. суда, **кад год није у питању било његов избор, било каква ствар, која се њега лично тиче.“**

Збору сазватом за 21. пр. м. било је стављено на решење питање о положају председника општинског суда, дакле, *„ствар која се њега лично тиче.“*

По правилима, која су важила тога дана. кад је од стране општинског суда извршена публикација састава бирачких одбора и њихових председника — а то се не пориче — председник општине београдске — *није могао председавати главном бирачком одбору.* Но то није сметало ни њему самоме, ни његовим друговима, да га наместе и објаве као председника главног бирачког одбора.

То је ваљда требало да буде јемство за правилан и тачан исход гласања!

Из овога што је у овој тачци казато, следују опет ови закључци:

да је начело, изражено у правилима од 1889. год., по коме председник општинског суда не може председавати главном бирачком одбору, кад је *„у питању ствар, која се њега лично тиче“* праведно и логично проведено и кроз моја правила од 18. пр. м. која искључују одборнике општинске као председнике бирачких одбора по квартовима, с тога што чл. 19. зак. о општ. — кад се он непрестано подева — не признаје одборнике општинске као председнике бирачких одбора и с тога што је овај збор имао да решава и о њиховим положајима, дакле, *„о ствари, која се њих лично тиче.“* А и последњи одељак чл. 78. зак. о општ. искључује одбор општински и његове заменике из решавања о предмету, у коме су они интересовани. А према овоме она одредба у мојим правилима, која је одузела право одборницима општинским да председавају по бирачким одборима, основана је и на овом пропису закона о општинама.

Даље да је оно општинско претставништво коме је на уредан и законит начин изјављено неповерење, погазило закон и при сазиву збора и при објави саставу бирачких одбора; и

најпосле, да Државни Савет улази отворено у један двогубо незаконит посао, с једне стране, узимајући у заштиту једне незаконито склопљене бирачке одборе и њиховог главног председника, а с друге стране поричући неосновано и неумесно законитост бићу других правилно и законито састављених бирачких одбора.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Мени је познат онај део ненадлежне преставке Државног Савета од 20. пр. м. бр. 3806. упућене господину председнику министарског савета.

У хитњи, којом је онда ствар прихваћена и цењена у Државном Савету, превидео је Државни Савет да боље оцени ону тачку мојих правила, која о том говори. Тврдило се тада, да сам ја одузео од општинске власти и само право на уређење тих спискова. Није се запазило, да је то право општ. власти остало недирнуто, и да сам ја учинио само оно, што сам по закону могао, требао и морао да учиним, на име: да признам пореском одељку једино надлежном за наплату порезе у Београду, и право да он тврди само ту околност ко је и колику порезу платио, и све то у прилог правилном и законитом састављању бирачких спискова.

Сад се, јамачно, видело како је та „представка" била пренагљена и неумесна, па се у овој одлуци Држав. Савета узео блажији пут и тврди се *„да не вреди и свако гласање по списковима, које није саставио општ. суд према члану 15. зак. о општинама."* Заборавља се, међутим, да је општ. суд печатао и предао грађанству на углед те своје спискове, и да су они били материјал законитим бирачким одборима, са материјалом, који је дао надлежни порески одељак. Ни у што се не рачуна околност: да је општ. суд, према правилима, био дужан да преда те своје спискове законитом бирачком одбору, па да он то није учинио. Нити се узима у оцену факт, који потврђује Упр. вароши Београда у овоме своме извештају: да је општ. суд из свога списка био изоставио преко 1000 способних гласача па и самог управника и два члана управе вароши Београда, који су сви на време платили порезу.

Ти спискови општин. суда, онакви какви беху, неисправни и нетачни поверени су оној групи изгредника, који су и по ранијим и по овим правилима самовољно и не законито присвојили себи назив и права бирачких одбора. И кад и то није помогло, кад је на законит начин спречена злоупотреба са правима и гласом београдских грађана, онда се и та са свим беззначајна околност прилаже у омаловажење оне сјајне манифестације београдских грађана.

У животу наше државе било је случајева да су бирачки одбори ноћу бирани. — На те појаве бацано је проклетство као на дела ујдурме и насиља.

То се није поновило на овоме збору београдском.

Било је у нас избора и под грмовима.

Но те су појаве благосиљане као ресултати грађанске куражи и свести народне.

Али то се није могло поновити на овоме збору београдском. И зар за то овај збор нема на себи онога сјаја, који би му могао прибавити поштовање и оних, који су триумфовали после избора под каквом крушком — извршеног.

---

3. На реду је трећа и последња тачка побуда саветских у овој одлуци.

Опширно и јасно образложена неумесност претходне тачке одлуке саветске олакшава објашњење незаконитости и овога дела резона његових.

Државни Савет наводи овде:

да власт полициска није могла доћи на збор без позива бирачког одбора по чл. 34. тач. 1. зак. о општинама, а још мање је могла да растерује бирачки одбор.

Признавајући да је присуство непозване полиц. власти при изборима општине часништва и неумесно и незаконито с начелног гледишта, јер је кадро да илуструје факт недопуштеног утицаја полиц. власти на изборе, ја тврдим да је нахођење Држав. ног Савета и замерка, која се чини дејству полиц. власти на овом збору неумесна; јер се оснива на порицању фактичког и законитог стања ове ствари и јер се тиме превиђа оправданост узрока, који су превели правно дејство на овоме збору, где се оно показало.

Не стоји да се полиц. власт појавила и дејствовала на овом збору *„без позива бирачког одбора."*

Према извештају вароши Београда, власт је отишла на збор *по писменом позиву бирачког одбора.*

Ако би Државни Савет хтео знати: ко је тај бирачки одбор, који је тражио интервенцију држав. власти одговарам: да је то *онај бирачки одбор, који је састављен*

по закону општинском и правилима Министра унутр. дела од 18. пр. м. ПБр. 18.967 дакле, онај *једино законити бирачка одбор, који је и свршио посао на збору од 21. пр.м.*

Они пак, који су, како Државни Савет наводи „растерани", и нису били никакви бирачки одбори, него на неколико места концентроване мале групе изгредника. И радња власти, која је имала задатак ди њих уклони, где је то било, и која се одмах удалила, чим је то извршила, била је и законита и потребна ради одржања реда, нарочито и с разлога, што је појава самозваних и незаконитих бирачких одбора, истакнута на свих 6. изборних тачака, представљала читаву једну смишљену и организовану систему *нереда.*

Изложивши овако своје погледе на ову одлуку Државнога Савета, ја налазим за умесно да напоменем још и то:

да је Државни Савет прешао границе своје надлежности, подвргавајући својој оцени радњу моју, садржану у правилима од 18. пр. м.

Ја сам навео законски основ, по коме сам имао права да то учиним.

Ја добро познајем свој положај и признајем оне уставне факторе, пред којима сам одговоран за своје послове.

И баш да би овим делом својим и прекорачио права, која ми је закон дао, Државни Савет није тај, који би ми могао та права оспорити, још мање је он тај, који би могао порицати важност тих правила, а најмање је он тај, који би могао судити о мојим делима.

И једино што је Државни Савет могао да учини, то је да призна фактички односај, законито створен овим правилима а да причека на одлуку о законитости или незаконитости овога мога рада Народне Скупштине, дакле, оне установе државне, која по Уставу може судити о делима министровим.

Но баш да би Државни Савет у основу имао права да расматра и оцењује резултате овога збора, па и сама правила моја, ипак је он до тога дошао неправилним и нередовним путем. И чл. 74. и 34. тач. 5. закона о општинама и чл. 55. и 47. пословника Државнога Савета, на које се Савет позива у овој одлуци својој и одлука Држав. Савета од 16 априла 1890 године Бр. 1221, изриком наређују: да се *жалбе по закону о општинама подносе општинском суду,* па их овај подноси Савету на расмотрење, а *„на други начин поднесену жалбу Савет Државни не узима у расматрање."* А овде Државни Савет није тако урадио, него је жалбу, коју су му непосредно поднели грађани, незадовољни одлуком збора општинског од 21. пр. м., узео у расматрање и донео своју одлуку, па још и *без акта, која се на ову ствар односе.*

Према свему што је довде изложено, ја сам управи вар. Београда, издао спрам ове одлуке Држ. Савета овако упутство:

„Одлука Државног Савета од 30. пр. м. Бр. 3913, донесена у оцени радње збора општ. београдске од 21. пр. м. која ми је саопштена актом управиним од 2. т. м. Бр. 2167. садржи очевидну повреду закона о општинама.

С тога нека управа по тој одлуци Државног Савета ништа не ради, него нека је сматра као и да не постоји.

За непослушност према овој наредби мојој одговараће ми лично управник вароши Београда."

Част ми је саопштити Државном Савету све ово и умолити га да прими уверење о мојем најдубљем поштовању.

Министар
унутрашњих дела,
Ст. Д. Рибарац с. р.

WWW.UNILIB.RS

Но чиновници и служитељи државних и општинских надлештава гласаће у оном одељку, где се налази надлештво у коме служе, и за њих ће се спискови према томе и уредити.

За уређење ових спискова важи, у смотрењу плаћене порезе, извештај пореског одељка.

Ове спискове општински ће суд уредити и послати сваком одељку (кварту) тако, како ће бити у згради одређеној за бирање у 8 сати пре подне онога дана, за избор одређеног.

5., За обезбеђење права на контролисање бележења гласова, које бирачи имају по члану 22. тач. 2. трећег става закона о општинама, важи тач. 8. мојих правила од 18. пр. месеца Пбр. 18967 но тако, да 50 способних бирача још у почетку рада одреде за тај посао петорицу, који имају право гласања на збору, и акт о томе предаду бирачком одбору.

Препоручујем управи да ова правила саопшти суду општине вароши Београда, и да се стара о тачном извршењу њиховом.

Пбр. 19.546
5. Декембра 1892. год.
у Београду.

МИНИСТАР
УНУТРАШЊИХ ДЕЛА,
Ст. Д. Рибарац, с. р.

2.

Господине министре,

Данашњом поштом добио сам акт Државног Савета од 9. ов. мес. Бр. 3267., којим он поништава наредбу моју од 24. Септембра ове године, донету на акту суда општине Рибарске под Бр. 924., којом сам наредбом на основу члана 83. закона општинског, задржао био од извршења решење општинског суда, по коме је било предузето саслушавање и испитивање потписника изјављеног неповерења управи Рибарске општине. И ако сам ја у тој наредби мојој изнео узрок моме доласку у ову општину, и узрок за предузимање радње моје у томе: да дам законити правац радњи општинске управе по изјављеном јој неповерењу; Државни Савет оглашује ме за ненадлежног те радње, и вели, да општински суд има право *иа и дужност*, да испитује потписнике о истинитости њиних потписа на поднетом неповерењу.

Ово гледиште Државног Савета ако се усвоји, онда по поднетом неповерењу општинска власт може отегнути испитивање потписника читаву годину дана, изговарајући се на пређе своје послове у суду, па никад и не сазвати збор. А по другим узроцима кад год се то збацивање предузме, радња надзорне власти подлежи расматрању окр. одбора и Држ. Савета, који ће, као и ово сад, најзаконитији рад надзорне власти у погледу збацивања кметова поништавати, те по томе зликовци и тирани народни морају се гледати на општинској управи и онда, кад они највећа безакоња врше под видом власти.

Ја вам учтиво шаљем како овај акт Држ. Савета, тако и радњу моју по незаконитој одлуци општинског суда под Бр. 924. на увиђај, а по увиђају учтиво вас молим за упут: шта да се чини и како да се ради у погледу спречавања општинских часника у вршењу њиних противзаконих радња, као што је и ова у општини Рибарској била.

Овака одлука Држ. Савета, којом он одриче мени као окр. началнику надлежност извиђања противзаконих радњи општинских часника, противна је §§ 12. и 13. полициске уредбе, па и самом закону о уређењу округа и срезова, по коме (види чл. 9, 10, 12, 13, 16 и 17) ја као највиша државна власт у округу, имам да се старам о ујемчењу потпуне личне и имовне безбедности сваком грађанину; да се старам о тачном вршењу земаљских закона и законих наредаба државних власти; да чиним при-

WWW.UNILIB.RS

медбе и да контролишем радње не само државних но и самоуправних власти (чл. 16. зак. о уређ. окр. и срезова) и т. д.

Ја вас учтиво молим, нађите пута и начина, да се ово противзаконо гледиште Државног Савета, које је у горњем његовом акту изложено и којим он одриче мени право на утицај исправака противзаконих радња самоуправних власти у округу моме, задржи од извршења, иначе, ја, па и сви остали начелници у Србији, са свим ће бити излишни и безцељни на својим местима.

11. Октобра 1892. год.
у Ћуприји.

ВАШ ПОНИЗАН
Вић. Бешевић,
НАЧЕЛНИК ОКР. МОРАВСКОГ

Министру унутрашњих дела

Господику Стојану Д. Рибарцу.

НА ПОЛЕЂИНИ ОВОГ АКТА СТОЛИ:

Сва акта, која су послата уз овај извештај вратити поверљивим путем начелнику окружном. Но пре тога копирати. Задржати овде наредбу Државног Савета Бр. 3267. о којој је овде реч.

Напоменути начелнику да су његови погледи изражени у овом писму правични, да он треба да учини примедбе Државном Савету сврх оваког његовог акта, и да општински суд нема права а још мање дужности, да испитује истинитост потписа оних грађана, на неповерењу потписатих, само једно право да се уверава *о гласачкој способности њиховој*, а истинитост потписа утврђује се онога дана, када се врши сам акт гласања о неповерењу (чл. 13. зак. о општ.).

Упутити начелника да каже Државном Савету, да је одлука председника општинског суда противна чл. 13. зак. о општинама.

Приметити начелнику, да би у овом случају боље урадио кад не би задржао ову одлуку од извршења, већ кад би потписнике неповерења упутио надлежној надзорној власти, капетану, па да од њега траже, да уради оно на шта је позват (члан 13. закона о општинама). **Р.**

2, а,

Рибарска општина

Акт неповерења од 18 Септембра 1892 год са 114 потписа, и тврде лоповлук: „јер ко год се до касе дотакао, он је по нешто макао.“

21 Септембра општински Суд позива поједине потписнике и пита: „да ли је са његовим одобрењем потписат“.

Њих 12 поричу потписе. Тај протокол није оверен.

На полеђини акта Бр. 924 и решење: „из добивеног уверења да су многи грађани потписати без њиховог одобрења и према томе Суд не може поклонити вере овој тужби. То Суд наређује да се сви потписници позову и испитају. Председник Жив. Радосављевић.“

На истом акту решење окр. начелника од 24/9 да Суд није овлашћен испитивати истинитост потписа, задржава ту одлуку од извршења (!) и констатује да на збору од 8 Децембра, кад је Живан изабран, и по сравњењу са дужном порезом, ни половина Живанових гласача није имала права гласања.

WWW.UNILIB.RS

медбе и да контролишем радње не само државних но и самоуправних власти (чл. 16. зак. о уређ. окр. и срезова) и т. д.

Ја вас учтиво молим, нађите пута и начина, да се ово противзаконо гледиште Државног Савета, које је у горњем његовом акту изложено и којим он одриче мени право на утицај исправака противзаконих радња самоуправних власти у округу моме, задржи од извршења, иначе, ја, па и сви остали начелници у Србији, са свим ће бити излишни и безцељни на својим местима.

11. Октобра 1892. год.
у Ћуприји.

ВАШ ПОНИЗАН
Вић. Бешевић,
НАЧЕЛНИК ОКР. МОРАВСКОГ

Министру унутрашњих дела

Господику Стојану Д. Рибарцу.

НА ПОЛЕЂИНИ ОВОГ АКТА СТОЈИ:

Сва акта, која су послата уз овај извештај вратити поверљивим путем начелнику окружном. Но пре тога копирати. Задржати овде наредбу Државног Савета Бр. 3267. о којој је овде реч.

Напоменути начелнику да су његови погледи изражени у овом писму правични, да он треба да учини примедбе Државном Савету сврх оваког његовог акта, и да општински суд нема права а још мање дужности, да испитује истинитост потписа оних грађана, на неповерењу потписатих, само једно право да се уверава *о гласачкој способности њиховој*, а истинитост потписа утврђује се онога дана, када се врши сам акт гласања о неповерењу (чл. 13. зак. о општ.).

Упутити начелника да каже Државном Савету, да је одлука председника општинског суда противна чл. 13. зак. о општинама.

Приметити начелнику, да би у овом случају боље урадио кад не би задржао ову одлуку од извршења, већ кад би потписнике неповерења упутио надлежној надзорној власти, капетану, па да од њега траже, да уради оно на шта је позват (члан 13. закона о општинама). **Р.**

2, а,

Рибарска општина

Акт неповерења од 18 Септембра 1892 год са 114 потписа, и тврде лоповлук: „јер ко год се до касе дотакао, он је по нешто макао.“

21 Септембра општински Суд позива поједине потписнике и пита: „да ли је са његовим одобрењем потписат“.

Њих 12 поричу потписе. Тај протокол није оверен.

На полеђини акта Бр. 924 и решење: „из добивеног уверења да су многи грађани потписати без њиховог одобрења и према томе Суд не може поклонити вере овој тужби. То Суд наређује да се сви потписници позову и испитају. Председник Жив. Радосављевић.“

На истом акту решење окр. начелника од 24|9 да Суд није овлашћен испитивати истинитост потписа, задржава ту одлуку од извршења (!) и констатује да на збору од 8 Децембра, кад је Живан изабран, и по сравњењу са дужном порезом, ни половина Живанових гласача није имала права гласања.

WWW.UNILIB.RS

3.

СПИСАК

НЕИЗВРШЕНИХ РЕШЕЊА ДРЖАВНОГ САВЕТА, КОЈА СЕ ОДНОСЕ НА ОПШТИНСКЕ ИЗБОРЕ

I. У округу моравском.

1. У општини „Превешкој“ није извршено решење Држ. Савета од 4. Децембра 1892. год. Бр. 3944 све до 26. Априла тек. год., када је полицијски регенат дао оставку (в. акта под Бр. 41. прилог под 1).

2. У општини „Рисначкој“ није извршено решење Држ. Савета од 14. Децембра 1892. год. Бр. 4,050 све до доласка радикалне владе (в. акта под Бр. 66. прилог под 2.)

3. У општини „кавадарској“ није извршено решење Држ. Савета од 8. Децембра 1892. г. Бр. 3.979., којим је оснажен рад зборски све до 4. Априла ове год., када је дошла радикална влада на управу земље (в. акта под Бр. 69. прилог под 3.).

4. У општини „Параћинској“ пошто је изгласано поверење председнику у присуству целог бирачког одбора 15. Новембра 1892. год. полиц. власт, да би пошто по то отела општину, и предала је својим кандидатима у руке, ујдурмом створила је бирачком одбору кривицу, као да су извршили фалсификат, те су чланови његови поништени, но доцније од Касационог Суда ослобођени, али у том међувремену полиција је сама изабрала своје кандидате (в. акта под Бр. 117, прилог под 4.).

5. У општини „Ћупријској“ задржато је од извршења решење Држав. Савета од 29. Децембра 1892. г. Бр. 4.086 (в. акта под Бр. 46 прилог под 5).

6. У општини „Варваринској“ и „Лоћичкој“ нису извршена извршна решења, Стал. Окр. Одбора под Бр, 2.610 и 2.687. Прво под 15, а друго 29. Децем. пр. год., већ су намерно од полицијских регената упропашћена. (види депешу под Бр. 102. прилог 6).

II. У округу Рудничком.

1. У општини „Лишанској“ није извршено решење Држав. Савета од 16. Јануара ове год. Бр. 152 (в. акта под 189 прилог под 1.).

2. У општини „Гучкој“ није извршено решење Држ. Савета од 9. Јануара ове године, Бр. 76.

3. У општини „Горњо-краваричкој“ није извршено решење Држ. Савета од Јануара ове год. Бр. 77.

4. У општини „Доњо-краваричкој“ није извршено решење Државног Савета од 9. Јануара ове год. Бр. 84.

5. У општини „Д.-Тијањској“ није извршено решење Државног Савета од 4. Јануара ове год. Бр. 4.208.

6. У општини „Шилопајској“ није извршено решење Државног Савета од 25. Јануара 1893. год. Бр. 92. (види акта под бр 6).

Свих ових шест решења Државног Савета достављено је законом прописаним путем надлежним среским начелницима, о чему тврди акт Државног Савета од 3. Фебруара ове године Бр. 333., упућен сталном окружном одбору округа Рудничког (в. прилог под 1.)

Даље Државни Савет актом својим од 18. Марта тек. год. Бр. 656. поништио је одлуку привремених полицијом постављених кметова и одборника општине „Коштуњићске“, што је регентима достављено 24. истог месеца, а они су по овоме акту поступили тек 11. Маја ове године (в. прилог под 2.).

Најзад из акта изасланика Сталног Окружног Одбора за округ руднички од 15. Јула тек. год. Бр. 1111 упућеног сталном окружном одбору види се, да је полиција збацила законите општинске чланике још и у овим општинама: Јежевачкој, Атенићској, Паковраћској, Лазачкој, Качуличкој и Петничкој — и да су се сви збачени чланици жалили Државном Савету на рад полициских власти, која је на њихова места поставила регенте, али свију тих акта нема нигде по канцеларијама, од куда се да закључити да су упропашћена (в. акта под Бр. 1111 прилог под 3.).

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

III. У округу Крушевачком

1. У општини „Трстеничкој“ није извршено решење Државног Савета од 22. Децембра 1892. год. Бр. 4.164. (в. акта под Бр. 1686. прилог под 1.).

IV. У округу Подринском

1. У општини „Мишарској“ није извршено решење Државног Савета од 19. Октобра 1892. год. Бр. 3403. (в. акта под Бр. 5859. прилог под 1.).

2. У општини „Шабачкој“ није извршено решење Државног Савета од 29. Децембра 1892. год. Бр. 4240. (в. акт под 64. прилог под 2.).

3. У општини „Бело-речкој“ није извршено решење Државног Савета од 16. Октобра 1892. год. Бр. 3358. (в. акта под Бр. 602. прилог под 3.).

4. У општини „Петковачкој“ није извршено решење Држ. Савета од 19. Септембра 1892. год. Бр. 3064. (в. акт. Бр. 1325. прилог под 4.).

5. У општини„ Причиновачкој“ није извршено решење Државног Савета од 27. Новембра 1892. год. Бр. 3854. (в. акт Бр. 36. прилог под 5.).

V. У округу Пожаревачком

1. У суду општине „Сираковачке“ није извршено решење Сталног Окружног Одбора од 17. Децембра 1892. год. Бр. 1703., које је на жалбу дотичног и Државни Савет оснажио решењем од 9. Јануара 1893. год. Бр. 51. (в. Бр. 468. прилог под 1.).

2. У општини „Михаиловачкој“ није извршено решење Сталног Окружног Одбора од 23. Октобра 1892. г. Бр. 1338., које је и Државни Савет оснажио 19. Новембра 1892. год. Бр. 3776 (в. Бр. 166. прилог под 2.).

3. У општини „Жагубичкој“ није извршено извршно решење Сталног Окружног Одбора од 2. Новембра 1892. год. Бр. 1363. оснажено и решењем Државног Савета од 4. Јануара 1893. г. Бр. 4202. (в. прилог под 3. Бр. 9620.).

VI. У округу Ваљевском

1.У суду општине „Мионичке“ није извршено решење Сталног Окружног Одбора од 28. Новембра 1892. год. Бр. 1194. оснажено решењем Државног Савета од 14. Децембра 1892. г., Бр. 4045. (в. Бр. 636. прилог под 1.)

2. У општини „Бргулској“ није извршено „извршно“ решење Сталног Окружног Одбора од 29. Јануара 1893. Бр. 24. оснажено решењем Држ. Савеса од 19. Фебруара 1893. г., Бр. 493. што тврди решење Државног Савета приложено у акту Бр. 1511., већ је начелник среза тамнавског акта оставио у своју архиву из којих је упропашћено много (в. акт под Бр. 1401. прилог под 2.).

VII. У округу Крајинском

1. У општини „Салашкој“ решење Сталног Окружног Одбора од 11. Марта 1893. год. Бр. 184., оснажено решењем Држ. Савета од 22. Марта 1893. год. Бр. 712., којим је уништен избор на дан 11. Фебруара 1893. г., није извршено. Акта свију нема, већ су упропашћена, а само нешто остало (в. Бр. 270. прилог 1.).

2. Изборна акта општине „В. Јасиковачке“ уништена су, што се види из писма суда исте општине од 12. Јула тек. год. Бр. 581. (в. прилог под 2.).

VIII. У округу Подунавском.

1. У општини „Ропочевачкој“ био је избор 9. Новембра 1892. год. Стални Окр. Одбор решењем од 4. Децембра 1893. год. Бр. 1697. уништио, но начелник среза космајског одузео акта и није хтео дати на више тражења. Ово је оснажио и Државни Савет решењем од 9. Јануара 1893. год. Бр. 52. (в. под Бр. 45. прилог под 1.). Акта упропашћена већином.

2. У општини „Азањској“ збачена управа и постављени регенти 14. Септембра. 1892. год. од начелника среза јасеничког (украден печат, постављени са сокака).

WWW.UNILIB.RS

Преписка вођена између Државног Савета, Министра Унутрашњих Дела и окружних и срески власти, и једва је могао Државни Савет решењем од 15. Априла 1893 г. Бр. 901., да донесе одлуку о уништењу (види Бр. 457. прилог под 2.)

3. У општини „Барошевачкој“ извршен избор 25. Октобра 1892. г. Уништио га Стални Окружни Одбор решењем од 1. Новембра 1892. г. Бр. 1584., које је и Државни Савет одобрио, што се види из Саветског писма од 17. Децембра 1892. год. Бр. 4110, (а нема решења, јер га је, по свој прилици, упропастила среска власт). Преписка вођена између Министра Унутрашњих Дела и срески и окружних власти и Државног Савета (в. Бр. 800 прилог под 3.).

Из других општина акта упропашћена, као што тврди писмо Сталног Окружног Одбора од 13. Јула тек. год. Бр. 1114. (в. акт под Бр. 67. прилог под 4.).

IX. У округу Топличком

1. Начелник округа Топличког 16. Јануара тек. год. Бр. 76. задржао од извршења решење Сталног Окружног Одбора од 11. Јануара тек. год. Бр. 1671. 1892. год. донето по избору часништва у општини „Милаковачкој“ (в. акт. Бр. 100. прилог под 1.).

2. Начелник округа Топличког актом од 24. Октобра 1892. год. Бр. 2272. и актом од 26 Октобра 1892. год. Бр. 2290. задржавао одлуку Сталног Окружног Одбора, да срески изасланици као пуномоћници Окружног Одбора могу присуствовати при избору општинских часника. О овоме јавио је и начелницима среским да је пуномоћија огласио за неважећа. (в. прилог 2. под Бр. 795.) а тако исто задржавао је *и сав остали рад* Сталног Окружног Одбора (в. прилог 11).

X. У округу Пиротском

1. У општини „Суковској“ није извршено Саветско решење, но је полиција акта упропастила, као што тврди депеша Сталног Окружног Одбора од 11. Јула 1893. године, Бр. 413. (в. депешу под Бр. 29. прилог под 1.).

XI. У округу Крагујевачком.

Као што тврди депеша Сталног Окружног Одбора од 25. Јула тек. године, Бр. 666. полициске власти узапћавале су сва решења Одборова, а изборна акта нису слале већ уништавале, набраја у осам општина (види прилог 1. под Бр. 89.).

Осим ових података, прибраних на брзу руку има још много неизвршених решења Државног Савета, а много више (валда пет пута толико) неизвршених „извршних“ решења сталних окружних одбора, а многа су акта упропастиле полицијске власти.

Бр. 4277.
29. Децембра 1892. год.
У Београду.

4.

Господину Министру Унутрашњих Дела

Државни Савет прочитао је Ваше писмо од 7. Декембра ПБр. 19.594., којим га извештавате, да „одлука Држ. Савета од 30. пр. мес. Бр. 3913. у оцени радње збора општине Београдске од 21. пр. мес. садржи очевидну повреду закона о општинама“, те сте с тога наредили „Управи вароши Београда, да по тој одлуци ништа не ради, него нека је сматра као и да не постоји.“

Државни Савет зна, да Министар Унутрашњих Дела ни Уставом ни законима није овлашћен, да расматра решења Држ. Савета и доноси о њима одлуке, а још мање да издаје наредбе државним властима, да их сматрају као и да не постоје, те с тога Ваша поменута наредба по одредби чл. 117. Устава, не може имати правне и законске вредности.

Према овоме, Државни Савет нема ни потребе, да се с Вама упушта у препирку о разумевању појединих одредаба закона о општинама и да одговара на наводе, који немају никакве везе с поменутим решењем Државног Савета, него оставља Вама лично да про-

WWW.UNILIB.RS

цените, како ће таква Ваша радња утицати на ојачање ауторитета државних власти, на утврђење законитости и правног поретка у земљи.

Председник Државног Савета,
Др. Л. Докић с. р.

Препис је веран оригиналу.

Председник Државног Савета,
П. Велимировић

Бр. 2402.
16. Јула 1893. год.
у Београду.

5

ДРЖАВНИ САВЕТ
Бр. 3267.
9. Октобра 1892 год.
Београд.

Начелнику округа Моравског

По жалби суда општине Рибарске противу одлуке тога Начелника од 24 Септембра тек. год., којом је на основу чл. 83 закона о општинама задржата од извршења одлука поменутог суда од 21 Септембра тек. год. којом је одлучено, да се сви потписници, који су потписали акт од 18 Септембра, којим се изјављује неповерење општинској управи, позову и испитају о потпису с тога, што општински суд има уверења, да су многи грађани потписани без њиховог одобрења, — Државни Савет по расмотрењу акта нашао је:

1, Да начелник окружни није био надлежан да задржава од извршења одлуку општинског суда, јер је њена непосредна надзорна државна власт срески начелник — белички.

2, Да у акту, којим се задржава поменута одлука није казано: коме је законском пропису та одлука противна.

3, Да према пропису члана 13 закона о општинама, збор за збацивање општинске управе могу тражити само гласачи, те према томе општински суд има не само право но и дужност, да се претходно увери имају ли потписници право гласања на збору, јесу ли њихови потписи, или их је ко други потписао без њиховога знања и одобрења.

Све ово узевши у обзир, Државни Савет налази, да је поменута одлука Начелника окружног противна закону, и с тога, на основу чл. 83 закона о општинама с погледом на члан 57 свога пословника, поништава исту, одобравајући поменуту одлуку суда општине рибарске, препоручујући начелнику да о овоме одмах дотични општински суд извести.

Акта ·|. судска враћају се.

Председник
Државног Савета,
Др. Докић

Верно оргиналу, јамчи

Секретар Министарства,
В. Маршић

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

V. ДЕЛО

1.

КРАЉ. СРП. УПР. ДРЖ. ШТАМП.
Бр. 4917
10. Јула 1893 год.
у Београду

Скупштинском истраж. одбору

На захтев Скупштинског истраж. одбора од 9. тек. месеца Бр. 9. Управи држ. штампарије част је послати му у прилогу списак. и из кога ће изволети увидети кога су дана и у колико комада разаслате бирачке карте у унутрашњости Србије за изборе на дан 25. Фебруара ове год.

Управи је част известити истражни одбор, да је ову експедицију извршио изаслати чиновник Министарства Унутрашњих Дела, под чијим су надзором исте карте и упаковане и на експедициони протокол ове Управе предате овд. пошти на даљу експедицију под бројем 135.

Управа учтиво шаље Одбору и све бројеве „Српских Новина“ од 9. Августа пр. године па до 1. Априла ове године и то у три егземплара.

СПИСАК

Разаслатих бирачких карата у унутрашњост Србије, за изборе Народних Посланика, на дан 25 Фебруара ове године.

бр.	коме су начелству послате бирачке карте	пошти предате	у пакет.	свега ком.
1	Начелству окр. Подунавског у Смедереву . . .	8—I—93 г.	12	45.000
2	„ „ Пиротског у Пироту.	„ „	7	25.000
3	„ „ Пожаревачког у Пожаревцу . .	„ „	14	52.000
4	„ „ Рудничког у Чачку	„ „	9	34.000
5	„ „ Подринског у Шапцу	„ „	11	41.000
6	„ „ Ужичког у Ужицу	„ „	8	31.000
7	„ „ Крушевачког у Крушевцу . . .	„ „	9	35.000
8	„ „ Топличког у Прокупљу. . . .	„ „	7	25.000
9	„ „ Тимочког у Књажевцу	„ „	6	23.000
10	„ „ Моравског у Ћуприји	„ „	10	37.000
11	„ „ Крајинског у Неготину	„ „	6	23.000
12	Управи града Ниша.	„ „	1	3.000
13	Начелству окр. Ваљевског у Ваљеву.	11—I „	7	25.000
14	„ „ Црноречког у Зајечару	„ „	5	19.000
15	„ „ Врањског у Врању	„ «	8	31.000
16	„ „ Крагујевачког у Крагујевцу . .	„ „	8	32.000

УПРАВНИК
КРАЉ. СРП. ДРЖАВ. ШТАМПАРИЈЕ,
Ст. Рајчевић

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

2.

РАСПИС

Свима начелствима и Управама Београда и Ниша.

Мој распис од 10. тек. месеца ПБр. 219. допуњујем овим: да би сваки грађанин, који је платио порезу, могао употребити своје бирачко право при избору посланика, потребно је да добије бирачку карту, по чл. 85. Устава и чл. 33. закона о изборима народних посланика.

Бирачке карте, чији је облик према чл. 35. зак. о изборима народних посланика прописан расписом Министра Унутрашњих Дела од 3. ов. мес. ПБр. 178. издају општински судови, по чл. 35. и 106. зак. о изборима нар. посланика, а у року тамо означеном.

У дужности је и општинске и надзорне државне власти, да се, при издавању бирачких карата, мотри с једне стране, да бирачку карту добије сваки, који је потребну порезу и све прирезе платио, као и да је не добије нико ко ту претходну дужност није испунио тачно и потпуно по пропису Устава и закона. Но, да би општински судови односно њихови председници, или они, који врше дужност председника. тачно извршили одредбе чланова 33, 34, 35. и 106. закона о изборима народних посланика нека надлежна државна власт по другој алинеји чл. 14. закона о пореској управи, пореским одборима и пореским надзорницима обрати сву своју пажњу на тачно извршење ове радње око давања бирачких карата.

Према овоме, а у интересу што правилнијег извршења одељка V закона као и дотичних измена од 28. јануара 1891. год. о избору народних посланика и с погледом на прву алинеју чл. 36. истог закона, по којој се по наредби Министра Унутр. Дела разашиљу општинама бирачке карте — стављам Начелству — Управи — у дужност следеће, што ће оно подручним властима наредити и старати се, да се тачно изврши

1. Бирачке карте даваће се општинским властима тачно само у ономе броју, у ком су дотични правни гласачи фактички и платили порезу, према члану 34. и 35 закона о изборима нар. посланика;

2. Председник општинског суда, или онај, који га замењује, састављаће према пореским књигама, а у року законом одређеном, спискове свију оних правних гласача, који су уредно и потпуно порезу са прирезима платили. Те спискове подносиће са пореским књигама, среској власти да се ова о њиховој исправности увери, било сама, било преко пореског надзорника или кога другог органа власти, који би имао права, да у том замени среског начелника, који ће по том списак оверити да је исправно састављен према пореским књигама општинским, односно према распореду плаћене порезе и прireза све до 1. јануара ове године;

3. Према овако поднесеним и исправно нађеним списковима, среска ће власт *одмах* ставити председнику општине или његовом заменику на расположење потребан број карата бирачких, но које ће се одмах ту, а под контролом својом према списку и адресовати на име сваког правног гласача утврдити печатом и потребним потписима према чл. 35. закона о изборима народних посланика, и тек тако попуњене однеће примаоц и предати гласачима, на чије име гласе;

4. На истом ће се списку место реверса потписати председник општинског суда или његов заменик: да је примио и колико карата; а његова ће дужност бити да при предаји означи у нарочитој рубрици у азбучном списку код имена сваког гласача, да му је карту предао по пропису и допуни чл. 38. закона о изборима народних посланика;

5. Како је издавање бирачких карата за случај ових избора после распуста Скупштине распрострањено на дужи рок по чл. 106 зак. о изборима народних посланика, то ће се и председници општинских судова или њихови заменици бринути да у законом року и према накнадно плаћеној порези допуњују спискове и уредно траже карте до законог рока;

6. Догоди ли се да ко добивену бирачку карту изгуби, даће му се по чл. 39. закона о изборима народних посланика дупликат, но који ће председник такође узети на списак и попунити према тач. 3. ове наредбе пред оним, који му даје празне карте; а надзорна власт чуваће и ове спискове по следећој тачки 7 овог расписа;

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

7. Све те спискове чуваће среске власти докле буде потребно као доказ: да су исправно предане карте, председницима општинских судова или њиховим заменицима. Тако исто чуваће и бирачке карте које претеку;

8. Среске су власти дужне ићи на руку општинским властима у цељи што брже и што лакше предаје бирачких карата и извршења овога расписа, па ће ако потреба захте, отићи и у општине и тамо извршити наређења под 1, 2, 3, 4, 5 и 6 овога расписа, како би сваки правни гласач и на време добио бирачку карту и тако не би био лишен свога гласачког права.

ПБр. 509.

МИНИСТАР,
Ст. Д. Рибарац с. р.

3.

ШИФРОВАН ТЕЛЕГРАМ ИЗ БОЉЕВЦА. 9. ФЕБРУАРА 1893 ГОД.

Г. Начелн. окружном

ЗАЈЕЧАР.

Руље радикала нападале су на општине: кривовирску и вашилску, тражећи бирачке карте.

Изглед је да ће бити још таквих случаја.

Како би било да тражим једну чету војске да станује овде, док се избор сврши. Онда би били са свим сигурни, јер би се са апшењем изгредника у присуству војске преплашили.

Одговорите, молим овим путем још данас.

Старешина срески,
Ђорђевић

Извео
Вас. Стојановић.

Оверава стареш. станице,
Здравковић.

4.

ШИФРА ИЗ ПАРАЋИНА. 15. ФЕБРУАРА 1893 ГОД.

Начелнику округа моравског

У Доњем Видову јуче и данас руље нападале на судницу због бирачких карти. Разгонили кметове и писара. Прете побити их.

У судницу не смеју ићи, а ја немам чим да их заштитим.

Овде ће требати да се упути војска, јер ће бити боја.

Срески старешина,
Ђок. Стојановић.

5.

МИНИСТ. УНУТР. ПОСЛОВА
ПВР. 2277.
22. ФЕБРУАРА 1893 ГОД. БЕОГРАД. ДЕПЕША.

Распис

СВИМА НАЧЕЛСТВИМА И УПРАВИ НИША.

Практика употребљавања при изборима народних посланика 1889 и 1890 г. утврдила је и осветала правило: да надлежне полициске власти издају објаве наименованим председницима бирачких одбора, пошто се оне старају о исплати њихове дијурне.

WWW.UNILIB.RS

Умољен од државног одбора актом од 7. пр. м. Бр. 37 да према његовом распореду урадим онако, како је раније у сличним приликама рађено, ја сам за такво поступање издао наредбу начелству — управи под 5. т. м. ПБр. 1406.

Сад сам уверен да председницима бирачких одбора издаје некаква уверења и председник Државног Савета, који се на тим уверењима потписује, но и као „члан државног одбора“, а начелник среза нишког депешом од данашњег Бр. 2107, јавља ми, да у Нишу издаје објаве Илицановић, старатељски судија нишког првостепеног суда.

Закони опредељују надлежност сваке власти у нашој земљи. Државни Савет и старатељски судија немају права на вршење ових послова. А државног одбора нема више, пошто је свој посао свршио.

Оваква неправилна радња председника државног Савета и поменутог старатељског судије, кадра је да донесе забуну и омете правилност избора.

Позван да се бринем о свему што ће ујамчити слободу и ред на изборима, и да сузбијем све што би могло изазвати заплете, препоручујем начелству — управи — да најозбиљније настане да изборни посао могу вршити само они од одређених председника, који су снабдевени објавама надлежних полициских власти.

Министар
Р. с. р.

6.

Свима окружним начелницима.

Књажевац.

Послове председника бирачких одбора не може нико предузети ко нема објаве надлежне полициске власти. Управљајте се према овоме. О томе ћете добити и званичну наредбу.

22. Фебруара 1893 год.

Министар,
Рибарац.

7.

Свима окр. начелницима.

Јавите ми сутра до подне овим путем, које су општине у вашем округу либералне и напредњачке, не именујући их, него само означите бројеве, под којима се оне налазе у списку Државног Одбора број 5. Српских Новина.

18. Фебруара 1893 год.

Управник града Београда,
Денић.

8.

Управи града Београда.

У овом округу све су општине либералне само број 36 је радикална.

18. Фебруара 1893 год.
Зајечар.

Окр. начелник,
А. Радуловић.

НЗ. Број 36 је број списка Државног одбора у Српским Новинама бр. 5.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

9.

Управнику Града Београда

Београд.

Општине су у овом округу у либералним рукама осем три радикалне, али су и они дали изјаву. Напредњачке нема ни једне, но већи број гласача имају бр. три, четири и шеснајест (види „Срп. Новине“ бр. 5 од о. г.) Добро би било кад би се *задржали. Знате већ шта.*

18. Февр. 1893 год.
Неготин.

Началник окр.
С. Јевр. Поповић,

10.

Началнику среском.

Љубовија.

Одговорите ми најбрже телеграмом колико имате у срезу либералних, колико напредњачких, колико радикалних општина.

Међутим обустави одма, давање бирачких карата општинама, јер ће према распису, који ћете добити требати огарантовати.

Тачно вршење закона и Устава у томе је.

16. Јануара 1893 год.

Начелник окр.
Коста Ст. Павловић.

11.

ГОСПОДИНУ МИНИСТРУ УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

БЕОГРАД

У нашим рукама сада имамо четрдесет и шест, у радикалним педесет седам општина и седам неутралних. Уписатих чланова до данас има три хиљаде шест стотина осамдесет. Одбор либерални моли вас да изволите доћи на окружни збор, и да јавите за ваш долазак и ко ће доћи са вама.

21. јануара 1893 г.
Чачак.

начел. окр. рудничког,
Љ. Каменчић

12.

НАЧЕЛНИКУ ОКРУЖНОМ

УЖИЦЕ

У овоме срезу има општина либералних 5, радикалних 4 а напредњачка ниједна.

16. јануара 1893 г.
Косјерић.

СТАРЕШИНА СРЕЗА,
М. М. Јеремић

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Шифра из Лознице. 16. фебруара 1893 год.

13.

Начелнику окружном

Господину Каменчићу

ЧАЧАК

Кундовић поручио вам ово: Нареди, како знаш, само да Савко Филиповић, учитељ у Брезни, не дође за председника бирачког одбора у Соколској општини, и не дај му објаву. Јави ресултат.

СРЕСКИ НАЧЕЛНИК,
В. Митровић

14.

НАЧЕЛНИК СР. ТРСТЕНИЧКОГ

Бр. 1669.

13. Фебруара 1893 г.
Трстеник

Суду општине Велућске,

Само онај може бити председник бирачког одбора у тој општини 25. тек. месеца при избору посланика, који донесе објаву од мене издату, а друга никаква ни од кога издата објава не вреди и суд неће смети примити лице за председника избора, који не донесе објаву коју сам ја потписао.

По овоме нека се суд управља тачно како не би одговарао.

НАЧЕЛНИК СРЕСКИ,
М. А. Тодоровић с. р.

15.

Телеграм шифрован из Смедерева 23. Фебруара 1893 год.
(Врло хитно)

Начелнику среском — Лазаревац

Ђока Живковић и Чедомир С. Бркић нису добили објаве од Управе вароши Београда.

Препоручујем вам, да их, ако би дошли са каквим другим објавама, не пустите на биралиште.

ОКРУЖНИ НАЧЕЛНИК,
М. Васиљевић с. р.

16.

Начелнику среском

ЛЕБАНЕ

Ниједном учитељу не треба давати уверење да је приспео на дужност нити плату.

22. фебруар 1893 г.

СТАРЕШИНА СРЕЗА,
Дим. С. Калајџић с. р.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

17.

Управнику Ниша

За објаве председницима бирачких одбора споразумите се одмах са начелником окр. топличког.

17. фебруара 1893 г.

МИНИСТАР,
Рибарац

18.

Распис из Смедерева — 23. фебруара 1893 год.

Начелнику среском

Б. ВРАЧАР, ЛАЗАРЕВАЦ

Послове председника бирачких одбора не може нико вршити, ко нема објаву надлежних власти. Управљајте се према овоме.

ОКРУЖНИ НАЧЕЛНИК,
М. Васиљевић

19.

Начелнику окружном

ЗАЈЕЧАР

Као надлежан нисам издао објаве: Стевану Чаћевићу. Ако би дошли са каквим објавама, нека им се одузму и нека се не пуштају на биралиште.

22. фебруара 1893 г.

УПРАВНИК,
Деникћ

20.

Записник четвртог састанка

Данас 25. Фебруара 1893. године, кад је свршено и закључено гласање према чл. 74. и 75. изборног закона, као што гласи трећи записник овога одбора продужен је овај рад.

1, Закључани су и запечаћени сандучићи, из којих је председник вадио куглице и давао бирачима. Кључ је остао код председника. Члан 76. изборног закона.

2. По гласачком списку и по пребројаним бирачким картама, гласало је свега 535 (пет стотина тридесет и пет) (или колико буде) гласача и ово је записано словима на дну гласачког списка.

(Ово записати на списку који се тога дана водио).

Сви су чланови ово потписали (да потпишу).

Ни један од чланова нема да одваја мњење или ма шта да примећава. Рад закључен у 7 часова по подне.

3, Кад је ово свршено, по чл. 76, 77 и 78. изборног закона приступљено је отварању кутија и бројању куглица по пропису чл. 79. изборног закона. Рад је отпочет овако :

Прво је отворена кутија под бројем .... (који буде) која је примала гласове за листу *Стојана — Тана — Ранчића и Светозара Атанацковића* и пошто су куглице нађене у истој кутији три пут пребројане и све учињено онако као што наређује чл. 79.

WWW.UNILIB.RS

закона о изборима народних посланика, нађено је у истој кутији *пет стотина и двадесет комада* куглица, свака је стотина за себе бројана.

Председник бирач. одбора
(потпис)
Чланови бирач. одбора
(потписи)

(општ. печат)

За овим, кад је овако свршено са првом кутијом, онда је отворена друга кутија под бројем ... која је примала гдасове за *Милана Николића и Љубу Обрадовића*. Све куглице нађене у истој кутији три пут су пребројане по наређењу чл. 79. изборног закона и нађено је у истој кутији *десет* комада куглица.

Председник бирач. одбора
(потпис)
Чланови бирач. одбора
(потписи)

(општ. печат)

И напослетку, кад је свршено са првом и другом кутијом, онда је отворена н трећа кутија под бр. .... која је примала гласове за листу *Николе Пашића и Мите Илићановића*, и пошто су све куглице у истој кутији нађене, пребројане три пута, као што наређује чл. 79. изборног закоиа, нађено је у истој кутији *пет* комада куглица.

Председник бирачког одбора
(потпис)
Чланови бирач. одбора
(потписи)

(општ. печат)

По бирачким картама гласало је свега 535 — пет стотина тридесет и пет гласача. Оволико исто гласало је и по списку вођеном од стране овог одбора а и по пребројаним куглицама оволико је исто гласало, и нема никакве разлике.

Бирачки одбор пошто је свршиб сав посао као што је изложено у овоме и предњим записиицима, овим записником закључује свој данашњи рад и утврђује га својим подписима и печатом.

Председник бирач. одбора
Чланови бирач. одбора

(општ. печат)

Записник петог састанка.

Данас 26 Фебруара 1893. године састао се одбор по пропису члана 80. изборног закона и нашав све у реду онако, како је остављено, вратио је општин. суду сав изборни материјал са бирачким картама и реверс свој узео натраг.

Завој спремљени и запечаћени синоћ 25. овог месеца, по пропису чл. 79. изборног закона, у коме има: 1, гласачки списак; 2, четири записника; и азбучни бирачки списак, предат је са овим записником председнику бирачког одбора.

Председник бирач. одбора
Чланови бирач. одбора

(општ. печат)

21.

Не можете одатле удаљити капетана ражањског. Кажите нек пази на Ражањ, нека не растура снагу војну, која је тамо.

Ако у Браљину буде нередa нека га буде, ако то није штетно по нас. Ако може да употреби и тамо једно одељење без штете по поредак у срезу, нека га употреби. Власти треба да су свуда, да све виде, да све сазнаду, да свуд доспеју. Шта имате из осталих крајева?

Министар,
Рибарац

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

22.

Управи града Београда

Београд

Молим вас, пошљите ми одмах поверљиво бирачку карту за г. Шахина шефа овдашње поште.

16. Фебруара 1893. г.

Начелник окр. рудничког,
Љ. Каменчић

23.

Управи града Београда

Београд.

Радисав Тодоровић окр. начелник у пензији и Тодор Милетић контролор београдске царинаре овде су сада стално. Молим, извадите за њих бирачке карте и пошљите што пре.

19. Фебруара 1893. г.

Начелник окр. рудничког
Љ. Каменчић

24.

ПОРЕСКО ОДЕЉЕЊЕ ЗА ВАР. БЕОГРАД

21. Јули 1893. год.
Бр. 3821.

Управи града Београда

Према предњем наређењу одељак учтиво подноси овај извештај:

I. Г. Авакумовић дугује и дан данји за 1892. год. 814·76 динара пореза, и овај је порез тражен, по акту овог одељка бр. 8196 од 23. Јуна ове године да се наплати преко кварта варошког.

II. Г. Стојан Рибарац по добивеном извешћу од суда општине пожаревачке од 18. Јуна ове тодине бр. 7078 а до истога још није био платио порез за 1892. годину у 769·12 динара.

III. Г. Петар Татић под 7. Априлом ове године I. Дбр. 451 исплатио је рест пореза за 1892. годину у 156·80 динара са интересом.

Сем овога и г. Живојин Величковић још није исплатио порез за 1892. год., па је чак и *кажњен за непријаву пореском одбору* на промењено своје стање у прошлој 1892. години.

Порезник,
Ђор. Бугарски с. р.

Заступник шефа
пореског одсљења
порезник,
Мијаило Ж. Јаковљевић с. р.

25.

Шифра из Лознице.

6. ФЕБРУАРА 1893.

ГОСПОДИНУ МИНИСТРУ УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

Београд.

Кундовић рече, да вам јавим ово: Треба наредити среским капетанима, да од свију општина одузму куглице и да 23. ов. месеца кад престаје издавање бирачких карата, даду им онолико куглица, колико су донде издали бирачких карата. Јер радикални

председници бирачких одбора пуштаће на гласање и без бирачких карата само ако поднесу пореску књижицу о плаћеној порези. Тако им је наређено.

Да се нареди рудничком начелнику, да не издаје објаве, како је Савко, учитељ у Брезни, одређен за председника бирачког одбора у соколској општини. А тако исто и зајечарски да задржи учитеља Живојина Милојевића, одређеног за бањевачку општину. Ни Јездимир Јекић не треба да долази у Ликодру.

Учитеља из Доње Бадање, Дрињаковића, треба депешом далеко преместити, а на његово место Росића из јадар. Лешнице.

Ср. начелник,
В. Митровић.

26.

КРАЉ. СРПСКА УПРАВА ДРЖ. ШТАМПАРИЈЕ.
БР. 5059
15. ЈУЛА 1893. ГОД.
У БИОГРАДУ.

Скупштинском истражном одбору.

На захтев скупштинског истраж. одбора, управи је част одговорити:

Да је „Програм“ бивше либералне владе, штампан у Државној штампарији у два маха у 15.000 комада, и то по писменој наредби г. Јефрема А. Илића, бив. начелника, коју управа у препису под ·|. прилаже, а која се писма односе на г. Божу Ђ. Јовановића главног фактора ове управе.

Слике „радикалска зла“ штампане су у Државној штампарији у 6.000 комада по усменој наредби бив. министра правде г. Живојина Величковића, но у њој нису литографисане, већ је донесен камен, на коме је нацрт слике био израђен, а штампање је извршено на хартији издавача.

УПРАВНИК
КРАЉ. СРП ДРЖАВ. ШТАМПАРИЈЕ,
С. Рајичевић.

27.

ТЕЛЕГРАМ ШИФРОВАН
ИЗ БОЉЕВЦА.

24. ФЕБРУАРА 1893. ГОД.

Г. Начелнику окружном

ЗАЈЕЧАР.

Чаћевић није прошао до сад. Ако је војска отишла за Ласово, добро би било да дође у маршу и довде, јер се нешто тајно много шушка.

Старешина срески,
Ђорђевић.

Извео
Вас. Стојановић.
поштар

Оверио
старешина станице,
В. Здравковић.

28.

Заступнику начелника окружног.

ШАБАЦ.

Нужно ми је што пре знати, који су представници радикалне и напредњачке листе у овом срезу.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Ово може да ми јави г. Столповић данашњом поштом.
8. фебруара 1893. г.
Лозница.

СР. НАЧЕЛНИК,
Митровић.

29.

Распис из Чачка. 8. јануара 1893. год.

Начелницима срееким: Рашка, Краљево, Гор. Милановац, Рудник.

У споразуму са тамошњим партиским општинским пододборима и првацима за сва гласачка места у вашем срезу саставите списак представника листе, у смислу чл. 43. изборног закона.

При томе имаћете на уму да представници буду пописмени и отрешени.

На ово треба обратити нарочиту пажњу у оним општинама, где је власт у рукама радикала. Ово треба да имате у рукама до 20. тек. м., јер ће се кандидатска листа саставити на окр. збору, који ће бити крајем овог месеца, а најдаље до 5. фебруара.

Поклоните озбиљу пажњу овој ствари и похитајте.

Начелник
округа рудничког,
Љ. Каменчић.

30.

Начелник окр. рудничког. Чачак 25—II 1892. г.

Господине,

Молим вас, да што пре решите ствар Ивана Стојшића апотекара у његову корист т. ј. да он даје лекове за овд. болницу. Он вели, да сте му и ви то обећали, а он нам је сада у овим општинским стварима најуслужнији.

ВАШ ОДЛИЧНИ ПОШТОВАЛАЦ,
Љ. Каменчић.
НАЧ. ОКР. РУДНИЧКОГ.

Господину,

Стојану Рибарцу
МИНИСТРУ УНУТРАШЊИХ ДЕЛА
Београд.

31.

Господину министру унутрашњих дела

Београд.

Молим вас, наредите да лекове Стојшић апотекар даје и даље за болницу, док ствар не реше у његову корист.

1. јануара 1893. г.
Чачак.

НАЧЕЛНИК ОКР. РУДНИЧКОГ,
Љ. Каменчић.

32.

Шифрован телеграм из Гор. Милановца 24. фебруара 1892. год.

Начелству,

Чачак.

Тачан извештај не могу поднети; но рачунам за срез да ће имати 600 чланова. У општини милановачкој издато је 279 карата. Наших има до 80. У општини таковској издато 119. Наших рачунам 70.

начелник ср. таковског,
Б. К. Маршићанин.

33.

Начелнику окр. моравског

Ћуприја

Данас сам издао општини супској 38, општини главачничкој 2 бирачке карте.
18—II 1893. год.

срески старешина,
Ђока Стојановић.

34.

Начелству округа моравског

Ћуприја.

Издао сам данас 238 бирачких карата.
17—II 1893. год.

срески старешина,
Ђока Стојановић.

35.

Начелнику округа моравског

званично Ћуприја.

Бирачких карата издао сам: параћинској 464; ћуприскоj 510; срезу 2140.
24. фебруара 1893. г.

срески старешина,
Ђока Стојановић.

36.

Господину Министру унутр. дела

београд

Бирачких карата издао сам 1734, од којих може се рачунати либерала 660 а радикала 1074. Ова замењује јучерашњу депешу као јаснија.

17 фебруара 1893 год.
Косјерић.

старешина среза,
М. М. Јеремић

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

37.

Начелнику среском

г. МИЛАНОВАЦ.

Одмах овим путем јавите: колико долази на коју странку, а колико је дато Такову и Милановцу опет са назначењем странака.

23 фебруара 1893 год.

НАЧЕЛНИК ОКРУЖНИ,
Љ. Каменчић

38.

Среском начелнику

В. БАШТА.

Дођите у Ужице прекосустра и понесите рачун о издатим бирачким картама са поделом по партијама.

11 фебруара 1893 год.

НАЧЕЛНИК ОКР.
В. Ј. Вукотић

39.

Начелнику окружном

КЊАЖЕВАЦ

Карата издато до четири хиљаде. А партиска сразмера до једне трећине највише.

25 фебруара 1893 год.
Дервен

НАЧЕЛНИК СРЕСКИ,
Ђ. Стевановић

40.

Као што сам вам наредио будите обазриви на све, и о свему ме најбрже овим путем известите.

О издавању карата подносите ми извештај тачан сваког трећег дана и то: колико је издато либералима, колико напредњацима а колико радикалима.

У осталом придржавајте се строго упуства, које сам вам издао на последњем нашем састатку.

16 фебруара 1893 год.

ОКР. НАЧЕЛНИК
М. Васиљевић

41.

Свима окружним начелницима

Распис

Јавите до мрака безусловно број узетих бирачких карата и партиску сразмеру.

24 фебруара 1893 год.

МИНИСТАР,
Рибарац.

WWW.UNILIB.RS

42.

Начелнику окружном

ШАБАЦ

Ако ће допустити да у бадањској општини гласају само они, који имају бир. карте, онда би добро било да се нареди други избор само за Бадању, јер су у њој гласали са бир. картама 98 а без ових 124. и то за либерале 6 а за радикале: 116.

На ово чекам одговор.

При путу сам за Текериш.

2 фебруара 1893 год.

Митровић,
НАЧЕЛН. СРЕСКИ

43.

1 јуна 1893 год.
Београд.

Канцеларија Краљевскога Намесништва, послала је господину министру унутрашњих дела жалбу г.г. Др. Милована Миловановића и осталих, и она је на дан 1 марта тек. године заведена у деловодни протокол овако:

„ПБр. 2494. — Краљевски Намесници Бр. 359 и 360 — 23 фебруара спроводе жалбу др. Милована Миловановића, др. М. Поповића, Љуб. Романовића, Љубе Живковића, овд. противу комесара жељезничке полиције овд., што им је спречио одлазак као председницима бирачког одбора, на поступак.“

А у садржају решења стоји:

„1. III Управи вароши Београда у продужењу:

На извештај.“

експ. 1 марта 1893 год.

44.

Г. Министру Унутрашњих Дела

Београд
ВРЛО ХИТНО

Молим вас, отпустите до подне Саву Божића овд. предавача н. гимназије депешом.

3|III—1893.

НАЧЕЛН. ОКР. РУДНИЧКОГ,
Љ. Каменичић

45.

Телеграм — из Лесковца

17. Фебруара 1893 год.

Начелнику окружном

Прокупље.

Са учитељима треба одмах свршити, нарочито са губеревачким и кутлешким.

СТАР. СРЕЗА,
Дим. С. Калајџић

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

46.

Господину Министру Унутрашњих дела

Београд

Неопходно је нужно да се учитељ љутовнички, Миладин Стефановић, премести у Београд и разреши; 36 чланова наших упропастио је.

19 Фебруара 1893 год.

НАЧ. СР. ТАКОВСКОГ,
Б. К. Маршићанин

47.

Господину Министру Унутрашњих дела

Београд

Понизно молим, настаните, да се одмах још сутра у други срез преместе Благоје Радојковић, учитељ из Барича и Јован Анастасијевић, учитељ из Доње Крушевице, одређени председници бирачких одбора у истим местима, јер праве нам велике сметње.

19 Фебруара 1893 год.
Голубац

НАЧЕЛНИК СРЕСКИ,
Б. Ј. Кулић

48.

Господину Министру Унутрашњих дела

Београд

Молим, да се још данас депешом отпусти Рајко Даничић књиговођа овдашње штедионице; јер је отказао послушност, примера ради.

24 Фебруара 1893 год.
Чачак.

НАЧЕЛНИК ОКРУЖНИ,
Љ. Каменчић

49.

Шифра
из Лознице

14 Јануара 1893 год.

Господину Министру Унутрашњих дела

Београд

Кундовић тражи, да се одмах депешом учитељ брасински Дрињаковић премести у Доњу Бадању, а оданде учитељ Митровић у Брасину

СРЕСКИ НАЧЕЛНИК,
В. Митровић

50.

Начелнику срескоме

Љубовија

Треба приступити пред ход муниције и пословима избора кандидата и представника листа. Ваш утицај употребите да су кандидати и угледни људи представници, треба да су

поуздани, угледни, писмени и разборити. На одборнике, који се одређују по закону за бирачки одбор треба такође обратити пажњу.

НАЧЕЛНИК ОКРУЖНИ,
Коста Павловић

51.

Г. Министру Унутрашњих Дела

БЕОГРАД.

Општа шифра

Молим г. Министра да изволи наредити, да се учитељ из Рогачице Јосиф Вуковић премести и то пре избора, јер он има четири месеца одсуства а само се коцка и одвраћа људе да не гласају за нашу листу. Ако остане и даље неће ваљати за наше.

15. Фебруар 1893 год.
Б. Башта

НАЧЕЛНИК СР. РАЧАНСКОГ,
Сп. Ј. Пауновић.

52.

Свима окружним началницима

Јавите ми до сутра неизоставно: јесте ли и којим капетанима саопштили позната поверљива упуства. Је ли их и који од њих преписао.

Ако до сад нисте на том ништа радили, немојте ништа радити и обуставите ако сте почели.

Шта је са оргиналним упутима.

20 јануара 1893 г.

Министар,
Ст. Д. Рибарац.

53.

Господину Министру Унутрашњих Дела

БЕОГРАД.

Познато поверљиво упуство саопштио сам само капетану трнавском, препис његов и оригинал вратићу вам.

21 јануара 1893 г.
Чачак

НАЧЕЛНИК ОКР. РУДНИЧКОГ,
Љ. Каменчић.

54.

Начелнику среском за Начелника окружног

ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ.

Синоћ сам по општем добио од г. министра распис, који по среском значи:

одузмите преписе од свију капетана и држите их са оријиналима до даље моје наредбе; кад извршите јавите.

23 јануара 1893 г.

ЗАСТУПНИК НАЧЕЛНИКА ОКР.
СТАРЕШ. СРЕЗА ТРНАВСКОГ,
Ђ. С. Пантелић.

55.

Шифра
из Београда (Б. М.)

23 фебруара 1893 год.

Начелнику окружном

(врло хитно) КРУШЕВАЦ.

Будите ноћас на станици и примите упуства од особе, која ће вам се представити као „нумера два.“

МИНИСТАР,
Ст. Рибарац.

56.

Начелнику окружном господину Каменчићу

ЧАЧАК.

Кундовић поручио вам ово:
Нареди како знаш само да Савко Филиповић, учитељ у Брезни, не дође за председника бирачког одбора у соколској општини и не дај му објаву. Јави резултат.
16 фебруара 1893 г.

СР. НАЧЕЛНИК,
В. Митровић.

57.

Шифра
из горњег Милановца 29 — I — 93 год.

(Врло хитно.)

Г. Министру Унутрашњих Дела

Због догађаја у Такову и збора у Чачку Црнчевић се никако удаљавати несме. Другог поузданог човека нема. Остаје да сам дођем до Крагујевца, и ту да примим извешће од вашег изасланика, или да сам тамо дођем и донесем.

НАЧЕЛ. ОКРУГА РУДНИЧКОГ,
Љ. Каменичић.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

58.

СПИСАК

ЛИЦА, КОЈА НА ТРАЖЕЊЕ НИСУ ДОБИЛА ОБЈАВЕ И КОЈА СУ И СА ОБЈАВАМА И БЕЗ ОВИХ СПРЕЧЕНА ДА ИЗВРШЕ ИЗБОР КАО ОДРЕЂЕНИ ПРЕДСЕДНИЦИ БИРАЧКИХ МЕСТА НА ДАН 25 ФЕБРУАРА Т. Г. А ПОДНЕЛИ СУ ЖАЛБЕ НАДЛЕЖНОМ МИНИСТРУ И НАМЕСНИЦИМА БЕЗ УСПЕХА.

1. Живојин Милојевић учитељ одређени председник за општину Баљевачку.
2. Светозар Буђевац ср. начелник у пенз.
3. Ђорђе Младеновић свештеник
4. Благоје Радојковић учитељ
5. Михаило Голубовић „
6. Милић Симовић „
7. Јован П. Јовановић „
8. Димитрије Гребенаровић адвокат
9. Лазар Најдановић ветеринар
10. Ђ. З. Јовановић
11. Савић
12. Глигорије Костић
13. Мијаило С. Недић
14. Риста Лазаревић
15. Др. Ђорђе Николић
16. Лука Лазаревић професор
17. Христифор Поповић свештеник
18. Мијаило Стевановић учитељ
19. Јаша Продановић предавач
20. Никола Чоаковић учитељ
21. Сретен Адић предавач
22. Алимпије Савић адвокат
23. Никола Ђорђевић
24. Владимир Адамовић

59.

Главном бирачком Одбору за изборни округ крушевачки

Државни одбор одредио ме је за председника бирачког одбора у општини новоселској среза трстеничког изборнога округа крушевачког. 24 ов. месеца у одређено време отишао сам са председником суда општине новоселске и члановима бирачког одбора у зграду биралишну. Ту сам, сам показао поменутом председнику објаву Управе вароши Београда, коју под ·|. прилажем. Али председник изјавио ми је, да ми не може допустити, да почнем прописани рад, с тога, што ми на објави није потписан начелник среза трстеничког. На моју жељу издао ми је и писмено уверење, које под :||: прилажем. После тога вратио сам се овамо, да по дужности известим о том Главни бирачки одбор.

26 фебруара 1892 г.
у Крушевцу.

Живко Поповић,
ПРОФЕСОР. БЕОГР. УЧИТ. ШКОЛЕ.

ОБЈАВА

Г. Живко Поповић проф. из Београда распоредом државног одбора од 5 и 23. јануара тек. год. одређен је за председника бирачког одбора за избор посланика у општини Ново Селској изборног округа крушевачког.

Ова објава служи као путна исправа.

Управник
Вароши Београда,
Пав. Денић

Бр. 2436
20 Фебруар 1892 г.
Београд.

Општина Ново Селска
Бр. 114.
24 ФЕБРАРА 1893 год.
Ново Село.

На основу наредбе начелника среза трстеничког од 23 ов. месеца Бр. 1669 овај суд није могао примити г. Живка Поповића професора из Београда, који је данас

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

у 3 сата по подне пријавио се као председник бирачког одбора за то што се на објави његовој није потписао начелник среза трстеничког. Ово му суд издаје по његовој жељи

Писар,
Васа Радосављевић

Председник,
Милија Панковић

60.

ОБЈАВА

Г. Јован Ковачевић, инжињер из Београда распоредом државног одбора од 5 и 23 Јануара тек. год. одређен је за председника бирачког одбора за избор посланике у општини Љубовићанској изборног округа подринског.

Ова објава служи као путна исправа.

Бр. 2436
19 фебруара 1893 год.
Београд.

Управитељ
Вароши Београда
Пав. Денић

Бр. 29
Виђен за Београд
25 ·|. II 93 год.
у Љубовији.

Начелник срески
А. Јевтић

Овај председник бир. одбора поднео је данас гланом бирачком одбору за округ подрински изборна акта за општину Љубовићанску.

28|II — 1893 год. Шабац.

Председник
Др. М. Вујић

61.

Чачак 27. Децембра 1892. год,

Господине,

До сада учињеном истрагом тврди се, да су заиста општински часници од 20 тек. месеца па на овамо спремали оружани отпор противу полициске власти, јер су увећали број својих служитеља, и то неком младежи са села, малолетницима, а спремали су и беспосличаре и слуга са сокака, које су мислили по потреби снабдети са оним осечцима спремљеним у судници.

Да ли је још шта рађено и спремано, за сада се не зна, али има гласова, да су слали нека писма првацима у околини, од којих се ма једно живо тражи и трага.

Околина је за сада са свим пасивна, а нарочито Драгачево; али при свем том изгледа, да не би било мудро дићи ове две чете пре, док се бар истрага не доврши и не буде на чисто, да се није спремало шта више до одбрана општине.

Истрага тече доста повољно, и оптужења гласиће у смислу §§ 88 и 89 крив. зак. за то: *што су часници од државе поверену им власт злоупотребили и врбовали луде у неком издајничком циљу;* а ако то не опстане, биће оптужени по § 95. крив. закона.

У осталом сама ствар текла је овако: 26 тек. мес. у 8. сати пре подне дат је суду акт да служитеље и најамнике разоружа, да руљу из општине и са пијаце растера, једном речи, да поврати ред и мир у вароши и општини и остављено му за то рока до 10. сати истог дана, — 26. т. м.

У 10 сати дошао је мени Гогић, и јавио усмено да је то све рад да учини, а нудио ми и оставку, али је не хдедох примити само од њега, зато он замоли да оде у

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

суд и тамо да даду сви оставке, а одатле побегне и никако га не могосмо наћи, док се јутрос сам јавио није.

Чим видех да ме обману, пошљем капетана у општину са 4. жандарма и четири служитеља, „који се одмах врати и рече, да је заузео општину“, али да су у ходнику служитељи са оружјем, а да их има у соби затворени и оружани, и да неће да отворе врата.

Вратим капетана да све разоружа, а оне из собе растера, а кад се одмах не врати, одем тамо лично и уверим, се да је метута замка да нас потуку, јер преко пијаце једва прођох од руље, где их је било преко стотине, а кад у судницу уђох, служитељи општин. из ходника беху побегли, а они из собе нити хтеше одговорити, нити се предати.

Наредим да се врата развале, а сам изађем на улицу, и са два жандарма и два служитеља држа руљу да не продре судници, јер се била примакла истој на 30. хвати а кад падоше врата и пуче пушка све узавре, кад сам то видео, пошљем за војску, наредим те повежу оне у судници, а руља се одбије, варајући је да се пушка окинула, и да нико није погинуо, и кад би опасност да страдам са капетаном и служитељима између ове две ватре, појави се војска позади руље и наста крш, туча сабаља и кундацима падало је као киша, истина нико не погибе од ваjске, али тројица служитеља исакатише се по рукама. Мирко општин. пандур погибе у соби, кад хтеде убити жандарма из револвера, јер му мој служитељ Ранко, који је први ушао у собу, беше отео дугу пушку — а мангупи, слуге и остали олош што га поватасмо побеже без трага и гласа, нит се ко јавља, нит се може овима рачун ухватити.

Овако се сврши можда први у Србији јачи отпор општинске власти државној, али се и Чачак препороди, јер оста оно што је увек био, и сад само треба сачувати ову тековину.

Кад се изврши саслушање свих изгредника поднећу и званично извешће; а чекам док и суд да реч по овом њиховом оптужењу.

Ваш одани поштовалац,
Љ. Каменичић,
нач. окр. рудничког

Господину Стојану Рибарцу мин. унут. дела

62.

Шифра
из Лознице

23. Децембра 1893 год.

Господину Министру Унутрашњих дела

Београд

У општини зајачкој за председника изабран либерал.

Г. Начелник окружни, који је тамо, позива ме у први уторник већ у Шапцу. Али како ја тога дана морам бити у варошици Љешници због изјаве неповерења радикалном часништву, то молим за наредбу, да могу доћи у Шабац пре или после само не 29 и 30 овог месеца.

Ср. начелник,
В. Митровић

WWW.UNILIB.RS

63.

КОМАНДА ЖАНДАМЕРИЈЕ
Бр. 860.
25. Феаруара 1893.
у Београду.

Суду општине Београдске

За ванредну службу суда општине вароши Београда, при гласању данашњем за бирање посланика, стављени су на расположење 207 жандарма и 182 ноћна стражара. Њима треба издати бар по 1 динар, који су они морали ванредно учинити при вршењу своје службе. Молим суд да ми се ово призна и изда *389 динара*. Ванредна је служба у томе: што су они целог дана били у приправности за одржавање реда.

Врши дуж. команданта жандамерије
мајор,
Сава Нешић с. р.

Адјутант Благајник
поручик,
Благ. Стојановић с. р.
Видео рачуноисиитач,
М. Д. Сретеновић с. р.

(На полеђини овога акта)
25 — II — Изл. 294.
АБр. 1236.

Да се исплати и пошаље новац

Заступник Председника
члан,
М. Јовановић с. р.

26 — II — 93.

Судије:
К. Симић с. р.
Ј. М. Јанковић с. р.

Благајничко оделење
Општине вароши Беотрада
БН. 711
26. Фебруара 1893
Излаз 294|В.

Нека благајна општине београдске изда динара 389, па тај издатак стави на партију буџета I. 29.
26 Фебруара 1893
Београд.

За Председника суда
члан, **М. Јовановић** с. р.

Књиговођа,
Јанковић с. р.

Судија,
Ник. Вошковић с. р.

Примио сам 389, т. ј. три стотине осамдесет и девет динара.
26—II—93.
Београд

Жандрмски поручик,
Благ. Стојановић с. р.

Оверава судија
(одговорено на засебном акту)

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Команда жандармерије
Бр. 881
26. Фебруара 1893
у Београду.

Суду Општине Београдске

389 динара примљени су и дотичнима издати.

Св. БН. 711.

Врши дужност команд. жандармерије
мајор, **Сав. Нешић** с. р.

Адјутант — Благајник
поручик, **Благ. Стојановић** с. р.

(на полеђини овог акта)
пр. 28 Фебруара 1893 Б.Бр. 749.

Да је препис ових акта веран оригиналу, тврди суд општине вароши Београда.

КАБр. 3883
15 Јула 1893 г.
Београд

Председник општине београдске,
Милов. Р. Маринковић.

Писар,
П. Ковачевић. (М. П.)

64.

Чачак, 22. Октобра 1892. год.

Господине,

Сад се навршује два месеца од како сам дошао на дужност, и за тако дуго време једва сам у стању да вам поднесем извешће, за које у напред могу рећи, да ће то бити бледа слика о свему оном, што се догађа у овом немирном округу; који је не само легло свију врста политичких сплетака, почињући од противника династије, па до Пелагићеваца; но још и легло моралних пропалица, јер разне подвале и лажно сведочење, дика су и понос многих земљака славнога Милоша; па бар да и то припада простим људма, но на жалост лежи јака сумња, да ту врсту потпомаже и брани главом Ранко Тајсић из Пухова.

Далеко сам од тога да ово тврдим и сам, али на жалост амо је у опште мишљење, да хајдучка потпора, и одбрана свих зликоваца није нико други до народни посланик, радикалски првак.

Треба ли учинити какво зло противнику, то он инспирира, треба ли бранити лопова и јатаке, Ранко саставља одбране, налази сведоке; све се њему ставља у службу, или из интереса или од страха.

Бога ми нећу пребацити мету, ако кажем, да је Ранко оно својим политичким противницима, што је Милош некада био Турцима.

Овај увод био је преко потребан, јер је он један од најважнијих узрока, зашто наша странка не може да нађе плодна земљишта, где је морал испод нуле; та за дуго, дуго успевати не можемо, а да не окаљамо нашу партијску заставу.

Мало и примера за то; хоћете ли антидинастичност. Милутин Аранђеловић учитељ гучки јавно на збору кука за својим рођаком Јевремом Марковићем и назива ли-

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

берале убицама, и ако је он пресудом осуђен на смрт. Па рећи ћете, тужите га, па ће то доказати 5—10 сведока; али лига политичких коцкара наће 100 сведока да то није истина.

Али на шта говорити о династичности онде, где један прост сељак у селу Горачићу трпа у апс слику краља оца са речима: „унутра лопове, осуђен си 20 дана затвора, а ви остали његови другови, удрите га ако мрдне“ !!!

Хоћете ли примера за лажне сведоке, идите у првостепени суд и видећете да се редовно одриче, што се тврдило код иследне власти. А све је то крунисано тиме, што је ономад писар среза драгачевског, био у једној општини, а за тим и други, а сад их тужи један гоља да им је дао по 50 динара у зајам, позива се на сведоке и славна општина осудиће их, и ако је то измишљотина и гола лаж.

Може ли се ту опстати, а шта да говорим о ауторитету власти; а да ли да спомињем о успеху странке. Ту има успеха само за радикале, јер се они идентификовали са свима овим угурсузлуцима.

Али и опет за то не треба малаксавати, није овде са свим угушен дух Милошев. Истина мало, али опет овде има поштених људи, који у овој тешкој несрећи све трпељиво сносе, и теше се тиме да је будућност наша.

Цео напор власти састоји се у томе, да се само заштити слобода кретања, јер док тога не буде, узалуд су зборови, уписи у странку, у залуд мука.

Пролазећи кроз округ свуда сам скретао пажњу властима на ову околност и препоручивао казне за изгреднике, и могу рећи да се у том погледу донекле опажа успех, а биће га ускоро и више.

Чиновнике упућујем на благо и озбиљно поступање са светом у опште; а спрам готована и неваљалаца, а нарочито изгредника, који ремете јаван ред, сигуроост и слободу политичких мишљења — брзо и строго кажњавање, полицијске мере.

Овако радећи, ако власти стеку леп глас у народу, а народ опет вара да ће влада испунити обећања у програму, неће остати без успеха у изборној борби.

Да се ово постигне, а сљедствено и бољи успех но до сада, мало је само рад наших партијских првака, но треба да се осети и уплив власти бар међу неваљалцима и политичким коцкарима; а за то нам требају не само способни, но још срчани и одани чиновници. А да ли ја имам такове? Бар до сада могу рећи да нисам имао.

Да бацимо један поглед:

Једини је срез жички, са којим можемо бити задовољни, али и ту не потпуно, јер би успех био такав, да би радикали са свим пропали, ако се садањи персонал не уздира *и што пре постави писар, који не достаје*; и то старији човек да рукује касом.

Срез студенички од последњега указа може се казати да је употребљив; само ако се што пре срески начелник Мићић разреши од рада у комисији; а тако исто и порезник Васић, да би могао брзо и корисно радити на разрезу порезе, јер рад у комисији неће се брзо свршити.

Срез драгачевски такође лако од последњег указа, може се казати да имам управу; и можемо се надати бар чему.

У трнавском срезу треба што пре попунити место среског начелника, па ма се поставио и писар Лука Гавриловић; само да се онда што пре попуни и његово место, а и постављени писар Никола Петровић одмах упути на дужност; јер за тај срез може се казати да је пропао, а то најбоље илуструје избор кметова у општини јежевачкој, где смо у мањини остали, и то само због крајње неспособности досадашњег среског начелника. Нема речи да вам опишем неразумевање овог човека, слоновска воља, али и памет. . . . . .

Срез таковски има изгледа за успех, да нам је већи рок за изборе, јер је срески начелник сувише пипав и спор човек. После мог проласка и упуства осећа се покрет. Види се да је материјал добар.

А шта да кажем за качерског, он је већ кажњен и то са свим оправдано. Писар Таса Обреновић добар је и употребљив; ако му се у скоро постави капетан, млад

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

и енергичан човек, због врлетних места, можемо се надати добром успеху. (Са постављањем г. Грковића задовољена је ова потреба).

А Љубић, Љубић може се рећи да спава. Капетан у многоме личи на оног Јањића из Качера и биће његова посла. Нови писар и које како, а стари Алекса Стаменковић тера по староме, он ради баш као да су радикали на влади. Да се уклони одавде што пре ма и отпуштањем.

(Имам да приметим, да се капетан Тукић од неког времена поправио, много је енергичнији, а од куд је то дошло биће познато г. министру, а и ја сам разабрао од П. Николића. За сада не треба ништа чинити противу њега, а ако олабави, известићу вас).

Г. Министре, са малим изузетком, чиновници су ми до сада били: политички противници или голубови.

Међ овим политичким курјацима и лисицама ја сам међ њима жалосна слика Рајка војводе у Срему.

Све остало сазнаћете од г. Пере Николића, трговца који се налази тамо.

Г. Министре,

И ако је све, што сам казао истина, опет положај наше странке није тако очајан, ми са успехом можемо бити задовољни, а кад престане ова хука по зборовима настаће рад власти, јер морал у радикала опада, учитељи су разјурени, и за то се надам да ћу вас ускоро моћи известити о успешнијем раду, јер не може рђаво проћи онај, кога својски помажу: Никола Радовановић и Пера Николић, и где по селским зборовима сиромашни варошани иду пешице, а да не говорим о имућнима, који их редовно посећавају.

У главноме варош и Таково стоје рђаво за сада.

Док се ново чиновништво среди, полазим на пут.

Са одличним поштовањем,
Љуб. Каменчић,
начелник окр. рудничког.

Господину

Стојану Рибарцу
МИН. УНУТР. ДЕЛА

Београд.

Шифра — из Лознице

65.

Начелнику среском

ЉУБОВИЈА

14. Не може нико доћи. А да се радикали омету, наредите да председници за држе општинске зборове ради објаве каква било расписа и наредби.
Шта сте урадили са бирачким картама.

СР. НАЧЕЛНИК,
Митровић.

WWW.UNILIB.RS

66.

Шифра
из Београда (Б. М.)

Начелнику окружном

КРУШЕВАЦ

Шта је са жалбом противу избора алексиначког, је ли и кад послата Скупштини; ако није наредите да ми се донесе..... (нејасно је) воз..... преда сутра рано.

МИНИСТАР,
Рибарац.

67.

Шифра — из Косерића 16 Јануара 1893 год.

Начелнику окружном

Ужице

Бирачке карте данас сам предао. Депеша о тоже доцкан мени предата и врло нејасна.

СТАРЕШИНА СРЕЗА,
М. М. Јеремић.

68.

Шифра из Лозница 9 Јануара 1893 год.

Начелнику окружном

ШАБАЦ.

Рађевски капетан не ради ништа. Председника бањевачког, Цвеју Антића, треба да збаци; а за регента да постави Данила Живановића.

СРЕСКИ НАЧЕЛНИК,
В. Митровић.

69.

Начелству окружном

ВРАЊЕ

Не могу да знам колико је издато, јер ће се *некима* тек *данас* давати из извесних обзира.

25. Фебруара 1893 год.
Лесковац.

СТАР. СРЕЗА,
Д. С. Калајџић.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

70.

Начелнику округа

КРУШЕВАЦ

Доставља срески начелник неверност истражног судије. Објасните се са капетаном, па ако је његова сумња основана, кажите судији да .... амо дође.

18-ог *Министар Величковић.*

71.

Начелнику округа

КРУШЕВАЦ

Поново препоручујем да саопштите г. Писаревићу истражном судији да безусловно ноћашњим возом амо дође и одмах ми се јави.

20-ог МИНИСТАР,
Жив. С. Величковић.

72.

Телеграм шифрован
из Чачка

Господину Министру Унутрашњих Дела

БЕОГРАД.

Онај Ђорђе Лукавчевић, из Подгорице, што је послао аманет Ранку Тајсићу, дошао је овде са сином млађим Арсом, који је одмах отишао у Ужице, сигурно на неки договор; јер он и отац донели су овде осам џака рибе у вредности 500 динара, а Арса однео у Ужице само један џак у вредности 50 динара.

По свему ово су сумњива лица и нешто муте, а нарочито по томе, што Ђорђе има сина Стевана опасна политичара, који је овде долазио пре 2—3 године опет са рибом, па је други продају, а он за све време шурује са Ранком. Мислим да саслушам Ђорђа о аманету, а за тим одмах и Ранка, па по потреби да их и претресем не би ли на шта наишли, јер нису чиста посла. Овде говоре, да су донели сто џака, па продали путем у Београду и Крагујевцу. Све би ово требало извидети. Молим за упуство.

НАЧЕЛНИК ОКР. РУДНИЧКОГ,
Љуб. Каменчић.

73.

Господину Министру Унутрашњих Дела

Београд

Предлагао сам преко окружног начелника па предлажем и вама непосредно: да се овдашњи истражни судија Милош Николић одмах уклони одавде и на његово место постави други, који ће предмет оптужења мог и војног капетана Илића због злоставе Вељка Бешевића извидети и расправити у интересу владином. Јер Николић води ислеђење пристрасно и овим даје материјала противницима владе. Да би ово маскирао послао је изјаву „Малим Новинама“ да тобош не припада ни једној странци.

24 марта 1893 г.
Ивањица

НАЧЕЛНИК СРЕСКИ,
С. М. Лазаревић

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

74.

Начелнику среском

Пожега

Кажите посланику из Добриња Станисављевићу да дође к мени. Можете и ви доћи.

28 Фебруара 1893 г.

министар,
Рибарац

75.

Господину министру просвете

Београд

Извештај под бр. 1727 за Петра Спирића и Тасу Поповића основан је на обмани ово среске власти. Они се нису удаљавали из места, али агитација њихова није оскудевала и штетно би било по наставу да остану, где су са службом.

6. марта 1893 год.
Власотинци

по наредби
начел. ср. писар,
В. А. Ристић

76.

Телеграм у шифрама
из чачка

5. XII. 93.

Г. Министру Унутраш. Дела

Београд

Брат Милоша Пантовића из Груже Милутин убио је рођеног брата Илије Филиповића, судије и осуђен 20 година робије; издржао само 3 до 4 године а чује се да ће се сутра помиловати. Молим вас за дејствовање да се Филиповић овим не увреди, јер би то имало веома зле последице.

начелник окр. рудничког,
Љ. Каменић

77.

Начел. окр.

Чачак

Радикали имају сутра збор у Прељини.

Обратите пажњу на тај збор. Наредите капетану да сам буде комесар и да озбиљно прати и бележи сваки говор и све покрете и радове учасника на збору.

Ако би се збор држао у затвореном локалу и тада треба да се побрине и сазна рад на збору. Кад се збор разиђе јавићете ми депешом а опширни извештај послати првом поштом.

(писано руком самога Рибарца)

WWW.UNILIB.RS

78.

НАЧЕЛНИК СР. ТРСТЕНИЧКОГ
№ 391.
17. Јануара 1893. год.
Трстеник.

Суду општине Велућске

Све дотле, докле ја не наредим, да суд ни пошто и никоме не издаје бирачке карте.

НАЧЕЛНИК СРЕСКИ,
М. А. Тодоровић с. р.

79.

Г. Управнику вароши

Београд

Милош Петровић овдашњи трговац моли вас да одете код господина Величковића и замолите га у име његово да Николића овдашњег истражног судију одмах уклони одавде, јер је ствар о Вељку почео да извиђа пристрасно у корист радикала.

Поверљиво

24. Марта 1893 год.
Иваница.

НАЧЕЛНИК СРЕСКИ,
С. М. Лазаревић

80.

Окружном начелнику

Пожаревац

Молим вас пошљите ми данашњом поштом уписница чланства црвених и књижице шта хоће либерали, јер је то веома потребно.

7 Јануара 1893 год.

СР. СТАРЕШИНА,
П. Јоцковић

81.

Комесару жељезничке полиције

Ниш

Саопштите шефу радионице да 25 одобри радницима осуство за гласање.

24 Фебруара 1893 год.

ЗА МИНИСТРА ГРАЂЕВИНЕ
РЕФЕРЕНТ,
А. Стефановић

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

82.

Телеграм шифрован
из Лазаревца.

26 Фебруара 1893 год.

Начелству округа

Смедерево

Резултат јучерашњег гласања у овоме срезу овакав је:
Либерална листа добила је 889, радикална 579 и напредњачка 267 гласова.
Одређени председници г.г. Милан Ст. Марковић, Васа Мацаревић и Газибарић нису дошли. Тиме су нам учинили осетну штету, нарочито први.

НАЧЕЛНИК СРЕЗА КОЛУБАР.
Миленковић.

83.

Према извештају министарства правде а на основу извештаја првостепених судова, код ових има оволико тужаба за кривице учињене по изборном закону до 25 Фебруара ове године. Тужбе су противу општинских и полицских власти:

Код	пожаревачког	првостепеног	суда	тужаба 46.
„	Књажевачког	„	„	„ 14.
„	Зајечарског	„	„	„ 11.
„	Пиротског	„	„	„ 6.
„	Чачанског	„	„	„ 30.
„	Неготинског	„	„	„ 47.
„	Крагујевачког	„	„	„ 33.
„	Гор. Милановачког	„	„	„ 10.
„	Нишког	„	„	„ 16.
„	Крушевачког	„	„	„ 20.
„	Лесковачког	„	„	„ 143.
„	Прокупачког	„	„	„ 3.
„	Београд. првостеп. суда			„ 4.
„	Ћуприског	„	„	„ 12.
„	Алексиначког	„	„	„ 21.
„	Шабачког	„	„	„ 51.
„	Ваљевског	„	„	„ 24.
„	Врањског	„	„	„ 1.
„	Варошког београдског		„	„ 2.
„	Смедеревског првостепесог	суда		„ 4.
„	Јагодинског	„	„	„ 27.
„	Ужичког	„	„	„ 36.
„	Лозничког	„	„	„ 30.
			Свега тужаба	591.

Акт минист. правде Бр. 6349 од 11—VII 1893 и 6589 од 19—VII 1893.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

84.

Шифрован телеграм
из Бољевца

22 — II — 1893 год.

Начелству окружном

Зајсчар

Новак је издао свега 233 карте. Рачуна да ће бити 40 радикалних, али вели кад би се спречио председник Лаза, да би све било наше.

СТАРЕШ. СРЕСКИ,
Ђорђевић.

ОВЕРАВА,
В. Стојановић
ПОШТАР.

ОВЕРАВА
СТАРЕШ. СТАНИЦЕ,
Здравковић.

85.

СТАЛНИ ОКР. ПОДРИН. ОДБОР

службено

24. јула 1893 године
Шабац.

Истражном одбору Народне Скупштине

Приликом избора народних посланика на дан 25. фебруара тек. год. почињене су огромне злоупотребе од стране државних органа и њима слепо оданих људи по целој нашој милој Отаџбини, те није чудо, да ни наш округ није био ни мало поштеђен од сличних угурсузлука.

У најтеже злоупотребе долази без сумње *фалсификовање* бирачких записника и *недавање изборног материјала* читавим општинама.

За оба случаја ради примера навешћемо само по неколико доказаних случајева. Тако:

а) *Бирачки материјал нису добиле следеће општине:*

I. **Никако:** 1) *Свилеувска;* 2) *Враштанска* (обе у Поцерини); 3) *Текеришка;* 4) *Доњо-Бадањска;* 5) *Дворачка;* 6) *Коренитска* (све четири у Јадру).

II. **Од чести** (т. ј. либерали су добили све што им је од потребе, а други нису ништа добили, што би им дало права гласања, и ако су били испунили своје грађанске дужности): 1) *Накучанска;* 2) *Варњанска.*

б) *Фалсификовани су записници у следећим општинама:*

1) *Цео Азбуковачки* срез сем Г. Трешњице и в. Љубовије; 2) *Цео срез Рађевски* сем Крупња; 3) *Цео Јадар,* где управо никако није ни било избора; 4) У *Мачви,* свуда где год нису били примљени председници бирачког одбора; 5) У Поцерини: у општини Велико-Бошњачкој, Каменичкој, Црњевачкој, Каонској.

в). **Давате карте свима по азбучном списку и ако ни десети није био платио порезу,** у општинама: *Змијњачкој, Липолишкој* и *Бадовиначкој* (све три у Мачви).

II.

О свем поменутом Истражни одбор Народне Скупштине може се уверити из зимушњих изборних акта, која се без сумње находе у архиви Народне Скупштине.

Да је овоме одбору то познато, поверовање истражни одбор, кад му се каже: да су зимус у главном бирачком одбору била три члана из овога одбора и то: 1) Коста А. Јуришић, председник овога одбора, и чланови: 2) Новак В. Исаиловић, и 3) Милош Љубичић.

WWW.UNILIB.RS

О свему су они у своје време чинили примедбе и исте су уведене у *записник главног бирачког одбора.*

III

Само ради тога, да би се добила што верније слика зимушњега стања у нашој земљи подносимо истражном одбору на увиђај и предња дата.

СЕКРЕТАР,
Алекса П. Милојковић (М. П.)

ПРЕДСЕДНИК,
К. А. Јуришић

ЧЛАНОВИ:
Новак В. Исаиловић
Станко К. Кокановић.

86.

Начелнику окружном

СМЕДЕРЕВО

Одређени председник бирачког одбора за Паланку дође данас овде возом, али му није дато да уђе у бирачки одбор за то, што је донео објаву од Државног Одбора. Њега је заменио кмет Глиша. Ред је одржан. Одбор је . . . . . Радикали држали . . . . . скуп . . . шта сутра буде известићу вас. Ја сам у телеграфу а и сутра бићу и јављати вам како се буду ствари развијале овде и у срезу.

(Службено)

24. фебруар 1892 год.
Паланка.

НАЧЕЛНИК СРЕСКИ,
Пан. Стефановић с. р.

87.

Телеграм из Зајечара 23. фебруара 1893 год.

Начелнику среза Бољевачког

БОЉЕВАЦ

Чађевић пошао без надлежне објаве управитеља в. Београда. Одузмите му, ако би показао другу какву објаву.

ОКРУЖНИ НАЧЕЛНИК,
А. Радуловић

88.

Начелнику окружном

СМЕДЕРЕВО

Никола Живадиновић из Крњена сад дотеран овде и затворен. Ствари иду боље и ја се надам да ће код мене бити добро. Свуда ред и мир до сада.

(Службено)

25. фебруар 1893 год.
Паланка.

НАЧЕЛНИК СРЕСКИ
Панта Стефановић

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

89.

Г. Министру Унутр. Дела

Плажанци су дали молбу за помиловање још Намесницима преко поште свилајначке и то Добросав Јовановић са још 18 другова.

Нисам никог затворио, *јер су људи наклони.* Молим за наредбу, ако мислите противно.

18. септембра 1892 г.
Свилајнац.

НАЧЕЛНИК СРЕЗА,
Мирослав Љ. Узунмирковић

90.

Шифра из Голупца 9. децембра 1892 год.

Начелству окружном

ПОЖАРЕВАЦ

Јуче по подне притворио сам Тасу Селаковића и писара Тасу Стокића — за напад на чиновника и жандарме у судници браничевској.

Притворићу и остале одборнике.

О овоме част ми је известити Нчелство.

НАЧЕЛНИК СРЕЗА,
Б. Кулић

91.

Начелнику окр. Моравског

ЋУПРИЈА.

Славковића сам ставио у притвор и остало извршиће се 15 Фебруара 1893 год.

СРЕСКИ СТАРЕШИНА
Ђок. Стојановић.

92.

Господину Министру Унутрашњих Дела

БЕОГРАД.

Председник сталног окружног одбора јуче дошао у Крњево, одузео печат општински и кључеве канцеларије од привремених кметова изабраних од стране збора и предао тројици одборника.

То исто хоће да уради данас и у Азању, куд се спрема да иде.

Молим за упуство, јер од начелника немам одговора на јучерашњу депешу.

Службено

23 октобра 1892 г.
Паланка

НАЧЕЛНИК СРЕЗА,
Панта Стевановић

WWW.UNILIB.RS

93.

Господину Министру Унутрашњих Дела

БЕОГРАД.

Учињено је изузеће против суда смедеревског за Крњевце и Нешића.

Сад ће Касација да одреди други суд. Молим вас, радите, да се одреди првостепени београдски суд, у коме је председник господин Тајсић

Службено

24 октобра 1892 г.
Паланка

НАЧЕЛНИК СРЕСКИ,
Панта Стевановић

94.

Господину Министру Унутрашњих Дела

Увео сам опет у дужност кметове крњевске, и дао им печат. Одборници, који су помагали председника сталног одбора у нападу на кметове, стављени су под кривичну истрагу и у притвор решењем истражног судије као саучесници. Данас ће бити стављен у затвор и председник сталног одбора као главни кривац. Дело је из §§ 94 и 95. Овде је дошао и Веља Тодоровић адвокат.

Службено

24 октобра 1892 г.
Паланка

НАЧЕЛНИК СРЕЗА,
Панта Стевановић

95.

Начелнику среза врачарског за начелника окр. Београдског

У Крњеву данас збор изјавио неповерење кметовима и целом одбору.

Сем тога одредио три поштена грађанина да врше дужност кметова до избора и ови су уведени у дужност, јер им је данас и печат општински и кључеви од канцеларије предат.

Све је ово извршено у миру и нереда није било

Службено

21 октобра 1892 г.
Паланка

НАЧЕЛНИК СРЕЗА,
Панта Стевановић

96.

Начелнику окружном

СМЕДЕРЕВО

Од *онога*, што сте наредили, неће бити ништа за то, што је Штрбић адвокат, 21 ов. месеца издао распис свима представницима своје листе: да се уведе и истинит записник напише и да не раде *онако*, како сте се *ви* с њиме споразумели. Дакле онако је, како поп Крупежевић мени каза: да су они таку наредбу добили од вођа своје партије, јер сам баш сада читао тај распис Штрбићев.

WWW.UNILIB.RS

Овде гласање траје у миру, а немам извешћа ни из среза, да има где нереда осим што је Вића у Водицама довео 20 оружаних људи и Никола Живановић у Крњеву — али још нема нереда.

(Службено)
25 фебруара 1893 г.
Паланка.

НАЧЕЛНИК СРЕЗА,
Панта Стевановић

97.

Телеграм из Жагубице. 28. Децембра 1892 год.

Окружном Начелнику

ПОЖАРЕВАЦ.

Пошто од Државног Савета није до данас ништа дошло за овд. избор; и пошто су противници, користећи се чл. 34 тач. 9 зак. о општинама, хтели Илију увести у дужност — то сам данашњим решењем својим, увео у дужност Јеремију у највећој тишини, о чему вас знања ради извештавам.

СРЕСКИ НАЧЕЛНИК,
П. Јоцковић

98.

Телеграм у шифрама из Чачка 16—II 1893 год.

Господину Министру Унутр. Дела

БЕОГРАД.

Сад је мирно у општини Тијањској. Нова је управа уведена у дужност, само јој није предат печат и распоред пореза, јер је то сакрио Тајсић као председник општине. Изгредника до сада ухапшено до 40. Ђорђе Петрић кмет и писар Јосип у бегству. При хватању изгредника пуцано на једног служитеља и то ће се извидети.

У општини Горачићској има две суднице, у једној новоизабрана управа и са њом општа надзорна власт, а у другој стара управа са злостављачима Ђендићевим оружана чува судницу; молим да ли посада у Гучи да растера руљу у старој судници и поврати ред или да остане овако до после избора. Новој управи дат је материјал и карте и то је повод жалбама за неиздавање карата и ако је до сада у том селу издато 262 комада и ако још нису дате карте општини: тијањској и миросаљачкој јер је у последњој случај као и у горачићској. Тијањској ће се сад одмах дати карте и материјал а и миросаљачкој, чим се уреди управа.

Сада у опште у Драгачеву влада озлојеђеност између странака и може бити сукоба, али за власт нема изгледа да је у опасности.

НАЧЕЛНИК ОКРУГА РУДНИЧКОГ,
Љ. Каменчић

99.

Начелнику среском

КРАЉЕВО,

Дајте жалбу на Јовичин избор а спремајте се за уже бирање. Држање похвално.
7. јануара 1893 год.
Чачак.

НАЧЕЛНИК ОКР. РУДНИЧКОГ,
Љ. Каменчић

WWW.UNILIB.RS

100.

Свима Начелствима окружним

Јавите ми у најкраћем року и овим путем како се сваки појединн поштар и телеграфиста у вашем округу понаша према данашњем стању, колико их је што су отворени противници владе, колико их је и какви су међу њима они што помажу владу. Уз то ћете свуда водити рачуна и о другим приликама, које би могле дати тачну политичку карактеристику чиновника поштанских и телеграфских. Напослетку ћете ме известити још и о службеним способностима поштара и телеграфиста у вашем округу.

МИНИСТАР НАР. ПРИВРЕДЕ
Велизар Кундовић

101.

Јоне,

Мисирлића никако нећемо примити без објаве начелства ово окружног. Сваку другу објаву сматрај за неважећу. Ако се Мисирлић успротиви, ти ми га одмах спроведи стражарно у Зајечар. Председаваћеш у бирачком одбору ти.

23. II. 1893. год.
Д. Б. река.

СТАРЕШИНА СРЕСКИ,
П. С. Поповић с. р.

Да је препис ове наредбе оригиналу веран, који се налази у актима изборне кривице Светозара Мисирлића из Оштреља од ов. год. под Бр. 1806 првостепени зајечарски суд тврди.

Бр. 7032.
25 јула 1893 г.
Зајечар.

ДЕЖУРНИ СУДИЈА,
М. Јов. Радовановић.

102.

Г. начелнику окружном

Пожега.

Молим, јавите ми да ли ће доћи жандари. Сутра избор.

31 јануара 1892 г.
Б. Башта.

С. Пауновић.
НАЧЕЛНИК СРЕСКИ

103.

Г. министру правде

Београд.

Молим да Марка Палића писара истражног судије за срез јасенички преместите. На његово место да поставите за писара I класе Косту Ј. Стојановића општ. паланачке. Од овога човека много зависе наше ствари.

19 октобра 1893 г.
Паланка.

НАЧЕЛНИК ОКР.
М. Васиљевић.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

104.

Шифра из Лознице. 1 марта 1893.

Начелнику окружном

Шабац.

Смем ли ићи на избор у Текериш и може ли се тамо послати бар 5 жандарма да сутра до подне буду у Текеришу, јер су — то изазвали ранијим нередом.

СРЕСКИ НАЧЕЛНИК,
Митровић.

105.

Господине,

Усљед нереда у Драгачеву и поватаних писама, уапшени оу сви радикални прваци данас у Београду.

Ово ћете сад одмах објавити угледним људима из све три политичке партије, а радикалима нарочиту пажњу обратити како их њихове вође, који су у апсу данас за бунт и превратт у земљи воде оном странпутицом, којом се губи и живот и имање.

Кад ово писмо саопштите највићенијим људима од све три политичке партије, ви ћете га задржати за своју поверљиву архиву.

24 фебруара 1893 г.
Обреновац.

За
НАЧЕЛНИКА СРЕСКОГ,
Ак. М. Савић.
ПИСАР.

Господину
Андреји Кузмановићу
председ. општине.
у Јошеви.

106.

Г. Мин. унутрашњих дела

По решењу среске власти основаном на пар. 88, 89, 95 зак. крив.

По судском решењу пар. 93, 94 и 95.

По одвојеном мишљењу председника, као и суд, али их сасвим извињује, што надзорна власт није имала права, да мења, поставља и уводи.

1|I 92—год. Чачак.

Комесар,
С. А. Павловић

107.

Истражном одбору Народне Скупштине

Београд.

25 фебруара тек. године на дан избора посланика једно одељење војске сталног кадра из Г. Милановца цео дан док је избор трајао стајало је у линији испод школске зграде од 10 до 15 метра, у којој је избор и вршен. Чим је свршен избор по-

WWW.UNILIB.RS

сланика, она је ушла у школско двориште и заузела све просторије па ту и ноћила а сутра дан око подне одмаширала натраг у Милановац. СБр. 97 тек.год.

Начал. ср.
В Караматић

Бр. 7744

108.

Шифра
из Шапца

24—II—183 г.

Начелнику среском

Љубовија.

Услед нереда у Драгачеву и поватаним писмима затворени су сви прваци радикални у Београду.

Данас треба ово поверљиво да публикујете а све депеше радикалне о овоме задржавати до избора.

Начелник окружни
К. Павловић

109

Узроци, због којих председници бирачких одбора одређени државним одбором нису на изборима 25. Фебруара ове године председавали у појединим општинама ови су:

1. Округ Крушевачки

1, У општини Ћунискоj имао објаву нач. ср. Расинског, али су га председник општинског суда Светозар Г. Митровић деловођа Војислав Лазаревић и заменик представника либералне листе отерали, рекавши му, да имају наредбу од капетана да то ураде. (види избор. акта)

2, У општини Треботинској председник бирачког одбора Васа Мијаиловић, учитељ из Врњаца имао објаву држав. одбора, али га председ. заступник није хтео примити, што није имао објаву среске власти а коју му начелник среза Расинског није хтео на захтев дати. (види избор. акта.)

3, У општини Почековачкој одређен је био за председника бирачког одбора, од стране држав. одбора Др. Јован Максимовић, окр. лекар из Крушевца, који је имао и објаву начел. ср. Расинског и уверење држав. одбора, па га председник општинског суда Павле Рашковић отерао за то, што није имао објаву од његовог капетана.

4, У општини Честинској одређен је био државним одбором за председника бирачког одбора поп Лазар Мартиновић из Житковца, који је имао уверење државног одбора а тражио је и објаву од његове среске власти, па му је ова није хтела дати. Није био примљен од председника општинског Миливоја Пешића за то, што није имао објаву начелника среза Моравског а по наредби његовој. (види избор. акта)

5, У општини Тешичкој одређен је био за председника бирач. одбора од држав. одбора г. Тихомиљ Ђорђевић, предавач из Алексинца. Није био примљен од председника општинског суда Миливоја Брзаковића, за то, што није имао објаву полициске власти, а према наредби начел. среза Моравског. Објаву је тражио од начелника среза Алексиначког, али је није добио. (види избор. акта.)

6, У општини Прћиловачкој одређен је био за председника бирачког одбора државним одбором г. Тихомиљ Маринковић, учитељ; није га хтео примити председник општинског суда Милан Урошевић, за то, што није имао објаву полицијске власти, а коју је овај тражио, па је није добио. Тражио је објаву од писара Радисава. (види избор. акта.)

7. У општини Туријској одређен је био државним одбором за председника бирачког одбора Ђорђа Јовановић, свештеник из Алексинца, који је имао уверење државног

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

одбора, а тражио је и објаву од начелника среза алексиначког, па је није добио. Није га примио председник Љубомир Младеновић по наредби начелника среза Моравског, што није имао објаву полициске власти. (види избор. акта.)

8, У општини Позлатској одређен је био државним одбором за председника бирачког одбора Стева Милићевић секретар окр. крушевачког одбора, који је имао уверење Државног Савета. Није био за то примљен што је стављен под кривич. ислеђење и у притвор од писара истраж. судије Мил. Радоњића. (види избор акта)

9, У општини Стопањској одређен је био за председника бирачког одбора државним одбором г. Др. Паја Бота лекар из Крушевца. Имао је и објаву начел. среза Расинског и уверење Државног Савета. Није га примио председник Милан Ђорђевић за то, што није имао објаву начел. среза Трстеничког. (види избор. акта)

10, У општини велико-шиљеговачкој одређен је био државним одбором за председника бирачког одбора г. Павле Аршинов професор, који је имао уверење државног одбора. Није га примио председник општине Антоније Мигрић, не казујући му узрок. Ту су тада били писар срески Светозар Ненадовић и један практикант.

11, У општини Гредетинској био је одређен државним одбором за председника бирачког одбора Ђорђе Стојановић свештеник из Гредетина. Није га примио председник општинског суда Обрад Љубисављевић за то, што није имао објаву полициске власти, а објаву је тражио, па је није добио. (види избор. акта под бр. 50.)

12, У општини Рибарској био је одређен за председника бирачког одбора државним одбором Јова Младеновић бив. порезник. Имао је уверење државног одбора. Није га примио председник општинског суда Стеван Милошевић за то, што није имао објаву полициске власти, и ако је ову тражио од начелника среза Расинског, опет је није добио. Кад је у судницу дошао, затекао је у истој практиканта Живка Вукојичића, а доцније дошао је и писар срески Светозар Савић, са пандуром, који су га из суднице избацили. (види избор. акта под бр. 63).

13, У општини Ново-Селској био је одређен за председника бирачког одбора државним одбором г. Живко Поповић, професор из Београда, који је имао објаву Управе вар. Београда. Није га примио председник општинског суда Милија Пантовић за то, што није имао објаву од начелника среза Трстеничког, и на то му издао и уверење. (види избор. акта под бр. 97.)

14, У општини Дубљанској био је одређен државним одбором за председника бирачког одбора Сава Петровић, свештеник, који је имао уверење државног одбора. Тражио је објаву од начелника среза Трстеничког Младена Тодоровића два пута, па му је није хтео дати. Није га примио председник општинског суда Стеван Чарежинац за то, што није имао објаву начелника среза Трстеничког. (види избор. акта.)

15, У општини Боговишкој био је одређен државним одбором за председника бирачког одбора Лазар Најдановић, марвени лекар. Примио га је председник општинског суда, али је дошао писар срески Глиша Димитријевић са практикантом Михаилом Милојковићем и отерали га у Алексинац среском начелнику. (види избор. акта.)

16, У општини Доброљубачкој био је одређен државним одбором за председника бирачког одбора Антоније Поповић свештеник из Бруса, који је имао уверење државног одбора. Није га примио председник Милун Милаковић, за то, што није имао објаву полициске власти и издао му на то решење. (види избор акта.)

17, У општини Влајковачкој био је одређен државним одбором за председника бирачког одбора Мијаило М. Милосављевић, кога није примио председник општинског суда Вукашин Стевић за то, што није имао објаву полициске власти и ако је имао уверење државног одбора. Објаву је тражио од капетана среза Жупског, па му је овај није хтео дати. (види избор. акта.)

18, У општини Станишиначкој био је одређен за председника бирачког одбора државним одбором Сава Николетић, свештеник трстенички. Није га примио председник општинског суда Милан Чеперковић за то, што није имао објаву полициске власти, коју је три пута тражио од начелника среза Трстеничког (види избор. акта.)

19, У општини Врњачкој био је одређен државним одбором за председника бирачког одбора г. Мијаило Поповић професор из Крушевца. Није га примио председник општинског суда Милан Симонић за то, што није имао објаву од начелника среза Трстеничког већ објаву начелника среза Расинског. (види избор акта.)

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

20, У општини Доњо-Љубешкој био је одређен за председника бирачког одбора државним одбором Димитрије Димитријевић учитељ из Прњиловице, кога није примио заступник председника, одборник Мирко Павловић за то, што није имао објаву полициске власти. (види избор. акта.)

21, У општини Витошевачкој био је одређен за председника бирачког одбора државним одбором Никола Петровић директор II-ге београдске гимназије, који није ишао на избор. (види избор. акта.)

22, У општини Станачкој био је одређен државним одбором за председника бирачког одбора Илија Јанковић свештеник Добруjевачки, кога није примио председник општинског суда за то, што није имао полицијску објаву, наштa му је издао и решење, председник је био Стеван Живадиновић. (види избор. акта.)

23, У општини Криво-речкој био је одређен за председника бирачког одбора државним одбором Михаило Пешић, кога није примио општински суд за то, што није имао објаву полициске власти. (види изборна акта.)

24. У општини Батотској био је одређен државним одбором за председника бирачког одбора Драгољуб Беочанин учитељ, кога није примио председник општин. суда Вукадин Савић за то, што није имао полициску објаву и ако је ову тражио од начел. ср. Жупског, па му је овај није хтео дати. (види избор. акта.)

Округ моравски

1., У општини бељајачкој био је одређен за председника бирачког одбора државним одбором Алекса Радовановић, свештеник из Медвеђе, кога није примио председник Мијаило Аврамовић за то, што није имао објаву, коју му полициска власт није хтела дати. (види избор. акта).

2., У општини батиначкој био је одређен државним одбором за председника бирачког одбора Вучета Стојановић, свештеник из Д. Мутнице, кога није примио председник општин. суда Паун Митровић за то, што није имао полицијску објаву, коју је тражио од начелника среза параћинског, но му је овај није хтео дати. (види изборна акта).

3., У општини чепурској председник општинског суда није хтео примити председника бирачког одбора г. Мијаила Остојића, учитеља из Ћуприје, за то што није имао полицијску објаву, коју је тражио, па је није добио.

4., У општини варваринској председник општинског суда Милош Чабрић није хтео примити одређеног председника бирачког одбора г. Мијаила Поповића, свећеника из Коњуха, за то што није имао полициску објаву. (види изборна акта).

5., У општини рашевачкој председник општинског суда Милосав Миловановић није хтео дозволити председнику бирачког одбора Мијаилу Милошевићу, учитељу из Маскара, да избор обави за то, што није имао објаву полицијске власти коју му ова није хтела дати. (види изборна акта).

6., У општини трешњевачкој председник, општинског суда Никодије Јовановић није дозволио председнику бирачког одбора Љубомиру Протићу, предавачу из Јагодине, да обави избор за то, што није имао објаву, коју му полициска власт у Јагодини није хтела дати. (види изборна акта).

7., У општини драгоцветачкој заступник председника општинског суда Ђорђе Ристић, није дозволио председнику бирачког одбора Миладину Поповићу, свештенику онд. да обави избор за то, што није имао објаву. (види изборна акта под 7).

8., У општини виноračкој председник општинског суда А. Аранђеловић није хтео примити као председника бирачког одбора Лазара Стевановића, учитеља из Осмакова, окр. пиротског за то, што није имао објаву. (види изборна акта под 8).

9., У општини лоћичкој председник општинског суда није дао представнику листе Милоју Јовановићу да при избору присуствује, а председник бирачког одбора Коста Рајичић судија није дошао, јер је био болестан.

10., У општини јовачкој председник општинског суда Живојин Милојевић није дозволио председнику бирачког одбора Нићифору Павловићу, пензионару из Ћуприје, да присуствује при избору, што није имао објаву, коју му полициска власт није хтела дати. (види изборна акта под 10).

WWW.UNILIB.RS

11., У општини доњо-мутничкој председник општинског суда није хтео примити на избор председника бирачког одбора Михаила Миленковића учитеља из Параћина, што није имао објаву, коју му полициска власт није хтела дати. (види изборна акта под 11).

12., У општини лаништанској председник општинског суда Михаило Андрејић није хтео примити на избор председника бирачког одбора Петра Рашића, свештеника из Јагодине, што није имао објаву, коју му полициска власт није хтела дати, а није примио ни представника кандидитске листе Саву Станојевића. (види изборна акта под 12).

13., У општини буљанској председник општинског суда Радисав Јовановић нцје дао председнику бирачког одбор Јанку Мијаиловићу свештенику из Ћуприје да изврши избор, што није имао објаве. (види изборна акта под 13).

14., У општини параћинској председник није пустио да присуствују избору Мијаила Јевремовића представника листе и његовог заменика Милисава Јаковљевића.

15 , У општини рибарској председник општинског суда Живан Миловановић није хтео пустити да изврши избор председника бирачког одбора Сретена Николића из Јагодне предавача, што није имао објаву, коју му полициска власт није хтела на захтев дати. (види изборна акта под 15)

16. У општини поточкој председник општинског суда Јевта Илић није хтео примити председника бирачког одбора Александра Барлова, учитеља бошњанског, што није имао објаву, коју му полициска власт није хтела дати. (види изборна акта под 16).

17. У општини домуз-поточкој председник општинског суда није хтео примити председника бирачког одбора што није имао објаву. Председник је бирачког одбора био Војислав Ђорђевић учитељ турековачки, а председник општинског суда Коста Обреновић. (види изборна акта под 17).

18., У онштини белушићској председник општин. суда Владислав Ристић није примио председника бирачког одбора Богосава Вукићевића, учитеља из Опарића, што није имао објаву, коју му полициска власт није хтела дати. (види изборна акта под 18).

19., У општини дреновачкој председник општинског суда Милисав Живадиновић, није хтео примити председника бирачког одбора Јована Јовчића, учитеља из Ћуприје, што није имао објаву, коју му полициска власт није хтела дати. (види изборна акта под 19).

20., У општини пољанској председник општинског суда Милосав Миљковић није хтео примити председника бирачког одбора Дим. Стојановића учитеља, што није имао објаву полициске власти. (види изборна акта под 20).

21., У општини рековачкој председник општинског суда Милан Ћупић није хтео примити да при избору присуствују ни представника радикалне кандидатске листе Андрију Цветковића ни његовог замсника Радисава Гавриловића. (види изборна акта под 21).

22., У општини опарићској председник општинског суда Лазар Вукићевић није примио председника бирачког одбора Светозара Кушића учитеља, из В. Крчимира, што није нимао објаву полициске власти, и ако је имао уверење неспорног судије, а тако исто ни председника листа Раку Вукићевића.

Сем тога долазио је на биралиште и писар срески Светозар Величковић са наоружаним пандурима. (види изборна акта под 22).

23., У ооштини кавадарској председник општинског суда Милош Недељковић није примио председника бирачког одбора Богољуба Јовичића, свештеника из Лоћике, што није имао објаву, коју му полиција није хтела дати, а тако исто ни представ. кандидатске листе Мирчу Стевановића нити његовог заменика Вула Јанићијевића. (види изборна акта под 23).

24., У општини ратковићској председник општинског суда Живојин Јосимовић није примио председничка бирачког одбора Мијаила Петровића, вероучитеља јагодинске гимназије, што није имао објаву, коју му полициска власт није хтела дати. (види изборна акта под 24).

25., У општини риљачкој председник општинског суда Ђурђе Глишић није примио председника бирачког одбора Јована Поповића, свећеника из Рековца, што није имао објаву. (види изборна акта под 25).

26., У општини жупањевачкој председник општинског суда Никола Алексић није примио председника бирачког одбора Дим. Ристића, учитеља из Секурича што није имао објаву. (види изборна акта под 26).

WWW.UNILIB.RS

27., У општини пчелићској председник општинског суда Илија Ђуковић није примио председника бирачког одбора Станимира Спасића, учитеља из Малошишта, што није имао објаву полициске власти, већ уверење неспорног судије првостепеног суда нишког. (види изборна акта под 27).

28., У општини богаљиначкој председник општинског суда Вукосав Живановић није примио председника бирачког одбора Недељка Југовића учитеља из Лоћике, што није имао објаву. (види изборна акта под 28).

29., У општини мијатовачкој председник општинског суда Васа Ракић није примио на првом избору председника бирачког одбора Васу Урошевића, учитеља из Јовца, и на накнадном избору избацио га је из бирачке собе писар срески Милутин Јоцић и ако је имао објаву главног бирачког одбора и предан пандуру, те га овај отерао истражном судији у Јагодину. (види изборна акта под 29).

30., У општини волујачкој председник општинског суда Живојин Радојевић није примио председника бирачког одбора Јеврема Вукићевића, учитеља из Опарита, што није имао објаву. (види изборна акта под 30).

31., У општини обрешкој председник општинског суда Наун Тодоровић није хтео примити председника бирачког одбора Драгутина Милићевића, адвоката из Јагодине, што није имао објаву полициске власти. (види изборна акта под 31).

Округ пиротски

1., У општини јањској председник општинског суда Стеван Станковић није хтео примити председника бирачког одбора Милоша Милошевића, учитеља из Крупца, и ако му је показао објаву. У судници је затекао практиканта среског са 15 стражара. (види изборна акта под 1).

2, У општини „Осмаковачкој“ председник општинског суда Јосиф Цветковић није примио председника бирачког одбора Милутина Ралетића, учитеља из Ивковца, и ако му је показао уверење државног одбора (види избор. акта под 2.)

3, У општини „Костурској“ председник општинског суда Манојло Костић није хтео примити председника бирачког одбора Сотира Ђорђевића учитеља, за то, што није имао објаву полициске власти, већ уверење државног одбора. (види избор. акта под 3.)

4, У општини „Врандолској“ срески писар Ставра Динић отерао је са избор. рада председника бирачког одбора Станка Николића судског писара у канцеларију среза Бело-Паланачког, где му је капетан Танасије Поповић наредио те се одмах вратио у Пирот (види избор. акта под 4.)

5, У општини „Орашачкој“ писар срески Михаило Илић отерао је са изборног рада председника бирачког одбора Христифора Поповића, свештеника Власотиначког силом власти. (види избор. икта под 5.)

6, У општини „Рупљанској“ председник општинског суда Милош Младеновић није хтео примити председника бирачког одбора Ристу Матића књиговођу Управе Фондова, за то што није имао објаву полициске власти, и ако му је овај подносио уверење државног одбора. (види избор. акта под 6.)

7. У општини „Црно Травској“ председника бирачког одбора Михаила Недића, учитеља коритничког, председник општинског суда Нића Минчић спровео је среској власти у Власотинце, и ако је имао уверење државног одбора, где му је саопштено да је премештен за учитеља у Буковицу окр. Подринском. (види изборна акта под 7).

8, У општини „Топоничкој“ срески пандури среза Бело-Паланачког ухватили су 24. Фебруара ове год. на жељезничкој станици у Црвеној Реци председника бирачког одбора Љубом. Балтића, учитеља, и отерали у Белу-Паланку, и тако га спречили, да на изборе председава. (види изборна акта под 8.)

9. У општини „Смрданској“ није председавао на избору председник бирачког одбора Миливоје Бранковић писар у Министарству Финансија за то, што га је комесар железничке полиције на Београдској станици задржао од пута за то, што није имао објаву од Управника града Београда, већ уверење државног одбора. (види изборна акта под 9.)

WWW.UNILIB.RS

10. У општини „Богдановачкој“ председник општинског суда Станоје Веселиновић није примио председника бирачког одбора Атанасија Поповића, свештеника из Вел. Бошинца, и ако му је овај показао уверење државног одбора. (види изборна акта под 10.)

11. У општини „Шишавској“ председник општинског суда Филип Стојићковић није примио председника бирачког одбора г. Др. Ђорђа Петровића лекара, што није имао објаву полициске власти, већ уверење државног одбора. (види изборна акта под 11.)

12. У општини „Ржанској“ председник општинског суда Васа Пешић није примио председника бирачког одбора Милка Чабрића, секретара стални. окр. одбора. (види изборна акта под 12.)

13. У општини „Брлошкој“ председник општинског суда Апостол Илић, није примио председника бирачког одбора Косту Ивковића судију Апелационог суда у пензији зато што није имао објаву месног капетана, већ Управника града Београда. (види изборн, акта под 13.)

14, У општини „Вел. Ликањској“ председник општинског суда Мита Живковић није примио председника бирачког одбора Миладина Мићића, учитеља из Реовца, за то што није имао објаву полициске власти већ уверење државног одбора. Објаву је вели тражио од полициске власти, па је није добио. (види избор акта под 14.)

15, У општини „Добродолској“ председник општинског суда Панта Живковић није примио за председника бирачког одбора Стојана Аранђеловића учитеља, и ако му је овај подносио уверење државног одбора (види избор. акта под 15.)

16, У општини „Доњо Коритничкој“ писар срески Аксентије Ђорђевић отерао је са биралишта председника бирачког одбора Стевана Миленовића, свештеника на дан 24. Фебруара после подне, и ако је имао уверење државног одбора. (види избор. акта под 16.)

Округ Крајински

1, У општини „Душановачкој“ председник општинског суда Јон Чечуловић, Мијаило Цета и Марин Кика чланови, приморали су председника бирачког одбора Светислава Милошевића учитеља, да се још 21 Фебруара ове год. удали из општине, и тиме га спре чили да 24. истог месеца присуствује избору. (види избор. акта под 1.)

2, У општини „Метришкој“ председник општинског суда Дим. Милојевић отерао је са избор. посла председника бирачког одбора Светислава Рачића, свештеника из Метриша (види избор. акта под 2.)

3, У општини „Јасеничкој“ председник општинског суда Никола Милановић није примио на првом избору председника бирачког одбора Милоја Стојадиновића свештеника за то, што није имао полициску објаву, коју је тражио, па не добио већ имао уверење државног одбора.

Накнадни избор није извршен на дан 3. Марта за то, што је председник општинског суда тога дана отишао полицискоj власти у Неготину. (види изборна акта под 3.)

4, У општини „Врàтњанској“ председник општинског суда Гица Страиновић није примио председника бирачког одбора Косту Поповића, свештеника Кобишничког за то, што није имао објаву полициске власти, коју је тражио, па не добио, већ уверење државног одбора. (види изборна акта под 4.)

5, У општини „Дупљанској“ председник општинског суда Јон Станојевић није хтео примити председника бирачкога одбора Петра Ђурића, учитеља из Неготина, за то што није имао објаву полициске власти, коју је тражио па не добио. (види избор. акта под 5.)

6, У општини „Самариновачкој“ председник општинског суда Стан Радуловић није примио председника бирачког одбора Стевана Чолића подинжињера за то, што није имао објаву полициске власти већ уверење државног одбора и спровео га стражарпо начелнику среза Крајинског. (види изборна акта под 6.)

7. У општини „Праховској“ председник општинског суда Јован Михаиловић није примио председника бирачког одбора Димитрија Грујића, свештеника Праховачког за то, што није имао објаву полициске власти већ уверење државног одбора. (види избор. акта под 7.)

8, У општини „Штубичкој“ председник општинског суда Милоје Ничић не само да није примио председника бирачкога одбора Алексу Давидовића, бив. истражног судију за то, што није имао објаву полициске власти, већ уверење државног одбора, јер објаву

WWW.UNILIB.RS

није могао добити и ако ју је од полициске власти тражио, но га је још са 4. наоружана човека стражарно из општине прогнао. (види изборна акта под 8.)

9, У општини „Буковчанској“ председник општинског суда Јован Косић није примио председника бирачког одбора Симу Клапаревића и ако је имао уверење државног одбора, а тако ни представнике листа: радикалне и напредњачке: Радоја Баланеска и Косту Баланеска. (види избор. акта под 9.)

10, У општини „Малајничкој“ председник општинског суда Станоје Дидић не само да није примио председника бирачког одбора Јована Нешића рачуноиспитача Главне Контроле, и ако је имао објаву Управника града Београда, него га је са учитељем Пантом Богдановићем стражарно спровео до на један сат из села, па га онда пустили да иде пешке у Неготин.

Поред тога пред вратима гласачке собе стајала су по достави Петра Јовановића теж. из Малајнице, представник радикалне листе, 3 наоружана војника, па су сваког оног, за кога се приметило, да је гласао за радикалног кандидата задржавали и под стражом држали. (види изборна акта под 10.)

11, У општини „Горњанској“ председник општинског суда Петар Делија не само да није примио председника бирачког одбора Марка Швабића, свештеника Горњанског, и представнике кандидатских листа: радакалне и напредњачке, но је срески пивар Јово Стаиојевић отерао попа Марка и Дим. Адамовића представника радикалне кандидатске листе у срески канцеларију, где су их ухапсили.

Целог дача 25. Фебруара ове год. ходао је Јово писар са наоружаним жандарима по општинској судничкој авлији и људе плашили. (види изборна акта под 11.)

12. У општини „Плавњанској“ председник суда Степан Петровић није хтео примити председника бирачког одбора Драгољуба Михаиловића, учитеља из Уровице, за то што није имао објаву полициске власти, већ уверење државног одбора (види изборна акта под 12).

13. У општини „Глоговачкој“ председник општинског суда Преда Јеремић није хтео примити председника бирачког одбора Јована Радојевића свештеника Глоговичког, за то, што није имао полициску објаву, већ уверење државног одбора (види изборна акта под 13).

14. У општини „Грабовачкој“ покрадена су из општинске суднице бирачка акта на дан 26. фебруара ове год. пошто је избор свршен (види изборна акта под 14).

15. У општини „Сиколској“ председник бирачког одбора Мијаило Николић члан конзисторије из Зајечара био је спречен од председника суда на дан 25. Фебруара ове год. и ако је имао објаву полиц. власти, те није могао тога дана избор обавити.

На накнадни избор, који је био одређен за дан 3. Марта ове год. није био ни позиват, нити је истом присуствовао. (види изборна акта под 15).

Округ подрински

1. У општини „Велико Бошњачкој“ председник општинског суда Павле Антонић није примио председника бирачког одбора Данила Јовановића, свештеника из Свилеуве, за то, што није имао објаву полициске власти, коју је овај тражио па му није дао начелник среза поцерског.

На накнадном избору, који је био наређен на дан 2. марта ове год. није се могло ништа радити за то, што је председник општинског суда Павле Антонић закључао судницу, па отишао у Шабац. (види изборна акта под 1).

2. У општини „Накучанској“ није се могао извршити поновни избор на дан 2. Марта ове год. за то, што је капетан однео из општинске суднице изборни материјал у срески канцеларију. (види изборна акта под 2).

3. У општини „Чокешинској“ председник општинског суда Живко Јанковић није примио председника бирачког одбора Војислава Станчића учитеља школе Дебрчке, за то што није имао објаву полициске власти. (види изборна акта под 3).

4. У општини „Јаребичкој“ преко 120 пуноправних гласача није добило бирачке карте, те с тога нису могли да употребе своје право. (види изборна акта под 4).

5. У општини „Текеришкој“ није извршен избор на дан 25. Фебруара ове год. за то, што је председник општинског суда Лука Благојевић закључао општинску судницу, у којој је био изборни материјал и у којој је требало извршити гласање, па некуда отумарао.

WWW.UNILIB.RS

Тако је исто урадио и 3. Марта исте године, кога је се дана требао извршити накнадни избор. (види изборна акта под 5).

6. У општини „Костајничкој“ председник општинског суда није примио председника бирачког одбора за то, што није имао полициску објаву.

Председник је општинског суда био Алекса Гајић, а председник бирачког одбора Марко Димитријевић, свећеник трбушнички. (види изборна акта под 6).

7. У општини „Љубовискоj“ покушавао је председник општинског суда Маринко Савић помоћу среских практиканата Велимира Влајковића, Драгутина Божовића и контролора дуванског Боје Пантовића да спрече председника бирачког одбора Живојина Крстића у вршењу изборног посла, но овај је то енергично одбио. (види изборна акта под 7).

8. У општини „Каменичкој“ председник општинског суда Аксентије Илић није хтео примити председника бирачког одбора Михаила Бабовића, свештеника из Коцељеве, за то, што овај није имао објаву полициске власти. (види изборна акта под 8).

9. У општини „Бело-црквенскоj“ председника бирачког одбора Љубомира Поповића, свећеника из Б. Цркве, затворио је капетан у Крупњу 24. Фебруара ове године и држао га до 3 часа после подне, а тада га пустио, за то, што је тражио објаву, због чега је д оцкан стигао на одређено изборно место тога дана и застао председника општинског суда, где у место њега ради. (види изборна акта под 9).

10. У општини „Недељичкој“ спречени су многи правни гласачи од председника општинског суда Антонија Радовановића, који је извршио избор у место држав. одбором одређеног председника Николе Николића судије из Шапца, те нису могли да употребе своје бирачко право (види изборна акта под 10).

11. У општини „Змијњачкој“ председник општинског сула Ђока Радивојевић и његов кмет Јаков Гајић оружаном силом растерали су бирачки одбор и представника радикалне кандидатске листе тукли. а од председника бирачког одбора Алексе Милојковића отели записник бирачког одбора. (види изборна акта под 11).

12. У општини „Совљачкој“ није могао да се изврши накнадни избор за то, што председник општинског суда Лука Милосављевић није хтео дати бирачком одбору изборни материјал. (види изборна акта под 12).

13 У општини „Варњанскоj“ није се могао извршити накнадни избор на дан 3 Марта ове год. за то, што је полициска власт одузела од општинског суда изборни материјал.

14. У општини „Башевачкој“ избор се није могао накнадно извршити на дан 3. марта о. г. за то, што је полиц. власт одузела од општ. суда изборни материјал.

А на првом избору председник општинског суда Цвеја Антић није примио председника бирачког одбова Живојина Милојевића учитеља. (види изборна акта под 14).

15. У општини „Свилеувскоj“ није извршено гласање на дан 25. Фебруара ове године за то, што није издата ни једна бирачка карта нити је имало куглица. (види изборна акта под 15).

Округ подунавски.

1. У општини „Печанскоj“ председник општинског суда није примио председника бирачког одбора Чедомира Бркића свршеног правника за то, што није имао од полициске власти објаву. (види изборна акта под 1).

2. У општини „Баничкој“ извршио је избор Лазар Павловић председник општинског суда на место председника бирачког одбора г. Љуб. Живковића адвоката из Београда, кога је комесар Београдске железничке полиције Милан Татаровић спречио силом власти своје да оде на место избора. (види изборна акта под 2).

3. У општини „Азањскоj“ извршио је избор председник општинског суда Владимир Арсенијевић за то, што је одређени председник бирачког одбора Велимир Тодоровић, адвокат из Београда, био спречен од комесара Београдске жељезничке полиције Милана Татаровића, да оде на своју дужност. (види изборна алка под 3).

4. У општини „Голобочкој“ извршио је избор председник општинског суда Иван Гајић за то, што је председник бирачког одбора Никола Николић адвокат из Београда, спречен од комесара Београдске жељезничке полиције Милана Татаровића да оде у своје изборно место. (види изборна акта под 4).

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

5. У општиии „Вел. Орашкој“ извршио је избор председник општинског суда Дим. Рајић за то, што председник бирачког одбора Никола Кацетановић адвок. из Београда, спречен комесаром Београдске железничке полиције Миланом Татаровићем и жандармима није могао да отиде на изборно место. (види изборна акта под 5).

6. У општини „крњевачкој“ извршио је избор председник општинског суда Радосав Хранисављевић за то, што председ. бирач. одбора Др. Милован Миловановић прав. из Београда, спречен комесаром бееградске железничке полиције Миланом Татаровићем и жандармима није могао да оде на изборно место. (види избор. акта под 6).

7. У општини „паланачкој“ извршио је избор председник општинског суда Глиша Јовановић за то, што није хтео примити председника бирачког одбора Стевана Вуковића пензионара из Београда, јер није имао полициску објаву. (види избор. акта под 7).

8. У општини „велико-планској“ извршио је избор Милош Илић председник општин. суда на место одређеног председника бирачког одбора г. Љубом. Романовића адв. из Београда, који није могао отиђи на изборно место за то, што је био спречен од Милана Татаровића комесара београдске жељезничке полиције и жандарма. (види избор. акта под 8).

9 У општини „сланачкој“ извршио је избор Иван Јевтић председник општин. суда за то, што председник бирачког одбора Васа Симић истраж. судија из Београда спречен од Министра правде није могао отиђи на изборно место.

Спречио га је бив. министар правде Живојин Величковић, наредбом својом од 24. Фебруара ове год. № 1626. (види избор. акта под 9).

10. У општини „шепшинској“ извршио је избор председник општин. суда Милоје Ђерковић за то, што одређени председник бирачког одбора Настас Антонијевић судија првостеп. београдског суда није могао отиђи на изборно место, јер је био спречен од комесара београдске жељезничке полиције Милана Татаровића и жандармима. (види изборн. акта под 10).

11. У општини „мало-пожаревачкој“ извршио је избор председник општинског суда Василије Стевановић за то, што одређени председник бирачког одбора г. Сава Врачевић. судија првостеп. београдског варошког суда вије дошао, јер је био спречен комесаром београдске жељезничке полиције Миланом Татаровићем и жандарима. (види избор. акта под 10)

12. У општини „бегаљичкој“ извршио је избор председник општинског суда Гаја Марковић за то, што председник бирачког одбора Алекса Стејскал судија београд. првостеп. суда није дошао, јер је био спречен комесаром жељезничке полиције Миланом Таторовањем и жандармима. (види избор. акта под 10).

13. У општини „мале крсне“ извршио је избор председник општинског суда Милија Илић за то, што председник бирачког одбора Др. Миленко Веснић из Београда, није дошао, јер је спречен комесаром жељезничке полиције Миланом Татаровићем и жандармима. (види изборна акта под 13).

14. У општини „сараорачкој“ није извршио избор одређени председник бирачког одбора Др. Мика Поповић начелник министарства финансије из Београда за то, што није могао отиђи на место избора, јер је био спречен од Милана Татаровића комесара жељезничке полиције.

Избор је извршио председник општинског суда Павле Матејић. (види избор. акта 14).

15. У општини „венчанској“ извршио је избор председник општинског суда Панта Савић за то, што одређени председник бирачког одбора Петар Миленковић адв. из Београда није дошао. (види избор. акта под 15).

При избору радикална листа није имала свога представника, јер одређена лица такође нису дошла.

16. У општини „чибутковачкој» извршио је избор председник општинског суда Светозар Зиндовић за то, што председник бирачког одбора г. Ђока Ђорђевић није дошао. (види изборна акта под 16).

17. У општини „јунковачкој“ извршио је избор председник општинског суда Деспот Бељачевић за то, што председник бирачког одбора није дошао. (види избор. акта под 17.) а био је одређен г. Лазар Газибарић адв. из Београда.

18. У општини „даросавачкој“ извршио је избор председник општинског суда Лазар Грујић за то, што председник бирачког одбора Васа Мацаревић, пензионар из Београда, није дошао. (види избор. акта под 18).

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

19. У општини „трбушничкој“ извршио је избор председник општинског суда Јован Бркић за то, што председник бирачког одбора Ђока Живковић бив. истражни судија није дошао. (види изборна акта под 19).

20. У општини „барошевачкој“ извршио је избор председник општинског суда Јован Радосављевић за то, што председник бирачког одбора г. Алек. Новаковић адв. није дошао. (види избор. акта под 20).

21. У општини „мраморачкој“ извршио је избор председник општинског суда Илија Јевтић за то, што председник бирачког одбора Тома Дрманић адвокат из Смедерева није дошао. (види избор. акта под 21).

22. У општини „малотаначкој“ извршио је избор председник општинског суда Милован Стевановић за то, што председник бирачког одбора није дошао, а био је Срећко Милетић предавач из Смедерева. (види избор. акта под 22).

23. У општини „глибовачкој“ извршио је избор председник општинског суда Живојин Петровић за то, што председник бирачког одбора Коста Шпарталъ адвокат није дошао. (види изборна акта под 23).

24. У општини „ст. аџбеговачкој“ извршио је избор председник општинског суда Јова Радоњић за то, што Јован Симић адв, као председник бирачког одбора, није дошао. (види изборна акта под 24).

25. У општини „Поповићској“ извршио је избор продседник општинског суда Панта Животић за то, што председник бирачког одбора Давид Алкалај адв. из Београда није дошао. (види изборна акта под бр. 25.)

26. У општини „Америћској“ извршио је избор председник општинског суда Јанко Вујичић за то, што Михаило Степановић писар вар. београдског суда, није дошао као одређени председник бирач. одбора. (види избор. акта под 26.)

27. У општини „Ропочевачкој“ извршио је избор председник општинског суда Петар Мајсторовић за то, што председник бирачког одбора Арон Нинчић адв. из Београда није дошао. (види избор. акта под 27.)

28. У општини „Сибничкој“ извршио је председник општинског суда Живко Анђелковић за то, што Благоје Ристић адв. из Београда, као одређени председник бирачког одбора није дошао. (види избор. акта под 28.)

29, У општини „Ритопечкој“ извршио је избор председник општинског суда Димит. Стојадиновић за то, што председник бирачког одбора Мијајло Стевановић није дошао. (види изборна акта под 29.)

30. У општини „Каменодолској“ извршио је избор председник општинског суда Игњат Младеновић за то, што председник бирачког одбора Љубомир Николић није дошао. (види изборна акта под 30.)

31, У општини Лесковачкој извршио је избор председник општинског суда Панта Матејић за то, што председник бирачког одбора Војислав Марковић писар првостеп. суда за вар. Београд није дошао. (види избор. акта под 31.)

32. У општини Суводлској извршио је избор председник општинског суда Стеван Стојковић за то, што председник бирачког одбора Никола Милојковић рачуновођа смедеревског првостепеног суда није дошао. (види изборна акта под 32.)

33. У општини Друговачкој извршио је избор председник општинског суда Ранко Ђорђевић за то, што председник бирачког одбора Мијајло Радовановић, бив. секретар првостеп. суда смедеревског није дошао. (види изборна акта под 33.)

34. У општини Ландолској извршио је председник општинског суда Младен Јеремић за то, што председник бирачког одбора Милутин Адамовић писар првостеп. суда смедеревског није дошао. (види изборна акта под 34.)

35. У општини Вреочкој извршио је избор председник општинског суда Драгутин Вељић за то, што председник бирачког одбора Милан Марковић адв. из Београда, није дошао. (види изборна акта под 35.)

36. У општини Губеревачкој извршио је избор председник општинског суда Александер Николић за то, што председник бирачког одбора Драгић Солдатовић, чиновник из Београда, није дошао. (види изборна акта под 36.)

37. У општини Осипаоничкој извршио је избор председник општинског суда Станоје Марковић за то, што Никала Симић, писар истраж. судије из Смедерева, као председник бирачког одбора није дошао.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Нарочито је важно:

Што је заменик предстствника радикалне листе Марко Радошевић актом својим јавио главном бирачком одбору, да је сазнао, да је други записник написат и предат главном бирачком одбору за ову општину, а не онај који је на дан избора вођен и који је он потписао.

Тако он у овом свом акту вели: да је либерална листа добила 47 гласова, напредњачка два и радикална 116.

Међу тим у записку стоји:

Да је гласало свега бирача: три стотине деведесет. — Ово три стотине деведесет написано је другом руком а не оном, која је записник водила.

Даље је записано да је у кутији, која је примала гласове за кандидатску листу Јована Авакумовића нађено свега гласова — куглица три стотине седамдесет и две. Ово 372 написано је другом руком, а не оном, која је водила записник и испод њега познаје се да је нешто, радирано.

У кутији пак, која је примала гласове за кандидатску листу Милутина Гарашанина да је нађено свега куглица две. — Ово две написано је другом руком, а не оном која је записник писала и место је испод ове речи радирано.

И најзад у кутији, која је примала гласове за кандидатску листу Пере Максимовића и у њој је нађено свега куглица шеснаест. — Ово је 16. написано другом руком, а не оном, која је записник написала, и место је испод ове речи — броја радирано.

И што је најзначаинније потпис на овоме записнику заменика представника радикалне листе Марка Радошевића не слаже се са потписом његовим на акту, који је поднео главном бирачком одбору.

У записнику није забележено колико је издато бирачких карата, ну је остављено празно место. (види изборна акта под 37).

23. Јула 1893. год.
Београд.

Спречено и отерано у 6. округа 116. председника бирач. одбора, а није дошло 25.

Округ Топлички

I. Нису примљени председници одређени Државним одбором, што нису имали објаве полициских власти у општинама:

1, влаховској, 2. орљанској, 3. горњо топоничкој, 4. балајначкој, 5. александровачкој, 6. драгушкој, 7. пуковачкој, 8. житорађској, 9. дубовској, 10. белољинској, 11. вел. планској, 12. малошишкој, 13. ново-селској, 14. ђакуској, 15. претрешничкој, 16. петровачкој, 17. барбатовачкој, 18. блацкој, 19. облачинској, 20. каменичкој, 21. међуровској, 22. трупалској, 23. маљковачкој, 24. доњо-црнатовачкој, 25. вел. вртопској, 26. иванкулској, 27. бабичкој, 28. рударској, 29. мачковачкој, 30. куршумлиској, 31. шучкој 32. грабовничкој, 33. рачанској, 34. Луковској, 35. блажевској, 36. малчанској. У општинама: балајиначкој, пуковачкој, житорањској и малчанској отерани су председници из изборних места помоћу војске.

II. Нису дошли одређени председници у општинама:

1. Умској, 2. крушевичкој, 3. појатској, 4. житнопоточкој, 5. м. бресничкој.

III. Представници листа изјавили су да је било фалзификовање записника у општинама:

1. александровачкој, 2. ђакуској, 3. појатској, 4. петровачкој, 5. трупалској, 6. миљковачкој, 7. м. бресничкој, 8. доњо-црнатовачкој, 9. бабичкој, 10. рударској, 11. мачковачкој, 12. шучкој, 13. грабовничкој и луковској.

2. Округ ужички

I. Нису примљени председници одређени Државним Одбором у општинама:

1. стрмовској, 2. подпећској, 3. скакавичкој, 4. годечевској и 5. висибабској.

II. Извршен фалзификат изборног записника по преставци чувара кутије у општини потпећској.

WWW.UNILIB.RS

III. Руднички округ

Нису примљени председници одређени одбором у овим општинама:

1. грачачкој, 2. отрочкој, 3. сирчанској, 4. градачкој, 5. цветачкој, 6. каменичкој, 7. рашкој и 8. јежевачкој, у овој општини биле су још и две неправилности:

а, што су отерани чувари радикалне кутије,

б, што је за све време избора присуствовао гласању срески писар Никола Петровић, који је слао и Јакова Солдатовића у Чачак за војску;

в, што је зграда, у којој је вршено гласање била пуна оружаних људи, који су имали изазивачко држање; и

г, што је регент за све време гласања држао на столу пун револвер. Сви отерани председници имали су објаве председника држав. одбора.

У овом округу сем показаних неправилности била је и та, што је капетан среза трнавског растерао главни бирачки одбор за округ Руднички, кад је овај наредио накнадне изборе у местима, где председници одређени државним одбором нису обавили изборе на дан 25. Фебруара т. године.

IV. Крагујевачки округ

I. Нису примљени председници, које је одредио Државни Одбор у овим општинама:

1. комаричкој, 2. сипићској, 3. страгарској, 4. шаторачкој, 5. блазнавачкој, 6. јеловичкој, 7. жабарској, 8. орашачкој, 9. *овсишкој*. У овој општини постоји и жалба 16 грађана против општинског суда због неиздавања карата; 10. *маскарској*. У овој општини отеран је још и чувар радикалне кутије; 11. *белосавачкој*. Представник радикалне листе у овој општини наводи још и ове неправилности:

а, да није извршен посао, који се имао обавити 24. Фебруара т. год.

б, да је 25. Фебруара отпочето гласање у 11 сахати пре подне;

в, да је гласао један, који не живи у тој општини;

г, да је извршено фалзификовање изборних записника.

II, Нису дошли одређени председници државним одбором у општинама:

12. лаповској, 13. клокачкој и 14. врбичкој.

V. Тимочки округ

У овом округу није било никаквих неправилности при изборима. Само је председник главног бирачког одбора за овај округ, Живан Живановић, државни саветник, на молбу министра унутрашњих дела, нашао за нужно, да са представницима либералне кандидационе листе у главном бирачком одбору, народним изабраницима не издаје пуномоћија.

VI. Ваљевски округ

Нису примљени председници одређени државним одбором у општинама:

1. рајковачкој, 2. пепељевачкој, 3 звечанској, 4. кртиначкој, 5. скељанској, 6. стублинској, 7. обреновачкој, 8. *мионичкој*. У овој општини постоји и жалба 72 гласача, што је отеран председник бирачког одбора и председник радикалне листе, и што је одбор тражио да се јавно гласа у извесну кутију; 9. *рубрибрешкој*. У овој општини представљено је, да је извршено фалзификовање изборних записника.

II. Нису дошли председници у општинама:

10. јабучкој, 11. вреоанској, 12. бргулској. Сви отерани председници имали су објаве државног одбора.

WWW.UNILIB.RS

VII. Врањски округ

Нису примљени председници у општинама:

1. д. коњувској, 2. калиманској, 3. прибојској, 4. медвеђској, 5. реткоцерској, 5. бошњачкој, 7. слишанској, 8. власинској, 9. моштаничкој, 10. бучуметској, 11. мрштанској, 12. вучанској, 13. вел. грабовничкој, 14. мирошевачкој, 15. бунушкој, 16. лебанској, 17. Ћуковачкој, 18. крушевоглавској, 19. мачкатачкој, 20. јелашничкој, 21. кијевској, 22. морошевачкој, 23. буштранској, 24. јовачкој, 25. тесовичкој, 26. власачкој, 27. бел ишевској и 28. косаничкој. Отерани председници у општинама означеним под бројевима: 2, 4, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 23 и 27 имали су објаве од државног одбора; у општинама бр. 3, 9, 20 и 24. среске власти истог округа; у општини власачкој имао је председник објаву Управе града Београда, а у општини власинској објаву начелника окр. Подунавског. У општини Ћуковачкој срески писар истерао је председника 25. Фебруара.

II. У општини калиманској представљено је, да је било фалзификовање записника.

III. У општини Бошњачкој отеран је представник радикалне листе.

Представке свих отераних председника дате главном бирачком одбору. Др. Захарије Угричић, као председник главног бирачког одбора, није узео у расматрање, већ их је послао Министру унутрашњих дела на расматрање.

VIII. Пожаревачки округ

Отерани су председници у општинама:

1. мијаиловачкој, 2. чешљевој бари, 3. божевачкој, 4. брадарачкој, 5. клењској, 6. топоничкој, 7. брежанској, 8. сираковачкој, 9. бубушиначкој, 10. царевачкој, 11. бошњачкој, 12. влашко-долској, 13. ћириковачкој, 14. пољаничкој, 15. кладуровској, 16. затоњској, 17. рабровској, 18. раковској, 19. златовској, 20. кулској, 21. арнаут-поповској 22. старчевској, 23. шетоњској, 24. бискупачкој и 25. дубравичкој. Председник општине рановачке имао је објаву Управе града Београда.

II Нису дошли председници у општинама:

1, *сигачкој:* У овој општини срески практикант при самом бројању куглица избацио је са оружаним пандурима представника радикалне листе.

2, *ждрелској.* Писар ове општине врло лепо описује у достави главном бирачком одбору, како је извршено фалзификовање изборних записника.

IX. Црноречки округ

Отерани председници у општинама:

1. трнавачкој, 2. борачкој, 3. ласовачкој, 4. мировској; био болестан председник.

5. *врбовачкој:* није дошао председник. На дан 25. Фебруара т. год. дошао у ову општину срески писар и отерао деловођу бирачког одбора и представнике радикалне листе у Бољевац са изборним материјалом. Жалилац држи да је то урађено у циљи фалзификовања записника.

6. *вражогрначкој:* у овој општини бирачки одбор уписао је у гласачки списак ова лица:- Милију Благојевића, Вучка Ж. С. Ционића, Живана С. Ционића, Радоја Ц. Јеремића, Стојана Јаковљевића, Живка С. Јанковића, Јована Мацића, Јеврема Ј. Мацића, Јеврема М. Паулића, Коцу М. Бајића, Станка Ж. Милошевића, Живка Ј. Бакасенчића, Живка Ивковића, Велимира Вељковића, Вељка С. Миленковића, Анђелка Стаменковића, и Вељка Пантића, — који нису гласали 25. Фебруара тек. год., као што тврде бирачке карте, које су у жалби поднели.

7. *Гамзиградској:* У овој општини постоји жалба 5. грађана, да је бирачки одбор лажно представљао кутије по партијама.

8. *Грљанској:* У овој општини неколицина бирача изјавила жалбу о фалзификовању бирачког записника.

9. *Штрбовачкој;*

10. *Оштрељској;*

WWW.UNILIB.RS

У општинама под бројевима 2, 6, 7, 8 и 10. поапшени су председници и представници листа напредњачке и радикалне кутије.

12. *Планиничкој:* У овој општини постоји жалба суда, да је 25. фебруара у вече око 10. сахати дошла војска са среским, писаром напали судницу, обили врата и однели сва акта гласачка.

13. *Звезданској*: Постоји жалба 70. грађана о неправилностима разним као: присуство жандарма, који су јавно претили представницима листа, нису давате карте и уашени представници.

14. *Кривовирској:* жалба постоји као и у општини звезданској.

15. *Вратарничкој:* Постоји жалба што је уапшен председник, отерани представници листа и што је општинска власт агитовала на дан избора.

16. Лубничкој, 17. вел. изворској, 18. боговинској, 19. добро-пољској, 20. сумраковачкој, 21. обрујевачкој, 22. злотској, 23. валакољској, 24. луковској, 25. кривељској, 26. грлишкој, 27. метовничкој, 28. рготинској.

У ових девет округа у сто шесет и једној општини није било председника бирачког одбора на дан 25-ог фебруара тек. године.

110

Истражном скупштинском одбору

БЕОГРАД

Накнадно мом извештају од данашњег Бр. 9059 учтиво јављам одбору, да је садржина уверења — решења — издатог од стране председника суда општине јагодинске г. Михаилу Стојичевићу судији овд. оваква: „Данас 24. Фебруара тачно у три сата после подне а према чл. 61. закона о изборима народних посланика од 25. марта 1890 године г. Михаило Стојчевић судија првостепеног јагодинског суда дошао је у зграду суда општине јагодинске, која је према чл. 56. истог закона одређена за место, где ће се гласање посланика извршити и изјавио је, да је он од стране Државног одбора одређен за председника бирачког одбора за општину јагодинску, но да нема при себи објаве, којом би могао доказати суду ово-општинском, да је заиста као такав и одређен за ово место. Претстављајући последице чл. 144. изборног закона навео је да је морао предстати према чл. 61. суду општинском и затражити од њега на реверс потребан изборни бирачки материјал.

Па како суд ово општински, а на основу расписа начелника среза беличког од 24. фебруара 1893 год. бр. 2569. има наређење да за председника одбора прими само онога, који дође и јави се са уредном објавом изданом од стране надлежне полицијске власти, то на основу овога а и наређења г. министра унутрашњих дела од *23. ов. месеца* ПБр. 2277.

Извештава се г. Михаило Стојчевић судија првостепеног суда, да и ако је подписатима познато да је од стране Државног одбора према чл. 59. изборног закона одређен за председника гласачког места у општини јагодинској, не може се према напред поменутом наређењу г. министра унутрашњих дела и началника среза беличког примити од суда ово општинског као председник бирачког одбора.

О овоме се извештава г. Стојчевић ради знања и управљања.

Издано од стране суда општине јагодинске 24. фебруара 1893. године. Јагодина Бр. 685.

ВРШИ ДУЖНОСТ ПРЕДСЕДНИКА СУДА,
Жив. П. Бошковић

ЗАСТУПНИК НАЧЕЛНИКА СР. ПИСАР,
Тод. М. Игњатијевић.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

VI. ДЕЛО

1.

Господину Министру војном

Услед претписа г. Министра војног од 19. Децембра пр. год. АТбр. 5084. отпуштено је радника 39, а сами су напустили рад услед истог претписа, 46 радника.

СВБр. 2816
Бр. 3161
16|VII. 1893. године
Крагујевац.

ЗАСТУПНИК УПРАВНИКА
ПОТПУКОВНИК,
Влашић.

Скупштинском истражном одбору шаље се добивени одговор о отпуштеним радницима фабрике, а према захтеву Бр. 96. тек. год. на надлежност.

Бр. 133.
16|VII. 1893. године
Београд.

МИНИСТАР ВОЈНИ
ЂЕНЕРАЛ,
С. Грујић.

2.

Команданту шумадијске дивизије

КРАГУЈЕВАЦ.

Из Крагујевца јавља се:

„Г. Сима Влашић потпуковник у фабрици узима *на одговор раденике, што су се потписали за неповерење, и што су узимали потпис“.*

Оваква радња противна је постојећим *прописима.* Као командант места известите се подробно *о овоме* и ако је заиста то чинио, казните га *најстрожије а мене одмах известите.*

10. Децембра 1892. године
Београд.

МИНИСТАР, ЂЕНЕРАЛ,
А. Вогићевић.

3.

Управнику војно-техничког завода

АТБр. 5084.
19. Децембра 1892. године
Београд.

Комисија, која је била одређена ради прегледа рада у тој управи, у извешћу које је поднела по своме повратку, навела је:

WWW.UNILIB.RS

да је, поред осталих других узрока, који сметају правилном раду у фабрици, један од главнијих и тај, што се радници мешају у политичке партије, те на тај начин пренебрегавају свој посао, подривају ред у фабрици и доприносе, да је израда не само скупа но и небрежљива.

Поводом овог извештаја комисијског, а да би се, с једне стране рад у фабрици као искључиво војној установи унапредио, а с друге утишале страсти, и стало на пут омрази, која код њих постоји због разних политичких убеђења; налазим за потребно да се тачки г, члана 36. правила администрације војно-техничког завода, после првог става дода ово:

„Сваки мајстор и раденик, пре ступања на рад даће написмену изјаву о томе: да неће припадати ни једној политичкој партији — да неће учествовати у општинским, скупштинским и другим изборима јавне природе; изузимајући оне, који су *чисто занатлијски или хуманитарни. Који овакву изјаву не би хтео дати, неће се у завод примати; а ако би који и поред дате изјаве, радио противно, дасе одмах, одпусти.“*

Ова допуна поменутог правила, има се применити и на мајсторе и раднике који се сада при управи находе; с тога изволите и од њих одмах ово изузети, и мене о извршењу овога известити.

МИНИСТАР ВОЈНИ
ЂЕНЕРАЛ,
А. Вогићевић.

4.

ДЕПЕША

Управнику војно-техничког завода

Пов. АБр. 160.
21|XII. 1892. године
Београд.

Јавите, какав је *утисак међу радницима учинило* решење АТБр. 5084., и мислите ли да је *оно због њих* самих корисно.

Је ли вам Начелство издало што новаца. *Ако није, има ли да изда.*

МИНИСТАР ВОЈНИ
ЂЕНЕРАЛ,
А. Вогићевић.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

VII ДЕЛО

1.

РАСПИС ИЗ ЧАЧКА.

24. — II. 1893. год.

Начелницима срески м: Рашка, Краљево, Гор. Милановац, Рудник.

Услед нереда у Драгачеву извршен претрес главног радикалног одбора у Београду и нађена писма, која их терете као пострекаче. За то су неки чланови поапшени. Ово саопштите коме треба; а све депеше о овом за Београд и из Београда задржите и пошљите ми да их пошљем у Београд.

НАЧЕЛНИК ОКР. РУДНИЧКОГ,
Љ. Каменчић.

2.

РАСПИС ИЗ БЕОГРАДА 24 — 1893 г. у 6 часова и 45 мин.

Свима окражним начелствима и Управи града Ниша.

Први је и најпречи задатак управних органа одржање правнога поредка у земљи. На то нека и сад највише и најозбиљније пазе сви чиновници. Вечерас, и док се избори не сврше чиновници да су на окупу код среске канцеларије са целом послугом. Изузетак кад њихово удаљење изискује прека потреба повраћаја и одржања реда. Сазнаје се, да су противници намерни да причекају посиоце записника .... где су ови штетни по њих и уништавају. Треба пазити на то и обезбедити резултат избора. На путове и мостове и железницу треба обратити најозбиљнију пажњу и старати се о потпуној исправности њиховој . . : . . .

На телеграфске штације обратите строгу пажњу, забраните сваку сумњиву депешу, а нарочито оне, којима би се ма шта о избору или о чему сумњивом јављало из једног места у друго.

Ово је моја последња наредба за овај мах. Очекујем од свију да се појме интереси службе и државе и да им се служи са безграничном оданошћу и пожртвовањем.

МИНИСТАР,
Ст. Д. Рибарац с. р.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

VIII. ДЕЛО

1.

Шифра из Ваљева.

Господину министру војном

Месни командант из Ужице јавља ми да је сазнао од начелника окружног како неки радикали разбирају шта има у ивањичком барутном магацину и доводи то у везу са садашњим кретањем радикала у Драгачеву.

Како је тај магацин далеко од Пожеге а чувају га само два пандура то би требало из њега преместити муницију за пибодоваче и спредњаче или послати 1 вод са официром да магацин чувају.

16 фебруара 1893 год.
Ваљево.

командант пуковник,
Мостић с. р.

Господине министре,

Част ми је послати вам горњу шифру, која је означена као хитна за то сам и спремио по вашем јучерашњем наређењу одговор и примљену шифру.

Понизан ваш,
К. Јокић.

Пав. бр. 58.

Команданту дивизије,
Ваљево.

Наредите да 1 чета 4 батаљона иде одмах из Ужица у Ивањицу као посада и да чува магацин.

На дан избора (25) на захтев полицијске или општинске власти да оде 1 чета из Пожеге у Добриње.

Св. Пов. бр. 70.
17 фебруара 1893 год.
Београд.

Министар ђенерал,
Богићевић с. р.

2.

Дислоцирање трупа

од 13 фебруара до 2 марта 1893 год.

дан месец	одакле је трупа упућена	где је упућена	јачина трупе и кога батаљона или команде.
13—II—1893	из Чачка	у Зеоке	једна (3) чета X батаљ. стал. кадра.
14—II—1893	из Зеока	у Гуче	„ (3) чета X батаљ. стал. кадра.
16—II—1893	из Ужица	у Иваньицу	(3) „ IV „ „ „
19—II—1893	из Пирота	у Јагодину	„ две чете IV. гардиског батаљ.

19—II—1893	„	у Ћуприју	две чете IV. гардиског батаљ.
19—II—1893	из Гуча	у Горачић	½ (3-ће) чете X батаљ. стал. кад.
20—II—1893	из Зајечара	у Неготин	V гард. батаљон.
20—II—1893	из Књажевца	у Зајечар	XIV батаљон сталног кадра.
21—II—1893	из Зајечара	у Салаш	2 чете XIV батаљ. сталног кадра.
21—II—1893	из Врање	у Лесковац	две чете I батаљ. „Књ. Милоша“.
22—II—1893	из Зајечара	у Белу Реку	један вод XIV батаљ. стал. кадра.
23—II—1893	из Београда	у Д. Милановац	две чете III гардиског батаљона.
23—II—1893	из Алексинца у Ражањи	Јовановац	један ескадрон I коњич. пука.
23—II—1893	из Лесковца	у Власотинце	једна чета I бат. „Књ. Милоша“.
24—I —1893	из Крушевца	у Катун	две бат. пеш. брд. арт. пука 65 људи.
24—II—1893	из Јагодине	у Белицу	пола чете из IV гард. батаљ.
24—II—1893	из Неготина	у Чубру	једна чета V гард. батаљона.
24—II—1893	из Неготина	у Брусницу	једна чета V гард. батаљона.
24—II—1893	из Зајечара	у Ласово	пола чете XIV батаљ. стал. кадра.
25—II—1893	из Пожеге	у Добриње	једна чета V батаљ. „Краља Милана“.
25—II—1893	из Прокупља	у Пуковац	по 1 вод из II бат. „Књ. Михаила“.
25—II—1893	из Прокупља	у Балинац	по 1 вод из II бат. „Књ. Михаила“.
25—II—1893	из Ниша	у Сталаћ	желез. чета II инж. батаљона.
25—II—1893	из Пожаревца	у Голубац	један вод из VIII батаљ. стал. кадра.
25—II—1893	из Зајечара	у Планиницу	пола чете XIV батаљ. стал. кадра.
25—II—1893	из Пирота	у Топоницу	1 чета I гард. батаљона.
25—II—1893	из Ниша	у Малчу	1 чета III батаљ. „Цара Лазара“.
25—II—1893	из Г. Милановца	у Таково	пола чете X батаљона сталног кадра.
1—III—1893	из Јагодине	у Секурич и Волујак	1 чета IV батаљ. гард.
3—III—1893	из Шапца	у Варну	одред шабачког града пола чете.

3.

У Чачку 27 фебруара 1893 год.

Догађај у Горачићу 20 фебруара тек. год. изазвао је моју мисију.

Ја сам био у Драгачеву, размотрио писмене радове среске власти по свима нередовним појавама у срезу, сазнао стање ствари, и за потпунији извештај што га имам влади поднети, потребан ми је извештај господе начелника окружног и среског у томе: како је дошло до тога, да су морали употребити војну силу у Горачићу.

Је ли срески имао за то и какве упуте од окружног старешине, а окружни пак је ли имао у том смислу упуте више власти.

Молим их да ми изволе дати своју реч још данас

Владин комесар,
управитељ Ниша,
Сим. Павловић.

4.

Рађено 27 фебруаа 1893 год.

Чачак.

Према наредби владиног комесара од данашњег односно нереда у Драгачеву, — част ми је учтиво поднети вам следећи свој одговор

Када су ме изгредници у општини тијањској напали на дан 12 ов. месеца служитеље злостављали и мене ухапсили, јављено је са приватне стране начелству о овоме догађају, војска је сутра дан одмах дошла у село Зеоке заједно са г. начелником, са којом смо изгреднике похватали и растерали, а за тим пошто је претила опа-

WWW.UNILIB.RS

сност и од изгредника у селу Горачићу и Миросаљцима, мени је командант наредио да чета војника остане код среске канцеларије у Гучи до даље наредбе.

Одмах за тим, месни је командант наредио командиру чете, а у споразуму са г. начелником округа да са 10 коњаника, а у присуству моме изиђе у Горачић и позове изгреднике да се такође и разиђу. Према овакој писменој наредби г. команданта да сам са командиром чете и 10 коњаника изашао позвали изгреднике да се покоре и разиђу, али они то нису хтели учинити. Г. командир чете за овим известио је свог команданта о држању изгредника, а тако исто и ја сам известио г. начелника округа. То је било на дан 19 ов. мес., али сутра дан (20 овог месеца) дошла је још једна чета војника из Чачка са наредбом војне власти да се изгредници војном силом растерају. Г. г. командири чета и мене су позвали да са њима идем, али ја сам очекивао наредбу од г. начелника и одговорио сам г. г. командирима, да не могу без наредбе свог старешине. На ово су се г. г. официри наљутили и почели викати. Одмах за тим послао сам писара г. Нешковића да пита г. начелника хоће ли се и полициска власт овоме придружити, али одговора нисам добио све до 4 сахата по подне, но *за то време војска је по наредби своје власти отишла и изгреднике растерала и потукла и тек око 4 сахата по по дне добијем налог од г. начелника да следујем наредби војне власти, т. ј. да јој се придружим, што сам ја већ раније и учинио на непрестано навалиивање г.г. командира.*

Дакле, као што се види војну експедицију и употребу војне силе, изазвала је сама потреба *а и сама војна тактика, т. ј. сама је војна власт* увидела потребу, да ће се мир и напредак морао на тај начин да поврати, иначе грозила је опасност и за саму војску.

Начелник срески,
Никола Јовановић с. р.

5.

Начелство округа рудничког
27 фебруара 1898 године у Чачку.

По наредби г. Симе Павловића владиног комесара од 27 т. м. № 3. а по делу догађаја у Горачићу ср. драгачевском одговарам:

Вазда сам давао среском начелнику у овом срезу савете да мирно и законито расправља сва спорна питања, а нарочито она што се тичу надзора над општинама, и он се у томе погледу добро држао, док сами гласачи на збору у Зеокама нису направили неред и он са писарем лишен слободе, а мало није и погинуо; а један практикант са служитељима испребијан, па и после тога и ако је са војском повраћао ред, није ништа учинио што би било противно закону и обичајима у таквим приликама; а кад се једна чета пешадије настанила у Гучи; и опет сам му препоручивао, да тугаљива питања не покреће, свуда се благо и мирно опходи, и он је то вршио, и ако је имао разлога да буде оштрији.

Али и против његове и потписатога воље, морао се десити сукоб у Горачићу, јер поред свих препорука да се оружане руље у Миросаљцима и Горачићу оставе на миру, до свршетка избора, оне нису обавезне за команданта одреда у Гучи, који је у томе назирао опасност за одред.

После његове преставке команданту, место у Чачку, ја сам са истим о томе конферисао и докончасмо на томе: да он издејствује одобрење за оружан корак против ових руља, пошто ја са политичких разлога нисам био да ову меру, која би влади и странци могла више удити но користити; али ако за то говоре сгручни војнички разлози, да то не могу нападати.

После овог команд. је добио налог, да силом растера руљу у Горачићу, наредио одреду из Гуче да тамо иде и другом одавде; а дотле ја о томе ништа знао нисам нити је ср. начелник од мене о томе имао каква упуства, а кад га је команд. одреда позвао да му следује и прими власт, кад се поврати ред, и он ме о томе из-

WWW.UNILIB.RS

вестио и тражио упуство, одговорио сам му да се придружи одреду, ако овај има одобрење да силом поврати ред.

То је мој рад у овој ствари и таква су ми била дата и упуства од више власти а то је; да подржавам мир и поредак; али да не сметам ни другим властима у раду.

понизан,
Љ. Каменчић,
НАЧЕЛ. ОКРУГА РУДНИЧКОГ

Господине министре,

По овлашћењу вашем од 21 Фебруара ПБр. 2103 ја сам на лицу места у Драгачеву, испитао све, што се односи на догађај у Горачићу, где је отпор сељана савладан војном силом; а тако и остале појаве поремећених правилних односа народа са влашћу; и журим се да вам поднесем овај извештај са уверењем: да ће неумитна судска истрага утврдити факте и чињенице овога немилог догађаја.

I.

У мојем извештају о догађају од 26 Децембра у Чачку, ја сам и ако узгред напоменуо: да је у оно време била завладала општа манија код општинских чланика и њихових присталица да се поштопого одржавају на власти и да не пуштају општине све до скупштинских избора. Ова политика као да је највидније усвојена у Драгачеву, а окружним одбором стално потхрањивана и храбрена.

Као и свуда, тако и у Драгачеву, свака општинска управа, затечена променом режима 9. Августа, имала је опозицију, која је желела промену управе у правцу постојећег стања у земљи. Неоспорно је да радикални елеменат стоји у Драгачеву у јачој мери но ретко где и да је опозицији у томе правцу, тешко било доћи до брзе и лаке промене. Зато је и природно било што су се људи у борби са кметовима обраћали надзорној власти за помоћ и што је власт наслоњена на прописе закона општинског, по негда морала и да пожури промену у колико је била изазвана нелојалним држањем кметова према власти с једне и непријатељским поступањем према опозицији с друге стране. Срески је пак старешина у Драгачеву Никола Јовановић, човек жустре природе, одушевљен да ревносно послужи, али није имао прилике да се научи управничком послу и такту. Писари су му слаби да га помажу а још мање допуњују. Начелник окружни није излазио у срез да собом прати и оцењује појаве, те да на време, у зачећу заплета, својим ауторитетом отклони све што смета правилним односима. Следећи верно интенцијама владе, ја сам још по Божићу у Чачку, настојавао код начелника окружног, да нареди да се у Драгачеву започето расправљање са општинским управама обустави и остави на миру. Тада ми беше познато да старе управе у Горачићу, Миросаљцима и Котражи, стоје у отпору према среској власти

II.

1), општина Горачићска састоји се из три села: Горачића, Живице и Губеревца. Има 700 глава пореских. Горачић броји на половину. Далеко од друма: Чачак-Ивањица, под „Јелицом“ за 7 килом. на крају Горачића на једној коси лежи црква њихова, судница и нова зграда за школу, још не примљена. Нешто због те грађевине а нешто и што су у Горачићу напредњаци и либерали, образовала се јака опозиција општинској управи, после 9. Августа докле је управа имала јаку партију своју у Живици и Губеревцима. 27 Децембра пр. год. предата је среском старешини неповереница општинској управи. Пошто ју општински суд није хтео примити срески старешина нареди збор за дан 14 Јануара. У очи тога дана, пошље у Горачић два писара да буду при држању збора. У вече у механи Драгића Драшковића, састану се људи из све три странке и углаве писмен споразум о избору нове Управе. Но ујутру кметови покваре тај споразум и омету држање збора. Писари се врате. Тада отпочне борба. Кметови се са својим присталицама ставе према среској власти у отпорни положај, стану стално

WWW.UNILIB.RS

чувати судницу да им ју не би власт изненада заузэа, откажу сваку свезу службену са влашћу среском, а ова пак отвори кривичну истрагу за злоупотребе неке и одлучи разрешење кметова (акт од 14 Јануара Бр. 12916) и постави привремене вршиоце дужности општинске власти, који се приме тога и отворе судницу у згради код механе Драгићеве и са њима власт продужи саобраћај без печата и архиве —

29. Јануара наново добије срески старешина неповереницу старој Управи са 111 потписа. Срески прешавши ћутке преко свега шта је дотле рађено, нареди да се сазове општински збор на дан 8 Фебруара у Горачићу код механе, јер се збор од узурпатора у селу није могао држати на миру. Тога дана сви грађани ове општине, који су хтели и имали права, дошли су, гласали и изгласали: неповерење старој Управи, изабрали нову, која продужи службу код механе, где је и данас, а стари кметови остану у судници у селу са гомилом присталица својих у стању одметничком, све, док их војна сила није разагнала.

Овде је место да напоменем, да је баш ово образовање нове суднице, дакле измештање, из средине села на крај општине, код Драгићеве механе, највише допринело код сељана, те су са већом огорченошћу пригнули уз своју судницу и старе кметове, који су под девизом охране суднице, гледали да себе одрже на власти. Ово је дакле и главни мотив за већину сељана, што су суревњиво чували судницу, па и сад после војне интервенције остали при убеђењу: да праведну ствар бране; јер се добро опомињем, да је пре годину две било великог спора око измештаја суднице овако исто, па је и тада било озбиљног отпора. Могла би се у министарству наћи акта о томе,

Од овога дакле дана (7 Фебруара) стари кметови (тј. чланови, јер је Тиосав председник допао затвора код среске власти на 30 дана због иступа) прећу границе простога, пасивног отпора. Управо још 5 Фебруара почела су „непријатељства“ среског пандура који им је донео неке наредбе и позиве за поједине, напали су и тукли, па истог дана домаме и довуку у судницу Милоја Ђендића новог кмета, саслушавали су га што „издаје народ и држи страну власти“ па га за тим предаду неколицини, који га недалеко одвуку премлате на мртво и баце у поток, мислећи да је мртав. У неко доба премлаћени се освести, довуче се кући оближњој, где га домаћин прими, опорави и однесе у Чачак у болницу, где и сад болује од тешких озледа. —

Срески старешина дозна за то изиђе у село да учини извиђај, али га одметници спрече у послу и одагнају. За ово се води кривична истрага код иследног судије. И пре тога и после, срески је старешина више пута покушавао да обавести опсаднике да се разиђу и напусте ово држање упорно; али су га свагда исмејали и одбили.

2. У општини Миросаљској.

Тако исто 24 Декембра, дали су њих 29 грађани неповереницу Управи. Општински суд нареди збор, који изабере нову Управу, противно жељама опозиције. Било је неправилности, те ср. начелник 9-ог Јануара № 12.720 задржи од извршења одлуку збора *а наименује* привремену Управу, но избрани не смедну се примити дужности. Тада стара Управа прекине везу службену са среском влашћу и стално је чувала судницу са присталицама, — од среске власти. 13 Јануара кмет Миљко Барјактаровић, тукао је Вељка Цветића, што се држи са либералима, (акт № 210). 22 Јануара Миленко Јојић нађе у башти пасквилу, којом му се прети убиством, ако се прими заступања у кметству. 5 Фебруара буде послат писар Нешковић да уведе нову Управу, али га гомила дочека непријатељски те, се морао удалити да избегне зло. 16 Фебруара пандур срески донесе у село неке наредбе и позиве за поједине, али га руља предвођена кметом Вукићем нападне и он једва читав умакне. 6 Фебруара изгредници су злостављали Милована Мајсторовића. 18 Фебруара, разорене две зграде у пољу Миленку Јојићу.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

3. У општини *тијањској*, где је председник Тајсић Ранко, 25 Јануара, предата је среској власти неповереница Ранку и двема члановима са 110 потписа, пошто ју општински суд није хтео примити. Осмог Фебруара ср. начелник под № 610. изда објаву, којом сазива збор у селу Зеокама, да реши питање о поверењу. Тражио је списак гласача, али му га општински суд није послао, за то га је саставио по пореској књизи. 12 Фебруара објављен је збор у Зеокама а не код суднице. По свршеном гласању и обзнани нове Управе, присталице старе Управе насрну на ср. старешину отму му записнике зборског рада, поцепају, ср. старешину, писаре, два пандура стерају у зграду, зарезе и загрозе им да ће зграду спалити. Практиканта Јоковића, који је оданде родом, злоставе тешко. По дугом преговору са нападачима, затворени се искупе читави, пошто срески начелник даде писмено, да избор тога дана оглашава да не вреди.

Док се гомила нападача разметала савлађивањем власти, дотле је кмет Зеока и члан тијанске општине Љубомир Баловић (либерал) послао у Чачак окружном начелнику гласника о догађају са срескоm влашћу. Као је достава гласила да су срески чиновници у опасности, начелник одмах захте од месне команде војску, те са једном четом 15. Фебруара допадне у Тијане, изгреднике на *четрдесет* похвата и отправи с војском у Гучу а сам се врати у Чачак. — Због овог догађаја затражи се нарочити судија, који је после добио задаћу да иследи и аферу горачићску. — Пошто су савладани изгредници, судница је премештена ближе Зеокама, али опет у Тијање (Решење среске власти од 14. Фебруара, № 1040.)

Најпре сам поменуо, да је окружни одбор главни заступник свију страних општинских управа. На изборе у Горачићу и Тијању нико се није жалио редовним путем; одбор није тражио акта од среске власти и обавештења, већ је непосредно примио жалбе од присталица збачених управа и одмах „по расмотрењу“ жалби оглашавао нове изборе за не вредеће а старе управе утврђивао са партајском занесеношћу. Да ово потврдим наводим односне наводе одборове: . . . стални окружни одбор *по расмотрењу жалбе* (суда општине горачићске)“ нашао је: . . . . . .

„1, Да у овој општини постоје законити изабрани кметови, који нису ни законим путем па ни насилним путем, *хвала Богу и свести народној* разрешени до сада . . . . .“ Решење одбора од 18 фебруара бр. 329 под потписом секретара Аврама Петровића. Ово решење достављено је посади суднице у Горачићу испод руке, без знања и као што рекох саслушања надзорне власти. Овако је рађено и за зеочки избор. Очевидно је, да унесени законом о самоуправнии установама дуализам власти у животу управном, највише доприноси размећењу мира и иравилних односа између народа и државне управне власти, и овога ће вазда и стално бити, и када су самоуправна тела солидарна са владајућим режимом, а када се деси промена, те се самоуправне власти обру у опозицију влади, тада ће вазда наступати раздор и појаве, које већ ево не престају по целој земљи нашој од 9. августа. А тога већ не би било кад ои се могло апеловати на нове изборе, као што се то чини за Нар. Скупштину.

III.

Казао сам, да је чета војникп из Тијања дошла у Гучу, столицу среза, и како је у Драгачеву ред био поремећен, то се нашло за добро да ова чета остане у Гучи, да чува похватане изгреднике и да буде гарантија реда и законитости у срезу. Но команда чете која у осталом није у потпуном њезином комплекту сазнав за стање у Миросаљцима с једне и у Горачићу с друге, за раздраженост у блиском Тијању с треће стране, осети се недовољном, да зајамчи захтеве поретка па затражи појачање. Ово јој се не дадне и тада команда чете затражи и добије одобрење да јавим отпор и посадно стање у Миросаљцима и Горачићу уклони и поврати ред. Ради извршења овога задатка, срески је начелник 19. Фебруара изишао у Горачић са командиром чете г. Живојином Борђевићем, да увиде стање ствари. Нашавши и тада сталну гомилу у посади суднице, саветовали су да се људи разиђу мирно кућама, иначе ће их војска силом уклонити. Поседници нису хтели чути за те савете. Они су официру показивали решење окружног одбора: како је њина управа остала у важности па неће да напусте судницу нити пуштају себи среску власт. Срескога начелника исмејали су и нагрдили. — Тада командир јави у Чачак да се без силе не може ништа. На ово добије капетан Милан Јовин налог да са по чете своје измашира у Горачић, прими команду и над

WWW.UNILIB.RS

четом у Гучи и да растера изгреднике у Горачићу. 20. Фебруара сједине се код меане оба одреда и дођу у село к судници. Војсци се по одобрењу окружног начелника придружио срески старешина и двајестину сељана из Горачића. Пошто су војенə старешине, читав сахат преговарале са светином скупљеном код суднице, која се усљед доласка војске била сакупила у огромном броју. Командант Јотић, дао је налог да се палисад (ограда испред суднице обори и начини брёша. Томе су се опсадници опирали, потискивали војнике моткама, отимали се о коље оградно, аеи најзад буде ограда извађена за двадесет — тридесет метара. Гомила је викала. протествовала, грдила, узрујаност је расла све већма и најзад кад је једна пушка из суднице избачена на војску, и затим кад је са једног брежуљка изнад суднице пукло неколико пушака, један од сељана окренут лицем војсци у леђа рањен, а танад дозујала изнад глава стојећих војника, постављених у водове, заповедник нареди те два предња вода опале по један плотун пут светине и за тим одмах прекине паљбу. Чим је осуо плотун светина је полегала на земљу и кад се уверила да војска не пуца више све је нагло у бегство. Тада је војска дала у погон, похватала кога је стигла и похватане на броју 76 спровела у Гучу, оставив на месту 12 мртвих и 8 рањених сељана. — Војска се одмах оданде удалила и среска власт с њоме. —

Чим је ово било у Горачићу, Миросавчани се уразумили и напустили посаду суднице. Чета и сад кантонује у Гучи и потребна је онамо све, док иследни судија буде онде радио са масом притворених Горачићана, Тијањца и Миросавчана, и док не буде знатан број прихапшених одвојио те их као просте непослушнике предао судској власти, а коловође судској истрази оставио, ради чега сам учинио представку судији.

Сад је у Драгачеву ред. Избори су 25. Фебруара свуда на миру прошли, али ја находим да треба одмах уклонити све управно особље и заменути људима способним и разборитим, који ће умети да ублаже страсти и повратити поверење и штовање народа према власти, у колико то у Драгачеву може бити.

Са овим сам изложио целокупно стање ствари и прилике, које су од утицаја биле, што је се најзад морало прибећи употреби војне силе у Тијању, а затим и у Горачићу. Власт која је позвана да цени правилност свега што су власти у Драгачеву чиниле, моћи ће из свега изложеног да пресуди: колико је било основа и потребе за учињено и колика је била невоља постојећем реду законитом, од заведеног народа у поменутим општинама. Моје није да пресуђујем, али сам као син ове земље и слуга државни, дужан дв отворено изјавим моје субјективно мишљење: да се у погледу егзекуције у Горачићу нема шта да замери војсци. Она је дошав онамо, покушала и сувише болећивим начином, да обавести сакупљену гомилу, да се логоровањем око суднице и одбијањем законите власти не заступа и не одржава никако право и да се разиђе, и кад нису помогле и читав сат молбе и савети, морало се прићи сили. Процедура пак овог извршења, спада у стручну оцену више војне надлежности, али ја находим, да је у свему држање војске било коректно и у интересу јавног реда и грађанске дисциплине. Пошто је услед новог Устава, свима установама новијим учињено до крајних граница све, што заједчава слободу личну и политичну, — ред је да се упоредно штују власти и јавни поредак и да се свака повреда мира и реда јавног одмах у зачећу енергично сузбија и казни; е да би се могло само тако ићи путем постојаног напретка и цивилизације и само тако ова напаћена земља очувала свој углед пред светом. Иначе наопако сваћење слободе неминовно ће довести саме себе у кризу и све добромислеће родољубе ма и невољно нагонити, не да размишљају, већ да се што пре одлучују: или за слободе на рачун снаге и достојања земље и будућности, или за истинско строго једно стање које ујемчава ауторитет закона и јавне власти а са тим и поредак друштвени.

Ја сам готов. Учтиво прилажем односне записе у 7. комада са овлашћењем.

Ваш, Господине Министре
понизни слуга
Сима А. Павловић
управитељ Ниша.

WWW.UNILIB.RS

7.

Господину Министру Војном

Београд

Преко потребно је 7000 динара. Св. Пов. Ф№. 7614.

Пов. № 158
4. Децембра 1892. год.
Крагујевац

за управника потпуковник,
Влашић

8.

Местном команданту

Чачак

Од команданта дивизије добићете у скоро опширно упуство.
Свеза Пов. Бр. 5

Пов. Бр. 416
Декембра 1892

началник дивиз. ђ. штаба
капетан,
Жив. Р. Мишић

9.

Шифра из Чачка 4 Јануара 1893 год.

Начелнику окружном

Крагујевац

за команданта шумадиске дивизије.

Извешће по тражењу од 29. т. м. послато 31. Децембра.

Док набавим потребне спискове општина, послаћу вама и команданту пука. Јуче сам говорио о повратку једне чете са командантом места и он обећа у име моје и његово предложити да се врати у Горњи Милановац. Овде за сад н шта озбиљно. Изгледа да су догађајем у Чачку преухитрени, и план им ометен Потребну обазривост надзиравам; а у споразуму сам и са командантом.

начелник окр. рудничког,
Љ. Каменичић

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

10.

Шифра из Г. Милановца

Господину Министру Војном

Београд

Добио сам речник тајне коресподенције серија број 1. са уговореним знаком поступићу по налогу Пов. № 1.

Пов. № 11
7|I 1893 год.
Горњи Милановац

КОМАНД. X. ПУК. ОКР. КОМАД.
МАЈОР **М. Барјактаровић**

11.

Шифра из Чачка

Господину Миннстру Војном

Београд

Сад примих послати ми речник за тајну војну кореспонденцију са предписом Пок. № 1 од 3. т. м. О чему част ми је известити г. Министра војног. Данашњом поштом шаљем признаницу и коферт.

Пов. № 4.
10. Јануара 1893
Чачак

МЕСТНИ КОМАНДАНТ
капетан, **Пав. К. Јанковић**

12.

Господину Министу Војном

Београд

Данас у једанаес сахати пре подне једна чета десетог батаљона на захтев начелника среза таковског, отишла у Таково да растера руљу наоружани изгредника од сто људи, који већ три дана не даду среском писару да уведе у дужност нов одбор. Чета је измарширала под видом вежбања ратне службе, о резултату јавићу.

Пов. № 23
25|I 1893. Г. Милановац

КОМАНДАНТ МЕСТА
Г. МИЛАНОВАЧКОГ ГАРНИЗОНА
мајор **М. Барјактаровић**,

WWW.UNILIB.RS

13.

Шифра из Г. Милановца
Команд. Шумадијске Дивизије

Крагујевац

Господину Министру Војном

Београд

Чета, која је била у Такову вратила се синоћ при увођењу у дужност новог одбора чета није била употребљена, јер није било потребе. СЊ 23.

Пов. № 26 27. Јануара 1893
Г. Милановац

КОМАНДАНТ МЕСТА МАЈОР,
Мих. Барјактаровић

14.

Шифрэ из Чачка

Команданту Дивизије

Ваљево

Наређење команданта Дивизије Пов. № 30. примио сам данас у 9. сахат. 45 м. и поручик г. Жерић према том наређењу одпутовао је у Пожегу у 11 сат. 15 м.; г. Жерићу предао сам волашћење команданта Дивизије и писмено упуство за извршење инвентирања магацина пожешког.

Пов. № 16.
29. Јануара 1893. год.
Чачак

МЕСТНИ КОМАНДАНТ
КАПЕТАН,
Пав. К. Јанковић

15.

Шифра из Чачка

Г. Министру војном

Београд.

Комаданту Дивизије

Крагујевац.

Овог часа нача.л. окр. Рудничког јавио ми је да је у општини Тијањској среза Драгачевског велики неред тако: срески начелник и писар затворени су, један практикант рањен, и пандур убијен, а остали су пандури разоружани, и зато је захтевао да војска буде у приравност; наредио сам да једна чета буде спремна за полазак а остале трупе да буду такођер спремне, шта буде даље јавићу одмах.

ПовБр. 18
12 фебруара 1893 г.

МЕСТНИ КОМАНДАНТ
КАПЕТАН,
Пав. К. Јанковић

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

16.

Шифра из Чачка

Команданту Дивизије

Крагујевац.

Депешом ПовБр. 19 известио сам команданта Дивизије да сам у Зеоке послао исту; јер сам депешу команданта дивизије ПовБр. добио 100 данас у 8 сахати 30 мин.

ПовБр. 20
13 фебруара 1893 г.
Чачак.

Местни командант
капетан
Пав. К. Јанковић

17.

Команданту Дивизије

Командир 3 чете X батаљона јавља ми:

1.) Приспео је у Зеоке у 6 сахати и 45 мин. и тамо је нашао среског начелника у једној кући из које није смео да мрдне до његова доласка.

3.) У селу Зеокама није нашао никакве изгреднике.

3.) По захтеву начелника окр. опколио сам са четом Тијање где је скуп изгредника био и где треба да се установи законита власт. Начелник окружни јавља ми да ће се ова чета вратити 15 т. м.

Веза са расписом ПовБр. 18 и 19.

ПовБр. 21
13 фебруара 1893
Чачак

Месни командат
капетан
Пав. К. Јанковић

18.

Шифра из Чачка

Г. Министру Војном

Београд.

Команданту Дивизије

Крагујевац.

У свези депеше ПовБр. 18 од 12-ог част ми је известити г. Министра војног, да сам ноћас у 3 сахата и 15 мин. послао 3 чету X батаљона у село Зеоке — општине Тијанске среза Драгачевског због угушења нереда и успостава законитости. Опширно извешће послаћу до мрака.

ПовБр. 19
13 фебруара 1893
Чачак.

Местни командат
капетан
Пав. К. Јанковић

WWW.UNILIB.RS

19.

Шифра из Чачка

Господину Министр војном

Београд.

Команданту Дивизије

Крагујевац.

Командир 3 чете X батаљона јавља ми:

1.) 13 т. м. пошао је из Зеока у 1 сах. по подне, стигао је у Тијање у 5 сах. по подне.

2.) У Тијању није било никога, јер чим је се са четом појавио на брдо више села одмах су се разбегли кућама сељаци који су били скупљени код суднице.

3.) Полиција хвата изгреднике од 12. т. м.

4.) У Тијање са четом остаће док полиција непохвата изгреднике и неразгледа општинска власт а по том ће се кренути за Гучу.

Има везу са рапортом ПовБр. 21.

ПовБр. 22
14 фебруара 1893 г.
Чачак.

Местни командат
капетан
Пав. Јанковић

20.

Шифра из Чачка

Господ. Министру Војном

Београд.

Команданту Дивизије

Крагујевац.

Командир 3 чете X батаљона, јавља ми да је 14 т. м. у 6 сах. 30 мин. по подне стигао из Тијања у Гучу и да се сместио у локалу среске канцеларије. О овоме учтиво вас извештавам.

ПовБр. 25
15 фебруара 1893
Чачак

Местни командант
капетан
Пав. К. Јанковић

21.

Шифра из Чачка

Г. Министру војном

Београд.

Команданту Дивизије

Крагујевац.

Наредио сам да 3 чета X баталиона остане у Гучи до даљег наређења.

Ово сам наредио према једној синоћној депеши г. Министра унутрашњих дела.

ПовБр. 23
15 фебруара 1893
Чачак.

Местни командант
капетан
Пав. К. Јанковић

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

22.

Шифра из Чачка.

Г. Министру војном

Београд

Команданту Дивизије

Крагујевац

У општинама Горачићској и Миросаљачкој сељаци беху се по извешћу начелника среза драгачевског наоружали и нису дозволили државној власти приступ судници општинској. Извештен о овоме, наредио сам команданту чете, који се налази у Гучи да са 10 коњаника одавде послатим оде у те две општине и да се увери о тамошњем стању ствари и да ме ради даљег наређења извести. У случају да не буде нападнут ватреним оружјем наредио сам му да чету из Гуче доведе и пуцањем оружја сломије.

Шта буде даље јави ћу.

ПОВБр. 26.
18. Фебруара 1893.
Чачак.

местни командант,
капетан, *Пав. К. Јанковић.*

23.

Шифра из Јагодине.

Г. Министру војном

Београд

До две чете могу се привремено сместити но без кревета и постеље.

ПовБр. 14.
28. Фебруара 1893.
Јагодина.

командант XII. окр. команде
мајор, *Стев. Креманац.*

24.

Шифра из Чачка.

Господину Министру војном

Београд

Команданту Дивизије

Крагујевац

Од командира 3 чете X батаљона данас у 5 сахата по подне добио сам следећи извештај:

Данас пре подне у 11 сахати приспео је са 10 коњаника у општину Горачићску и тамо је нашао око 200 људи наоружаних сикирама, моткама, буџама, да ли какво друго оружје имају није могао сазнати. Осим тога броја људи има их још и у школи и у једној приватној кући, коју су забарикадирали но број се не зна.

Наредио сам да одавде оде пола чете под командом капетана г. Јовиног и наредио сам му да са једном и по четом растера изгреднике у Горачићу и да после тога са пола чете дође у Чачак а 3. чета да оде натраг у Гучу. Шта буде даље јавићу.

ПовБр. 27.
19. Фебруара 1893.
Чачак.

местни командант
капетан, *Пав. К. Јанковић.*

WWW.UNILIB.RS

25.

Шифра из Д. Милановца.

Команданту Дивизије

Књажевац—Београд

Избори у целом срезу извршени на миру, до сада нема никаква нереда.

26. Фебруара 1893. командант одреда

Д. Милановац. капетан, *Дим. Штерић.*

Телеграм у шифрама из Чачка.

26.

20—II—1893. год.

Г. Министру унутрашњих дела

Београд

Синоћ је био овде начелник ужички и каже да је кроз Драгачево у проласку опазио кретање и омање скупове; а како се она руља у Горачићу а и она у Миросаљцима не разилази, изгледи су да избори неће проћи на миру. Споразумно са командантом места чета из Гуче и пола чете одавде растераће изгреднике у Горачићу а за оне у Миросаљцу одлучиће се доцније. Јуче капетан драгачевски са официром и неколико коњаника ишао судници горачићској, али их одбили грдњом, претњом и псовком.

Тражена је једна чета из Крагујевца. Молим вас потпомогните и ви ово тражење месног команданта, јер ако се зло не угуши у зачетку, овај и ужички округ може од једном обухватити пламен. Чујем да није боље ни у ср. пожешком.

Званично. начелник окр. рудничког,

Љ. Каменчић.

27.

Шифра из Чачка.

Г. Министру војном

Београд

Команданту Дивизије

Крагујевац

Капетан Јовин јавља ми следеће:

Приспео је са одредом у $1^{1}|_{2}$ час после подне у општину горачићску, ту су га дочекали ватром и нападом. Он је на то оборио ватру и убио 12 а ранио 7 изгредника. Ред је повраћен.

Опширно извешће шаљем.

ПовБр. 31.

20. Фебруара 1893. местни командант

Чачак. капетан, *Пав. К. Јанковић.*

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

28.

Шифра из Чачка.

Г. Министру војном

Београд

Команданту Дивизије

Крагујевац

У свези депеше ПовБр. 27. част ми је учтиво известити Вас, да је јутрос у 4 сахата капетан г. Јовин са пола чете отишао у Горачић.

Било би потребно да се једна чета из Крагујевца овамо упути, јер је у стању озбиљном.

ПовБр. 28.
20. Фебруара 1893.
Чачак.

местни командант
капетан, *Пав. К. Јанковић.*

29.

Шифра из Чачка

Команданту Дивизије.

Крагујевац

У свези депеше ПовБр. 31. учтиво достављам следеће: Капетан г. Јовин послао ми је следећи рапорт:

„Команданту места Чачак.

Према наређењу команданта места, са четом стигао сам овде у Горачић у 8 сахати из јутра овде сам нашао и III чету, коју сам ставио под командом.

„У селу Горачићу остао сам са обадве чете до 11 сахата. Овде су војници ручали.

„У 11½ сахата кренуо сам се са одредом ка судници Горачићске, у којо су био и сакупљени изгредници у 1½ сахат стигао сам са одредом ка месту, где се из гредници сакупили. Чим сам на место стигао, полиција је изгреднике позвала да се покоре законима, но изгредници нису позиву полиције следовали по овом сам наредио да се III чета у смакнутом поретку крене десно ка судници а IV чета у правцу суднице, кад сам се ближе до на 50 корака изгредницима, приближио позвао сам их три пута да се покоре, но изгредници нису хтели следовати моме позиву већ су иочели претити да ће сваког, који им се приближи убити. Ја сам тада одмах наредио да се ограда око суднице разруши војници учине, чим сам једну страну ограде разрушио из суднице и споредне зграде; у авлији почне пуцати револвер и једна руља од 200 људи са сикирама моткама и колем полетеше на јуриш, кад сам видео да прети опасност војсци наредим одмах употребу ватре.

Повреде било је код изгредника: 12 мртви и 7 рањених, изгредници су ударили редова артиљеристу а коња су гађали сикиром. При рушењу ограде изгредници су напали моткама на командира III чете и потписатог.

Сви изгредници похватани су и ред је у овој општини враћен.

III чета отпутовала је и отерала изгреднике у Гучу.

Ја сам са мојом четом заноћио овде у Горачићу и сутра долазим, молим да се за војнике спреми ручак".

Поштом шаљем опширнији извештај.

Пов. Бр. 32.
21 Фебруара 1893 год.
Чачак.

местни командант
капетан, *Павле К. Јанквић*

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

30.

Шифра из Чачка

Команданту Дивизије

Крагујевац

Услед догађаја у Горачићу духови пренераженi либерали; и напредњаци нису мислили да ће се изгредници смети одупрети војсци а радикали су у тврдо држали да војска неће смети пуцати. Има доказа да су похватани изгредници говорили, да им је поручено да се војске не боје, јер ће војска њих плашити са ћорфишецима. Стање је без сумње озбиљно но нису им познате намере пријатеља изгредника, за то сам на опрези.

Потребно би било да ми се још једна чета или ескадрон упути.

Пов. Бр. 33.
22 Фебруара 1893
Чачак

местни командант
капетан, *Пав. К. Јанковић*

31.

Шифра из Београда

Гарнизонару Пожаревачком
Команданту Смедеревског града

Смедерево

Препоручује вам се да подручне вам трупе тога гарнизона буну у строгој приправности 25 и 26 тек. месеца о примјему налога одговорити.

Пов. Бр. 78
23 фебруара 1893
Београд

командант, пуковник,
Ђ. Остојић

Шифра из Чачка

32.

Команданту Места

Пожега

У Горачићској општини био је велики неред, но који је савладан и ред је потпуно повраћен изгредника има 12 мртвих и 7 рањених.

23 Фебруара 1893.
Чачак.

местни командант
капетан, *Пав. К. Јанковић*

Шифра из Књажевца

33.

Команданту града Фет-Ислама

Кладово

Наредите да све части стал. кадра на дан 25 и 26 тек. мца. буду у строгој приправности за сваки евентуални случај.

Пов. Бр. 117.
23 Фебруара 1893.
Књажевац.

командант дивизије,
пуковник,
Јов. Атанацковић с. р.

34

Шифра из београда

Командантима Дивизија

Ниш, Књажевац

Наредите да све части сталног кадра на дан 25 и 26 тек. м. буду у строгој приправности за сваки евентуални случај.

Пов. Бр. 77.
23 Фебруара 1893.
Београд.

Министар војни
ђенерал, *Богићевић*

35.

Шифра из Чачка

Команданту дивизије

Крагујевац

У Драгачеву сад је мирно; срески начелник јавља начелнику окружном укратко, да су се изгредници у миру са сељацима разишли . . . . . да ова тишина не буде пред знак олује.

Пов Бр. 34
23 Фебруара 1893
Чачак.

Местни командант
капетан, *Пав. К. Јанковић*

36.

Шифра из Пожеге

Команданту Дринске дивизије

Ваљево

врло хитно.

Начелник срески захтева чету у Добриње вечерас.
ПовБр. 72. наређено ми је да чету пошљем тек 25-ог.
Хоћу ли послати чету вечерас.

ПовБр. 24.
24 Фебруара 1893.
Пожега

местни командант
капетан, *Стеџановић* с. р.

37.

Шифра из Горњег Милановца

Господину Министру војном

Београд

Начелник среза таковског јавља да ће извесне лоле данас у Такову напасти бирачки одбор, покварити избор посланика, па тражи да 2 вода пешака буду у 5 сахати у Такову.

Молим за одобрење.

ПовБр. 61.
25 Фебруара 1893
Г.Милановац

командант мајор,
Мих Барјактаровић с. р.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

38.

Шифра из Д. Милановца

Команданту дивизије

Београд

Избори теку мирно до сада нема ништа ново.

25 Февруара 1893.
Д. Милановац

командир одреда
капетан
Дим. Штерић с. р.

39.

Шифра из Д. Милановца

Команданту дивизије

Књажевац

Ваш налог под Бр. 124. примих, поступићу по налогу; избори до сада иду добро, ново нема ништа.

25 Февруара 1893.

Д. Милановац

командант одреда
капетан,
Димитрије Штерић с. р.

40.

Шифра из Пожеге

Господину Министру Војном

Београд

По наређењу команданта дивизије дринске а на захтев среског начелника послах сад једну чету у Добриње.

ПовБр. 23.
25 Февруара 1893
Пожега

местни командант
капетан, *Стефановић* с. р.

41.

Шифра из Горњег Милановца

Господину Министру војном

Београд

На захтев среског начелника данас у 4 сахата и 10 минута по подне упутио сам 2 вода пешака у Таково, те да осујете намеру неки лолах и да недозволе да осујете избор посланика. Кад се одред врати поднећу извештај.

ПовБр. 61.
25 Февруара 1893 г.
Г. Милановац.

командант места
мајор,
Мих. Барјактаровић с. р

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

42

Шифра из Пожеге

Команданту Дринске Дивизије

Ваљево.

По наређењу Команданта дивизије Пов Бр. 72 а на захтев среског начелника послах сад једну чету у Добриње.

Одговор на Пов Бр. 93.

Пов. Бр. 23

Местни командант
капетан
Степановић с. р.

43.

Команданту места

Крушевац.

Катун 1 сат 45 мм. по подне

На основу реферата начелника среза Темнићског, окр. Моравског Бр. 1251 ред је у овоме селу повраћен, и захтева да остане 1 официр и 100 редова за сигурност општ. власти, а са остатком војске молим да се вратим у Варварин, јер сам му тамо потребан. Молим команданта за наређење.

Бр. 40.

25 фебруара 1893 г.

Командир батерије
капетан
Марко Хаџић

44

Шифра из Пожеге

Господину Министру војном

Београд.

хитно.

Чета је отишла у Добриње јутрос у 3 сахата.

СвПов. Бр 87.

Пов. Бр. 20.

25|II 93.
Пожега

командант петог батаљона
капетан
Степановић с. р.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

45.

Команданту места

Крушевац.

Катун 11 40

По добро извршеном проматрању села нађено је да у селу има само жена и деце, људи су се разбегли у оближња села; Бачину, Обрежје, а нешто и преко Мораве.

Кад полиција постави ред јавићу.

Бр. 39.

25|II 93 год.

Командир батерије
капетан
Марко Хаџић

46.

Команданту места

Крушевац.

У 9 сати и 45 мин. стигао сам у село Катун. Општину сам заузео, јер код ње никога нема. Житељи се разбегли и посакривали.

Даље шта буде јавићу.

Бр. 38.

25|II 93 г.

Командир батерије
капетан
Марко Хаџић

47.

Распис — Шифра из Пожеге

Господину Министру војном

Београд.

Команданту Дивизије

Ваљево.

У Добрињи чета није више потребна за то се одмах враћа у гарнизон. **Нереда није било.** Свега рапорта Пов. Бр. 23.

Пов. Бр. 29.

27 — II — 93 г.
Пожега.

Местни командант
капетан
Стојановић с. р.

48.

Шифра из Чачка

Г. министру војном

БЕОГРАД

Част ми је известити г. Министра војног, да ће се извештај сутра по коња-

нику послати, до сада није послат за то што се по напоменама команданта дивизије морало допуњавати.

Пов № 41
1 Марта 1893
Чачак

КОМАНДАНТ МЕСТА
КАПЕТАН *Пав. К. Јанковић.*

49.

Шифра из Пожаревца

Команданту дунавске дивизије

БЕОГРАД

Целокупан одред из Голубца стигао синоћ у 7 сахати по подне овде.

Пов Бр, 24.

ЗА ГАРНИЗОНАРА
МАЈОР, *Алек. Стојковић.*

50.

Шифра из Ваљева

Команданту места

ПОЖЕГА

На дан *(излида)* избора 25 а на захтев команданта Шумадијског пешад. пука, полицијске власти или општинске власти послах чету у Добриње.

Пов Бр. 72.

КОМАНДАНТ ПУКОВНИК
Мостић С. Р.

51.

Шифра из Г. Милановца

Команданту дивизије

КРАГУЈЕВАЦ

Исљедни судија за срез драгачевски актом Бр. 1456 тражи да се капетаи Милан Јовин, Живојин Ђорђевић и поручик Јован Петровић саслушају о догађају у Горачићу пошто су поменути официри о раду и догађају поверљивим путем подносили подробан извештај држим да их не би требало саслушавати, па за то молим за наређење.

Г Бр. 10
22|III 1892 год.
Г. Милановац

ВРШИ ДУЖ. ГАРНИЗОНАРА
МАЈОР *Мих. Барјактаровић.*

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА БЕОГРАД

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

52.

Начелнику среском

РАЖАЊ

25 овог месеца доћи ће тамо један ескадрон коњице из Алексинца. Будите према њима предусретљиви и постарајте се за станове. Војску немојте употребљавати без велике нужде.

МИНИСТАР
Рибарац.

53.

Начелнику округа крушевачког

Двадесет петог овог месеца отићи ће у Ражањ један ескадрон из Алексинца. Саопштено је то среском, ви га упутите да војску не употребљава без велике нужде.
23|II — 93

МИНИСТАР
Рибарац.

54.

Министру унутрашњих дела

Наредбе војним властима дате, нису довољне да нас заштите од могућих незгода.

Молим да се пооштре за сваки случај.
27/II — 1893 год.

ОКР. НАЧЕЛНИК
А. Радуловић.

55.

II ЧЕТА X БАТАЛИЈОНА СТ. КАДРА
ПОВ. СЛУЖБЕНО

Команданту X баталиона сталног кадра.

Према наређењу команданта места пов. 1223 од 25 ов. месеца и команданта X баталь. сталног кадра пов. 1219 од 25 ов месеца, кренуо сам се са II четом у правцу к „Такову.“

Из касарне сам се кренуо у 11 сати пре подне. Кад сам изишао више вароши до Пањавића куће ту сам зауставио чету и дао сам 10 мин. одмора, за тим сам наредио воднику I вода потпоручику г. Кости Стаменковићу да са његовим водом буде у предводници, са потребним бројем патрона и ако би наишао на какве изгреднике да се заустави и мене одма о томе извести, те како би се могло наредити што треба.

Овако са осигурањем марширао сам са четом до села Такова и то форсираним маршем. У село Таково стигао сам у један сат по подне, са одмором који је дат на три места по 10 минута.

За време мог путовања из касарне до Такова није било никакве сметње уз пут од стране сељака. Пошто сам стигао до села Такова, скренуо сам десно од главног друма, и више општине таковске на даљини 800 кор., заузео један вис удесан за одбрану, и ту сам се распоредио у престражни положај. Овде сам на предстражи остао до $2^1|_2$сах. по подне. Кад је било $2^1|_2$ сахата добио сам извешће од писара среза таковског г. Павла В. Марковића, да нема опасности; зато сам наредио да се шиљбоци скину. По што сам скинуо шиљбоке, кренуо сам се напред и сишао у село Таково, и онда даље продужио марширање без осигурања к селу Савинцу.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Кад сам дошао близу Савинца, онда сам зауставио чету и дао само 10 мин. одмора, а затим сам се вратио с четом натраг и стигао сам у село Таково у $3^{3}|_{4}$ сах. исто после подне.

Кад сам стигао у село Таково, зауставио сам чету пред школом, и дао сам пола сата одмора. Том приликом добио сам напојницу за војнике поверене ми чете 20 литара шљивове ракије и 10 кила сира војницима за вечеру, од г. Петра Црнчевића учитеља таковског и г. Станојла Новаковића свештеника из Савинца.

Кад је било $4^{1}|_{2}$ сах. по подне добио сам написмено од г. Павла Марковића писара среза таковског, где тражи да чета остане до сутра дан, ради умирења изгредника. На његово захтевање остао сам са војницима, и исте распоредио у .... Војници су становали у школској згради, као и потписати са 2 официра. За време становања, чета је била осигурана са шиљбоцима.

У школи су војници остали до 26 ов. мес. до 2 сах. и 55 мин. после подне.

26 овог месеца јавио ми је срески писар г. Павле Марковић, да чета није више потребна. Знак обзнане дат је у $2^{1}|_{2}$ сата; збор у $2^{3}|_{4}$, а полазак у 3 сата по подне.

Господине,

Од пре 3 дана, ја се налазим по званичном послу у општини таковској. Посао, за који сам дошао у Таково, не могу га повољно извршити за то, што се једна руља света искупила у механи таковској, да ми направи сметње у раду и стане на пут моме извршењу и што сам уверен, да је се ова руља наоружала пушкама и муницијом, које им је послато из Г. Милановца, а што је најглавније, посао нисам могао свршити и за то, што се председник суда уклонио још од синоћ негде из ове општине, те је судница затворена.

Надам се, да ћу председника сутра у јутру пронаћи и посао свршити; но да би без икаквог нереда а можда и крвавог сукоба овај посао могао свршити, ја вас молим, да, у интересу одржања реда, будете добри, да останете са вашом четом за вечерас овде у Такову, те да, ако би било какве нужде, будете ми од помоћи.

У ОСТАЛОМ ПРИМИТЕ ПОЗДРАВ ОД
ВАШЕГ ПОШТОВАОЦА,
Павла В. Маринковића
ПИСАРА СР. ТАКОВСКОГ

23 Јануара 1893 год.
Таково.

Господину
Николи Новаковићу пешад. поручику, Команд. II чете X батаљ. сталног кадра
у Месту.

Повратак из Такова у Гор. Милановац.

Чета је маршировала обичним маршем без осигурања. Чета је стигла у касарну у $5^{1}|_{2}$ сати по подне.

За време бављења у Такову, чета није ступила ни у какве расправе изгредника, који су се били појавили у Такову, већ је то сама полицијска власт расправила.

Приликом одласка и повратка, није ни један војник изостао од марша. Разболевање није било, а и код оружја није било никаквих кварежа. Иступа није било.

У прилогу под ·|. учтиво прилажем писмо писара среза таковског г. Пав. Марковића о задржању чете у Такову.

О чему имам част учтиво известити команданта.

27 Јануара 1893 год.
Гор. Милановац

ЗАСТУПА КОМАНДИРА ЧЕТЕ
ПОРУЧИК
Никола Новаковић

WWW.UNILIB.RS

X Батаљон станог кадра
Пов. Бр. 21.

Месном команданту. — Предњи рапорт командира II чете и поступак његов, сходно претпису пов. Бр. 23, учтиво се шиље команданту на увиђај и употребу.

27 Јануара 1893 год.
Гор. Милановац

врши дужност команданта
капетан II класе
Дим. Ђ. Булић

Месна Команда
г. милановац
пов. бр. 29
пр. 27|I
свршио ађутант поручик
Миленко Савић

да је копија верна оригиналу тврди:
командант X пуков. округа мајор,
Мих. Барјактаровић

Месна команда
Г. Милановац
Пов. Бр. 29

Команданту шумадијске дивизијске области. У свези депеше шифров. ова команда од 25 т. м. Пов. Бр. 23 у копији рапорт командира II чете кадровског баталијона са писмом писара среза таковског са молбом на увиђај и надлежност.

У исто време учтиво јављам, да сам рапорт командира поменуте чете и писмо писара среза таковског у оригиналу послао г. Министру војном, задржав копију за пов. архиву ове команде.

27 Јануара 1893 год.
Г. Милановац.

Командант, мајор,
Мих. Барјактаровић

Шумадијска дивизија
29|I Пов. Бр. 62.

Господину министру војном. И ако је командант места Г. Милановца, као што напред помиње, овакав исти извештај послао господину министру, то ипак сматрам за дужност да предње доставим и са своје стране са учтивом напоменом, да ми из предњег извешћа а и приложеног писма изгледа да није имао потребе да чета заноћи у Такову, као год што ми изгледа, да у опште није било ни потреба да се чета креће из Г. Милановца, јер по мом схватању војска треба да буде употребљена тек онда, кад полицијска власт буде већ исцрпила сва средства своја за повраћај реда и одржање ауторитета свога као државне власти у вршењу званичне дужности. За то част имам замолити г. министра да изволи подејствовати, да се полицијске власти обраћају за давање војничке помоћи само онда, кад буду исцрпљена сва њена средства, која полиција има на расположењу и кад то стварна потреба захте, и кад су прилике у опште јачег значаја. Употреба војске и за најмању ситницу, чини да војска сама себе деморалише, даље да у збиљској потреби таква појав није кадар да на изгреднике учини онај потребни озбиљни и одсудни утисак и ефект како би то било, кад се не би и за најмању ствар.

На послетку имам част напоменути, да сам преко местних команданта Г. Милановца тражио, да писар среза таковског објасни, каквим је оружјем била наоружана она руља која се налазила у Такову, којој је оружје и муниција послата из Г. Милановца, ко је то оружје транспортовао за Таково, кад и којим начином и т. д. о чему ћу у своје време имати част послати извештај господину Министру војном.

1 Фебруара 1893 год.
Крагујевац.

Командант, пуковник
Мих. Срећковић

56.

Команданту XIV батаљона сталног кадра

Према наређењу команданта батаљона од 25 фебруара тек. год. да се ставим на расположење писару полициском, у цели повраћаја реда у селу Планиници. За ту циљ дат ми је одред у јачини и то: подписаног, 1 подофицира, 1 значара и 10 редова из I чете; 1 подофицира, 10 редова из II чете; 1 подофицира, 10 редова из III чете; 1 подофицира, 10 редова из IV чете. Свега 46 војника. Наређење команданата баталиона било је у главноме да се строго придржавам правила службе при давању помоћи полицијским властима и да се јавим писару полицијском у поменутом селу или где га будем нашао на путу.

Према горњем командантовом наређењу кренух се истог дана у $5^{3}|_{4}$ сата у вече за Планиницу и стигох у исту у 12 сати ноћи. У селу Лубници јавих се писару који ме ту очекиваше. Путовао сам друмом бољевачким преко села Лубнице за Планиницу. Путовао сам ноћу по рђавом путу и врло ветровитом времену. Војници су били у походном оделу и наоружани прописаним бројем муниције. Кад стигох у село затекох у механи око 50 сељака ненаоружаних и према тражбини писаревој опколих механу војницима, и после овога писар уђе у механу, и забрани сељанима излазак из механе, који остадоше туна све дотле док их он није сам ослободио. После овога писар ми затражи једну патролу од 3 војника и 1 каплара да с њоме иде у судницу и да притвори председника и општинаре, мислећи да су они тамо. Исту патролу дадох писару која не нађе у судници ни једног часника општинског већ само општинску стражу од 3 сељака, који су викали: „стој, пуцаћу,“ чим видеше да војници долазе отворише вратнице и положише оружје, које писар стави у притвор, а по његовој тражбини поставих стражу код притвора. За време док одређивах стражу, чу се у близини суднице у десно пуцањ пушке и јаукање некога, одмах одредих патролу да види ко је пуцао? Да није случајно ко од војника испалио пушку. Са овом патролом према наређењу писаревом ишао је и пандур, но патрола није могла никога наћи, а тако исто и остале патроле које сам одредио према захтеву писаревом још при улазу у село нису могле никога наћи. После рапорта вођа патрола, да је у селу све мирно и да нису могли наћи тога ко пуца, одредих по тражбини писаревој једну патролу од 4 војника и једнога поднаредника, којој придаде писар пандура са налогом да све чланике општинске доведу к њему, што је патрола и извршила кроз пола сахата, и по доласку истих, писар све чланике општинске стави у притвор. По тражбини писаревој одредих једну стражу код суднице на којој врата беху отворена. При улазу у село одредих ради сваке сигурности 3 патроле да прођу кроз село и да ми јаве има ли кога у селу, но како никога у селу неимађаше, то се кренух напред са одредом и заустављих се код механе и изврших све оно што напред рекох према, захтевима писаревим. У самом селу била је опреза следећа: једна стража код суднице, једна код притвореника и једна десетина војника пред кафаном, која је избацила једног удвојеног шиљбока. Патроле сам слао од времена на време у село. Остали део војске био је смештен

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

у кафани ради одмора. Сутра дан није било такође никаквог нереда, изузев једнога пијаног учитеља, који је јурио сељане револвером по селу, и на молбу сељана да их заштитим од ове пијанице, а и према мојој увиђавности, да се не би какав неред произвео услед насртаја учитељевог, ставих га у притвор. Притвореника је било свега 11, које сам према захтеву писаревом под стражом довео у начелство зајечарско.

Војници су добијали храну суву са напојницом. Дисциплина код војника била је добра. Одред је био на горњи циљ употребљен 24 сата, рачунајући овде и време поласка и повратка одреда. Употреба оружја није била никаква. Из Планинице кренуо сам одред у 11 сахати пре подне и стигох у Зајечар у 6 сати у вече, о чему учтиво извештавам команданта.

26 Фебруара 1893 год.
Зајечар

Командир планиничког одреда
пешад. поручик,
Мир. Ј. Наумовић

Шумад. дивиз. команда.
Пов. №. 189

Господину Министру Војном.

Јуче сам на телеграфској штацији разговарао са начелником рудничким и моравским о сигурности и реду, да би се пешадија могла вратити у своје гарнизоне.

Начелник окр. рудничког вели да је стање у опште повољно, но да треба и даље да остане једна чета у Чачку, а друга у Гучи, док се чиновници из среза драгачевског не испремештају, јер они тамо несмеду остати.

Команданту места у Чачку наредио сам, да чете раде наставу по распореду занимања, а приправност да се одређује према месним приликама; међутим молим за подејствовање да се чиновници одмах испремештају, како би се могле чете вратити у Горњи Милановац.

Начелник окр. моравског јавља, да је око избора било нереда у Левчу код општине волујачке и секуричке, у Темнићу код општине катунске и у Параћину код општине: доњовидовске. Ови се нереди негде и даље продужују као:

1. У општини волујачкој и секуричкој; по извештају команданта места јагодинског, сељаци наоружани државним оружјем устали су против своје власти; а ја сам ноћас наредио да једна чета из Јагодине оде у ту општину, ред да поврати и да остане на месту, док се вође изгредника неповатају, а још пређе наредио сам, да се сви изгредници са државним оружијем предаду окружним Командантима, који ће их као бунтовнике оптужити да се под војени суд ставе.

2. У општипи катунској била је једна чета из Крушевца и ред повратила, али се одмах вратила натраг, због чега вође изгредника нису похватане, нити власти на позив предстају.

Начелник округа крагујевачког досади ми са захтевима, да је војска овде у приправности и да се патроне шаљу по вароши, јер се спрема неред, међутим није било ни једног нереда.

Како начелника окружног, тако и начелника среза крагујевачког треба сменити, јер су плашљивци и крајње неумешни полицајци; њиховим извештајима више неверујем, нити ћу што по њима предузимати.

Покорно молим Господина Министра за подејстовање, да се како у округу тако и у срезу крагујевачком поставе енергични и вешти начелници, јер у Крагујевцу има доста запаљиве материје, која плашљивим и невештим полицајцима пркоси, а може и мах отети.

У Крагујевцу има преко 80, који су изашли и отпуштени из Управе војно техн. завода; знатна већина од ових не може наћи занимања, овде и како се не растерају као људи без занимања, биће ноћних напада, крађа, па и паље-

WWW.UNILIB.RS

вина, које се могу пренети и на зграде државне, нарочито Управе војно техн: завода из освете. У колико је овд. општинска Управа врло лабава, у толико треба да је будније око полиције.

1 Марта 1893 год.
у Крагујевцу.

Командант Дивизије
Пуковник,
Мих. Срећковић.

XII окр. Команда
Повер. Н. 32.

Команданту шумадиске дивиз. области.

У вези извешћа мога од јучерањег Повер. Н. 29 част ми је учитиво приложити и ово под ·|. приложено извешће командира чете, који се сада још находи у Волујаку ради повраћања реда, из кога ће командант у главном увидети, какво је стање тамо. Према овоме потписати није за сада ништа наређивао командиру пошто му је при поласку наређено да, чим на оба места поврати ред да се онда са четом врати овамо. Али, ако би командант потребовао и мога мишљења за даље наређење овој чети, ја бих био учитивог мишљења, да се чета врати, пошто се види, да су се непослушни сељани разбегли, чим су осетили војску и недајући јој никаквог отпора, јер ако би се војска тамо задржала дотле док полиција пронађе и похвата све оне, за које мисли да су проузроковачи нереда онда би то било дуго и овај би рад требало оставити полициј. власти, да ћосла сама врши, па зато ако командант изволи одобрити, ја бих наредио да се чета сутра у 4 часа врати, по што ће се данас 3-ћег у оба та места извршити накнадно гласање аа народне посланике и после свршеног тога рада држим насигурно, да се више неће никаквог нереда појављивати. За ово очекиваћу наређење команданта дивизије ако командир чете овако не би и сам према увиђавности и потреби урадио.

3. Марта 1893 год.
Јагодина

Командант мајор,
Стев.

Команда 4 чета IV гард. батаљ. *место штаба*
Број датум 1 марта 1893 г.
У Волујку сат 7. *минут* 50 по подне
Коме се пише? Команданту места
У које место? Јагодину.

Вечерас у 6 часова стигох у Волујак и заузех школску зграду; изгредника у гомилама није било, сем што сам код механе затекао њих око 30 без оружја мирно и наредио сам им да се одмах кућама разиђу. У 7 часова чуо се пуцањ неколико пушака у сслу, што неће имати никаквих последица, но ови сељани исказују упорство; сутра рано предузећу обезоружавање, а по том прећи ћу у село Секурић. О овом известио сам и команданта батаљона.

Службено.

Командир чете
Капетан,
Љуб. Медаковић.

Команда 4 чета IV гард. батаљона *место штаба* Волујак
Број 2 службено сат 1. *Датум* 2 марта 1893 г.
Коме се пише? Команданту места *минут* 15
У које место? Јагодина
У Волујку

Стање у волујској општини не представља ничега озбиљног; среска власт јутрос отпочела хватати изгреднике — у мирноћи — но и поред тога, њих око 50 још нису пронађен, ијер су се измакли из општине, но предузимају се мере, да се они похватају.

Стање у Секурићу, по извешћу начел. среског озбиљније је, но изгледа да није тако озбиљно, јер је у истом селу преноћио и данас се тамо налази

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

срески писар са 5 жандарма и 2 пандура. Полиција тражи један део чете за Секурић, да тамо сутра у јутру буде и ја сам готов одредити поручника са једним водом. Као што се види остаћу овде и сутра.

Командир чете
Капетан,
Љуб. Медаковић.

Команданту XIV Батаљона стал. кадра.

Према вашем наређењу од 24 тек. мес. и издатом ми упуству да марширам са нужном опрезом и пуним пушкама према моме нахођењу, да ми војници увек буду на окупу и у руци, те како би могли одговорити потпуно своме позиву и очувати част војничког оружја, и да се најстрожије придржавам правила службе I део става VIII стране 106.

Кренуо сам се са комбинованим одредом из Зајечара истог дана у $3'|_2$ сата по подне за у село Ласово а у циљи одржавања реда и стигао сам у село Ласово око пола ноћи.

Одред је био састављен из свију чета и то: из I чете 1 подофицир и 15 редова, из II чете 1 подофицир и 10 редова из III чете 1 подофицир 1 значар и 10 редова, из IV чете 1 подофицир и 15 редова — свега 55 војника,

Према наређењу имао сам да стигнем што пре у село Ласово. А путовао сам овим путем и то: преко Краљевице села Шљивара, Братујевачког поља, Леновца, па у село Ласово

Путовао сам са најнужнијом опрезом и пуним пушкама од села Леновца до Ласова.

Пут је био по све рђав блато је било толико да су војници један другог извлачили. Од Леновца до Ласова тукла је нас јака киша са јаким ветром и снегом, дању смо путовали до братујевачког брда одатле по ноћи у село до у село Ласово. На путовању употребљено 8 сати, на одмор сам 30 минута.

Спрема је била код војника обично одело са прописним бројем муниције.

Храну су добили у новцу на рукама и хранили су се сувом храном.

Чим сам у село дошао позвао сам преседника општине јавио се за шта сам дошао и пито га има ли каквог нереда. На то ми он одговори да су хтели напасти на општ. судницу 24 тек. месеца њих до 30, па им није испало за руком онако, како су они мислили за то су се разишли и одговори да за сад нема опасности, ја одредих једну стражу јачине 1 поднаредника и 10 војника и постави шиљбочно место пред кафаном и то удвојено, стража је остала пред кафаном у ходнику у строгој приправности а у ходнику је било из узрока тога што је падао снег и киша, остале људе уведем у кафану наредим да буду у строгој приправности и ту смо преноћили сутра дан 25. тек. месеца преданили и пренoћили.

25. тек. месеца председник општине и срески писар ухапсили су 4 грађанина, и наредио ми срески писар да их дотерам у Зајечар и предам окружном начелнику, у путу су ме стигли још двојица, којима је такође полиција наредила да дођу у Зајечар и ја сам их стражарно дотерао и предао их окружном начелнику са актом.

Нереда за време мог бављења није било, до употребе оружја није долазило.

25-ог тек. месеца нисам се могао вратити а из узрока тога, што су ми људи били јако уморни и по све за пут неспособни.

Ред, послушност и дисциплина за време путовања у месту било је врло добро.

Из Ласова пошао сам 26. тек. мес. у 6 сати у јутру вратили смо се истим путем, којим смо и пошли, у Зајечар стигао сам у 2 и по сата по подне. Време је било лепо но блата је било такође много и пут хрђав, на одмору употребљено *1 сат и по* а на путовању 7 сати.

WWW.UNILIB.RS

Са становницима нисам долазио у додир за то нисам могао знати како су расположени на спрам нашег доласка.

О свему предњем учтиво извештавам команданта батаљона.

Водник II чете 14 батаљона сталног кадра
потпоручик,
Средоје М. Цветковић

26. Фебруара 1893 год.
Зајечар

Шумад. дивиз. команда.
4|3 *Повл. 198*

Господину министру војном

Част имам послати предњи извештај команданта XII пуковс. округа о изаслатој чети из Јагодине у село Волујак и Секурич, из кога се види да није било стварне потребе одашиљања чете у поменуто село, пошто командир у прикоженом рапорту своме од 1. тек. месеца вели да у Волујаку није затекао ни једног изгредника наоружаног ни са државним нити са икаквим другим оружјем.

На основу напред изложеног мњења команданта XII пук. округа, ја сам му под данашњим наредио, да изда налог командиру чете, да се одмах врати, ако доиста у поменутим селима и околини нема ничег озбољног, што би претило миру и угрожавало ауторитету државне власти.

У исто време наредио сам му да ми поднесе извештај ко му је и којим начином јавио, да су се сељаци поменута два села побунили и наоружали државним пушкама, кад то не постоји према приложеним извешћима изасланог командира чете, о чему ћу у своје време имати част известити и Господина Министра Војног.

4. Марта 1893 г.
Крагујевац

Командант пуковник,
Мих. Срећковић

59

Господину министру унутрашњих дела
ХИТНО
БЕОГРАД

У општини ражанској наша већина. Чврки Периша председник, а Војислав његов синовац кмет, наш.

Периша обуставио сваки рад и затворио неколико оружаних људи у судницу, да не да ником ући, па ни среској власти, која је синоћ тамо дошла послом, нарочито да изврши новчане осуде над њим.

Наредио сам да се позове и дође сутра до подне ср. власти; и позове да дигне стражу из суднице, иначе шаљем војску да растера гомилу, поврати ред а њега притвори.

Углед власти заповеднички налаже да се сваки смишљени отпори њихови одмах сузбијају; иначе неће остати усамљени, а циљ им је да се укочи точак рада око избора.

Ово јављамо и молимо за

1

Потпуно поверење да се неће нигде прегонити догађаји прецењивати, али их не смемо ни потцењивати.

Присуство војске на сељаке чини добар утисак.

28. Децемра 1892 год.
Чачак

ВЛАДИН КОМЕСАР,
Сима Павловић

НАЧАЛНИК ОКР. РУДНИЧКОГ,
Љ. Каменичић

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

IX. ДЕЛО

1.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

АЛЕКСАНДРА I

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ

КРАЉА СРБИЈЕ

МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

На предлог Нашег министарског савета, а на основу другог става члана 54 Устава решили смо и решавамо:

Народну Скупштину сазвану у ванредан сазив периоде, 1893, 1894 1895 године, на дан 25 Марта ове године, нека отвори читањем овог указа Наш председник министарског савета г. Јован Ђ. Авакумовић, као Наш нарочити пуномоћник за то.

Наш председник министарског савета нека изврши овај указ.

31 марта 1893 год.
Београд

Јов. Ристић с. р.
Ј. Белимарковић с. р.

ПРЕДСЕДНИК МИНИСТАРСКОГ САВЕТА,
МИНИСТАР ИНОСТРАНИХ ДЕЛА,
Ј. Ђ. Авакумовић с. р.
МИНИСТАР ВОЉНИ
ЂЕНЕРАЛ,
Ант. М. Богићевић с. р.
МИНИСТАР ФИНАНСИЈА,
Д. Стојановић с. р.
МИНИСТАР УНУТРАШЊИХ ДЕЛА,
Ст. Д. Рибарац с. р.
МИНИСТАР ПРАВДЕ,
Жив. С. Величковић с. р.
МИНИСТАР
ПРОСВЕТЕ И ЦРКВЕНИХ ПОСЛОВА,
Јован Ђорђевић с. р.
МИНИСТАР НАРОДНЕ ПРИВРЕДЕ,
Вел. Кундовић с. р.
ЗАСТУПНИК МИНИСТРА ГРАЂЕВИНА,
МИНИСТАР ФИНАНСИЈА,
Д. Стојановић с. р.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

2.

ДРЖАВНИ САВЕТ
29 јула 1893 год.
бр. 2577.

Председнику Народне Скупштине

Актом државног одбора од 2. Јануара 1893 год. Др.ОБр. 15, одређено је било, да се, о изборима на дан 25 Фебруара 1893 год. избере сто тридесет и четири Народна Посланика за Народну Скупштину, која је сазвата за 25 Март. 1893. године.

ПРЕДСЕДНИК
ДРЖАВНОГ САВЕТА
Пера Велимировић с. р.

НАРОДНА СКУПШТИНА
бр. 708.
29 јула 1893. год.
У БЕОГРАДУ

Скупштинском истражном одбору

Шаље се том одбору тражени акт.

ПОТПРЕДСЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ,
П. Ј. Вуковић с. р.

1	Аврам Бељић	трговац	Липолиста	округ подрински
2	Аврам Шокорац	председ. суда	Крушевца	» крушевачки
3	Арса Дреновац	трговац	»	» »
4	Атанасије Бабовић	председ. апелац.	Београда	« врањски
5	Анта Рајичић	тежак	Салаша	» крајински
9	Алекса Ратарац	економ	Ратара	» подунавски
7	Алекса Васић	судија	Београда	» подунавски
8	Андра Николић	саветник	Београда	» тимочки
9	Арсеније Прокопијевић	свештеник	Иванице	« ужички
10	Баља Стојановић	тежак	Вел. Извора	» црноречки
11	Благоје Божић	тежак	Бадњевца	» крагујевачки
12	Богдан Златић	адвокат	Крушевца	» црноречки
13	Владимир Тадић	трговац	Ваљева	варош Ваљево
14	Велимир Тодоровић	адвокат	Београда	округ крагујевачки
15	Боадимир Арсенијевић	трговац	Азање	» подунавски
16	Велизар Кундовић	министар	Београда	» подрински
17	Вуча Николић	тежак	Гушевца	» тимочки
18	Демитрије Стојановић	министар	Београда	варош Београд
19	Димитрије Стаменковић	трговац	Београда	„ Београд
20	Димитрије Машић	трговац	Неготине	» Неготин
21	Димитрије Катић	трговац	Црквенца	округ моравски
22	Димитрије Илицановић	судија	Ниша	» топлички
23	Димитрије Карић	»	Ужице	» ужички
24	Добросав Ружић	професор	»	« ужички
25	Драгутин Гођевац	адвокат	Београда	» ваљевски
26	Драгутин Петровић	тежак	Бунара	„ моравски
27	Ђорђе Генчић	консул	Солуна	варош Зајечар
28	Ђорђе Томић	трговац	Кладова	округ крајински
29	Ђока Брачинац	»	Ражња	» крушевачки
30	Ђока Анђелковић	професор	Зајечара	» моравски
31	Живан Живановић	саветник	Београда	варош Ниш
32	Жика Микић	трговац	Параћина	„ Параћин
33	Живојин Величковић	министар	Београда	округа моравског
34	Живота Стокић	трговац	Петровца	окр. пожаревачког
35	Иван Станисављевић	тежак	Добриња	општина Добрињска
36	Илија Стојановић	трговац	Бољевца	округ црноречки
37	Јанча Јовановић	»	Врање	варош Врање
38	Јеврем Илић	професор	Београда	округ крајински

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

39	Јован Ђорђевић	министар	Београда	варош	Прокупље
40	Јован Николић	тежак	Шпаја	округ	пиротски
41	Јован Ђ. Авакумовић	министар	Београда	»	подунавски
42	Јован Несторовић	директор	Зајечара	»	црноречки
43	Јован Јеличић	председ. суда	Пожаревца	»	пожаревачки
44	Јованча Стојановић	тежак	Миљковца	»	топлички
45	Јоца Ж. Јовановић	трговац	Шапца	»	подрински
46	Јосиф Аризан	трговац	Пирота	варош	Пирот
47	Јосиф Видаковић	доктор	Ћуприје	округ	моравски
48	Јосиф Бојиновић	кмет	Ивера	»	подрински
49	Коста Таушановић	бив. министар	Београда	варош	Алексинац
50	Коста Младеновић-Гага	тежак	Т. Дола	округ	пиротски
51	Коста Јуришић	»	Црне Баре	»	подрински
52	Лука Ђуровић	»	Такова	општина	таковска
53	Лаза Секулић	апотекар	Ужица	округ	ужички
54	Љуба Јоксимовић	књижар	Београда	»	ваљевски
55	Лука Лазаревић	професор	Врање	»	ваљевски
56	Максим Сретеновић	трговац	Гор. Милановца	вар.	Г. Милановић
57	Марко Петровић	свештеник	Београда	округ	ваљевски
58	Мата Максимовић	тежак	Кушиљева	»	пожаревачки
59	Мијаило Веселиновић	трговац	Књажевца	вар.	Књажевац
60	Мијаило Богатинчевић	»	Уба	округ	ваљевски
61	Мијаило Павловић	«	Београда	»	крагујевачки
62	Мијаило Поповић	професор	Крушевца	»	крушевачки
63	Мијаило Вујић	саветник	Београда	»	подрински
64	Мика Осман Беговић	трговац	Лесковца	вар.	Ласковац
65	Милан Д. Китановић	»	Ћуприје	вар.	Ћуприја
66	Милан Мостић	адвокат	Београда	округ	тимочки
67	Милан Ђурић	прота	Ужица	»	ужички
68	Милован Миловановић	журналиста	Београда	»	врањски
69	Милован Несторовић	трговац	Црнића	»	пожаревачки
70	Милија Миловановић	«	Бачине	»	моравски
71	Милоје Барјактаровић	прота	Крагујевца	»	крагујевачки
72	Милош Ђорђевић	тежак	Дрћевца	»	врањски
73	Милош Јоксић	свештеник	Вранића	»	подунавски
74	Милош Богдановић	трговац	Смољинца	»	пожаревачки
75	Милутин Гарашанин	бив. министар	Београда	»	подунавски
76	» »	» »	»	»	пожаревачки
77	Митар Мићовић	кмет	Ужица	вар.	Ужице
78	Мита Вељић	трговац	Прокупља	округ	топлички
79	Мићо Бранковић	»	Дрена	»	подунавски
80	Мратинко Милојевић	тежак	Ракишца	»	пожаревачки
81	Никола Пашић	бив. министар	Београда	варош	Београд
82	» »	»	»	окр.	топлички
83	Никола А. Јовановић	трговац	Пожаревца	варош	Пожаревац
84	Никола С. Николић	тежак	Лозовика	окр.	подунавски
85	Никола Живадиновић	трговац	Бање	окр.	тимочки
86	Никодије Милетић	»	Параћина	округ	моравски
87	Петар Икономовић	свештеник	Ниша	варош	Ниш
88	Петар Таушановић	трговац	Јагодине	»	Јагодина
89	Петар Николић	»	Чачка	»	Чачак
90	Петар Катић	»	Трстеника	округ	крушевачки
91	Петар Максимовић	адвокат	Смедерева	»	подунавски
92	Павле Вуковић	трговац	Крагујевца	вар.	Крегујевац
93	Павле Крстић	свештеник	Свилајинца	вар.	Свилајнац
94	Павле Крстић	судија	Неготина	округ	крајински
95	Павле Ранковић	тежак	Орашја	»	подуавски
96	Павле Солдатовић	трговац	Бастава	»	подрински
97	Панта Срећковић	професор	Београда	»	пиротски
98	Радисав Луковић	тежак	Бојника	»	врањски
99	Радисав Митровић	економ	Б. Баште	»	ужички
100	Раша Милошевић	бив. начелник	Београда	»	пиротски
101	Раша Нинић	тежак	Мариновца	»	тимочки
102	Риста Поповић	трговац	Голупца	окр.	пожаревачки
103	Сава Ј. Илић	»	Шапца	варош	Шабац
104	Сава Грујић	ђенерал	Београда	округ	моравски
105	« »	»	»	»	подунавски

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

106	Светолик Поповић	инспектор	Београда	округ	пожаревачки
107	Светозар Атанасковић	професор	Ниша	»	топлички
108	Стеван Ивковић	трговац	Београда	варош	Београд
109	Стеван Ристић	тежак	Вел. Шиљеговца	округ	крушевачки
110	Ст. Миљковић-Паштркуља	трговац	Власотинци	»	пиротски
111	Стеван Ћурчић	новинар	Београда	»	подунавски
112	Сима Цветковић	адвокат	Крагујевца	»	крагујевачки
113	Сима Костић	»	»	«	»
114	Сима Бимбић	директор	Шапца	»	подрински
115	Станоје Петровић	тежак	Рајца	»	крајински
116	Станојло Вукчевић	доктор	Пожаревца	»	пожаревачки
117	Станко Петровић	тежак	Житковца	»	крушевачки
118	Стоиљко Стојановић	»	Белојевца	»	врањски
119	Стојан Рибарац	министар	Београда	округ	пожаревачки
120	Стојан Новаковић	бик. министар	»	»	подрински
121	Тане Ранчић	тежак	Каменице	»	топлички
122	Тодор Туцаковић	трговац	Крагујевца	вар.	Крагујевац
123	» »	»	»	округ	крагујевачки
124	Тома Дрманић	адвокат	Смедерева	варош	Смедерево
125	Тома Јовановић	лиферант	Врање	округ	врањски
126	Тома Бојичић	тежак	Гуњака	»	подрински
127	Филип Милојевић	»	Вел. Дренове	»	крушевачки
128	Цветко Јездић	трговац	Лознице	варош	Лозница

Пбр. 3576. Из министарства унутрашњих дела. 22 марта 1893 године у Београду.

Народној Скупштини

Одбор за преглед и верификацију посланичких пуномоћства, има част поднети Народној Скупштини свој извештај.

Изабран на првом предходном састанку, на основу члана трећег (3) закона о пословном реду у Народној Скупштини, одбор је прегледао изборна акта, која му је у неотвореним завојима предао министар унутрашњих дела, актом од 25 тек. мес. ПБр. 3677, заједно са списком посланика.

Позвавши посланике, по чл. 5. послов. скуп., да му предају своја пуномоћства, одбор је примио 64 пуномоћства и 65-то уверење, које је од мањине чл. бирачког одбора за изборни округ подрински добио и предао овом одбору Јосиф Бојиновић тежак и председник општине иверске.

Од осталих посланика, који су уврпћени у списак, послат министром унутрашњих дела, састављен на основу извештаја гл. бирачких одбора, одштампаних према чл. 81. и 60 закона изборног, неки који су били на првом предходном састанку, нису предали одбору своја пуномоћства, ма да су позивани и објавом, која је била прилепљена на згради Скупштинској.

По прегледу примљених пуномоћстава, уверења, Јосифа Бојиновића, и акта изборних, која су са овим у вези, одбор је нашао следеће:

I.

Избори извршени у варошима: Београду, Смедереву, Пожаревцу, Нишу, Крагујевцу, Шапцу, Лозници, Чачку, Пеготину, Зајечару, Пироту, Врањи, Лесковцу, Прокупљу, Параћину, Ћуприји, Јагодини, и у селима: Такову и Добрињу уредни су. Исто тако уредна су и пуномоћства посланика у тим местима која су поднесена.

Против избора Томе Дрманића посланика за варош Смедерево поднео је жалбу Јова Ј. Рашић из Смедерева, којом се износе ове неправилности:

Што изборни бирачки списак није био законито оверен, јер на закључку истог није писменима означен број листова у њему, ни број бирача под сваким писменом, и што је бирачком одбору председавао Алекса Нинић, а не председник Тома Дрманић.

Одбор је ову жалбу одбацио, пошто је азбучни списак потврђен надлежним судом, а други навод жалиочев не даје разлога за оспоравање избора.

WWW.UNILIB.RS

II.

Уредни су избори и пуномоћства посланика:

1. Јована Авакумовића, Николе Николића, Милоша Јоксића, Стевана Ђурчића, Владимира Арсенијевића и Алексе Васића, изабратих у округу подунавском.

2. Лазара Секулића изабраног у окр. ужичком.

3. Мијаила Богатинчевића и Драгутина Гођевца, изабратих у округу ваљевском.

4. Томе Јовановића, Радосава Луковића, Стојилка Стојановића и Атанасија Бабовића, изабраних у округу врањском.

5. Стојана Д. Рибарца, Милована С. Несторовића, Мратинка Милојевића, Животе Стокића и Светолика Поповића, изабратих у избор. окр пожаревачком.

6. Станоја Петровића, Ђорђа Томића, Јеврема А. Илића и Павла Крстића изабратих у округу крајинском.

7. Илије Стојановића, Баље Стојановића, Јове Несторовића и Богдана Златића изабратих за изборни округ црноречки.

8. Тодора Туцаковића и Симе Цветковића за изборни окр. Крагујевачки.

9. Велизара Кундовића, Аврама Бељића, Павла Солдатовића и Симе Бимбића за изборни округ подрински.

10. Стојана-Тане Ранчића, Мите Ређића и Светозара Атанацковића за изборни округ топлички.

11. Живојина С. Величковића, Драгутина Петровића и Др. Јосифа Видаковића за изборни округ моравски.

12. Петра Катића и Аврама Шокорца за изборни округ крушевачки.

III.

При прегледу изборни аката за изборних окр. пиротски и пуномоћства, која су му поднели посланици Коста Младеновић-Гага и Панта Срећковић, одбор је оглашујући за уредна пуномоћства ових изабраника увидео следећу противозаконитост при срећивању изборног посла.

У овом изборном округу биле су три кандидатске листе:

Јована Николића и Раше Милошевића. Косте Младеновић-Гаге и Панте Срећковића и Панте Дробњака и Косте Ивковића.

Према овоме одређивање посланика кандидатским листама г. Николића — Милошевића, и Младеновића — Срећковића, коју је извршио главни бирачки одбор својом одлуком од 5 Марта тек. год. било би правилно, кад листи Николића — Милошевића не би недостајао један битни услов за законску важност њезину.

И право на расправу питања, која потичу из азбучних спискова бирачких (чл. 23 и ост. изб. зак.), и право на решавање о уредности једне кандидатске листе и потврђивање њезино (чл. 40, 44, 45 и ост. изб. зак.) припада првостепеном суду.

Овај појам преставља примену и употребу колегијалног саветовања и решавања потребног броја судија (њих тројице) као што прописује чл. 152. Устава а § 12. устројства првостепеног суда.

О кандидатској листи Јована Николића и Раше Милошенића *није колегијално решавао првостепени суд пиротски, нити је она потврђена по колегијалној одлуци суда.*

Кад је ова кандидатска листа предата првостепеном суду пиротском, председник тога суда узео је у колегијум за решавање ове ствари поред себе и судије Василија Јовановића и Вићентија Петровића. То је било 6 фебр. тек. год.

Тада је суд нашао да извесни предлагачи нису ушли у бирачке спискове, па су ту одлуку потписале обе судије са председником. Сем тога нађене су још неке неправилности због којих листа није могла бити потврђена

WWW.UNILIB.RS

Деветог Фебруара председник је овим судијама изнео опет на решење листу Николића и Милошевића. И кад су судије Василије и Вићентије констатовали раније и нове неправилности, и као већина одлучили да се о том предлагачи известе, а листа не потврђује, председник суда прекинуо је даљи рад по овој ствари.

Сутра дан 10 Фебруара, позвао је председник суда за решавање ове листе неспорног судију Гргура Станаревића, *и само њих двоје решили је и потврдили.*

Ово се види из реферата судије Вић Петровића, од 10 фебруара, упућеног министру правде.

То тврди и изјава судије Јовановића од 21 Фебруара, коју је дао по решењу министра правде од 18 истог мес. № 1480.

То најпосле потврђује и изјашњење председника овог суда г. Велимира Милојковића, од 24 Фебруара. Само што председник Милојковић, признавајући факт да је „*с г. Гргуром решио* ову листу", тврди да је г. Вићентије „отказао суделовање у решавању".

Све ово показују акта министра правде која су стављена одбору на расположење актом мин. упутрашњих дела ПБр. 2497.

На овом основу стоји и жалба, коју су против избора Николића и другова поднели Ђорђе Ј. Илић и још 52 бирача пиротског избор. округа.

Питање о правоваљаности ове кандидатске листе изношено је на решавање и главном бирач. одбору и он је, признавајући надлежност Народне Скупштине за решење овог питања, одбио од себе то решавање као ненадлежан.

Према овом стоје утврђене ове чињенице:

1) За решавање кандидатске листе изискује се судски колегијум.

2) У овој прилици изостао је тај неопходан услов законски.

3) Председник Милојковић сам признаје да је листу решио 10 Фебруара „са г. Гргуром," дакле само њих двоје.

„Отказ г. Вићентија судије није доказан".

Председник суда не подноси званичан акт, из кога би се видело, да је судију Вићентија позивао на решавање, па овај то одбио.

Председник је могао у том случају узети за попуну колегијума кога из нижег особља судског са законским квалификацијама за решавање.

Кад стоји све то, и кад оскудице побројаних услова према чл. 47 избор. закона не даје право на засебну кутију, онда је по закону несумњиво: да кандидатска листа Јована Николића и Раше Милошевића није имала правне вредности; да та листа није могла имати своје засебне кутије, нити су се за њу могли примати гласови и да се гласови, који су пали на ову бесправну листу не могу узимати у рачун.

Према овоме посланици за овај изборни округ имају се одредити по броју гласова, који су добиле листе Косте Младеновића и Панте Срећковића и Панте Дробњака и Косте Ивковића.

Целокупан је број гласова, који је пао на ове две кандидатске листе 4689. Количник је за посланике са општим условима. 1563, а за оне са нарочитим условима 2435.

У таком случају листа Косте Младеновића и Панте Срећковића, бројем својих гласова, према чл. 93. Устава и члану 87 избор. закон.. добија;

Од општих посланика два по количнику и 3-ћег по остатку (од 1116. гласова који је ближи количнику од целокупног броја од 447 гласова добивених за листу Панте Дробњака и Косте Ивковића·

Исто тако ова листа Младеновића — Срећковића добија од посланика са нарочитим условима једног по количнику а другог по остатку од 1897 гласова, већем од целокупног броја листе Дробњака — Ивковића.

И тако се, по самом Уставу и закону имају сматрати као посланици избор. округа пиротског

WWW.UNILIB.RS

Са општим условима:

Коста Младеновић-Гага;
Мијаило Протић намесник из Власотинаца;
Андон Ристић, председник општине из Стрелца

Са нарочитим условима:

Панта Срећковић, проф. Вел. Школе.
Ђорђе Ничић, дирек. гимн. из Пирота.
И они се и пријављују Скупштини као посланици овог изборног округа.

IV

При оцени уверења, које је поднео Јосиф Бојиновић, и акта избора у окр. подвинском, која су са њим у вези, одбор је увидео незаконитост у раду глав. бирач. одбора. Та је незаконитост донела резултат, да је глав. бирач. одбор у место да призна за посланика Бојиновића као четвртог кандидата на листи Кундовића и Бимбића са већим бројем гласова, он је признао и издао своје пуномоћство Стојану Новаковићу, кандидату на листи Стојана Новаковића и Марка Ђорђевића, која је имала мањи број гласова од онога, који је пресуђивао избор и пуномоћство у корист Јосифа Бојиновића.

Главни бирач. одбор мислио, је да је надлежан да оглашује за неважеће изборе и у оним гласачким местима где су они извршени, али на којима, по његовом нахођењу нису правилно извршени.

Руководећи се том незаконитом тежњом, он је огласио за невредеће изборе у неколико општина и листи Кундовића — Бимбића недопуштеним начином одбио 2102 гласа.

Са свим бројем гласова листа Кундовића — Бимбића према броју (од 8637) гласова, који је она добила и целокупном броју гласача (од 16640) има по чл. 93. Устава и чл. 87. изб. зак. да добије: једног посланика са нарочитим условима по количнику (од 2477) и четвртог Бојиновића по остатку (од 1506). Јер овај остатак ближи је количнику и већи од целокупног броја (од 1223) који су пали на листу Стојана Новаковића и Марка Ђорђевића.

Са разлога да главн. бир. одбор по чл. 84. избор. закон властан наређивати накнадно гласање само на оним гласачким местима „где због нереда или буди каквих узрока гласање није извршено".

С разлога, да је се глав. бирач. одбор ненадлежно упустио у оцену избора на овим гласачким местима, и захватајући право Скупштине (чл. 104 уст.) недопуштено одбио поменути број гласова листе Кундовића — Бимбића.

С разлога, да су избори на овим гласачким местима извршени правилно — одбор налази:

Да је по Уставу и закону изборном Бојиновић посланик за избор окр. подрински уз остале из листе о којој је реч.

Пријављујући Бојиновића Народној Скупштини као посланика, одбор је даље убеђен; да Стојан Новаковић није изабран за посланика, и да је радња глав. бирач. одбора о издавању мандата Стојану Новаковићу незаконита.

V

Истоветну погрешку поништавањем избора на појединим гласачким местима и одбијањем гласова, учинио је и глав. бирачки одбор избор. окр. пожаревачког одбивши листи Стојана Рибарца и Светолика Поповића 2850 гласова, који су на њу пали у 22 гласач. места.

Али пошто овај број одбијених гласова ни у колико не утиче на промену резултата при одређивању посланика овој кандидат. листи, то је одбор и признао за уредан избор и пуномоћства оних посланика из овог округа, који су му своја пуномоћства предали, као што је казато напред у одељку под II. тач. 5.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

VI.

При разматрању акта за избор. округ. рулнички, послатих актом мин. унутр. дела од т. м. ПБр., одбор је увидео следеће:

У овом округу биле су три кандидатске листе.

1) Ранка Тајсића и Косте Борисављевића.

2) Петра Николића и Александра Борисављевића.

3) Светозара Шурдиловића и Радомира Тијанића.

На дан избора гласало је у 106 изборних места 25.553 бирача.

Од ових гласало је на листу Тајсића и К. Борисављевића 19.364.

На листу Петра Николића и А. Борисављевића 3129.

На листу Шурдиловића и Тијанића 1078.

Из општине Бадањске као 107-ме у овок изборном округу изборна акта нису предата главном бирачком одбору.

Главни бирачки одбор није средио изборни материјал ни донео какав закључак пуномоћствима. Како се из акта види узрок је у томе, што председник главног бирачког одбора Ђока Новаковић није хтео да изнесе на решавање сва акта о извршеном гласању изјављујући да је он решио и наредио неке накнадне изборе на оним гласачким местима, где су они 25 фебруара били извршени.

Овај факт означен у акту петорице чланова главног бирачког одбора, од 28 фебр. упућен начелству округа рудничког, као и писма спремљена за општине, у којима су избори извршени па ипак накнадни наређени, садржи и објашњава и побуду њихову, којом су тражили од начелства заштиту својих права као чланови главног бирачког одбора.

И начелник среза трнавког коме је начелство послало овај захтев на надлежни поступак, актом својим од 28 фебруара Бр. 1957, обуставио је даљи рад главног бирачког одбора, тако и у циљу очувања законитог резултатата избора.

Тражећи услед овога и сва ондашња изборна акта, начелник ср. трнавског иримио је иста на реверс од 28 фебруара, који је придружен изборним актима.

Услед свега овога одбор није дефинитивно ни средио изборни посао, нити је дао изабраним посланицима своја пуномоћства.

Улазећи, по овом, у оцену овог избора и оцењивање броја посланика појединим кандидатским листама, по што то главни бирачки одбор није извршио, одбор је нашао да листи Ранка Тајсића и Косте Борисављевића припада:

Од општих посланика 3 по колничнику и 1 по остатку, дакле свега четири.

Листа Петра Николића и Александра Борисављевића припада 1 посланик са општим условом по количнику.

Са овим је исцрпљсн број посланика, са општим условима, одређен за овај изборни округ.

Од посланика са нарочитим условима листи Ранка Тајсића и К. Борисављевића припада један по количнику.

Остатак за другог посланика са нарочитим условима на овој листи Тајсићевој и Борисављевићевој од 3628 гл. већи је од остатка на листи Петра Николића и ближи количнику.

По томе би листа Тајсића имала добити и другог посланика са нарочитим условом.

Али против избора за овај изборни округ уложио је жалбу Стеван Радосављевић из Коњевића са још 9 бирача у којој је представљено ово:

1) Благоје Симовић, председник општине Прањанске у ср. таковском, као председник бирачког одбора, бележио је мастилом куглице појединих бирача, па онда претио како он зна где ко гласа.. Сем тога метуо је главу до кутије, слушао где ће гласач куглицу пустити, и кад ко не би метуо у радикалну кутију псовао би најпогрднијим речима. Међутим и гласање је ручку прекидано.

2) У општини Калањевачкој, председ. бирачког одбора Војислав Саватијевић, дошао је после 3 сахата пошто је отпочет рад и кутије намештене па је поскидао листе са кутија и изменио како је он хтео. А у јутру ушао у судницу и почео рад пре 7 сахати без представника либералне листе.

3) У општини Моравачкој, гласато са две куглице, па кад је куглица нестало, остворене су кутије, куглице вађене и наново гласато.

WWW.UNILIB.RS

4) У општани рудничкој забрањено је гласање неколицини правних гласача који су имали бирачке карте.

5) У општини Миросаљачкој забрањено бирачима гласање и ако су имали бирачке карте, а сем тога и отерани преставници листе.

За ове неправравилности жалиоци су навели доказе и тражили извиђај.

По изборним актима у овим општинама добила је листа Тајсићева 702, листа Николићева 123 и листа Шурдиловићева 51 глас.

Како је према овоме број огласова у општинама где је по жалби било неправилности, већи од оног остатка за посланика с нарочитим условима из листе Тајсићеве; како тај број у сравњењу са остатком листе Петра Николића може при условима реда и законитости на изборима променити исход гласања и одбор налази:

Да су наводи у поменутој жалби довољни за вероватност; и да се питање о другом посланику с нарочитим условима у овом избор. округу не може коначно решити без претходног извиђаја.

С тога и с погледом на целокупно стање у овом изборном округу одбор има опет пријавити Народној Скупштини као посланике овог округа:

Са општим условима:

Ранка Тајсића, Љубу Новаковића, Лазара Прокића, Петра Николића и Радомира Протића.

Са нарочитим условима: Косту Борисављевића.

А по што је Петар Николић изабрат и за посланика вароши Чачка и он се пред одбором одрекао мандата за избор. округ рудnички, задржавајући мандат чачански, то одбор пријављује Скупштини првога по реду његове листе, као посланика поп Саватија Божића са Рашке (чл. 9 зак. о посл. реду скупшт.).

За другога посланика са нарочитим условима одбору је част предложити извиђај у општинама у жалби и овом извештају означенима, и по резултату који тај извиђај буде показао донеће се о том избору дефинитивна одлука.

Остали наводи у жалби Радосављевића и другова: да су у многим општинама овог округа гласала лица која дугују порезу од пре 5—6 година (као у општини Паковраћској); да мало на коме бирачком месту није било претње од општинских часника и служитеља као у општини дубачкој, где се претило голим ножевима и смрћу ко не гласа за радикале, не заслужују у тој мери пажње Народне Скупштине да би по њима требало што радити, по што се за све то не именују никакви докази. И са тога је одбор овај део жалбе одбацио, па има част предложити Народној Скупштини да она то прими.

VII

Против избор Томе Јовановића и другова за изборни округ врањски поднели су жалбу Стојан Митић из Манојловца, Стеван Ђ. Бобић бив. срески начелник из Лесковца и још 3 бирача у којој су навели:

Да неким бирачима нису дате бирачке карте, и за доказ о томе поднели 2 тужбе које су ови бирачи поднели првостепеном суду;

Да је министар унутрашњих дела погазио закон;

Да су отеривани одређени председници бирачких одбора;

Да су у неким општинама добили карте и гласали они који дугују порезу држави.

Да су пред изборе разношене по народу објаве, у којима се износило да су поапшени чланови радикалног одбора, а те објаве да су рађене на хектографу у среској канцеларији.

Одбор налази, да ове жалбе не заслужује пажњу Народне Скупштине са разлога следећих: Две тужбе против кметова да нису давали бирачке карте, није доказ ни да су тужиоци доиста имали права на бирачке карте па им тужени нису дали. За ово је потребна пресуда судска. Број ових тужилаца за непримљене бирачке карте толико је незнатан, да ни у колико не би променио исход избора.

Радња министра унутр. дела не подлежи разматрању и оцени Скупштине у овој форми нити стоји навод да је министар својим расписима погазио закон, као што се у жалби наводи.

Не подноси се доказ да су гласали и безправни бирачи, а бирачки одбори били су по закону састављени.

Растурање објава, да су поапшени чланови главног радикалног одбора, и тврђење да су тиме застрашивани радикални гласачи, не заслужује никаква признања Народне Скупштине. Те објаве и вест коју су оне разносиле, равна је вести коју су разнели у очи избора радикални агитатори и неки листови да је министар унутр. дела побегао, и другче још знаменитије узбуњујуће вести. И као што се страх услед ове вести не може узети у оцену, јер нема законске вредности, тако се не може признати на штету избора у округу врањском ни „страх“ који су поменуте објаве произвеле. А навод да су те објаве писане у среским канцелиријама није доказато и по томе не заслужује пажње Народне Скупштине.

VIII.

Посланик Тодор П. Туцаковић, изабрат је и у вароши Крагујевцу и округу крагујевачком.

Туцаковић је изјавио одбору, да у захвалност на поверењу којим га преко 30 год. одликују његови суграђани из Крагујевца, задржава мандат вароши Крагујевца; с тога одбор на упражњено место његово, као посланика за избор. округ, крагујевачки и према чл. 9. пословника скупшт. пријављује као посланика Сретена Богићевића из Кнића, као првог на реду из кандидатске листе Туцаковићеве.

IX.

Одбор има част приложити Народној Скупштини под А списак посланика, чије је изборе прегледао и оверио.

По том списку има 74 посланика, а тај број прелази онај уставом (чл. 110.) одређен и потребан број за решавање.

X.

Као што је познато Народној Скупштини, на првом предходном састанку, држаном 25. т. м., неки посланици напустили су скупштинску дворану.

Сама не допуштена и против законита побуда ових посланика, изражена тада и преко сваке мере јасно и разговетно, довољна је, да обележи и намеру њихову, да успоре даљи рад Народне Скупштине.

Не хотећи огледати у тој недопуштеној, и према светињи дома Народног Представништва недостојној демонстрацији ових посланика њихову решеност на дефинитивно напуштање посланичких им мандата, одбор верификациони позвао их је нарочитом објавом, да му, као законито изабраним надлежним телу, предаду на преглед и оцену своја пуномоћства.

Они то нису хтели учинити и ако је одбор од 25 т. м. по подне 3 дана радио на овом послу и чекао на њихова пуномоћства.

С тога та пуномоћства нису ни могла бити прегледана нити одбор о њима може што известити Скупштину.

Али је одбор узео у обзир следеће:

1.) „Сваки посланик по чл. 1 пословника скупштинског, дужан је још у очи дана за сазив скупштине одређеног бити у месту одређеним за држање скупштинских седница и т. д. остати и скупштинске послове радити све док скупштина не буде закључена или распуштена или док њене седнице не буду одложена;“

2.) Сваки мандат посланички носи на себи и дужности према народу, из чијег су средине произишли;

3) Узвишеним дужностима народних представника не одговара се на начин који су показани ови посланици;

4) Поменути посланици напуштајући скупштинску дворану 25 т. м. и не хотећи предати одбору своја пуномоћства показали су разговетно и отворено своју намеру: да неће следовати вршењу дужности на које их је упутило поверење народно, нити се користити правима са тим скопчаним;

5) Поштовање закона је прва потреба у држави а посланици народни у првом реду дужни су одазивати се задовољавању те потребе; и

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

6) Народна Скупштина дужна је чувати мир и спокојство земље од свију заплета и потреса па и од оних који би били изазвани неоправданим и недопуштеним држањем појединих чланова њезиних. И с погледом на ово одбор има предложити Народној Скупштини да изволи решити следеће:

а) Сви посланици о којима је овде реч и од којих се прилаже списак по Б. дужни су у року од 24 сахата положити у Скупштини своја пуномоћства на преглед и оверавање.

б) Ако то не учине сматра се да су се одрекли својих мандата а њихова места оглашују се за упражњена и смислу чл. 9 и 10 пословника скупштинског и чл. 93 и избор. закона попуниће се онима који су на реду из њихове кандидатске листе.

в) Ако су из ових кандидатских листа сва лица исцрпљена или их не буде било довољно да могу попунити сва посланичка места или се ко и одрекне учешћа у раду скупштинском или би се противу кога који је на реду по овим кандидатским листама учинио какав разложни и законити приговор и протест, у том случају Народна Скупштина наредиће за потребан број посланичких места нове изборе.

г) Исто тако наредиће се нови избори и за оне посланике из овог списка који су у оптуженим варошима изабрати.

XI.

Посланик Никодије Милетић у избор. округу моравском у притвору је код истражне власти од пре избора за превару. Решење о притвору одобрио је надлежни првостепени суд.

О његовом пуномоћству одбор није кадар да извести Скупштину, пошто му то пуномоћство није предато.

29 Марта 1893 г. у Београду.

Известилац,
Драг. Гођевац

Председник одбора,
Пет. М. Николић с. р.

Чланови одбора
Ђ. А. Генчић с. р.
Лаза Секулић с. р.
М. С. Несторовић с. р.
Дим. А. Машић с. р.
Станоје Петровић с. р.

Списак народних посланика, који су предали своја пуномоћства и чије је изборе верификациони одбор оверио:

1 Аврам Бељић
2 Аврам Шокорац
3 Атанасије Бабовић
4 Алекса Васић
5 Андон Ристић
6 Баља Стојановић
7 Богдан Златић
8 Владимир Арсенијевић
9 Велизар Кундовић
10 Димитрије Стојановић
11 Димитрије Стаменковић
12 Димитрије Машић
13 Драгутин Гођевац
14 Драгутин Петровић
15 Ђорђе Генчић
16 Ђорђе Томић
17 Ђорђе Ничић
18 Живан Живановић
19 Жика Живојин Никић
20 Живојин Величковић
21 Живота Стокић
22 Иван Станисављевић
23 Илија Стојановић
24 Јанча Јовановић
25 Јеврем Илић
26 Јован Ђорђевић
27 Јован Ђ. Авакумовић
28 Јован Несторовић
29 Јосиф Аризон
30 Јосиф Видаковић
31 Јосиф Бојиновић
32 Коста Младеновић — Гача
33 Коста Борисављевић
34 Лука Ђуровић

WWW.UNILIB.RS

35 Лаза Секулић
36 Лазар Прокић
37 Љуба Новаковић
38 Михаило Богатинчевић
39 Мика Османбеговић
40 Милан Д. Китановић
41 Милован Несторовић
42 Милош Јоксић
43 Мита Вељић
44 Мратинко Милојевић
45 Никола А. Јовановић
46 Никола С. Николић
47 Петар Икономовић
48 Петар Таушановић
49 Петар Николић
50 Петар Катић
51 Павле Крстић судија
52 Павле Солдатовић
53 Панта Срећковић
54 Радисав Луковић
55 Ранко Тајсић
56 Раде Протић
57 Сава Ј. Илијић
58 Светолик Поповић
59 Светозар Атанацковић
60 Стеван Ивковић
61 Стеван Ћурчић
62 Сима Цветковић
63 Сима Бимбић
64 Станоје Петровић
65 Стојиљко Стојановић
66 Стојан Рибарац
67 Саватије Божић
68 Сретен Богићевић
69 Стојан — Тане — Ранчић
70 Тодор Туцаковић
71 Тома Дрманић
72 Тома Јовановић
73 Цветко Јездић
74 Михаило Протић

Списак народних посланика изабраних на дан 25 фебруара 1893 г., који нису своја посланичка пиномоћства одбору верификационом предали.

1 Арса Дреновац
2 Анта Рајичић
3 Алекса Ратарац
4 Андра Николић
5 Арсеније Прокопијевић
6 Благоје Божић
7 Владимир Тадић
8 Велимир Тодоровић
9 Вуча Николић
10 Димитрије Катић
11 Димитрије Илицановић
12 Димитрије Карић
13 Добросав Ружић
14 Ђока Брачинац
15 Ђока Анђелковић
16 Јован Јеличић
17 Јованча Стојановић
18 Јоца Ж. Јовановић
19 Коста Таушановић
20 Коста Јуришић
21 Лука Лазаревић
22 Љуба Јоксимовић
23 Максим Сретеновић
24 Марко Петровић
25 Мата Максимовић
26 Михаило Веселиновић
27 Михаило Павловић
28 Михаило Поповић
29 Михаило Вујић
30 Милан Мостић
31 Милан Ђурић
32 Милован Миловановић
33 Милија Миловановић
34 Милоје Барјактаровић
35 Милош Ђорђевић
36 Милутин Гарашанин за окр. подунав.
37 » » за окр. пожаревач.
38 Митар Мићовић
39 Мића Бранковић
40 Никола Пашић за варош Београд
41 » « за округ топлички
42 Никола Живадиновић
43 Никодије Милетић
44 Петар Максимовић
45 Павле Вуковић
46 » Крстић свешт.
47 » Ранковић
48 Радисав Митровић
49 Раша Нинић
50 Риста Поповић
51 Сава Грујић за окр. моравски
52 » » за окр. подунавски
53 Стеван Ристић
54 Сима Костић
55 Станојло Вукчевић
56 Станко Петровић
57 Тома Бојичић
58 Филип Милојевић
59 Милош Богдановић

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

I. РЕДОВНИ САСТАНАК

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Држан 31. Марта 1893 г. у Београду

ПРЕДСЕДАВАО
Ж. Живановић

СЕКРЕТАР,
Јосиф Бојиновић

Почетак у 10 часова пре подне.

Присутни су били сва г. г. министри, осим г. министра унутрашњих дела.

Председник отвори први редовни састанак.

Секретар Мика Богатинчевић чита записник првог претходног састанка.

После примедаба г. г. Алексе Васића, Јеврема Илијћа и Дим. Машића, да се записници што краће воде и да се унесе у записник, да је г. Гарашанин извадио из џепа напред спремљену изјаву, и пред скупштином је прочитао, што је противно пословнику скупштинском, усвојен је овај записник.

Секретар Мика Богатинчевић чита записник другог претходног састанка.

После исправке г. Генчића, коју је г. секретар примио овај је записник усвојен.

За тим је председник мин. савета г. Јован Ђ. Авакумовић прочитао указ г. г. Краљевских Намесника о отварању скупштинских седница, који гласи:

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

АЛЕКСАНДРА I.

по милости божјој и вољи народној

КРАЉА СРБИЈЕ

МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

На предлог нашег Министарског Савета, а на основу другог става члана 54. Устава решили смо и решавамо:

Народну Скупштину сазвану у ванредни сазив периоде 1893, 1894. и 1895 године

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

на дан 25. Марта ове године, нека отвори читањем овог указа Наш председник Министарског савета г. Јован Ђ. Авакумовић, као наш нарочити пуномоћник за то.

31. Марта 1893 год.
у Београду.

Јов. Ристић с. р.
Ј. Бели-Марковић с. р.

ПРЕДСЕДНИК МИНИСТАРСКОГ САВЕТА
МИНИСТАР ИНОСТРАНИХ ДЕЛА,
Ј. Ђ. Авакумовић с. р.

МИНИСТАР ВОЈНИ, ЂЕНЕРАЛ,
Ант. М. Богићевић с. р.

МИНИСТАР ФИНАНСИЈА,
Д. Стојановић с. р.

МИНИСТАР УНУТРАШЊИХ ДЕЛА,
Ст. Д. Рибарац с. р.

МИНИСТАР ПРАВДЕ,
Жив. С. Величковић с. р.

МИНИСТАР
ПРОСВЕТЕ И ЦРКВЕНИХ ПОСЛОВА,
Јован Ђорђевић с. р.

МИНИСТАР НАРОДНЕ ПРИВРЕДЕ,
Вел. Кундовић с. р.

ЗАСТУПНИК МИНИСТРА ГРАЂЕВИНА
МИНИСТАР ФИНАНСИЈА,
Д. Стојановић с. р.

Скупштина се одазвала са бурним „Живео Краљ Александар I.“

Са овим је исцрпљен дневни ред овога састанка, а за други редовни састанак заказан је овај дневни ред: подела Скупштине у одсеке, и претрес извештаја верификационог одбора, који је дневни ред скупштина и усвојила.

Састанак је трајао до 10 и по часова пре подне.

ПРЕДСЕДНИК НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ,
Жив. Живановић.

I ПРЕТХОДНИ САСТАНАК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Држан 25. Марта 1893. год. у Београду.

ПРЕДСЕДАВАО ПРИВРЕМЕНИ ПРЕДСЕДНИК

Јован Ђорђевић

Секретар.

Присуствовали су сва г. г. министри осим г. министра војног.

После службе божије искупили су се народни посланици у скупштинској дворани и пошто је свештеник г. Марко Петровић осветио водицу узе реч *Димитрије Машић* и предложи за привременог председника Нар. Скупштине г. Јована Ђорђевића као најстаријег посланика по годинама.

Привремени председник Јован Ђорђевић заузе председничко место и предложи за привремене секретаре скупштинске г. г. Ђорђа Генчића, Михаила Богатинчевића, Саву Илића и Др. Јосифа Видаковића

Скупштина усвоји овај предлог.

WWW.UNILIB.RS

За тим предлаже да се по чл. 3. пословника скупштинског а по досадањем уобичајеном начину приступи подели Скупштине на 9. секција позивајући секретара г. Ђ. Генчића да из ковчежића извлачи листе, на којима су имена посланика, а остале секретаре да бележе који ће посланик у коју секцију доћи.

Павле Вуковић предлаже да се прочита списак посланика пре него што се приступи раду.

Министар ун. дела Ст. Рибарац објашњава шта по чл. 2. пословника има да ради Скупштина по избору привременог председника, а то је да се подели у сакције. Ово ће се, вели, извршити онако исто као што је рађено и раније у досадашњим скупштинама по овоме пословнику. Овде је спремљен списак посланика а тако исто и листе, на којима су њихова имена:

Те су листе спуштене у ковчежић и када се буду извлачиле видиће се и чути, који су посланици ушли у списак. Све што се изван тога тражи нема основа у закону и не може се допустити.

После овога објашњења г. министра, које је већина одобравала изјавом, да је тако и до сада рађено, посланици Мих. Поповић, Раша Милошевић тражили су да се понова прочита списак, а посланик Андра Николић тражио је реч но привремени председник према изјави већине рече, да не може никоме дати реч, док се Скупштина не подели у секције, пошто је то по закону први посао кога Скупштина ими сад да изврши.

Секретар Ђорђе Генчић позван, приступио је извлачењу листића из ковчежића и прочита неколико имена за прву секцију, но посланик Андра Николић понова је, обраћајући се г. министру унутраш. дела. тражио реч, која му је и дата.

Андра Николић — у своме говору доказује, да скупштина треба да ради договорно, разложно и споразумно, наводећи да по члану 3. пословника Скупштина има да се подели коцком у одсеке и да тај посао Скупштина има сама да изврши, предлажући даље, да сваки запише име или да своју визит карту, те да се на тај начин дође до списка, који би био најуреднији, и коме не може нико бити противан.

Са свим је, вели, друга ствар са сваким оним списком који би се пред нас изнео, а ми не би смо знали где је начињен, како је начињен и ко га је начинио.

Таквоме списку у праву је сваки да замери, сваки може против тога изјавити, да и он има у џепу неки други списак.

После ове речи, коју већина скупштинска није одобравала, а мањина упорно подржавала, посланици мањине заједно са говорником г. Николићем напустили су скупштинску седницу.

Министар унутр. дела г. Ст. Рибарац позива Скупштину, да остане на земљишту законитости, наводећи, како почетак и крај нашег скупштинског рада треба да буде прожмат осећајима закона и Устава. Нама, вели, овде није до гунгуле него до стварног и озбиљног рада, којим смо и прожмани.

Али кад господа, која су напустила Скупштину мисле, да им њихово осећање законитости допушта, да на првом кораку праве заплете, изазивају гунгулу и отежавају правилан и законит рад, онда вас молим, да се заједнички побринете, да у тој гунгули, коју господа из опозиције стварају, нађемо излаза да корисно послужило земљи.

Останимо, господо, сваки на свом месту и будимо истрајни у одлучној и преданој служби Уставу и законитости у служби целокупним интересима државним.

Ову изјаву г. министра Скупштина је одобрила изјавом «Живео».

После тога посланик г. Милутин Гарашанин тражио је да се преброје посланици, који су остали у Скупштини, после изласка једног већег дела посланика, и питао привременог председника да одговори: је ли вољан он то учинити или не.

Привремени председник г. Јов. Ђорђевић мисли, да није дужан лично давати појединим посланицима обавештење, док још има посланика, који ће о истој ствари да говоре.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Милутин Гарашанин разуме да председник неће да одговара на његово питање: с тога је, наводећи да је сам пребројао присутне посланике и нашао да их нема довољно на окупу, да би по чл. 110 Устава могли решавати — замолио да га Скупштина саслуша и прочита ову изјаву:

«По чл. 80. земаљског Устава Државни Одбор утврдио је целокупан број посланика, за ову скупштинску периоду треба да буде 134.

По чл. 110. Земаљског Устава за решавање у Скупштини треба да буде у њој више од половине од целокупног Уставом одређеног броја посланика, треба дакле да их има бар 68. посланика.

Тога броја на овоме састанку нема и Скупштина ја мислим, да је у немогућности да свој рад отпочне, јер све што би она у овом бројном стању отпочела било би противно јасној изреченој наредби уставној.

Ми који припадамо напредној странци у Скупштини сматрамо, да посланички мандат има вредности и снаге само онда кад се у границама Устава и закона креће; и да наше није да суделујемо у раду који би на првоме кораку лишио ову скупштинску периоду сваке Уставне подлоге нити да са нашим присуством будемо учасници радње, која би стојала у опреци са Уставом земаљским и да применимо одговорност за њих. И са ових разлога част нам је изјавити: да се ми независно од наше воље, налазимо спречени, да се *данас* нашој дужности политичкој одазовемо, и да за то са овога састанка одлазимо изјављујући, у исто време, да ћемо наша посланичка места заузети и нашој посланичкој дужности одговорити чим се радови скупштине буду свели у границе, које јој је Устав земаљски положио.»

За овим г Гарашанин и Стојан Новаковић изађоше из скупштинске дворане.

Министар унутраш. дела г. Ст. Рибарац, верујући, да су уставна чуства г. Гарашанина јако развијена, доказује да је г. Гарашанин у заблуди, кад мисли, да је потребно, да буде на овоме састанку онај број посланика за решавање о коме он говори. Скупштине данас још нема; Скупштина постоји од онога часа кад се конституише. За доказ наводи примере: сви посланици могу и не доћи на овај састанак првог дана, могу неки бити спречени болешћу, или не доћи из другог узрока, а зар то задржава од посла и оне остале, који су дошли? Зар би се могао задржати рад на овоме састанку и онда кад би неки посланици послали своја пуномоћства, Скупштина дакле постоји од оног дана кад се констатуише. Овај број посланика, који је овде остао довољан је за рад по Уставу и закону. С тога г. министар понавља останимо овде и радимо искрено и одушевљено («Живео»).

За овим је привремени председник г. Ј. Ђорђевић позвао г. секретара, да продужи рад о подели Скупштине на секције: а тако дошли су у I секцију

(види пр. 2)

После извршене поделе у секције привремени председник позвао је да свака секција избере по једног члана за верифрикациони одбор и за то да је ¼ часа одмора, а после овога саопштио је Скупштини да су секције изабране у одбор и то:

I Секција изабрала је Ђ. Генчића
II « « « Станоја Петровића.
III « « « Петра Николића.
IV « « « Милов. Несторовића.
V « « « Драгут Гођевца.
VI « « « Димитр. Машића.
VII « « « Лазу Секулића.

Осма и девета секција нису учествовале у избору. Чланови верификационог одбора констатуисаше се и изабраше за председника г Перу Николића и за секретара г. Ђ. Генчића.

Председник верификационог одбора г. Пера Николић благодари на поверењу и на основу чл. 5. пословника позва г. г. посланике да предаду одбору пуномоћства

Са овим је састанак закључен.

Састанак је трајао до 11¼ часова пре подне.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

II. ПРЕТХОДНИ САСТАНАК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Држан 29. Марта 1893. г. у Београду.

У почетку је председавао председник верификационог одбора П. Николић па по том председник Живан Живановић.

Секретар

Почетак у $10^1/_2$ часова пре подне, присутни су били сва господа министри.

Председник верификационог одбора П. Николић — Отварам II претходни састанак и позивам известиоца верификационог одбора г. Драгутина Гођевца да прочита извештај тог одбора.

Известилац Д. Гођевац прочита извештај, који Скупштина прими знању а за тим прочита списак посланика, чија су пуномоћства прегледана и списак посланика, чија пупомоћија нису прегледана

Председник верификационог одбора П. Николић позва по том све присутне посланике на основу чл. 11. закона о пословном раду, да положе Уставом прописану заклетву што г. г. посланици и учинише, за тим позва Скупштину да на основу чл. 13. пословника скупштинског изабере скупштинско часништво напоминьући, да се тај избор врши на основу чл. 111. Устава тајним гласањем и то прво се приступа избору председника Скупштине. Да би се гласање тачно извршило Скупштина изабра на предлог председников, за контролоре при гласању г. г. Стевана Ђуричића и Милована Несторовића. После тога настаје гласање. После гласања

Председник верификационог одбора П. Николић Саопшти резултат гласања који гласи: од 74 посланика чија су пуномоћија оверена и у Скупштини примљена, гласало је свега 69 посланика и то 68 за г. Живојна Живановића а једна је листа била празна.

Према томе објави да је за председника Скупштине изабран г. Живан Живановић и замоли га да заузме своје место.

Председник Народне Скупштине Живан Живановић — Пре но што би почео да врши своју дужност, сматра за велику дужност, да благодари Скупштини на избору и поверењу. Он се узда да ће Народна Скупштина, која је представљена у пуном броју посланика Уставом одређеним, умети достојно и одлучно савладати све препоне, које би јој се на пут ставили и да ће извршити свој задатак на корист Отаџбине, Краља и Народа. За тим објави да се приступа избору првог потпредседника. После гласања

Председник Живан Живановић, Саопшти резултат гласања: да је он од 74 посланика, који су прозвати гласало свега 69. Од ових је гласало 68 за г. Петра Николића и један за г. Димитрија Машића.

Према томе је изабран за првог потпредседника г. Петар Николић, који заузе своје место.

Потпредседник П. Николић благодари Скупштини на поверењу, напоминьући да ће помагати председника у раду те тако искрено да послужи Краљу и Отаџбини.

Председник објави да се приступи избору другог потпредседника. После гласања

Председник саопшти да је од 74 посланика гласало 69 и то 68 за г. Илију Стојановића а један за г. Јована Несторовића, према томе изабран је за другог потпредседника скупштинског г. Илија Стојановић.

Потпредседник И. Стојановић благодари Скупштини на поверењу и почасти и трудиће се да то поверење оправда у току рада скупштинског.

WWW.UNILIB.RS

Председник објављује да је на реду избор седам секретара скупштинских, који ће се сви седам у један пут бирати После гласања

Председник саопштава да је гласало свега 69 посланика и да су добили: г. Светолик Поповић 68 гласова, г. Мика Богатинчовић 68, Др. Јосиф Видаковић 68, Јосиф Бојиновић 68, Богдан Златић 68, Јова Несторовић 68, и Драгутин Петровић 68 гласова.

Осим тога добили су г. Јевр. Илић два гласа и г. Вл. Арсенијевић један глас.

Према томе изабрати су за секретаре скупштинске: г. г. Светолик Поповић, Мика Богатинчевић, Др. Јосиф Видаковић, Јосиф Бојиновић, Богдан Златић, Јова Несторовић и Драгутин Петровић.

На основу тога саопшти да је Скупштина по чл. 15. скупштинског пословника конституисана, председништво ће вели известити владу да је Скупштина образована, како би се знало кад ће се Скупштина отворити.

Пошто је дневни ред исцрпљен, то се састанак затвара, а кад ће бити други, објавиће се нарочитом објавом.

У исто време ће позвати све оне посланике, који нису предали своја пуномоћија да то учине у одређеном року, па ако то не учине, онда ће се учинити даље шта по закону треба.

Састанак је трајао до 1 час по подне.

Распис из Београда (Б. М.) 14—III—1893 год.

Свима Начелствима окружним и Управи Ниша

Закажите свима посланицима Либералне странке поруку да најдаље 23. Марта у вече треба да буду овде неизоставно.

МИНИСТАР,
Ст. Д. Рибарац

Шифрован телеграм из Београда (Б. М.) 26 Марта 1893 год.

Начелнику среском

Рашка

Кажите попу Саватију да је потреба неодољива да сутра возом дође овде. Нек пође овог часа. Нек иде ноћу и којим нутем зна, само сутра у 4 часа треба да је овде

А с воза право . . . . . у министарство. Јавите кад пође.

МИНИСТАР,
Ст. Д. Рибарац

Верна оригиналу
№ 128
24. Маја 1893 год
Рашка.

ТЕЛЕГРАФИСТ,
М. Јовановић

WWW.UNILIB.RS

I. ПРЕТХОДНИ САСТАНАК

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

25. Марта 1893. год. у Београду

После службе божије искупили су се народни посланици у Скупштинској дворани, и пошто је свештеник поп Марко Петровић осветио водицу узе реч

Димитрије Машић — Господо, да би могли приступити раду, треба по члану 105. Устава и члану 2. закона о пословном реду у Народној Скупштини пре свега да изберемо из своје средине једног по годинама најстаријег посланика, који ће привремено вршити дужност председника. Ја мислим да у средини нашој немамо по годинама старијог од г. Јована Ђорђевића посланика за варош Прокупље и министра просвете и црквених дела, и за то бих ја њега предложио за привременог председника (Вичу: прима се; неки вичу: да буде г. Туцаковић).

Г. Ђорђевић је старији по годинама од г. Туцаковића (Вичу: Тако је). Ја мислим да ће бити најбоље да се г. Туцаковић изјасни о томе; ко је старији он или г. Ђорђевић (г. Ђорђевић, прима се).

Молим вас, браћо, пристајете ли да г. Ђорђевић буде привремени председник? (Вичу: пристајемо).

Г. Ђорђевић заузима председничко место (Коста Таушановић: Ej, Шумадијо! Жагор).

Привремени председник *Јован Ђорђевић* — По члану 2. зак. о пословном реду привремени продседник предлаже четворицу за привремене секретаре. И ја ћу дакле предложити, и молим Скупштину да усвоји за секрстаре ова лица: гг. Ђорђа Генчића, Михајила Богатинчевића, Саву Илића и д-ра Јосифа Видаковића (Вичу: Прима се).

По члану 3 пословника Народна Скупштина сада има да се подели коцком у 9 одсека, то ће се извршити досадањим познатим начином: извлачиће се имена посланика из ковчежића и то за сваку секцију по 14 лица.

Имена свију посланика изабраних налазе се у овом ковчежићу исписана на засебним листићима, и за то ће се сада приступити извлачењу тих имена за поједине секције. (Вичу: прочитајте списак посланика. Други вичу: штампан је у званичним новинама.... Жагор.....).

Коста Таушановић — Господо, ако хоћемо споразума, то кад наши чланови траже реч да о овом питању говоре, треба им реч дати. (Жагор.....).

Думитрије Машић — Ја мислим да у овоме питању не може овде сада бити споразумевања, кад закон јасно каже шта има да се ради; па и ви сте до сад тако радили, нити сте тражили да се о томе споразумевате.

Коста Таушановић — Ја не знам кад је споразум био штетан, нити знам да је икада био излишан. За овакве ствари споразум је свакад потребан.(Жагор)....

Павле Вуковић — Ја предлажем да се прозовемо пре но што би приступили раду. Дакле, да се прво прочита списак посланика, па тек онда да идемо даљем раду.

Мин. унутр. дела Ст. Рибарац — У члану 2. пословника казато је шта Скупштина има да ради после избора привременог председника а то је: да се подели у секције. Ово ће се сада извршити онако исто, као што је и рађено у досадањим Скупштинама по овоме пословнику. Овде је спремљен списак посланика, а тако исто и листићи на којима су њихова имена. Ти су листићи спуштени у ковчежић и када се буду извлачили, видећете и чућете који су ушли у списак. Све што се изван тога тражи нема основа у закону и не може се допустити (Вичу: врло добро; тако је и до сад рађено; жагор.....).

Мијајло Поповић — Од куда ви знате број посланика, па да одређујете за сваку секцију по 14? (Вичу: из списка).

Раша Милошевић — Док се не прочита тај списак, ми не дамо да се извлаче листићи за секције. (Граја.... ха, ха. Андра Николић тражи реч).

WWW.UNILIB.RS

Привремени председник Јов. Ђорђевић — Не могу никоме дати реч, док се не изберу секције. По закону то је први посао, који ћемо урадити сада.

Секретар Ђорђе Генчић извлачи листиће из ковчежића и чита: За I секцију: 1. Мика Османбеговић, 2. Панта Срећковић, 3. Милутин Гарашанин, 4. Мијајло Павловић. (Жагор).

Андра Николић — Ја поново тражим реч и обраћам се г. министру унутрашњих дела, молећи га као старог колегу, да каже г. председнику да ми да реч, а то тражим на основу закона. (Жагор).

Привремени председник Јов. Ђорђевић — Даћу вам реч кад се овај претходни посао сврши. (Жагор).

Паја Вуковић — То је само продужавање посла. Дајте му реч. (Жагор)

Андра Николић — Господине министре унутрашњех дела, ја имам вама да одговорим. Није за вас часно, да побегнете од одговора, кад овај председник мени не да реч, онда ја се обраћам вама, и тражим да ви израдите да ми председник да реч.

(Пошто је добио реч изишао је на говорницу):

Господо, није ни потребно ни лепо, да на првом часу рада не почнемо радити договорно, разложно и споразумно. Боље је да се сви чујемо и договоримо како ћемо радити, него да се место тога рада пусти вољa и ларма. То не може годити ни вама либералима, ни вама напредњацима, ни нама радикалима.

Ми смо у Народној Скупштини, ми већамо, саборишемо; а већати, саборисати значи договарати се с разлозима. Молим вас да ме чујете, кад сам најпосле реч добио.

Госп. министар унутрашњих дела позвао се на закон о пословном реду' да тим законом потврди како треба радити баш овако, као што видим, да се наумило отпочети, а то је, да се за основу рада узме некакав списак, о коме ми не знамо где је начињен, кога је начинио, шта у њему има (Вичу: читајте званичне новине).

Господо, ви тим вашим прекидањем и упадањем у реч нећете постићи то, да ја свога говора не довршим. Будите уверени, да ме не можете збунити. И поред свега вашег прекидања ја опет могу измислити и казати оно, што сам смислио. То је прекидање, дакле, једно средство сасвим излишно. Најбоље је да га и ви напустите.

Дакле, господин министар, како рекох, позвао се на закон. Тај исти закон, господо, узимам и ја у помоћ. Ја ћу да га прочитам. Молим вас чујте:

«Чл. 3 *одмах* за тим Народна Скупштина поделиће се коцком у девет одсека (чл. 105. Устава)« Вичу: То, то и хоћемо. Господо, ко ће се поделити у одсеке, ко ће извршити тај законом одређени посао? Народна Скупштина. Ко је сад Народна Скупштина? То смо ми, господо. Ми имамо да извршимо поделу на одсеке. Па, дајте да је и извршимо, дела да као разложни људи извршимо тај посао слошки и договорно. Дајте да сваки запишемо име и презиме, или дајте ако хоћете своје *визит-карте* па ето списка, који је постао на начин најуреднији, на начин, који не може никоме од нас бити противан! (Смех у већине). Са свим је друга ствар са сваким оним списком, који би се пред нас изнео, а ми не бисмо знали, где је начињен, како је начињен, ко га је начинио. Таком списку у праву је сваки да замери, сваки може против таквог списка изјавити, да и он у џепу има неки други списак. Није ово, господо, тако тешка ствар, да се народни посланици не би могли о њој споразумети. Ја вас још једанпут молим, да овај посао изведемо у споразуму.

Министар унутрашњих дела Ст. Рибарац — Господо, и почетак и крај нашег рада скупштинског треба да буде примљен осећањем поштовања закона и Устава. Нама није овде до гунгуле него до стварнога и озбиљнога рада на који смо и позвани. Али кад господа, која су напустила скупштину, мисле да им њихово осећање законитости допушта да на првом кораку праве заплете и изазивају гунгулу и отежавају законити и правилан рад, онда вас молим да се заједнички побринемо да и у тој гунгули, коју господа из опозиције стварају, нађемо излаза да корисно послужимо земљи.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Останимо, господо, сваки на своме месту и будимо истрајни у одлучној и преданој служби Уставу и законитости у служби целокупним интересима. (Бурно: живео!).

Милутин Гарашанин — Мало пре вођена је дебата о томе, да се прозовеме и да водимо колико нас је на броју. Ми, напредњаци, ћутали смо и нисмо узимали удела. Сад, како је један знатан део посланика изашао из Скупштине, ја мислим, да је у реду и по закону да се пребројимо, да видимо има ли довољан број посланика и да ли можемо као скупштина радити. Молим вас, г. председниче, да одговорите јесте ли вољни да учините то? (Министар унутрашњих дела С. Рибарац — тражи реч).

Милутин Гарашанин — Молим вас г. министре, немојте сматрати за неко насртање на вас, али ја се објашњавам са г. председником и тражим да ми он одговори.

Мин. унутр. дела Ст. Рибарац — Ја сам позван и у праву, да и као посланик и као члан владе дам своје мишљење о питању, које сте изнели. Са таким истим правом, којим ви питате о овоме, ја могу да кажем има ли овде довољан број или не, и да ли га мора бити сада.

Милутин Гарашанин — Ја сам тражио обавешћење од г. председника и још нисам расправио то питање с г. председником. Дакле молим г. председника, да ми одговори и да се то питање расправи.

Привремени председник Јов. Ђорђевић — Ја мислим, да нисам дужан дати лично појединим посланицима обавештења, док има још посланика, који траже реч и хоће о истој ствари да говоре.

Милутин Гарашанин — Г. Председниче, ја разумем да ви нећете да одгорорите на то питање и ако вам је дужност да на исто одговорите, и ја онда сматрам да ви онда отказујете да одговарате на то.

С тога дозволите ми само још једну реч.

Члан 110 Устава каже: да скупштина може решавати само, ако је у у њезиној седници више од половине целокупног уставом одређеног броја посланика. Ја сам сад, пошто се отказало да се пребројимо, пребројао све овде присутне посланике и нашао, да нема онолики број посланика, колики је Уставом прописан. И пошто је г. председник отказао да се прозовемо, те да се констатује да ли постоји Уставом одређени број посланика, то молим поштовану Скупштину да чује изјаву, коју ћемо дати ми напредњаци.

»По чл. 80 земаљ. Устава, Државни одбор утврдио је да целокупни број посланика за ову скупштинску периоду треба да буде 134.

По чл. 110 земаљ. Устава за решавање у скупштини треба да буде у њој *више од половине од целокупног Уставом одређеног броја посланика, треба дакле да их има 68 посланика.*

Тога броја на овом састанку нема, и Скупштина је у немогућности да свој рад отпочне, било би противно јасно изреченој наредби уставној.

Ми, који припадамо напредној странци у скупштини, сматрамо, да посланички мандат има вредности и снаге само онда, кад се у границама закона Устава креће; и да наше није да суделујемо у раду, који би на првом кораку лишио ову скупштинску периоду сваке уставне подлоге, нити да се нашим присуством учинимо учасници радње, која би стајала у опреци са Уставом земаљским и да примимо одговорност за њу. И са ових разлога част нам је изјавити: да се ми независно од наше воље налазимо спречени да се данас нашој посланичкој дужности одазовемо, и да за то са овога састанка одлазимо, изјављујући у исто време, да ћемо наша посланичка места заузети и нашој посланичкој дужности одговорити, чим се радови скупштине буду свели у границе, које је Устав земаљски положио«.

(За овим г. г. Гарашанин и Ст. Новаковић изиђоше из скупштинске дворане). (Чује се: Е нема двогласаца!)

Минист. унутр. дела Ст. Рибарац — Верујући, да су уставна чуства г. Гарашанина јако развијена, ја имам само у прилог објашњењу питања, које је он покренуо, да изнесем неколико података.

WWW.UNILIB.RS

Г. Гарашанин је у заблуди кад мисли, да је ово скупштина и да је потребно, да буде на овом састанку потребан број посланика за решавање. Скупштине још нема; скупштина постоји тек од онога часа, кад се конституише. Да вам наведем примере. Сви посланици могу и не доћи на овај састанак. Првог дана могу бити неки спречени болешћу или и не доћи из другог неког узрока, па зар то да задржи од посла и оне остале који су дошли? Зар би се могао задржати рад на овом предходном састанку и онда, кад би неки посланици послали само своја пуномоћства? Скупштина дакле почиње од онога дана, кад се изабере председништво, кад се конституише. Овај број посланика, који је остао овде, довољан је за рад по Уставу и закону и ја понављам: останимо овде и радимо искрено и одушевљено.

Привремени председник Јов.. Ђорђевић — Сад ћемо продужити поделу скупштине на секције

Г. Генчића секретара молим да извлачи листиће из кутије. (Чује се: прочитајте поново имена, која су раније извучена).

Секретар Ђ. Генчић — Мало пре извучена су ова имена:

за I секцију:

1. Мика Осман-Беговић
2. Панта Срећковић
3. Милутин Гарашанин
4. Михаило Павловић

Сад ћемо продужити извлачење (Бива)

5. Алекса Васић
6. Стеван Ивковић
7. Ђорђе Генчић
8. Сима Костић
9. Димитрије Карић
10. Живота Стокић
11. Јосиф Аризан
12. Тома Дрманић
13. Ђорђе Анђелковић
14. Јован Несторовић

за II секцију:

1. Раша Милошевић
2. Јованча Стојановић
3. Никодије Милетић
4. Јован Деличић
5. Стојан Рибарац
6. Лука Лазаревић
7. Никола А. Јовановић
8. Станојло Петровић
9. Мартинко Милојевић
10. Стеван Ристић
11. Пера Максимовић
12. Павле Крстић свеш.
13. Јован Авакумовић
14. Михаило Веселиновић

за III секцију:

1. Илија Стојановић
2. Јеврем Илић
3. Тодор Туцаковић
4. Никола Живадиновић
5. Јосиф Видаковић
6. Светолик Поповић
7. Стојан Новаковић
8. Петар Катић
9. Петар Николић
10. Аврам Бељић
11. Јанча Јовановић
12. Јован Ђорђевић
13. Сима Цветковић
14. Павле Ранковић

за IV секцију:

1. Ђорђе Томић
2. Раша Нинић
3. Стеван Ђурчић
4. Сава Грујић
5. Милош Јоксић
6. Стоиљко Стојановић
7. Милован Несторовић
8. Павле Солдатовић
9. Радисав Луковић
10. Димитрије Стојановић
11. Петар Икономовић
12. Тома Јовановић
13. Велимир Тодоровић
14. Мића Бранковић.

за V секцију:

1. Тане Ранчић
2. Анта Рајичић
3. Коста Младеновић
4. Филип Милојевић
5. Димитрије Стаменковић
6. Мита Вељић
7. Светозар Атанацковић
8. Владимир Арсенијевић
9. Алекса Ратарац
10. Ђока Брачинац
11. Драгутин Гођевац
12. Иван Станисављевић
13. Станко Петровић
14. Лука Ђуровић

за VI секцију:

1. Живан Живановић
2. Павле Крстић судија
3. Велизар Кундовић

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

4. Андра Николић
5. Милоје Барјактаровић
6. Драгутин Петровић
7. Димитрије Машић
8. Михаило Богатинчевић
9. Аврам Шокорац
10. Никола Пашић
11. Богдан Златић
12. Сава Илић
13. Жика-Живојин Микић
14. Сима Бимбић.

за VII секцију:

1. Милан Китановић
2. Цветко Јездић
3. Никола С. Николић
4. Милош Ђорђевић
5. Петар Таушановић
6. Арсеније Прокопијевић
7. Баља Стојановић
8. Лазар Секулић
9. Риста Поповић
10. Живојин Величковић
11. Стеван Миљковић
12. Благоје Божић
13. Атанасије Бабовић
14. Милан Мостић.

за VIII секцију:

1. Коста Таушановић
2. Добросав Ружић
3. Владимир Тадић
4. Станојло Вукчевић
5. Љуба Јоксимовић
6. Јован Николић
7. Павле Вуковић
8. Милан Ђурић
9. Вуча Николић
10. Арса Дреновац
11. Мата Максимовић
12. Димитрије Илићановић
13. Милош Богдановић
14. Михаило Поповић.

за IX секцију:

1. Димитрије Катић
2. Радисав Митровић
3. Марко Петровић
4. Јоца Ж. Јовановић
5. Максим Сретеновић
6. Милија Миловановић
7. Милован Миловановић
8. Тома Бојичић
9. Михаило Вујић
10. Митар Мићовић
11. Коста Таушановић.

Привремени председник Јов. Ђорђевић — Сад има свака секција да изабере по једног члана за верификациони одбор. За то дајем $^1/_4$ часа одмора. (Настаје одмор).

После одмора.

Привремени председник Јов. Ђорђевић — Господо, секције су се састале и свака је од њих сем VIII и IX изабрала по једног члана за верификациони одбор. Изволте чути њихова имена:

I секција изабрала је Ђорђа Генчића
II секција Станоја Петровића;
III секција Петра Николића;
IV секција Милована Несторовића;
V секција Драгутина Гођевца;
VI секција Димитрија Машића;
VII секција Лазу Секулића.
VIII и IX секција нису учествовале у избору.

Ја молим изабране чланове верификационог одбора да заузму своје место и да изаберу себи председника. (Чланови верификационог одбора заузеше своја места и конституисаше се).

Господо, верификациони одбор конституисао се и изабрао себи за председника г. Петра Николића а за секретара г. Ђ. Генчића.

Председник верификационог одбора Петар Николић — Господо, ја вам благодарим на поверењу, којим сте ме почаствовали.

На основу чл. 5. пословника позивам господу народне посланике, да предаду своја пуномоћства верификационом одбору. (Долазе посланици и предају пуномоћства). Господо, данашњу седницу закључујем а кад ће друга седница бити објавиће се.

Чланови верификационог одбора нека дођу сутра тачно у 9 часова пре пре подне да свој рад отпочну.

Састанак је трајао до $11^1/_2$ часова пре подне.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

X. ДЕЛО

1.

Начелник ср. трнавског
Бр. 1957
28 Фебруара 1893 год.
Чачак.

Главном бирачком одбору за окр. руднички

Пет чланова тога одбора актом својим од данашњег доставили су полицијској власти, да г. Ђорђе Новаковић, председник тога одбора противно закону о изборима народних посланика доноси решења, по којима наређује понова изборе народних посланика и у оним општинама, у којима су избори на дан 25 т. м. извршени, и на тај начин узимајући туђу власт на себе, очевидно гази закон, јер је то право дато по закону само Народној Скупштини, молећи власт да заштити њихова права као чланова бирачког одбора.

Па како је овакав рад дотичног председника и друге половине чланова тога одбора заиста противан чл. 84 закону о изборима народних посланика, то полицијска власт, примивши овај појав знању, а у цељи да би заштитила право и друге половине чланова тога одбора, *а уједно сачувала и законити резултат избора у овом округу, и на тај начин добили пуномоћија законити изабранци*, ставља се у положај и наређује том бирачком одбору, да с места свој даљи рад прекине, и сва акта изборна која се пред њим налазе преда потписаноме на даљи закони поступак.

старешина ср. трнавског,
Ђока С. Пантелић с. р.

Примљено двадесет осмог Фебруара 1893 године.
Саопштено је свима члановима овај акт среског начелника.
28. Фебруара 1893 г.
у Чачку

Председник
Ђ. С. Новаковић с. р.
Чланови:
Ј. Николић с. р.
П. К. Шолајић с. р.
Ран. Б. Тајсић с. р.
Пет. М. Николић с. р.
Вељко Митровић с. р.
Марко Ивановић с. р.
Мића С. Шуљагић с. р.
Иван Стојшић с. р.
Срет. М. Гавровић с. р.

WWW.UNILIB.RS

2.

Г. Министру Унутрашњих Дела

Београд

Дозволите да са маљином главног одбора издам пуномоћија посланицима. Може бити: радикала четири, либерала два, напредњака један. И онда се може осигурати и избор у Чачку писмо и упуство примио сам.

1 Марта 1893 г.
Чачак

НАЧЕЛ. ОКР. РУДНИЧКОГ,
Љ. Каменчић

3.

Господину Министру Унутрашњих Дела

Београд

Увера се није могла узети од чланова главног бирачког одбора, али су саслушати. Сви чланови што су тражили интервенцију власти, а са њима и председник суда Николић, сем једнога изјавили су да нису дали пуномоћство, а тај један Шуљагић није хтео да одговори на ово питање, дакле сигурно су радикали добили пуномоћство од пет чланова. Шуљагић је напредњак. Пера данас отишао ја ћу донети акта — сутра полазим.

21 Марта 1893 г.
Чачак

НАЧЕЛНИК ОКР. РУДНИЧКОГ
Љ. Каменчић

Начелнику окружном

Књажевац

Нађите са г. Живаном начина како можете да се пошто пото поништи. Могу се наћи неправилности у већини од трећине изборних општина.

27 Фебруара 1893 год.

МИНИСТАР
Рибарац

5.

Начелнику окружном

КЊАЖЕВАЦ.

Кажите Живану Живановићу. да тог округа целог поништи избор, иначе све пропало. Ви међу тим спремите се да му будете на услузи. Ово, ако немате ни једног посланика.

27 фебруара 1893 год.

МИНИСТАР,
Рибарац.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

6.

Одвојено мишљење

Из свију напред наведених равлога, потписани смо мишљења: које по 89 чл. изб. закона изјављујемо:

а) да избори нису правилни,

б. И да се према оваквим изборима, дотичнима, на које би бројно пали гласови, не би требало издати пуномоћија, нити јављати у «Срп Новинама» о избору.

в. О свему овоме решиће коначно Народна Скупштина, којој се шаљу: овај записник и сви изборни акти.

28 фебруара 1893 год.
у Књажевцу.

Жив. Живановић,
члан држ. савета.

7.

Господину министру унутрашњих дела

БЕОГРАД.

Молим да ли су књажевачки избори поништени, и дали ћу бити опамо и кад одређен, да би се могао спремати.

31 маја 1893 год.
Зајечар.

окружни начелник,
А. Радуловић

8.

Господину министру унутрашњих дела

БЕОГРАД

За случај да ја будем одређен за Књажевац молим да се избегне штетно експериментисање са чиновницима но да се саслуша моје мишљење.

17 марта 1893 год.
Зајечар.

окружни начелник
А. Радуловић

9.

Свима начелствима окружним

Сазнајем да су неки главни бирачки одбори намерни да наређују нове изборе у општинама, у којима нису председавали председници одређени државним одбором.

То би било противно закону, пошто се по чл. 84 могу наређивати у гласачким местима где избор са нереда или другога узрока нису свршени, а једино скупштини припада право на оцену питања, које они хоће да расправљају.

С тога ћете ви према овој појави заузети положај који ће обезбедити важност закону и бити на услузи оној мањини у главном бирачком одбору, која се руководи поштовањем закона, да ова сачува законити резултат избора и изда

пуномоћства законито изабраним посланицима. У томе случају и сва изборна акта треба обезбедити.

министар,
Ст. Д. Рибарац

10.

Господину Министру Унутрашњих дела

Београд

Сад овог часа одузета су акта изборна од главног бирачког одбора и одбор распуштен. Молим за упуство ко да прими од три четири општине непримљена акта.

28. Фебруара 1893
Чачак

нач. окр. рудничког,
Љ. Каменчић

11.

Свима окружним начелницима

Таково либерал, Чачак ужи избор. Гор. Милановац радикал. У округу један либерал, шест радикала.

27. Фебруара 1893. год.
Чачак

нач. окр. рудничког,
Љ. Каменчић

12.

Господину Министру Унутрашњих дела

Београд

Шкорић хоће, али Бајић и Миша ни пошто неће, да њих троје као мањина потпишу пуномоћства законитим посланицима без већине, која нам спори једног и хоће да прокламира Стојана Новаковића. — Молим одговорите ми телеграфом хоћу ли и у том случају одузети изборна акта од главног одбора и Вама донети или послати.

3|II 1893 год.

нач. окружни,
Коста Ст. Павловић

Јавите ми овога часа у колико је општина наређено ново гласање и по каквом основу, врши ли се гласање у општинама текеришкој и осталима, где су избори покварени због нереда; какав је тамо изглед.

На полеђини овог акта написано руком оптуженог Рибарца.

13.

Господину Министру Унутрашњих дела

Београд

Само сам наредио гласање за данас у општини текеришкој и коренитској, где нису избори 25. Фебр. извршени.

WWW.UNILIB.RS

Ма какво гласање да испадне неће имати уплива на општи резултат. Но опет јавићу какво и тамо буде бројно стање.

3|Ш 1893
Шабац

НАЧЕЛ. ОКРУГА,
Павловић

14.

Начелнику окружном

Шабац

Ако већина у главном бирачком одбору хтедне одбити гласове из оних општина, у којима су избори свршени, а већина ипак против закона наређивала нове изборе и то би било штетно, онда нека мањина покуша да разлозима одврати већину од тога незаконитог пута. Ако би ови ипак остали при томе, мањина нека свој протест стави у записник. У том случају мањина ће потписати пуномоћија са већином само оним посланицима, који су изабрати на првом законитом гласању Пуномоћство Новаковићу не треба да потпише. А за свој рачун нека изда и потпише пуномоћство и ономе кандидату, кога би већина хтела противзаконо заменити.

Кажите Бајићу и Миши да би противно понашање њихово било неоправдано и да они немају од чега да страхују кад овакоураде.

писано руком оптуженог Рибарца.

15.

Министру Унутрашњих дела, господину Стојану Д. Рибарцу.

Суд шабачки позива председнике бирачких одбора из Јадра, Рађевине и Азбуковице по тужби Главног бирачког одбора, што су вратили председнике одређене Државним Одбором.

Ја држим, да је таква радња шабачког суда противна наређењима чл. 151. изборног закона и чл. 10. Устава, јер он није надлежан за извиђање, већ првостепени лознички суд.

За то сам капетанима наредио, да позиве задржи и људе не упућује амо за сада, а вас учтиво молим за упутство, сутра телеграфом, шта да се ради.

ВАШ ОДВЕЋ ПОШТУЈУЋИ ВАС,
Коста Ст. Павловић,
начелник окр. подрин.

Господине Министре,

Јавите шифром *свима* начелницима да кажу дотичним председницима да **не следују** позивима.

Шабац 16. Марта 1893. год.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

1.

казн. 1878

Превод с мађарског

У име Његовог Величанства Краља Новосадски првостепени краљевски казнени судбени сто донео је у казненој ствари Андраша Сакача и Коломана Сакача, оптужених због крађе и набављања лажних сведока у ниже означеном месту и дана по саслушању државног тужиоца и завршетку јавне расправе ову

Пресуду:

Проглашавајући да су у притвору налазећи се оптужени *Андраш Сакач* 60. година стар хелветске вероисповести, ожењен, отац троје деце, гајтанџија, имања има, становник новосадски и **Коломан Сакач**, 23. год. стар, вере реформатске, нежењен, приватан слушалац права, без иметка, становник новосадски, криви због саучешћа у злочину крађе, извршене на штету Доминика Лерхера, зашта се осуђују сваки на по шест месеци тамнице, рачунајући од дана кад пресуда постане правомоћном. Дужни су уједно оштећеној странци накнадити 20. форинти штете и платити 4. форинта судска трошка заједнички, а трошкове за издржавање робова сносити сваки за себе. На против из недостатка доказа ослобођавају се од оптужбе због преваре подвођењем лажних сведока као и због крађе извршене на штету Јована Грчића и Алојза Цоцека.

Разлози:

Оптужени Андраш Сакач и Коломан Сакач у току данашњег коначног претреса признали су: да су од једног, њима непознатог човека купили свиње, које су биле својина Доменика Лерхера, и то 16. фебруара о. г., док међу тим из заклетвом потврђеног исказа оштећене странке и сведока Јосифа Галовића несумњиво излази, да су поменуте свиње, нестале 28. фебруара о. г. и тако ваља претпоставити, да су се речени оптуженици — својим тврђењем — трудили да прикрију трагове о куповини знано крадене стоке; — с тога дакле пошто у погледу истоветности у питању стојећих свиња, према исказу оштећене странке и сведока Јосифа Галовића, Кузмана Брзака и Розалије Јаус сумње бити не може и пошто није прибављен никакав доказ о кривици саме крађе ваљало је прогласити поменуте оптуженике кривима због саучешћа у кривици крађе а исказе сведока Антонија Лауф и Ђорђа Ковача, пошто се налазе у потпуној противности са у току доказивања пуноправно доказаним фактима, одбацити, исказ Аполоније Лауф још и за то, што се она налази према оптуженима у службеном одношају.

У погледу набављања лажних сведока говори против оптужених сам исказ сведока Леополда Хорвата и та околност, што су оптужени признали, да је други оптуженик Коломан Сакач истом сведоку дао 2. форинта баш тада, кад је против њих због поменутих свиња казнена истрага поведена а пошто то не даје довољно доказа, да би се оптужени могли осудити, ваљало их је од оптужбе због преваре набављањем лажних сведока а исто тако и од оптужбе због злочина крађе извршене на штету Јована Грчића и Алојза Цоцека из недостатка доказа ослободити, пошто нема доказа о истоветности цигаља, које су нађене код оптужених, те према томе и заклетвом потврђено сведочанство против другог оптуженика сведока жандара Будимира као и околност што оптужени нису у стању да докажу, да су у питању стојеће цигље правим путем стекли а и сведочанство сведока Ђорђа Поповића могу послужити само јаки основи сумње.

При одређивању казне узето је у обзир као олакшавајућа околност добар предживот оптужених и дуже трајање истражног затвора, међу тим пак за отежавајућу околност се узело, што су оптужени због више злочина, сашта су и осуђени да претрне у пресуди одређен затвор од шест месеци, као и да накнаде штету, судске трошкове и трошкове за издржање робијаша.

Из седнице кр. судбеног стола држане у Новом Саду 2 Маја 1878 године.

WWW.UNILIB.RS

Да је овај превод веран поднетом оригиналу, тврди од стране министарства иностраних дела

Бр. 7745
29. Јуна 1893 год.
Београд.

ЗА МИНИСТРА
НАЧЕЛНИК
М. Ђ. Миловановић с. р.

БРОЈ 333
КАЗН. 1877.

Превод с мађарског оригинала.

У име Његовог Величанства Краља Ново-садски крал. судбени сто као казнени суд по саслушању државног тужиоца а у казненој ствари против Коломана Сакача, оптуженог због преваре у доле писати дан и тамо означеном месту овако је

решио:

Обуставља се даљи поступак у казненој ствари против Коломана Сакача, оптуженог због преваре услед тога што су пробе недовољне.

Разлози:

И ако је нађено, да је крштеница и рекрутациони лист, које је оптужени Коломан Сакач употребио приликом, кад је компетовао на место полицијског комесара у Митровици, фалсификован тиме што је радирањем година рођења од 1856 на 1850 исправљена, — и ако постоји основана сумња да фалсификовање тога акта нико други није извршио него оптужени, јер их је он употребио и пошто другом није било у интересу да их фалсификује, — и ако је даље тврђење, које је оптужени у своју одбрану изнео, као да има много непријатеља и да су ови фалсификат могли извршити из освете, а за поткрепљење тог тврђења позвао се на Кедецког, писара у Митровици, пред којим се митровачки срески начелник Чудић изјаснио, да ће све учинити, да оптуженога уклони с места полицијског комесара — побивено од стране Кедецког. Ипак, пошто оптужени одлучно пориче, да је он извршио фалсификат на актима, која су у питању, а супрот том његовом одлучном одрицању у опште нема никакве директне пробе, а против њега постојећи основи сумње поред досадашњег доброг владања његовог не пружају наде, да би оптужени приликом коначног претреса могао бити осуђен, морало се наредити, да се даљи поступак услед недовољних доказа обустави.

Из седнице крал. судбеног стола држане у Новом Саду 23. Фебруара 1877. г.

(М. П.)

Стеван Лобмајер с. р.
ПРЕДСЕДНИК СУДА
Шандор Хорват с. р.
ДЕЛОВОЂА

Да је овај превод веран поднетом оригиналу тврди од стране министарства иностраних дела.

ЗА МИНИСТРА НАЧАЛНИК,
Др. М. Ђ. Миловановић с. р.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Бр. 7745.
29. Јула 1893 год.
БЕОГРАД.

Конзисторији епархије београдске

По благослову његовог Високопреосвештенства ја сам 30 овог месеца привео из калвинске у нашу православну веру Каломана Сакача, практинканта управе вароши Београда, пошто сам га претходно обучио у главним догматима наше свете вере. Коломан је рођен 1856 год. у Новом Саду од оца Андрије Сакача трговца и матере Ане. Кум је Коломану био Војин Радуловић, трговац овдашњи, који је дао име свом духовном чеду Александар.

Извештај о овом присаједињавању подносим конзисторији ради уписа у дотични протокол.

Бр. 750.
31. августа 1878. г.
У БЕОГРАДУ

ПРОТОЈЕРЕЈ БЕОГРАДСКИ,
Новица Лазаревић с. р.

примљено 1. Септембра 1878. год.

Бр. 3754.

Решење:

Присаједињавање ово завести у надлежни протокол
4. септембра 1878. г.
БЕОГРАД.

ЧЛАНОВИ:
С. Петровић с. р.
Ив. Јевтић с. р.

СЕКРЕТАР
Атан. Георгијевић с. р.

Конзисторији епарх. београдске

30. Августа ове године прешао сам у православну веру, па пошто то морам крштеницом доказати *молим да ми се изда још данас крштеница.*

Рођен сам 1856. године 8. Септембра очино име је Андрија Сакач, а материно Ана; при преласку у православну веру био ми је кум Војин Радуловић, овд.

Молим конзисторију да ми крштеницу *што пре изда* и управи варошкој пошље, пошто се иста мора послати г. министру.

5. септембра 1878 г.
У БЕОГРАДУ.

с особитим поштовањем,
Александар Сакач — Радуловић од прежде
Коломан Сакач с. р.

пр. 5. Августа 1878 год.

Бр. 3804.

(Решено)
Издати му крштеницу
6. септембра 1878 г.
БЕОГРАД.

ЧЛАНОВИ:
С. Петровић с. р.
Ив. Н. Јевтовић с. р.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

2.

Господину Министру правде.

Према препису Г. Министра од 24 Априла тек. год. № 3479 првостепени суд смедеревски подноси следећи извештај:

1, По закону о изборима народних посланика има при овом суду, а на раду код иследног судије, свега *четири предмета кривична* и то *због неиздавања бирачких карата за минуле изборе од 25 фебруара тек. год;*

2, По свима овим предметима подигнуте су тужбе од приватних лица од 8—10 Фебруара ове год;

3, По свима су одмах по пријему послати позиви за оптужене и сведоке, али до 2 Априла тек. год. ни по једном предмету, осим по кривици бивших часника општине Крњевске, нису сљедовала позвана лица нити рецеписи о предаји позива враћени, ма да је иследни судија многобројно пута тражио од срески власти рецеписе и чинио питања шта је урађено са позивима. Тек од 2 Априла тек. год. сазнало се, да су позиви изгубљени и да нису дотичнима ни предавати, услед чега су нови позиви послати и према овима су по два предмета, и то по кривици бивших часника општине Азањске и паланачке, испитани и сведоци и оптужени. Према овом, по предметима кривице бивших часника општине крњевске, азањске и паланачке само се чека на уверење о владању оптужених, па да иследни судија тужбу подигне и ова три предмета суду преда. А по кривици бившег председника општине Лозовичке, Николе Николића, није још извршено ислеђење, јер ни он ни сведоци нису ни до данас позиву Суда следовали, у чему је кривица полициске власти, јер је иследни Судија чинио све и сва, да се ислеђење што пре изврши, но и по овом предмету свршиће се ислеђење ускоро, јер су по ново позиви за потребна лица послати.

№ 6295
28 Априла 1893 год.
Смедерево
№ 1382

ПРЕДСЕДНИК СУДА
Таса Николајевић с. р.

3.

Господину Министру Правде

Београд

Према депеши г. министра од јучерашњег под Бр. 6400 шабачки првостепени суд учтиво подноси свој извештај:

Председници општина:

каменичке, змињачке, велико-бошњачке, свилеувске, враштанске звати су наредбом од 10. Марта преко срески начелника одмах, а престали су суду и то каменички и велико-бошњачки 3. Јуна, а враштански 15., змијњачки 23, свилеувски 31. Марта. Председници општина: текеришке, бањевачке, бело-црквanske и чокешинске такође наредбом од 11. марта преко срески Начелника звати су за одмах, престали су суду и то: Бањевски и Бело-црквански 14., Текеришки 29. и Чокешински 30 априла.

За узрок закашњења на испиту иследник их није испитивао.

Акта за великоречку општину послата су 17. Јуна а за љубовићанску 30. маја лозничком првостепеном суду по тражењу оптужених као надлежном.

№ 11466.
12. Јула 1893. год.

ДЕЖУРНИ СУДИЈА
М. Л. Деспотовић

WWW.UNILIB.RS

4.

ТЕЛЕГРАМ ИЗ ЧАЧКА.

21. — III. — 1893. год.

Господину министру унутрашњих дела

БЕОГРАД.

По депеши од 11. тек. мес. ПБр. 2907. Начелству је част поднети г. Министру тражени извештај у следећем:

I. Од 9. Августа пр. год. па до 11. тек. мес. кажњено је у овоме округу и то:

1) За опорочавање власти 105 лица. 2) За цепање владиног програма 9 лица. 3) За недолазак на позив власти 69 лица. 4) За недолазак на збор ради обнародовања владиног програма 23 лица. 5) За неупис млађих 34 лица. 6) За нечистоћу по авлијама 4 лица. 7) За продају нечисти воштаних свећа 1 лице. 8) За претње 6 лица. 9) За увреду појединих лица 20 лица. 10) За кријумчарење 1 лице.

По овим је делима поништено 48 пресуда. Помиловање добило 1 лице, а рест све у снази остало.

II. За лабаво купљење порезе кажњено је 63 кмета. Од ових је једна пресуда поништена а 62 остале у снази.

III. 1) За против стајања власти окривљено је 65 лица. 2) За увреду Намесништва и владе 6 лица.

За једно лице дато је одобрење по § 91. кривичног закона а остала су дела на ислеђењу.

3) За велеиздају окривљено је 82 лица.

4) За издавање лажних исправа 9 лица.

5) За кријумчарење дувана, соли и осталих трошаринских предмета 1 лице.

6) За против законо лишење слободе 2 лица.

7) За утају државне порезе окривљено је 11 кметова. Са овим је оштећена државна каса са 8192·44 дин. а општинска са 2241·63 дин.

Општински избора извршено је 70, од којих је уништено 17, а остало у снази 53.

СВПБр. 2907. т. г.

НАЧЕЛНИК ОКРУЖНИ,
Љ. Каменчић.

Бр. 1169.

5.

Г. Министру унутрашњих дела

БЕОГРАД

Према претпису г. Министра од 11 тек. месеца ПБ 2907. Начество му подноси учтиво следеће извешће:

Од Августа до данас кажњено је: I. за опорочавање власти 36., II. за цепање владиног програма 1. III. за недолазак на позив власти 59. IV. за недолазак на збор ради обнародовања владиног програма 1. V. за неупис млађих 26. VI за нечистоћу по авлијама 18. VII. за продају нечистих свећа, није нико кажњен. VIII. за претњу, 10. IX. за увреду појединих лица 26., X. за криумчарење, 2. По овим делима поништено је 16 пресуда, четворица добили помиловање, остале одобрене. XI. за небрижљиво купљење порезе 64. Све одобрено. XII за противстајање власти 51 све на раду. XIII. за увреду намесништва и владе 8 шест на раду једна одобрена а по једном делу прекинута истрага. XIV. за велеиздају 2. обе на раду. XV за издавање лажних исправа 23—15 на раду 8. поништено. XVI. за кријумчарење дувана 56., један 15 извршених, 40 неизвршени XVII за противзаконо лишење слободе, 9., једна поништена, две одобрене, шест на раду, XVIII за утају државног пореза и општинских прireза 12, од којих је једно дело одобрено, једно поништено, 9. на раду, а по једном је делу недостатак попуњен.

WWW.UNILIB.RS

По горњем делу државна каса оштећена је са 830.30 а општинска са 1657 дин. 56 пара. XIX избора било је свега 105. од којих је 75 одобрено а 30 поништено. Решења послата су данашњом поштом.

Бр. 910.
23. Марта 1893 год.
Пожаревац

НАЧЕЛНИК ОКР.
Свет. Р. Бркић.

6.

ТЕЛЕГРАМ ИЗ ЋУПРИЈЕ.

20. МАРТА 1893. ГОД

Господину министру унутрашњих дела

БЕОГРАД.

Према наредби од 11. ов. месеца ПБр. 2907. част ми је поднети г. министру извештај у следећем:

I. Од 9. Августа прошле године до данас кажњено је
1. За опорочавање власти 31 лице.
2. За недолазак на позив 58 лица.
3. За неупис млађих 39 лица.
4. За нечистоћу по авлијама 19 лица.
5. За претње 5 лица.
6. За увреду појединих лица 12.
7. За кријумчарење 3 лица, две пресуде одобрене, једна поништена.

II. За небрежљиво купљење порезе кажњено је 66 кмета, а један по две пресуде за неизвршење решења школског одбора.

III. Окривљено је:
1. За против стајања власти 111 лица.
2. За увреду Намесништва 11 лица, за два дато одобрење, за једног тражено, а за 8 није још тражено.
3. За велеиздају 1 лице.
4. За издавање лажних исправа 17 лица.
5. За против законо лишење слободе 21 лице.
6. За утају државне порезе и прireза 4 лица. Од једног оштећена државна каса са 7951·90 дин., а тројица су измирили утајени новац, и двојица за утају општинског прireза. Решења су одобрена.

Избора општинских од 9. Августа до данас извршено је у 76 општина, 6 поништени а остали одобрени.

Бр. 940.

СТАРЕШИНА ОКРУГА,
Драгутиновић.

7.

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ДЕЛА
ПБр. 10.206
22. ЈУЛА 1893. ГОД.
У БЕОГРАДУ.

Скупштинском истражном одбору

По захтеву одбора од 15. т. м. Бр. 85 част ми је послати му на употребу под ·|. извод са извештајима окружних начелстава о издатој дијурни чиновницима и служитељима

WWW.UNILIB.RS

полициским, за путовање по срезу и округу ради читања „програма“ либералне владе у колико се о том могло сазнати рачун по записцима у званичној књизи партијалнику.

Министар
унутрашњих дела
Свет. Милосављевић

ИЗВОД

ДИЈУРНЕ ИЗДАТЕ ЧИНОВНИЦИМА И СЛУЖИТЕЉИМА ПОЛИЦИСКИХ ВЛАСТИ ПРИЛИКОМ ЧИТАЊА ПРОГРАМА ЛИБЕРАЛНЕ ВЛАДЕ.

I. Округ ваљевски

1	у срезу подринском	126.00	
2	„ „ колубарском	145.00	271.00

II. Округ Врањски

Нема излазака под именом читања програма већ под другим, као: поверљивим писмом, ради нужног наређења и т. д.

III. Округ крагујевачки

1	у срезу крагујевачком	57.00	
2	„ „ лепеничком	87.00	
3	„ „ јасеничком	111,00	
4	„ „ гружанском	78.00	333.00

IV. Округ крајински

Под именом читања програма нема бележених излазака.

V. Округ моравски

1	у срезу параћинском	193.00	
2	„ „ ресавском	6.00	
3	„ „ темнићском	78.00	277.00

VI. Округ пиротски

1 у срезу белопаланачком 108.00

У осталим срезовима нема излазака под тим именом већ под другим, а програм је читан

VII. Округ крушевачки

1	у срезу трстеничком	48.00	
2	„ „ моравском	86.00	
3	„ „ жупском	57.00	191.00

VIII. Округ подрински

1	у срезу мачванском	70.50	
	а сем тога бележени су изласци под изменом „поверљивим послом“		
2	у срезу азбуковачком за излазак у општину Д. Буковичку, а у остале општине под другим видом	6.00	
	У осталим срезовима под видом поверљивим послом		76.50

IX. Округ подунавски

1	у срезу врачарском	99.00	
2	„ „ колубарском	37.00	136.50

У осталим срезовима нема под тим именом већ под другим.

X. Округ пожаревачки	556.50
XI. Округ руднички	534.00

XII. Округ тимочки

Нема заведених излазака под именом читања програма већ под другим видом.

XIII. Округ топлички

1	Начелство окружно	135.00	
2	у срезу добричком	54.00	
3	„ „ нишком	21.00	
4	„ „ косаничком	67.00	277.00

XIV. Округ ужички

1	у срезу црногорском	54.00	
2	„ „ пожешком	121.00	
3	„ „ моравском	58.00	
4	„ „ рачанском	15.00	249.00

У осталим срезовима бележени су изласци под другим именом.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

XV. Округ црноречки

1 у срезу бољевачком 255.00

2 у срезу зајечарском не зна се, јер је партијални списак употребљен и за ово дело окривљен је Коста Младеновић, бив. писар, који је побегао.

Свега: 3,265.00

Прилажу се сва извешћа начелства, на основу којих је овај извод начињен.

КШБр. 10,206
24 јула 1893 год.
Београд

По наредби
Министра унтр. дела
Благајник,
В. Сарајевчић

8.

Начелнику окружном

Пожаревац.

Јесу ли 25 банки за агитацију, или не.

Начелник срески,
Благ. Кулић
15 — II — 1893. г.

Шифра из Лозница

9.

Начелнику окружном

Шабац.

Хоћу ли добити ону суму новаца. Потребно је.

Срески начелник,
В. Митровић

10.

Краљев. Српско
министарство унутр. дела
ПБр. 10.700
30 јула 1893 год.
У Београду.

Истражном скупштинском одбору

Част ми је истражни скупштински одбор известити, да је речник шифара, с којима се служи министар унутрашњих дела у својој поверљивој преписци с начелницима окружним, по сазнању од чиновника министарства унутрашњих дела израђен за време министровања г. Николе Христића 1888 године и да су се од тог доба њиме служили сви бив. министри унутрашњих дела па и г. Стојан Рибарац . Тим се речником служи и садашњи министар унутрашњих дела.

Срески речник израђен је много раније, и њиме су се служили сви министри унутрашњих дела.

Овакав исти одговор послат је истражном скупштинском одбору и 18 јула т. г. под П.Н 9991 на његово писмо од 18 јула т. г. Бр. 127.

Министар унутрашњих дела,
Св. Милосављевић с. р.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

11

ЗАКОН

О установљењу нових државних монопола на: жигице, петролеум, артију за цигарете и алкохол.

Члан 1.

Држава има искључиво право да увози, прерађује, или сама израђује и продаје на велико, одређујући цене код појединих артикала и за детаљну продају, ове артикле: петролеум, жигице, хартију за цигарете и алкохол који се добија од скробних материја и меласе.

Члан 2.

Право прераде и продаје монополисаних предмета држава ће почети да врши за сваки појединн од именованих предмета у време, кад све припреме за потпуно вршење тога права буду са свим готове.

Право увоза свих монополисаних артикала почиње држава вршити чим овај закон у живот ступи. Док држава не изведе све претходне припреме за своју производњу алкохола и жигица, она ће набављати те предмете и продајну цену одређивати им по цени коштања, додајући тој цени монополску таксу.

Од произвођача алкохола и жигица, који се затеку са својим радњама кад овај закон ступи у живот, држава ће у равној мери наплаћивати монополску таксу на цео производ оставивши право продаје самим произвођачима.

Држава може производе ових произвођача и откупити, ако производ и по квалитету и по цени не би државу стао више, но што га иначе набавити може.

Члан 3.

Никоме у земљи није дозвољено производити алкохол из скробних мамерија и меласе, ма које јачине, нити је дозвољено такав алкохол са стране увозити.

За домаће произвођаче оваког алкохола, које овај закон затече, вреде одредбе чл. 2.

Члан 4.

Сваки који се ухвати, да предмете именоване у члану 1 овога закона увози са стране или купује од другога у велико, а не од државе, пли тајно прерађује, сматра се као крijумчар и казни по одредбама овога закона. Изузетак за продају у смислу чл. 2 дозвољен је само за домаће произвођаче алкохола из скробних материја и меласе и жигица, чија се производња, по одредбама овога закона ставља под државни надзор онога дана, кад овај закон ступи у живот.

Члан 5.

Држава ће објавити где се, и од којих приватних произвођача, могу набављати монополисани артикли.

WWW.UNILIB.RS

Члан 6.

Ово право монопола на петролеум, алкохол од скробних материја и меласе, жигице и хартију за цигарете, држава врши преко управе монопола дувана и соли, која ће од дана, кад овај закон у живот ступи, имати назив:

„Управа државних монопола."

Управа државних монопола стоји под министарством финансија.

Члан 7.

На управу државних монопола преноси се и радња и штампање свих врста монополисане хартије, поштанских, таксених и крчмаринских марака.

Продају монополисане хартије вршиће управа државних монопола, а за марке само ће руководити израдом, и израђене предаваће по требовањима дотичним министарствима и задужити их пуном ценом издатих марака.

Члан 8.

Управа државних монопола вршиће све послове по овом закону на истој трговинско-економној основи, на којој се сада воде и послови монопола дувана и соли.

Члан 9.

У року од месец дана, рачунећи од дана кад овај закон у живот ступи, управа државних монопола извршиће попис свих монополисаних предмета у земљи и за тим одредиће рок до кога се времена имају ти монополисани предмети распродати.

Члан 10.

За откуп монополисаних предмета (ако би то потребно било — чл. 2.) машина, алата или нарочите фабричке зграде, ако такве постоје искључиво за производњу монополисаних предмета, установљава се нарочита државна комисија. Њу састављају: управник државних монопола, један члан главне контроле, који се поставља указом Краљевим на предлог председника министарског савета, шеф администрације државних монопола, који је и деловођа ове комисије, и још шест лица, која се постављају Краљевским указом на предлог министра финансија.

Овако састављена државна комисија има право зарад обавештења позвати у своје седнице стручна лица за поједина питања.

Државној комисији председава и сазива је у седнице управник државних монопола, а рад је државне комисије пуноважан кад има шест чланова.

Члан 11.

Ова овако састављена државна комисија има извести привремену организацију ново-заведених монопола и осталих послова, који по одредбама овога закона прелазе у делокруг управе државних монопола.

Она ће министру финансија подносити предлоге о свему што је потребно за правилан рад новога делокруга управе државних монопола. Министар финансија објављиваће у службеном делу „Српских Новина" правилнике за вршење свих послова.

Члан 12.

Чланови државне комисије, осим чиновника управе монопола, имају награде за сваку седницу, којој су присуствовали, или у опште за какав комисијски рад по десет динара.

Члан 13.

На предлог државне комисије министар финансија објављује у «Српским Новинама« да управа државних монопола почиње вршити право монополско за поједине предмете са свим или од чести.

Члан 14.

На предлог државне комисије одредиће министар финансија од појединих предмета најмању количину, коју ће непосредно продавати управа државних монопола. Он ће одређивати и проценат купцима према купљеној већој количини ових предмета.

Продајну државну цену одредиће:

1., куповна државна цена свакога артикла;

2., монополска такса, која мора бити најмање толика, колика је била: а. досадашња царина, б. обртни порез,

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Овај затвор не може бити већи од једне године дана (види члан 22 овог закона).

Све кријумчарске кривице застаревају за три године.

Члан 22.

Штампар, који се ухвати да штампа монополисане формуларе и хартије, или који би се ухватио да израђује такозване, поштанске, крчмаринске и уопште све друге монополисане марке, казни се по кривичном закону (глава XII § 145 и 146.)

Члан 23.

За извршење овог закона постаје се потребно особље Краљевским указом на предлог министра финансија. Потребно неуказно особље поставља министар финансија или управа државних монопола такође у смислу одредаба закона о монополу дувана.

Члан 24.

При заснивању ових монопола, издаци ће се привремено покрити приходом монопола дувана и соли.

Готовина, потребна за годишњу потрошњу монополисаних предмета, по цени њихова коштања, саставља обртни капитал. Овај ће се основати из прихода нових монопола.

Члан 25.

Управа државних монопола дужна је на основу стеченог искуства и рада државне комисије, даље организовање нових монопола, да спреми све измене потребне у закону о монополу дувана и законске пројекте за све монополисане предмете, обухваћене овим законом. Ове законске предлоге министар финансија поднети на решење Народној Скупштини у току првога редовног сазива.

Члан

Закон овај ступа у живот трећега дана од дана обнародовања његова у службеним „Српским Новинама“ а тада престају важити:

Закон о маркама поштанским за писма и новине од 31 октобра 1866 год. у колико се он мења овим законом, и закон о монополу државне штампарије на извесне монополисане хартије од 22 јуна 1882 год. по што се вршење тога закона преноси на управу државних монопола.

Уједно се овим законом укидају тачке 26, 27 и 118 у закону о општој царинској тарифи од 10 јуна ове год. и сва законска наређења која би овом закону противна била.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
WWW.UNILIB.RS